ÎNALTĂ PREȚUIRE, ADEZIUNE DEPLINĂ, SPRIJIN UNANIM!

Țara întreagă aprobă cu înflăcărare și fermitate activitatea de mare importanță internațională desfășurată de delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în țările socialiste din Asia

Puternicul ecou al vizitei delegației de partid și guvernamentale române conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în țările socialiste din Asia continuă să domine atenția opiniei publice. Faptul este cît se poate de firesc. Vizita — această amplă acțiune constructivă pusă în slujba cauzei unității țărilor socialiste, a coeziunii forțelor antiimperialiste, a păcii și colaborării între popoare — constituie un eveniment de extremă importanță. Ea se înscrie, în mod indiscutabil, ca unul din cele mai ample eforturi internaționale făcute pentru slujirea unor imperative majore ale lumii contemporane, ca una din cele mai mari acțiuni de politică externă a partidului și statului nostru în anii care au trecut de la eliberare.

Zile în șir, la televiziune, la radio, în presa scrisă, țara întreagă a urmărit, cu cea mai mare atenție, cu admirație și legitimă mîndrie patriotică toate etapele vizitei, primirea excepțional de călduroasă de care s-a bucurat delegația noastră, în R. P. Chineză, R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam și R.P. Mongolă, convorbirile prietenești cu conducătorii de partid și de stat din țările vizitate, întîlnirile prietenești cu oamenii muncii de la orașe și sate. Fiecare din aceste importante momente avea valoarea unei netăgăduite dovezi a prestigiului internațional de care se bucură țara noastră, politica profund principială a partidului nostru; avea forța unui argument în sprijinul activității desfășurate de delegația noastră în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a rostit limpede și cu tărie cuvîntul de prietenie și solidaritate internaționalistă al Partidului Comunist Român.

Ducînd cu sine solia de prietenie și solidaritate a poporului român cu popoarele frățești din China, Coreea, Vietnam și Mongolia, delegația a putut să cunoască direct, la fața locului, realizările remarcabile

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 717 — Sîmbătă 3 iulie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Dacă organismul omenesc se naște cu rezerve de rezistență estimate pentru o perioadă de 100 ani de viață, de ce anumite boli apar cu o frecvență de loc în descreștere ? De vină să fie viața modernă prea agitată sau prea atinsă de morbul supremului confort ? Nu mai știm să mergem pe jos. Am devenit sedentari. Ne grăbim spre autobuz. Preferăm televizorul unei plimbări în mijlocul naturii. Nu avem timp să facem gimnastică. Și ne mirăm că în plină maturitate, ne simțim bătrîni. Leacul ? Sigur, medicamentele ne stau la dispoziție. Dar înainte de a apela la pilule miraculoase, să reabilităm efortul fizic, mișcarea.

TINEREȚEA POATE FI PRELUNGITĂ...

NU E NICI UN SECRET. MERGEȚI PE JOS, FACEȚI GIMNASTICĂ ȘI SPORT

O discuție despre sedentarism, despre tinerețe și bătrînețe cu dr. ION ORHA, director adjunct științific al ASCAR, dr. ALEXANDRU VRĂBIESCU, șeful sectorului probleme de fiziologie a bătrîneții de la Institutul de geriatrie, dr. ROSIN ELIAS, șeful laboratorului de ergonomie al Institutului de igienă și sănătate publică.

Relatarea în pag. a 6-a

CINCINALUL 1971-1975

ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

• ALTE 200 FABRICI
• ÎNCĂ 300 SORTIMENTE

• Subramuri ale unui sector al industriei de mare importanță în aprovizionarea populației • În cinci ani, fonduri de investiții cît pentru 19 ani anteriori • 20 traulere pentru flota de pescuit a țării • Ce se prevede în direcția diversificării sortimentale • Pe prim plan : calitatea

CÎT DE PROZAIC AR PĂREA în programul civilizației omenești evoluția alimentației, în sensul diversificării și îmbogățirii ei, a jucat și joacă un rol important. E greu să ne imaginăm că un prinz, oricît de copios ar fi fost el, al strămoșilor noștri, ne-ar putea satisface astăzi. Gusturile au evoluat, s-au rafinat, pretențiile oamenilor au încetat să mai fie atît cantitative cît calitative. Dictonul „non multa sed multum" capătă, în ce privește alimentația, o rezonanță specială. Noțiunile de consistent, apetisant, variat, au devenit prioritare în preferințele cotidiene ale consumatorilor. Nu ne gîndim cu jind la marile ospețe medievale unde mesenii îngurgitau hălci întregi de carne, după cum nu privim cu simpatie nici ideea hranei chimice, în „pilule", pe care o lansează unii autori de romane științifico-fantastice. Omul modern, care nu mai este lacom ci doar gurmand, solicită în primul rînd celor ce se ocupă de alimentație, diversitate, bun gust, calitate.

SE VĂDEȘTE, deci, că sarcina industriei alimentare în orice țară mai evoluată din punct de vedere economic nu este de loc sim-

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

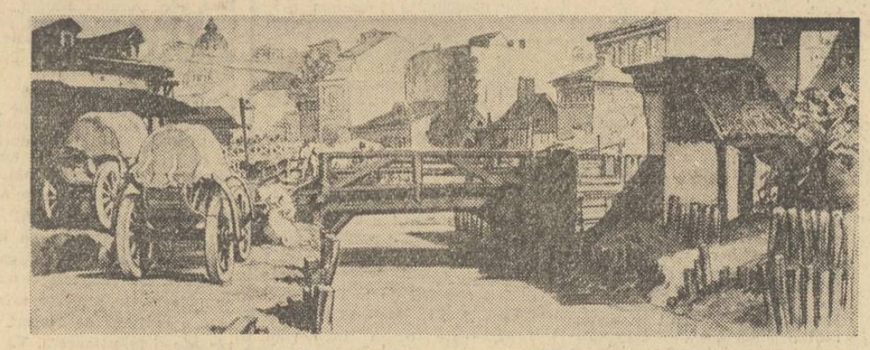

Pod peste Bucureștioara în 1869.

MOMENTE INEDITE DIN BUCUREȘTII DE ALTĂDATĂ

Mai există enigme?

• Cum a zburat, în 1886, prima bucureșteană cu balonul înălțat din grădina Cișmigiu • O călătorie atractivă la începutul secolului : 20 de bani cu vaporașul de la Grozăvești la Vitan !... • Știați că sub planșeul care acoperă Dîmbovița s-a lăsat loc pentru două linii de metrou ? • Două interesante proiecte de acum 20 de ani pentru navigația pe Dîmbovița

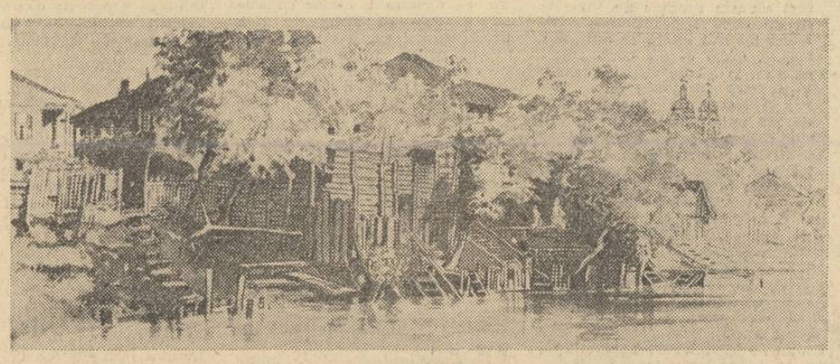

Cum arăta unul din malurile Dîmboviței în Bucureștii de acum un secol. (Picturi de Domenico Preziosi)

(Amănunte în pag a 2-a)

DIN CUPRINS • DIN CUPRINS • DIN CUPRINS

EPOCĂ DE PIATRĂ ÎN 1971

Din însemnările unei expediții care a vizitat așezările indienilor waika, în desișurile junglei de pe cursul superior al fluviului Orinoco

Linia punctată reprezintă drumul parcurs de expediție, din Caracas, capitala Venezuelei, pînă la Boca Mabaca, satul indienilor waika din desișurile junglei.

DIN NOU DESPRE VREME

Dumitru Bacinschi prezintă prognoza pe luna iulie

(Pagina a 2-a)

NU AVEȚI O INIMĂ ÎN PLUS?

Sute de mii de oameni își leagă speranța de soluționarea perfectă a transplantului. Dar... vor fi „disponibile" suficiente inimi ? Se propune o nouă soluție. Va fi și a viitorului ? Cazul Esperanzei del Valle Vasquez, care de cinci ani trăiește cu o inimă artificială, pare să confirme ipoteza.

Relatarea în pag. a 5-a

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIȚI DE ION MOINA ?

(Pagina a 8-a)

URMARE DIN PAG. 1

ÎNALTĂ PREȚUIRE, ADEZIUNE DEPLINĂ, SPRIJIN UNANIM!

ale acestora în opera de zidire a unei lumi noi, viața și lupta popoarelor aflate în prima linie a luptei împotriva imperialismului.

Expresie vie a politicii neabătute de prietenie frățească cu toate țările socialiste și în același timp strălucită afirmare a caracterului realist, științific și constructiv al acestei politici, vizita delegației noastre în țările socialiste ale Asiei constituie o materializare a principiilor directoare elaborate de Congresele al IX-lea și al X-lea al P.C.R., o manifestare concretă a consecvenței cu care aceste principii sînt traduse în viață. Activitatea prodigioasă a delegației noastre și personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu este înconjurată de profunda admirație, de nețărmurita prețuire a întregului popor, care vede în munca depusă și în rezultatele obținute întruchiparea propriilor sale gînduri și sentimente, a propriilor sale năzuințe. Iată de ce întregul popor aprobă ca un singur om, într-un singur glas, cu deplină hotărîre și unanimă satisfacție, rezultatele vizitei, profund recunoscător tovarășului Nicolae Ceaușescu a cărui activitate constituie un minunat exemplu de slujire a nobilelor ideluri ale comunismului, păcii și progresului în lume.

Străbătînd un itinerar de mii de kilometri, cu gînd deschis și luminos, în numele unei cauze mari și drepte, pătrunsă de înaltă principialitate și responsabilitate comunistă, delegația noastră a purtat, în țări prietene, crezul scump al partidului și poporului nostru. În cuvintele și-n gîndurile tovarășului Nicolae Ceaușescu, întreaga națiune și-a recunoscut propriile-i gînduri și cuvinte. De aceea stăruie cu putere, pe tot cuprinsul patriei, ca un nesfîrșit ecou glasul imensei solidarități a poporului, în jurul Partidului său comunist, a conducătorului său, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Asemeni unui imens șuvoi, din toate colțurile țării, spre Comitetul Central al Partidului, spre secretarul său general se îndreaptă fără contenire, telegrame, scrisori, moțiuni care în numele organizațiilor de partid, al organizațiilor obștești și profesionale, al colectivelor de muncă din întreprinderi și instituții, din școli și unități militare, din cooperative agricole și institute de cercetare rostesc puternicele sentimente care animă poporul nostru. Din îndepărtatul, nordicul Maramureș și pînă la țărmul mării, din Banat și pînă-n obcinile Bucovinei, peste toată țara se unește glasul poporului, al românilor, maghiarilor și germanilor, al tinerilor și vîrstnicilor, bărbați și femei, care într-o impresionantă unitate de gîndire și voință rostesc adeziunea lor deplină, totala lor aprobare față de rezultatele vizitei, față de activitatea desfășurată de delegație și personal de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — neobosit și ferm promotor al cauzei unității țărilor socialiste și partidelor comuniste și muncitorești, al solidarității forțelor mondiale ale păcii și progresului. Aprobarea deplină a activității delegației de partid și guvernamentale în țările socialiste din Asia, exprimată de către Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința din 25 iunie, este astfel amplificată, prin forța de exprimare a întregii opinii publice românești, la scara întregii țări, a întregului popor.

„Sindicatele, toți oamenii muncii din patria noastră — se arată în telegrama Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor — exprimă deplina lor aprobare față de rezultatele deosebit de prețioase ale vizitei și își reafirmă încă odată adeziunea totală față de politica internă și externă a partidului și statului nostru, care corespunde intereselor vitale ale poporului român, cauzei socialismului și păcii în lume".

„Tînăra generație din patria noastră, împreună cu întregul popor — se arată în telegrama C.C. al U.T.C. și a Consiliului U.A.S.R. — a urmărit cu profund interes și deplină adeziune vizita oficială a delegației de partid și guvernamentale, în frunte cu dumneavoastră, stimate și iubite tovarășe Ceaușescu, în țările socialiste din Asia. Aprobăm din toată inima și dăm o apreciere deosebită activității delegației, rezultatelor acestei vizite, care constituie o reflectare fidelă a orientării, a spiritului și principiilor marxist-leniniste ce fundamentează întreaga politică a partidului și statului nostru, a caracterului ei realist, constructiv și profund internaționalist".

Lectura telegramelor, a scrisorilor, a luărilor de poziție publicate în presă, îngăduie descifrarea, din canavaua gîndurilor ce țes inextricabila unitate a țării, lucide și însuflețite aprecieri. Vizita delegației noastre este apreciată într-o telegramă drept „o nouă și luminoasă pagină în cronica prieteniei poporului român cu popoarele țărilor socialiste din Asia"; „o puternică mărturie a solidarității Partidului Comunist Român, a clasei muncitoare și a întregului popor cu lupta dreaptă, dusă de popoarele din întreaga lume împotriva imperialismului, pentru libertate, independență, progres social și pace" — se scrie într-o alta.

„Vizita — subliniază unul dintre mesaje — a consolidat și mai mult principiile de bază ale relațiilor internaționaliste de a căror respectare depind depășirea divergențelor existente, restabilirea unității, succesul luptei popoarelor împotriva imperialismului, pentru apărarea independenței și libertății naționale, asigurarea progresului social și păcii în lume".

Aceste cîteva citate, o infimă parte din zecile de mii de citate posibile, — din care fără îndoială că cititorii acestor rînduri vor fi parcurs ei înșiși nenumărate în paginile presei noastre — arată cît se poate de convingător cît de adînc înfipte în conștiința poporului nostru sînt principiile care stau la temelia activității internaționale a partidului și statului nostru — respectarea suveranității și independenței, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile altor state, avantajul reciproc; cît de puternică este aderiunea poporului la aceste principii pe care le consideră intangibile, datorită caracterului lor rațional, datorită concordanței lor depline cu adevărurile fundamentale ale marxism-leninismului.

Practica relevă, zi cu zi, viabilitatea acestor principii, marea lor forță de atracție, valoarea lor etică. Desfășurarea vieții contemporane internaționale demonstrează cu prisosință că numai respectarea lor creează condiții pentru relații normale între state, pentru o cooperare fructuoasă între națiuni. Militarea pentru promovarea și respectarea în relațiile internaționale a acestor principii a adus partidului și statului nostru aprecierile întregii lumi progresiste și iubitoare de pace. Activitatea delegației noastre în țările socialiste ale Asiei a adus o nouă contribuție — faptică, autentică, efectivă — la sublinierea justeței acestor principii, prin activitatea practică.

Exprimîndu-și cu o forță și o profunzime deosebită aprobarea față de rezultatele vizitei delegației în țările socialiste ale Asiei, poporul nostru socotește — și acest lucru îl rostesc răspicat mesajele adresate Comitetului Central, tovarășului Nicolae Ceaușescu, — că nu există o dovadă mai puternică a atașamentului față de linia generală a politicii partidului și statului decît îndeplinirea cu succes a sarcinilor stabilite de Congresul al X-lea. Hotărît să sporească, prin progresele României, prestigiul de care se bucură astăzi, în lumea întreagă țara noastră, poporul își strînge și mai mult rîndurile în jurul partidului, își intensifică și mai mult eforturile pentru realizarea obiectivelor primului an din noul cincinal. În avîntul muncii, în entuziasmul înflăcărat al poporului, stăruie ca un îndemn viu chemarea partidului nostru, pilda activității neobosite a secretarului său general consacrată împlinirii idealurilor poporului român de propășire și înflorire a patriei, de slujire neabătută a cauzei nobile a socialismului, a unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a triumfului libertății și păcii în întreaga lume.

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

IMPRESII DEOSEBIT DE PLĂCUTE și înflăcărate cuvinte de laudă ne comunică profesorul NICOLAE BALABAN din Cluj, despre „noile construcții înălțate la Mangalia Nord, zona A a stațiunii Olimp", unde și-a petrecut concediul de odihnă. Semnatarul entuziastei scrisori ne roagă să facem publică sugestia sa de a se decora multe alte construcții noi cu „tot ce poate fi mai frumos". Subscriem fără rezerve sugestiei d-stră. Știm cu toții că din perspectiva acestor ani, a ne imagina cartiere întregi sau — de ce nu! — chiar mai mult decît cartiere întregi — gîzduind, după ce mortarul se va fi uscat, opere ale sculptorilor, ale artiștilor decoratori este în firea lucrurilor. După cum tot în firea lucrurilor au intrat atitea și atitea construcții noi, decorate cu gust, pe care le întîlnim pretutindeni în orașele țării... Invitația cu care ne onorați — argumentată de altfel și de o foarte reușită fotografie — de a vedea și noi ceea ce ați admirat cu un ceas mai devreme la Mangalia Nord, sperăm să nu rămînă fără ecou. De aceea ne îngăduim să o transmitem la rîndul nostru tuturor cititorilor revistei Magazin. În fine, ne mai rugați să devenim glasul gîndurilor de mulțumire ce le nutriți față de „artiștii constănțeni Băiaș Sliviu, Stoica Ion și Băiaș Ethel pentru noutatea decorațiilor și frumusețea artei lor"... Ceea ce am și făcut cu plăcere.

■

„CUM SE ÎMPĂIAZĂ PĂSĂRILE?"... „Cum se poate colora o piele de capră?"... La prima întrebare se specifică: „papagali și canari". Muzicale păsări și prietenoase. Mărturisesc că mi-am început de curînd consultațiile pentru a vă putea fi de folos. Din păcate însă, am pornit pe un drum greșit, apelînd la cineva care are față de încăperile cu păsări împăiate nu știu ce fel de teamă. Bineînțeles neîntemeiată. În ceea ce mă privește, știu doar că din cele mai vechi timpuri se practică astfel de imortalizări ale înaripatelor celor cu rang de noblețe în ierarhia frumuseții păsărești, precum și a acelora care au pus nu o dată în încurcătură însăși ornitologia. Așadar, cum se împăiază păsările, cum se poate colora o piele de capră?...

N. GRAUR din Iași ne-a solicitat divagații ci un răspuns exact. Încă puțină răbdare și.. din vorbă-n vorbă îl vom afla. Pînă atunci ne rezervăm plăcerea de a reține mulțumirile d-stră — în cazul că v-am fi satisfăcut cererea — pentru cititorul acestei rubrici care își va formula cu competență explicațiile sale în acest sens. Convinși că acestea nu vor întîrzia prea mult, primiți sfatul nostru de a mai ține vii păsările, și — după cum făceau cei din anticitate — la loc ferit de prea mare umezeală sau exces de căldură pielea de capră...

■

GRIGORE ȘI ELENA MÎNDRU din comuna Hangu, județul Neamț, s-au pregătit pentru nunta de aur. Este nunta de care ne apropiem la vîrsta părului nins și a înțelepciunii...

„În numele celor nouă copii în viață, vreau să le aduc mulțumirile mele pentru dragostea părintească și educația dată și să le urez ani mulți și fericiți, sănătate și bucurie și bătrînețe de aur ca și nunta pe care o sărbătoresc" — ne scrie APĂVĂLOAEI MARIA, care ne încredințează apoi că „Magazinul este una din revistele ce o citesc cu plăcere, în paginile sale găsesc o mulțime de lucruri interesante și folositoare"... Vă mulțumim pentru aprecierile ce le faceți revistei noastre...

Cîți nepoți au luat loc la masa nunții?

DIN NOU DESPRE VREME

Prognoza pe luna iulie,

prezentată de Dumitru Bacinschi

director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

În puținele considerații care ar merita să fie expuse pentru concordanța dintre prognoza noastră pentru luna iunie și realitate, cred că am putea arăta că așteptările noastre au fost în general îndreptățite. Vremea a fost în general instabilă, cu ploi frecvente, mai ales sub formă de averse, în intervalele 11-13, 18-19, 23 iunie, în jumătatea de nord a țării și între 25-29 iunie, aproape pentru întreaga țară. Dacă ar fi să precizăm neconcordanțe, ar trebui să ne referim la intervalul 11-14 iunie prevăzut de noi, frumos și cald. În realitate a fost aproape invers. De! în prognoză meteorologică se mai întîmplă !...

În concluzie, mi-aș permite să acord prognozei noastre din iunie, calificativul satisfăcător spre bine. Nu știu dacă sînteți și dumneavoastră de acord.

Și iată-ne în pragul lunii iulie — luna lui cuptor.

În această lună, se accentuează, de obicei, deosebirile în repartiția teritorială a temperaturii aerului și aceasta este valabil mai ales în zona muntoasă. În luna iulie se înregistrează cele mai ridicate temperaturi, fapt care îi conferă renumele de lună fierbinte.

Nebulozitatea prezintă mari diferențieri. Cea mai redusă nebulozitate se înregistrează pe litoral și în special, în Delta Dunării. Cea mai ridicată nebulozitate este specifică zonelor alpine unde frecvența mare a norilor cumuliformi asigură producerea unor averse de ploaie cu spectaculoase descărcări electrice și căderi de grindină.

În ceea ce privește repartiția precipitațiilor, se produc mari deosebiri între zonele din nordul țării față de cele din sud, între partea centrală a țării și zonele periferice.

Cantitativ, în zonele de podiș ale Moldovei, în Cîmpia de vest și Cîmpia Română (cu excepția sud-vestului Olteniei) cad în medie 50 litri pe mp, în zona de deal și în podișul Transilvaniei cad între 50 și 70 l/mp, atingînd chiar și 100 l/mp. În regiunile de munte cad de obicei, între 100—200 l/mp. Cea mai săracă regiune în precipitații rămîne Dobrogea unde se totalizează 30—50 l/mp.

Din punct de vedere al temperaturilor celor mai ridicate, ele au fost: Banat — 42,5° la Jimbolia (1950), Oltenia — 41,8° la Strehaia (1946), Muntenia — —41,8° la Perietu-Misleanu (1909); Dobrogea — 39,3° la Mangalia (1943); Moldova — 40,5° la Tg. Bujor (1951); Transilvania — 40,6° la Alba Iulia (1956); Maramureș — 31,1° la Telciu (1953) și Beclean (1952); Crișana — 39,5° la Oradea (1936). La vîrful Omul (2 500 m) s-au înregistrat 21,0° în 1931. Tot aici, în anul 1933 s-a înregistrat cea mai mică temperatură egală cu —8,0°C.

Anii cu luni iulie foarte calde au mai fost: 1909, 1936, 1938, 1946, 1950 și 1953 iar din seria anilor reci, menționăm anii 1896, 1903, 1912, 1913, 1930, 1933, 1943, 1959, 1960.

Pentru luna iulie 1971, condițiile meteorologice ar trebui să evolueze asemănător cu cele din luna iulie 1969. Rețineți că și luna iunie s-a asemănat tot cu cea din anul 1969.

Ca o apreciere generală a lunii iulie, întrevedem ca *în prima ei jumătate* cerul să fie variabil cu înnorări pronunțate în unele zile, cînd vor cădea ploi sub formă de averse, însoțite de frecvente descărcări electrice, de intensificări ale vîntului iar izolat, chiar și de grindină. *În a doua parte a lunii*, vremea va fi mai frumoasă. Aria precipitațiilor se va restrînge considerabil, frecvența ploilor fiind mai mare în regiunile de munte.

În ansamblu, atît sub aspect termic cît și în ceea ce privește precipitațiile contăm ca în luna iulie să nu se producă abateri însemnate față de valorile normale.

În încheiere, cîteva date generale asupra unor intervale mai caracteristice.

INTRE 1-6 IULIE: vreme relativ frumoasă. Ploi de scurtă durată, cu caracter local, după amiaza. Temperaturi maxime pînă la 30-32°.

7-12 IULIE: Vreme în răcire, începînd din nordul țării. Ploi frecvente sub formă de averse însoțite și de descărcări electrice iar izolat, grindină. Temperaturile maxime nu vor depăși 26-28°.

13-19 IULIE: La început vreme răcoroasă cu ploi mai abundente în estul țării, apoi vreme în ameliorare și în încălzire.

20-26 IULIE: Vreme în încălzire și în general frumoasă mai ales în sud-estul țării. Temperaturile maxime vor urca pînă la 32-34°.

27-31 IULIE: Vreme în general frumoasă și călduroasă. Cîteva averse izolate de ploaie în regiunea de munte. Temperatura aerului rămîne ridicată.

MOMENTE INEDITE DIN BUCUREȘTII DE ALTĂDATĂ

Pornind investigațiile pe marginea însemnărilor din scrisorile primite la redacție sau în urma unor apeluri telefonice, am petrecut clipe de un farmec deosebit ascultînd întîmplări de demult, ce ni se par astăzi incredibile **„Ehee! Pe vremea cînd eram eu copil, apa o cumpăram de la sacagii... Parcă-i mai aud și acum strigînd «Aaop, aaop»...".** Și octogenarul bucureștean își punctă pitoreasca relatare, subliniind: **„Noi, cei ce-am băut din apa cea dulce a Dîmboviței și ne-am scăldat adeseori în ea, privim altfel, cu multă duioșie, riul ce udă orașul nostru...".**

Înainte cu 75—80 de ani

Bătrînul Brida Vitalis, de 85 de ani, sculptor decorator, domiciliat în str. Hameiului nr. 7, continuă să-și depene amintirile: **...„Un boier putred de bogat adusese vaporașe pe Dîmbovița spre a se plimba lumea cu ele... Aveau vreo 10 metri lungime și 3 lățime și se mișcau cu ajutorul unor roți iar pe punte erau puse bănci. Eram micuț pe vremea cînd am pășit și eu pe un asemenea vaporaș și mi-aminteso cu drag de călătoria făcută... Dar n-a trecut mult și s-au împotmolit! Atunci, proprietarului i-a venit năstrușnica idee... de a le trage cu ajutorul a 12 boi înhămați în juguri, cîte 6 pe fiecare mal!!! Stătea lumea ca la urs și privea!... Mai tîrziu, vaporașele au rămas împotmolite în albia riului, în ele făcîndu-și lăcaș cei ce n-aveau nici un fel de acoperiș unde să-și odihnească oasele".** Și Brida Vitalis încheie: **„Mai țin minte încă numele proprietarului — îl chema Vasilescu".**

Un alt cititor vîrstnic, din cartierul Colentina, pensionarul **Alexandru Georgescu** ne-a invitat acasă la el și, printre altele, ne-a spus: **„Făcînd baie în Dîmbovița, pe cînd eram mic, mi-am dat seama că riul este podit cu bulumaci de stejar, fapt constatat și de alți prieteni ai mei. Însă ceea ce nu pot uita este că am plătit 20 de bani spre a călători cu vaporașul care făcea curse regulate între Cotroceni și Abator!.."**

„Minunea" zilei: țîșnitoarea din perete

Introducerea apei potabile în cîteva locuințe de pe Podul Mogoșoaiei a constituit pe vremuri un eveniment considerat de bucureșteni drept ieșit din comun. Faptul că în jurul lui 1800 cîțiva boieri au reușit să introducă instalații de apă în casele lor era asemuit cu o adevărată minune, lumea năvălind cu mic și mare spre a vedea cum „iese apa din perete".

Iată cum descrie Zilot Românul epocalul eveniment: **„O iscusință a omenirei / ...Din sec perete apă isbucni / Bea deci și spală-te fără sfială / Spre orice treabă a lua poți / Căci, cu cît curge, are ceială / Cu atît mai multă a da la toți".**

Expoziția din Cișmigiu

În vara anului 1886 grădina Cișmigiu a îmbrăcat haine de sărbătoare. Se amenaja prima expoziție cu produsele realizate de meseriașii bucureșteni cooperatori. Evenimentul este consemnat de George Costescu, care descrie înfrumusețările Cișmigiului. Deschisă în clădirea situată în insula din mijlocul lacului, renumitul „Monte Carlo", cu acel prilej s-a canalizat lacul, s-a construit pavilionul muzicii, pe locul actualului chioșc cu ape minerale, s-a realizat o cascadă artificială în dreptul dealului de la Schitu Măgureanu.

Un fapt care merită menționat este că **„acolo au văzut bucureștenii înălțări în văzduh cu balonul. Acrobata Leona Daré se înălța pînă la 1 000 de metri, ținîndu-se doar cu dinții de un lănțișor fixat de bara unui trapez, cu ajutorul căruia se suia după aceea în nacelă. Balonul era apoi, puțin cîte puțin, dezumflat, coborînd în împrejurimile orașului. Urmărit de mii de bucureșteni, aceștia alergau spre locul aterizării, ovaționînd-o pe îndrăzneața aeronaută".**

„Veneția" Bucureștilor...

Problema inundațiilor provocate de apele Dîmboviței i-a preocupat pe domnitorii Țării Românești încă din secolul al XVIII-lea. Prin 1774 s-a construit lîngă satul Lunguleți un canal de derivație pentru abaterea Dîmboviței în Arges, canal pe care curge și astăzi Dîmbovița pe o lungime de aproape 6 kilometri.

Pomenind de ravagiile apelor Dîmboviței, scriitorul Damian Stănoiu asemuiește Bucureștii din urmă cu un secol cu... Veneția! **„Cînd se umflă de ploi sau zăpezi, pornește cu mare gălăgie din Cotroceni întinzîndu-și albia pînă la mănăstirea Zlătarilor și ducînd cu ea cotete de păsări, garduri întregi și diferite lucruri gospodărești. Plutesc bărcile și albiile ca prin canalurile Veneției. După retragerea apelor... prin beciurile caselor boierești este înhățat peștele ce n-a prins de veste să plece la timp".**

Liniile ferate subterane

Între anii 1881 și 1886 s-a executat rectificarea traseului Dîmboviței, vechiul curs, foarte sinuos, fiind în mare parte părăsit. Atunci s-a adîncit albia riului, aceasta fiind căptușită cu un pat din lemn de stejar. Cu acel prilej, în apropiere de podul Șerban Vodă, constructorii au descoperit un tezaur compus din monede dacice.

Bucureștenii n-au scăpat însă de furia apelor. La 27 aprilie 1893, din cauza unei ploi torențiale, apele mari au rupt digurile de la Conțești inundînd cartierele Grozăvești și Cărămidari. Urmările acestor grave inundații i-au obligat pe edilii vremurilor să urgentieze amenajarea riului și în afară de oras.

Mai tîrziu, în anul 1934, după proiectul **ing. Const. Cătuneanu** și **Corneliu Antoniu** s-a acoperit Dîmbovița cu un planșeu pe portiunea dintre podul Senatului și calea Șerban Vodă. Despre această lucrare **ing. A. Vuzitas**, un specialist în domeniul problemelor de sistematizare a orașului, nota într-un studiu: **„În spațiul central, sub portiunea de planșeu, se vor putea amenaja linii de mare circulație — vagoane de tramvai sau tren subteran — degajînd astfel circulația superioară de la un capăt la altul al orașului. Nu este o previziune prea largă pentru viitor!... Prima arteră liberă a primi o linie de circulație subterană nu poate fi decît albia actuală a Dîmboviței".**

Reproducem, de asemenea, tot din lucrările ing. Vuzitas, două dintre cele zece proiecte propuse în urmă cu 20 de ani, proiecte privitoare la viitoarea amenajare a Dîmboviței. Primul se referă la înălțarea nivelului apelor riului pînă la cota malurilor, realizîndu-se o albie lată de 75—200 de metri, pe care se preconiza navigația cu șlepuri grele. Ideea s-a dovedit însă inaplicabilă, din cauza necesității unui debit foarte mare de apă. S-a propus atunci crearea în albia Dîmboviței a unui al doilea curs de apă suprapus, realizat artificial, în o cuvă de beton armat susținută la nivelul splaiurilor prin baraje cu ecluze. Ideea aparține ing. **I. și Gh. Vladimirescu** și dacă s-ar fi realizat ar fi permis o ușoară navigație. Dar și acest proiect a rămas în suspensie deoarece a fost legat de problema rezervării spațiului liber de sub noua albie etajată a Dîmboviței pentru introducerea liniilor duble de cale ferată subterană.

Menționăm, în fine, proiectele mai multor ingineri români printre care și **D. Leonida** pentru crearea unui canal navigabil, proiecte propuse începînd din anul 1913. În acest sens citām, ca o curiozitate, propunerea ca pe lacul Cernica să se amenajeze un port sportiv pentru navigația de agrement, iar în aval de Vitan urmînd a se crea portul industrial al orașului. Și, pentru că am amintit de mai multe realizări și proiecte tehnice, credem nimerit să încheiem momentele inedite din Bucureștii de altădată însemnînd și realizarea unei lucrări care iese din comun. Cu prilejul amenajării lacului Buftea petrecută între anii 1933—1934, biserica din satul Rebegești urma să rămînă sub apă, deoarece se prevedea creșterea nivelului lacului cu aproximativ 4 metri. Atunci acest monument istoric, în greutate de 1 000 de tone, a fost ridicat cu ajutorul a 50 de prese speciale deasupra vechilor fundații subzidindu-se o centură de beton armat. **Proiectul ridicării bisericii de la Rebegești, FĂRĂ A FI MUTATĂ DIN LOC,** este opera inginerilor **Dorin Pavel** și **D. Corbu**, una din cele mai îndrăznețe lucrări tehnice pentru acele vremuri.

Simion SĂVEANU

Clepsidra

LA ÎNCEPUTUL VERII

de Constantin VIȘAN

22 Iunie. Prima zi de vară. Au înflorit teii. Bucureștiul pare un ceainic uriaș din care se ridică o mireasmă îmbătătoare. Nici nu bănuiam să fie atît de mulți tei în București. Unii nici nu se văd. Blocurile de beton, deși mai tinere, sînt mai înalte decît ei, îi ascund vederilor. Nu le pot înăbuși însă parfumul. Răzbate misterios, persistent. Orașul întreg e invadat de parfumul teilor. Îl savurez cu gîndul la Eminescu, la Teiul din grădina Copoului...

Teiul vechi un ram întins-a,
Ea să poată să-l îndoaie,
Ramul tînăr vînt să-și deie
Și de brațe-n sus s-o ieie,
Iară florile să ploaie
Peste dînsa

Agresivitatea țevilor de eșapament a pierdut din intensitate. Fumul orașului pare că a fost alungat de parfumul teilor Misteriosul parfum al teilor. Se înalță pur, îmbătător spre cerul albastru. Ca o ofrandă adusă începutului de vară.

Și orașul, casele lui, străzile, parcurile, sălile lui de expoziții par azi mai frumoase decît oricînd, decît în celelalte anotimpuri. Anotimpul zăpezilor, al magnoliilor, al castanilor.

Intru în expoziția de pe Magheru, printre plopii pictați de Balogh Lajos. Îi privesc și mă gîndesc la ciudatele portrete ale Luciei Ioan descinzînd din frescele Voronețului și din baladele Moldovei... și la portretele prelung bizantine mistuite de severele-idealuri ale luptei pentru dreptate și libertate, expuse de Tanasis Fappas în sala de pe Onești.

Orașul e plin de picturi. În fiecare săptămînă se deschide o nouă expoziție. În aceste zile, în aula Bibliotecii centrale universitate, patru pictori — Dan Băjenaru, Ionescu Sin, Constantin Mihalcea și Dan Ialomițeanu dăruiesc studenților aflați în febra examenelor flori și peisaje în care vibrează o veche și convingătoare dragoste pentru natură, pentru culoare.

La cîțiva pași, bronzurile lui Petre Balogh, aurii și șlefuite pînă au căpătat luciul oglinzii, par niște copaci căzuți din soare. Soare sporind frumusețea orașului. De ce atît de multe statui rămîn doar în expoziție? De ce nu le întîlnim mai des prin parcuri, printre flori și copaci, lîngă visurile îndrăgostiților. Orașul ar fi și mai frumos, Așa cum e Ateneul de cînd în fața lui ne așteaptă veșnic Eminescu.

CINCINALUL 1971–1975

URMARE DIN PAG. 1

ÎN INDUSTRIA ALIMENTARĂ

plă. Valorificarea superioară a resurselor pe care le oferă agricultura necesită nu numai pricepere tehnică, ci și ingeniozitate, am spune chiar talent. Și chiar dacă mai avem de făcut reproșuri industriei noastre alimentare, care a rămas încă în urmă față de evoluția rapidă a exigenței populației, nu putem să nu recunoaștem că în ultimii ani ea a făcut progrese mari. Cei mai vîrstnici dintre cititori își amintesc cu siguranță că, excepție făcînd cîteva fabrici de zahăr, de bere și de conserve, în trecutul nu prea îndepărtat industria noastră alimentară avea un caracter casnic sau cel mult artizanal. Practic abia în anii noștri au apărut primele fabrici ce-și merită numele în sectorul produselor lactate, al sucurilor de fructe și legume, al alimentelor concentrate, al celor conservate prin frig etc., etc. Categorii întregi de articole alimentare, de la lapte praf la supe concentrate, de la conservele dietetice la semipreparatele culinare erau total necunoscute părinților noștri. **Calculată pe un locuitor al țării, producția din 1970 a industriei alimentare a fost de cinci ori mai mare decît cea din anul 1950, numărul sortimentelor ce se fabrică la ora actuală fiind de peste 4 000.**

DAR FIINDCĂ ne-am obișnuit să privim nu spre trecut, ci spre viitor, să ne comparăm nu cu situația de acum un deceniu-două în urmă, ci cu necesitățile și posibilitățile actuale, trebuie să spunem din nou că gradul de dezvoltare a industriei noastre alimentare nu este încă pe deplin satisfăcător. Așa cum sublinia pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie 1970, „față de realizările pe plan mondial, inclusiv din unele țări socialiste, industria noastră alimentară continuă să se afle în urmă".

PORNIND DE LA ACEASTA SITUAȚIE, planul cincinal care a început o dată cu acest an și-a propus, printre obiectivele sale, și dezvoltarea simțitoare a producției industriei alimentare. Apropierea acestei ramuri de sursa de materii prime, prin integrarea ei în cadrul Ministerului Agriculturii, Silviculturii și Industriei Alimentare a creat condiții îmbunătățite pentru valorificarea superioară a resurselor pe care le oferă agricultura noastră. Alături de această măsură cu caracter organizatoric se înscriu și marile eforturi de investiții, menite să lărgească considerabil baza materială a acestui sector industrial de care depinde într-un grad atît de mare buna aprovizionare a populației. O cifră și o comparație vorbesc de la sine despre intensitatea acestor eforturi: **pentru perioada 1971—1975 industriei noastre alimentare i-au fost alocate fonduri de investiții de circa 13,5 miliarde lei, adică tot atît cît în 19 ani anteriori.** Cifră căreia i-am adăuga alta, la fel de semnificativă: **în această perioadă de 5 ani vor fi construite nu mai puțin de 200 noi fabrici și secții, în mod deosebit în subramurile încă insuficient dezvoltate: a cărnii, frigului, conservelor, laptelui și peștelui.** În industria cărnii, de pildă, vor fi construite 11 noi abatoare, trei fabrici moderne de preparate și conserve. Alte trei frigorifere de mare capacitate se vor adăuga celor existente. 20 noi traulere și patru nave colectoare frigorifice vor completa flota noastră de pescuit oceanic. În vederea mai bunei aprovizionări a populației cu produse lactate vor fi, de asemenea, construite un număr de noi unități producătoare de brînzeturi, lapte praf, unt etc. În sfîrșit, dată fiind popularitatea pe care și-au cîștigat-o legumele și fructele congelate, metodă ce conservă gustul, aroma și calitățile nutritive ale acestor alimente, producția de legume și fructe conservate prin frig se va înzeci în perioada noului cincinal. Încă din acest an, ca urmare a noilor capacități pe cale să fie create și a îmbunătățirii aprovizionării cu materii prime, producția de carne va spori cu 17 la sută, cea de pește cu 69 la sută, cea de conserve de legume cu 50 la sută etc.

DECI, PROGRESE EVIDENTE în ce privește cantitățile de alimente ce vor fi puse la dispoziția populației. Dar calitatea? Dar diversificarea, cerință atît de acută a consumatorilor? Și în această sferă esențială de probleme perioada de plan care a început promite un important reviriment. Să recurgem din nou la cifre: **numai în acest an se anunță punerea în fabricație a peste 300 de noi sortimente, număr ce echivalează cu jumătatea celui realizat în ultimii cinci ani.** Printre noile produse ce vor fi asimilate se numără expandatele de cereale, brînzeturile tari, preparatele de carne tip aperitiv, pectine, conservele liofilizate, sortimentele noi de conserve dietice și din cele destinate copiilor mici etc., etc. În ce privește calitatea, preocuparea conducerii Departamentului Industriei Alimentare, a combinatelor și întreprinderilor se îndreaptă, printre altele, spre introducerea și generalizarea unor procedee tehnologice și metode de fabricație moderne, menite să ducă la fabricarea unor produse de o calitate similară celor mai bune realizări pe plan mondial. Din șirul de măsuri cu caracter tehnic am cita asigurarea unei temperaturi optime în sălile de tranșare a cărnii, introducerea de tunele de afumare rece la fabricile de preparate din carne, instalarea unor mijloace de răcire a laptelui pe grupe de centre de colectare, extinderea ambalării la cald a pastei de roșii, fabricarea gemurilor cu adaos de pectină etc., etc. Desigur că, alături de aceste măsuri, esențial pentru ridicarea calității produselor este întărirea disciplinei și răspunderii unităților producătoare, un control riguros pentru evitarea și combaterea tendințelor de depreciere calitativă, tendințe ce se mai fac observate pe alocuri.

CERT ESTE că statul nostru, prin măsurile luate din acest an, a creat toate condițiile pentru o dezvoltare mai rapidă, în pas cu cerințele contemporane, a industriei alimentare. Avem motive îndreptățite să considerăm că progresele acestei ramuri economice vor deveni curînd vizibile într-o abundență sporită de mărfuri în rafturile magazinelor alimentare.

Paul MARIAN,

PE FIRUL EVENIMENTELOR

FRUNZA DE VIŢĂ

de Nicolae LUPU

Un fost om politic, fost prim-ministru, fost multe altele, actualmente doar un fost în vîrstă de 76 de ani, s-a trezit readus la rampa actualităţii, nu pentru a recăpăta niscaiva posturi libere, ci pur şi simplu pentru a da socoteală de cele petrecute în timpul premieratului său. Este vorba de premierul australian în timpul guvernării căruia unităţi combatante ale ţării sale au fost trimise în Vietnam : Sir Robert Menzies.

Dezvăluirile publicate în ultimul timp de presa americană au arătat că Australia a fost împinsă, ba chiar silită, să intre în războiul de intervenţie de guvernul de atunci al Statelor Unite. Or, la vremea respectivă Sir Robert Menzies a obţinut aprobarea guvernului şi a parlamentului folosind drept argument primirea unei cereri de ajutor din partea „guvernului" de fantoşe de la Saigon.

Actualul guvern australian a ordonat o anchetă pentru a restabili adevărul : ce a determinat intrarea Australiei în război ? A făcut ea acest pas sub presiunile Statelor Unite sau la cererea Saigonului ? A indus Sir Robert Menzies în eroare guvernul, parlamentul şi opinia publică sau nu ?

Fostul premier s-a simţit obligat a răspunde că deşi nu are pretenţia să fi fost „infailibil din punct de vedere politic" consideră că cele dezvăluite pun în discuţie integritatea sa personală şi de aceea ţine să precizeze că în decembrie 1964 în timpul vizitei la Saigon a ministrului australian al aviaţiei a fost lansată o primă cerere de ajutor, care a luat, la 29 aprilie 1965, caracterul unei cereri formale, satisfăcută prin trimiterea în mai a unui batalion în Vietnamul de sud. Aşadar, domnul Menzies consideră că aceste fapte îl scot din culpă.

Nu de aceeaşi părere este ziaristul englez Stewart Harris care scrie în ziarul londonez Times : **„În întreaga sa declaraţie Sir Robert a uitat să menţioneze că la** 20 aprilie 1965 **(deci înainte de trimiterea trupelor ca şi a cererii Saigonului — n.n.) Cabot Lodge, trimisul special al preşedintelui Johnson, a sosit la Canberra cu misiunea de a cere guvernului australian trimiterea unui batalion. Mi s-a spus acest lucru, în secret, de către una din cele mai înalte surse din Saigon". Aşadar ziaristul englez îl dezminte pe Menzies.**

Se pune întrebarea : şi dacă s-ar dovedi că nu guvernul american, ci acei care se intitulează guvern la Saigon, ar fi determinat acţiunea, ar ieşi în acest caz domnul Menzies cu integritatea apărată ? În definitiv nici oameni avizaţi ca Menzies, nici urmaşii săi de astăzi nu pot crede că guvernul de mercenari de la Saigon a avut sau are vreo iniţiativă proprie în această privinţă, a avut sau are vreun caracter cît de cît reprezentativ.

Dacă pe vremuri Menzies a prezentat totul în felul acesta el nu a făcut-o decît pentru a asigura aparenţele, a acoperi implicarea tineretului australian în acest episod ruşinos. Judecînd, astfel, toată ancheta actualului guvern se reduce la a stabili în esenţă dacă domnul Menzies a ştiut sau nu să asigure aparenţele, dacă a aplicat în mod corespunzător sau nu frunza de viţă. O anchetă reală ar trebui să pornească de la convingerea celor însărcinaţi să o desfăşoare că indiferent din ce motive, participarea la intervenţie a reprezentat un act incompatibil cu interesele Australiei şi cu normele moralei internaţionale. Altfel diversiunea continuă, cu alte procedee şi alţi oameni.

Cutreierînd desişurile junglei de pe cursul superior al fluviului Orinoco

EPOCA DE PIATRĂ ÎN 1971

- **Indienii waika din junglele Venezuelei trăiesc potrivit rînduielilor comunei primitive**
- **Ei nu ştiu să numere şi nu au nici nume.**
- **Sînt chinuiţi de foame şi subnutriţie, îşi ucid copiii debili pentru a avea mai puţine guri de hrănit.**

TRĂIESC ÎN DESIŞURILE JUNGLEI de pe cursul superior al fluviului Orinoco din Venezuela unde preistoria încă n-a cedat locul istoriei ; trăiesc în plină epocă de piatră, potrivit rînduielilor comunei primitive.

Se presupune că indienii waika au fost cîndva o populaţie numeroasă. Astăzi sînt apreciaţi la vreo 15 000 — cîteva triburi care au reuşit să supravieţuiască condiţiilor vitrege din acele ţinuturi şi legilor aspre create anume de propria lor colectivitate, pentru perpetuarea doar a celor viabili.

CA SĂ AJUNGĂ la Boca Mabaca — „satul" indienilor waika — membrii unei expediţii vest-germane au traversat Venezuela, cu maşina, de la Caracas pînă la San Fernando de Atapo unde s-au îmbarcat pe o mică motonavă spre a porni, în sus pe Orinoco, printre zidurile verzi ale junglei, sub un soare dogoritor şi în atmosfera încinsă pînă la 43 grade. După „halta de ajustare" de la Tama-tama (vezi harta în pag. 1), încă 1 500 km în adîncurile junglei, alte patru zile de drum pe apele fluviului. Şi iată Boca Mabaca. Un **sat ?** În nici un caz în accepţiunea de azi a noţiunii fiindcă **aşezarea** indienilor waika nu **se compune** din colibe, **multe sau** puţine la număr, ci **dintr-o** singură „casă", o construcţie circulară din crengi şi liane, cu un diametru de vreo sută de metri, pe alocuri deschisă, pe alocuri acoperită cu foi de palmieri, în care sînt aşezate în cerc, un hamac lîngă altul şi, în faţa fiecăruia, cîte o vatră. Atît pentru fiecare familie a comunei.

„OASPEŢII" ALBI n-au fost primiţi cu ostilitate ci cu zîmbete şi o silabă repetată, pe un ton aproape de cerşeală : „kan-kan" — mîncare — de un grup de indieni waika, ceva mai scunzi decît europenii, cu pielea arămie, ochii şi părul negru strălucitor, complet goi. „Kan-kan" a devenit aproape un leit-motiv al contactelor dintre membrii expediţiei şi locuitorii aşezării de la Boca Mabaca, de altfel destul de tăcuţi. Nu pentru că n-ar fi sociabili, ci pentru că au un limbaj foarte redus : ei nu au nici măcar nume. Dar sînt chinuiţi permanent de foame şi afectaţi, în consecinţă, de o subnutriţie cu semne uşor vizibile, mai ales la copiii cu abdomene umflate anormal. Pare, desigur, paradoxal dar jungla în care trăiesc indienii waika devine tot mai sgîrcită în a le oferi cele necesare hranei. Ce e drept, bananele şi alte fructe — pe care, potrivit rînduielilor comunei primitive, le culeg femeile — nu lipsesc. În schimb carnea, provenită din vînătoarea cu care se îndeletnicesc bărbaţii, este insuficientă. Vînatul s-a redus substanţial în regiunea locuită de ei şi este o adevărată sărbătoare a comunei cînd vînătorii se întorc cu tolba plină. Ei se năpustesc asupra pradei cu săgeţile şi suliţele lor, dintr-o trestie foarte rezistentă avînd vîrfuri din piatră cioplită şi aduc acasă maimuţe, lapas (un fel de iepuri de junglă), raţe sălbatice, broaşte ţestoase şi uneori chiar şerpi şi crocodili.

Un grup de femei waika, cu copiii lor, după ce s-au întors de la culesul bananelor

MAIMUŢELE par a fi mîncarea lor favorită : le prăjesc aruncîndu-le vii, cu blană cu tot, în jeraticul lăsat de focul aprins prin frecarea unui băţ din lemn tare într-un fel de covată din lemn moale, plină cu frunze uscate. Carnea de maimuţă constituie un bun de mare preţ. În schimbul unei anumite cantităţi, un tînăr waika poate obţine şi nevasta pe care şi-o alege. Ceremonia nupţială e simplă şi se reduce tot la mîncare : mirele mănîncă ce-i oferă viitoarea soţie, de obicei de 10—12 ani, în prezenţa obştii. Atît.

DE ALTFEL CĂSĂTORIA este o noţiune destul de vagă în această colectivitate care trăieşte pe acea treaptă inferioară de dezvoltare a societăţii umane în care familia propriu-zisă încă nu a luat naştere : bărbaţii au mai multe neveste, femeile mai mulţi bărbaţi, iar copiii sînt ai colectivităţii.

ÎN SCHIMB ceremonia funerară e mai complexă : cel decedat e ars pe rug în cadrul unei solemnităţi ce se încheie prin sfărîmarea oaselor calcinate pînă se transformă în praf. Nimeni nu plînge ; praznicul ce urmează are loc în veselia generală pentru că cel plecat dintre vii va ajunge în „No Belebi belija", un fel de rai în care există mîncare din belşug şi la îndemînă, ca nisipul de pe malul Orinocoului...

INDIENII WAIKA nu se tem de moarte. Potrivit legilor lor aspre, îşi ucid singuri copiii prea plăpînzi, consideraţi neviabili, unul din fiecare doi gemeni ce se nasc, pe cei bolnavi sau neputincioşi. Ar fi guri hrănite de prisos şi hrana e puţină... Dar ei ucid şi din răzbunare, pe cei din alte triburi care se ating de femeile lor, de „casa" lor, de vînatul lor, de bananele culese de ei. Înainte de orice însă, consultă vraciul care intră în contact cu... duhurile după ce în prealabil i s-a suflat în nări, cu o trestie, „miraculosul" yoppo, un praf halucinogen, obţinut prin uscarea unor plante înrudite cu cele din care se prepară haşişul...

CÎT TIMP se va mai menţine oare, epoca de piatră la Boca Mabaca, în jungla venezueleană de pe cursul superior al fluviului Orinoco ? Va dispare populaţia waika datorită condiţiilor aspre în care trăieşte ? Sau va porni, mai devreme ori mai tîrziu, pe drumurile civilizaţiei, spre realităţile secolului 20 ? E greu de răspuns la aceste întrebări. Fapt e că, în momentul de faţă, autorităţile din Venezuela îi consideră pe indienii waika iresponsabili şi, deci, în afara legii : nu-i pedepsesc pentru că îşi ucid copiii nici pentru poligamie şi promiscuitate. Dar nici nu-i ajută pentru că drumul spre ei e lung şi dificil şi ori ce acţiune socială devine, deci, foarte complicată şi costisitoare. Deocamdată, vizitatorii lor rămîn doar membrii expediţiilor, porniţi în explorarea regiunilor încă necercetate ale junglelor Americii de Sud.

DE PRETUTINDENI

DOMNIŞOARA Alice Wallis care a murit în vîrstă de 87 ani a lăsat întreaga sa avere de numai 30 000 lire — lui BANK OF WESTMINISTER din Londra. Ea şi-a motivat hotărîrea din testament după cum urmează : „Banca mi-a fost întotdeauna cel mai bun prieten".

CÎTEVA societăţi de aviaţie din străinătate înfiinţează în anul acesta în avioanele lor, compartimente pentru nefumători.

Opt milioane americani poartă în loc de ochelari, lentile de contact. Ei s-au bucurat de curînd de vestea că de-acum înainte acestea vor fi produse din material plastic. Avantajul lor : nu irită ochii ca cele din sticlă.

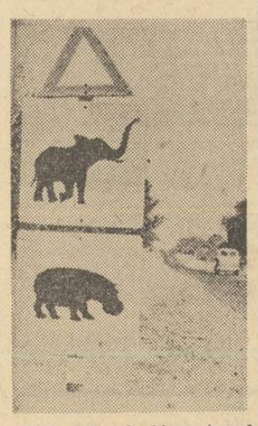

Elefantul şi hipopotamul sînt, într-adevăr, cei mai imprudenţi şi cei mai prostuţi pietoni de pe drumurile care străbat jungla Zambiei. Iată de ce sînt amplasate aceste tăbliţe avertizoare pentru automobiliştii care se aventurează în junglă.

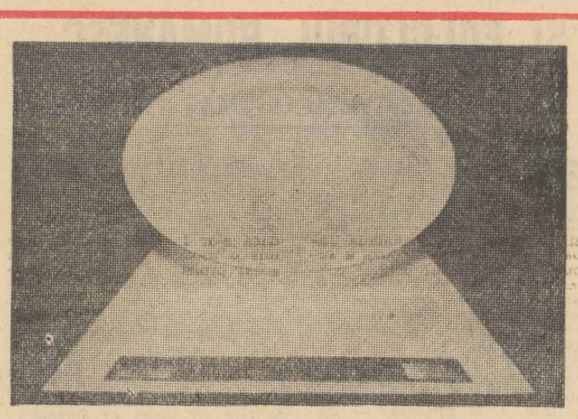

La Paris, se va înălţa pe malurile Senei „Palatul Aerului şi al Spaţiului" prezentat în macheta de mai sus. De o concepţie îndrăzneaţă, clădirea va cuprinde un vast volum lenticular, cu un diametru de 220 de metri. Palatul va avea o cupolă transparentă, cu un diametru de 80 de metri. O esplanadă de patru hectare, la care se va ajunge prin toate mijloacele de transport, chiar cu vaporaşe şi elicoptere, va constitui cadrul verde al acestui palat al aerului şi al spaţiului.

AMPRENTELE ŞI... ARHEOLOGIA

Arheologul suedez Paul Astrem consideră că tehnica amprentelor digitale poate fi folosită în cercetările arheologice. La un recent colocviu de specialitate ţinut la Atena, el a făcut o comunicare pe această temă. În absenţa unor documente scrise, Astrem recomandă arheologilor să acorde atenţie amprentelor de pe fragmentele obiectelor dezgropate. Metoda presupune multe incertitudini, deoarece amprentele nu sînt întotdeauna bine păstrate. Totuşi, Astrem şi prietenul său Erikson, şeful secţiei centrale pentru amprente din Suedia, au cules 200 de amprente de pe ceramica descoperită în Grecia şi Cipru. Pe baza unei riguroase clasificări şi a studiului amănunţit, Astrem şi Erikson au descoperit caracteristici fundamentale ale amprentelor digitale din perioadele miceniană şi minoică.

„Consider, a declarat Astrem, că rezolvarea clasificării amprentelor digitale din timpuri preistorice şi pînă în epoca clasică a Greciei va înlesni cunoaşterea momentelor istorice a apariţiei anumitor popoare".

BOGDAN LADISZINSKI, medic veterinar din Lodz (R.P. Polonă) a păstrat diferite obiecte descoperite de el în stomacul unor vaci sacrificate. Se găsesc în neobişnuita sa colecţie, strînsă în 30 de ani de practică veterinară — mătănii, chei, linguri, biberoane, cuţite, corzi de sărit, salbe de mărgele şi chiar un balon sondă (de doi metri).

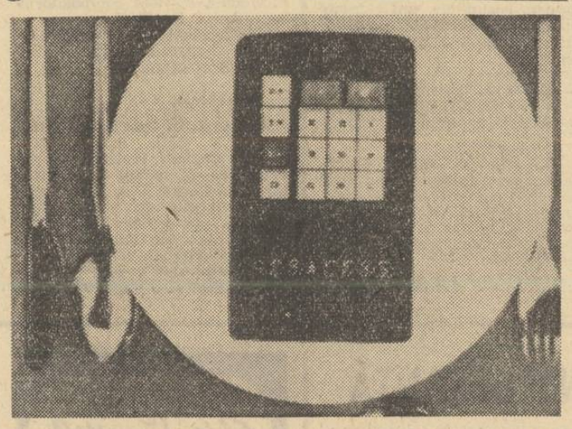

Maşina electronică de calcul în miniatură EL-8 constituie o noutate a firmei japoneze Addo Sharp. Imaginea de sus redă maşina fotografiată pe o farfurie. Aceasta este una din multiplele maşini electronice de calcul în miniatură cu care firmele japoneze se străduiesc să pătrundă pe piaţa mondială.

PE 30 STÎLPI amplasaţi în zona de înaltă industrializare Rinsmong din Olanda, în apropiere de Rotterdam, au fost amplasate nişte dispozitive automate ce urmăresc conţinutul de bioxid de sulf din atmosferă. Datele sînt transmise unei maşini electronice de calcul. Imediat ce creşte concentrarea bioxidului de sulf peste valoarea critică prevăzută, apare pe harta electronică un semnal luminos. Un automat supraveghează toate cazurile la o distanţă de 6 km.

ENGLEZUL Don Harrison a sărbătorit nu de mult zece ani de cînd lucrează în meseria sa, într-adevăr neobişnuită. Este salariatul unei fabrici specializată în conserve pentru animale domestice, în funcţia de degustător.

YVES COUSTEAU, renumitul om de ştiinţă francez, a declarat recent că munca şi viaţa pe fundul mării va fi în 20 de ani ceva cu totul firesc. El a spus, printre altele, că o mare influenţă asupra dezvoltării tehnicii vieţii în adîncimi va avea necesitatea folosirii industriale a uriaşelor zăcăminte de minerale ce se găsesc pe fundul mării.

CEA MAI ÎNALTĂ FEMEIE DIN LUME

• La vîrsta de 25 de ani, Dolores Pallard-Johnson, are 2,49 m înălţime şi cîntăreşte 195 kilograme • Ea ar fi continuat să crească dacă medicii n-ar fi supus-o unei intervenţii chirurgicale • Pentru transportul ei se foloseşte un autocar special construit • Soţul ei, coleg de circ, are 1,85 metri.

Dolores Pallard s-a născut acum 25 de ani, în oraşul Dequincy (S.U.A.) Şi chiar de mică, a început să aibă dimensiuni neobişnuite. La vîrsta de 7 ani avea o înălţime de 1,60 m, şi acest proces de creştere anormală a continuat. La vîrsta de 14 ani avea 2,10 metri şi era cu mult mai înaltă decît cei cinci fraţi şi surori. Deşi avea o comportare şi inteligenţă normale corespunzătoare vîrstei sale, Dolores avea de înfruntat ironiile şi glumele fraţilor şi surorilor sale, ale vecinilor şi colegilor de şcoală. Părinţii fuseseră obligaţi să-i comande un pat special, şi poate unica ei satisfacţie era că fusese aleasă pivotul echipei de baschet a şcolii şi că notele ei la toate materiile erau bune.

În urma unui mic accident survenit în anul 1961, Dolores a fost internată la spital, unde s-a folosit acest prilej pentru a fi supusă unui examen general. Analizele şi radiografiile au demonstrat că ritmul neobişnuit al creşterii sale în înălţime se datora unei excesive dezvoltări a unui hormon specific. Deşi a fost supusă unui tratament cu radiaţii, ea a continuat, pe măsura trecerii anilor, să crească neîncetat, atît în înălţime cît şi în greutate.

Dolores ajunsese un „fenomen al naturii", un mare punct de atracţie pentru mii de turişti care veneau special în acest oraşel. Şi inevitabilul s-a produs : Dolores a fost angajată la circul local. I s-a construit o maşină specială, un autocar pentru deplasări, un pat gigant de 3,50 metri, iar munca ei se rezuma de a păşi în arena circului pentru a fi prezentată spectatorilor drept cea mai înaltă femeie din lume.

După un an, Dolores s-a măritat cu un coleg, James Johnson care, deşi are 1,85 m, pare un pitic lîngă soţia sa.

Cum procesul de creştere continua fără întrerupere, (Dolores ajunsese la 2,49 metri şi 195 kilograme) soţul ei, de acord cu ea, a internat-o la un spital din Houston. După cîteva zile de observaţii, doctorul Norman Fleischer a declarat că numai o intervenţie chirurgicală (extirparea glandei care provoacă creşterea) poate aduce o soluţie radicală.

Pentru respectiva operaţie a fost necesară amenajarea unei mese speciale. Operaţia a durat nu mai puţin de zece ore şi s-a încheiat cu succes. După cîteva zile de convalescenţă, Dolores Pallard-Johnson a putut să se dea jos din pat. Fotografia vă înfăţişează primii paşi pe care îi face după operaţie cea mai înaltă femeie din lume .

OMANUL — AL 128-LEA MEMBRU AL O.N.U.

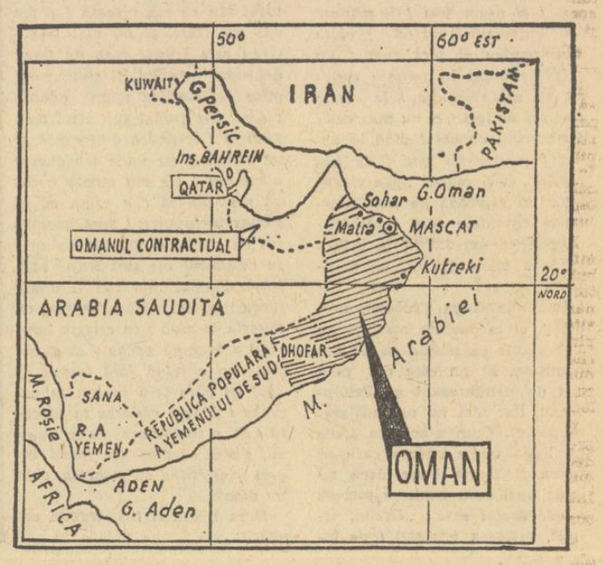

Pe catargele aflate în faţa impunătorului Palat al O.N.U. din New York va fîlfîi curînd, nu peste mult timp, încă un steag, simbolizînd aderarea la Naţiunile Unite a celui de-al 128-lea stat. Este vorba de sultanatul Oman, a cărui cerere oficială de admitere în O.N.U. a fost înregistrată recent. În scrisoarea adresată Consiliului de Securitate şi Adunării Generale, primul ministru al Omanului, Tarik bin Taimur arată că ţara sa „aderă la principiile şi scopurile Cartei Naţiunilor Unite".

Situat pe ţărmul Mării Arabiei şi al Golfului Oman, sultanatul Oman are o suprafaţă de 212 380 kilometri pătraţi, pe care trăiesc circa 650 000 de locuitori. În mare parte, teritoriul are configuraţia unui podiş, excepţînd regiunea nord-estică, unde relieful este muntos, prezentînd altitudini ce ating 355 de metri. Ocupaţiile localnicilor se limitează la agricultură — practicată, în special, pe îngusta cîmpie litorală şi în oaze — la creşterea vitelor, pescuitul de perle şi peşte. Se cultivă, cu precădere, curmali, lămîi, rodii şi cereale.

Graniţele actualului sultanat desemnează, de fapt, teritoriile reunite ale Mascatului şi Omanului care, pînă în secolul 16, au avut o existenţă independentă, servind ca punct de tranzit între India şi litoralul mediteranean. Începînd din 1508, dominaţia portughezilor se perpetuează pînă la jumătatea secolului următor, cînd sînt izgoniţi de triburile arabe. Debutul secolului 19 este marcat de creşterea influenţei Marii Britanii, soldată cu încheierea mai multor tratate care, în fapt, consemnează controlul Angliei asupra Mascatului şi Omanului. În anul 1913, în regiunile interioare ale ţării s-a format imamatul Oman care-şi proclamă, şapte ani mai tîrziu, independenţa. Existenţa de sine stătătoare a Omanului durează pînă în 1955, cînd, datorită marilor zăcăminte de petrol descoperite în subsolul său, devine ţinta intereselor străine. La 15 decembrie, acelaşi an, trupele sultanului din Mascat, sprijinite de aviaţia engleză, ocupă Nizwa, capitala Omanului formînd, astfel, o singură formaţiune statală — sultanatul Omanului şi Mascatului — a cărei denumire oficială începînd de anul trecut, este sultanatul Oman. Dreptul de exploatare a „aurului negru" este concesionat unor monopoluri, care plătesc, anual, sultanului suma de 30 milioane lire din care nu se afectă nimic schimbărilor atît de necesare în ţară. Această stare de lucruri nu putea să nu declanşeze mişcarea populară de rezistenţă care a căpătat, din ce în ce mai mult, un caracter organizat, detaşamentele armate ale Frontului naţional de eliberare din Oman preluînd, practic, controlul asupra provinciei vestice, Dhofar.

În urmă cu aproape un an, în urma unei „revoluţii de palat", sultanul a fost silit, după 38 de ani de domnie, să abdice în favoarea fiului său, Quabus bin Said. Noul conducător a făcut, încă de la început, unele promisiuni de modernizare a ţării prin folosirea importantelor sume provenite din exploatarea petrolului. Se preconizează dezvoltarea portului Matrah şi a zonelor industriale din jurul Mascatului şi Matrahului, crearea unei reţele rutiere şi a unui serviciu de transporturi publice, punerea bazelor unui sistem de învăţămînt, ş.a.

În ultimul timp, se face simţit un curent ce vizează slăbirea tutelei britanice, şi adoptarea unui statut independent. Privită din acest unghi, aderarea ţării la O.N.U. este de natură să faciliteze materializarea intenţiilor declarate ale conducătorilor Omanului.

Ion STOICA

13 ORE ÎN HĂURILE PĂMÎNTULUI

În timp ce explora o peşteră adîncă, şeful unei echipe de speologi dispare într-o văgăună. În cădere el şi-a fracturat un picior. După febrile căutări, colegii lui îl găsesc dar sînt în imposibilitate să-l ajute. Pentru scoaterea la lumină a accidentatului a fost nevoie de intervenţia unor echipe alcătuite din paraşutişti, pompieri şi localnici.

Venise luna iunie cu zile însorite şi timp prielnic pentru cercetătorii peşterilor. Şi apoi, sfîrşitul de săptămînă oferă răgaz pe care fiecare îl poate folosi după gust, pricepere sau... pasiune.

Pasionatul speolog Rubens Gomez, preşedintele Comitetului departamental de speologie din Pau (Franţa) s-a decis, simbătă 5 iunie, să cerceteze hăurile din Pierre Saint-Martin, pe care de altfel de multă vreme plănuise să le străbată. A plecat cu o mică echipă. Totul a mers în plin. Au pătruns la 650 metri sub pămînt înaintînd anevoios, dar cu curaj.

La un moment dat, unul dintre tinerii speologi a auzit un geamăt.

Ce se întîmplase ? De unde venea ? A început să facă apelul. Porniseră patru. Cine lipsea ? Astfel a putut constata că însuşi iniţiatorul expediţiei, R. Gomez, nu se mai afla printre ei.

Gemetele se auzeau din ce în ce mai slab. Cei trei au început să cerceteze întunecimile şi hăurile metru cu metru, fiecare pe alt sector, cu ajutorul bateriilor electrice. După o jumătate de oră de infrigurată căutare, rezultatul era nul. Nu putuseră descoperi absolut nimic. Şi atunci, unul dintre ei a luat iniţiativa căutării în jos, în adîncime. Într-adevăr, cu 20 de metri mai jos de locul unde se aflau, au descoperit pe şeful expediţiei. Speologul alunecase şi în brusca lui cădere din înălţimi îşi fracturase piciorul. Atît au putut afla ceilalţi din echipă : că era imobilizat de dureri şi fractură. Pentru ei însă, nu exista posibilitatea salvării lui.

R. Gomez se afla singur, rănit, iar ei nu-l puteau ajuta pentru simplul motiv că nu aveau cele necesare pentru a-l scoate viu din hăul-hăului... Unul dintre membrii expediţiei a dat alarma, cerînd ajutor din afară, de sus, de pe pămînt.

Tragicul eveniment s-a petrecut în noaptea de simbătă spre duminică. În zori, numeroase echipe de salvare, alcătuite din jandarmi din împrejurimi, din Tardets şi Oléron, din paraşutiştii din Pau, din cei din protecţia civilă din munţii Pirinei, de corpuri de pompieri însoţiţi de numeroşi localnici din Sainte-Engrâce au luat parte cu însufleţire la operaţiile de salvare.

Totuşi, în ciuda atîtor oameni binevoitori şi pricepuţi salvarea speologului nu a fost deloc lesnicioasă. De ce ?

Galeriile erau năpădite de apă. Ar fi trebuit bărci pentru fiecare nivel al fiecărei galerii. S-a recurs la o soluţie ingenioasă, dar care a cerut totuşi timp : amenajarea unor pereţi de lemn, de care să se prindă unele punţi prin care să se poată ajunge pînă la locul unde speologul căzuse şi-şi fracturase piciorul.

La 650 m sub pămînt nu e uşor să lucrezi. Mai cu seamă că nu te afli într-o mină unde toate instalaţiile sînt mecanizate. Trecerea materialelor necesare se făcea din mînă în mînă cu maximum de viteză, totuşi lucrările de salvare erau complicate.

★

Treisprezece ore speologul rănit a rămas blocat. Piciorul fracturat îl făcea să sufere îngrozitor. Durerile erau sporite şi de mediul ambiant. Apa îl cuprinsese pînă la pit. Îngheţase. Tremura. Simţea că-şi pierde conştiinţa. Orele treceau nespus de greu, parcă cu încetinitorul. Şi încă echipele erau atît de departe de el. Disperase.

Un singur lucru în aceste tragice împrejurări, a avut darul să-i menţină moralul : zecile de oameni, care muncind spre salvarea lui, îi adresau cuvinte de îmbărbătare. Acum ştia cu certitudine că viaţa îi va fi salvată, că se va reîntoarce la lumină...

★

Ridicat pe o targă la care s-au prins fringhii lungi şi puternice trecînd printr-un scripete, de care trăgeau braţe voinice, R. Gomez a avut curajul să zîmbească. Un zîmbet slab, dar care totuşi i-a destins pentru o clipă chipul palid. Afară un cer luminos îl-a primit sărbătoreşte. La ieşirea din peşteră elicopterul sub presiune îl aştepta pentru a-l transporta în cincisprezece minute la spitalul din oraşul Pau.

S-a petrecut la Pau, în Franţa, în iunie 1971.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

TATONĂRI POETICE

de Eugen BARBU

Lipsă de identitate tot mai acută se resimte în poezia noastră tînără. Luați individual, autorii de versuri sînt evident mai buni ca în alți ani, talentul lor poartă o încărcătură intelectuală vizibilă, au dispărut falsa cantabilitate, discursul interminabil și solemn. Dar primejdia vine acum din alte unghiuri. Un prozator mare spune că „numai metafora poate conferi stilului eternitatea". L-am citat pe Proust, care se gîndea mai întîi la stilul romancierilor, dar cît adevăr și în ce privește poezia există și aci ! Cel mai ades la tinerii poeți găsesc o logoree prețioasă, riscată ca un mers pe sîrmă, numai din dorul de a intriga, de a face praf pe cititor. Iată-l pe N. Prelipceanu, artist sensibil altfel, scriind : *„Cine n-a trăit iubirea / dintre un pian și o catedrală / nu știe nimic / totul începe cînd altfel totul s-ar termina / Cînd marea creează scorburi adînci / și din catedrală se surpă în ele / credincioși fanatici / în sunetul acelui pian"*, etc.. Cititorul avizat știe la ce se face aluzie, la faimoasa piesă muzicală atît de frumoasă : „Catedrala scufundată", dar, vai rezultatul ei poetic e hilar! Nu toate trimiterile de orice ordin : chimic, matematic, ezoteric, geografic, filozofic salvează poezia de platitudine. Se instăpînește prejudecata că cuvîntul rar, pus să muncească va face singur tot ceea ce este necesar în poezie. Mai rar o eroare mai gravă și mai fatală. Nu alegerea cuvîntului scoate efectele ci asociația între cuvinte ! Cine nu știe această regulă elementară să lase deci hîrtia editurilor în pace și să ne scutească și pe noi de lucruri spuse rău. Iată acest *„Lamento"* al aceluiași poet : *„Oh bătrînii copaci / oh bătrînii copaci / și urmele lor pe pămînt / trupul meu face drumul / de la maimuță la om / pas cu pas în spatele bătrînilor copaci / ei nu-l văd / nu-l aud / nu-l cunosc / pentru ei nu e-xist / și n-am fost / îi privesc mă cutremur văzînd / viața mea pentru ei fără rost / Eu cel întemnițat în mine / copacii nu mă recunosc / le strig sînt cel de ieri / și nu mă cred / oh bătrînii copaci / pînă la urmă / și mie-mi par / de necrezut"*. Nici măcar lipsa virgulelor nu salvează pe poet, darmi-te cuvintele fără încărcătură poetică exprimînd la întîmplare o stare difuză, de neînțeles...

Romulus Guga (Totem), umblă și el la cuvinte mari și nu s-ar spune că poezia sa nu are dignitate. El nu este un poet atît de neinteresant ca Prelipceanu, dar nici nu ne încălzește destul. Cum s-ar zice trece pe lîngă unele poeme care ar putea fi foarte bune dacă nu le-ar lipsi acea iradiere secretă a adevăratei arte : *„Ofelia, Ofelia, mătasea broaștei / pe lacul celor șapte stîlpi de lemn / suflet sbîrlit prin crăcanele prăstiei / lumei acesteia miracol, semn infinit, Ofelia, Ofelia, amară țigară / pleoapă a lumii de sus / fîntînile toate încet te secară / și-n axele vremii te-au pus / Ofelia, Ofelia, la Elsinor / pe degete aud iarba cum crește / prin viscol Hamlet rătăcitor / cu lupii te strigă, te vrea, te cerșește / a fost să plutim, să plutim / iubita-mi făcută mătasea broaștei / într-o zi cu prea mult etern / lumii acesteia miracol și semn"*.

Matei Gavril (Pur), după o lansare scandaloasă cu un volum de poezie naturalistă, cu intenția vădită de a epata se dovedește o pană liniștită, poate prea liniștită, alcătuind scurte poeme de un oarecare farmec, dar și ele, ca în cazurile de mai sus, pîndite de o crasă banalitate : *„Vino, iubito / Cît de înalți trandafirii / Vor rugini două lacrimi de sînge / Eu mă voi odihni / Într-un amurg cînd moartea / Va sgîria ochii tăi / Ah, Dumnezeule / De ce nu-mi iei mai repede mîntile / Să pot muri fără gînduri ? / Morții rîd de cei vii"*.

Puse în proză rîndurile de mai sus nu ar pierde nimic. Ici și colo răsar și lucruri ce pot fi citate : *„Gura mea este sigura carte care se-nchide"* sau *„buzele reci ca o rană a negării"* sau *„Ochii mei sînt o rană profundă / prin care se vindecă lumea"*. În rest vorbe, vorbe, vorbe... cum zicea cineva.

Dinu Flămînd (Apeiron) și el prețios, cu o oarecare știință mai clară a versului reușește să ne rețină mai mult atenția. Iată un fragment din *„Cum ninge"* : *„Și te gîndesc cu spaimă tot mai rar / un spațiu ce trăește cu-al tău nume / încet, încet pîndesc de după moarte / locul de tine gol și gol în lume / De-aceea timpu-n care sînt înghețat / și-acolo unde stau atunci nu nige / din mine umplu goluri cu lumină / auzi, zăpada-n goluri cum se stinge"*. Frumos este începutul poemului *„Celălalt vis"* : *„Mă doare visul tău ce mă visează / și nu mă pot trezi, și nu mai sînt / Greu este trupul meu de tine / deasupra visului iți sînt mormînt / De-atîtea nopți adaose visez / s-a erodat sub visul meu planeta / lespedea dintre noi se tot subție / pe unde isbucnește visul tău / De mă atinge o rază neîmplinită / e semn că ai rămas închipuire / spre geamătul de vis cum mă tot string / în celălaltul vis sînt trup subțire"*. Parțial mai pot fi citate lucruri bune : *„Stau rezemat cu spatele la ziuă / în crișma aburind a toamnă veche / de-acum îmi rup o mînă fără teamă / căci își găsește-n umbra ta pereche / Aștept căderea ta înceată / ca o incinerare de la sine / tu, ultim căzător din marii îngeri / întîrziind cu moartea, cînd nu vine"*...

Dinu Flămînd mai trebue urmărit...

Într-un viitor apropiat, așa cum ne-a asigurat A.R.I.A., surorile Alice și Hellen Kessler, vor fi oaspeți ai Capitalei noastre. Pînă atunci, vă prezentăm o recentă fotografie, primită din Italia, care vă înfățișează pe cunoscutele vedete împreună cu Paolo Villagio într-o scenă a unui spectacol cu care întreprind un turneu marcat de mari succese prin principalele orașe din peninsulă.

PENTRU NOUL său film „Aventura este aventură", Claude Lelouch a ceruț actriței Annie Girardot să interpreteze rolul principal feminin, un rol comic. Alături de cunoscuta vedetă, la realizarea acestui film, care este o versiune modernă a istoriei celor trei mușchetari, interpretați de Lino Ventura, Jean-Louis Trintignant și Charles Denner, își va da concursul și apreciatul cîntăreț de muzică ușoară Johnny Hallyday.

ECOURI • ECOURI

O COPRODUCȚIE franco-tunisiană, în curs de realizarea, este filmul lui Claude Bernard-Auderd intitulat „Porțile focului". Filmul redă ofensiva din 1942 condusă de Montgomery desfășurată în deșertul din Cyrenaica împotriva trupelor fasciste germane conduse de Rommel. Pe genericul filmului sînt înscrise numele actorilor : Danny Carrel, Emmanuelle Riva, Pascale Petit și Annie Cordy.

JEAN-LUC GODARD intenționează să pună în scenă un nou film al cărui scenariu intitulat „Totul va fi bine" a și fost scris. Eroul acestei pelicule este un regizor de filme publicitare, căsătorit cu o americană. Jeane Fonda și Yves Montand vor fi poate protagoniștii acestui film care poartă mesajul unui adevărat examen de conștiință politică și socială.

„Fuga", producție a studiourilor „Mosfilm", în regia lui Aleksandr Alov și Vladimir Naumov, aduce pe ecran momente dramatice din timpul războiului civil. Sub loviturile Armatei Roșii, trupele din Crimea ale generalului Vranghel sînt înfrînte. Foștii prinți, conți, miniștri, guvernatori, proprietari de uzine și, împreună cu ei, fel de fel de aventurieri, escroci, etc. fug în străinătate. Dar printre emigranți se găsesc și oameni cinstiți care după multe peregrinări și suferințe îndurate prin țări străine, își dau seama că singura lor salvare este să se întoarcă în țara lor natală, lucru pe care-l și fac.

În fotografie o scenă din film.

Catherine Jourdan într-o scenă din ultimul film a lui Jean Gabriel Albicocco „Le petit matin". Din distribuție mai fac parte și Madeleine Robinson, Jean Vilar, Mahtieu Carrière și Jean-Jaques Ruisdale.

GERARD VERGEZ, venit de curînd în lumea filmului cu „Baladă pentru un cîine", după o serioasă carieră teatrală, a ales pentru cea de-a doua peliculă piesa Nataliei Ginsburg „Teresa", pe care anterior o pusese în scenă Suzanne Flon interpretează rolul titular.

ERICA BLANC și Jeanine Renaud interpretează, sub direcția artistică a lui John Walker, rolurile principale din „Un om mai veninos decît cobra", care se turnează în Kenya. Ceilalți interpreți : Giorgio Ardisson, Alberto De Mondoza și Fernando Hilberk.

Una din cele mai recente fotografii ale „regelui jazz-ului", Louis Armstrong. După cum se știe, cunoscutul trompetist, în prezent în vîrstă de 71 ani (născut la 4 iulie 1900) a fost internat la spital în urma unui colaps cardiovascular urmat de complicații pulmonare. Acum el se află sub îngrijire medicală anunțîndu-se o lungă convalescență.

ÎN PREGĂTIRE:

UN FILM ARTISTIC INSPIRAT DIN AGÎRBICEANU

O foarte tînără echipă s-a format pentru turnarea acestui film cu titlul baladesc, o echipă condusă de regizorii **DAN PIȚA** și **MIRCEA VEROIU**, ce au absolvit doar cu un an în urmă secția de regie a Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale". I-am rugă să ne vorbească despre filmul lor aflat în perioada de pregătire — probe de actori.

— Ați pornit de la un scenariu original ?

— Scenariul ne aparține, dar este inspirat din schițele lui Ion Agîrbiceanu, iar filmul constituie debutul nostru în lung metrajul artistic, presupunînd că munca, alături de Andrei Băleanu și Petre Boboc, la „Apa ca un bivol negru" ar fi doar debutul de ecran, filmul fiind în egală măsură un document și, sperăm noi, o realizare artistică.

— M-ar interesa să-mi vorbiți despre modul în care concepeți viitorul dumneavoastră film.

— Ceea ce pregătim acum este o narațiune bazată pe patru întîmplări principale, care se întrepătrund. Este un film care se ocupă în principal de oameni și numai pe aceasta se brodează niște întîmplări. Nu înseamnă însă că evităm filmul de povestire, ci numai că evităm povestirea ca atare, în care personajele sînt simple elemente.

— Cele patru povestiri au același eroi ?

— Vom construi filmul pe baza acestor povestiri ai căror eroi vor duce cu ei constantele de care vorbeam, ba mai mult, unele personaje vor traversa filmul închegînd povestirea.

— Din cine va fi formată tînăra dumneavoastră echipă ?

— Imaginea va fi semnată de Iosif Demian, coleg de promoție cu noi (operator, care, alături de Dinu Tănase, a realizat imaginea și la „Apa ca un bivol negru"), costumele sînt create de Marilena Șerbănescu, proaspătă absolventă a facultății de scenografie.

Regizorii Dan Pița și Mircea Veroiu

— Ați ales locurile de filmare ?

— Localitatea unde se desfășoară acțiunea este Roșia Montană. Scenografia pe care ne-o propun Radu Boruzescu și Helmut Stürmer va încerca să reconstituie locurile respective la 1900 în plină febră a căutării aurului, în această localitate.

— Va fi un film color ?

— Ne-am fixat la o peliculă alb-negru din rațiuni de estetică a cinematografului, nu din motive economice, care nu sînt nici ele de tăgăduit. Alb-negru ne va ajuta atît în a realiza niște consistențe dramaturgice mai greu de obținut cu peliculă color, iar posibilitatea grafică a peliculei ne va confirma epoca.

— Ați fixat distribuția ?

— Numai o parte.

— Cine anume ?

— În afară de Eliza Petrăchescu, pe ceilalți nu-i cunoaște încă nimeni : Mircea Diaconu, o revelație încă de la probele filmate, Elisabeta Jar, Ferencz Benecze și scenograful nostru Boruzescu.

Florica ICHIM

Pe marginea unor documente inedite

LEOPOLD STOKOVSKI ȘI FOLCLORUL ROMÂNESC

de Viorel COSMA

Zilele trecute ne-a sosit o tăietură din presa americană însoțită de următoarele rînduri ale dirijorului Mihai Brediceanu, director al Orchestrei simfonice din Syracuse (S.U.A.) :

„Am avut la orchestra ce o conduc aici, ca oaspete — **guest conductor** — pe Leopold Stokovski, veteranul și patriarhul dirijorilor din lume : are 89 de ani ! Este într-adevăr un fenomen. Călătorește singur, stă singur la hotel, face toate repetițiile — în picioare ! — ba mai face și scandal cînd nu-i place ceva !"

Notița ziarului american **Syracuse Herald-Journal** din 2 III 1971 reproducea un fapt petrecut în urmă cu aproape patru decenii. Marele dirijor american, preocupat și de arta compoziției (sînt binecunoscute **Music for all of US** și transcripțiile pentru orchestră a lucrărilor de orgă ale lui J. S. Bach) a aflat că Tiberiu Brediceanu colectase și publicase folclor românesc. În dorința de a cunoaște tezaurul nostru popular, Leopold Stokovski a purtat un schimb de scrisori cu muzicianul nostru, prin intermediul fratelui său Caius Brediceanu, pe atunci ambasadorul României la Viena. Acum cîteva luni, dirijorul american l-a întîlnit pe tînărul șef de orchestră român la Syracuse, reîmprospătîndu-și episodul și înmînîndu-i epistola compozitorului Tiberiu Brediceanu.

Iată documentele, ale căror originale se păstrează astăzi în colecția Brediceanu :

Excelență,

Am auzit că fratele D-voastră a scris o carte extraordinară despre muzica lăutărească românească și poate și a altor țări din Europa ; eu fiind profund interesat de muzica lăutărească mă adresez cu rugămintea de a solicita pe secretarul D-voastră să-mi trimită adresa editorului acestei cărți pe care aș dori să o obțin. Am aflat de această lucrare de la René Filip-Miller. Dacă îmi veți îndeplini această favoarea, voi rămîne adînc îndatorat și sper că într-o zi să am plăcerea să vă mulțumesc personal,

Al D-voastră,
L. STOKOVSKI

1936. 5. 20

Compozitorul Tiberiu Brediceanu se afla în acea perioadă la Brașov, activînd susținut ca președinte și director al Conservatorului **Astra**. Fericit ori de cîte ori putea să slujească la propaganda muzicii românești peste hotare, autorul Șezătoarei i-a răspuns :

Brașov, 13.VI.1936

Dragă domnule,

Am plăcerea să vă răspund personal la scrisoarea D-voastră adresată fratelui meu, ambasadorul român la Viena, și să vă trimit cîteva copii din culegerea de cîntece și jocuri populare românești, adunate în cea mai mare parte de la țărani români și numai în cazuri foarte rare de la lăutari, a căror muzică este bazată în țara noastră pe muzica populară ce cuprinde o creație considerabilă.

Creația mea cuprinde diferite culegeri de folclor românesc și lucrări pentru pian, voce, cor, orchestră și în mare parte piese pentru teatru muzical pe subiecte românești, utilizînd costume populare și mai ales folclor.

Nu am scris nici o carte despre muzica populară și nici nu cunosc vreo publicație despre acest subiect.

Va fi o plăcere deosebită pentru mine să vă ofer cît mai multe informații, dacă sînteți interesat de folclorul nostru, și rămîn

Al D-voastră,
Tiberiu BREDICEANU

Așadar, încă un document revelator al prețuirii tezaurului nostru popular dincolo de hotarele țării. Curînd (1939), publicul american participant la **Expoziția internațională** de la New York avea să cunoască pe viu — prin intermediul lui Grigoraș Dinicu, Fănică Luca și Maria Tănase — arta virtuoșilor interpreți români de a căror faimă fuseseră cuceriți Iasha Heifetz și Yehudi Menuhin.

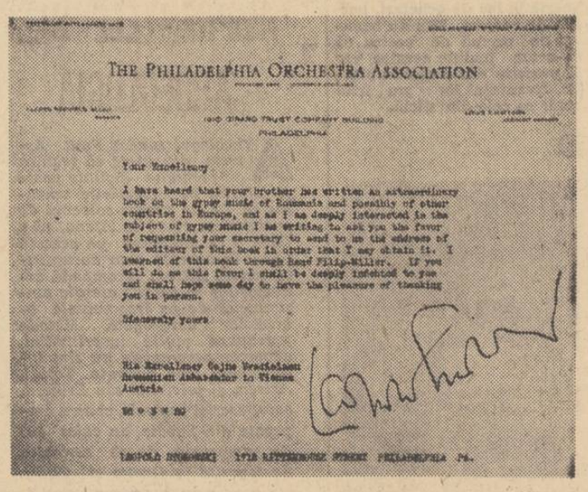
THE PHILADELPHIA ORCHESTRA ASSOCIATION

PHILADELPHIA

Your Excellency

I have heard that your brother has written an extraordinary book on the gypsy music of Roumania and possibly of other countries in Europe, and as I am deeply interested in the subject of gypsy music I am writing to ask you the favor of requesting your secretary to send to me the address of the editors of this book in order that I may obtain it. I learned of this book through René Filip-Miller. If you will do me this favor I shall be deeply indebted to you and shall hope some day to have the pleasure of thanking you in person.

Sincerely yours

His Excellency Cajus Brediceanu
Roumanian Ambassador to Vienna
Austria

Scrisoarea lui Leopold Stokovski prin care solicită material documentar despre folclorul românesc.

MERIDIANE LITERARE

• LA MOSCOVA a avut loc recent tradiționala sărbătoare a cărții organizată în Parcul central de cultură și odihnă „M. Gorki". La manifestare și-au dat concursul un mare număr de scriitori și editori care și-au prezentat preocupările și proiectele de creație.

• LA EDITURA Librăriei academice Perrin a apărut o originală culegere de articole omagiale intitulată „Cel de al 41-lea fotoliu". Sub acest titlu actuali membri ai Academiei Franceze fac elogiu unor scriitori de altădată care ar fi putut să le devină colegi în înaltul for, dar n-au ajuns să pătrundă în rîndul „nemuritoritorilor".

• SE OBSERVĂ că în Republica Federală a Germaniei romanele se citesc din ce în ce mai puțin. În 1960, principalele edituri din această țară (Fischer, Hanser, Kiepenheuer und Witsch, Luchterhand, Piper, Rowohlt, Suhrkamp) publicau romane în proporție de șase zecimi din totalul producției lor editoriale. În 1970, raportul era invers : 40 la sută romane, pentru ca în viitorul apropiat, potrivit unor aprecieri preliminare, el să devină de 35 la sută romane, față de 65 la sută scrieri aparținînd altor genuri.

• CU TOATĂ ABUNDENȚA de scrieri consacrate insurecției irlandeze antibritanice din 1916 care au apărut în această țară cu ocazia semicentenarului evenimentului, subiectul continuă să fie tratat în numeroase alte lucrări. Recent a apărut cartea „Agonie și speranță" de Thomas M. Coffey, povestire istorică despre cele opt zile ale insurecției. O altă carte, apreciată ca o contribuție importantă la istoria Republicii irlandeze, este monografia consacrată de contele de Longford și Thomas P. O'Neill actualului președinte al țării Eamon de Valera. Autorii au beneficiat de colaborarea totală a președintelui care le-a pus la dispoziție arhiva personală.

• UN ÎNCEPUT de organizare, pe plan național, a breslei scriitoricești se realizează în prezent în Austria. Diferite asociații locale de scriitori, numărînd trei mii de persoane, au creat la Viena un sindicat menit să apere drepturile economice și sociale ale corporației.

• ÎMPLINIREA UNUI AN de la moartea scriitorului izraelian Samuel-Joseph Agnon, laureat al Premiului Nobel pe anul 1966, a coincis cu apariția în țara sa a romanului său inedit „Shira". Lucrarea numără 530 pagini. Pînă acum ea era cunoscută numai din cîteva fragmente apărute cu aproape două decenii în urmă.

• COLOCVIUL „VIITORUL CĂRȚII", care s-a desfășurat în cadrul ediției de anul acesta a Festivalului internațional al cărții de la Nisa, a luat în discuție raporturile dintre carte și mijloacele audio-vizuale de răspîndire a culturii. Față de temerile unor sociologi, înclinați să anticipeze o scădere a interesului față de lectură și față de carte, în genere, majoritatea participanților la colocviu au fost de acord că nu există primejdia unei crize a cărții. Mijloacele de difuzare a culturii nu se concurează între ele ci, dimpotrivă, se află într-un raport de completare reciprocă. Dovadă : cine a văzut un film realizat după o operă tipărită, vrea să citească cartea și invers.

• MICKEY MOUSE este sau nu personaj public ? Problema va fi dezbătută, în instanță supremă, în fața Curții constituționale de la Karlsruhe, ca urmare a unui lung proces între o revistă umoristică vest-germană și proprietarii copyright-ului lui Walt Disney. Dacă se va decide că este „personaj public" revista respectivă îl va putea parodia în voie.

O EXPOZIȚIE INTERESANTĂ

Am vizitat recent expoziția de tapiserie, gravură și sculptură a soților Angela și Peter Balogh. Departe de mine gîndul că aș putea emite aici, în cîteva rînduri, aprecieri stricte, de specialitate. Și totuși, dac-am simțit dorința de a-mi așterne impresiile pe hîrtie, „vina" o poartă, probabil, calitatea indiscutabilă a exponatelor (în plus, fericita coincidență care face ca spațiul neutru, alb, al pereților, să fie tapisați — autoare: Angela Balohg — ceea ce creează o admirabilă iluzie: ai realmente senzația că piesele sculpturale — autor: Peter Balogh — se oglindesc în niște inspirate chenare). Tapiseriile, ca și gravurile de altfel, probează deosebitul simț al naturii, materializat de plasticiană în compoziții perfect susținute, un registru coloristic exemplar. Un singur exemplu : „Milano" — depășind evident limitele sugestiei, atît prin invocarea liniilor bine știute, de incredibilă suplețe, ale orașului italian, cît și a armoniei sale cromatice ; „Primăvara", dintre gravuri, de-a dreptul cutremurătoare prin tonuri neașteptate, printr-un soare rotativ, capabil să te macine ca o roată de moară, inevitabilă, prin arborii săi fragmentați, secționați în felii negre, obsesive.

Sculptura lui Peter Balogh, dincolo de dimensiunile ei spațiale, are o muzicalitate rar întîlnită, ținînd de echilibrul și ritmicitatea formelor, cît și de insistența — ușor vizibilă — cu care artistul a conceput și realizat operele sale. „Abuzul" de finisare, pe care unii i l-au reproșat, își are sursa — îmi permit să cred ca profan — în absoluta precizie a sentimentelor sale care se cer (impun !) o expresie arhi-șlefuită, o preseverență care te împinge dincolo de prima treaptă a inspirației.

Am urmărit de altfel în sala de expoziție, reacțiile publicului și nu mi-a fost greu să observ că există, între privitor și lucrare, de fiecare dată, un dialog tacit care mi-a reamintit de surprinzătoarele descoperiri făcute atunci cînd folosești (în psihologie) testul Rorschach (care, să nu uităm, a pornit și el, atunci cînd a fost conceput, de la o experiență... plastică). Lungimea de undă a schimbului dintre artist și spectatorul său: lumea afectelor. „Vox Maris", „Imn", „Bihor", „Armonie" etc — iată doar titluri, poate nu întotdeauna în stare să exprime bogăția de simțire și de mijloace de expresie a sculptorului Peter Balogh.

S. MIHAI

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 4 IULIE

PROGRAMUL I 8,30 Sport și sănătate ; 9,00 Matineu duminical pentru copii ; 10,00 Viața satului ; 11,15 Ciclul „Simfoniile de Beethoven" ; 12,00 De strajă patriei: 12,30 În reluare, la cererea telespectatorilor. Selecțiuni din emisiunea „Întîlnire pe platou" ; 13,00 Emisiune în limba maghiară : Postmeridian : 14,30 Televacanța pe apă ; 15,15 Magazin ; 16,35 Planeta Giganților ; 17,25 Fotbal: Finala „Cupei României" ; Steaua — Dinamo București ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal și sport: 20 00 Reportajul săptămînii: Cum încep legendele; 20,25 Film artistic: „Singur pe lume" după romanul „Sans famille" de Hector Malot ; 22,05 Varietăți pe... 16 mm: 22:5 S.U.A. — locuri istorice — Film documentar; 22,45 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL II 20,00 Reîntîlnire cu Tom Sawyer ; 20,40 Mari ochestre simfonice ; 21,20 Buletin de știri și sport ; 21,25 Săptămîna culturală bucureșteană; 21,40 Pagini din umorul clasic românesc I. A. Bassarabescu.

LUNI 5 IULIE

18,00 Corul sindicatelor din municipiul București: 18,15 Ecranul; 18,45 Stop-cadru; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Roman foileton: Mizerabilii (III) ; 20,55 Prim plan prof. univ. Ștefan Pascu, rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj; 21,25 „Melodii... Melodii..." ; 22,10 Imagini din Caracas; 22,15 Telejurnal; 22,25 Telesport.

MARȚI 6 IULIE

PROGRAMUL I 10,00 — 11,00 Teleșcoală ; 18,00 Antologie lirică ; 18,15 Brățara de aur : emisiune-concurs ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal și sport ; 20,10 România '75; 20,30 Seară de teatru : „Eu, moștenitorul" de Eduardo de Filippo; 21,50 Muzică ușoară cu orchestra „Electrecord"; 22.20 Expoziția „60 de tablouri celebre din muzeele orașului Paris"; 22,35 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20,10 Secvențe dintr-un festival de muzică de cameră : „Brașov 1971"; 20,45 Bucureștiul necunoscut ; 21,15 Desene animate ; 21,30 Universitaria ; 21,45 Blocnotes. 21,55 Buletin de știri și sport ; 22,00 Cronica literară; 22,15 Film serial „Inima lui Bonivur" (VII).

MIERCURI 7 IULIE

18,00 Universal-șotron; 18,25 Mult e dulce și frumoasă... 18,40 Confruntări; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,00 Reflector; 20,15 Tele-cinemateca: „Fără ieșire" — premieră pe țară; 22,05 Teleglob: Afganistan; 22,25 Ancheta TV: La încheierea stagiunii muzicale; 22,50 Telejurnal.

JOI 8 IULIE

PROGRAMUL I 17,30 Emisiune în limba maghiară ; 18,30 La volan ; 18,50 Timp și anotimp în agricultură ; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Măsuri de igienă și profilaxie în sezonul cald; 20,25 Aveți cuvîntul — între școală și uzină — anchetă la Uzinele de strunguri și Grupul școlar profesional din Arad; 21,10 Antologia umorului ; 21,45 Cadran internațional; 22,30 Interpretul săptămînii: Maria Ciobanu; 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20,10 Punct contrapunct ; 21,25 Buletin de știri și sport ; 21,30 Film artistic : „Omul care trece prin zid" cu Bourvil (reluare).

VINERI 9 IULIE

17,00 Teleșcoală; 18,00 Căminul ; 18,50 Lumea copiilor — Ecranul cu pisicuțe; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Reflector; 20,25 Panoramic științific: Prognoze în știință și tehnologie; 21,10 Film artistic: „Subiect pentru o schiță" cu Nikolai Grinko și Marina Vlady; 22,35 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 10 IULIE

16,00 Regata Snagov la caiac-canoe; 17,00 Emisiune în limba germană; 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți !; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Tele-enciclopedia; 21,10 Drumurile duc spre... mare; 21,30 În direct din... Paradis. Spectacol muzical-distractiv, transmis din stațiunea „Jupiter"; 23,00 Telejurnal; 23,10 Săptămîna sportivă.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

100 DE FOTOGRAFII SENZAȚIONALE

Este vorba de fotografii excepționale nu numai pentrucă se disting detaliile fotosferei solare care are un diametru de aproape două sute de km. ci și pentrucă imaginile sînt extrem de clare. Observatorul stratosferic automat sovietic fotografiază de la o distanță de peste douăzeci de km. înălțime unde vaporii de apă sînt aproape inexistenți. Observatorul este dotat cu un telescop cu oglindă ce are un diametru de 50 cm. (cu douăzeci mai mult decît analogul american). Cele o sută de fotografii au fost prezentate la al XVI-lea congres al Uniunii internaționale de astronomie. Observatorul a mai obținut și spectrografii ale așa-zișelor „granule", ale minusculelor pete cu diametrul de trei sute km.

Peștii care-și schimbă sexul

Dr. K.F. Liem de la Universitatea din Leyda a publicat rezultatele studiilor sale asupra unui pește din Sud-Estul Asiei — Monopterus albus. Toți indivizii, afirmă dr. Liem, sînt femei în primii doi ani de viață, apoi se transformă în bărbați. Monopterele, care se aseamănă întrucitva cu anghilele, trăiesc în mlaștini și orezării. Dr. Liem a strîns un lot de „tineri". După 30 de luni, 33 la sută dintre ele au devenit intersexuate și după trei ani, 28 la sută deveniseră bărbați și numai 6 la sută rămăseseră femei, restul, intersexuați. Nu este un fenomen cu totul excepțional. La crevetele Pandealus borealis, s-a observat că toți indivizii sînt la început bărbați iar apoi se transformă în femele. După doi ani în apele călduțe și după patru sau cinci, în apele mai reci. Se pare că natura face... economii uneori.

Cerul — amenințat de un nou pericol

Pentru prima dată în scurta sa istorie, laserul prezintă un pericol pentru piloții avioanelor. Ultimul număr al Buletinului aviației americane federale îi avertizează pe piloți să evite pe cît posibil observatoarele din S.U.A. care experimentează utilizarea razelor laser în spațiu cosmic — Observatorul Harvard, Observatorul astrofizic Smithonian și altele. Oamenii de știință de la aceste observatoare trimit în direcția Lunii puternice raze laser a căror țintă o constituie oglinzile reflectorizante lăsate de astronauții navelor Apollo pe suprafața lunară. Razele laser trimise de pe Pămînt ating oglinzile de pe Lună, se reflectă înapoi pe Pămînt și în acest mod astronomii stabilesc cu o foarte mare precizie distanța dintre Pămînt și Lună. Aceste date sînt indispensabile pentru măsurarea modificărilor în forța de gravitație a Pămîntului.

Deocamdată, razele laser trimise de pe Pămînt nu sînt suficient de puternice pentru a distruge un avion la o altitudine de cîteva mii de metri. Totuși, lumina razelor laser cu o energie atît de înaltă poate ataca retina piloților sau a pasagerilor. Adevărat, nu s-au înregistrat incidente de acest gen, dar ele nu sînt excluse. Laserii folosiți pînă în prezent în astronautică sînt mai mult sau mai puțin inofensivi. În schimb, în viitor situația s-ar putea modifica odată cu perfecționarea lor.

BIOLOGIE

CONGELAT ȘI ÎNVIAT

O fetiță în vîrstă de șapte luni „oferă" biologilor imposibila experiență. E înghețată la —45°, timp de patru ore. Supraviețuiește. Știința încearcă să dezlege misterul vieții.

Faptele (despre care am relatat pe scurt în revista „Magazin" nr. 714) ar putea ocupa coloanele senzaționalului fapt divers. În Alaska. O femeie își pierde mințile și pornește cu copilul în brațe peste albul nesfîrșit al ghețurilor veșnice. Soțul, inginerul Joseph Johnson descoperă dispariția și cheamă armata în ajutor. Ciini și sănii cu motor pornesc în căutare. După două ore și jumătate — și aproximativ patru ore de la fuga de acasă — sînt găsiți. Mama a murit. Fetița e un bloc de gheață. Nimeni nu bănuiește că viața i-ar putea reveni. Și totuși la „Tanana-Valley" o clinică din Fairbanks (Alaska) unde o aduce, se încearcă, fără speranțe, miracolul. Medicii îi aplică tratamentul clasic. O așează într-o cadă cu apă de 37,8 grade C. Încet, respirația revine la normal, pulsul se trezește. Copilul trăia. Cîteva săptămini mai tîrziu e transferată acasă. Un singur sacrificiu a fost necesar : două degete la mîna stîngă, amputate. Medicii au reușit s-o salveze, dar ceea ce nu au putut face este să răspundă la întrebarea „de ce ?" Cum a putut micuța Karla Johnson să supraviețuiască ? E rîndul biologilor să găsească explicația. Cea oferită de clinicienii de la Fairbanks nu-i poate mulțumi. La copii, spuneau ei, schimburile — arderea ce se întîmplă în organism — sînt de două ori mai intense decît la maturi. Dar nu cumva, adaugă ei — dezastrele produse în organism prin înghețare se vor ivi mai tîrziu relevînd grave leziuni la stomac, o boală de inimă sau acele tipice leziuni în creier ? Este fără îndoială că imposibila experiență — ce se întîmplă cu un organism uman cufundat la o temperatură atît de scăzută — continuă. S-ar putea ca această întîmplare din ianuarie 1971 să declanșeze o sumă de descoperiri importante privind nu numai stricta arie a „efectelor frigului" ci problema adaptării organismului la situații limită, înțelegerea mecanismelor la nivel celular...

ADUNĂ PRAFUL DE PE STELE

Acest tînăr încăpățînat, mai încăpățînat decît cercetătorii versați ai centrului NASA și se pare cu mult mai norocos, a reușit, construind un aparat, pe care și-l perfecționează incontinuu, să obțină ceea ce au sperat inutil pînă acum, specialiștii cu ajutorul sateliților artificiali. Să „prindă" în timp ce ploua cu găleata praf de meteoriți. Pentru aceasta a primit un premiu al concursului „Tineretul cercetător" din R. F. a Germaniei.

MEDICINĂ

DE CINCI ANI CU O INIMĂ ARTIFICIALĂ

Este sigur un record. Este, sigur, o speranță pentru viitor cînd se va declanșa „marea criză a... inimilor". Iar între o asemenea „cerere" și „ofertă" este întotdeauna o tragedie. Cazul Esperanzei del Valle Vasquez sau soluția prof. dr. DeBakey oferă spre meditație posibilitatea de a reface o viață ce nu se bazează pe moartea oamenilor sănătoși.

„Este adevărat că trăiesc ? N-am murit ?" întreba în seara zilei de 8 august 1966 Esperanza del Valle Vasquez. Se trezise din narcoză. „Am fost într-adevăr operată ?" Tot nu-i venea să creadă. La ora 9,30 dimineața începuse operația de transplant. O dată cu inima sa proprie... reparată, bătea ritmul vieții și un... aparat. Cît timp însă ? Prof. dr. De Bakey nu-i ascunsese riscul la care se supunea. Celebrul chirurg șef al Spitalului metodist din Houston, pionier al așa-numitei chirurgii artificiale, cunoscuse pînă atunci doar eșecuri, deși continua să creadă cu încăpățînare în reușită. Era însă pentru această dată ? În vara lui 1963 prima încercare, la un negru, eșuase după patru zile de la operație. În aprilie 1966, numărase cu emoție cele 111 ore și 44 de minute, după care... Al doilea pacient, Marcel DeRudder, nu rezistase mai mult. Dar teoretic experimentul fusese considerat o victorie. Teoretic. În luna mai a aceluiași an, un ofițer de marină pensionar, Walter L. McCans, își „supraviețuia" doar o singură zi ! Și emoțiile erau din nou împărțite între pacient și profesor, cel care era supranumit „Texas-Tornado" pentru faptul că de obicei nu întîrzia decît cîteva secunde lîngă patul bolnavului. Aici, în aceste momente, fiecare „trăia" intens... singur. Deși, atunci, cu siguranță, ei doi erau „alături". Singurii poate care credeau într-adevăr că „ar fi cu putință"...

Esperanza avea atunci 37 de ani. A împlinit 42. Și este singurul om care poate să afirme „cu mîna pe inimă", o inimă mereu dublată, că dragostea pentru Pepe, băiatul ei, astăzi în vîrstă de 12 ani, cel căruia îi spune „mi vida" — viața mea, nu a scăzut. Dimpotrivă. Au trecut 5 ani...

În ce-l privește pe dr. Michael DeBakey, pledoaria sa pentru aceste îndrăznețe — și atît de contestate — încercări, începe să fie ascultată.

„Mai întîi este important de știut — spune el — că transplantul de inimă este confruntat cu două probleme esențiale. Prima este problema rejetului, pe care încă n-am solționat-o. Știm bine de la experimentele pe animale ca și din experienta noastră cu oamenii, că doar abia al zecelea primitor al unei inimi străine supraviețuiește. A doua problemă se referă la donator. În general nu se prea știe că dificultatea nu constă numai în faptul de a găsi sau nu un decedat cînd ai nevoie de inima lui ci este vorba și de un tip foarte precis de donator. El trebuie să fie tînăr și sănătos. Și nu sînt mulți care să aibă o inimă sănătoasă și să moară. Ar reveni ca și cum i-ai omorî. Dar dincolo de aceasta se cer anumite condiții. Să-i poți avea la clinică în momentul potrivit și astfel ca să fie socotiți, legal, morți, ădică cu creierul lezat mortal, dar cu inima neatinsă, bătînd încă. Sînt condiții ce reduc numărul inimilor ce se oferă transplantului. Dar în afară de aceasta : nu mi-aș dori viitorul nostru bazat pe moartea oamenilor sănătoși. Pe de o parte. Pe de alta...

Cînd ai sub ochi statisticile — numai în Statele Unite mor anual peste un milion de oameni ca urmare a bolilor de inimă și, dintre aceștia, treizeci, patruzeci sau cincizeci de mii au nevoie de o inimă nouă — atunci îți apare clar că pentru a trata în viitor bolile de inimă, soluția transplantului începe să devină din ce în ce mai dificilă.

Inima este o pompă, și aceasta este unica sa funcțiune. Dar este o pompă minunată și noi trebuie în primul rînd să găsim acea cale pentru a-i prelua funcția mecanic... Acesta este unul dintre motivele pentru care facem atîtea cercetări pentru a putea descoperi o inimă artificială. Ar fi de o incontestabilă necesitate. Ar putea fi folosită oricînd și oriunde e nevoie de o inimă. Problema rejetului nu s-ar mai pune și n-ar mai fi nevoie să dorești moartea vreunui om, pentru a avea la dispoziție o inimă pentru transplant".

Pledoaria prof. Michael DeBakey are, fără îndoială, ciștig de cauză. Martora sa principală este acum Esperanza. Noua, perfecționata inimă artificială — „pe care o numim pompă" — nu a fost implantată în piept, ci în afară, prinsă într-o parte lîngă umăr și în legătură directă cu partea de sus, stînga, a inimii, într-o instalație anume... cu rolul de a ajuta, a „susține" funcția inimii naturale, preluînd ca atare o parte din efortul acesteia. Operația a fost considerată reușită cînd pompa a început să lucreze, fără nici un fel de tulburări, o dată cu „pompa" naturală și după ce, evident, fuseseră făcute necesarele „reparații" la părțile lezate ale inimii.

ASTRONOMIE

Misterul sistemului solar :

A ZECEA PLANETĂ ?

Există, oare, și a zecea planetă a sistemului nostru solar ? Deocamdată, nu s-ar putea răspunde în niciun sens, cu certitudine, la această întrebare, dar, o comunicare recentă a astronomului Henry Courteen înclină spre o afirmație.

În cadrul unui simpozion internațional asupra eclipselor de Soare, desfășurat în S.U.A., savantul a declarat că deține „probe concludente" privind existența unuia sau a mai multor corpuri cerești de dimensiuni reduse, pe o orbită mai apropiată de Soare decît cea a planetei Mercur. După afirmațiile lui Courteen, principalele dovezi ce stau la baza ipotezei emise de el constau într-un mare număr de trasee misterioase apărute pe placa fotografică cu prilejul eclipselor de Soare din anii 1966 și 1970, aceasta din urmă fiind urmărită de savant în sudul Mexicului. „Nu poate fi vorba de defecte ale plăcilor fotografice, pentru că ar fi imposibil ca acestea să se semnaleze în toate cazurile și la un interval mare, în mod asemănător...", susține Courteen. De altfel, datele furnizate de acesta au fost studiate și verificate, ulterior, de specialiști ai NASA și ai mai multor observatoare astronomice americane, majoritatea dintre ei pronunțîndu-se în favoarea ipotezei avansate.

Afirmația lui Courteen a stîrnit, însă, și altfel de reacții în rîndul unor oameni de știință, ale căror răspunsuri au caracter contradictoriu, uneori sceptic. Printre ei se află dr. Brian Marsden de la observatorul astronomic din Cambridge (Massachusetts-S.U.A.), după părerea căruia descoperirea unei noi planete în această „zonă" a sistemului solar ar fi puțin probabilă. „Desigur, cercetările ulterioare vor face lumină în această direcție, dar, în ceea ce mă privește, a conchis Marsden, înclin să cred mai curînd în existența unei comete...".

Astfel de susțineri au provocat replica lui Courteen, care după calculele preliminare pe care le-a efectuat, a prezentat și unele amănunte. Potrivit celor comunicate de el, corpul ceresc a cărui existență o susține ar prezenta caracteristicile proprii numai unei planete. Aceasta ar avea diametrul de 835 de kilometri și ar evolua pe o orbită cu un apoheliu de 14,4 milioane km., față de 58 milioane km., cît are orbita planetei Mercur.

Ipoteza lansată de savantul american readuce în prim plan dezbaterile suscitate în trecut asupra unei planete a cărei existență era presupusă. Din faptul că orbita planetei Mercur era considerată a prezenta unele iregularități, unii astronomi au tras concluzia că ar putea exista, mai aproape de Soare, o altă planetă, încă necunoscută, care ar putea explica „deviațiile" semnalate în orbita lui Mercur. Comunicarea a fost făcută în fața Academiei franceze de astronomul Leverrier, care anunțase, mai înainte, existența planetei Neptun, fără a fi văzut-o. Controversa a durat mai mulți ani, fiind marcată de apariția neconfirmată a unui obiect care a traversat suprafața Soarelui. Einstein avea să explice, curînd, iregularitatea orbitei planetei Mercur prin cunoscuta teorie a relativității.

De data aceasta, rămîne de văzut dacă presupunerile lui Henry Courteen vor avea destinul celor susținute de Leverrier. Cercetările ulterioare vor da, probabil, un răspuns cert în privința existenței celei de a zecea planete a sistemului nostru solar...

LĂCUSTELE AU FĂCUT O DESCOPERIRE

Au „observat" că unul dintre principalii compuși a numeroaselor pesticide întrebuințate de om — 2,4 D, de pildă — are un puternic miros de fenol. O caracteristică ce le-ar putea folosi ca să-și întărească forța de apărare. Ca urmare „au extras" dichlorfenolul din ierbicidele întîlnite. Rezultatele obținute s-au dovedit pe măsura așteptărilor. Dușmanii, chiar și cea mai periculoasă agresoare dintre ei, furnica, ce obișnuiește să atace lăcustele în gestație și deci, obligate să stea „culcate" la pămînt, au putut fi ținuți la distanță.

Descoperirea acestei „descoperiri" se datorează unei echipe de cercetători de la Universitatea Cornell, de la New York. Ea urmărea, de fapt, comportamentul insectelor. Observînd că în războiul lor de apărare, lăcustele folosesc gazele, au hotărît să analizeze compușii acestui produs al lor. Printre cei întrebuințați în mod obișnuit și de alte insecte — vreo zece compuși — e și dichlorfenolul care, cu excepția unor ciuperci, nu este produs de nici un organism viu. Așadar, de unde l-au luat ? Singura explicație : din ierbicide. Pentru a se înlătura orice dubiu, s-au cercetat compușii folosiți de lăcustele ce trăiesc în zone unde ierbicidele nu sînt folosite. Dichlorfenolul lipsea confirmînd total ipoteza.

Ineditul constă nu în faptul că folosesc pentru protecție compușii chimici produși de alții. Se cunosc exemple de acest fel, cînd sînt preluați de la plante, Noua tactică adoptată de lăcuste este „recuperarea, pentru propria lor luptă de apărare, a armelor pe care oamenii le-au elaborat împotriva insectelor" ! !

Aceasta este Karla Johnson, la cîteva săptămini de la neobișnuita ei aventură

REALITATEA FANTASTICĂ A ȘTIINȚEI

Un savant sovietic, L. I. V. Polejaev, a descoperit un mijloc de a incita oasele craniului să se regenereze, adică să se reconstituie de la sine, cînd sînt lezate. A reușit de asemenea să incite membrele amputate ale animalelor, dîndu-le impuls să crească. El a mărturisit că s-ar putea ca și inima să se regenereze, ceea ce ar face inutil transplantul cardiac.

Asemenea afirmații par extrase dintr-un roman de știință fantastică, rodul unei imaginații vagabonde visînd imposibilul, oferind crezării incredibilul. Ele ne sînt raportate însă de unul dintre cei mai străluciți și serioși cronicari științifici, Gordon Rattray Taylor, în cartea sa „Revoluția biologică".

MINERAL RAR ȘI PREȚIOS

Se numește bentonită. Acest mineral poate fi de o mare utilitate. Întrebuințat — în viitor — în sondajele submarine ar reduce considerabil costul, datorită uneia dintre proprietățile sale : atinge de 17 ori volumul său în apă. Ar putea să asigure astfel etanșeizarea conductei sondei cînd este coborîtă foreza. Iată o idee pe care „a dat-o" bentonita celor ce porniseră în căutarea petrolului submarin în Africa de Sud, în largul golfului Mossel. În cursul forării, a fost descoperită și aici, stîrnind mai mult entuziasm decît nisipurile diamantifere submarine, exploatate la o sută de kilometri depărtare de Port Elisabeth.

Cîntecele de dragoste ale... necuvîntătoarelor

Zicala „a tăcut ca un pește" a fost scoasă din limbaj. Nu mai este nici o noutate, nici o senzație că peștii comunică. S-a descoperit și s-a scris despre semnalele pe care le trimit cei pe care i-am socotit atîta vreme, pe nedrept, de... tăcuți. În lumea tăcerii se vorbește. Se strigă în caz de pericol, se „cîntă" de bucurie sau mai bine zis peștii femele emit anumite semnale, în sezonul dragostei, pe care toți „bărbații" din aceeași specie le înțeleg perfect, și... răspund. Ceea ce știm poate mai puțin este faptul că discuțiile de dragoste nu sînt la fel.

Sînt pești care-și exprimă „sentimentele" cu pasiune, cu mai multă elocvență decît alții. În limbajul adîncurilor se poate deosebi și dacă un pește vorbește „cu accent". Femelele-pești din Colorado, de exemplu, nu modulează mesajul lor ca cele din riul Brazos, de pildă, și care nu este mai departe decît cu vreo 200 de km.

„Se caută șoferi de camioane pe... fundul mărilor"

Așa va arăta un anunț ce va apărea peste puțină vreme, avînd în vedere, că se construiesc astăzi în Japonia și Anglia camioane submarine. Industria japoneză a produs un buldozer de 15 tone, dotat cu un motor de 150 de cai putere și cu o viteză de deplasare de 3 km pe oră. O navă de suprafață îi furnizează electricitatea. Scopul ? Pentru exploatarea minieră a fundurilor. În Anglia, firma Cammell Loird are pe șantier un camion de 50 de tone pentru itinerarii cu mult mai profunde... 150—200 de m sub apă. Ele sînt proiectate a fi complet autonome sau, în cazul călătoriilor de mai lungă durată, vor fi însoțite de un vapor. Energia electrică este în parte convertită în forță hidraulică. Echipamentul de lucru este foarte bogat : telefon, televizor, brațe manipulatoare, foreză puternică lucrînd sub coca.

TINEREȚEA POATE FI PRELUNGITĂ.

Nu e nici un secret. Mergeți pe jos, faceți gimnastică și sport

Există o tentație în fața căreia abdicăm foarte des: aceea de a învinovăți medicul fiindcă acesta ne ajută dar nu ne mai poate vindeca. Uneori, s-ar putea să avem dreptate. De cele mai multe ori însă, nu ne gîndim că responsabilitatea îmbolnăvirii ne aparține. Numai că fiind deja în prezența răului, a bolii, la ce bun să mai investigăm cine e vinovatul? Și bolnavul și medicul știu astăzi, cînd numărul bolnavilor în lume depășește procentul de creștere a populației, că **maladia trebuie prevenită.** Acesta e leacul. Acesta e secretul unei vieți îndelungate, fără suferințe. Din păcate, realitatea ne arată că spectaculoasele rezultate dobîndite prin reducerea mortalității infantile nu pot totuși contracara cu succes, faptul că în lume numărul decesurilor ce au loc la populația care a depășit vîrsta de 35 de ani începe să înregistreze o ușoară creștere. De vină e viața modernă? Organismul omenesc își epuizează rezervele de rezistență în confruntare cu „agitata", „enervanta", „suprasolicitanta" viață modernă? Dar se afirmă că și astăzi, la fel ca altădată, omul se naște cu imense rezerve de rezistență. Gerontologii, specialiștii în problemele bătrîneții și ale longevității, estimează că aceste rezistențe sînt evaluate la o sută de ani. Firește, în condițiile unui mod de viață echilibrat și ale posibilităților sporite ale medicinii moderne. Atunci?

Sedentarismul — boală a secolului

— Este corect să vorbim despre sedentarism sau despre obezitate sau despre suprasolicitarea nervoasă ca despre factori de risc declanșați de civilizația modernă, ca despre boli moderne?

Doctorul **ION ORHA,** director adjunct științific al ASCAR, cunoscut cardiolog în țară și peste hotare, căruia îi adresez întrebarea, face precizările de rigoare.

— Nu progresul civilizației a determinat o creștere a unor boli declanșate de factori ca cel pe care i-ați pomenit și alții. Modul de viață, condițiile în care trăiește omul astăzi, au determinat apariția unor fenomene cum este, de pildă, sedentarismul.

— Omul are rezerve pentru a depăși limitele ce par, în general, de neînvins pentru toți muritorii. Să poți pleca în Cosmos, dar să nu reușești să învingi sedentarismul?

— Dar sedentarismul poate fi combătut, poate fi învins.

— Prin voință?

— Obligatoriu, cu voință. În fond este o chestiune de autodisciplină, de educație. Sedentarismul devine într-adevăr, un pericol, fiindcă viața modernă cu mijloacele ei de locomoție, cu schimbările profunde, rapide, ași zice violente, în felul muncii, l-au îndepărtat și-l îndepărtează pe om de felul lui obișnuit de trai. Să vedem, de pildă, cu cît a scăzut procentul reprezentind activitatea fizică a omului într-un secol (1850—1950). De la 13 la sută, în 1850, activitatea fizică a omului a scăzut în 1950 la 0,9 la sută, în timp ce procentul reprezentind introducerea mașinilor a crescut de la 34,6 la sută în 1850, la 98,5 la sută în 1950.

— Îi îndepărtează deci de munca fizică, de natură?

— Categoric, da. Apare o dereglare în relația om-condiții de viață. Schimbările fiind prea rapide, adaptarea este mai grea.

— De fapt, ce este sedentarismul?

— Sedentarism înseamnă lipsă de mișcare. Este o condiție favorizantă în apariția unor boli și nu o cauză a bolilor.

— În ce fel poate fi stimulată adaptarea la aceste condiții noi create de progres, de civilizație?

— E nevoie de un antrenament mai îndelungat. Lipsa antrenamentului creează și greutățile actuale.

— Cum poate fi combătut sedentarismul?

— Bineînțeles, prin mișcare: în primul rînd mers pe jos, zilnic, între 3 și 5 km, în aer liber. Apoi, prin gimnastică, prin practicarea unor sporturi: tenis, schi, vînătoare, pescuit, popice, prin mersul pe bicicletă, grădinărit.

— Contraindicații?

— Bolnavii cronici vor consulta doctorul. Nu exercițiul fizic este contraindicat, ci trebuie reglat ritmul lui, în funcție de sănătatea individului. Aș vrea să adaug însă că pentru a fi sănătoși nu este de ajuns să combatem sedentarismul. Avem nevoie de o alimentație rațională (nu cu interdicții totale, dar cu interzicerea excceselor), de o odihnă rațională, de o muncă activă, ritmată, intensă și nu de o activitate dezordonată.

— Mișcarea este deci recomandată și cardiacilor? Îi poate ajuta?

— Firește. Dar e nevoie de recomandarea medicului, de la caz la caz.

Mulțumind **doctorului** Orha pentru acest interviu rapid, realizat între solicitări profesionale de tot felul, mă îndrept spre Institutul de geriatrie. Combaterea lipsei de mișcare face parte din configurația unui **regim de sănătate** care, așa cum se exprimă un savant sovietic, „nu are vîrstă". Dar în continuare arată: Este mai important pentru bătrîni decît pentru tineri, fiindcă ajută la restabilirea rezervelor care se epuizează, pe măsură ce trec anii. Cel mai bine, este să ne obișnuim cu regimul de sănătate așa cum ne obișnuim cu toaleta de dimineață. „Organismul trăiește în ritmul zilnic".

Bătrînețea poate fi întîrziată

— Combătînd sedentarismul, putem învinge bătrînețea? îl întreb pe dr. **ALEXANDRU VRABIESCU,** șeful sectorului de probleme de fiziologie a bătrîneții din institut.

— Putem întîrzia bătrînețea, mă corectează dînsul. Asta, în măsura în care combătînd lipsa de mișcare, prevenim apariția unor boli de nutriție, de metabolism, care precipită ritmul de îmbătrînire.

— Cînd trebuie să începem să avem grijă de bătrînețe?

— Din... tinerețe. Chiar de la 20 de ani, vîrstă la care încrederea în posibilitățile de refacere a organismului este practic, nelimitată.

— Greșim?

— Greșim, desigur, fiindcă organismul nu se reface niciodată în întregime dacă e supus cu consecvență, la excese (alcool, tutun, nopți pierdute etc.). Grija trebuie să se manifestăm în perioadele critice: pubertatea, începutul maturității (20—30 ani), menopauza și andropauza, cînd pot apărea boli cronice sau acestea se pot accentua.

— Și care este pragul spre bătrînețe?

— 40—45 de ani, spunem noi. Deși cunoașteți faptul că între 40 și 60 de ani sîntem maturi, de la 60 la 75 de ani sîntem vîrstnici, de la 75 de ani, abia, sîntem bătrîni. Peste 85 de ani, devenim longevivi.

— Aceștia din urmă sînt excepții...

— Nicidecum. Longevivul nu este o excepție. El arată cît trebuie să trăim. Vîrsta longevivilor ar trebui să devină nu o excepție, ci o regulă.

— Calea de urmat?

— Sînt mai multe: o muncă activă rațională, măsuri igienice din rîndul cărora face parte și combaterea sedentarismului, alimentația rațională și tratamentul biotrofic.

— Cînd vorbiți de tratamentul biotrofic vă referiți la Gerovital, la Aslavital?

— Mă refer, bineînțeles, la Gerovital. Tratarea cu Gerovital, timp de patru ani, a peste 60 000 de muncitori între 40—60 ani, s-a soldat cu rezultate bune. În ceea ce privește Aslavitalul, aplicarea pe scară largă a acestui medicament care acționează în ateroscleroză și în tulburările sistemului nervos central, frecvente la vîrstă înaintată, va îmbogăți concluziile dobîndite după șapte ani de experimentare. Mă gîndeam însă și la necesitatea organizării unor măsuri de profilaxie a bătrîneții: la dispensarizarea tuturor bătrînilor, la aplicarea tratamentului biotrofic, după 40 de ani (tratament ambulatoriu, preventiv) care ar scădea numărul bolnavilor, ai celor care necesită spitalizarea.

— Ce recomandați împotriva sedentarismului?

— Medicamente „naturale": gimnastică, mers pe jos, înot, tenis, bicicletă.

Folosirea judicioasă a timpului liber

— În producție, munca are un anumit ritm, este normată într-un anumit fel, are anumite pauze. Timpul nostru liber trebuie și el ritmat? Doctorul **ROSIN ELIAS,** șeful laboratorului de ergonomie de la Institutul de igienă și sănătate publică, este de părere că:

— Timpul liber trebuie să ajute, prin felul cum este organizat, pe de o parte la recuperarea efortului din activitatea obișnuită, pe de altă parte la echilibrarea, la compensarea lipsei de mișcare din timpul afectat muncii. Este necesar un repaus activ, o varietate de activități, o schimbare de mediu, un efort fizic dar foarte relaxant, mișcare în aer liber, în general o folosire intensă a unor posibilități naturale.

* * *

Ce concluzii s-ar putea trage, cînd toți știm, mai mult sau mai puțin, cît de dăunătoare este pentru sărătate lipsa de mișcare? Ce sfaturi s-ar putea da cînd toți vrem să fim sănătoși și să ne menținem cît mai mult tinerețea? Profesorul dr. **NIKOLAI AMOSSOV,** de la Academia de Științe din Ucraina, scria într-un articol apărut în presa sovietică: „Este dificil să depășim forța inerției. Dar indispensabil. Altfel, peste 20 de ani, jumătate din omenire va fi bolnavă, iar cealaltă jumătate își va petrece timpul îngrijind-o". Profesorul recomandă, în același articol, și exercițiile fizice pe care trebuie să le facem zilnic pentru a ne păstra sănătatea și a întîrzia bătrînețea. Vreți să le încercați? Deci: vă ghemuiți ținîndu-vă de spătarul unui scaun, de 100 de ori; flexiuni ale piepturilor, de la dreapta la stînga — 100 de ori; flexiuni pe brațe — 50 de ori; vă aplecați înainte de 100 de ori; ridicați brațele lateral și în sus — 100 de ori; vă răsuciți corpul de 50 de ori; cu picioarele blocate, stînd pe scaun, vă aplecați înapoi și înainte — 100 de ori; sărituri — 100 de ori pe fiecare picior; îndepărtați spre spate, brațele îndoite de la coate — 100 de ori; culcați-vă pe spate și ajutîndu-vă cu mîinile, ridicați picioarele și trunchiul cît mai sus posibil, numărînd pînă la 100; ridicați picioarele și trunchiul din poziția culcat de 100 de ori; sugeți burta — de 50 de ori. După socotelile noastre, cam 1 150 de mișcări matinale. Dar ce nu e în stare să sufere omul pentru a fi sănătos și tînăr...

Lucia MANOLESCU

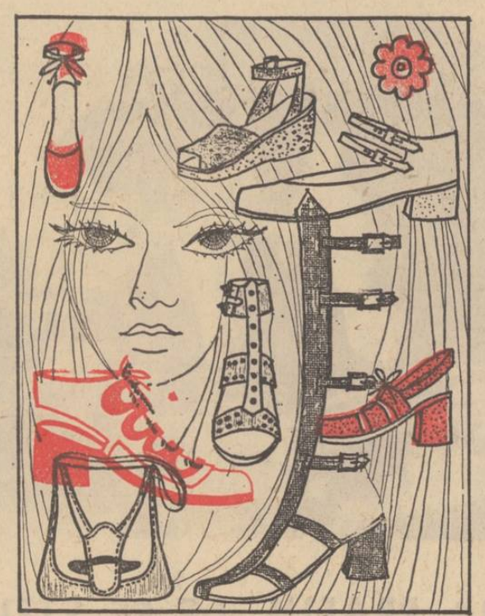

MODA ÎȘI SPUNE CUVÎNTUL ȘI LA ÎNCĂLȚĂMINTEA DE SEZON

Noutățile din acest sezon, în domeniul încălțămintei: în afară de CIZMELE TREI SFERTURI din pînză sau piele găurită în diverse forme cu toc lat și înalt, despre care am mai informat cititoarele, vă amintim SANDALELE ORTOPEDICE cu talpă și toc de plută cu baretă legată pe gleznă; PANTOFI MONTANȚI legați în față cu șiret, din antilopă colorată din piele sau lac; SANDALE DIN BARETE — fișii simple sau împletite legate pînă sub genunchi.

Doina LEVINȚA

CALEIDOSCOP

● **O statistică a preferințelor culinare poate dezvălui adevărate surprize. Știați că americanii sînt cei mai mari consumatori de beefteak din lume, că italienilor le plac verdețurile (160 kg anual pe un locuitor) iar că englezii sînt mari amatori de lapte (148 litri lapte, anual, pe un locuitor)?**

● **Se știe că cei trei mari dușmani ai echilibrului nervos sînt: 1. surmenajul și lipsa de somn; 2. abuzul de alcool și tutunul și 3. zgomotul. Cum să le combatem? Bineînțeles nu cu sfatul binevoitor: „Dormiți bine, beți puțin, nu fumați prea mult și evitați zgomotul. Atunci? „Încercați, este de părere doctorul André Saubiran din Paris, să vă organizați timpul și igiena de viață pe o perioadă de 15 zile în felul următor: opt ore de muncă, opt ore de somn și opt ore de timp liber, cu o abținere moderată de alcool și tutun și încercînd să eliminați zgomotul ale cărui forme de manifestare cele mai obișnuite și mai ascunse este audierea îndelungată a aparatului de radio sau vizionarea ore întregi a programelor de televiziune". Această perioadă de 15 zile este suficientă pentru a dezintoxica organismul de toxinele acumulate din cauza lipsei de odihnă, a tutunului, pentru a înlătura ravagiile abuzului de alcool, care, conform recentei descoperiri a fiziologiștilor americani, contribuie la distrugerea accelerată a celulelor creierului precum și eventualele supărări (creșterea tensiunii arteriale, tulburările funcțiunilor intelectuale și ale digestiei) provocate de zgomot.**

PIEPTĂNĂTURI PENTRU... APĂ!

Deși o dată cu moda vestimentară, pentru primăvara 1971 au apărut și primele tendințe pentru noile coafuri, bazate pe bucle și buclușoare, creatorii parizieni încep să-și schimbe părerea. A început vacanța estivală, multe femei vor pleca la mare, altele merg la ștrand. S-a născut astfel „coafura pentru apă". S-a terminat cu pletele pe umeri. Femeia vacanței 1971 dorește să apară ordonată, îngrijită, cochetă.

Reușita acestei **pieptănături simple** dar elegante este în funcție de arta cu care se taie părul. Șuvițe nu prea lungi, deci foarte suple, care au darul de a forma un cap oarecum rotunjit spre ceafă.

Unii specialiști parizieni au adoptat o cupă cu șuvițele tăiate în mod egal ca lungime, obținînd în mod final un soi de pătrat care are ca efect o pieptănătură îngrijită, chiar și atunci cînd ieși cu părul ud din apă și-l usuci la vînt și la soare.

Sînt și alte pieptănături estivale: unele oarecum asimetrice, terminate cu un franj suplu pe frunte, creînd o expresie veselă și strengărească; altele se obțin printr-o ușoară ondulație permanentă, însă numai a vîrfurilor. În acest caz părul se filează gradat pînă spre rădăcină.

Toate pieptănăturile verii 1971 se bucură de un punct comun: ușurința de a le întreține. Nici bigudiuri, nici agrafe, nici chiar fileu.

CALEIDOSCOP

S. C. Caracal. — Jud. Olt. *În perioada alăptării copilului, mama nu are voie să facă cură de slăbire. Veți slăbi progresiv, ulterior. Vă recomandăm să purtați o centură elastică, să faceți plimbări pe jos, dușuri, masaj și gimnastică medicală care să antreneze musculatura abdominală.*

F. V. Timișoara — *Am mai explicat că nu este posibil să răspundem la data cerută de cititorii noștri. Primim mii de scrisori la redacție și răspunsurile se încadrează în rubrica respectivă după ordinea sosirii.*

Complexele dv. de inferioritate nu sînt justificate și nici perspectivele nu sînt atît de sumbre cum vi le imaginați. Afecțiunea dv. se tratează chirurgical. Vă îndrumăm către clinica de urologie.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

B. R. — Ghiroc — *Nu este boala de care vă temeți; este vorba, probabil de o fimoză. Se poate interveni chirurgical. Vă îndrumăm către clinica de urologie.*

N. BANCILESCU — Iași — *Tarosin este un medicament indicat pentru hipertensiunea arterială. Referitor la celelalte tratamente, vă recomandăm să urmați indicațiile medicilor ftiziologi, care vă urmăresc periodic clinic și radiologic.*

VALENTINA POPESCU — — Rădăuți — *Dorința dv. de a avea un copil este firească. Vă înțelegem și vă sfătuim să vă internați într-o clinică de obstetrică-ginecologie în secția profilată pentru combaterea sterilității.*

CH. A. — Timișoara — *Vă mulțumim pentru aprecieri. Credem însă că ne supraestimați posibilitatea de a vă ajuta prin corespondență. Vă sfătuim, de aceea, să vă internați în clinica de urologie atunci cînd prezentați un puseu acut. Este posibil să existe o interdependență între cele două manifestări ale dv. Credem că reacția alergică poate fi diminuată dacă veți lua Feniramin, iar rezistența organismului poate fi consolidată cu gamaglobuline.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

EXAMENELE DE DIFERENȚĂ LA LICEELE DE SPECIALITATE

VICTOR FRIMU — Ploiești. Începînd cu anul școlar 1971/1972, contabilii, economiștii și merceologii din C.A.P., S.M.A. și I.A.S. sau din alte sectoare de activitate, absolvenți cu diplomă de bacalaureat (maturitate) ai liceelor sau ai școlilor medii de cultură generală, cu un stagiu de cel puțin 5 ani în funcție, se vor putea înscrie la liceele economice sau la liceele agricole cu profil de contabilitate și merceologie agricolă, învățămîntul fără frecvență. Înscrierile se fac în perioada 15 septembrie — 10 octombrie, fără concurs de admitere, în limita locurilor disponibile. Cînd numărul celor ce vor să se înscrie va fi mai mare decît necesarul, locurile vor fi ocupate pe baza mediilor la examenul de bacalaureat.

În fiecare an de studiu, cei înscriși vor susține examene de diferență la obiectele de specialitate și de cultură tehnică generală care nu au fost studiate la liceul sau în școala medie de cultură generală.

SPECIALIȘTI ÎN PRELUCRAREA AUTOMATĂ A DATELOR

R. NICOARĂ — Iași. În adevăr, începînd cu anul școlar care începe în această toamnă, vor exista licee cu specialitatea prelucrarea automată a datelor care vor pregăti cadre pentru unitățile de calcul electronic. Unul din licee va funcționa și în orașul dv. Specialitățile ce le vor pregăti primele trei licee de acest fel, înființate de curînd sînt: programator, asistent-analist, operator la calculatorul electronic. Absolvenții au posibilitatea de a continua studiile de învățămînt superior.

Celelalte două licee vor funcționa la Cluj și Timișoara.

CONCURSURILE DE ACTORIE

N. BOGDAN — Caransebeș Vă prezentați pur și simplu la concursul Institutului de artă teatrală și cinematografică în condițiile pe care le găsiți înscrise în broșura „Admiterea în învățămîntul superior".

ÎNSCRIEREA LA O NOUĂ FACULTATE

N. SARTI — Mediaș, I. M. ZENOVIA — Constanța, A. PAPAZOGLU — București. Se poate urma o nouă facultate dacă sînteți încadrat în producție și dacă unitatea la care lucrați vă recomandă.

ÎNSCRIEREA LA ȘCOLILE DE OFIȚERI

I FODOR — Sf. Gheorghe. Pentru a cunoaște care sînt condițiile necesare pentru a deveni ofițer de miliție adresați-vă comandamentului din orașul dv. care este în măsură să vă pună la curent cu toate cele dorite.

ÎNGRIJIREA LĂMÎIULUI ÎN LUNILE DE VARĂ

Numeroși cititori care cultivă lămîi în apartament doresc să știe cum să-l îngrijească în timpul verii.

Iată răspunsul întocmit de colaboratorul nostru ing. **ȘTEFAN BĂLĂNESCU,** profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman:

În timpul verii, vasele cu lămîi se scot afară, pe terase sau în grădină și se așează la umbra unui pom cu coroană rară. Ele se udă odată la 1—2 zile, spre seară, cu apă călduță (de preferat apă de ploaie).

Deoarece lămîii sînt plantați în vase, într-un volum de pămînt redus, este necesar să se aplice îngrășăminte de două, trei ori pe lună. Insuficiența hranei poate determina în măsură însemnată căderea frunzelor, a florilor și a fructelor.

În acest scop se pot folosi îngrășăminte chimice (la 10 litri de apă: 30 grame azotat de amoniu, 20 grame sare potasică, 50 grame superfosfat) sau îngrășăminte organice (balegă proaspătă sau mraniță așezată la suprafața pămîntului din vas, gunoi de păsări subțiat cu 10—12 părți apă, apă rezultată de la spălatul cărnii proaspete).

Se semnalează frecvent păduchi țestoși pe ramurile tinere și pe parte inferioară a frunzelor. O metodă simplă de combatere a acestor dăunători este următoarea: se șterg părțile atacate cu vată înmuiată într-o emulsie de săpun (20 grame săpun dizolvat la 1 litru apă călduță) sau în spirt denaturat.

Printre bolile lămîiului este deseori întîlnită și fumagina (pulbere negricioasă ca funinginea pe frunze și lăstari). Această boală apare la lămîi atacați de păduchi, instalîndu-se pe secrețiile zaharoase ale acestora. Pentru a combate fumagina trebuie însă distruși mai întîi păduchii țestoși. De asemenea este indicat ca plantele să fie spălate cu apă, iar frunzele șterse cu o cîrpă curată.

POȘTA

GHEORGHE OBUHOVSCHI, Pitești, str. Frații Golești nr. 18, bl. 1, et. 1, ap. 8 și alți cititori: La întrebările dv. adresate revistei „Magazin" privind acordarea medicației gratuite, Ministerul Sănătății vă face cunoscut că în conformitate cu Decretul 246/1958, bolnavii suferind de diabet, parkinson și hepatită cronică au dreptul la medicamente gratuite, numai pentru boala respectivă sau complicațiile acesteia.

În cazul cînd sînteți pensionar cu o pensie sub 550 lei lunar, aveți dreptul la orice medicație gratuită.

V. VASILOVICI — Bistrița. La sesizarea noastră, Ministerul Comerțului Interior ne răspunde că plesele de schimb din import se comercializează prin magazinul specializat din București, str. Șelari nr. 9. Ele se expediază și prin ramburs poștal în baza unor scrisori adresate O.C.L. Tehnometal București, str. Antim nr. 49, sectorul 6.

PE TEME CULINARE

Salata de sezon

Faceți o salată asortată din toate legumele aflate acum pe piață: morcovi tineri, cartofi noi, conopidă, fasole grasă (fierte, scurse și răcite) și adăugați rondele de ceapă, felii de roșii, rondele de castraveți, de ardei gras, foi de salată verde, rondele de ridichi de lună, mărar mărunt tocat, tarhon — (dacă vă place aroma lui). Puteți folosi toate acestea sau numai o parte din ele, după preferințe. Puteți amesteca salata cu oțet, untdelemn, sare și piper. Ea va fi gustoasă și amestecată cu maioneză sau smîntînă acrișoară și chiar iaurt bătut cu sare și o lingură de untdelemn.

Serviți-o ca prim fel. Ea poate constitui un prînz complet dacă o veți servi cu ouă (ochiuri, omletă, jumări).

Supă limpede servită cu un gălbenuș

Supa de vită sau pasăre, bine degresată și foarte fierbinte se servește în cești în care se pune mai înainte un gălbenuș de ou întreg. Oul trebuie să fie foarte proaspăt, ca să nu existe riscul de a se risipi în ceașcă. Fiecare comesean îl va amesteca cu supa în clipa în care o va mînca. Peste fiecare porție, gospodina poate presăra puțin pătrunjel verde mărunt tăiat.

Ochiuri românești cu sos de roșii

Tăiați felii groase de pîine rece (cumpărată din ajun) scobiți în mijlocul lor cîte o adîncitură cît să încapă un ou. Rumeniți feliile pe ambele părți, în unt sau untdelemn. Faceți atîtea ochiuri românești, cîte felii ați pregătit. (Începătoarelor le recomandăm să spargă cîte un ou într-o ceașcă de ceai și apoi să-i dea drumul în apă clocotită cu puțin oțet. Crăticioara să fie joasă, suficient de largă și să fiarbă încet pe foc mic. Vor pune înăuntru atîtea ouă cît să poată fi apoi scoase cu ușurință cu o lingură de luat spuma. Le vor fierbe 3 minute socotite după ce apa își reia clocotul. Ochiurile, bine scurse, se așază în cuiburile de pîine și se îmbracă cu sos de roșii fierbinte și bine condimentat. Se servesc imediat.

Pui umplut

Umpleți un pui frumos, mare cu 200 g de carne slabă de porc sau vită tînără, tocată împreună cu ficatul puiului, cu o legătură de pătrunjel verde, una de mărar, puțin tarhon și cozile de la 250 g de ciuperci. Sărați, piperați, adăugați un ou, o linguriță de coniac. Legați puiul adunînd bine picioarele și strîngînd aripile spre spate. Frigeți-l înăbușit în unt, într-o cratiță încăpătoare, circa o oră. Zece minute înainte de a fi gata, adăugați pălăriile ciupercilor spălate și tăiate în lamele.

Cupe cu fructe și înghețată

Pentru desert vă sfătuiesc să preferați fructele de sezon crude, fără nici un adaus sau pudrate cu zahăr (zmeură de pildă). Preparați salate din amestecuri de fructe, cireșe, vișine (fără sîmburi) zmeură, coacăze sau căpșuni, dacă mai găsiți. Presărați-le cu zahăr pudră și stropiți-le sau nu cu vin alb dulce. Serviți cu sau fără frișcă.

Pentru o ocazie deosebită, încercați următoarea rețetă: Puneți în frigider atîtea pahare cu picior goale, cîte persoane veți servi. Alegeți zmeura de codițe. Cumpărați frișcă bătută și îndulcită și țineți totul la rece. Preparați în casă sau cumpărați gata făcută, înghețată de vanilie. În momentul cînd doriți să serviți, puneți cîte puțină înghețată în fundul cupelor ținute în frigider. Amestecați zmeura cu frișcă și așezați-o în movilițe mici deasupra înghețatei. O farfurie cu pișcoturi de șampanie sau alți biscuiți fragezi va însoți cu succes cupele dv.

Olimpia STEFANESCU

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE DE LEGUME-FRUCTE (6378)

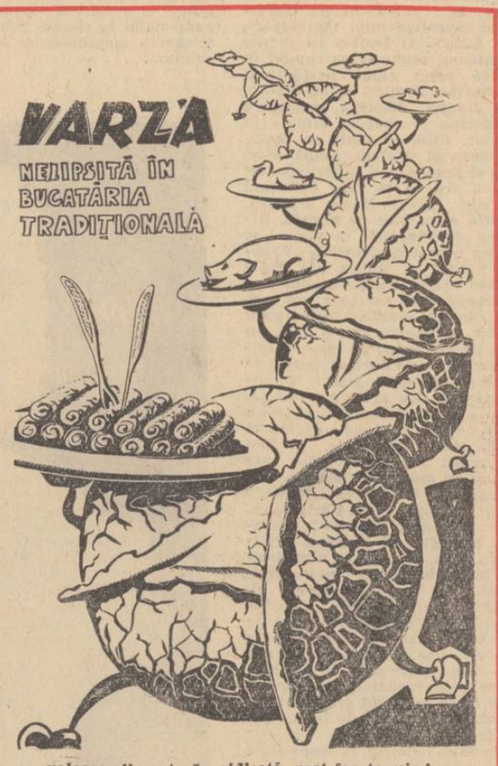

— valoare alimentară ridicată, preț foarte mic!
— excelentă sursă de vitamine și săruri minerale!
— preparare variată, după toate gusturile!

De vînzare la toate magazinele de legume-fructe. (6369)

IUBIRI DE... HÎRTIE

de Mihai STOIAN

„Stimați tovarăși,

Vă scriu această scrisoare, deoarece am neapărată nevoie de sfatul dumneavoastră.

Deși am 19 ani și am o soră și doi părinți care mă iubesc, care caută să-mi facă toate poftele, eu mă simt teribil de singură și sînt foarte tristă. Nu am prietene, nu am prieteni. De ce? Deoarece o dragoste neîmpărtășită a făcut din mine — care eram o fată veselă și plină de viață — o fată mereu tristă și posacă, o fată plictisitoare (îmi permit să intervin în relatare cu paranteza de față: pînă aici, judecînd după tonul grav al scrisorii, aș fi putut crede că urmează descrierea unei iubiri ratate, ceea ce, s-o recunoaștem, la nici o vîrstă, și deci nici la 19 ani, nu e un lucru de neluat în seamă, dar... se va vedea mai încolo despre ce este vorba cu adevărat — n.n.).

Sînt complet demoralizată. Am ajuns să nu mai am încredere în oameni, în cuvîntul lor. Nu mai vreau să aud de părinți, de soră, de restul lumii. Vreau să fiu lăsată în pace, să duc o viață închisă, retrasă. În parte am și reușit. Cînd vin de la serviciu mă închid în camera mea, ascult muzică ușoară (de preferință lirică), citesc, dar cea mai mare parte a timpului o petrec plîngînd. Simt un profund desgust pentru viață. Am ajuns să mă întreb dacă viața merită să fie trăită. Ce să fac? Ce pot face pentru ca viața să nu-mi mai fie un coșmar?

Repet că prieteni nu am, deși am 19 ani, niciodată n-am avut nici un prieten real. Iubesc un băiat, un artist, căruia n-am îndrăznit să-i mărturisesc dragostea, deoarece mi-am dat seama c-ar fi inutil. Îl iubesc de șase ani, fără speranță. O colegă de-a mea mi-a spus într-o zi: „Ești fată bună, harnică, dar cam visătoare. De ce nu încerci să-ți faci un prieten? De ce îl iubești pe artistul acela, dacă el nici nu te cunoaște?" Poate că are dreptate colega mea, însă eu îl iubesc mult pe acel om, îl iubesc cu adevărat și nu iubesc „actorul" din el, ci „omul". Am încercat să-l uit, dar n-am reușit.

Poate am să vă mai scriu o scrisoare, bineînțeles dacă nu vă deranjează. Vreau ca în acea scrisoare să vă spun numele artistului pe care-l iubesc. V-aș fi recunoscătoare dacă mi-ați spune cîte ceva despre dînsul, nu de altceva, însă vreau ca să-l uit și nu reușesc. Îmi dau seama că această dragoste mă duce la pierzanie, totuși eu continui să-l iubesc cu patimă, deși vreau să-l uit pe acest om, să-mi recapăt liniștea și fericirea pe care le-am pierdut în urmă cu șase ani... În prezent, viața mea a devenit un chin, nu mai știu ce să fac, sînt disperată, de aceea v-am scris, v-am destăinuit toată neliniștea mea ca unui părinte.

Vă mulțumesc pentru atenția acordată,

Cu stimă,
T.C. — București"

N-aș fi publicat scrisoarea dumitale, ocupînd spațiul acestei rubrici cu ea, dacă m-aș fi lăsat influențat de prima impresie. Prea mulți oameni cred că le știu pe toate, că dețin tainele tuturor mișcărilor sufletești (fie și ciudate, stupide etc), pentru ca tocmai această realitate să mă lase să pun scrisoarea de-o parte. Mai limpede (iartă-mi momentul de divagație): zilele trecute mă întîlnesc cu un cunoscut (iată-mă că fac și eu... confesiuni), și omul — cultivat, serios — începe să-i ironizeze pe cei cărora le răspund în rubrica de față, adică... ce-și închipuie ei, că se poate ceva lămuri prin poștă ș.a.m.d. L-am salutat din mers pe onorabil, iar acum, între noi, curier și cititori, să discutăm cazul dumitale.

Bineînțeles, „dragostea" veche de șase ani, nemărturisită și neîmpărtășită, acum, la 19 ani, e ridicolă. Ce vreau să spun? Mu mă mir că, la 13 ani, te-ai... încrăgostit de un artist, mă mir doar că, pe parcursul a șase ani, cînd omul urcă pe puțin două-trei trepte de vîrstă (una fundamentală: maturitatea), n-ai înaintat în felul de-a vedea lumea și, implicit, „iubirea" pentru artistul neștiut. Desigur, fiecare om (indiferent de vîrstă), poate să aibă o preferință penru un artist sau altul și de multe ori în preferința aceasta se include și o doză suficientă de sentimente, însă de aici și pînă la reacția dumitale, extremistă, numai în aparență hazlie, primejdioasă în esență, e o prăpastie uriașă, fiindcă obsesia actorului iubit te împiedică să te inserezi normal în existență, să fii așa cum ești în fond, să ai relații firești, ce prietenie, să nu ajungi la aberantele afirmații legate de părinți, de viață chiar... Iată cum un joc sentimental, fiindcă joc a fost, inițial, și nimic mai mult, poate antrena o întreagă serie de neajunsuri (ca un bulgăre de zăpadă în rostogolirea sa pe o pantă).

Crede-mă, ar fi fost relativ ușor să glumesc pe seama scrisorii dumitale, ea conține suficiente afirmații de un haz excepțional, însă mă interesează, în modul cel mai serios, să te conving că, dincolo de comicul situației, există un pericol real (chiar dacă obiectul iubirii dumitale este, într-un sens, ireal). Deci: înțelege că situația descrisă certifică o anumită rămînere în urmă, un fel de ancorare forțată în trecut, în faza de început a adolescenței, lucru comparabil, dacă vrei, cu o oprire a creșterii fizice. Cum ți s-ar părea să fi rămas... pe loc, ca înălțime, de la 13 ani la 19 ani? Catastrofal, nu? Dar psihic să bați pasul pe loc e mai acceptabil? Mai poți să te porți, la maturitate, ca un copil, să te izolezi (unii adolescenți fac temporar asta, și au motive — interioare — s-o facă), să vezi lucrurile în „negru", etc? Regret, nu doresc să-mi trimiți numele actorului în cauză, lasă-l în plata domnului, să-și facă meseria pe scenă asta-i menirea lui, și să se „îndrăgostească" adolescentele de el, cît e de frumos în bătaia reflectoarelor, mă rog, dumneata urmează-ți chemările vîrstei actuale, intră curajos într-un cerc de prieteni (reali), ceea ce nu exclude (cum îți închipui, probabil) visarea, însă nu de tipul acesta, maladiv, inhibitor, care te îndepărtează de realitate. Îmi amintești de un personaj literar-copil care nu voia, cu nici un preț, să crească, ținea morțiș să rămînă copil. Dar și acela este doar un... personaj de hîrtie. Pe cînd tot ceea ce-i în jurul dumitale are trei dimensiuni și e plin de viață, nu?

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UMOR STRĂIN

— Era cît p-aci să fie gol!

(KROKODIL)

— Ce plăcut e la iarbă verde...

(EULENSPIEGEL)

— Bună ziua, iubito! Iar a plecat soțul tău în oraș?...

(QUIZ)

— Nu-i adevărat că i-am smuls 100 de fire de păr. N-au fost decît 53!

(BERLINER ZEITUNG)

— Ia uită-te Agneta, ce noroc. Un trifoi cu patru foi!...

(GENTE)

REBUS

ZILE DE VACANȚĂ

ORIZONTAL: 1. Stațiune balneo-climaterică în Transilvania. — Băi folosite pentru slăbit... (pl). 2. O stațiune balneară... cu gust neplăcut. — Proaspăt sosit de la mare... (fig.) 3. Oraș cu multiple locuri de odihnă și vacanță în jur... — Mililitru. 4. Localitate balneară în Vîlcea... — Nici aș mei, nici ai tăi. 5. Nicu Constantin. — Unealtă de tîmplar. 6. A se fortifica la cură balneară. — Pudră pentru masaj. 7. În coadă! — A apărea. — O băutură răcoritoare. 8. Nota redacției. — Adăugire. — Mai multe veri... 9. La Amara! — ...și la Constanța! — Ovidiu Niculescu. 10. Un lac-prilej de excursii și odihnă pentru brăilenl. — Nu plouă mai multă vreme... 11. În elementul său la... mare. — Metaforă pentru vreme frumoasă și peisaj superb... 12. Gen de pălărie potrivită pentru plajă. — Loc de odihnă, distracție și... bronzare.

VERTICAL: 1. Fac parte din sistemul de frînare al autoturismului. — Decor pe plajă... 2. Țintă pentru alpinism... — Întunecă seninul cerului. — Lac vulcanic lîngă Tușnad. 3. Prilej de odihnă și reconfortare. — Nume masculin. 4. A (se) sări de pe trambulină, în valuri. — A indica. 5. Fortificat. (fig.) — Metaforă pentru valuri pe suprafața mării. (sing.) — Jumătate de telegrafie primitivă... 6. Se întîmplă vara... — La Șovata! 7. Acestea. (pop.) — În iulie! — Asmute cîinii... 8. Pictează peisaje cu marea și litoralul... — Arid. 9. Face parte din cura balneară. — Strand natural. — Se caută în carul cu fîn... 10. În lumină! — Infinitiv la... Salvamar. — Pe terasă! 11. Plajă și vrajă... (sing.) — Amuzament pe lacul Herăstrău... 12. Lună de vacanță. — O „perlă" pe Valea Prahovei...

Radu ȘENCHEA

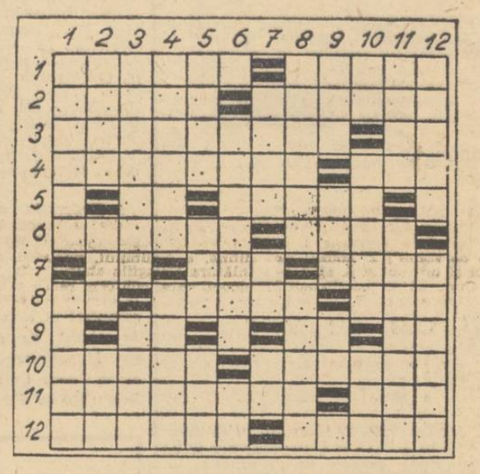

DESPRE LUME

ORIZONTAL: 1. Poetă contemporană, autoarea poeziei „Munții lumii pe inima mea". — Locuitor al unei cetăți din lumea antică greacă. 2. Strămoșul lui „do". — Lume. (fig.) 3. Autorul volumului de nuvele și schițe „Lumea de ieri". 4. Savant italian din secolul 16, autorul cărții „Dialog despre cele două sisteme principale ale lumii". — Armăsar dobrogean. 5. Teatrul Național. — Metru cub. — Localitate în Japonia. 6. Oraș în Siria. — Sperietoare din basme. (reg.) — Onomatopeea bufniței. 7. Compozitor român, autorul unui lied intitulat „Iubesc această lume". — S-a terminat amorul! 8. Autorul melodiei de muzică ușoară „Doar o fată e pe lume". — Asia! — Strămoșul întregii lumi. (leg.) 9. Lume între lume... (fig. pl.) — Nici-o lume... 10. Fructul legendar, care a schimbat soarta întregii lumi. — Savant italian din sec. 16, autorul lucrării „Despre infinit, univers și lumi". — Alexandru Tudor. 11. Marcă de motocicletă. — Personificarea mitologică a Pămîntului — Struț din lumea australă. 12. Autorul melodiei de muzică ușoară „E noapte toată lumea doarme".

VERTICAL: 1. Aleasă din toată lumea... — Podiș în Asia, supranumit „Acoperișul lumii". 2. A ședea. — Scriitor italian, autorul piesei de teatru „În lumea apelor". 3. Sanda Georgescu. — Condimentul cel mai prețios al lumii medievale. 4. Merge cu „nitam"... — Regiune în nordul Transilvaniei. — George Ioan. 5. O stea din lumea teatrului lui Mihail Sebastian. — Locuitor din Spania lumii antice. Centrul lumii noastre... (pl.) — Firul vieții... (fig.) — Retrograd zoologic... 7. Autorul melodiei de muzică ușoară „Cel mai albastru cer din lume". 8. A scris cartea „Străbătînd lumea". — Verigheță. 9. Una din epopeele lumii antice. — Plantă africană. (pl) 10. Cu repetiție... — Ridică în slavă... (pl.) — Sufix latin. 11. O lume pe apele potopului... (leg.) — Combustibil pentru întreținerea lumii... 12. Nu se amestecă cu altă lume... (fig.) — Autorul volumelor „Marile legende ale lumii".

Z. ȚĂRANU

Cuvinte rare: ILDA, AIP, OANCA, EMU, AMOMA.

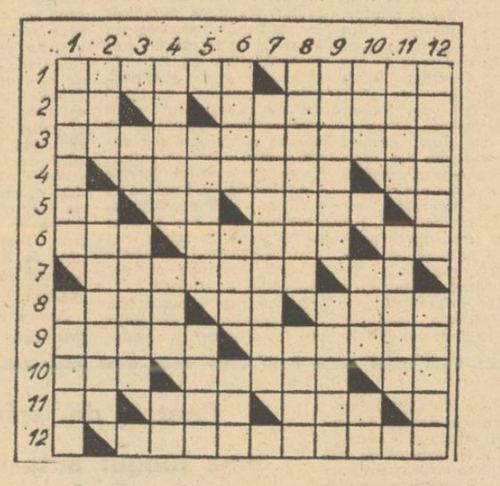

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Forma pămîntului

Despre forma pe care o are Terra, s-au făcut, din timpuri îndepărtate, tot felul de supoziții, dintre care unele foarte fanteziste. Desigur, astăzi, cunoaștem cu exactitate forma și dimensiunile Pămîntului. Nu mai poate fi vorba de simple supoziții, ca odinioară.

Este interesant totuși de semnalat că în antichitatea greacă, au existat două teorii, foarte apropiate de realitate, care au prilejuit apoi, în secolul al XV-lea, mari descoperiri geografice. Prima teorie susținea că Pămîntul are o formă sferică, iar cea de a doua, afirma că trebuie să existe un ocean planetar unic. Totuși, nu toți învățații vremii au fost de acord cu aceste teorii.

Plecînd de la ideea că Pămîntul este sferic și fără a dispune de instrumente speciale, un învățat grec al vremurilor de demult, apuse, a reușit primul din lume să calculeze lungimea meridianului terestru. **Știți cine a fost acest învățat și ce rezultate a obținut el?**

Vreți să cîștigați la... Loto?

Fără îndoială că fiecare dintre cei care cumpără un bilet la Loto, Pronosport, Pronoexpres etc., își imaginează că va fi fericitul cîștigător. Altfel, cumpărarea biletelor respective nu ar mai avea, probabil, nici un rost. Nu-i mai puțin adevărat că unii cîștigă. Dar nu toți, pentru că altfel, organizația respectivă ar da faliment. Dacă ar fi să facem un calcul matematic pentru a stabili cam ce șanse de cîștig avem la un joc de noroc, am constata că acestea sînt destul de reduse. Nu înseamnă însă că mulți nu doresc să-și asume și un asemenea risc. De fapt, au existat și există mulți jucători care au încasat sume însemnate cumpărînd doar un singur loz.

Există însă metode sau tehnici de joc în care șansele să fie maxime, sau care să ne dea certitudinea cîștigului?

Cu astfel de probleme s-a ocupat calculul probabilităților, un mare specialist în acest domeniu fiind matematicianul francez Poincaré. Conform calculului probabilităților, se demonstrează că față de modul în care se participă deobicei la jocurile de noroc, nu poate exista nici un fel de certitudine de cîștig. În schimb, respectînd anumite reguli, șansele de cîștig pot fi mult mărite, fără eforturi bănești. **Vă imaginați de pildă, cum puteți „forța" norocul la Loto?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Criptografie sau altceva?

Semnele pe care vi le-am prezentat în numărul trecut al revistei reprezintă o parte din sistemul numer, folosit în Egiptul antic, aproximativ prin mileniul al III-lea înaintea erei noastre. Este deci vorba de unele din faimoasele hieroglife egiptene sau de scrierea ideografică.

Echivalența semnelor acestea cu cifrele arabe, pe care le folosim curent astăzi, este următoarea:

Ținînd seama de aceste corespondențe, semnele scrise separat, adică:

Nu înseamnă altceva decît 1971, anul în care ne aflăm. Ne-am cum l-ar fi scris vechii scribi ai Egiptului, în urmă cu aproape 5 000 de ani.

In realitate, ei n-ar fi putut scrie nici o dată, pentru viitor, anul acesta, referindu-se la noi, cei de azi, pentru că nu aveau de unde să știe cînd va începe era noastră, nici că era lor urma să reprezinte ani în minus față de era noastră.

POȘTA CITITORILOR

Referitor la problema cu castelul înconjurat de un șanț cu apă, apărută în nr. 704, al revistei, la care s-a dat un răspuns alcătuit special pentru a verifica atenția cititorilor, publicat în nr. 705, am mai primit pe parcurs diverse scrisori, în care cititorii respectivi își exprimă diverse păreri cu privire la soluția indicată în acel număr. Apreciem faptul că numeroși cititori au sesizat „cursa" care le-a fost întinsă. Răspunsul exact a fost publicat însă mai tîrziu, în nr. 710 din 15 mai 1971, unde îl pot găsi. Dăm aici această precizare, pentru acei cititori care nu au mai urmărit în continuare revista, spre a nu rămîne cu impresia unei erori, care s-ar fi strecurat din neatenție în nr. 705.

La „Pătratul miraculos", din nr. 705 al revistei au răspuns corect: TINEL SURDU, comuna Vinători, jud. Galați, VIOLETA TUDORACHE, elevă, cl. a VIII-a, Școala generală nr. 57, București; NICOLAE BĂDESCU, Zimnicea, jud. Teleorman și IOAN TĂRCANE, Oradea, jud. Bihor.

La această problemă, cititorul nostru D. BONAȚIU (nu sîntem siguri de nume, nefiind prea citeț scris) din București, folosind demonstrații algebrice, ne precizează că ar exista 44 de soluții, nu una singură cum am dat noi, cerînd o rectificare în acest sens. Credem că rectificarea ar trebui să i-o solicităm noi, întrucît domnia sa a neglijat un amănunt important: în pătratul miraculos, nu numai suma numerelor pe orizontală sau verticală trebuie să fie egală cu 81, ci și de pe diagonale. Ori în cele... 5 pătrate, mai puțin miraculoase, date ca exemple de dînsul, în nici unul suma numerelor de pe diagonale nu este egală cu 81. Deci, uzînd de cele scrise de dv.,... „anumiți copii, nu vor rămîne cu semne de întrebare".

Ing. Liviu MACOVEANU

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat: victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv.

Geamul de la apartamentul Bunicului a fost spart de un bolovan. Bunicul este amenințat deschis. Ce legătură poate exista între amenințarea brutală și cazul Cameliei Iovan? O nouă întrebare care se adaugă la multele întrebări existente și rămase încă fără răspuns.

Descoperirile făcute de Bunic în locuința lui Fodor sînt un indiciu pentru detectiv că Iovan Camelia, înainte de a muri, trecuse pe acolo. Căpitanul Alexiu are însă nevoie de dovezi palpabile în privința presupusului ucigaș, nu de simple presupuneri.

15 Cooperativa de coafură „Modern" nu era prea solicitată.

Doamna Tulcea, singură în fața unei oglinzi, își aranja părul, și așa destul de bine aranjat. Cînd îl văzu pe Bunic, gura i se deschise gata parcă să dea drumul unui țipăt, dar Bunicul îi făcu un semn discret și femeia uitîndu-se la zimbetul cuceritor al detectivului, se mai liniști.

— Mult stimată doamnă, îi spuse Bunicul pe o voce șoptită, pentru colegele dumitale sînt o rudă mai îndepărtată iar pentru dumneata un simplu client. Știu, din datele pe care le dețin, că ați practicat multă vreme și meseria de manichiuristă și pedichiuristă.

Bunicul se așeză pe un scaun, se uită la unghiile de la mîini, apoi făcînd o grimasă de durere, își arătă piciorul drept.

— Am umblat enorm de mult în ultimele zile și o bătătură la degetul mare, ca să fiu mai precis, de sub degetul arătat, îmi dă serios de furcă. Sper că aveți amabilitatea să-mi suprimați această durere mai mult decît stinjenitoare, timp în care vom putea discuta și treburile care m-au adus cu atîta grabă la dumneavoastră. Să nu mă refuzați, doamnă, nu uitați că sînt o rudă față de care responsabila unității va trebui să aibă toată înțelegerea.

Doamna Tulcea se îndreptă spre un mic birou, aflat în dosul unei draperii colorate în gri închis și, după cîteva minute, se întoarse dînd semnificativ din cap, semn că răsponsabila n-avea nimic împotrivă ca, într-o asemenea zi de calm aproape total, doamna Tulcea să scoată o bătătură — contra cost, se înțelege — unei rubedenii atît de distinse, cum remarcă, trăgînd cu coada ochiului din dosul perdelei, chiar responsabila în persoană.

Doamna Tulcea aduse un lighean cu apă, puse în el fărîmituri de săpun, apoi, analizînd bătătura, avu o ușoară strîmbătură de compasiune. Bunicul n-o mintise, bătătura era reală și din constatările ei de cunoscătoare nu putea să fie decît extrem de dureroasă.

— Doamnă, mult stimată doamnă, păcat că nu v-am cunoscut mai devreme, în alte împrejurări. Aș fi fost unul din clienții dumneavoastră constanți.

— Nu-i tîrziu, unchiule, spuse doamna Tulcea și îi făcu discret Bunicului cu ochiul.

— Aveți o remarcabilă îndeminare, trebuie să recunosc. Nici nu mi-aș fi putut închipui vreodată că se poate tăia în pielea omului atît de profund, fără ca simțurile să reacționeze dureros.

— Practica, unchiule, practica.

— Draga mea nepoată, cred totuși că Fodor a exagerat. Numai grija de a nu mă amesteca în treburile altei persoane, de a nu atenta la integritatea lui corporală, m-a determinat să nu intervin atunci cînd ți-a dat două palme.

— Înseamnă că mata ai fost, unchiule? Am bănuit eu... Și chiar le-ai auzit?

— Au fost destul de tari nepoată, altfel nu le-aș fi auzit.

— Am să i-o plătesc eu, nici o grijă; cu toate aerele lui de om cult și de intelectual, nu-i decît o brută. Dar mi-e rușine pentru ce-ai văzut, unchiule, mai apoi.

— Trăiți de mult împreună?

— De trei luni, mi se pare că v-am mai zis, dar el nu trăiește numai cu mine. El singur zice, cu toate că aș fi vrut să mintă.

— Dar, draga mea, de ce accepți o asemenea situație

— Păi ce să fac? Crezi că o femeie la patruzeci și cinci de ani își alege ea pe cine vrea? Ai un colț la unghia asta mare, mamă, mamă...

— Scoate-l draga mea, dar cu finețe, am oroare de suferința fizică, nu numai la mine ci în egală măsură și și la alții.

Doamna Tulcea, cu o foarfecă abia vizibilă în mîinile ei destul de pline, se apucă să-i rotunjească unghia de la degetul mare.

— Mi se pare, nepoată, că tu i-ai telefonat ieri dimineață doctorului Dumitriu, nu-i așa?

Doamna Tulcea se îndreptă de spate și piciorul Bunicului, sprijinit pînă atunci în poală, căzu brusc în lighean, făcînd un zgomot nu prea plăcut.

— Ce faci, Vasilico dragă, fii mai atentă, pentru noi chiar și rudele e clienți și trebuie să ne purtăm ca atare — se auzi vocea autoritară a responsabilei.

— Eu sînt de vină, doamnă, nepoata mea își face meseria cu o măestrie remarcabilă, dar într-un moment de neatenție din partea mea, piciorul mi-a alunecat în lighean.

Responsabila zîmbi cu multă îngăduință în fața frazei frumos rotunjite de bătrîn și, în sinea ei, o invidie pe Vasilica Tulcea că era rudă cu o persoană atît de distinsă.

— De unde știți de telefon?

— Draga mea, aici, cu toate că sînt cu piciorul în fața briciului dumitale, eu pun întrebări. Nu doresc să te sperii, dar am sentimentul, nepoată, că ești o femeie cinstită și aș dori sincer să fii cît mai puțin amestecată în această moarte tragică. Cîți bani i-ai cerut doctorului Dumitriu?

— Optzeci de mii.

— Optzeci de mii?

— Da. La început am vrut să cer zece, dar Fodor a venit la mine și m-a bătut. A zis să cer atît cît spune el și să-l amenint pe doctor că va sfîrși prost dacă nu va accepta suma.

— De atunci ai mai discutat cu doctorul?

Doamna Tulcea avu un moment de ezitare și Bunicul fu sigur că între Vasilica și doctor a mai avut loc o discuție.

— Fodor a zis să mă duc personal la doctor și să măresc prețul la o sută de mii, să nu mă mai mulțumesc cu optzeci, că de restul va avea el grijă.

— Cum a reacționat doctorul?

— La început am crezut că mă va omorî, dar pînă la urmă a acceptat nouăzeci.

— Înseamnă că a acceptat cu ușurință, totuși.

Doamna Tulcea se mulțumi să tacă.

— Și ce amestec are Fodor în toată afacerea asta, doar Camelia nu a fost nepoata lui.

— Mi-a zis că, cu o sută cincizeci de mii mă ia de nevastă, dar că nu mă poate lua pînă nu cumpără alt apartament mai mare și pînă nu-și schimbă mașina.

— Camelia Iovan mergea des la Fodor?

— N-a mers niciodată. El se cam uita la ea, dar eu i-am atras fetei atenția că e un om periculos și nici într-un caz să nu aibă de-a face cu el.

— Ești sigură că n-a fost niciodată la el?

— Pot să jur. Mi-ar fi spus ea, mi-ar fi spus pînă la urmă și el. În felul lui e un om cinstit.

— Nepoată, cu toate astea, sînt în posesia unor date precise că fata, în sfîrșit Camelia, a fost în casa lui.

— Nu se poate, pot să jur.

— De ce ești așa de convinsă?

— Camelia era cinstită. Am dus-o la medic nu o dată. Or, dacă o femeie intră în casa lui Fodor, atunci...

— Cu toate astea a fost, nu am nici un dubiu. Dar dacă a fost și Camelia nu ți-a spus nimic, dacă Fodor nu s-a atins de ea, înseamnă că între ei era o anumită înțelegere de alt ordin.

— Nu pot să cred, adică ce-ar fi căutat Camelia la el?

— Asta aș vrea să știu și eu.

Bunicul se încălță. Îi surise din nou femeii, apoi se duse la casă și plăti. Doamna Tulcea îl însoți pînă la ușă.

— O să ne mai vedem. Nu-i spune că te-ai văzut cu mine ca să nu te bată. Și mai ales nu uita că fata era copilul sorei dumitale. Nu se poate clădi nimic frumos pe tragedia altora. Dacă nu vom descoperi adevărul, banii n-au să-ți poarte noroc, te asigur.

— VA URMA —

Desen de Dorin DIMITRIU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IMPREUNA...

ORIZONTAL: Păcală — Stroe — Elisabeth — Rs — Paris — Lă — Fes — ED — A — Heloise — Lih — Renal — TX — Enea — Ratate — A — Ceho — Ene — B — Dura — O — D — IE — Rab — Petrarca — Olar — A — O — Aut — MI — Om — Clavir — Elimina — UE — I — Oarba — Pollux.

AU SPUS...

ORIZONTAL: Rabelais — Anlo — Ariel — Neo — Eab — Ram — LF — Carol — Vis — Guise — Oci — EA — Hadrian — OC — S — Solomon — PO — Potrivi — IH — NH — A — Iali — Acea — A — Scutece — Intim — Iuliu — SA — R — AL — Ateu — Borgia — E — Nau — Hipocrat.

EXPOZIȚIA FILATELICĂ „BALKANFILA III"

Capitala țării noastre găzduiește a III-a ediție a Expoziției filatelice interbalcanice „Balkanfila III", (27. VI — 4. VII. 1971), organizată de Asociația Filateliștilor din Republica Socialistă România în colaborare cu Asociațiile Filatelice din țările balcanice.

Continuînd tradiția edițiilor precedente, organizate la Varna (1965) și Istanbul (1966), această expoziție își propune o mai bună cunoaștere reciprocă și intensificarea colaborării între filateliștii din această zonă a Europei.

Organizată în sălile Ateneului Român, expoziția cuprinde 227 exponate, cu peste 10 000 planșe, cu mărci poștale și diferite documente filatelice, prezentate de cunoscuți filateliști ca și de administrațiile poștale ale țărilor balcanice.

Spre deosebire de edițiile precedente, unde au participat 66 (la Varna) și respectiv 39 expozanți (la Istanbul), la actuala expoziție peste 200 filateliști și-au trimis colecțiile, în majoritate valoroase și care au obținut înalte distincții la expoziții filatelice anterioare.

Expoziția cuprinde clasele: oficială, de onoare, în afara concursului, de competiție, de tineret, literatură filatelică și machetatorii de mărci poștale.

In clasa de competiție vor fi prezentate colecții prefilatelice, colecții după catalog, colecții tematice, aerofilatelie, maximafilie, întreguri poștale, eseuri, specimene, erori etc.

Cu ocazia acestui important eveniment filatelic, primul după remarcabila expoziție „Centenarul mărcii poștale românești" din anul 1958, poșta română a emis o frumoasă serie de mărci poștale care înfățișează costume naționale feminine din țările balcanice, după pînzele unor cunoscuți pictori și o colită cu „Hora" de Theodor Aman.

Plicurile „prima zi" și ilustratele maxime vor completa armonios această reușită serie.

In perioada expoziției vor fi organizate zile închinate țărilor participante, confecționîndu-se în acest scop plicuri cu obliterări ocazionale.

Dr. Valeriu NEAGA
Vicepreședinte al Asociației Filateliștilor din Republica Socialistă România

S-A ÎNCHEIAT CAMPIONATUL DE FOTBAL 1970—1971

CLASAMENTUL FINAL AL DIVIZIEI A

1	DINAMO	30	13	10	7	49-31	36
2	Rapid	30	12	11	7	35-25	35
3	Steaua	30	11	11	8	46-31	33
4	U.T.A.	30	14	5	11	49-35	33
5	Steagul roşu	30	13	7	10	32-29	33
6	„U" Craiova	30	12	8	10	29-32	32
7	Petrolul	30	10	11	9	33-35	31
8	Politehnica	30	13	4	13	50-41	30
9	F.C. Argeş	30	11	8	11	41-44	30
10	S.C. Bacău	30	13	4	13	37-41	30
11	Farul	30	11	8	11	39-45	30
12	„U" Cluj	30	10	9	11	36-35	29
13	Jiul	30	12	4	14	28-35	28
14	C.F.R. Cluj	30	9	8	13	37-52	26
15	Progresul	30	8	9	13	34-39	25
16	C.F.R. Tim.	30	7	5	18	21-46	19

Au retrogradat în divizia B : Progresul Bucureşti şi C.F.R. Timişoara.
Au promovat în divizia A : A.S.A.—Tg. Mureş şi Crişul Oradea.

TROFEUL PETSCHOVSCHI A REVENIT CLUJENILOR

1. CLUJ	8,86
2. Ploieşti	8,66
3—4. Constanţa	8,53
3—4. Petroşani	8,53
5. Bucureşti	8,43
6. Arad	8,40
7—8. Timişoara	8,00
7—8. Bacău	8,00
9. Piteşti	7,80
10. Iaşi	7,46
11. Craiova	6,86
12. Braşov	6,26

CAMPIONII DIN 1909 PÎNĂ ÎN PREZENT

1909—10 : F. C. Olimpia Bucureşti
1910—11 : F. C. Olimpia Bucureşti
1911—12 : F. C. United Ploieşti
1912—13 : C.A. Colentina Bucureşti
1913—14 : C.A. Colentina Bucureşti
1914—15 : Româno-Americană Ploieşti
1915—16 : F.C. Prahova-Ploieşti
1916—19 : Intrerupt
1919—20 : A.S.C. Venus Bucureşti
1920—21 : A.S.C. Venus Bucureşti
1921—22 : C.S. Chinezul Timişoara
1922—23 : C.S. Chinezul Timişoara
1923—24 : C.S. Chinezul Timişoara
1924—25 : C.S. Chinezul Timişoara
1925—26 : C.S. Chinezul Timişoara
1926—27 : C.S. Chinezul Timişoara
1927—28 : C.S. Colţea Braşov
1928—29 : A.S.C. Venus Bucureşti
1929—30 : F.C. Juventus Bucureşti
1930—31 : U.D.R. Reşiţa
1931—32 : A.S.C. Venus Bucureşti
1932—33 : F.C. Ripensia Timişoara
1933—34 : A.S.C. Venus Bucureşti
1934—35 : F.C. Ripensia Timişoara
1935—36 : F.C. Ripensia Timişoara
1936—37 : A.S.C. Venus Bucureşti
1937—38 : F.C. Ripensia Timişoara
1938—39 : A.S.C. Venus Bucureşti
1939—40 : A.S.C. Venus Bucureşti
1940—41 : Unirea Tricolor Bucureşti
1941—46 : Intrerupt
1946—47 : I.T. Arad
1947—48 : I.T. Arad
1948—49 : I.C. Oradea
1950 : Flamura roşie Arad
1951 : C.C.A. Bucureşti
1952 : C.C.A. Bucureşti
1953 : C.C.A. Bucureşti
1954 : Flamura roşie Arad
1955 : Dinamo Bucureşti
1956 : C.C.A. Bucureşti
1957—58 : Petrolul Ploieşti
1958—59 : Petrolul Ploieşti
1959—60 : C.C.A. Bucureşti
1960—61 : C.C.A. Bucureşti
1961—62 : Dinamo Bucureşti
1962—63 : Dinamo Bucureşti
1963—64 : Dinamo Bucureşti
1964—65 : Dinamo Bucureşti
1965—66 : Petrolul Ploieşti
1966—67 : Rapid Bucureşti
1967—68 : Steaua Bucureşti
1968—69 : U.T. Arad
1969—70 : U.T. Arad
1970—71 : Dinamo Bucureşti

TRANSFERĂRILE, LA VÎRSTA ÎNTREBĂRILOR...

de Valeriu MIRONESCU

Dinamo, Rapid, Steaua, U.T.A., astfel se numesc, prin urmare, cluburile ale căror echipe ne vor reprezenta în cupele europene. Revin asupra nevoii imediate de a se întări în mod concret aceste formaţii. Jucătorii vor fi în concedii, în schimb, conducerile cluburilor au în faţa lor perioada cea mai importantă de lucru, în care îşi pot dovedi capacităţile pentru un an întreg. Acum, se judecă şi se confirmă antrenorii, sau se aleg alţii ; acum, se defineşte tactica viitoare şi se caută soluţia optimă pentru fiecare post din formaţie ; tot acum, se recrutează rezerviştii, tinerii, juniorii, adică se asigură perspectiva clubului.

Este timpul transferărilor şi al promovărilor masive. Concep întărirea celor patru echipe „reprezentative", pe fondul fortificării generale a cluburilor de jos înspre vîrful piramidei, considerînd drept vîrf nu divizia A, în întregimea ei (16 echipe !), ci numai pe primele patru clasate. În anii din urmă, de cîte ori suporterii şi ziarele făceau reproşuri la adresa contraperformanţelor din cupele europene, tot de atîtea ori conducerile cluburilor şi antrenorii replicau, justificat în mare măsură : „avem formaţii slabe, regulamentul de transferări ne împiedică să dăm rezolvări tehnico-tactice, valabile în arena internaţională". Hai să scoatem din repertoriul lor aceste scuze, justificate, sau pretexte, cum vreţi să le socotiţi. Să creăm cluburilor posibilităţi reale de a-şi îmbogăţi loturile, iar, la toamnă, atunci cînd vom discuta rezultatele, răspunderile de conducere şi de specialitate vor ieşi la suprafaţă cu mult mai multă precizie.

De fapt, problema nu se reduce la reprezentarea internaţională, foarte importantă şi la care suporterii se arată atît de sensibili, nici la precizarea răspunderilor, utilă pentru analiza faptelor. Esenţialul a fost şi rămîne asigurarea cadrului de manifestare şi împlinire a talentului. Or, actualul regulament de transferări se manifestă ca o frînă puternică tocmai în această privinţă. E de neînţeles pentru ce biroul F.R.F. conservă de atîta vreme reglementări neconforme cu situaţia din fotbalul nostru. De pildă, cheia de boltă a prezentului regulament este aşa-zisa „dezlegare". De la actul dezlegării se trage o suită fără capăt de scandaluri la toate nivelele fotbalului.

În definitiv, ce să legi, ce să dezlegi, dacă nu-i la mijloc nici un contract ? Cine a introdus sistemul „dezlegării" în regulamentul de transferări n-a văzut că asta se potriveşte în fotbalul nostru ca nuca în perete ?

Decurgînd din îngheţarea practică a transferărilor (datorită cvasiimposibilităţii „dezlegării"), se stagnează promovarea juniorilor talentaţi, recrutarea acestora la scara întregii ţări. Deşi instruirea juniorilor se face numai din bani publici, regulamentul actual a generat mentalităţi de proprietar particular ! Sînt peste tot, oameni, conducători de asociaţii şi antrenori, chiar profesori de educaţie fizică şi instructori, care roteşc deasupra capetelor ghioaga suspendărilor şi a carantinelor. E juniorul meu — strigă — nu în sens de laudă profesională, ci cu semnificaţia de stăpînire absolută. Dac-ar putea l-ar ţine pînă la adînci bătrîneţi în ograda proprie. Şi aşa, se pierd anual prin cotloane ocrotite de regulament, zeci dacă nu sute de adolescenţi cu harul fotbalului, tocmai într-o perioadă în care s-au investit mulţi bani în pepiniere iar talentele apar mai numeroase ca niciodată în trecut.

Aici am să vă istorisesc o întîmplare despre mecanismele de gîndire ale unor salariaţi de la F.R.F. Ea n-are o legătură directă cu problema transferărilor, dar paranteza merită a fi deschisă fiindcă se integrează în ideile discutate despre promovarea juniorilor. Are Steaua un junior, poate cel mai promiţător dintre cei care i-a produs vreodată pepiniera acestui club. Îl cheamă Ailenii, acum îl ştie toată lumea, fiindcă a şi jucat cîteva meciuri în divizia A, la... 16 ani ! S-a făcut propunerea ca Ailenii să fie inclus în lotul de tineret pentru balcaniadă. Împotrivire mare, nu glumă ! Însă, nici din motive fizice, nici tehnice, firească ! Pur şi simplu, salariaţii respectivi nu vor să-l piardă pentru echipa de... juniori ! Pe ei nu i-a interesat ca Ailenii să fie promovat foarte rapid, să ajungă, poate, asemenea lui Bodola sau Dobrin, la 18 ani în echipa naţională. Nu, interesul lor este determinat de funcţia proprie, n-are în vedere o promovare rapidă din care nu rezultă, nici un folos personal. În prezent, aceşti salariaţi vor, pur şi simplu, să-l scoată pe Ailenii din pregătirile cu prima echipă a Stelei şi să-l trimită într-o tabără de juniori ! ? Să stăm strîmb şi să judecăm drept. Care ar fi foloasele pentru fotbal dintr-o asemenea măsură ? Se va dezvolta mai bine Ailenii printre juniori, deciţ alături de Tătaru şi de Iordănescu ?

După cum se vede, atacul la adresa paragrafelor necorespunzătoare din regulamentul de transferări, trebuie să aibă vîrful îndreptat spre mentalităţi cam sclerozate. Biroul federal ne-a promis că va supune discuţiei Comitetului federal problema ameliorării radicale a regimului de transferări, asta încă în decembrie trecut. Am rămas numai cu promisiunea. Mă consolează că nu e singura. Tot în iarnă s-a promis reorganizarea de jos pînă sus a corpului de arbitraj, şi altele. Bine, cel puţin, că arbitrii au fost înzestraţi cu cartonaşe galbene şi roşii ca şi cînd arbitrul, pînă nu calcă pe greblă, numai în franceză vorbeşte cu jucătorii, iar aceştia ar avea drept limbă maternă, unul engleza, altul italiana, nepricepînd, deci, pe româneşte, ce-i ala : „ieşi afară de pe teren...".

Şi, dacă, totuşi, se va întruni Comitetul federal, îi propun spre atenţie următoarele : întîi, juniorul, chiar cînd se joacă cu mingea tot cetăţean minor rămîne ; doi, juniorul e fotbalist amator, n-are contract, nici motive de „dezlegare", ca salariaţii cînd se transferă de la o întreprindere la alta ; trei, singura „dezlegare", perfect motivată constituţional, este consimţămîntul părinţilor. Atît, la vîrsta întrebărilor...

În 1948...

şi azi.

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIŢI DE ION MOINA?

de Victor BĂNCIULESCU

În ierarhia probelor atletice există o cursă care — în străfulgerarea ei de-o clipă — magnetizează privirile tribunei. Abia reuşeşti să numeri de la 1 la 10 şi protagoniştii au şi parcurs drumul dintre start şi sosire. Eroul acestor rinduri spune el însuşi : „Cum se poate descrie o cursă de 100 m ? Ea nu are istoric. Viaţa ei e atît de scurtă încît aproape că e lipsită de prezent. Existenţa ei se consumă înainte de start şi după sosire".

În cursul lunii august se va împlini un sfert de veac de cînd un tînăr firav, subţirel, cu picioare de gazelă, realiza unul dintre cele mai stabile recorduri pe tabela performanţelor atletice româneşti. Se vor împlini 25 de ani de cînd, pe cochetul stadion din Predeal, Ion Moina stabilea, cu 10,4 secunde, unul dintre cele mai valoroase rezultate atletice ale epocii. Să ne gîndim doar la faptul că în acelaşi an (1946), la Oslo, englezul Archer cîştiga campionatul european cu... 10,6 secunde, sau că la următoarele ediţii (Bruxelles 1950 şi Berna 1954) cîştigătorii realizau : 10,7 sec. (Bally — Franţa) şi 10,5 sec. (Futterer).

Ziarul praghez „Naşe Cesta" i-a zis „Românul zburător" ; parizianul „l'Équipe" l-a numit „cel mai rapid sprinter al Europei" ; ziarul suedez „Idrottsbladet" a atras atenţia asupra lui : „Se upp foer Balkan !" (Cu ochii la Balcani) ; iar o revistă braziliană, cu temperament sud-american, îl porecleşte cînd „Flecha de ouro dos Balcans" (Săgeata de aur a Balcanilor), cînd „Jesse Owens al Balcanilor". Dincolo însă de înflăcărarea gazetarilor sportivi, pentru noi Ion Moina rămîne un mare atlet, un sportiv de excepţional talent, un model de rîvnă şi modestie, un cetăţean vrednic.

Prietenii l-au poreclit „Moci", glorificînd comuna ardeleană în care a copilărit (Mociu). Aşa i-au zis încă din anii studenţiei la A.N.E.F. şi i-au păstrat porecla şi cînd Moina a devenit un

Ion Moina (ultimul din dreapta) în celebra ştafetă de 4x100 m a Universităţii-Cluj, alcătuită din Zenide, Stoichiţescu şi Coracu.

nume de circulaţie internaţională. A alergat, cu frenezie, pe distanţe variind între 50 şi 500 de metri, a sărit în lungime, a participat la poliatloane şi a dus numeroase ştafete la victorie. Chiar dacă n-am pomeni de faptul că a jucat şi fotbal, trebuie să recunoaştem că într-un fel s-a risipit, într-o epocă în care plăcerea concursului şi a mişcării în aer liber era mai mare decît rigoarea specializării. Palmaresul său spune multe, căci în afara recordurilor foarte trainice (10,4 sec. pe 100 m, 21,3 sec. pe 200 m, şi 47,8 sec. pe 400 m), Ion Moina a deţinut 27 titluri de campion al ţării, a stabilit 33 de recorduri naţionale, a obţinut 38 de victorii internaţionale şi 8 titluri de campion balcanic. În ciuda scurtimii tradiţionale a carierei sprinterilor, Moina a dovedit o remarcabilă longevitate sportivă, stînd timp de 14 ani în arena europeană, adesea în frunte, totdeauna printre cei mai buni. În 1948, la Praga, a ciucat dureros în „cursa vieţii sale", în momentul cînd îi conducea, la jumătatea parcursului, pe alergătorii americani cîştigători ai olimpiadei de la Londra (1948).

Pe fiii săi Ionuţ şi Dănuţ a vrut să-i facă sprinteri ; ei au ales baschetul. Cu gîndul la ei a scris Ion Moina lucrarea ştiinţifică : „Sistematizarea exerciţiilor pentru învăţarea sprintului" (1963). Experienţa sa a folosit altor copii, pe care i-a pregătit ca antrenor de atletism. Conferenţiar universitar, şeful catedrei de educaţie fizică la Institutul politehnic din Cluj, deputat local reales din 1954 în toate legislaţiile — iată elemente care pot completa portretul sumar nu numai al unui maestru emerit al sportului, ci şi al unui om în cea mai bună accepţie a cuvîntului.

Există despre Moina şi portrete mai largi. Cu ani în urmă (1956) am scris eu însumi o carte despre el, cu paslune, pînă la sacrificiul identităţii autorului. Era prima, modestă de altfel, biografie a marelui nostru atlet. Am parcurs cu eroul zeci de ture de stadion şi cînd n-a mai fost de ajuns am recurs la ajutorul lui Homer sau al lui Montherlant, pentru a zugrăvi zgura încinsă de soare pe care atletul o mortifică violent cu cuiele pantofilor săi, o colorează cu umbra trupului său zvelt. Mai tîrziu, foarte aproape de împlinirea vîrstei de 50 de ani (e născut în 1921), Moina a scris propria sa carte : „Amintiri de pe stadioane", pentru care îl invidiez. La un mare atlet, confruntarea cu momentele sublime ale carierei, atunci cînd nu mai sînt, lăsate mult în urmă — cere mîndrie bărbătească sau nonşalanţă. Sprinterul de altădată e astăzi prea matur pentru a fi frivol.

În ultima încercare (1968) de a-şi converti fiii la sprint !

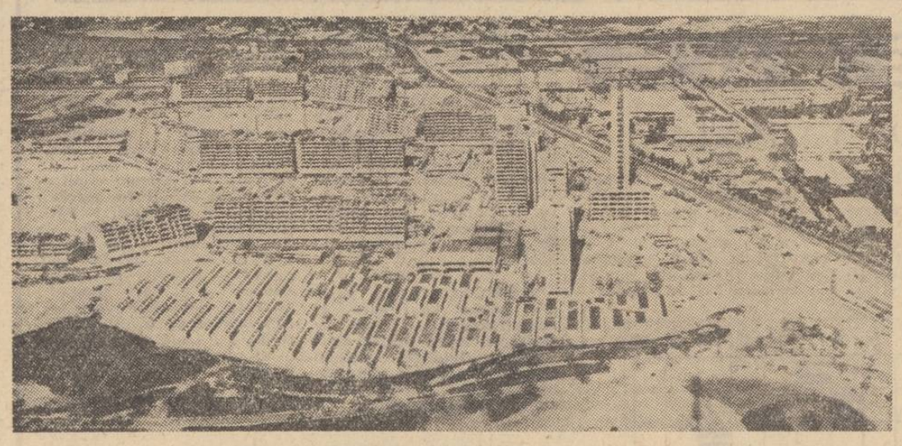

O imagine a viitorului oraşel olimpic de la München

OLIMPIADA 1972

Prin locurile unde peste un an se vor afla miile de sportivi

O atmosferă de aşteptare densă şi de pregătire laborioasă domneşte în patria viitoarei ediţii a Jocurilor Olimpice — R.F. a Germaniei. Am simţit acest puls alert nu numai la Kiel, în nord, unde s-au amenajat pistele nautice, nu numai la München, sediul central şi creierul electronic al jocurilor, ci şi în toate celelalte oraşe prin care am trecut şi care au o cît de mică contingenţă cu această manifestare sportivă.

Ni s-a dat a înţelege că gigantismul, adevărat flagel al întrecerilor sportive moderne, va fi contracarat la München prin mijloace adecvate şi eficace. Stadionul olimpic din München — piesă într-un ansamblu conceput de arhitectul Günther Beniş din Stuttgart — va avea numai 80 000 de locuri. După încheierea olimpiadei, el va sluji perfect nevoile oraşului aşa încît sumele cheltuite pentru amenajarea lui pot fi considerate o investiţie clasică a municipalităţii. Un amănunt semnificativ pentru şocul pe care l-a provocat hotărîrea de a se opta pentru o asemenea capacitate relativ redusă. Multe federaţii naţionale — după cum ni s-a relatat — au protestat considerînd pesemne că un asemenea cadru nu va favoriza mari desfăşurări de forţe. Faţă de Roma, de Tokio şi de Mexic, într-adevăr, avem de-a face cu gabarite mai mici dar, consecvenţi cu punctul lor de vedere, organizatorii n-au cedat nici unei stăruinţe.

Cititorii au dreptul să afle veşti proaspete despre locul care va polariza anul viitor atenţia întregii lumi. Stadionul principal, *a cărui dimensiune am relevat-o — va găzdui întrecerile atletice, finala turneului de fotbal şi premiul naţiunilor la călărie. Un element care întruneşte caracteristicile unei veritabile premiere mondiale* — stadionul va avea un acoperiş în formă de cort realizat dintr-un fel de plasă de oţel susţinută prin pomparea continuă de aer cu ajutorul unor compresoare speciale. *O soluţie ingenioasă s-a găsit pentru sporirea calităţii transmisiunilor directe ale televiziunii.* Lumina pe stadion, va fi continuu apropiată de cea a zilei *astfel încît nu vor mai rămîne porţiuni umbrite şi deci imaginile nu vor mai avea de suferit.*

În cadrul complexului de amenajări şi instalaţii sînt şi alte verigi remarcabile. Voleiul şi handbalul vor beneficia de o hală cu 11 000 de locuri. Pentru înot s-a construit un bazin special cu 8 000 de locuri. Un teren pentru întrecerile de hochei pe iarbă şi un velodrom *vor completa acest lanţ de baze, toate întrunind un înalt coeficient de modernitate.* Pentru cazarea participanţilor, s-a construit o colonie care va cuprinde 12 000 de oameni. Centrul de presă are şi el nu mai puţin de 4 000 de locuri şi e dotat cu toată recuzita modernă a instalaţiilor tehnice.

Întregul complex de lucrări se va încheia anul acesta. Lunile rămase pînă la deschiderea oficială a jocurilor, vor fi rezervate repetiţiilor, verificărilor. Este interesant de relevat că, urmînd aceeaşi logică a evitării a tot ceea ce poate încărca şi obosi pe sportivi, s-a renunţat la ideea organizării de săptămîni preolimpice. Vor avea loc doar jocuri-test. Şi încă un fapt caracteristic. Tradiţionala ştafetă din antica localitate Olimpia pînă la München va fi purtată exclusiv de către sportivi.

Pentru a vedea cu proprii noştri ochi cum se înfăţişează sediul celei de-a XIX-a Olimpiade din 1972, gazdele ne-au propus o mică excursie în afara oraşului. Am mers cu maşina cale de cîţiva kilometri. Apoi, am coborît şi ne-am continuat drumul pe jos. În faţa noastră a apărut dintr-odată o colină urcînd în pantă dulce. Jur-împrejur, arbori, iarbă, flori. „În 1945, la sfîrşitul războiului, (care a avut unul dintre focare chiar aici în München — n.n.) toată această zonă era un fel de promontoriu al ruinelor şi molozului", am fost informaţi. Acum, aici, se află Olimpia Berg — înălţime de pe care tineri veniţi din toată lumea îşi vor lua elanul menit să-i ducă spre afirmare şi glorie sportivă. Dincolo de orice considerări şi reconsiderări în domeniul sportului, al organizării întrecerilor olimpice, această transfigurare de peisaj, reeditînd parcă vechiul dicton care chema la transformarea săbiilor în pluguri, ni se pare elementul cel mai semnificativ şi cel mai impresionant, la modul durabil, cu care München-ul îşi va întîmpina oaspeţii, anul viitor.

Ion PAVELESCU

MOZAIC

● *Pentru amatorii de statistici neobişnuite, prezentăm cîteva date interesante din domeniul atletismului. Există numeroase rezultate, unele superioare recordurilor mondiale, care însă nu au fost omologate din cauză că... vîntul a bătut în aceste împrejurări mai tare decît permite regulamentul. În această listă figurează, printre altele, următoarele rezultate: John Carlos, 100 yards în 9", Hines, 100 m în 9"3. Tommie Smith, 20" pe 200 metri, Saneiev, 17,34 m la triplu salt, Boston, 8,49 metri la lungime.*

● *Federaţia engleză de fotbal a sancţionat cu o amendă de 7 500 lire sterline echipa F. C. Liverpool, pentru faptul de a fi aliniat o formaţie incompletă şi slab pregătită în meciul de campionat cu Manchester City. Echipa Leeds United a fost amendată cu 500 lire sterline, iar terenul său de joc va fi suspendat între 14 august şi 4 septembrie, pentru comportarea nesportivă a jucătorilor şi spectatorilor în timpul meciului de la 17 aprilie cu echipa W. Albion.*

● Cei 1 500 000 de sportivi legitimaţi din oraşul Moscova (care are acum peste 7 milioane de locuitori) au la dispoziţie 69 de stadioane, 22 piscine, 110 terenuri de fotbal, 232 săli de gimnastică. În ultimii 15 ani, Moscova a găzduit 5 campionate mondiale şi 20 europene.

● *Fără îndoială că Roland Matthes (R.D.G.) este cel mai complet înotător al tuturor timpurilor. Excepţionalele sale calităţi i-au permis să obţină în trei probe următoarele rezultate: 53"4 la 100 m înot liber, 56"9 la 100 m spate şi 57"1 la 100 m fluture. Comentariile sînt inutile !...*

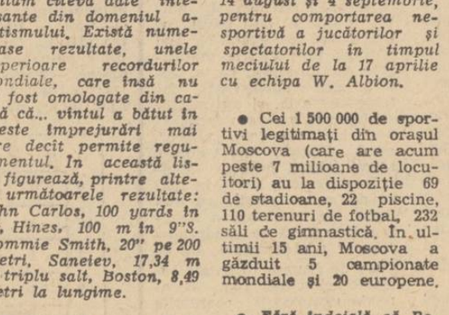

Ceasul îl poţi opri în loc ! Nu însă timpul ! Înţelept e să faci o asigurare la ADAS.

AUTOMOBILISM

Presiunea aerului şi rezistenţa pneurilor

De la prof. dr. ing. **N. TECUŞAN, din Timişoara** am primit din nou o corespondenţă în care se referă la durata de funcţionare a pneurilor, arătînd că printre alţi factori, un rol important îl are presiunea aerului. În funcţie de presiunea aerului din pneu, se măreşte sau se micşorează durata acestuia în exploatare. Dar pe lîngă consecinţa de a se uza prematur anvelopele, în cazul unei nerespectări judicioase a presiunii aerului, mai apare o altă consecinţă cu repercusiuni tot de natură economică şi anume, în funcţie de valoarea presiunii se măreşte sau se micşorează coeficientul de rezistenţă la autodeplasarea automobilului, prin urmare printre rezistenţele la înaintare a automobilului, apare cu o valoare mare sau mică şi forţa de rezistenţă la rulare a acestuia.

Acum cînd temperatura mediului ambiant este în continuă creştere, trebuie să ne îndreptăm întreaga atenţie asupra presiunii aerului din pneu, efectuînd controale atente şi repetate. Dacă se neglijează acest lucru urmările nu vor întîrzia să apară, ele reflectîndu-se nu numai asupra duratei în funcţionare a pneurilor ci şi asupra consumului de combustibil la 100 km. parcurşi.

În legătură cu durabilitatea pneurilor, problemă care la ora actuală preocupă pe mulţi dintre automobiliştii amatori, specialistul timişorean ne-a trimis o diagramă pe care o reproducem alăturat.

În această diagramă s-a reprezentat curba de variaţie a durabilităţii unui pneu în funcţie de valoarea presiunii aerului. De aici se observă că durabilitatea scade pe măsură ce se modifică sarcina preluată de aerul din pneu în funcţie de compresibilitatea, elasticitatea pneului precum şi în funcţie de calităţile materialului din care sînt confecţionate anvelopele auto.

De aici se poate desprinde faptul că aceşti factori se pot împărţi în două grupe şi anume : factori ce depind de uzina constructoare de anvelope şi factori ce depind de priceperea şi conştiinciozitatea fiecărula dintre automobilişti. Deci să ne îndreptăm atenţia şi asupra celor din urmă, pentru a prelungi viaţa pneurilor.

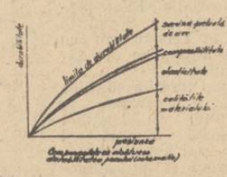

Centre de relaxare de-a lungul autostrăzilor

O reţea de „Centre de odihnă şi mişcare", la marginea autostrăzilor va avea scopul să ferească pe conducătorii auto, obosiţi şi nervoşi, de eventuale accidente. Dr. Hermann Karsten, şeful unui sanatoriu din Remagen, iniţiatorul acestui plan, se gîndeşte mai ales la perioada vacanţelor, cînd are loc o adevărată migraţie şi cînd conducătorii auto tind să se comporte greşit pe autostradă, din pricina orelor îndelungate de conducere cu viteză redusă, din pricina lipsei de oxigen, a oboselii şi enervării. Nici localurile existente şi nici preparatele inviorătoare nu sînt suficiente pentru a readuce buna condiţie fizică a şoferului. Conform concepţiei medicului, aceştia ar trebui să găsească linişte, inviorare şi destindere în hale din material plastic, izolate de zgomot şi în formă de semisferă. Macheta lui Karsten prevede un centru de odihnă transportabil, cu 40 pînă la 60 de canapele. Aerul îmbogăţit cu oxigen şi cu substanţe aromate, precum şi o muzică în surdină vor completa senzaţia de relaxare. Cine preferă exerciţiile fizice, poate face baie în cortul învecinat sau se poate antrena la diferitele aparate de gimnastică. Un post de prim-ajutor şi centre de îngrijire a copiilor vor fi anexate acestor... staţiuni de odihnă. Medicul speră ca ideea sa să fie realizată încă în cursul acestui an, cel puţin sub forma unui centru experimental.

Noul Opel, acţionat electric

Cinci recorduri mondiale

Pe pista de la Hockenheim a fost încercat recent un model Opel GT 1900, acţionat electric. Din prima încercare noul automobil a realizat cinci recorduri mondiale : printre altele, o viteză de 188,6 kilometri pe oră, pe traseul experimental de un kilometru — cu start din viteză — şi 115,8 kilometri pe oră, cu startul de pe loc. Pentru experimentele în vederea recordului mondial, Opelul GT a fost dotat cu două motoare cu curent continuu şi cu 280 de elemente de baterii de acumulator, care cîntăresc ele singure 570 de kilograme. Numărul de baterii necesare pentru un automobil confecţionat în serie este încă prea mare. Cu toate acestea, specialiştii au fost impresionaţi de demonstraţie, mai ales în ceea ce priveşte protecţia mediului înconjurător : electromotoarele acţionează aproape fără zgomot şi complet lipsite de gaze de eşapament.

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 718 — Sîmbătă 10 iulie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

ÎNALTĂ RESPONSABILITATE PARTINICĂ

Întregul nostru popor aprobă cu căldură mobilizatorul program de gîndire și acțiune revoluționară prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru educarea marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii

Propunerile de măsuri prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului nostru și adoptate în unanimitate de Comitetul Executiv al Comitetului Central al P.C.R., pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, au înregistrat un larg ecou și un puternic interes în întreaga țară, în rîndul tuturor cetățenilor, fără deosebire de vîrstă, de profesiune și de naționalitate. Nenumărați sînt cei care, prin presă, în emisiunile de radio sau prin scrisori, și-au exprimat acordul deplin față de ideile cuprinse în programul prezentat de conducătorul partidului și poporului nostru. Încă o dată, și cu acest prilej se vădește concordanța deplină dintre ideile exprimate de conducerea partidului, de tovarășul Nicolae Ceaușescu și năzuințele cele mai fierbinți ale națiunii noastre socialiste; încă o dată se verifică deplina unitate dintre idealurile morale ale partidului și etica proprie poporului nostru, caracterizată prin umanism, prin dragoste de patrie, prin respectul altor popoare. Apreciind însemnătatea uriașă a măsurilor preconizate, caracterul lor necesar pentru progresul continuu al societății noastre, oamenii muncii apreciază propunerile prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu drept un strălucit program de acțiune, cuprinzător, aprofundat și eficient, menit să ridice la un nivel calitativ superior activitatea educativă în patria noastră, potrivit cu cerințele și exigențele făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

În cuvîntul lor, exprimat prin intermediul presei, oamenii muncii dau glas hotărîrii tuturor de a se întări spiritul partinic, de a crește combativitatea revoluționară în activitatea politică, ideologică și educativă, de a se lichida deficiențele și neajunsurile care mai pot fi întîlnite în acest domeniu, a oricăror influențe ale ideologiei burgheze, a atitudinilor și mentalităților retrograde. Din adeziunea unanim exprimată străbate hotărîrea fermă a întregului popor de a contribui cu energie, cu spirit revoluționar, la dezvoltarea succeselor înregistrate pînă acum în formarea conștiinței socialiste a poporului, în făurirea omului nou, profund devotat mărețelor idealuri preconizate de partid, construcția societății socialiste multilateral dezvoltate, a comunismului în patria noastră. Aplicarea ansamblului de măsuri, a programului de mare valoare teoretică și practică expus de tovarășul Nicolae Ceaușescu și adoptat în unanimitate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., va asigura condițiile unei și mai rapide înaintări pe calea socialismu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Cincinalul 1971-1975

• 520 000 apartamente vor fi construite în actualul cincinal • Măsuri importante pentru sporirea gradului de confort • Îmbunătățirea izolării fonice, o preocupare centrală a cercetătorilor și proiectanților • 174 noi capacități de producție în industria materialelor de construcție • Sortimente mai variate în domeniul materialelor ceramice de finisaj. Încă zece magazine de specialitate la îndemîna cumpărătorilor

UNUL DIN ZECE LOCUITORI AI ȚĂRII ÎN CASĂ NOUĂ

EXISTĂ, în partea de vest a Bucureștilor, ridicat în ultimii ani, un adevărat compiex de fabrici și uzine destinate să furnizeze materialele necesare construcțiilor de locuințe. Fie că este vorba de acea uzină cu denumire lungă și complicată, ajunsă, drept urmare, în limbajul obișnuit ca UREMOAS (și care fabrică băi, radiatoare și diferite armături și echipamente metalice pentru construcții), fie de vecina sa, fabrica de faianță, furnizoare a multor sortimente de instalații sanitare și articole de finisaj, fie de marea întreprindere de prefabricate din beton, toate aceste unități au un important rol de jucat în realizarea unei sarcini de mare rezonanță a actualului cincinal: construirea a circa 520 000 apartamente. De aceea, ne-am început aceste însemnări privind perspectivele urbanizării în actuala perioadă, cu o vizită pe această platformă industrială, unde pulsul accelerat al construcțiilor locative se simte nemijlocit.

INTR-ADEVĂR, la UREMOAS am simțit, după parcurgerea halelor marii uzine, după primele contacte cu factori de conducere, o atmosferă de muncă încordată, de căutări creatoare, de eforturi mari pentru valorificarea tuturor resurselor de care dispune această întreprindere. Atmosferă justi-

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Drumurile vacanței

De la Năsăud la Rodna Veche

(Pagina a 3-a)

La Sadoveni

de Aurel LEON

(Pag. a 4-a)

O întîlnire cu oamenii și locurile unde se desfășoară lucrările la

CEL MAI ÎNALT DRUM DIN ȚARĂ: TRANSFĂGĂRĂȘANUL

Reportajul în pag. a 3-a

Monolog interior despre...

ȚINUTĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

E drept, tot mai rar întîlnim în sălile de spectacole sau în alte localuri publice acele imagini aberante ale neglijenței vestimentare care zgîrie retina. Și, totuși, din cînd în cînd, își mai fac apariția, sub aspectul ostentativ al „neglijenței boeme". M-a impresionat neplăcut, recent, la un spectacol al unei trupe străine în Sala Palatului, ivirea unor tipi bizari, de vîrste nedefinite, în niște nădragi de pînză murdară, cu niște fulare la gît de o culoare dificil descifrabilă din pricina jegului așternut în cantități apreciabile pe toate cutele țesăturii. Prezența lor era, desigur, în primul rînd ridibilă, dar dincolo de ridicol m-am simțit jenat de orgoliul cu care își afișau soioșenia.

Nu sînt de părerea acelora care consideră sala de spectacole un soi de catedrală, iar ceea ce se petrece pe scenă un ceremonial sacru, la care trebuie să vii neapărat în veșminte de gală. Spectacolul modern merge tocmai pe linia acelei comunicabilități cu publicul care micșorează distanța, altădată rigoroasă, dintre scenă și sală, instaurînd o anume intimitate ce favorizează fluxul continuu de idei și emoții dintre actor și spectator. Dar de aici și pînă la sfidarea fenomenului de simțire și gîndire omenească ce se desfășoară în acest perimetru închinat artei mi se pare că se cască o prăpastie care nu poate fi acoperită prin nici un fel de justificări. O prăpastie care, avînd drept expresie exterioară ținuta, întruchipează în fond un gol sufletesc, un vid de sensibilitate și receptivitate pe care snobismul nu face decît să-l amplifice pînă la dimensiuni caricaturale.

Știm cu toții, nu mai e nevoie să insist, că ținuta

CONTINUARE ÎN PAG. ②

În pagina a 8-a

În sprijinul performanței internaționale

de Valeriu MIRONESCU

CU ȘI FĂRĂ... CRAMPOANE

de Eftimie IONESCU

SCURTĂ CĂLĂTORIE ÎN UNIVERSUL CULORILOR

Culoarea face parte din viața noastră. N-o putem disocia de mărimea, de forma unui obiect. Imaginea oricăruia dintre lucrurile ce ne înconjoară cuprinde sine qua non și acest element. Privim, în general, lumea înconjurătoare, înfrumusețată sau urîtită de prezența unor culori potrivit sau nefericit alese, dominați de preferințe, de gust. Uneori, imităm natura, alte ori, încercăm s-o întrecem în combinarea culorilor. De cele mai multe ori, însă, privim culoarea ca pe un prieten capabil să ne dea liniște, clipe de destindere, optimism — bună dispoziție, poftă de mîncare. Sau invers, ca pe un copil pus pe rele, care să ne ofere efecte contrare.

N-am vrea cu nici un preț să vă dăm sfaturi pentru a privi lumea culorilor într-un anumit fel. Nici cu capul doldora de teorii asupra culorilor. Continuați să iubiți culorile și să le alegeți după propria dumneavoastră plăcere. Un mic ghid practic însă vă va ajuta. Nu strică niciodata.

În speranța că v-am stîrnit curiozitatea încheiem cu o invitație:

CITIȚI RELATĂRILE DESPRE CULORI DIN PAG. A 6-A A REVISTEI!

LA CE VISĂM ÎNAINTE DE A NE NAȘTE?

Aproape toți medicii sînt astăzi de acord că... data nașterii omului este alta decît cea înscrisă pe buletin

ATENȚIE MĂRITĂ: PESTICIDELE!

„Armele" de luptă împotriva dăunătorilor sînt cu două tăișuri?

AMĂNUNTE PRIVIND TEMELE DE MAI SUS GĂSIȚI ÎN PAGINA A 5-A

ÎNALTĂ RESPONSABILITATE PARTINICĂ

Întregul nostru popor aprobă cu căldură mobilizatorul program de gîndire şi acţiune revoluţionară prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pentru educarea marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii

URMARE DIN PAG. 1

lui, creşterea bunăstării şi a orizontului spiritual al cetăţenilor patriei noastre.

Spicuim din numeroasele puncte de vedere exprimate cu acest prilej, puncte de vedere care reflectă nu numai adeziunea deplină ci şi soluţii practice privind programul de viitor pe care şi-l propun reprezentanţi din diferite domenii de activitate. „Această linie de dezvoltare indicată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu va fi explorată cu constanţă în anul şcolar care urmează, pentru ca absolvenţii să iasă din şcoală pregătiţi pentru o activitate constructivă, creatoare de valori, şi pentru o viaţă de armonioasă integrare în economie şi societate — scrie ministrul învăţămîntului, Mircea Maliţa. Munca productivă îi va ajuta pe elevi, pe studenţi să-şi însuşească mai bine profesia şi, totodată, îi va ajuta să dobîndească o conştiinţă înaintată". Iată un crimpei din cuvîntul unui veteran al marilor şantiere, inginerul Gheorghe Cocoş, director general al Grupului de şantiere I.C.H.-Lotru, deputat în Marea Adunare Naţională: „Dintre sentimentele pe care consider că avem datoria să le înrădăcinăm în rîndul întregului tineret, aş vrea să mă opresc asupra unuia, pe care-l socot de o covîrşitoare importanţă: sentimentul datoriei şi bucuriei de a munci sau, altfel spus, sentimentul de a fi util societăţii".

Numeroşi scriitori, oameni de artă, critici sau, pur şi simplu, iubitori ai artei au ţinut să-şi exprime opiniile în legătură cu problemele pe care le ridică programul înfăţişat de secretarul general al partidului. „Sîntem în posesia unui nou document, făcut să stimuleze, cum nu se poate mai rodnic, participarea fiecărui comunist, a fiecărui cetăţean şi a tuturor comuniştilor şi cetăţenilor patriei noastre, la înfăptuirea politicii partidului, la înfăptuirea măreţei opere istorice a poporului nostru, scrie criticul Radu Popescu. Cu deosebire, însă, acest document are darul de a stimula meditaţia, responsabilitatea şi acţiunea acelora care lucrează în cîmpul imens al activităţii politico-educative, cu toate zonele, cu toate domeniile sale diferite". „Adeziunea mea — scrie, la rîndul său filozoful Radu Paniaxi — parte integrantă din contextul aprobării de către toţi intelectualii demni de acest nume, a ultimelor hotăriri ale partidului, hotăriri care dovedesc, o dată mai mult, consecvenţa politicii creatoare marxist-leniniste a partidului nostru, este angajantă, obligă. Obligă — dintr-o profundă convingere interioară — la o activitate şi mai intensă, în spiritul celor mai bune tradiţii ale gîndirii româneşti, pe care filozofia marxist-leninistă a partidului le-a continuat şi dezvoltat creator, dîndu-le o nouă forţă şi strălucire, pentru adevăr, pentru promovarea noului, pentru respingerea fermă a concepţiilor înapoiate, pentru afirmarea tot mai puternică a filozofiei noastre — materialismul dialectic". „Avem ce cînta în România — afirmă scriitorul Eugen Barbu. S-au făcut destule, există destui eroi care merită mii, zeci de mii de pagini scrise despre viaţa lor. A căuta numai bărbaţi şi femei ce trăiesc în marginea legii pentru a-i propune ca model de viaţă, a căuta criminali sau certaţi cu Codul penal este lesnicios, dar nu trebuincios. Cărţile mari se scriu nu în cafenele ci în locurile cele mai fierbinţi unde se hotărăşte viitorul patriei. Văd, de aceea, în propunerile de măsuri prezentate de tovarăşul Ceauşescu încă o dovadă a marii sale griji faţă de soarta literelor româneşti. Să-i dovedim, o dată mai mult, că ştim să-i urmăm îndemnurile venite dintr-o înaltă devoţiune faţă de socialism, faţă de cauza clasei muncitoare, faţă de patria noastră".

Toţi cei care au ţinut să-şi exprime adeziunea faţă de documentul de partid recent apărut au relevat faptul că el oglindeşte înalta principialitate comunistă cu care tovarăşul Nicolae Ceauşescu conduce destinele partidului şi poporului, sesizînd cele mai importante cerinţe ale mersului înainte al societăţii noastre, trasînd programe mobilizatoare pentru soluţionarea lor. Întregul nostru popor este ferm convins că, înfăptuind luminosul program indicat de partid, va dobîndi noi şi tot mai importante victorii pe drumul civilizaţiei şi progresului socialist şi comunist în patria noastră, Republica Socialistă România.

Din vorbă în vorbă

de Ion ŢUGUI

UN PASIONAT AL SCUFUNDĂRILOR libere sub apă ne-a trezit, obligîndu-ne plăcut să-i urmărim visul, curiozitatea de-a încerca şi noi, cu ochii deschişi, pereţii de cleştar ai adîncurilor. Nu ne îndoim că ceea ce se vede acolo este mai mult decît un peisaj de basm, şi că merită osteneala implicată cum e şi firesc în orice pasiune autentică. Cum facem însă rost de un costum de scafandru care să ne îngăduie practicarea în condiţii optime a acestui sport temerar? **POPA EUGEN** din Galaţi — la doi paşi de Dunăre! — ne întreabă cu disperare. Nici noi nu ne închipuim că se poate gusta din frumuseţile de dincolo de luciul valurilor doar cu o pereche de labe şi cu o mască, şi ne-am gîndit să inventăm un cuvînt, cum ar fi de pildă Salva-aquanautica. Aceasta în cazul că nu vă hotăriţi să faceţi între timp o vizită unor scafandri de profesie. Iar dacă da, şi izbutiţi să împrumutaţi un costum — ştiţi prea bine că altminteri scufundarea incumbă mari riscuri — ne vom strădui şi noi să ne mirăm. Să ne mirăm că magazinele sportive nu au astfel de costume în rafturile lor — sau măcar ceva asemănător.

■

„Cui i se croieşte rău, / Rău îi merge tot mereu, / După ce pomul îl bate grindina, / Îl bate şi omul, dîndu-i cu prăjina"... spune în Povestea vorbii, înţeleptul Anton Pann, iar cititorului revistei noastre, **GHIŢĂ GHEORGHE** din Bucureşti i se întîmplă ceva asemănător, şi i se va întîmpla încă pînă dă zăpadă dacă...

Un vecin de-al său, Opran Ion, care se ocupă cu grădinăritul şi are un teren aflător la numai 0,50 m de locuinţa lui Ghiţă Gheorghe, „pompează cantităţi enorme de apă" începînd din luna martie şi pînă toamna tîrziu. „Neavînd nici un mijloc de scurgere a apei" grădinarul i-a pricinuit „igrasie din belşug în casa unde o parte din mobilă s-a degradat"... Proprietarul grădinii spune ritos — după cum ni se relatează — că „în curtea sa face ce vrea"...

Bineînţeles, spunem şi noi: fiecare face ce vrea în propriu-i lăcaş; numai că acest atît de categoric „face ce vrea" se confundă, în cazul de faţă, cu nepăsarea şi trebuie scos, în numele bunei vecinătăţi, din locul celor de care, chipurile, nu ne putem atinge. Altminteri, nu ne-am mira să aflăm că pe pereţii şi pe mobila vecinului au şi început să crească fire de trifoi...

„V-aş ruga să-mi răspundeţi, să mă îndrumaţi unde aş putea interveni pentru a remedia situaţia"... Vă răspundem: La organele în drept, la legile scrise. Căci este limpede că tot ce vi se pricinuieşte este uşor de înlăturat printr-un jgheab (care lipseşte) şi prin rememorarea unui proverb străvechi: Cine are un vecin bun, are o dimineaţă bună.

■

AU LOC ÎNSĂ lucruri şi mai ciudate. **M.P.O.** din Slatina şi-a hotărît destinul: ori într-un fel, ori în altul. A stabilit şi data... dar e mai bine să nu dramatizăm.

Motivul invocat de M.P.O. mi se pare cel puţin nedemn de un sacrificiu, şi-l asigur că un astfel de motiv nu poate să-l facă pe cineva nici erou, şi nici mare resemnat într-o totală tăcere. Un dram de bărbăţie? Nu vom încerca să-l inoculăm noi, dar vom vrea, prin forţa împrejurărilor cumva în abstract, să explicăm ceea ce se cuvine a fi explicat. Desigur căsătoria, dragostea, viaţa de familie visată de orice tînăr sînt lucruri social-mente foarte serioase, trebuie investite cu o anume solemnitate, cu răspundere. Ni se pare însă, cum spuneam, cel puţin nedemn să vă gîndiţi la „un act fatal". Acel gînd pripit, cenuşiu şi nemotivat este cel puţin impropriu virstei pe care o aveţi. Aşadar, scrieţi-ne cu toată încrederea care sînt motivele reale sau subiective. Putem deveni „tămăduitori" în măsura în care ne ajutaţi să fim.

Am vrea să credem că prin cele spuse pînă cînd dialogul nostru a început. Îl aşteptăm, cu speranţa că el nu va fi păgubitor nici de o parte şi nici de cealaltă...

■

MULTE ŞI FELURITE sînt obiceiurile pămîntului. Multe şi felurite sînt jocurile „tari" în care spectatorii îşi tranchilizează temperamentele. Multe şi felurite sînt, în sfîrşit, curiozităţile noastre. Auzisem de luptele între cocoşi, de luptele cu tauri, de luptele între porumbei — aproape de necrezut! — de luptele între berbeci, de multe alte războiri regizate pentru nervi încinşi, dar de Salza — care înseamnă, după cum ne scrie **AVEDIS CASABALIAN** din Ploieşti — „sosul de tomate", am auzit aşa cum se poate auzi o părere. Dacă „au avut loc asemenea lupte în Spania, fie oficial, fie clandestin şi în ce epocă" n-am aflat. Dar dacă scriitorul Nanns Heinz Ewers descrie astfel de lupte între oameni înarmaţi cu cuţite, în cele din urmă trebuind să moară ambii luptători, eu zic să-l credem. Căci d-stră ne vorbiţi de-o nuvelă cu titlul „Grozăvii". Aşa stînd lucrurile, iar lectura fiind unilaterală, e riscant să bănuim unde începe şi unde se sfîrşeşte ficţiunea, şi unde adevărul... Drept consolare a ignoranţei noastre, vă recomandăm: „Fiesta", cartea unui mare admirator al luptelor cu tauri, prieten cu renumiţi toreadori, pre numele său Ernest Hemingway, el însuşi un pasionat vînător în jungla africană, boxer, pescar şi călător încurabil în viaţa pe care şi-a încheiat-o în anul 1961...

CINCINALUL 1971–1975

UNUL DIN ZECE LOCUITORI AI ŢĂRII ÎN CASĂ NOUĂ

URMARE DIN PAG. 1

ficată de marea răspundere ce revine principalilor furnizori ai unor articole fără de care nici o locuinţă urbană din ţară nu poate fi dată în folosinţă locatarilor: băi, radiatoare, diferite armături şi echipamente metalice. Ca şi de faptul că sarcinile ce revin uzinei au sporit brusc faţă de anii anteriori, în aceleaşi condiţii de dotare tehnică: 13 000 bucăţi băi şi 150 tone armături în plus. Că resursele materiale şi umane de care dispune uzina sînt capabile să facă faţă acestor îndatoriri sporite a reieşit limpede din faptul că în primele cinci luni ale acestui an sarcinile de plan au fost depăşite la toţi indicatorii. Şi, ceea ce este la fel de important, se vădesc mari căutări în ce priveşte obţinerea unei calităţi îmbunătăţite şi diversificarea producţiei. Un singur exemplu, menţionat de Cristian Iosivoni, secretarul comitetului de partid: prin aplicarea unei noi tehnologii la fabricarea radiatoarelor, ca urmare a propunerii făcută de inginerul Gruia, s-a ajuns la realizarea unui tip de radiator mai uşor (şi deci mai ieftin), cu parametri funcţionali mult îmbunătăţiţi.

PREOCUPĂRI la fel de vii pentru obţinerea unei game mai largi de produse, în măsură să înfrumuseţeze viitoarele locuinţe şi să le ridice gradul de confort am aflat şi la celelalte întreprinderi de pe această platformă: plăci de faianţă, variat decorate şi colorate, cuvete şi instalaţii sanitare de calitate superioară, prefabricate din beton cu caracteristici funcţionale îmbunătăţite.

TURUL DE ORIZONT fulger efectuat în aceste cîteva întreprinderi aruncă o lumină, fie chiar parţială, a marilor eforturi ce se întreprind în unităţile industriale ce pregătesc viitoarele locuinţe ale cetăţenilor ţării. Locuinţe ce vor fi nu numai mai numeroase ci şi mai confortabile. Căci, să recapitulăm! **520 000 apartamente înseamnă circa două milioane noi locatari, adică cu circa 600 000 mai mulţi decît în perioada 1966—1970. Practic, deci, unul din zece cetăţeni ai ţării se va muta în casă nouă de tip urban. Dacă adăugăm şi casele pe care şi le vor construi locuitorii din mediul rural, al cărui număr este estimat la aproape 300 000, procentul de oameni ce îşi vor schimba locuinţele creşte în mod corespunzător.**

CARE SÎNT PERSPECTIVELE pe care le oferă acest sector de activitate de care depinde într-o măsură atît de mare creşterea condiţiilor de viaţă ale oamenilor? **În primul rînd, o sporire a gradului de confort, concretizat în extinderea suprafeţei locative, completarea dotărilor existente şi construirea de logii şi balcoane la apartamentele de categoria a III-a renunţarea, cu începere din anul 1972, la construirea apartamentelor de categoria a IV-a, începerea construirii în mediul rural a unor apartamente prevăzute cu tot confortul, pentru personalul tehnic, medico-sanitar, didactic** etc. (numai în acest an se vor construi asemenea locuinţe, din fonduri de stat, în peste 80 de comune).

VORBIND DESPRE CONFORT, nu putem neglija un element esenţial al acestuia: îmbunătăţirea izolării fonice a locuinţelor, pînă acum nu suficient de bine rezolvată. Or, pe baza cercetărilor şi experimentărilor efectuate de către Institutul de cercetări pentru materiale, de construcţii, pe baza sporirii numărului întreprinderilor de specialitate (prin construirea fabricilor de materiale de izolaţii de la Berceni—Prahova şi Bîrcea—Hunedoara şi dezvoltarea celor din Bucureşti şi Turda) există condiţii ca, în viitor, să fim mai bine feriţi de zgomotul străzii şi al celui provocat de colocatari. Unele dintre aceste noi materiale (plăcile rigide şi semirigide din vată minerală cu lianţi sintetici, plăcile autoportante din vată minerală şi altele) se găsesc de pe acum la îndemîna constructorilor. Altele sînt pe cale să fie introduse în producţie: covoare din policlorură de vinil cu strat fonoabsorbant, mochete din fibre sintetice, planşe din elemente prefabricate cu corpuri ceramice, panouri stratificate alcătuite din plăci de azbociment, sticlă şi poliesteri armaţi etc., etc.

FIREŞTE, marele volum al construcţiilor industriale şi civile necesită cantităţi şi sortimente de materiale de construcţii mult sporite. Actualul cincinal prevede în acest sens o dublare a volumului producţiei acestor materiale, paralel cu introducerea în fabricaţia de serie a nu mai puţin de 490 noi sortimente. Pentru realizarea unui atît de mare dinamism vor **fi create şi puse în funcţiune 174 capacităţi de producţie, printre care mari combinate de materiale de construcţii, fabrici de materiale izolatoare, fabrici de prefabricate din beton, fabrici de produse ceramice** etc. Este greu să disociem dintre acestea pe cele destinate în mod prioritar locuinţelor. Ciment, prefabricate sau materiale izolatoare se folosesc doar în orice domeniu de lucrări. Vom insista deci asupra dezvoltării industriei materialelor de finisaj, mai strîns legată de estetica şi confortul locativ. Să menţionăm, deci, că şi în acest domeniu se prevăd noi fabrici şi, ca urmare, noi sortimente pentru placarea pereţilor şi pentru pardoseli. Astfel încă **în 1972 va fi pus în funcţiune Combinatul de produse din ceramică fină pentru construcţii din Cluj, iar în 1975 fabrica de materiale ceramice de finisaj pentru construcţii din Medgidia. Vom adăuga la acestea cele două întreprinderi pentru prelucrarea marmurei şi pietrei de construcţii de la Tulcea şi Vaşcău-Bihor, prevăzute a fi terminate în 1973 şi respectiv 1974. Noile capacităţi create vor permite fabricarea a 2,6 milioane m.p. plăci din faianţă şi majolică, 1,7 milioane mp plăci din gresie fină şi semifină, 550 mii mp placaje şi trepte din marmură şi piatră, 500 000 mp dale din mozaic şi marmură concasată etc.** Cifre care vorbesc ele însele despre un plus de frumuseţe şi de confort al viitoarelor construcţii.

O CERINŢĂ EXPRESĂ a populaţiei, de care actualul cincinal ţine seamă în mare măsură, este creşterea cantităţilor şi sortimentelor de materiale de construcţii şi instalaţii puse la dispoziţia fondului pieţei. Analiza atentă a necesităţilor şi cerinţelor a dus la prevederea, la nivelul anului 1975, a unui volum de produse cu circa 30 la sută mai mare decît cel prevăzut a fi livrat populaţiei în mod iniţial. Vor fi vîndute astfel în plus populaţiei, în cincinalul acesta, 500 000 tone de ciment, peste 600 000 mc prefabricate din beton, peste un miliard bucăţi cărămizi, cantităţi suplimentare care vor satisface în mai bune condiţiuni cerinţele. Pentru a uşura accesul cetăţenilor la această gamă de mărfuri **în perioada 1971—1975 se vor deschide încă zece magazine specializate în desfacerea materialelor de construcţii, la Bucureşti (două), Iaşi, Cluj, Timişoara, Braşov, Craiova, Constanţa, Piteşti şi Bacău. Totodată în Capitală s-a amenajat, (pe strada Doamnei) un magazin specializat pentru prezentarea şi desfacerea materialelor de construcţii, magazin aparţinînd ministerului producător.**

RECAPITULÎND informaţiile culese din întreprinderi şi de la organele centrale constatăm că cei peste două milioane de cetăţeni ce se vor muta în noi apartamente ca şi cei ce doresc să-şi construiască singuri locuinţe, vor beneficia de condiţii mult îmbunătăţite, în măsură să ridice necontenit gradul de confort şi civilizaţie atît în oraşele cît şi în satele noastre.

Paul MARIAN

Monolog interior despre...

ŢINUTĂ

URMARE DIN PAG. 1

nu e numai o chestiune de aparenţe, ci că în ea se materializează o anume optică intimă, un „stil" de comportare. Între ţinută şi întreg felul de a fi al individului există raporturi adînci, complexe, adesea inextricabile. S-au scris tomuri şi biblioteci despre psihologia vestimentaţiei, despre relaţiile dintre acest capitol deloc neglijabil al existenţei umane şi diferitele tipuri de civilizaţie. Nu stă în intenţia mea să le amintesc, nici, cu atît mai puţin, să le rezum. Mă mărginesc numai să subliniez că toate investigaţiile desfăşurate pe acest tărîm converg în a releva adevărul simplu, elementar că universul lăuntric al omului, gradul lui de cultură, capacitatea lui reală, nefalsificată de snobism, de a asimila organic marile bogăţii ale spiritului se vădesc şi în felul cum onorează prin ţinută prilejurile ce i se oferă de a se încălzi la lumina lor eternă. Ţinuta din sala de spectacole exprimă astfel mai mult decît un capriciu de moment, exprimă o atitudine.

La fel de rebarbativ ca neglijenţa vestimentară mi se pare contratimpul dintre ceea ce se întîmplă în spaţiul scenei şi reacţiile anumitor spectatori. Mai ales cînd aceste reacţii sînt ostentativ în contradicţie cu realitatea faptului artistic. Sub focurile reflectoarelor se consumă o dramă sfîşietoare, se dezlănţuie pasiuni puternice, dar cite unul din sală nu găseşte altceva mai bun de făcut decît să ronţăie alune. La urma urmelor, şi aceasta face parte din ţinută. Iar atitudinea mîhneşte şi jigneşte nu mai puţin decît imaginea fularelor cu jeg.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidra

DEDICAŢIE FĂRĂ SEMNĂTURĂ

de Constantin VIŞAN

Povestirile Nadei Gîrleşteanu au înflorit în vreo cîteva dimineţi în grădinile efemere ale eterului. Închideau în petalele lor sonore o mare gîngăşie, gînduri îndelung şlefuite. Ani mulţi colegii de redacţie n-o ştiuseră decît dactilografă. E drept, cu dese şi surprinzătoare intervenţii stilistice, propuse mereu în aşa fel încît să nu atingă orgoliul autorilor în cauză. Pînă la urmă, adevărul n-a mai putut să fie ascuns. Nadia scria. Mai cu seamă povestiri pentru copii.

— Nu te-ai gîndit să le dai la o editură? — a întrebat-o într-o zi un colaborator apropiat al emisiunilor pentru copii. Te-am ascultat la radio. Ai lucruri foarte frumoase!

Lăudate, discutate, completate, aminate manuscrisele Nadiei Gîrleşteanu s-au transformat în sfîrşit, în carte. Pe care însă cea care a scris-o n-o mai poate citi.. Şi cît şi-o dorise, cît o aşteptase. Noi îi spuneam c-are că se face bine, că vom fi toţi prezenţi la librărie cînd va da autografe.

— Şi n-are să lipsească nici televiziunea! glumise ea încercînd parcă să ne ridice moralul, să ne facă să credem că situaţia nu e chiar aşa cum ne trădau ochii, în ciuda vorbelor noastre liniştitoare.

Într-una din povestirile sale, Nadia Gîrleşteanu scria: „Mă gîndesc că e bine să trăieşti mult. Ai cînd s-asculţi şi cînd să înveţi. Şi sînt atît de multe lucruri de ascultat, de învăţat, de făcut"...

Poate singurul lucru de care i-a părut îngrozitor de rău că nu-l mai poate vedea este cartea aceasta „Băiatul cu două inimi" apărută la Editura „Ion Creangă". A mai avut însă tăria şi răgazul să lase o listă după care să le fie trimisă cartea tuturor celor care-o „minţiseră" că vor veni la librărie. Dedicaţiilor le lipseşte însă autograful. Mina autoarei nu s-a mai putut ridica dintre flori ca să-şi semneze intrarea în lume.

Ale, miliţia?...

VITRINA CU BUCLUC

● Avutul obştesc a fost salvat ● Cum au procedat organele de miliţie din Galaţi pentru descoperirea unor gestionare necinstite

Devreme, într-o dimineaţă de iunie a anului trecut, telefonul de la sediul Inspectoratului de miliţie Galaţi sbîrnăi prelung. Ofiţerul de serviciu ridică receptorul şi notă precipitat pe un carnet: „În cursul nopţii indivizi necunoscuţi au spart magazinul de mercerie din str.. Nu se cunoaşte valoarea pagubelor. Comunică gestionara Lucreţia Paraschiv..."

Citeva minute mai tîrziu, ofiţerii de miliţie Ioan Cosma şi Marcel Constantinescu, desemnaţi cu cercetarea cazului, se aflau la faţa locului culegînd date, prelevînd urme. Infractorii, după toate indiciile cel puţin doi, pătrunseseră în magazin prin geamul vitrinei, care fusese spart cu un corp dur. Un caz relativ simplu dar care, după expresia unuia dintre ofiţeri „devenea complicat tocmai prin simplitatea lui aparentă".

— Nu ţi se pare curios că hoţii au ales o mercerie ca să dea lovitura? l-a întrebat Cosma pe Constantinescu.

— E, într-adevăr, destul de ciudat, a răspuns acesta. M-am gîndit şi eu că, cu aceleaşi riscuri, puteau să jefuiască magazinul de stofe de alături ori altul, de unde, oricum, s-ar fi ales cu o „pradă" mai bogată. De ce tocmai merceria!?

Cosma tăcu, părînd că reflectează.

— Un motiv oarecare, fără discuţie, a existat, dar care o fi acesta? zise într-un tîrziu. E posibil să fi ales merceria în baza vreunei comenzi speciale, ori poate... Dar eu zic să nu ne pripim cu concluziile pînă nu cunoaştem rezultatul inventarului.

Inventarul a indicat o lipsă în gestiune de peste 70.000 de lei. Constantinescu a rămas trăznit.

— Şaptezeci de mii!?... a exclamat el. Bine, dar ca să care un asemenea volum de mărfuri de mercerie le-a trebuit un camion!...

— Poate chiar două, dacă ţii seama că majoritatea acestor mărfuri au preţuri care nu depăşesc cîţiva lei, l-a completat Cosma.

— Şi crezi că e posibil ca hoţii să fi furat atît!?

— Bineînţeles că nu cred, a replicat Cosma. E mai mult ca sigur că furtul acesta s-a suprapus altuia anterior, probabil o lipsă în gestiune. Rămîne de văzut cît de mare a fost această lipsă...

Cercetările ample ulterioare (verificări de acte, expertize, discuţii, interogatorii etc.) au confirmat existenţa lipsei din gestiune înaintea spargerii. Dar iată faptele, reconstituite pe baza probelor adunate de cei doi miliţieni.

În trimestrul întîi 1969, cu ocazia unei verificări, revizorul Dumitru Gheorghiu, aparţinînd de O.C.L. — produse industriale Galaţi a găsit o lipsă în gestiune de 7000 de lei. „Om cumsecade" el a acceptat s-o treacă cu vederea, convins fiind şi de cele citeva sute de lei oferite de gestionară.

Citeva luni mai tîrziu a sosit la mercerie, din partea aceluiaşi O.C.L., revizoarea Margareta Teacă. Ea descopere o lipsă în gestiune de peste 30.000 de lei! Ca şi în primul caz, fiind vorba de o delapidare evidentă, datoria revizoarei era să anunţe miliţia. Dar tocmai ca şi în primul caz, aceasta s-a „înduioşat" şi le-a crezut pe cuvînt (!) pe cele două delapidatoare care s-au jurat cu lacrimi în ochi că pînă la sfîrşitul lunii or să pună banii la loc. E drept, Margareta Teacă n-a primit nici o „atenţie", dar o scuteşte asta de răspundere pentru grava abatere de la îndeplinirea unor obligaţii de serviciu?

În acest stadiu s-a trecut, pe baza probelor, la reţinerea gestionarei şi a vînzătoarei, precum şi a celor doi revizori care le-au acoperit. Rămăsese totuşi de stabilit lucrul care părea a fi cel mai dificil: dacă între lipsa din gestiune şi spargere există vreo legătură directă ori e vorba de două infracţiuni distincte, cu autori diferiţi. Primele interogatorii n-au furnizat elemente noi, în afara nepotrivirilor între declaraţiile celor două femei (care erau interogate separat), demonstrînd de fapt lipsa de sinceritate a fiecăreia. Ce era de făcut? S-a propus o confruntare, dar Cosma a fost de părere că nu era momentul potrivit.

— E necesar să lărgim verificările, a fost el de părere. Să stabilim eventualii complici cu ajutorul cărora au putut „aranja" spargerea...

Investigaţiile ulterioare au condus la un grup de indivizi fără ocupaţie, între care se aflau fratele vînzătoarei, Nicolae Vasiliu, precum şi un alt individ, cu antecedente penale, Gheorghe Rusu, supranumit „Prinţu". Dar împotriva acestora nu existau încă nici un fel de dovezi şi, ca atare, cercetarea lor sub stare de arest nu era, cel puţin deocamdată, posibilă.

O întîmplare neaşteptată le-a uşurat însă miliţienilor sarcina. Împotriva lui Nicolae Vasiliu a fost depusă la miliţie o reclamaţie de viol, în baza căreia s-a putut trece la arestarea lui. În cursul anchetei, condusă de aceeaşi ofiţeri, Vasiliu a recunoscut pînă la urmă acuzaţia de viol. Cînd totul părea încheiat Cosma a adăugat:

— Şi-acuma să trecem la fapta cealaltă: merceria.

Vasiliu s-a schimbat brusc la faţă.

— Care... mercerie!?... Eu nu ştiu nimic, zău dacă ştiu...

— Văd că nu eşti sincer. Te avertizez că ai numai de pierdut. Ar trebui să-ţi dai seama că de cînd gestionara e „găzduită" la noi am aflat cîte ceva, i-a spus Cosma calm.

Vasiliu a început să tremure nervos.

— Vasăzică m-a dat în gît...

— Să ştii că te acuză foarte serios. Susţine că aprape toată lipsa din gestiune ţi se datorează ţie...

— Minte cu nerusinare! izbucni el cu furie. Ce era să fac eu cu chestiile alea? Nici eu nici frate-meu n-am luat din magazin nici măcar o papiotă.

Ipoteza înscenării s-a confirmat. Spargerea fusese pusă la cale de către cele două delapidatoare. În intervalul de la ultima revizie, din octombrie 1969 şi pînă la jumătatea anului 1970, lipsa din gestiune crescuse considerabil. De teamă că un al treilea revizor de gestiune nu se va arăta la fel de „înţelegător" ca ceilalţi, gestionara şi vînzătoarea au hotărît să simuleze o spargere, socotind-o soluţia cea mai sigură pentru acoperirea întregii delapidări.

Şi au început „tratativele". Vasiliu a fost îndemnat de sora lui să le expună prietenilor săi planul spargerii iar aceştia să-şi exprime pretenţiile. Iniţial grupul a acceptat, „Prinţu" fiind delegat să discute „preţul": 5000 de lei. Ulterior, deşi femeile au fost de acord cu suma, „Prinţu" n-a mai vrut să ia parte la acţiune.

— Nu merg bă! le-a spus celorlalţi. Aici nu se poate „lucra curat" şi intrăm în bucluc. Dacă vreţi duceţi-vă voi!...

Dar ceilalţi s-au retras şi ei. Vasiliu, instigat de soră-sa, şi dorind să cîştige banii promişi, s-a hotărît să acţioneze împreună cu fratele lui mai mic...

Astfel, consecinţă directă a activităţii necinstite a celor două femei, care aveau în primire gestiunea, şi în egală măsură a incorectitudinii celor doi revizori, care şi-au nesocotit atribuţiile ce le reveneau pe linia apărării avutului obştesc, evenimentele s-au precipitat într-o înlănţuire firească de la o infracţiune la alta, antrenînd mereu alte persoane. Evoluţia acestui caz, cercetat de lucrătorii de miliţie din Galaţi, oferă, între altele exemplul concludent al consecinţelor ce decurg, fatal, din neindeplinirea unor obligaţii profesionale legale.

Ion VLAICU

Cel mai înalt drum din țara noastră

TRANSFĂGĂRĂȘANUL

● Prin locurile unde muntele și-a prins cercei în urechi ● 16 poduri cu deschideri între 8 și 20 metri ● „Cascadorii muntelui" în acțiune ● Se prevede, ca în 1973, drumul, lat de 8 metri, să fie dat în folosință

UN COLEG DE BREASLĂ aducea recent în frontul informațional o realitate care prinde contururi pe cele mai înalte creste ale țării, în lumea de basm, ireal de frumoasă, a munților — construcția drumului peste Făgăraș, mai precis Transfăgărășanul. Reporterul relata epopeea construcției de pe versantul nordic, de la Streja—Cîrțișoara, pînă aproape de vîrful Capra, acolo unde muntele și-a prins cercei în urechi, acele oglinzi glaciale, de un albastru profund în care se scaldă soarele, lacurile Capra și Bilea. De aici, de la cota 2 045 m. (cota tunelului) drumul începe să coboare prin alte zone încărcate de frumuseți, naturale sau meșterite de om, pînă la barajul Vidraru. Așadar Transfăgărășanul — cel mai înalt drum din țara noastră — măsoară 95 de km, din care circa 60 km, pe teritoriul județului Argeș la care vă luăm martori în călătoria de azi.

Drumul începe sub semnul îndrăznelii vibrante, reprezentată simbolic de enorma statuie ce străjuie barajul și, în serpentine calme, ocolește apele la fel de calme, adunate prin strădania a mii și mii de oameni, te conduce printr-un culoar verde, mereu verde, nesfîrșit de verde, pînă la Cumpăna. Se scurg pe nesimțite, în aer ozonat și liniște solemnă, 30 de kilometri. De fapt, drumul este o simplă plimbare, în care te aștepți să-ți apară în fundul vreunui „fiord" bărbile vikingilor. Dar nu le vei găsi decît în imaginație, deoarece pe șosea circulă mașinile ce poartă „fala Carpaților" spre gaterele fabricilor din sud, ori materiale pentru constructori și, cînd și cînd, drumeți îndrăgostiți de natură. De la Cumpăna, unde stai să admiri cum riurile se înfrățesc cu marea, peisajul se schimbă. Pe Capra, în sus, valea e mai îngustă. Lași în dreapta muntele Șteviuța și Piscul Mindra și urci prin aceeași mare de verdeață, treci de pintenul Paltinului, lași la o parte Piscul Negru, Mesteacănul și Lipitoarea și-ți iei tovarăș de drum același riu zburdalnic ce sare din cascadă în cascadă. După Căldărușa Lungă și Căldărușa Caprei, panta lină se transformă în urcuș abrupt. Între Stîna Caprii și Vîrful Capra, care va fi străpuns de un tunel lung de 840 m, este o diferență de nivel de 500 m., pe o lungime de 6 km. Ajuns aici ai deasupra numai cerul, undeva în dreapta Neagoiul, cu cîțiva metri mai înalt, muntele imens, fierăstruit de ape, ros de vînturi, o lume la Nord și alta la Sud și singur revezi istoria cu voievozi; te simți la fel de semeț ca piatra, ca vulturii, ca ciopoarele de capre.

PE ACEST TRASEU, sau în apropierea lui, astăzi se lucrează. De la baraj în sus, spre Valea cu Pești, vechiul drum se modernizează, ajungînd la o lățime de 8 m. Pe această porțiune terasamentele sînt în parte terminate, se lucrează la balastări, se consolidează ziduri, se taie munți, se betonează; o tehnică din cele mai moderne concură la acest asalt. De la coada lacului spre Capra, activează un alt șantier. Aici se dă o dramatică bătălie pentru crearea Transfăgărășanului, pentru că, dacă pe o lungime de 8 km mai există un drum forestier, după aceea în sus nu se întindea decît plaiul turistic, o potecă bătută prin ani de mii și mii de îndrăzneți căutători de comori. Deci, aici munca îmbracă aspectul de pionierat. Un pionierat dîrz și demn, care consumă energii umane și tehnice, care face să sară în aer zilnic tone de piatră, să te lupți cu ninsorile, cu munții care alunecă, cu apele, cu ideile, să admiri toamna policromă și să spui „dă, doamne, mai mult soare". Pe acești 27 de km s-au întins patru tabere de constructori, atacindu-se aproape toate tronsoanele. Pe acești 27 de km se dislocă 1.200.000 m.c., din care 800 000 mc de stîncă, se înalță patru poduri, cu o deschidere de 20 de m, alte 12 cu o deschidere de 7—8 m, se construiesc podețe în lungime de 2 000 m, iar lucrările de zidărie însumează 60 000 de metri. Lucrările de terasamente sînt mai avansate în cele două tronsoane sudice, reprezentînd 80 la sută, în proporție de 65 la sută pe următoarele două și de 40 la sută pe tronsonul 5; s-au atacat cîteva poduri mai mari, mai mici, s-au zidit circa 9 000 de mc. Drumul proiectat de I.C.P.I.L. (șef proiect ing. M. Ionescu) va fi gata la finele anului 1973.

CIFRELE NU POT REDA poemul pe care flăcăii aceștia îl scriu în fiecare zi, mai bine de un an, la porțile cerului. Cifrele rămîn la limbajul lor simplu, pur informațional. Oamenii, faptele, îndrăzneala și eroismul trebuie căutate în spatele lor. În zona atacată pe conturul lacului am întîlnit vechi cunoștințe. Șeful lotului, A. Hristescu, drumar cu multe stagii, care a lucrat la șoseaua Pitești —Rm. Vîlcea, la Aeroportul Otopeni, la Sighișoara sau Brăila, a rămas aceeași fire optimistă, tip expeditiv, experimentat, care alături de Ștefan Bediu și Miron Nicolae, ce vin cu o tehnică bogată și brațe tinere, asaltează muntele. Am cunoscut aici oameni ca: M. Stamen, N. Poștaru, C. Gardină, care colaborează activ cu maiștrii I. Pîrvulescu și Gh. Pătrașcu; buldozeriști ca Dudu, Deloreanu, Cocaină, ce fac „minuni de viteje", și mulți asemenea lor. Cunoscîndu-i te întrebi de unde au luat curajul să se urce cu mașinile pe săpături la 60 m înălțime, să stea spînzurați în frînghi ca să umple găurile cu dinamită, de unde au luat puterea să învingă. Întrebările nu-și găsesc răspunsuri. Fiecare îți spune: „Așa am învățat, așa trebuie..."

PE CEALALTĂ PORȚIUNE am cunoscut, la fel, figuri ce intră de pe acum în legendă. L-am cunoscut pe inimosul ing. Al. Teodorescu și tehnicianul N. Frunjinoiu, ni s-a relatat despre faptele eroice ale lui Gh. Virlan, despre brigăzile lui Ion Croitoru și C. Bucică, despre C. Virlă, autorul primului țăruș, despre Gh. Epure, primul buldozerist, despre Ciordaș, Gogonea și Podaru, care forțează „tunelul", despre Stoica și Ioniță, de la zidurile de apărare, despre artificierii Chilom și Riciu și enumerarea ar putea continua. Oameni care au construit barăci în zăpadă de 3 metri, oameni care aruncă zilnic, cu dezinvoltură, în aer sute de tone de stîncă, cascadori neînfricați, oameni care mestereșc mașinile să meargă la altitudinea de 2 000 m., oameni care nu se sperie de urși, vipere, de singurătate și munte, oameni care îți spun cu demnitate: „tot ce se întîmplă aici este deosebit" și visează la cei care vor circula pe aici, la vilele viitoare sau la un muzeu; oameni acestia, transformați în legitimi „Sfarmă piatră" ai copilăriei noastre, croiesc așternutul viitoarelor panglici de asfalt.

DIN ACEASTĂ EPOPEE nu vom reda decît cîteva momente. O avalanșă a prins două utilaje și le-a aruncat în albia rîului Capra de unde au fost scoase „bucățele". La kilometrii 3,2 și 6,4 s-au produs mari alunecări de teren. Un munte întreg s-a prăvălit desmorțit din milenara lui îngemănare. Șase luni s-a lucrat la deblocarea și la crearea unei centuri, tot din piatră, ca să-i oprească neliniștita mișcare. Pe șantier nu s-a întîmplat nici un accident uman.

PESTE TOATE ACESTEA vedeam cu ochii minții drumul lat de 8 metri, escaladînd netrecutii Munți Făgăraș, vedeam prima mașină încărcată cu steaguri și zimbete, vedeam vilele, înșirate ca mărgelele pe pante, alte mașini ducînd mai repede bogățiile scoase de pe culmi, cu eticheta „eficiență economică" și oameni veniți să admire cerul mai de aproape, verdele codrilor, apele jucăușe ori calme, oameni veniți să vadă ce a putut face omul prin locuri, nemișcate de la crearea lor, în anii socialismului. Ca să apropie această viziune luptă aprig flăcăii de pe Transfăgărășan.

Dan BIȚICA

SECVENȚE

PICTURA CU FLORI NATURALE

În casa memorială „Nicolae Iorga", de la Vălenii de Munte se află două lucrări executate de către mama savantului. E vorba de ornamentații executate din flori presate, acele decolorate flori de album.

Nu știu dacă Nicolae Spirescu din Iași s-a inspirat din acele amintiri familiale de la Văleni, dar începînd prin a fi un botanist pasionat a terminat prin a ambiționa realizarea unor opere cu anumite calități artistice. Activitatea sa cuprinde două faze distincte: primo — recoltarea și cît mai fidela conservare a plantelor; secundo: — realizarea, prin aplicarea lor meșteșugită pe diverse fonduri, a unor compoziții, în general florale.

Fragment dintr-o compoziție

În felul acesta, Nicolae Spirescu reușește în adevăr să emoționeze atît prin autenticitatea materialului cît mai ales prin așezarea lui în pagină. Buchetele sale, dar în special compozițiile tematice („Primăvară timpurie" — „Singurătate", „Frunze în vînt", „Inocență"), sugerează nemijlocit natura în ce are ea mai seducător. Nealterarea nuanțelor vegetale conduce spre valoarea covoarelor noastre din vechime; subtonurile petalelor de pansele apar subtile ca în acuarelă, în timp ce trandafirii, de pildă, au generozitatea pastei de ulei.

În orice caz, e un procedeu interesant și original prin care N. Spirescu obține efecte surprinzătoare. Aprecierea modalității urmează a fi verificată în confruntarea publică, întrucît autorul pregătește o expoziție la Iași.

LEON A.

DE LA NĂSĂUD LA RODNA VECHE

Trei „ghizi" taciturni, dar siguri — Someșul, calea ferată și o șosea asfaltată — te conduc în țara de vis și legendă a Năsăudului. Ochiul, dornic de inedit, nu știe ce să privească mai întîi: dealurile împodobite cu păduri și poiene înflorite, satele cu case asemenea unor jucării, sculptate de mîinile migăloase ale unor mari meșteri populari, sau minunatul port național, care, aici, mai mult decît în celelalte părți ale țării, se păstrează și astăzi nealterat.

În autobuzul cu care străbatem aceste meleaguri, am auzit de zeci de ori exclamațiile: „extraordinar", „minunat", „încîntător". Da, locurile acestea au ceva aparte, ceva numai al lor. Deși peisajul este în general montan, nu se aseamănă nici cu Valea Prahovei, nici cu Apusenii și nici chiar cu Țara Vrancei. În schimb, există din toate cîte ceva, aș zice ce e mai frumos și mai încîntător.

ÎNTÎLNIRE CU LIVIU REBREANU, GEORGE COȘBUC ȘI... VERONICA MICLE.

Scăldată în soarele amiezii de vară, casa în care s-a născut creatorul romanului românesc modern, nu se deosebește cu nimic dintre celelalte din cătunul de la marginea Năsăudului. Încăperi mici și intime, pod de lemn, pridvor, și o grădină în pantă, acoperită de meri și peri înfloriți. Afară, în ulițele pe care cîndva trecea întunecat și gata de răzbunare Ion, eroul preferat al lui Rebreanu, sînt parcate acum numeroase mașini mari sau mici, din care coboară fără întrerupere tot felul de curioși și ei, mari sau mici, pentru a pătrunde în intimitatea copilăriei și adolescenței lui Rebreanu. Casa, refăcută desigur, și transformată în muzeu, ne oferă totuși prea puțin din ceea ce am vrea să știm, să vedem, să pipăim ori să aflăm în plus despre cel pe care cu toții l-am cunoscut și pînă aici din cărțile și descrierile sale sau ale altora. Totuși, cîteva poze de familie, manuscrise, masa sa de lucru, cărora li se adaugă explicațiile unui ghid simpatic și bine instruit, reușesc să ne introducă în atmosfera și preocupările scriitorului, în taina eroilor lui rămași, datorită condeiului său, nemuritori.

Hordoul — satul lui Coșbuc și al „Nunții Zamfirei" — este un alt punct de atracție. Și aici, casa-muzeu, documentele expuse, dar mai ales peisajul din jur și localnicii, te ajută să reconstitui multe din versurile poetului. Frumusețea naturală a Zamfirei o regăsești și în prezent pe fețele multora dintre fetele satului. Pastelul „În miezul verii" îl vezi și îl trăiești aevea, iar urmașii eroilor din poezia „Vrem pămînt" îi întîlnești pe ulițele satului, satisfăcuți că au apucat vremuri noi, cînd pămîntul, dealurile, pădurile, livezile — totul le aparține.

La reîntoarcerea la Năsăud, o afirmație a ghidului îi face pe mulți vizitatori să tresară, „Aici s-a născut Veronica Micle, muza lui Eminescu. După părinți o chema Cîmpeanu". „Cum, nu-i moldoveancă?", întrebă nedumerit cineva. „După cum vedeți, nu" — răspunde mîndru învățătorul pensionar Ion Blaga, fiu al acestor meleaguri. Și pentru a întregi lista oamenilor iluștri pe care i-a dat țării aceste locuri, adaugă și numele fraților Andrei și Iacob Mureșanu, precum și cel al savantului matematician, contemporan cu noi — Grigore Moisil.

UN EPISOD INEDIT

Năsăudul, orășel nu prea mare, dar frumos și monumental, este de la un cap la altul numai istorie. Faptele glorioase din trecutul neamului le afli aici „pe viu", străbătînd străzi și privind clădiri, vizitînd muzee, descifrînd documente și plăci comemorative.

Din toate cele aflate nu mă voi opri decît asupra unui singur fapt. E un fapt de glorie străbună, semnificativ și interesant, pe care cărțile de istorie nu-l consemnează. Îl aflăm vizitînd o clădire veche de piatră, bine păstrată, care pe vremuri era cazarma grănicerilor. Expus laconic, faptul acesta istoric sună cam așa: grănicerii năsăudeni au înfruntat armatele lui Napoleon. Și acum, să explicăm puțin cum s-au petrecut lucrurile.

DRUMURILE VACANȚEI

Era în toamna anului 1790. Napoleon Bonaparte pornise să cucerească Europa. Imperiul austro-ungar era amenințat din mai multe părți. Pentru a opri înaintarea armatelor franceze au fost concentrate forțe de pretutindeni, între care și trei batalioane de grăniceri români. Acestora li s-a încredințat, între altele, apărarea podului de la Arcole, pentru care s-au jertfit 164 de grăniceri, iar alți 300 au fost grav răniți. „Dat fiind importanța strategică a acestui pod — ne-a confirmat ulterior locotenent-colonelul George Marin, de la catedra de istorie militară a Academiei militare generale din București — patru dintre cei mai iscusiți generali ai lui Bonaparte, printre care și mult apreciatul general Lamés, și-au încercat iscusința în cucerirea acestui obiectiv. Însă fără nici un rezultat. Toți au fost răniți și respinși de companiile de grăniceri năsăudeni, aflate în prima linie de apărare a podului. În cele din urmă, Napoleon însuși s-a avîntat spre pod în fruntea armatei sale. Dar nici de data aceasta acțiunea nu a izbutit. A fost una din înfrîngerile pe care marele conducător de oști francez nu o bănuia și pe care o menționează în raportul său către Directorat din 19 noiembrie 1790.

SINGEORZ-BAI — O STAȚIUNE DESPRE CARE CHIAR ȘI MEDICII CUNOSC PUȚIN

De la Ilva Mică spre Rodna Veche locurile devin parcă mai pustii, satele mai mici, casele mai răzlețe și drumurile mai proaste. Asfaltul aici abia se toarnă. Linia ferată e veche și șubrezită. Trenurile sînt mixte și au mai multe vagoane de marfă decît de călători. Nu ne mai așteptăm decît să întîlnim frumusețe sălbatice: o cabană pitorească, o stînă ciobănească sau un bun loc de dat la pîstrăvi, cînd iată, ne apar în față vile mari și primitoare și firma unui orășel: Singeorz-băi.

Stațiunea, deși datează de cîteva sute de ani, abia acum începe să fie căutată, să se dezvolte. Celor 10—15 vile existente li se adaugă în prezent două mari complexe hoteliere, cu cîte zece etaje, a căror construcție, se pling edilii orașului, întîrzie însă cam mult.

Curios, dar la Singeorz-băi nu există nici un fel de... băi. Există în schimb ape minerale, despre efectul cărora pînă și unii medici cunosc foarte puțin. Într-o carte de popularizare a stațiunilor noastre, cu astfel de ape minerale, scrisă de un specialist în materie, am găsit notat doar atît: „Indicate în tratarea unor afecțiuni stomacale și ale căilor biliare".

În realitate, apele minerale de Singeorz fac adevărate minuni, afirmă cei care le cunosc. Descoperite cu secole în urmă de păstorii de prin partea locului, care au văzut că oile pe care le adăp la aceste izvoare se vindecau de gălbează, ele au ajuns astăzi să fie cotate alături de cele de la Vichy, din Franța, pentru efectul curativ și radioactivitatea de care dispun. Medicii din stațiune îți pun la îndemînă numeroase exemple de bolnavi vindecați de ulcer și hepatite, în urma unor cure la Singeorz, precum și vindecarea unor alergii, care pînă aici nu au putut fi vindecate în nici un fel.

CASTRUL ROMAN DE LA POALELE MUNȚILOR RODNEI

De la Singeorz urcăm mai departe, întovărășiți de apele învolburate ale Someșului, pătrunzînd tot mai mult în inima unui peisaj montan, în văile căruia se coseşte fînul, în timp ce, pe creste se mai zăresc încă urmele zăpezilor din iarnă.

Ascuns parcă înadins în acest peisaj inedit, ne întîmpină ultima comună de la poalele munților Rodnei, denumită și ea Rodna Veche. De ce „veche", cînd majoritatea caselor din sat sînt noi? Ne lămurește același neobosit dascăl și fiu al acestor meleaguri, Ion Blaga. „Comuna Rodna e veche pentru că datează încă de pe vremea romanilor. Vom vedea și urmele castrului construit aici, precum și grotele fostelor mine de acum 2 000 de ani". Dar pînă atunci mai aflăm un amănunt demn de reținut: din documente rezultă că în acele vremuri îndepărtate, Rodna era un mare centru minier și de apărare care numără aproape 50.000 de locuitori.

Acum, populația s-a micșorat mult. Dar gloria de odinioară începe să renască prin deschiderea unor noi exploatări miniere. Munții Rodnei, ca de altfel toți munții noștri, ca întregul pămînt românesc, dovedesc că mai ascund încă multe comori naturale, pe care oamenii muncii le valorifică astăzi spre binele întregului popor.

Gh. BOGDAN

„Teritoriile" animalelor

Obișnuim să credem că animalele duc o viață nomadă în sînul naturii. În realitate, ele sînt întotdeauna strict legate de un anumit teritoriu, mai restrîns sau mai întins, în funcție de modul lor de viață. Șoarecele va trăi toată viața pe o suprafață de cîțiva metri pătrați, șobolanul, despre care se crede că e un mare „rătăcitor" de fapt își fixează existența pe zece-douăsprezece metri, iar mamiferele mici din pădurile ecuatoriale aproape că nu-și părăsesc locul. Există două trepte ale noțiunii de teritoriu la animale. Ele își desfășoară existența într-o anumită zonă, mai mare sau mai mică, în care își caută hrana, iar în cadrul acestei zone, fiecare dispune de un loc mult mai redus care reprezintă un teritoriu al său, apărat prin toate mijloacele. În privința cînelui este greu de apreciat dacă apără proprietatea stăpînului sau își apără propriul său teritoriu. Vulpea e în bune relații cu viezurele, dar izgonește alte vulpi din preajma sa. Vulturii tolerează cuiburile oricărei păsări străine, dar declară război vulturilor care le încalcă domeniile. De altfel, păsările mai cu seamă în perioada imperecherii, sînt în permanență pe picior de apărare.

Există granițe invizibile pe care animalul se teme să le depășească și le apără chiar cu prețul vieții.

Dimensiunile teritoriilor sînt în funcție de izvoarele de hrană și de genul animalului. În timp ce, după cum spuneam, un șoarece se mulțumește cu o suprafață de cîțiva metri, leul își rezervă un spațiu de cel puțin 30 de kilometri pătrați, iar ceata de lupi colindă pe teritorii de 80 de kilometri. Pentru tigri e necesară o întindere de 40 — 50 de kilometri, însă pentru acea categorie dintre ei care atacă exclusiv oameni, această suprafață atinge și 800 de kilometri pătrați.

Iepurii au mai multe „locuințe", la fel mistreții și bursucii care posedă și cîteva terenuri pentru joacă. S-a observat că cerbii din Franța au de secole aceleași locuri de luptă. Animalele sînt puternic legate de teritoriul unde trăiesc și orice dezrădăcinare este urmată de foarte multe neajunsuri. Există animale, mai ales dintre cele sălbatice, care realmente nu suportă schimbarea locului de baștină, de aceea vinarea lor constituie un act de cruzime. Fiarele pătrund cu maximă prudență și cu teamă pe teritorii noi. La animalele de la circ, deși se obișnuiesc cu dese schimbări își mutări, instinctul teritorial rămîne intact. Ele sînt legate de locul din arenă pe care îl consideră „teritoriul" lor și sînt gata să lupte pentru el. Tocmai pe acest fapt se bazează în mare măsură priceperea dresorului.

D. CRISTEA

GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN

FLĂCĂRILE ROȘIETICE...

În plină noapte un imobil ia foc ● Scara de lemn arde ca o torță, iar ascensor nu există ● Un vecin curajos îi salvează pe locatari folosind o scară improvizată.

Clădirea nu era prea nouă. În cele trei etaje locuiau cinci familii. Și într-o noapte, după ora 12, cînd toți dormeau, s-a pornit un incendiu. Năvalnic. Venind din toate părțile, flăcările au cuprins cu viteză ferestrele, acoperișul, ușile balcoanelor, chiar și scările.

Treziți din somn de mirosul înăbușitor de fum, locatarii imobilului s-au văzut pentru un moment pierduți.

Scara interioară fiind de lemn gemea, trosnea, cuprinsă de flăcări. Dacă ar fi ieșit pe acolo, fără îndoială, ar fi murit de arsuri. Ascensor nu exista.

În acele grele clipe de mare tensiune, un vecin și fiul său au sărit într-ajutor. Nu era prea tînăr, vecinul. Robert Tronchon, avea 52 de ani. În schimb, era foarte inimos.

Lemnăria uscată de ani, ardea cu flăcări roșietice. Pînă la etajul doi scara era inaccesibilă. Și atunci omului nostru i-a venit ideea salvatoare: a fugit într-un suflet pînă la locuința lui, din preajmă, de unde a dus o scară mobilă, pe care a rezemat-o de un balcon de la etajul II. Și acesta ardea; ceva mai lent însă decît celelalte. A stat în capul scării pe care fiul său, François, o sprijinea, păstrîndu-i echilibrul.

Și oamenii izolați de incendiu în propria lor casă, unde ar fi pierit fără îndoială, au ascultat cu supunere planul salvatorului. Ei au ajuns într-un timp record la balcon și-au coborît, cu ajutorul vecinului, pe pămînt.

În ultima clipă, cînd toți fuseseră salvați, locatarii și-au dat seama că lipsește o familie, care întîmplător se afla în tura de noapte: soțul și soția. Lucrau la aceeași întreprindere. Aveau și o fetiță de trei luni, Valérie.

Aflînd acestea, fără să șovăie, R. Tronchon s-a năpustit printre flăcări și micuța trebuia salvată cu orice preț. Alergînd prin flăcări a reușit să ajungă pînă la încăperea unde fetița dormea în leagăn. Avea pe el un trenci dublu. L-a scos și a înfășurat-o bine, lăsînd numai un spațiu infim, pentru respirație. A pornit înapoi cu prețioasa comoară, ținînd-o strîns la piept. Flăcările îl atingeau, hainele începuse să se aprindă. Dar printr-o stranie întîmplare, trenciul care adăpostea trupul fetiței era intact, nu luase foc.

O dată ajuns în capul scării, unde îl aștepta François i-a trecut pe micuță în grabă în brațe: „Du-o repede la noi. Să fie în afară de orice primejdie!"

Hainele ardeau. A fost rîndul salvaților de la incendiu să-i vină într-ajutor, sfîșiindu-i în bucăți îmbrăcămintea cuprinsă de flăcări...

*

Cînd au sosit cele două corpuri de pompieri din Lorient și Plouay, le-a trebuit nu mai puțin de cinci ore de muncă aprigă pentru a stinge incendiul.

Din imobil nu mai rămăsese decît zidurile. Avutul celor cinci familii era scrum. Însă nici unul din locatari nu pierise în cumplitul incendiu. Inimosul salvator s-a ales cu numeroase arsuri, dar este în viață, și în curînd va ieși din spital.

Întîmplarea s-a petrecut în iunie 1971, la Pont Scouff—Franța.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CE DESTĂINUIE CULISELE MAFIEI

ÎN PLINĂ ZI, pe una din principalele străzi ale New York-ului, răsunară cîteva focuri de armă. În aceeași clipă, pe trotuarul opus, doi oameni se clătinau, prăvălindu-se într-un lac de sînge pe caldarîm. Uimire, spaimă, și, peste acestea se aude o voce, în parte acoperită de focurile trase de polițiști în direcția de unde au pornit primele gloanțe: „L-au vrut pe Joe! L-au vrut pe Joe!" Cel ce striga se aplecă asupra uneia din persoanele ce se aflau la pămînt — a cărei înfățișare și îmbrăcăminte amintesc de perioada anilor '30 — și încercă să o ajute să se ridice. Imediat, însă, se opri și spuse unuia din apropiere: „Repede, mașina. E grav, trebuie să-l vadă urgent un medic". Peste cîteva minute o limuzină luxoasă îl transporta pe cel rănit la cel mai apropiat spital unde se constată că un glonte i-a pătruns în regiunea creierului.

S-AR PĂREA, LA PRIMA VEDERE, că este vorba de o scenă tare dintr-un film de aventuri. Dar, faptele s-au petrecut aevea, în ultima zi de iuni a lui iunie, în Manhattan, centrul New Yorkului, pe platoul din apropierea statuii lui Cristofor Columb. Cel pe care-l țintiseră atentatorii, a cărui figură aducea cu a faimosului Al Capone — amintire de tristă faimă din epoca prohibiției — nu era altul decît Joseph Colombo, șeful uneia din cele mai puternice „familii" ale organizației „Cosa Nostra", Mafia de peste ocean, sinonimă celei siciliene. Nu trecuse nici o oră de la producerea incidentului și la sediul agenției Associated Press o persoană ce și-a păstrat anonimatul anunța telefonic că acțiunea ce l-a vizat pe Colombo este o replică la faptele comise în ultimul timp de gruparea mafiotă în fruntea căreia se află acesta.

DEPARTE DE A INTRA în categoria incidentelor tipice pentru rubricile de fapte diverse inserate în ziarele americane, atentatul asupra lui Joe Colombo relevă, prin implicațiile sale, așa cum afirmă unele surse ale poliției new yorkeze, existența unei lupte acerbe între diferite „familii" ale „sindicatului organizat al crimei", cum este supranumită „Cosa Nostra", obiectul disputei fiind reîmpărțirea zonelor de influență. De altfel, aceste adevărate războaie pentru putere caracterizează existența Mafiei, încă din momentul creării ei fiind destul de frecvente cazurile cînd căpeteniile bandelor sau membri de rînd, cu tendințe de ascensiune, sînt trimiși în „lumea celor drepți" în plină stradă, avînd drept căpătîi trotuarul.

APĂRUTĂ ÎN PREAJMA anului 1815, în Sicilia, Mafia cunoaște, ulterior, o extindere ce depășește granițele Italiei, concentrîndu-și, cu precădere, activitatea, mai ales în anii premergători și în cei următori celui de al doilea război mondial, în Statele Unite, unde varianta autohtonă a Mafiei siciliene, Cosa Nostra — structurată pe linii paramilitare, în cadrul căreia cea mai mare diviziune se cheamă „familie" — „perfecționează" procedeele clasice folosite de mafioții din Sicilia. Afacerile, escrocheriile sau furturile, mai mult sau mai puțin mărunte, sînt înlocuite cu acțiuni desfășurate pe un plan tot mai larg, cu forțe masive, cu sucursale în cele mai diferite domenii, acțiuni care au ca obiect orice poate aduce venituri. Așa cum scria ziarul francez „Le Figaro", plecînd din New Jersey și Sicilia, Mafia este la ora actuală „prima putere financiară și criminală mondială", dispunînd de o cifră de afaceri anuală ce depășește 20 000 miliarde franci vechi. Cele două „asociații" — Cosa Nostra și Mafia — se află în legături strînse, punînd la cale mari afaceri. Ele se infiltrează, în principal, spre traficul de droguri, împrumuturi cu camătă, jocuri de noroc ș.a.

ESTE INTERESANT că, de regulă, beneficiile obținute într-un prim circuit, cel ilicit, sînt investite, ulterior, în activități al căror paravan este legal — localuri de noapte, restaurante și hoteluri, întreprinderi de transport. După cum declara recent Murphy Gross, procuror adjunct al New York-ului, Mafia americană pătrunde tot mai mult în Wall Street, unde, prin intermediul unor mici bănci sau birouri de agenți de bursă, pe care le controlează, negociază, sub acoperămîntul unor investiții aparent legale, valori imense provenite din activități ilicite. Alteori este aiasă altă cale... În urmă cu cîțiva ani, cu sprijinul deloc dezinteresat al unor conducători locali, mafioții au înființat în Sicilia cîteva fabrici al căror profil se axa pe produse alimentare, dulciuri și... pietre funerare. Aproape întreaga producție era livrată pe adresa unor întreprinderi nord-americane ce s-au dovedit controlate în întregime de „Cosa Nostra."

Curînd s-a descoperit că predilecția acestora pentru produsele siciliene se datora faptului că, în realitate, cutiile de conserve, drajeurile sau pietrele funerare erau veritabile ascunzători originale de heroină.

UN DOMENIU APARTE îl ocupă, în „cooperarea" dintre cele două organizații ale crimei, emigrația clandestină. Emigranții sicilieni iau inițial legătura cu agenții mafioți cărora trebuie să le plătească 500 de dolari pentru a le fi asigurate călătoria clandestină peste ocean. Aici, însă, dezvăluia nu demult cotidianul new yorkez „News day", trebuie să achite alte sume „intermediarilor", de multe ori ajungînd instrumente oarbe ale acestora, în desfășurarea activităților criminale. Citeodată, se recurge la procedee mai vechi. Cînd este nevoie să se suprime un adversar, fără a se lăsa urme, mafioții americani apelează la „colegii" lor sicilieni. Aceștia, vin, își îndeplinesc misiunea, încasează onorariul, și se reîntorc din nou spre bătrîna Europă. Cît despre crimă, rămîne, de cele mai multe ori, săvîrșită „de autori necunoscuți".

UN FIEF AL MAFIEI americane a devenit lumea afacerilor. Penetrația în domeniile bancare stîrnește îngrijorarea autorităților. „Familiile mafiote din New York sustrag anual din depozitele aeroportului internațional „John Kennedy" mărfuri în valoare de șapte milioane de dolari", afirma procurorul general al S.U.A., cu prilejul trimiterii în fața instanțelor judecătorești a cunoscuților lideri mafioți Simone de Cavalcante și Angelo de Carlo. Cu toate că se cunosc situații ca cea arătată sau asemănătoare, condamnarea vinovaților, adăuga el, este îngreunată, adeseori, de legăturile multiple pe care „Cosa Nostra" le întreține cu o serie de persoane ce dețin uneori funcții destul de importante. Căile de atragere ale acestora sînt multiple, de la plata unor sume de bani, pînă la sprijinirea în campaniile electorale. Cînd, astfel, nu se obține un rezultat favorabil, se recurge la șantaj, răpiri sau direct la crimă.

ÎN ACEASTĂ LUME „a animalelor de pradă" sînt veșnice frămîntări pentru acapararea unei poziții mai bune, atît pentru întreaga „familie", cît și pentru fiecare individ în parte. De aici, permanente lupte între diferite grupuri sau în cadrul aceluiași grup. Din acest punct de vedere, „cazul Colombo" este tipic. Fiul lui Anthony Colombo, un gangster ce și-a găsit sfîrșitul într-o răfuială dintre două grupări rivale, în anul 1930, Joseph, cunoscut în lumea interlopă americană sub numele de Joe, s-a născut, cu 48 de ani în urmă, în districtul Brooklyn. Cunoaște de timpuriu anturajul mafioților și, după mai multe condamnări ajunge, în cele din urmă, în 1964, în fruntea rețelei din districtul natal, soccotită de poliția americană cel mai influent „sindicat al crimei" din Statele Unite. Activitatea „familiei" Colombo se extinde în ultimii ani din Brooklyn și Long Island, pînă în Philadelphia. Pentru a-și menține locul principal în această rețea, Colombo recurge, în mai multe rînduri, la asasinate, procedeu prin care, după cum singur declara, „sînt puse la punct lucrurile din cadrul familiei". Așa se pare că s-a întîmplat anul trecut cînd doi din membrii bandei — Salvatore d'Ambrosio și Fred de Lucio — au fost uciși. La o descindere a poliției în apartamentul lui Colombo s-a descoperit o adevărată „cameră de tortură" și un „tribunal" al Mafiei, ale căror procedee aminteau de inchiziție. După cum au scris mai mulți ziariști, nu încape îndoială că cei doi „indezirabili" au fost lichidați întrucît ar fi urmărit să preia controlul ce-l deținea Colombo.

ULTIMELE ELEMENTE ivite din culisele Mafiei lasă să se întrevadă ceea ce unii ziariști americani numesc „proces de reactivizare" a activității organizației Cosa Nostra. Implicit, se amplifică și rivalitățile dintre diverse grupuri pentru reîmpărțirea zonelor de influență, rivalități care, în lumea crimei și coruperii nu cunosc altă cale de rezolvare decît rafalele de mitralieră. Desigur, de cealaltă parte, autoritățile au intensificat măsurile de combatere a gangsterismului. Au fost adoptate o serie de legi privind înăsprirea pedepselor sau limitarea și stoparea infiltrării membrilor „sindicatelor crimei" în viața socială, economică sau politică. Rezultatele, însă, sînt, așa cum s-a văzut, departe de a fi satisfăcătoare, ceea ce îndreptățește cererile opiniei publice din țările unde acționează sucursalele Mafiei de a se acționa asupra fenomenelor ce nasc și alimentează apariția și activitatea acestor adevărate „organizații ale crimei".

Ion STOICA

PE FIRUL EVENIMENTELOR

FIZICA BRÎNZEI

de Nicolae LUPU

În urmă cu cîtva timp, în capitalele țărilor membre ale Pieței comune a produs o adevărată furtună declarația unui înalt personaj englez că „sistemul agrar comunitar este una din cele mai mari harababuri" și că Anglia „se află pe punctul de a descoperi acest lucru dacă și cînd va intra în Piața comună".

Venind la puțin după anunțarea triumfală a acordului deplin cu privire la candidatura engleză, declarația făcută de ducele de Edinburgh, soțul reginei Angliei, a fost interpretată ca o achiziție de marcă pentru opoziția anticomunitară. În Europa Occidentală mulți se întrebau ce implicații și repercusiuni poate avea ea asupra relațiilor franco-engleze, dacă aceasta nu prevestește o dare înapoi a părții engleze de la acordurile Heath-Pompidou. Dar n-au trecut decît cîteva zile și o nouă furtună, tot cu caracter agrar, a izbucnit, de astădată în Anglia. Într-un turneu printr-o faimoasă regiune producătoare de brînzeturi, președintele Franței s-a adresat localnicilor în termenii următori: „Anglia importă în fiecare an din Noua Zeelandă 75 000 tone de brînză. Conform însă regulilor Pieței comune, aceste importuri vor descrește și vor tinde să dispară. Iată că se creează o nouă posibilitate pentru voi. Trebuie să vă folosiți de ea".

O serie de deputați laburiști și conservatori au declarat public că cele spuse de președintele Franței nu corespund versiunii prezentată parlamentului de negociatorii englezi și că ori este vorba de o interpretare greșită din partea Franței, ori de o prezentare greșită făcută de guvernul englez. Negociatorul englez Rippon declarase în Camera Comunelor: „S-a căzut de acord asupra unor garanții cantitative pentru primii cinci ani, în timpul cărora Noua Zeelande i se va asigura piața pentru o anumită cantitate...". Rippon a adăugat că pentru brînza neozeelandeză „în orice caz se poate aștepta continuarea vînzărilor în această țară la un nivel rezonabil și după intrarea noastră".

A cui brînză, pardon, versiune, e cea autentică? Subsecretarul de stat la ministerul de externe englez, Anthony Royle, a spus că nu e nici o contradicție între cele două declarații, că fiecare caută să pună accentul pe avantajele ce le-a obținut. Evident, lucrurile ar sta astfel dacă ar fi vorba de o împărțire a pieților în diferite proporții, dar se pare că este vorba de un sistem preferențial bazat pe o extindere la cazul în speță a principiului fizic al nepenetrabilității: două brînze nu pot sta în același timp, în același loc...

Incidentele menționate atestă că formulările comune sînt pasibile de interpretări atît de diferite, încît multe se mai pot întîmpla chiar și după intrarea Angliei în Piața comună. Pentru că brînza este doar unul din articolele ce urmează a fi „integrate". Mai sînt și altele...

SPIRALE

„VIAȚĂ DE EXCEPȚII"

de Eugen BARBU

Totul mă supără la acest poet în afară de poezia lui. Adrian Păunescu este un volubil, un agitat, un dinamitard de cenacle, așa cum mi-a apărut cu ani în urmă în salonul roșu, plin de oglinzi al cenaclului *Labiș*. Practicînd duritatea și paradoxul, el poate înșela pe mulți și nu pot să nu mi-l revendic. Este un mare copil uitat într-o vitrină cu porțelane fine. Simte nevoia să spargă totul și pe urmă plînge, se înduioșează, devine calin și repară răutățile cu un suris. Nu sînt încă de acord cu o oarecare logoree de care suferă, cu extinderea unor poeme, cum nu-mi plac anumite efecte orale rămase încă în unele poezii, dar, în totalitate Adrian Păunescu trebuie tratat cu considerație.

Ciudat este faptul că deși are impulsiuni ocazionale, el a publicat (dacă nu cumva a și scris) relativ puțin. Selecția sa numără ceva mai mult de 200 de pagini și pare destul de riguroasă. Aș mai adăuga la ceea ce ne propune în „Viață de excepții" (imposibil titlu !) și poemele din ciclul american în care existau unele de o mare frumusețe (vezi revista „Argeș") și chiar acest „Fiind" dintr-un număr recent al revistei „Luceafărul", exemplu de dăruire cetățenească, răspunzînd muzei cu un arc bine încordat și bine acordat. Dar să ne întoarcem la volumul tipărit de editura „Albatros". Reține de la început atenția poemul „Aminata nuntă" : *„În țărmul mării, fetele aziseară / Ca-ntr-o biserică s-au dus / Sfinților dintr-un țărm opus / Rugîndu-se, nemaiputînd să rabde / Luna sticlea schelete de corăbii / Fetele mult s-au speriat / Și nu s-au mai întors în sat / Și-au stat, la terminarea Europei"* (citat fragmentar) unde ceea ce îl caracterizează apare cu pregnanță, adică acea stranietate care intrigă, lucrul neobișnuit propus cititorului fără nici un fel de preparative, cu o bruschețe șocantă. Iată și acest excelent *„Copil fiind"* din ciclul „Ultrasentimentelor" : *„Cînd toamna-n stele e foc și moarte / Aici dorm cîinii cu boturi calde / Culcate să coacă dovlecii pe cîmp / Vitele dorm rumegînd aer rece / Să încălzească acest porumb / care în seve stă și petrece / — Dar unde doarme, domnule pîndar / Băiatul palid, în care vie ? / Și ca o cumpănă cu felinar / Ce fruct luminează, ce trup învie ? / — Doarme băiatul cu trupul cald / Sus între struguri mari într-o vie / Ca lîngă un arbore foarte înalt / Doarme băiatul cu trupul cald / La trupul celui care o să fie /* parcă anunțînd acele versuri de neuitat ale *ochilor copilor* din ciclul american. Dar atmosfera poescă din poeziile sale poate fi regăsită și în *Copilul din vin*. Poemul e puțin cam explicativ, cam prozos, iar ultimul vers e de-a dreptul nefericit, dar, în totalitate extraordinar, comunicînd o stare de puritate pe care numai o intuiție *de excepție*, cum ar zice Păunescu, o presupune. „Văzduh virgin" mi se pare, de asemenea, un lucru mai mult decît notabil : *„Și iată mi se îngroașe vocea / Îmi stau pe ea bărci moi de rîs / Sînt viu și liber și în plus / E Nastratin, bătrînul Hogea / Care pe coaste mi-a pus cilți / Pe creier har de-nțelepciune / În sînge inimi mult mai bune / Decît vor toți, decît au mulți / Balcanic și greoi trăiesc / Cu mari genunchi în foc drăcesc / Cu părul ruginit în plopi / Pe cînd la cele care-mi vin / Mi-i sufletul mereu virgin / Ca aerul dintre doi orbi"*. De data aceasta ultimul vers este de-a dreptul turburător și de o elevată găsire. Pe aceiași linie stranie merge și poezia *„Bătrîna ticsită de ceasuri"* care povestită cîștigă mai mult pentru că are și aerul unei nuvele fantastice. Este descrisă o casă al cărei pod este plin de porumbei și ale cărei grinzi țin în ele *focurile sărbătorești de la Unirea Principatelor*, odăile te strivesc de mobile vechi și vorba proprietăresei care trăiește între pendule pornește brusc ornicele de cîte ori începe să vorbească. Imaginea este a *Vremii*, a *Timpului*, a *Îmbătrînirii* ireversibile, orologiile sînt viețile fiecăruia și acel *repornit* al mecanismelor scoate un efect colosal prin aceea că poetul însuflețește ca Dumnezeu mecanismele rigide, pornite, toate, arbitrar prin ochelari, prin cuere, prin acte, devorînd podul misterios în care vii cu adevărat sînt numai porumbeii.

Vorbeam la început de oarecare bonomie la poet, de zeflemeaua secretă pe care o degajă arta sa, dar, iată „Muntele fără lumină" mă contrazice și Adrian Păunescu îmi apare adînc întristat : *„O carnea unui trandafir pe muntele fără lumină / căderea unui bob de grîu în haosul unei / prăpăstii / distrugerea ce o presimt, pe melci și pe păduri să vină / și cu pomeni pentru ce-a fost și cu sfioase bogdaprostii / Hai, cai naivi, porniți, porniți, e timpul azvîrlirii mele / cerdacurile unui neam cum ar putea să mă încapă ? / Făclii de sare albă ard, urnindu-și stafiile chele / ființa vîslei o-nmormînt în ultimul zăgaz de apă / Călătorii, călătorii, incestuoase șei tocite / ce-aș mai putea descoperi cînd suveranii se-nfierbîntă ? / Și ce vedem nu e decît, la oricare din noi orbite / și ce simțim nu e mai mult decît o patimă și-o trîntă / Iar dacă tot ce mai rivnim putem să spunem că-i femeie / ei, bine, numai un minut îngenunchem pe-o pantă groasă / o, carnea unui trandafir, pe care gerul o descheie / o, soarta unui alt vinat, o, ziua care ne apasă / La miezul nopții trîndăvim și așteptarea e absurdă / aici, în noi se sting lumini și vlaga cucăie prin muște / chiar ceața pe care-o respir îmi pare o dorință scurtă / și nici nu se mai află cîini care să latre și să muște / O, carnea unui trandafir, pe muntele fără lumină / nimic nu se mai poate azi nici întîmpla nici în cuvinte / distrugerea ce o presimt, pe melci și pe păduri să vină / și să răsară luna brusc, fărîmițarea de morminte / Ce așteptăm, ce așteptăm ? Veniți și deschideți-mi ușa / da, sînt acelaș cavaler pe piept cu numai două zale / încolo pling pînă cînd văd : / și ochii își găsesc cenușa / și timplele mi le opresc din fecundările egale / E ora cînd, din melci zoioși, distrugerea voiesc să vină / ea vine-n turnul surdomut în formă de azur și roată / o, carnea unui trandafir pe muntele fără lumină / o, niciodată, nicidecum, niciomișcare, niciodată"*. Nu supără nici aluzia argheziană a morții, nici forma interogativă ce, de-acolo vine. Poemul mi se pare teribil, conținînd o gravă meditație asupra vieții și morții, un remarcabil produs poetic cum sînt tot mai rare în ultima vreme în poezia noastră. Aș mai cita *„Faptul divin că ninge"*, *„Noi sîntem frazele și armele"*, *„Resturi"*, *„Armăsăroaicele"* omagiu splendid adus poetului Suly Gheorghiu și Crailor de Curte Veche, *„Și fără cal"*, cum parțial și alte produse ar putea fi citate, dacă nu ar fi înecate de un verbalism fără explicație. Adrian Păunescu este un poet misterios, plin de capcane peste care nu se poate trece. El nu poate fi ignorat tocmai pentru că știe cită taină cere poezia. Paradoxal, capodopera sa rămîne o poezie ocazională, de o mare și eternă frumusețe, cu izvoare în poeții noștri vechi, bine însușiți : *Domnul Tudor : „Ascultați-mă, prieteni, nici n-o să mai fie iarnă / A trecut Vladimirescu ca un tînăr zeu român / El avea pe cap cilindru / și avea-n mustăți o armă / Și-i cădea pe cal un paloș, fără teacă, paloș-spin / Și l-au îmbăiat cinci riuri și numite toate jiuri / Și l-au îmbrăcat cinci gorjuri și mantaua boarelui / Și de unde să mai vină iarna, cînd acele jiuri / Au sorbit toți norii roșii din sud-vestul soarelui ? / Am stat noi, cu ochii clește parcă înzăunduși chica / Neagră care-n falduri tulburi peste umeri bobotea / El a lunecat cu calul, a suris, n-a spus nimica / Mingiind cu frîul capul spînzurat de șaua sa / O, n-o să mai fie iarnă, a trecut prin țară Tudor / Calul flutura copite și județe-avea în mers / A trecut Vladimirescu / ciu prin aer, zeul multor / Stelc de deasupra noastră, care ard în univers / ...Astfel vin subit bărbații de prin marile morminte / Unde crește-n fierbințeală tronul lor adînc de somn / A rămas Vladimirescu închegat pe-un cal fierbinte / Răsturnat ca o grădină peste țara lui de domn"*.

„ORELE ZBORULUI"

— Un film de debut al lui Timotei Ursu —

— Se cheamă „Orele zborului", dar se va chema „Dincolo de ploaie".

— *Rațiunile celor două titluri și ale schimbării ?*

— „Orele zborului" era un titlu convențional care numea brutal metaforic filonul-idee, în timp ce „Dincolo de ploaie", chiar dacă mi se pare mai puțin comercial, este mult mai aproape de supratema eroului.

Interpreții principali : Monica Ghiuță și Emil Hossu

— *Dar care-i această „supratemă" ?*

— Eroului meu, Paul Bentu, care acum pășește în viață, o dată cu începutul exercitării profesiei (este tînăr pilot absolvent al unei școli superioare de zbor), nu-i zboară aripile chiar pe unde ar fi dorit el. Filmul mimează o poveste de dragoste dincolo de care, de fapt, se găsește pasiunea pentru profesie.

— *Se exclud într-un fel ?*

— Nu prea fac casă bună una cu cealaltă. Care-i caracteristica filmului ? Emil Hossu, în rolul lui Paul Bentu, stă 90 de minute pe ecran ; eu, spectator, nu particip obiectiv, din fotoliu, la evoluția lui, ci merg 90 de minute împreună cu el și, dintr-odată, îndrăgindu-l îi cam iert și greșelile și naivitățile, și îndoielile, doar că în evoluția sa (cele 90 minute înseamnă cîteva luni dificile pentru orgoliosul Paul, petrecute la primul său joc de muncă, stația AVIASAN-Cluj), Paul își seamănă pe drum o serie întreagă de oameni pe care ar fi trebuit să-i îndrăgească și de ei cu filmul. Răspunderea debutului în cazul tinerilor cineaști nu e o chestiune strict personală.

— *Știu că ați întrerupt filmările. De ce ?*

— S-a îmbolnăvit interpretul fără de care nu pot filma nici măcar o secvență. Pînă la această gîtuire trebuie să spun că am avut o productivitate maximă cu minimum de cheltuieli. Lumea din „cetatea filmului" mă compătimește, spunînd „vai ce ghinion ai", dar eu trebuie să fiu mulțumit pentru că uneori un regizor aflat în plină perioadă de filmare are șansa unei pauze de o lună în care să vadă de mai multe ori ce a făcut și să aibă timp de gîndire în legătură cu ceea ce urmează să mai facă. În tot răul e și un bine. De altfel, așa-zisa tînără generație de cineaști a mai demonstrat că știe să se descurce dacă ar fi să amintesc numai turul de forță al lui Șerban Creangă, care, într-o situație cu adevărat dramatică, a reușit să termine filmul de mare sensibilitate care se cheamă „Așteptarea".

— *Pe cine ai în distribuție ?*

— Am o distribuție de aur. Hossu, deja citat, Liviu Ciulei, Monica Ghiuță, George Mottoi și alți cîțiva actori de la Naționalul clujean. Sînt ajutat de cel mai bun regizor secund al cinematografiei noastre, Doru Năstase. Imaginea este semnată de Mihail Narti, iar partitura muzicală se va datora lui Florin Bogardo.

— *Alți colaboratori ?*

— Ostași și ofițeri ai Forțelor noastre armate fără de care reconstituirea momentelor din timpul inundațiilor ar fi fost foarte greu de realizat, cred eu.

În încheiere, am să-ți spun ce-mi doresc. Îmi doresc să iasă un film despre care să nu se discute ca despre un film de debut. Și cum și echipa mea de filmare își dorește același lucru...

Florica ICHIM

La Sadoveni

de Aurel Leon

La sfîrșitul primului război mondial Mihail Sadoveanu simțind nevoia să se mute la Iași, își vîndu proprietatea de la Fălticeni și cumpără casa din Podgoria Copou a profesorului Ion Perez. Această casă cu un ciudat turn patrat a fost construită de tatăl lui Mihail Kogălniceanu, trecînd apoi sub diferiți proprietari printre care și un baron Neuschatz, care îi tapetă pereții cu însemnele lui nobiliare.

Numeroasa familie Sadoveanu s-a instalat aici în 1918, făcînd mult haz în primul rînd de pretențiile baronale din zugrăveală. Din acel an vila de la Copou a devenit locul spre care se îndreptau pașii atît ai scriitorilor ieșeni grupați în jurul revistei „Viața românească" cît și ai celor în trecere prin Iași. Mihail Sadoveanu și-a întemeiat o gospodărie oarecum agricolă, după modelul celei de la Fălticeni, în care oricine era primit cu ospitalitate moldovenească, încît pe mulți și de înțelepciune milenară".

În acareturile de la Copou se simțeau la ei acasă G. Topîrceanu, I. I. Mironescu, frații Ionel și Al. O. Teodoreanu, Otilia Cazimir, Demostene Botez și toți prietenii de scris, de șah și de vînătoare ai marelui scriitor. Peronul cu plăci de ceramică bălțată de la intrare a fost călcat de Octavian Goga, Al. Brătescu-Voinești, Cezar și Camil Petrescu, Gala Galaction, D. D. Pătrășcanu, N. D. Cocea, fără a mai prelungi enumerarea, de toți cei care au însemnat ceva în literatura din perioada interbelică în cultura noastră și chiar

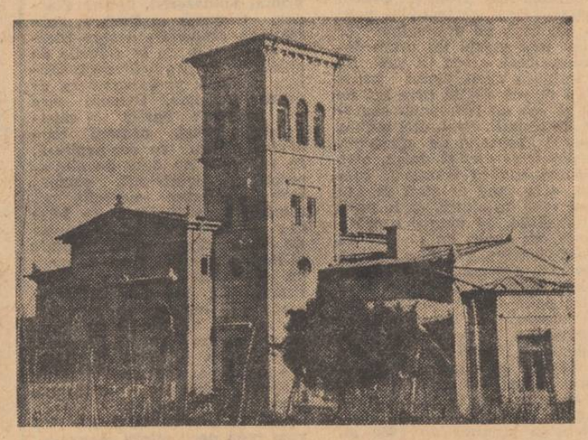

Casa Mihail Sadoveanu de la Iași

bună dreptate Panait Istrati scria în 1931 despre găzduirea sa „la Sadoveni".

„Sadoveanu a venit la București, mi-a prins mîna-mi osoasă în mîna-i de gospodar, de artist și de prieten :

— Vin la mine, la Iași bre omule necăjit !

L-am însoțit și am fost găzduit în casa-i plină de copii cu-de mulți oaspeți străini de seamă.

În vastu-i birou cu deschidere spre grădină, Sadoveanu a creat cea mai valoroasă parte a operei sale, și aci a trăit în răstimpul 1918—1937 „anii de aur" ai vieții și carierei sale.

De aceea „gospodăria de la Copou" apare nu numai în scrierile lui sau ale Profirei Sadoveanu, ci în toate evocările celor care au avut fericirea să guste din farmecul atmosferei de „la Sadoveni", o atmosferă pe care n-o egala decît poate cea de la Mărțișorul lui Tudor Arghezi.

Dar Sadovenii au fost nevoiți să se mute la București și casa din Copou a rămas tristă și pustie.

În septembrie 1945 scriitorul a dat-o în folosință ministerului agriculturii ; astfel a fost utilizată o vreme de către Institutul Agronomic din Iași. În 1950 proprietatea a fost donată statului, Sadoveanu considerînd probabil că nu va mai fi cazul ca familia lui să revină la Iași.

În ultimii ani, s-a găsit pentru vilă o întrebuințare mai adecvată, funcționînd în prezent aici Centrul de lingvistică, istorie literară și folclor din cadrul Filialei Iași a Academiei.

Cu toate acestea Iașul simte nevoia unei case Mihail Sadoveanu, a unei case în care memoria sa, a „Baltagului" și a operelor sadoveniene reprezentative să fie mereu prezentă pentru generațiile care vin. De aceea, s-a luat inițiativa amenajării interioare a casei, apelîndu-se la familie și la toți cei care posedă obiecte ce ar putea reconstitui atmosfera de „la Sadoveni". Datorită înțelegerii dovedite de doamna Valeria Mitru-Sadoveanu, la care desigur se vor adăuga prețioasele contribuții ale lui Vasile Sadoveanu, fratele mai mic al lui Mihai, ale Profirei Popa-Sadoveanu, Liei Manoliu-Sadoveanu și a lui Mircea Sadoveanu, descendenți direcți ai marelui scriitor, în fine, ale tuturor celor care au stat în preajma lui Mihail Sadoveanu (Lucia Mantu, Demostene Botez, familia Știubei, actrița Marioara Davidoglu etc), Muzeul de literatură al Moldovei speră să realizeze o asemenea operă de mare interes public.

În orice caz, cu sprijinul organelor locale de partid și de stat s-a trecut la acțiune. De aceea, ne permitem a sugera : — întrucît cercul „Viața românească" și mai ales Garabet Ibrăileanu de la a cărui naștere am sărbătorit recent un secol — nu are la Iași o casă memorială, așa cum se pregătește pentru „Junimea" și „Convorbiri literare", să fie adunat în vila Sadoveanu tot materialul evocator privind activitatea acestei reviste, de care numele lui Sadoveanu rămîne indisolubil legat.

În felul acesta, atmosfera din vila cu turn patrat ar fi aproximativ aceeași ca pe vremea cînd „viețiștii" se adunau aici pentru a pune la cale partide de vînătoare (Topîrceanu, Demostene Botez, Ionel Teodoreanu, Mihail Sevastos etc.), în timp ce Ibrăileanu îi tachina :

— Dacă tot nu împușcați nimic de ce spuneți că vă duceți la vînătoare și nu declarați cinstit : plecăm și noi să batem cîmpii ?

TUDOR MUȘATESCU CEL NEUMORIST

de Horia OPRESCU

Cînd l-am cunoscut pe Tudor Mușatescu, era imediat după debutul (echivalent cu triumful) din „Titanic vals", în 1932. El avea, atunci, 29 de ani, iar eu 28.

Toate gazetele și periodicele timpului îl răsfățau pe coloane întregi ! E. Lovinescu, despre piesa asta, a afirmat că *„este unul dintre cele mai mari succese cunoscute în istoria teatrului românesc"*. Iar G. Călinescu precizează că, tînărul autor este *„o personalitate"*.

Țiu minte, din acea foarte depărtată zi a cunoștinței noastre, o scenă povestită de el ca „autentică". Spunea că, la o sindrofie cu bărbați și femei, unde fusese prezent, se juca poker. Una din doamne, oftează deodată : *„Nu știu de ce mă cam mănîncă palma stîngă"*. *„O să iei parale ! strigă ușor invidioasă una din partenere, repetînd o veche superstiție"*. După scurtă vreme, prima jucătoare șoptește iar : *„Acum mă mănîncă și dreapta"*. La care, cei de față, se grăbesc s-adauge : *„Înseamnă că dai parale. Destul ai cîștigat"*. Iar în concluzie, Tudorică stabilește : *„Doamna în chestiune, nici n-a dat, nici n-a luat : avea rîie..."*.

După acea *primă cunoștință* (cum se zice), s-a legat între noi o prietenie de nedespărțit. Din șirul atîtor episoade voi reînvita cîteva... Aflînd, odată, că e gripat m-am dus, să-l vizitez acasă, în strada Luigi Cazzavillan. L-am găsit în vîrful patului, scriind de zor, pe genunchi. Sorbea mereu dintr-un „rom cu ceai", cum singur a mărturisit. Mirosea întreaga încăpere a scorțișoare și cuișoare...

— Măi dragă, îmi zise, de-abia aștept un guturai, să pot sta trei zile în casă, ca să scriu o piesă... Dar, acuma plecăm împreună. Mi-a trecut...

Porniram spre un faimos local cu mititei, existent și azi, în Piața Matache Măcelaru. Era acolo și un strașnic taraf. Patronul, care-l cunoștea și stima pe *celebrul* autor, ne-a întîmpinat deferent. Mușatescu privi atent în jur și luarăm loc la o masă. Dar, înainte de a face comanda, se adresă guristului de la orchestră :

— Îl vezi pe ăla cu chelie care stă încruntat, la masa din fund? Îmi e vechi prieten.

— Da, don Tudorică...

— Ei, mergi cu toată banda și cîntă-i tare, la ureche : „Pocnind din bici pe lîngă boi..." Dar să apăsați tare cînd ziceți *„pe lîngă boi..."*.

Lăutarii s-au executat pe loc. Cetățeanul îi privi, întîi, nedumerit. Apoi, mereu posomorît, le făcu semn, cu mîna, să se depărteze. Ei însă și mai tare, tot mai aproape de urechea lui, ziceau nainte, subliniind, fortissimo, cuvintele recomandate... Cel tachinat se ridică deodată în picioare, gata să lovească pe muzicanți. La care Mușatescu, din capătul cestălalt al localului i se adresează : „Ce-ai, domnule ? Nu știi că, artiștii, au fler? De ce te burzuluești că, aflîncu-se lîngă d-ta ei cîntă *„pe lîngă boi"* ?...

Tudor Mușatescu în vizită în strada Mărțișor, în casa lui Tudor Arghezi.

Tudor Mușatescu a fost, între noi, șef de generație. Îl priveam — precum și era — ca pe cel mai înzestrat. Și, dintr-un instinct, ca să zic așa, de vag istoric literar am notat în memorie ca și în carnețelul meu, nu doar scene, ci și atîtea calamburi, vorbe de duh, stihuri... Drept pildă... *„Enorma greșeală a prostului e că discută ca și cum n-ar fi"*. Or, oarecum autobiografic : *„În felul meu și eu sînt o ghicitoare : toată viața am trăit din cărți"*. Iar, în cadrul mai larg, social : *Nu te feri de rechinii oceanelor, ci de cei de-aci, din preajma ta."* Apoi, ușor sentimental : *„Imensul farmec al iubirii stă în fericirea cu care o aștepți...*

Ajungînd aici, se cuvine spulberarea unei false credințe : Tudor Mușatescu nu a fost doar umorist ! Ci, totodată un liric cald, adesea duios. Din hohotirea rîsului, se iscă lacrimi... Înainte de a fi ajuns autor de teatru, omnicunoscut, el a publicat poezii. Galante, pline de fior și melancolie, ușurel nostalgice. Iată o singură exemplificare, de la abia 20 de ani vîrstă... *„Azinoapte, piticii cheflii din vie au ținut sfat între ei, / Fiindcă le spusese toamna să culeagă tot ce e mai bun pentru tine. / Unul, mai tînăr, ar fi vrut să-ți aducă smochine / Și ceilalți au rîs de el, tăvălindu-se în iarbă, / Și i-au aruncat, în barbă, cu licurici. / Fiindcă și piticii tineri au barbă. /*

Dar artistul acesta, sclipitor și vivace, autor a zeci de piese, irezistibile, jucate cu „casa închisă", — de la o vreme, a început să țînjească. Spiritul, efervescent, sălășluia într-un cuib ce prinsese a se dărăpăna.. Întîi, apăru o răgușeală, așa zisă „fără gravitate". Deși, tratată atent și *științific* (atît cît secolul îngăduie !) jena vorbirii se accentua. Spusele lui erau tot mai puțin vibrante, mai stinse. Făceai efort să-l înțelegi. Atunci mi-a dezvăluit o probă din acel *umor tragic*, pe care preferam să nu-l înscriu printre posibilitățile lui :

— Dragul meu, îmi agrăi gîjîit și arătînd cu mîna spre grumazu-i înfășurat după întîia intervenție chirurgicală. Tu știi că, popular, cancerul se cheamă *rac*. Și mai știi că, racul merge deandaratele, *dă înapoi*. Ei, dar eu sînt mai cu moț ! La mine, racul merge nainte. Progresează !... (Totuși, pe buletinul medical ce a încheiat viața lui Tudor Mușatescu, nu se pomenește de cancer, ci de *ciroza ficatului*).

Înainte de a încheia restrînsele suvenire despre neuitatul prieten, voi transcrie versurile ce mi le-a dăruit în 1935 : „FINAL DE ELEGIE... *Și-n iarna amintirii, sub cerul care sună, / Din gerul meu lăuntric, tu te înalți și treci / Ca un parfum albastru și vertical, sub lună / Pe cîmpuri nesfîrșite de violete reci.*"

Apoi, se cuvine să mai arăt că am cercetat și *arhiva*, ocrotită cu sfințenie, de actrița Kitti Mușatescu, devotata-i soție, ca și de fiul lor, iscusitul regizor Bobiță Mușatescu. Din relicvele acestea copiez slovele notate cu scriitura sa foarte hotărîtă : *„Cînd voi muri, rog pe ziariști să nu umble la stilouri... Că sunt în stare să fur unul din ele, ca să scriu și pe lumea cealaltă, mai avînd încă atîtea de spus"*.

DIN CARNETUL UNUI IMPRESAR

de George SBÂRCEA

O TELEGRAMĂ DIN PARIS ne aduce vestea emoției pe care naiul lui **Gheorghe Zamfir** și acompaniamentul taraful său au iscat-o în rîndurile publicului francez, antrenîndu-l în urmărirea nebănuitelor implicații de timbruri și intonații ale instrumentelor noastre populare. O altă telegramă fericită, în termeni exultanți, întreaga artă românească pentru succesul repurtat de corul **„Madrigal"** la Festivalul internațional din Ossiachul austriac, de curînd încheiat. În programul primit recent de la Filarmonica Berlinului occidental, citim, în fruntea concertelor primei serii de abonamente ale vitoarei stagiuni, numele lui **Erich Bergel**, alături de al lui **Herbert von Karajan** și dr. **Karl Böhm.** Violonista **Silvia Marcovici** și maestrul **Ion Voicu** sînt așteptați, în următoarele luni, în mai multe țări ale Europei. **Ludovic Spiess** ne-a salutat, prin cîteva rînduri, din New York, după triumfalul său debut la Opera Metropolitană. La Montreal, în Canada, un restaurator condiționează deschiderea noului său local de prezența unui taraf românesc. Cîteva orașe din Uniunea Sovietică, inclusiv Moscova, așteaptă peste vară turneul ansamblului de estradă al **Teatrului Muzical din Galați.** La Klagenfurt vor începe, în curînd, repetițiile pentru noua stagiune, cu cîntăreți și balerini români. Pe lîngă toate acestea, cel puțin două sute de solicitări de peste hotare sînt, de pe acum, rezolvate, iar altele, și mai multe, își așteaptă soluționarea grabnică.

Surprinsă astfel, în dinamica ei, munca de impresariere devine termenul dialectic al valorii artei noastre interpretative și, totodată, un prilej de mîndrie pentru toți cei ce iubesc muzica românească și pe emisarii ei în lume.

MĂ AFLAM la Stockholm, la începutul acestei veri, în birourile toropite de soare ale fundației de impresariere a Suediei, „Rikskonserter". Tratam, de mai multe ore, cu capricii sintactice și abilități comerciale — pe care încerc acum să le deprind — cu niște, gravi pînă și-n surîsul lor continuu, gentlemeni nordici, respectînd ritualul unei lumi unde întreruperile de orice fel sînt taxate drept nepolitețe, cînd ușa biroului s-a deschis brusc și o secretară a intrat cu o telegramă în mînă, ca să ne dea de știre că, la Festivalul de la Bergen din Norvegia, corul condus de **Marin Constantin** a provocat un delir atît de neașteptat, încît au trebuit trase, la ieșirea madrigaliștilor, cordoane de poliție pentru zăgăzuirea entuziasmului ascultătorilor.

Cine îi cunoaște cît de puțin pe scandinavi își dă seama, dintr-o astfel de temperatură însuflețită, că arta noastră e capabilă de minuni. Fiindcă-i o minune ca norvegienii să-și iasă din tradiționalul lor calm, și o minune chiar mai mare este ca o secretară să se încumete să dea buzna peste niște tratative foarte protocolare, spre a vesti o biruință artistică românească!

LA SĂPTĂMÎNILE FESTIVE VIENEZE artiștii lirici timișoreni au prezentat, în premieră mondială și în formă concertantă, opera **Sakuntala** de Schubert. Orchestra simfonică din capitala Austriei a fost dirijată de **Cornelia Voinea,** o delicată artistă română, a cărei baghetă — spune presa din Viena — a descoperit și tălmăcit întreaga încărcătură emoțională și rezonanța **echt weanerisch** a bunului Franzl !

Prin astfel de contribuții și prezențe, arta noastră interpretativă capătă o altă valoare specifică decît cea numai națională : ea își dezvăluie tot mai mult universalitatea.

CLIPA FRUMOASĂ, clipa necunoscută a impresarului este aceea cînd, dincolo de artistul cu care vine, profesional, în contact, descoperă omul căutînd în îndeletnicirea sa un echilibru moral. Mi s-a întîmplat să discut, de curînd, cu dirijorul atenian Theodor Vavayanis nu atît despre muzica propriu-zisă, cît despre darul ei de a dărîma în jur toate barierele căilor de acces spre inima oamenească, ca ea să fie invadată de sursele de încredere ale vieții.

Cei ce l-au auzit pe Vavayanis conducînd orchestra Filarmonicii, au înțeles cît aur ascuns și nebănuit iese la iveală din instrumente, atunci cînd le animă un muzician fin și profund, inaccesibil tentațiilor „baghetismului".

ECOURI

41 DE ȚĂRI vor participa cu filme la festivalul de la Moscova ce va începe la 19 iulie. Printre țările ce participă pentru prima oară se semnalează Mongolia, Cipru, Kuweit și Panama.

●

„ATLANTIDA", așa se intitulează coproducția franco-tunisiană aflată în curs de turnare în deșertul Tiaret din sudul Tunisiei. Regizorul Jean Kerchbron a încredințat rolul principal a acestei noi versiuni a Atlantidei, actriței Ludmila Tchérina.

●

ACTORUL bulgar Stefan Danailov, favorit al tinerilor amatori de film, este eroul unui serial de televiziune. De altfel, el a fost prezentat de televiziunea noastră sub denumirea „La fiecare kilometru". 13 noi episoade sînt în curs de turnare avîndu-l ca interpreți atît pe Stefan Danailov cît și pe ceilalți actori din rolurile principale. Turnarea noilor episoade va fi terminată în 1972.

●

Cary Grand, una din marile vedete ale Hollywood-ului, a decis la vîrsta de 67 de ani să-și încheie cariera cinematografică, reluîndu-și adevăratul său nume, Archibald Alexander Leach.

DUMINICĂ 11 IULIE

PROGRAMUL 1. 8,30 : Sport și sănătate. 9,00 : Matineu duminical pentru copii. 10,00 : Viața satului. 11,15 : Albumul compozitorilor români : Tudor Jarda. 12,00 : De strajă patriei. 12,30 : Selecțiuni din „Revista operetei" — spectacol realizat de Televiziunea din R.D.G. (reluare). 13,00 : Emisiune în limba maghiară. 14,30 : Postmeridian. Sport. Magazin. 16,10 : Planeta giganților. 19,00 : Vetre folclorice „Ca pe Someș". 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal și sport. 20,00 : Reportajul săptămînii : „Aici a fost cîndva un golf !" 20,15 : Film artistic : Feroviarul. Cu Pietro Germi și Silvya Koscina. 22,05 : Recital Ruxandra Ghiață. 22,25: Telejurnal. 22,40 : Telesport.

PROGRAMUL II. 20,00 : Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20,30 : Reportaj TV : „Cum începi legendele". 21,00 : Buletin de știri. 21,05 : Săptămîna culturală bucureșteană. 21,15 : Fii cuminte Cristofor de Aurel Baranga.

LUNI 12 IULIE

18,00 : Patriei. Emisiune de versuri. 18.15 : Scena. 16,45 : Stopcadru. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal și sport. 20,10 : Roman foileton : Mizerabilii (IV). 21,05 : Idei contemporane. Sociologia astăzi. 21,35 : Steaua fără nume — muzică ușoară. 22,35 : Telejurnal. 22,45 : Telesport.

MARȚI 13 IULIE

PROGRAMUL I : 10,00—11,00 : Teleșcoală. 18,00 : Revista literară T.V. 18.30 : „Toate pînzele sus". 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : România '75. 20,30 : Seară de teatru : Despot Vodă de Vasile Alecsandri. 22,10 : Soliști de

muzică ușoară. 22,35 : Breviar juridic. 22,50 : Telejurnal.

PROGRAMUL II : Din concertele celei de a doua ediții a Festivalului de muzică de cameră — Brașov. 20,30 : Reportaj-anchetă : Transportul în comun. 21,10 : Desene animate. 21,25 : Universitaria. 21,40 : Blocnotes. 21,50 : Buletin de știri. Sport. 21,55 : Cronica literară. 22,10 : Inima lui Bonivur (ultimul episod). 22,35 : Muzică de jazz.

MIERCURI 14 IULIE

18,00 : Ex-Terra '71. 18,25 : Mult e dulce și frumoasă... 18,40 : Confruntări. Cum onorați efortul societății ? 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : Reflector. 20,15: Tele-cinemateca : Salariul groazei. 22,25 : Teleglob. Trandafirul și sarea. Un film despre Normandia. 22,50 : Telejurnal.

JOI 15 IULIE

PROGRAMUL I : 17,30 : Emisiune în limba maghiară. 18,30 : La volan. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal și sport. 20,10 : 15 minute despre sănătatea dv. „Ce trebuie să facem pînă la sosirea medicului ?". 20,25 : Dinamica societății românești. Socialismul și valoarea umană. 21,00 : Antologia umorului. 21,25 : Cadran internațional. 22,10 : Interpretul săptămînii : Constanța Cîmpeanu. 22,30 : Telejurnal.

PROGRAMUL II : 20,10 : Punct contrapunct. 21,40 : Buletin de știri. 21,45 : Biblioteca pentru toți. Vasile Alecsandri (I).

VINERI 16 IULIE

14,30 : Tenis de cîmp. România —R.F.G. 18,50 : Lumea copiilor (Interviziune). „Călătorie năzdrăvană cu balonul". 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : Reflector. 20,15 : Ce vreți să știți despre marketing ? 21,05 : Ecran românesc : Moara cu noroc. 22,50: Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 17 IULIE

15,30 : Tenis de cîmp : România—R.F.G. Partida de dublu 17,30 : Emisiune în limba germană. 18,15 : Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal și sport. 20,10 : Tele-enciclopedia. 21,10 : Spectacol muzical-distractiv transmis din stațiunea Venus. 22,40 : Telejurnal. 22,50: Săptămîna sportivă.

LA CE VISĂM ÎNAINTE DE A NE NAŞTE?

Aproape toţi medicii sînt astăzi de acord că... data naşterii omului este alta decît cea înscrisă pe buletin. Toţi sîntem mai bătrîni cu nouă luni. Poate ar trebui să amintim, să subliniem, o prioritate românească. Cel ce a afirmat pentru prima oară că „auzim înainte de a ne naşte", atrăgîndu-şi ironiile şi neîncrederea aproape generală, aşa cum se întîmplă întotdeauna cînd o afirmaţie ştiinţifică nouă contrazice, răstoarnă tot ceea ce se credea pînă atunci, tot ceea ce era ştiut, „clasic" — este dr. Dumitru C. Vasiliu. Şi iată, acum, cercetările asupra acestei perioade a vieţii, se înmulţesc. Concluziile se înscriu cu spectaculozitate. Se demonstrează cît de important este acest timp de viaţă intrauterină, ce influenţă considerabilă poate avea asupra dezvoltării ulterioare a omului. Multe întrebări rămase fără răspuns sau cu răspunsuri lipsite de argumente îşi găsesc soluţia. Multe întrebări abia încep să se pună.

Iată, de pildă, una dintre cele mai surprinzătoare, formulată de dr. Edward J. Quilligan, de la şcoala de medicină a unei universităţi californiene : visează oare fetusul ? Şi de aci : începînd din ce moment al vieţii sîntem capabili să visăm ?

Dr. Quillighan face o serie de înregistrări pe fetuşii de animale. Interpretarea acestora este formală : şi anume, se constată existenţa undelor cerebrale analoge din multe puncte de vedere cu cele ale adultului. În speţă, este vorba de cele ale somnului profund şi ale somnului paradoxal, adică tocmai acele care corespund la adult cu faza visurilor. Ele sînt în toate punctele comparabile. Mai mult încă, ca şi la adult, în decursul acestei perioade, presiunea sanguină şi ritmul pulsului variază. În sfîrşit, aşezînd electrozii la colţul ochilor fetuşilor, cercetătorul californian a putut verifica faptul că în faza prezumată a fi a visului, s-au constatat ca şi la adulţi, mişcări rapide ale ochilor.

Aşadar, se notează în revista „Medical Tribune", de unde relatăm informaţia, că un foetus poate visa. Rămîne acum să se stabilească şi... ce anume.

ELECTRONICĂ

CÎND MICUL ECRAN VA CREŞTE CA UN URIAŞ

O „noutate" mult contestată, devenită astăzi celebră — ovonic — concurează cristalele semiconductoare. Mîine tehnicile imprimeriei vor fi revoluţionate ; se prevede, datorită ovonic-ului, geneza televiziunii pe marele ecran.

Succesul electronicii constă în a fi pus la lucru electronii şi nu obiectele — scrie într-un articol binecunoscutul cronicar ştiinţific Francois de Closets. Îmblînzirea atomilor, a electronilor, a cîmpurilor pentru a construi maşini, iau locul, astăzi, fabricării angrenajelor, resoartelor, bielelor, obişnuite înainte. Această mobilizare a materiei în intimitatea sa a fost posibilă printr-o reorganizare foarte riguroasă a unor cristale. Ordinea este cuvîntul cheie al tuturor acestor dispozitive : tranzistori, diode, memorii, circuite integrate care constituie organele maşinilor moderne. În materia activă care le compune, fiecare atom trebuie să fie definit în ce priveşte natura şi orientarea sa, cu preţul unei lupte acerbe împotriva defectelor şi impurităţilor. Este preţul eficacităţii şi reproductibilităţii. Puritatea şi perfecţiunea asigură astăzi preeminenţa siliciului şi feritelor. Tentativele rivale, de a oferi noi corpuri susceptibile de a produce efecte interesante pentru electronică apar mult prea îndrăzneţe. Ele prezintă în fapt, un handicap aproape insurmontabil : nu pot fi îmblînzite. Sau, pentru a le folosi, este nevoie de un drum mult prea lung. Iată motivul de scepticism al laboratoarelor în faţa noutăţilor din alte laboratoare. Nimeni nu-şi poate imagina că efectele necesare pot fi obţinute în afara ordinei cristaline dintre cele mai riguroase. Uimirea specialiştilor a fost de aceea cu atît mai mare cu cît în 1969 Standford R. Ovshinsky anunţa că a obţinut efecte de comutare rapidă şi efecte de memorie în materii amorfe şi de foarte slabă puritate. Cum oare — se întrebau toţi ceilalţi — pot fi cristalele semiconductoare concurate de către materiale dezordonate şi puţin purificate atunci cînd proprietăţile căutate par a fi legate de ordine şi puritate ? Şi totuşi, imposibilul se impune. În lumea ştiinţifică explodează noutatea contestată, devenită celebră, numită ovonic ! Experienţele lui S. Ovshinsky începuseră cu o peliculă subţire — aproximativ de grosimea unui micron — dintr-un amestec de telur, arsenic siliciu şi germaniu... De aci a început marea aventură. Efectele de memorie şi de comutare pot fi obţinute deci în stîlcle semi-conductoare Mîine acestea vor revoluţiona tehnicile imprimeriei şi vor permite geneza „televiziunii pe marele ecran".

METEOROLOGIE

METEOROLOGUL AUTOMAT

E frumos şi plăcut să fii meteorolog. Profesia e interesantă, chiar foarte interesantă şi dacă ai şansa să te afli într-o regiune mai deosebită nu ai ce regreta. Dar ştiţi dv. ce înseamnă să fii meteorolog într-o zonă greu accesibilă ?

Nu mi s-a întîmplat niciodată chiar dacă, după o zi de luptă cu muntele, nu aveam să rămîn decît puţine ceasuri pe Omul, să nu-i vizitez şi pe anonimii meteorologi ai staţiei aflate în vecinătatea cabanei, după cum întotdeauna am fost cuprins de admiraţie în faţa meteorologilor din pustietatea Lăcăuţiului vrincean sau a celor de pe Toaca Ceahlăului ori de pe vîrful Ţarcu din apropierea Retezatului. Pentru că e imposibil să nu fi impresionat profund de tăria acestor oameni primitori din Carpaţi, care înfruntă aerul rarefiat şi clima potrivnică, în mijlocul pustietăţilor, în condiţii de aprovizionare şi de viaţă deosebit de grele. Trec uneori luni şi luni de zile fără să coboare de pe munte, după cum în lungile luni de iarnă, rar se întîmplă să se avînte pînă la ei vreun suflet de om, şi ei se retrag asemeni urşilor în bîrlogul lor ieşind cu rîndul pe terasa clădirii sau luptîndu-se cu vijelia năpraznică pentru a ajunge la cutiile cu aparatură din apropiere.

Dar aceasta e doar latura sentimentală a situaţiei. Pentru că mai există şi una mai puţin sentimentală dar care merită toată atenţia : aceste staţii cu aparatură de tip clasic presupun un personal numeros, 5—6 oameni, căruia trebuie să i se asigure şi un spor de altitudine, cheltuieli mari pentru asigurarea aprovizionării cu apă, alimente, combustibil, pentru a nu mai aminti de parametrii de confort despre care vorbeam mai sus.

Necesităţii de a înmulţi staţiile meteorologice, de a completa lacunele existente în reţeaua de staţii, mai ales în zonele nelocuite, îi vine acum în ajutor meteorologul automat, staţia meteo automată a geografului Gh. Băzăc de la Institutul Meteorologic Central, o interesantă invenţie brevetată de O.S.I.M.

Concepută pe elemente telefonice (relee, markere) uşor procurabile în comerţ, staţia automată compusă dintr-un dulap metalic şi din nişte receptoare instalate în aer liber, înregistrează şi transmite un mare număr de parametri măsurabili : temperatura în momentul transmiterii, temperaturile extreme (maximă şi minimă) în cursul a 24 de ore, presiunea atmosferică, direcţia şi viteza vîntului, cantităţile de precipitaţii, insolaţia directă. Iată şi cîteva amănunte interesante :

Aparatul de măsurare a temperaturii este solicitat din 5 în 5 minute de către staţia automată pentru a transmite memoriei ei valorile ce trebuie înmagazinate în vederea stabilirii temperaturilor extreme. În fiecare oră staţia transmite prin radio valorile memorate. Pluviometrul transmite şi el fiecare milimetru de apă captată unui sistem de memorizare care îl retransmite apoi centrului la fiecare transmisie obişnuită. La rîndul ei viteza vîntului este înregistrată automat, timp de 2 minute înainte de începerea transmisiei, memorată şi apoi retransmisă.

Transmisia are loc la fiecare oră, prin radio, rapid (45—50 secunde) pentru a se face economie de energie electrică, cu ajutorul unui emiţător simplu, de concepţie originală, printr-un limbaj codificat (de fapt un Morse adaptat). În paralel transmisia e înregistrată cu cerneală pe o bandă de hîrtie specială, ceea ce permite interpretarea ulterioară a benzii.

Un alt compartiment înregistrează, pe o durată de 3 luni, direcţia şi viteza vîntului, cantitatea de precipitaţii şi durata de strălucire a soarelui, ceea ce permite realizarea unor studii de mai mare anvergură şi profunzime.

Întregul dispozitiv de înregistrare este antrenat de un mecanism de ceasornic care face şi programarea emisiunii şi care se remontează automat printr-un dispozitiv electro-magnetic. El este deservit de un acumulator care poate fi încărcat de un agregat eolian, fapt nu lipsit de importanţă dacă avem în vedere că zonele nelocuite sînt de obicei bătute de vînturi puternice.

Staţia automată Băzăc se anunţă foarte interesantă prin economiile materiale preliminate şi prin uşurarea efortului uman al meteorologilor pe care-i va smulge din sihăstria şi asprimile muntelui.

M. RADIAN

BIOLOGIE

CU O INIMĂ NOUĂ, DAR ÎN PERICOL DE GUTURAI!

Un rezultat surprinzător : un şoricel gol căruia i-a crescut un smoc de pene pe spate. Şi cu aceasta, o nouă cale este deschisă transplantului. Dar pentru a reuşi, este scos din „piesa" vieţii, a imunităţii, enigmaticul şi importantul timus. Atunci, organismul acceptă orice : organe noi şi... maladii. Armata apărării este „paralizată", anihilată.

Imaginaţi-vă cum poate arăta un şoricel gol, adică complet lipsit de blană, avînd în schimb pe spate un smoc de pene, nu „grefat" ci crescut din el. Este ceea ce a obţinut cercetătorul danez Joergen Rygaard lucrînd pe un anumit soi de şoareci, special procuraţi din Scoţia. El le-a grefat bucăţi de piele de la şobolani, porumbei şi apoi de la cuci. Bucăţile de piele s-au grefat fără să fie respinse cum se întîmplă de obicei cu corpurile străine. Este poate bine să precizăm că soiul acestor şoricei, complet fără blănită, nu are nici timus. Or, aci este întreaga problemă.

Se ştie că timusul este un organ pe care-l au toate vertebratele superioare. Rolul lui era enigmatic. Relativ voluminos în momentul naşterii, el creşte un timp în acelaşi ritm ca restul corpului. Un timp... pînă la pubertate. Apoi se atrofiază cu rapiditate. Şi dacă iniţial apare ca o glandă formată din doi lobi mai mult sau mai puţin ovali, situată în faţa traheei şi îndărătul sternului, între cei doi plămîni, la vîrsta adultă nu mai reprezintă decît mici noduli greu de regăsit în mijlocul unui ţesut abundent, gras. La ce serveşte ? Foarte multă vreme întrebarea a rămas fără răspuns. Se înaintau tot felul de ipoteze. Cercetări şi experienţe întreprinse în urmă cu vreo 15 ani, aveau să depisteze rolul timusului în imunitate.

Un citologist, R. Ruth, arată că în perioada cînd animalul îşi constituie echipamentul imunologic, rolul timusului este de a furniza altor organe limfoide, limfocite. Începînd din 1961 mai mulţi cercetători, primul pare să fi fost australianul Jacques Miller, lucrînd într-un laborator din Anglia, încearcă una dintre cele mai dificile experienţe : operarea timusului chiar în momentul naşterii. Principala observaţie făcută la aceste animale lipsite de timus, din primul moment al vieţii lor : absenţa facultăţii de a forma anticorpi. Nu sînt imunizaţi împotriva niciunui antigen, niciunei toxine. În schimb, şoarecele lipsit de timus poate să primească o grefă — o bucată de piele de la altă specie de şoareci sau chiar de şobolani şi să păstreze grefa tot restul vieţii, în timp ce grefa este respinsă, fără excepţie de către toţi şoarecii martori (cu timus). Iată aşadar premizele cu care a lucrat şi cercetătorul danez Rygaard.

Smocul de pene grefat şoarecelui şi păstrat de acesta ca şi cum i-ar aparţine „de la natură" nu este în fapt decît o nouă demonstraţie a ipotezei înaintate, a experienţelor urmărite de zece ani încoace. Ce vrea totuşi să demonstreze ? Dacă într-o zi se va reuşi să se opereze acest organ încă din primele momente de viaţă ale unui copil, dar astfel ca organismul să poată construi unele — puţine — facultăţi de apărare, s-ar putea soluţiona cea mai spinoasă problemă a transplantului de inimă şi a celorlalte organe. Există un mare pericol : organismul nu va putea lupta singur împotriva guturaiului, de pildă. Iar atunci cînd omul va primi, fără ca organismul său să protesteze împotriva „intrusului", o inimă străină, sau un alt organ, medicina va fi obligată să realizeze mijloace de apărare a corpului pe cale artificială.

O nouă cale este deschisă transplantului de organe. Dar celelalte „ieşiri" se închid. Fără îndoială că în acest „serial" al cercetărilor ştiinţifice, nimeni nu se poate plînge de absenţa „suspense"-ului.

Cercetătorul danez Joergen Rygaard împreună cu şoricelul „cu pene"

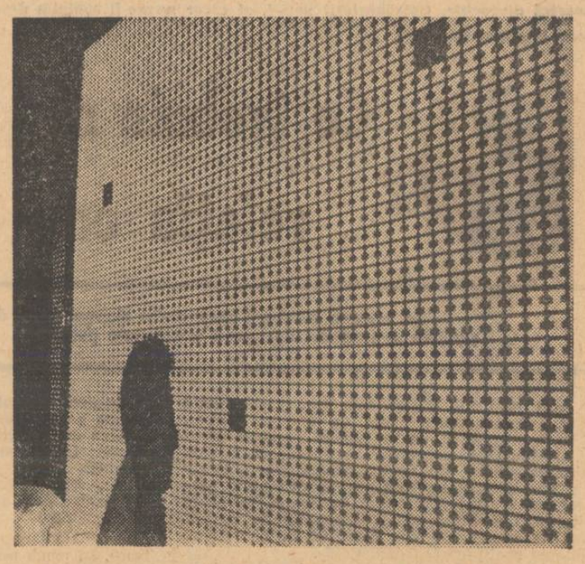

În imagine : Umbra părintelui ovonicului, Stanford R. Ovshinsky în faţa unui panou făcut din dispozitive realizate din semiconductori amorfi.

CÎND NATURA SE... JOACĂ

Este destul ca natura să combine acidul boric, titanul şi magneziul ca omul să găsească rezultatul acestei „asociaţii", de altfel foarte rară, util. Este vorba de un mineral negru, ale cărui cristale au dimensiuni de la o jumătate la doi centimetri, cu densitatea de 3,6. Descoperind acest nou mineral, geologii sovietici l-au numit „azopriot". L-au descoperit pe malul vestic al lacului Baical, în Siberia orientală. Analizele efectuate la Institutul de cercetări ale scoarţei terestre de la secţiunea din Irkutsk a Academiei de ştiinţe a U.R.S.S., au demonstrat că azopriotul aparţine grupei de combinaţii extrem de rare (mai sus amintite) ce se întîlnesc.

URIAŞ REZERVOR DE DIAMANTE

Drumul căutătorilor de diamante este pe verticală. Pentru a ajunge la destinaţie nu vor avea de făcut decît o călătorie de 350 de km. Numai că ea va fi... spre interiorul pămîntului. Savantul englez A. R. Lang de la Laboratorul de fizică al Universităţii din Bristol a înaintat o ipoteză după care acest nivel diamantifer s-ar fi creat ca urmare a mişcărilor de convexie care se desfăşoară în interiorul Terrei şi pe baza căruia unele materiale s-ar acumula la nivele specifice. După părerea savantului englez, cantitatea de diamante la acest nivel ar fi considerabilă devreme ce ar atinge unu la sută din masa materialelor parvenind pînă la acest nivel.

Acum 3 200 de ani la dentist!

Un antropolog — dna Lucille Homy de la Institutul Smithsonian din Washington şi un stomatolog, M. Richard Koritzer, studiind vreo 20 000 de cranii au descoperit că pieile roşii mergeau la dentist în urmă cu 3 200 de ani. Printre craniile provenind dintr-un cimitir indian, datînd din anul 1 200 î.e.n. (şi descoperit în 1938, lîngă Saint-Louis, Missouri) au găsit pe falca unui om un molar... în curs de tratament şi pe cea a unei femei de vreo patruzeci de ani, doi dinţi ce fuseseră obturaţi cu ajutorul unui fel de ciment.

La aceasta se adaugă o altă descoperire a dnei Homy şi a dr. Koritzer, extrem de interesantă. Este vorba de situaţia dentară a egiptenilor din antichitate. Ei au constatat că doar 2—3% din egiptenii care au trăit în perioada dintre a şasea şi a 12-a dinastie par a fi prezentat carii dentare, în timp ce procentajul atinge 90 la sută, după studiile efectuate asupra craniilor egiptenilor din epoca dinastiei a 18-a.

Două concluzii posibile aşadar : or, în perioada de timp, între dinastia a şasea şi a 12-a exista o pleiadă de excelenţi medici stomatologi, or este vorba pentru cei din timpul dinastiei a 18-a de o situaţie de abundenţă alimentară — favorizantă şi o neglijenţă „nepermisă" în îngrijirea dinţilor.

ATENŢIE MĂRITĂ: PESTICIDELE!

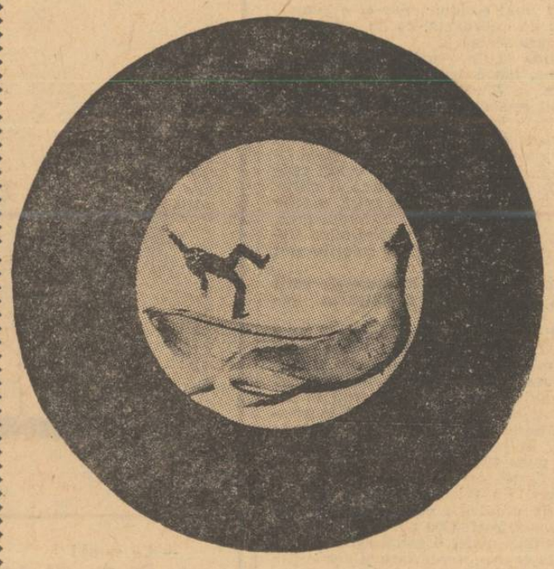

„Armele" de luptă împotriva dăunătorilor sînt cu două tăişuri ? Este una dintre cele mai dificile probleme ale actualităţii. Ştiinţa însă oferă astăzi soluţia. Sau, mai corect, cum ne putem feri de efectele insidioase, deseori nebănuite ale acestor mijloace moderne.

Unul din mijloacele cele mai eficace pentru distrugerea dăunătorilor din agricultură l-a oferit chimia. S-a constatat că unele substanţe organice ce conţin clor, fosfor, mercur, arsen sînt toxice pentru insectele ce ameninţă producţia agricolă. Utilizarea lor a permis obţinerea unor recolte duble. Aceste substanţe au fost numite pesticide.

Fiecare pesticid nu poate acţiona însă, fără să afecteze într-un fel forma de viaţă pe care au interesul să o apere, cu alte cuvinte toate pesticidele folosite pînă acum în agricultură au o oarecare toxicitate pentru organism. Produsele antiparazitare se acumulează în organismul uman, efectele manifestîndu-se cu întîrziere. Clordanul, aldrina, dieldrina etc. acţionează fiecare într-un mod specific.

Produsele organo-clorurate sînt foarte solubile în lipide, acumulîndu-se în grăsimile organismului. Ele pot provoca, la o anumită doză, leziuni hepatice, renale, pot acţiona asupra sistemului nervos central sau asupra glandelor endocrine. Compuşii organo-fosforici mai puţin stabili inhibă unele enzime, făcînd să apară în organism metaboliţi toxici. Compuşii organometalici pot fi reţinuţi la nivelul sistemului nervos central sau al glandelor endocrine.

Pesticidele pulverizate pe produsele vegetale pot pătrunde în organismul uman fie prin consumarea directă a acestor produse, fie prin intermediul regnului animal. Ierbivorele consumînd furaje ce conţin pesticide le acumulează în organe şi ţesuturi. Omul consumînd carnea sau laptele, cu toate derivatele acestuia şi în special untul, poate introduce în organism dintr-o dată o doză mare de pesticide.

Determinarea acestor substanţe în alimente constituie o operaţie dificilă din cauza concentraţiilor foarte mici în care se găsesc. Cromatografia în gaz este metoda de selecţie pentru astfel de analize. Comisiile de experţi O.M.S. şi F.A.O. au încercat să stabilească dozele maxime de pesticide pe care un aliment le poate conţine. Un studiu efectuat de către Laboratorul cantonal de chimie din Geneva a pus în evidenţă cantităţi peste normele admise în produsele lactate şi legumele cultivate din seră precum şi în laptele a 12 mame.

Utilizarea raţională a pesticidelor, găsirea unor substanţe noi, mai puţin toxice pentru om, analiza chimică a produselor alimentare, iată cîteva din soluţiile ce ne pot feri de efectele insidioase şi de multe ori nebănuite, ale acestor mijloace moderne.

SALVATOAREA VITAMINĂ C

Dr. M. Mokranjac şi C. Petrovic de la Facultatea de Farmacie din Belgrad au stabilit că acidul ascorbic (vitamina C) este un antidot eficace pentru sărurile de mercur. O doză mortală de mercur este suportată cu uşurinţă de toţi cobaii cărora li s-a administrat în prealabil 200 mg. de acid ascorbic pe zi timp de şase zile. Cînd vitamina este administrată abia o dată cu otrava, şi în zilele următoare, ea salvează două treimi din animalele otrăvite. Autorii citaţi au demonstrat înainte de aceasta şi acţiunea acidului ascorbic — aceeaşi — asupra otrăvirii cu săruri de plumb.

SCURTĂ CĂLĂTORIE ÎN UNIVERSUL CULORILOR

● O lume monocromă este de neînchipuit ● Ştim să alegem o culoare? ● Pentru melancolici recomandăm roşul ● Albastrul închis este rece, în ton deschis — calmant ● Vopsiţi pereţii în roz. Combat depresiunea ● Eleganţa combinaţiilor ton în ton ● Stimulent al poftei de mîncare

Strada, parcul, blocul, apartamentul, îmbrăcămintea, toate ne apar ca nişte compoziţii de culori. O lume monocromă, într-o singură culoare, este de neînchipuit. Alegerea unei culori este o chestiune de gust, se spune în general. Dar numai atît? Ştim să alegem o culoare în funcţie de multiplele ei calităţi, cunoscînd bine relaţia între ea şi om, influenţa ei asupra vieţii, comportării noastre? Am fost deseori rugaţi să dăm sfaturi privind armonizarea culorilor în decorarea locuinţei, în îmbrăcăminte sau în machiaj. În anumite cazuri, am dat aceste sfaturi, individualizîndu-le. Sînt însă cîteva principii, cîteva reguli de comportare în lumea aceasta a culorilor pe care, cunoscîndu-le, ne vom putea descurca mai uşor, ghidaţi şi de gustul nostru, în alegerea acelor tonuri, a acelor nuanţe care ne vor da nu numai o satisfacţie estetică, dar vor avea darul de a provoca sau întreţine buna noastră dispoziţie. Colaboratorii noştri, al căror nume îl întîlnim deseori în această pagină, ne-au răspuns la cîteva întrebări.

Ce trebuie să ştim despre relaţia om — culoare?

La această întrebare consemnăm răspunsul dat de dr. ELENA BARNEA, cercetător ştiinţific la Institutul de igienă şi sănătate publică

Studii medicale dintre cele mai vechi atestă că culoarea, care este un excitant vizual, se transmite şi ea la nivelul scoarţei cerebrale, influenţînd procesele nervoase superioare. Reflectarea culorii din mediul ambiant prin intermediul analizatorului vizual asupra sistemului nervos central şi organismului în întregime, influenţa ei asupra bunei-dispoziţii, capacităţii de muncă, odihnă, starea generală este cercetată în laboratoare speciale cu profil medical-psihologic.

Mulţi specialişti consideră verdele drept o culoare neutră, lucru care se înţelege uşor, deoarece omul în cursul evoluţiei sale istorice a fost înconjurat de vegetaţie verde. Orice altă culoare acţionează fie deprimant, fie excitant. **În general, culorile se împart în două categorii : CULORI ÎNVIORĂTOARE şi CULORI LINIŞTITOARE** sau chiar **deprimante. Din prima grupă fac parte culorile roşu, galben, portocaliu, roz, din cea de a doua albastru, violet, negru.** Primele dau impresia tonurilor calde, celelalte, în special culoarea albastră, dau impresia de răceală. La buna dispoziţie psihică pe care o creează culorile calde, tonurile deschise, contribuie şi climatul de lumină pe care îl realizează acestea, prin puterea lor de a reflecta în mare proporţie radiaţiile luminoase. Culorile închise absorb radiaţiile, reduc luminozitatea şi dau o atmosferă întunecoasă, uneori deprimantă.

Observaţii medicale arată că dispoziţia sufletească a melancolicilor se îmbunătăţeşte în cazul în care sînt instalaţi în camere cu lumină roşie. Dimpotrivă, oamenii cu sistemul nervos neechilibrat se liniştesc în camere cu lumină albastră. S-a constatat că pentru oamenii cu un sistem nervos echilibrat odihna s-a realizat în cele mai bune condiţiuni în camere cu pereţii de culoare deschisă, în timp ce culorile tari, în special cele de roşu, nu au fost favorabile. Vopsirea pereţilor în culori deschise : verde, bleu, pentru persoanele mai irascibile şi roz pentru cele astenice contribuie la normalizarea stării psihice.

Însăşi randamentul ochiului este influenţat de culoare. În urma unei experienţe făcute într-un laborator de studiu al influenţei culorilor asupra organismului unor muncitoare de la o fabrică de broderii, s-a constatat că odihna în camere cu pereţi de diferite culori s-a repercutat şi asupra stabilităţii vederii clare şi anume : aceasta a crescut cu 10 la sută la alb, cu 12 la sută la bleu, cu 14 la sută la verde, la galben nu s-a modificat, iar la roşu a scăzut cu 10 la sută.

Tot experimental s-a dovedit că excitaţia ochiului prin culoare modifică încordarea muşchilor scheletici. Pentru a ilustra acest lucru, exprimăm în unităţi convenţionale forţa de strîngere a pumnului în camere cu diferite culori : 42 la roşu, 35 la portocaliu, 30 la galben, 28 la verde, 24 la albastru. Este deosebit de interesant că aceste efecte se constată nu numai sub acţiunea culorii prin analizatorul vizual dar şi prin piele. Prin intermediul tegumentelor, lumina roşie şi albă acţionează la fel ca întunericul, în timp ce lumina albastră scade excitabilitatea musculară. Toate aceste date au importanţă în alegerea culorilor în instituţiile de lucru, în cele curative, în locuinţe.

Cît şi cum contribuie culoarea la definirea ţinutei vestimentare?

Iată părerea, în această privinţă, a colaboratoarei noastre, scenografa DOINA LEVINŢA :

Culoarea este un element foarte important în definirea unei ţinute. Formarea gustului pentru culoare, pentru combinaţia de culori în vestimentaţie depinde în primul rînd de educaţia estetică a fiecăruia, dar poate fi influenţată în mare măsură de ceea ce îi oferă comerţul de stat, deci implicit creatorii din fabrici şi întreprinderi.

În ultima vreme, observăm o preocupare accentuată pentru aspectul estetic al îmbrăcămintii, dar şi existenţa, în continuare, a unor stocuri de modele nereuşite, fără stil, complicate combinaţii de culori, modele neschimbate de ani de zile (ca să nu mai vorbim de lipsa asortării unei genţi cu pantofi şi mănuşi la culoare).

Cred că toate aceste **neajunsuri se datoresc** faptului că ne lipsesc specialiştii în stil. Această specialitate se impune de cîtva timp, din ce în ce mai mult. **Stiliştii** ar trebui să prevadă cu luni înainte ce linie, ce culoare se poartă, ce nuanţe de ţesături trebuie create, să selecteze noile ţesături şi să recomande folosirea lor în confecţii. La formarea gustului pentru culoare ar trebui să contribuie şi aranjarea unei vitrine pe tonalităţi de culoare, mai ales în marile magazine universale.

Paleta coloristică a unei ţinute vestimentare poate fi deosebit de variată. Se realizează combinaţii multiple de culori făcute după legi clasice sau ignorînd aceste legi şi creînd altele.

COMBINAŢIILE ÎNDRĂZNEŢE de culori tari — violet cu oranj şi verde, roz cu verde, albastru cu verde etc. Important este, ca la aceste combinaţii, să ţinem seama de faptul că nu orice fel de verde merge cu albastru, că nu orice fel de roz merge cu verde. Dacă nu găsiţi tonurile potrivite, este de preferat să folosiţi tot combinaţii clasice de culori.

COMBINAŢIILE TON ÎN TON — adică diferite tonalităţi de ocru, tonalităţi de griuri, grejuri, roşu în roşu, galben cu oranj, alb cu bej.

COMBINAŢII CONTRAST de alb cu negru — bleumarin cu alb — combinaţii foarte elegante care trebuie făcute din materiale bune şi la care un singur accent de culoare, de pildă, o batistă sau o floare roşie pe rever, îi dau un plus de distincţie şi eleganţă.

COMBINAŢII RAFINATE de negru cu maro, bleumarin cu negru.

Bineînţeles, din aceste combinaţii trebuie să alegem ce ne vine bine, ce ni se potriveşte vîrstei şi siluetei noastre. Să nu ne punem în situaţia unor persoane grase care adoptă culori stridente cu desene mari, ceea ce atrage atenţia asupra siluetei respective sau a unor persoane care folosesc combinaţii de fuste ecosez cu bluze în flori.

Ce înseamnă, practic, armonia machiaj—toaletă?

Ochii reprezintă elementul esenţial în armonia machiajului, în general, şi în armonia fardului cu toaleta — ne spune o altă colaboratoare a noastră, pictorul machieur CONSTANŢA POPOVICI

Vă voi prezenta pe scurt, patru tipuri de armonii între machiaj şi îmbrăcăminte, pornind de la culoarea ochilor, care este fixă :

OCHI VERZI. Oricare ar fi culoarea părului : roşu, brun roşcat, negru închis, blond cendré, blond auriu, machiajul trebuie să se bazeze pe tonuri de bej aurii. Pentru îmbrăcăminte, culoarea cea mai potrivită este verdele în toate tonurile, în afară de persoanele cu părul blond cendré, cărora li se recomandă negru, alb, turquoise.

OCHI ALBAŞTRI. La părul de culoare brun închis machiajul potrivit adoptă tonuri de bleu, roz şi auriu iar culorile îmbrăcămintei vor fi bleu, roz, roşu, gri, violet, liliachiu, alb ; la părul blond cenuşiu se vor folosi aceleaşi tonuri în machiaj iar pentru ţinuta vestimentară — bleu, roz, violet, gri, liliachiu, negru ; la părul roşu închis sau blond auriu — machiaj pe tonuri aurii şi vestimentaţia — verde, galben, oranj, maron.

OCHI CĂPRUI. Machiajul adoptă tonuri aurii indiferent de culoarea părului. Cît priveşte îmbrăcămintea, se recomandă : verde, galben, portocaliu pentru părul blond auriu ; turquoise, verde, maro, galben pentru părul roşcat ; galben pe diferite nuanţe şi verde pentru părul maro cu reflexe roşietice ; galben, verde, maron, portocaliu, roşu pentru părul blond cendré sau negru.

OCHI CĂPRUI ÎNCHIŞI SAU NEGRI. Machiajul va avea aceleaşi tonuri aurii, oricare ar fi culoarea părului. Pentru vestimentaţie sînt indicate culorile : negru, alb, roşu, bleu, turquoise, roz pentru părul negru foarte închis ; maro, galben, verde pentru părul brun roşcat ; bleu, turquoise, negru şi alb pentru părul blond cendré şi galben, oranj, verde pentru părul blond auriu.

Aş vrea să adaug doar că fardul pentru ochi îşi poate permite şi nuanţe ale culorilor recomandate pentru îmbrăcăminte.

Ştim să folosim culorile pentru a face din locuinţă expresia propriei noastre personalităţi?

Pentru a descoperi tainele culorilor în folosirea lor adecvată în locuinţa noastră apelăm la părerile arhitectului M. KROCHMALNIC

Efectele psihologice pe care le au asupra noastră culorile sînt dintre cele mai interesante. **Se disting două grupări de culori : CULORI CALDE** care merg de la galben verzui pînă la roşu, cu efect înviorător asupra psihicului şi **CULORI RECI** care merg de la verde la albastru, cu efect odihnitor. Numeroase experienţe demonstrează cît de decisivă este asupra stărilor psihice apartenenţa unei culori sau a alteia la una din cele două grupări. Probabil că apropierea în mintea noastră a roşului de culoarea sîngelui îl face o culoare excitantă, activă, pasionată. Este deci contraindicat în camera de dormit unde poate fi generator de coşmaruri, la fel cum contraindicat este oriunde, în suprafaţă mare, deoarece accelerează pulsul şi respiraţia. Trebuie dozat cu grijă, însă nu ne putem dispensa de el : o lege nescrisă indică un minim de 5 procente de roşu în orice compoziţie cromatică. Spre deosebire de roşu, **verdele** este o culoare odihnitoare, neangajantă, care devine plictisitoare în cantitate mare. Este contraindicat în zona de luat masa fiindcă frinează digestia. Dimpotrivă, **oranjul** o ajută. Este o culoare tonică, vie, primitoare. Fiind o culoare caldă şi luminoasă, este bine să fie folosită în încăperile întunecoase unde soarele pătrunde puţin. **Albastru,** asimilat în subconştient cu adîncimea cerului, este o culoare ce îndeamnă la visare, calmantă, nimerită pentru dormitoare. Fiind o culoare rece este indicată încăperilor prea expuse la soare.

Galbenul, o culoare veselă şi luminoasă este indicat în camera copiilor, potrivindu-se cu atributele vîrstei. **Violetul** este o culoare calmă, mohorită, chiar tristă, în funcţie de saturaţie şi luminozitate. Este folosit la temperarea culorilor prea vii.

Toate aceste culori intră în combinaţie în compoziţia unui interior, trăiesc unele prin altele. Proporţia în care coexistă este o problemă capitală. Se obişnuieşte şi este de dorit un fond (o suprafaţă mai mare) dintr-o culoare cît mai neutră, mai neangajantă pe care să se grefeze pete de culoare dispuse armonic, în proporţii echilibrate. Fondul îl reprezintă pereţii, pardoseala, tavanul, suprafaţa pa-tului pe care accentele se detaşează fie sub forma unui tablou, a unei carpete, a unui vas de flori sau unei perne, a unui bibelou sau a unui fotoliu. Suprafeţele mari ale fondului pot fi în culori sau tonuri apropiate : gri, alb, verde pal, ocru, maro deschis, oliv, havan, coniac. Armonia aceasta, care riscă să devină monotonă, trebuie spartă cu cîte un accent puternic de oranj, verde aprins, mov.

Să ne ferim neapărat de transformarea interiorului într-un decor de teatru, să ne ferim de ceea ce la prima vedere poate avea certe valori decorative, dar cu timpul şi în calitate de cadru permanent de viaţă, se dovedeşte inoportun, dacă nu chiar iritant. Este cazul unui perete roşu aprins, a unuia îmbrăcat în fotografii multicolore etc.

Relaţia dintre forma şi culoarea unui obiect este una de interdependenţă. O culoare poate exalta sau anihila o formă, la fel cum îi poate modifica, subiectiv, dimensiunile. O formă de culoare deschisă pe fond închis pare mai mare, în timp ce una închisă pe fond deschis, pare mai mică decît este în realitate. Formele ascuţite, complicate şi cu multe amănunte se raportează în mintea noastră la culori vii, energice, active. Dimpotrivă, formele compacte, închise, se aliază cu culorile reci. Iată de ce o mobilă prea simplă în detaliile sale este scoasă din anonimat de o culoare vie, în timp ce una prea extravagantă (balansoar, scaun de paie) este temperată de o culoare sobră.

Dimensiunile încăperilor pot fi „modificate" de asemenea, cu ajutorul culorilor : încăperile prea joase trebuie să aibă tavanul de culoare deschisă (bleu, alb). Încăperile prea înalte vor avea în schimb tavanul vopsit într-o culoare închisă, el va fi astfel mai prezent, va „atîrna" mai jos. Pereţii camerelor mici vor fi vopsiţi în culori deschise, din acelaşi motiv. Pardoseala care va uni două încăperi mici (de exemplu aceeaşi mochetă) va da o senzaţie de spaţiu mărit. Din contră, într-o încăpere prea mare, pardoseala va fi separată în zone funcţionale, cu ajutorul covoarelor, care îi rup continuitatea. Pereţii vor fi vopsiţi în culori mai închise care îi vor apropia unii de alţii (de pildă, verdele este o culoare care „vine" spre privitor). În acelaşi mod se **pot corecta imperfecţiuni, neregularităţi etc..**

Apetitul este influenţat de culoare?

Pornind de la ideea că omul admiră ceea ce mănîncă, colaboratoarea noastră OLIMPIA ŞTEFĂNESCU ne ajută să cunoaştem şi legile cărora se conformează culorile alimentelor

O experienţă inconştientă şi ancestrală ne atrage către anume nuanţe ale alimentelor. Savanţii numesc aceasta tropism. La vegetale roşu înseamnă cel mai adesea carotină (pro-vitamina H). Verdele anunţă clorofila (dezinfectant, dezodorizant şi regulator al fermentaţiei intestinale). Cărnurile roşii promit hemoglobină, deci fier.

Foamea noastră prezintă, deci, o latură vizuală şi cromatică deloc de neglijat la o analiză. Observîndu-vă atent şi îndelung, veţi băga de seamă că aveţi „preferinţe coloristice de sezon". Atenţie ! spun specialiştii, dacă roşul pierde, verificaţi-vă circulaţia sanguină. Dacă verdele e pe locul ultim, evitaţi, un timp, alimentele acide. Dacă galbenul vă place mai puţin, decontractaţi-vă de două ori mai des.

Dar şi fără aceste considerente oricine dintre noi ştie că pofta de mîncare e stîrnită de mica orchestră de culori şi nuanţe a bunătăţilor puse pe masă. O pîine rumenită, aurie, un pui fript cu cojiţă lucitor castanie iar sub ea carnea albă-roz, anticipează în ochii comesenilor plăcerea ce o vor avea cînd, aromate şi suculente, bunătăţile acestea li se vor topi în gură.

Buna-dispoziţie ca mîncarea să-ţi priască a şi fost creată. Ochii privesc, nările se dilată, gura îţi lasă apă. Mai prozaic spus, stomacul a şi început să secrete sucurile necesare unei bune digestii.

Dacă vă pregătiţi singure mîncarea, aţi băgat de seamă că pofta de mîncare se naşte în piaţă, creşte în bucătărie, devine importantă şi transmisibilă la masă. Culoarea înclină simţitor balanţa apetitului.

O faţă de masă curată, proaspătă, **farfurii şi tacîmuri** îngrijit aşezate şi respectînd o anumită armonie de culori vor întîmpina plăcut pe comeseni şi totul va părea mai bun. Cîteva flori, un vas cu fructe de sezon **n-ar trebui să fie un element** decorativ de ocazie ci unul cotidian, dar şi o simplă farfurie cu roşii, cu un castravete, cu un ardei gras va face pată de culoare necesară.

● **Fără ca gospodina** să fie o artistă, cea mai banală bucată de carne, friptă sau friptă, va pare un deliciu culinar dacă va fi servită cu cîteva foi de salată verde, cu trei rondele de roşii, cu două fire de pătrunjel încrucişate deasupra.

● **Tepuşele cu frigărui,** oricît de fragedă şi mustoasă ar fi carnea, nu vor fi la fel de apreciate ca atunci cînd vor prezenta o alternanţă de culori realizată, intercalînd între bucăţile de carne o căpăţînă mică, albă de ceapă nouă, o roşie mică, o felie subţire de slănină afumată, o şuviţă de ardei gras, o ciupercă. Vă sfătuiesc să arătaţi comesenilor frigăruile şi înainte de a fi fripte, cînd culorile sînt mai vii, mai pure.

● **În materie de culori resursele culinare ale verii sînt nelimitate. Vă reamintesc şi următoarea reţetă :**

SALATĂ „CU DE TOATE". Fierbeţi în coajă 500 g de cartofi. Separat, fierbeţi 250 g. fasole verde ruptă bucăţi, o conopidă mică desfăcută în buchete şi 2—3 ouă. Preparaţi un amestec de untdelemn, oţet şi sare. În mijlocul unui platou rotund, aşezaţi în piramidă cartofii tăiaţi rondele şi amestecaţi, în prealabil, cu puţin din sosul pregătit. În jurul cartofilor : fasolea verde. În jurul fasolei : foi de salată verde în care veţi pune 400 g. şuncă tocată. În jurul salatei : ouăle fierte tari şi tăiate în sferturi ; presăraţi-le cu ceapă fin tăiată. În jurul ouălor : buchete de conopidă presărate cu pătrunjel tocat. Terminaţi cu rondele de roşii (250 g.). Serviţi cu sosul din sosieră. Realizaţi astfel o gamă agreabilă de culori : alb-gălbui la centru, verde tare şi verde palid, galben şi alb, alb şi verde, roşu. Aranjarea aceasta nu vă cere timp în plus, în schimb salata pare de două ori mai bună.

ÎN ATENŢIA PARTICIPANŢILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE"

● **Citirea, calcularea punctajelor, aprecierea reţetelor şi a numeroaselor propuneri sosite de la concurenţi este în curs.**

● **Clasificarea concurenţilor în funcţie de valoarea răspunsurilor e dificilă şi cere timp : pe de o parte din cauza numărului neaşteptat de mare de scrisori primite, pe de altă parte din pricina dorinţei noastre de a fi cît mai obiectivi în aprecieri.**

● **Nu uitaţi, concursul nostru e dotat cu numeroase premii. Mulţi au fost chemaţi... dar şi mulţi vor fi cei aleşi.**

● **În curînd alte noutăţi.**

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

MINODORA POPA — Călineşti. *Veţi obţine acelaşi rezultat şi cu ajutorul unui spirometru. Vă recomandăm să apelaţi şi la serviciul alergologie — spitalul Dr. C. Davila, Calea Griviţei 4, Bucureşti, pentru a efectua testările necesare elucidării etiologiei crizelor de astm.*

M. GHEORGHIU — Buhuşi, jud. Bacău. *Nu ne-aţi precizat ce raţionament v-a determinat să luaţi Gastrofibram. Tulburările de vedere pe care le prezentaţi poate că au fost determinate de lipsa unei poziţii corecte în timpul cititului şi de gradul de luminozitate neadecvat. Medicul oftalmolog va preciza dacă corecţia cu ajutorul lentilelor este oportună.*

ALEXANDRU IONESCU — Bucureşti. *Tensiunea arterială crescută 20/9 reclamă un tratament permanent sub supraveghere medicală. Dv. l-aţi abandonat prea curînd şi de aceea sînteţi dezamăgit de rezultat. Celelalte simptome descrise pledează pentru diagnosticul de arterită. Vă îndrumăm către ASCAR.*

I. ARGHIR — Bucureşti *Credem că diagnosticul nevroză obsesiv anxioasă este corect şi tratamentul medicamentos recomandat este bun, dar dv. aţi beneficia şi mai mult de o psihoterapie raţională efectuată de medicul psihiatru.*

MIRCEA I.—Sibiu. *Pentru acnee nu este suficient să încercaţi doar tratamentul cu Juvena!, este necesar să perseveraţi un timp mai îndelungat. Săpunul recomandat este cel pentru copii. Faţa se spală seara, înainte de aplicarea soluţiei. Nu mai folosiţi pudră. Pentru îndepărtarea punctelor negre adresaţi-vă unui cabinet cosmetic. Asanaţi focarele de infecţie dentare şi faringiene.*

D. VASILE — Bucureşti *Pentru micozele interdigitale ale picioarelor este indicat produsul Saprosan pulbere.*

SIMION EMIL — jud. Dîmbovita. *Vă recomandăm: Nilfan, vitamina A — palmitat hidrosolubilă — soluţie, vitamina C — fiole şi Fedrocain soluţie.*

GIANINA POPESCU — Suceava. *Vă recomandăm masaj local, gimnastică şi medicaţie de stimulare a troficităţii muşchiului: Glicocol, vitamina E şi vitamina B6. Vă veţi spăla pe cap o dată pe săptămînă cu săpun „special" pentru păr sau cu şampon indicat pentru părul gras.*

D. I. — Bucureşti. *Vă recomandăm să folosiţi o cremă nutritivă indicată pentru tenul uscat şi să aplicaţi de trei ori pe săptămînă, o mască din caimac de lapte.*

DINU VICTOR — Lugoj. *Va trebui să renunţaţi la sport pentru o perioadă de timp mai lungă, altfel hidrartroza poate recidiva.*

N. I. N. — Baia Mare. *Vă mulţumim pentru aprecieri şi încrederea acordată. Vă recomandăm : Hematodin soluţie, ser neurotonic fiole — injecţii intramusculare şi vitamina B 6 tablete. Durata tratamentului — două săptămîni.*

I. C. — Timişoara. *Pesimismul nu-şi are sensul la vîrsta dv. Aţi intuit corect — veţi beneficia mult de psihoterapia aplicată de specialiştii clinicii de psihiatrie din Timişoara.*

GAVRILESCU MIRCEA — Bucureşti. *Vă recomandăm Epifizan, injecţii intramusculare — o fiolă la 2 zile — şi clordelazin, cîte o tabletă, seara.*

NORICA RATEŞ — Piteşti. *Dacă decesul copilului a fost determinat de imaturitate şi de sindromul neurovascular, nu aveţi motive să evitaţi o altă sarcină.*

VIOREL MIHAILĂ — Ocna Sibiului. *Credem că veţi beneficia de următorul tratament : hematodin fiole şi ser neurotonic fiole, injecţii intramusculare, zilnic, timp de 10 zile.*

GABI SINESCU — Suceava. *Referitor la prima problemă, în prezent nu există o rezolvare medicală. În ceea ce priveşte depilarea, ea poate fi înlocuită cu electrocoagulare, însă se realizează mai dificil. Într-o şedinţă se rezolvă numai porţiuni mici.*

ION PETRA — A. BĂLAN — Jud. Harghita. *Diagnosticul corect este leuconevraxită — o afecţiune care evoluează în pusee cu perioade de remisie. În timpul unui puseu acut, vă recomandăm să vă reinternaţi în clinica de neurologie.*

CARMEN DĂNILĂ — Timişoara. *Căderea părului poate fi determinată de multiple cauze. Dacă aţi apelat la specialiştii cei mai competenţi şi nu s-au obţinut rezultatele dorite, este mai dificil să încercăm să vă ajutăm. Vă sfătuim să tăiaţi părul mai scurt. Nu orice şampon vi se potriveşte. Este de preferat „săpun special pentru păr". Înainte de a spăla părul o dată pe săptămînă, veţi freca rădăcinile cu sare fină, ce va fi îndepărtată, ulterior, cu ajutorul unei perii cu fire de păr. Evitaţi periile din mase plastice. În ceea ce priveşte medicaţia, sînt indicate Romavit şi Electovit.*

Dr. Ana MURGULEŢ

— Ce curaj !
— Da, dar cred că este şi asigurat la ADAS.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cîte ceva despre planeta Marte

Planeta roșie, sau planeta războiului, după cum au denumit-o unii, gîndindu-se la zeul Marte, zeul războiului, este cunoscută de omenire din timpuri străvechi. Asirochaldeenii o știau încă cu 2 500 ani înaintea erei noastre.

Ulterior, din secolul al XVI-lea, după inventarea lunetei, au început să se cunoască mai multe detalii despre Marte. Astronomii din secolele trecute au crezut multă vreme că pe această planetă există o serie de canale, observate mai mult sau mai puțin clar (mai mult neclar !), prin instrumentele lor optice.

Plecîndu-se de la ideea că există canale pe Marte, s-a ajuns la presupunerea că ele nu puteau fi realizate decît de ființe raționale, care ar popula planeta. Despre marțieni, și invazia lor pe Pămînt, a scris H. G. Welles, dar bineînțeles că el nu a văzut nici un fel de marțian, lucrarea sa intitulată „Năvălitori din stele", aparținînd doar domeniului literaturii științifico-fantastice.

De altfel, chiar și în secolul nostru astronomii mai discutau despre faimoasele canale, pînă cînd, problema a fost elucidată prin intermediul sondelor spațiale. Cu ajutorul unor fotografii, efectuate din apropierea planetei și transmise de la distanță pe Pămînt, prin televiziune, s-a constatat că pe Marte nu există nici un fel de canale, ci numeroase cratere, foarte asemănătoare celor de pe Lună, și mari suprafețe, acoperite cu zăpadă, la calotele polare, care par a fi constituite din zăpadă carbonică, la temperatura de minus 160 grade C.

S-a mai aflat că planeta nu are cîmp magnetic, ceea ce face să se creadă că Marte nu are un nucleu central, în stare de fuziune, cum este cazul cu Terra.

Pe planetă nu există azot, iar atmosfera, foarte rarefiată, cuprinde numai bioxid de carbon și urme slabe de oxigen, hidrogen, amoniac și metan. Presiunea exercitată de atmosferă la suprafața planetei este de pînă la 200 ori mai redusă decît aceea de pe Pămînt.

Marte dispune de doi sateliți naturali, Deimos și Phobos, descoperiți nu de mult.

Toate descoperirile recente au fost realizate, după cum s-a arătat, cu ajutorul sondelor spațiale. *Știți care au fost aceste sonde și cînd au evoluat în jurul lui Marte ?*

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Forma pămîntului

Primul care a reușit să calculeze lungimea meridianului terestru a fost Eratostene, mare învățat, bibliotecar la Muzeul din Alexandria, în Egipt. Această lungime a fost găsită de Eratostene egală cu 250 000 stadii(veche măsură din antichitate), adică 39 690 km. Diferența față de situația reală era numai de 310 km, ceea ce trebuie să recunoaștem că este foarte puțin, sub 1 la sută. Din păcate, nu s-a ținut seama de calculele lui Eratostene, ci de cele ale lui Ptolomeu, un alt învățat al antichității, care dispunea însă de o mai mare autoritate.

In lucrarea sa „Almagesta" care era un manual de astronomie, Ptolomeu susținea că lungimea meridianului terestru este de 180 000 stadii, adică 33 300 km. Nimeni, pe vremea aceea nu a putut confirma sau infirma această afirmație, care s-a păstrat ca atare, pînă pe la sfîrșitul evului mediu.

Totuși afirmația lui Ptolomeu a folosit la ceva : considerînd că Pămîntul este mult mai mic decît era în realitate, în secolul al XV-lea Cristofor Columb a avut curajul să pornească pe apele oceanului planetar, descoperind în cele din urmă continentul american.

Vreți să cîștigați la... Loto ?

De bună seamă că nu se poate da o „rețetă" sigură pentru a cîștiga la un joc de noroc. Dar, există, anumite procedee prin care șansele pot fi foarte mult mărite. Vom încerca aici să vă indicăm două asemenea procedee.

Se știe că la Loto, din 90 de numere, trebuie să „ghicim" trei. Dar este mai dificil de nimerit trei numere, decît două, sau unul singur.

Consultînd statistica numerelor ieșite cîștigătoare cu cea mai mare frecvență, vom alege două dintre ele, și anume, pe cele care au ieșit cel mai des. Aceste numere sînt alese totuși pe bază de hazard, dar cu un hazard oarecum limitat. Pentru a obține șanse mai mari de cîștig, cel de al treilea număr, nu-l vom mai alege la hazard. In acest scop un procedeu care exclude total hazardul pentru cel de al treilea număr este acela de a juca 90 de buletine, combinînd pe rînd numerele de la 1 la 90 cu cele două numere pe care le presupunem cîștigătoare, alese pe baza analizei statistice menționate mai înainte. Este clar că, la tragere, dacă vor ieși cele două numere presupuse cîștigătoare, va ieși automat și cel de al treilea, indiferent care ar fi el. Acesta este un procedeu nu prea costisitor, care oferă destul de multe șanse de cîștig. Se poate însă juca și altfel, de asemenea cu destule șanse de cîștig, dar la un cost mai redus. Se pleacă tot de la numerele cu frecvență maximă de apariție, din care alegem, de asemenea, două. In ceea ce privește cel de al treilea număr, vom urmări din datele statistice, care sînt celelalte numere care au și ele o frecvență destul de mare. Putem alege unul, două, trei, sau mai multe asemenea numere. Să presupunem că unul din ele ar fi 8. In acest caz, vom face zece combinații, de la 1 la 10, cu primele două numere cu frecvență maximă. De exemplu, dacă numerele cu frecvență maximă ar fi 21 și 68, ar trebui realizate următoarele combinații: 1—21—68; 2—21—68; 3—21—68; 4—21—68; 5—21—68; 6—21—68; 7—21—68; 8—21—68; 9—21—68; 10—21—68.

Evident că metodele indicate nu sînt infailibile însă, față de jocul la „marele hazard", după cum procedează numeroși jucători, ele oferă incontestabil, șanse mai mari.

In încheiere, dacă cineva dintre cititori este curios să întrebe dacă semnatarul acestor rînduri a cîștigat vreodată la Loto, folosind aceste procedee, spre a le economisi efortul trimiterii unei scrisori, le răspundem de pe acum cu un categoric „NU". De ce oare? Foarte simplu: pentru că nu joacă ! Sîntem totuși foarte curioși să aflăm de la cititorii noștri, amatori de jocuri de noroc, ce rezultate au obținut. Le dorim... noroc !

POȘTA CITITORILOR

Pentru tov. ing. **DAN NUȚĂ** din București : problemele trimise sînt amuzante. Unele le vom publica pe parcurs. Vă mulțumim.

La problema cu „Pătratul mraculos" ne-a răspuns corect și tov. **FĂTU GEORGESCU** muncitor lăcătuș de la Uzina de autocamioane din Brașov, care, totodată, ne expune un sistem interesant de numerație nouă, propriu intitulat „Logiglifie aritmetică". Cum însă această chestiune depășește cadrul rubricii noastre, v-am sfătui să vă adresați revistei de matematică, Calea Griviței nr. 21, București.

Pentru nr. 705 al revistei, la materialul cu tema „Alecsandri, Minulescu, Topîrceanu", au dat răspunsuri exacte ing. **VLADIMIR VIDRAȘCU, din Reșița, jud. Caraș-Severin și Elena Goarnă din București.** La această temă nu prea au răspuns corect, mulți cititori. Majoritatea au afirmat că versurile aparțin lui Alecsandri, ceea ce nu era adevărat. In privința reeditării versurilor lui Florian Iordăchescu, vă puteți informa la Centrala cărții, str. Biserica Amzei, nr. 5, București.

Cît privește ridicarea la pătrat a numerelor cu două cifre, terminate în 3 și 5, procedeu indicat de cititorul nostru **PETRE ȚĂRANU**, am primit unele completări din partea cititorilor **DUMITRU TAȚA, din Brașov, NECULAI SOLDAN, din Suceava** și **NICULAI IGNAT, din Tulcea**, cărora le mulțumim. Nu vom mai reveni însă asupra acestei probleme. Sînt atît de multe alte teme care așteaptă să fie publicate... Să ocupăm spațiul destul de restrins al rubricii cu aceleași aspecte, tratate anterior ? Dacă aveți alte probleme, interesante le primim cu plăcere.

Ing. Liviu MACOVEANU

DE TREI ORI... „DAR"

de Mihai STOIAN

Să vă spun în cît mai puține cuvinte povestea mea. M-am căsătorit din dragoste la 19 ani (acum am 29 de ani). Din nefericire, după numai cîteva luni de la căsătorie soțul este reținut, urmează un proces penal și o condamnare la trei ani și jumătate închisoare pentru delapidarea pe care o făptuise înainte de-a ne căsători. Acasă, el părea a fi un om întreg, corect, un an de zile am fost prieteni înainte de-a ne căsători, n-am știut nimic, apoi, cît am fost soți, venea acasă și se purta foarte frumos, mă respecta, mă ajuta la treburile gospodărești, la făcutul pieții, la gătitul mîncării, nu era gelos, mergeam la filme, teatre, operete, mergeam la petreceri în familie sau cu tineret și nu aveam neplăceri. Dar... și există un dar grav, dureros, care se traduce în faptul că lui nu-i plăcea, în fond, să muncească, ci numai să trăiască din bani mulți și nemunciți de el. In primele nouă luni de căsătorie a fost foarte puțin salariat, iar restul nici singură nu știu de unde lua cîteva sute de lei să-mi aducă așazisul salariu de două ori pe lună. In sfîrșit, cînd ne-am căsătorit, eu eram în clasa a IX-a la seral, ziua munceam și seara învățam. Cu toate că era atît de vinovat, față de alții și față de mine, în timpul detențiunii, i-am purtat de grijă, plecam la el cu mîncăruri din care eu nici nu gustam. Cînd a ieșit din pușcărie, chiar în acea zi, eu terminasem liceul seral și aveam banchetul de sfîrșit de an și de liceu. Am crezut, că odată pedeapsa ispășită, lucrurile vor intra în normal, omul va înțelege pe ce cale primejdioasă se rătăcise, în fine, după alte opt luni am ajus la divorț : el nu voia să-și caute de treabă și pace ! După cîteva luni de serviciu, a început să umble din nou pe unde nu trebuia și, pînă la urmă, a furat bani de la o școală, pentru care a fost din nou deferit justiției. Cu două zile înainte de-a fi citat în instanță, a plecat pentru totdeauna de acasă, lăsîndu-mi un bilet în care îmi scria că regretă că pleacă, că eu voi rămîne aceeași femeie bună și demnă, însă după două zile... am aflat adevărul, că furase bani, judecat și condamnat în lipsă la un an închisoare, el plecase de-acasă și ca să i se pierdă urma. A umblat hoinar prin țară, a furat peste 12 000 de lei chiar de la fratele lui, iar pînă a fost prins a mai făcut trei spargeri... Am divorțat și astfel s-a încheiat prima căsătorie nefericită din viața mea (anul 1965). Prin intermediul unor oameni bătrîni întîmplarea face să cunosc un alt băiat care mai fusese și el căsătorit. Nu-l iubeam, nu-l puteam încă iubi, dar mă gîndeam că încet, încet va veni și asta. Imi căutam de treabă, locuiam la părinții mei, se părea că lucrurile merg bine, dar... și aici e un dar: el se întîlnea cu fosta lui soție, aceasta spunîndu-i că, dacă divorțează de mine, se vor căsători (bineînțeles, deși a divorțat, fosta soție i-a întors spatele). Nici eu n-am mai vrut să aud de el, deși a încercat o împăcare. După cîțiva ani de singurătate — nu meritam această soartă — am cunoscut un alt om, tot prin intermediul unei familii, care promitea un cămin așezat, era prezentabil, avea meserie bună, dar... al treilea dar din viața mea: era bețiv. Din cauza beției, căci vine beat în fiecare seară, își pierde judecată, vorbește vrute și nevrute, face scandal, țipă, injură, de dormit nu poate dormi, îmi murdărește casa, ce mai, e un infern ! Păcat de el că e meseriaș bun, bine văzut, doar beția îl strică. Sînt de trei ani căsătorită cu actualul soț și n-aș vrea să divorțez, însă și de suportat e greu. Eu sînt contabil principal, am nevoie de liniște, pe care n-o găsesc acasă, m-am îmbolnăvit de nervi, de inimă, de ficat... Seri întregi stau singură acasă cu frică, mă gîndesc la ce oră vine acasă și cum vine, ce scandal o să mai provoace... Oare așa să se întîmple întodeauna cînd nu reușești în prima căsătorie și viața îți scoate în cale ce nici nu te aștepți ? Nu vreau să spun că bărbații ar fi de vină, nu-s absurdă, sînt și femei care se țin de rele, însă adevărat este că bărbații sînt cei care vin și propun căsătoria, iar dacă nu sînt demni de a întemeia un cămin așa cum trebuie, pentru ce mai vin să-l propună?

ELENA — Tulcea"

CURIER SĂPTAMÎNAL

Stimată corespondentă, scrisoarea dumitale (în ciuda tonului) nu-i prea... veselă. Fără doar și poate, trista dumitale (întreită) experiență nu ne poate împinge la concluzia absurdă, cum singură o denumești) că... doar bărbații ar fi de vină pentru situațiile dificile, care se ivesc prin căminele unora. În cazurile pe care le-ai amintit, evident bărbatul merită să fie blamat. Primul bărbat, un hoț, un recidivist, n-ar mai fi multe de adăugat față de cele descrise, deși o observație ar fi de făcut: dacă n-avea slujbă, dar venea cu bani la chenzină, cum de nu te-ai întrebat și dumneata, mai cu gravitate de unde vin banii ? Nu-i vorba acum ca soțiile să devină bănuitoare, să-și suspecteze — doamne ferește — soții de toate relele, în situația amintită însă precizezi că nu aveai certitudini în privința felului în care își procură fostul soț banii de cheltuială (și încă pe „picior" destul de mare, s-ar părea). Cu al doilea, ce să mai vorbim, ăsta era hoț de sentimente. Acum, al treilea, bețiv. Aici trebuie să intervină, mai întîi, medicul dar dumneata, ca soție, dacă ții totuși la el, și dorești să-ți păstrezi căminul se cuvine să acționezi, să-l determini să se trateze (la dezalcolizare), fiindcă nu pot să-mi închipui că nu există nici un moment de luciditate a sa, în care poți să-i pui problema deschis, ori... ori..., (nu ca o amenințare, ci ca un lucru logic, care se impune a fi rezolvat, tocmai pentru a *salva* căsnicia). Evident, aici pe hîrtie soluțiile par extrem de simple acolo, la fața locului, ele pot fi chiar inaplicabile. Oricum, n-are rost (la 29 de ani) să crezi că viața nu ți-a surîs fiindcă... n-ai noroc (probabil că există și la dumneata o doză de „vină". o credulitate prea mare, o imposibilitate de a descoperi defectele oamenilor înainte de a fi prea legată de ei).

P.S. Corespondenta din Iași care mi-a scris mai de mult este rugată să revină arătînd care este situația actuală a ei și a copiilor. La fel să-mi scrie: *I.A. — Galați, E.S. — Constanța.*

UMOR STRĂIN

— Ajunge cît ai privit ; acum scoateți lentilele de contact.

(OGGI)

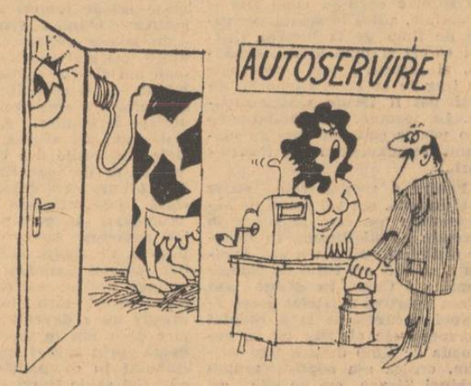

Fără cuvinte.
(BERLINER ZEITUNG)

— Ca să vezi cum mai trece timpul...
(EULENSPIEGEL)

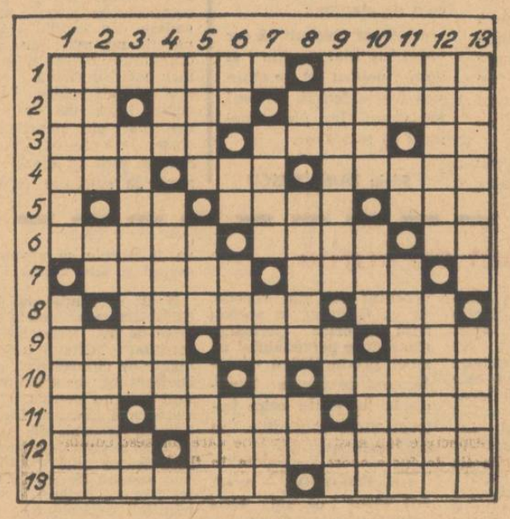

ION MINULESCU

ORIZONTAL : 1. „...pentru mai tîrziu", primul său volum de versuri. (1908) — Orașul în care I. Minulescu a plecat să urmeze dreptul, în 1900. 2. În port ! — „Allegro, ma...troppo" (piesă de teatru — 1927). — Poet simbolist francez, a cărui creație a avut o mare influență asupra lui I. Minulescu. 3 Capriciu. (fig.) — „Nu... ce par a fi" (volum de poezii — 1936). — Sodiu. 4. Astfel. — Porțiune de teren. — „Romanța ultimului..." (1936). 5. Sunet de trompetă. — Orașul în care soții Minulescu s-au refugiat în 1916—18. — „Celei... aproape" (din „Romanțe pentru mai tîrziu"). 6. „Porumbița fără..." (piesă de teatru — 1931 — sing.) — Perdea mobilă. — Conținutul urnei ! 7. „De... cu mine însumi" (volum de versuri — 1913). — Cetate legendară. 8. Pseudonimul lui I. Minulescu, la „Povestea vorbei" (1897). — Unul care... dă înapoi. 9. Un lac cît o mare... — Gustul fierei... — Comună (abr.). 10. Larve de fluturi, mîncătoare de haine și cărți, prezente în „Vara în capitală", de I. Minulescu — Intră în cuvinte... (sing.). 11. Campion. — A degaja. — Zgîrcit. 12. Cămașă rurală. — „Viața literară și...", revista simbolistă condusă de I. Chendi, la care colaborează Minulescu din 1906. (pl. masc.). 13. „...lui Moș Zaharia" (piesă de teatru — 1937). — „...pentru toți", publicație la care colaborează Minulescu în 1898.

VERTICAL : 1. „Corigent la limba..." (roman autobiografic — 1928). — Scriitor simbolist francez, din opera căruia Minulescu a realizat mai multe traduceri (plachetă — 1935). 2. „În... cu trei sute de biserici" (poezie — 1907 — neart.) — Remus Voinea — „Garoafe" poezie de Claudia Millian (sing.). 3. „Premiul... de poezie" acordat lui I. Minulescu în 1928. — Epocă. 4. Anul acesta s-au împlinit 90 de la nașterea poetului. — Luna în care poetul s-a căsătorit cu Claudia Millian (1914). 5. Lexicograf francez. — Abreviație scurtă... — Islaz. 6. Teatru Național. — Ovine. — Plasă de pescuit — Articol scurt... 7. Standard. — „...anonim" (piesă de teatru — 1928 — fem.). 8. Negație. — Stîncă. — Usturoi. 9. „Institutul particular de educație și învățătură" — Brînză și Arghilescu din București, la care Minulescu s-a înscris în 1898. — Arsă la mijloc ! — Capăt de sfoară ! 10. „Director general al...", funcție deținută de Minulescu (1922 — 40. — sing. neart.) — Din cînd în cînd. — Riu în Italia. 11. Radu Vîntilă. — În urmă ! — Alt poet român de orientare simbolistă, colaborator la „Insula" 12. Luna anului 1881 în care s-a născut Ion Minulescu. — Strada bucureșteană unde s-a născut poetul. 13. Orașul în care Ion Minulescu și-a petrecut o parte din copilărie, fiind orașul natal al mamei sale. — „...din Magdala", evocată în poezia „Strofe pentru zăpadă".

Pavel HANC

Cuvinte rare : ANAB — AVA — LATO.

REBUS

ACȚIUNI

ORIZONTAL: 1 Iau totul... 2 Te îmbată... — Te mănîncă... 3 Aluminiu — Conduce orchestra de muzică ușoară a Radio-Televiziunii 4 Repetă — Dimineața (abr.) 5 Dansează (fem) 6 Curăță soba. — În notă ! — ...și în mină ! 7 Sistematizează orele de școală — Lunecă pe gheață. 8 Te transportă (od. pl.) — Localitate în Franța 9 Se face cu încetul... — Nume masculin 10 Îndeamnă ciinii... — Tună și fulgeră... (leg.) — Te adoarme 11 Curelușă de mașină — Înțeapă (pl.)

VERTICAL: 1 Întunecă orizontal... (fig.) — Te scoală în zori de zi... (pl.) 2 Trimite scrisori... redacției 3 Dimineața (altă abr.) — Zboară... 4 Stau în șa (pl.). 5 Schimbă linia — Pătrunde în oase... — Locotenent (abr.) 6 Detectează și localizează — Carne slabă (reg. pl.) 7 Colorează — Monedă coreeană 8 Riu în Africa — Autentifică acte... 9 Mihnire (pop.) — Pompează sînge... 10 Dau înapoi... — Ține verigheta. 11 Produce lumină artificială — Se opune... (gram.)

Lucian FIERARU

Cuvinte rare: ANET — IRA — PECIE — TIN

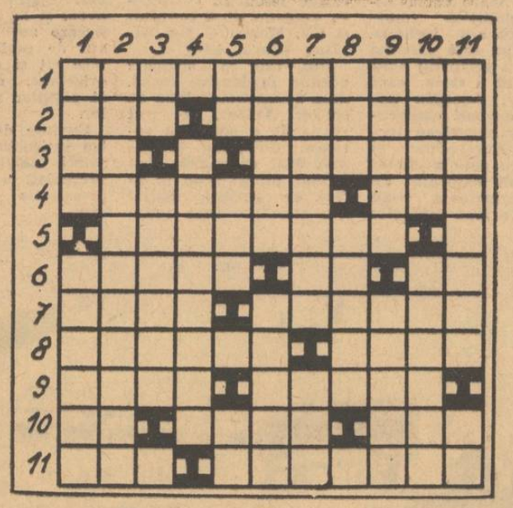

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Deși doctorul Dumitriu se recunoaște vinovat de accidentul în urma căreia Camelia Iovan și-a pierdut viața, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv.

Descoperirile făcute de Bunic în locuința lui Fodor sînt un indiciu pentru detectiv că Camelia, Iovan înainte de a muri, trecuse pe acolo.

Bănuielile Bunicului se îndreaptă spre cei din anturajul Cameliei Iovan. Discuția cu doamna Tulcea, mătușa Cameliei, îl ajută pe bătrîn să stabilească mediul moral în care fusese obligată să trăiască aceasta.

16 Bunicul avu impresia că cineva îl urmărește. Se întoarse, dar din pricina ninsorii dese nu-și putu da seama cu exactitate cine era omul acela înalt și subțire care se ținea scai de el. Purta sub braț o servietă și Bunicul își aduse aminte că mai văzuse același obiect undeva.

— Sandu Ioan...

Detectivul se apropie de el și-l prinse de braț. Sandu nu făcu nici cel mai mic gest de împotrivire.

— De ce mă urmărești ?

— Am ascuns data trecută intenționat cîteva fapte. Credeam că nu trebuie să vi le spun din moment ce i-am promis Cameliei că n-am să le divulg nimănui.

— Ce anume ți-a spus să nu divulgi ?

— Camelia mi-a dat să-i păstrez o mie de lei.

— Cînd ți-a dat banii ?

— Cu două zile înainte de accident.

— Ți-a dat banii, așa, fără să-ți spună nimic ?

— Mi-a zis că jumătate sînt ai mei, să-mi cumpăr palton, și jumătate să-i țin pentru ea.

— Bine, tinere, dar cînd o fată îți dă bani ca să-ți cumperi un palton, înseamnă că relațiile cu ea nu sînt numai niște simple relații. Camelia, înțeleg, era obligată față de dumneata. Cu ce era obligată ?

— Cu nimic. Mă iubea. Cîteva nopți la rînd am lucrat la asfaltarea unei străzi. Tata nu avea bani destui și mamei îi erau necesare niște medicamente scumpe. Am lucrat și, noaptea tîrziu, Camelia m-a văzut din autobuz. Mi-a spus a doua zi, dar eu n-am vrut să recunosc și atunci a doua noapte a venit la șantier. N-o mai puteam minți Mi-a zis că-mi face rost de bani, că trebuie să pricep că este prietena mea și că dacă o iubesc într-adevăr puțin, are să mă aștepte pînă la terminarea studiilor mele. Ca să mă conving că mă iubește cu adevărat, a zis că n-are nimic împotrivă și că este gata să fie a mea. Mătușa ei era plecată în noaptea aceea undeva, mi se pare la o vilă în afara Bucureștiului, avea acolo o clientă și Camelia a propus s-o însoțesc.

— Și ce-ai făcut acasă, la Camelia ?

— Am stat amîndoi și am plîns.

— Ai stat mult cu Camelia în noaptea aceea, domnule Sandu ?

— Nu, nu foarte mult.

— Nu ți-a spus de unde are banii ?

— Am întrebat-o. A rîs și a zis că nu-i treaba mea, pe urmă a recunoscut că i-a dat un prieten de-al ei, un chelner. Dar ea n-are prieteni chelneri, vă jur, că și eu o iubeam și trebuie să vă spun că eram gelos și nu o dată am urmărît-o, cum v-am urmărît pe dumneavoastră, cu toate că mi-am dat seama că nu e frumos ce fac.

— Atunci de unde a putut avea banii ?

— Vreau să vă spun, tovarășe, pînă la capăt ce s-a întîmplat, chiar dacă mă veți judeca cu asprime, chiar dacă trebuie să fac pușcărie pentru asta.

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, ce-ai mai făcut? întrebă Bunicul, sincer îngrijorat.

— Am bătut-o în seara aceea. N-a vrut să-mi spună de unde are banii. Mi-a părut rău, mi-am cerut iertare și n-a vrut să mă ierte. A ieșit din casă și a plecat. Cînd am ieșit n-am mai văzut-o, iar a doua zi era moartă, domnule, și numai eu sînt de vină, așa că faceți cu mine ce vreți.

17 Locotenentul Prodan era la bufet, mînca pe pervazul ferestrei, dintr-o farfurie, cu o grabă greu de imaginat.

— Să-ți fie de bine, domnule locotenent !

— Mulțumesc, Bunicule.

— Cred că ai făcut armata la mitraliori, văd că știi ce-i iuteala, dacă o mai fi existînd azi companii de mitraliori. Pe vremea mea existau...

— Am făcut la vînători de munte, Bunicule.

— Atunci se explică de ce n-ai timp niciodată și ești mereu pe drumuri. Te-am mai căutat azi. Mi s-a spus de fiecare dată că ești pe teren. Cresc accidentele de circulație, nu-i așa ?

— Crește numărul de bețivi, Bunicule. Dacă șoferii ar bea mai puțin, n-am avea nici pe jumătate atîtea accidente cîte avem.

— Ce să-i faci, anul care a trecut a fost bogat în struguri.

— Mai ales în prune. Dar cred că nu pentru asta mă cauți.

— Ca să fiu sincer, nu. Știu că Dumitriu ți-a telefonat și s-a plîns de mine. Nu crezi că Dumitriu, în virtutea faptului că te-a salvat, așa cum ai zis dumneata, de la moarte, consideră că ai oarecare obligații față de el ?

— Față de un om care te salvează ai totdeauna obligații,depinde însă de ce natură.

— Nu ți-a cerut să-l ajuți ca să scape din această dandana cît mai ieftin ?

Desen de Dorin DIMITRIU

Prodan zîmbi. Ajunseră la biroul lui și locotenentul, de data asta, nu-l mai pofti pe detectiv să intre primul.

— Cred că este suficient de inteligent și în același timp cred că nici pe mine nu mă consideră prea prost, ca să nu-și dea seama că asemenea lucruri nu se cer, cel mult se pot înțelege de la sine. Și, crede-mă, Bunicule, că în limitele legii am să fac tot ce-mi stă în putință să-l ajut. De alt ajutor, nu poate fi vorba. Crezi că aș fi capabil ? Aș putea să mă supăr pentru întrebările pe care mi le pui cu o oarecare ostentație, dar, uite, nu mă supăr.

— Chiar te rog să nu te superi, domnule Prodan. Mi-ar părea rău. Știi ce fapt pentru ce-am venit ? Ai să spui că știi, dar eu îți zic că nici prin minte nu-ți trece ce anume am să te întreb.

Locotenentul se încruntă, apoi pe fața lui suptă apăru o ușoară paloare, ca și cum ar fi fost prins asupra unei fapte neingăduite.

— Despre ce-i vorba ?

— Poți să-mi spui dacă în ultima vreme, persoane marcante, de talia lui Dumitriu, sau pe scara valorilor chiar mai sus puse decît el, au avut accidente de mașină sau alt soi de accidente. Ca să fiu mai precis, oameni din categoria amintită au avut de-a face cu Miliția ?

— Prodan stătu cîtva timp pe ginduri, întrebîndu-se înainte de toate de ce îl interesa pe detectiv un asemenea gen de accidente. Se duse la un dulap și începu să caute printre zecile de dosare așezate și catalogate într-o ordine perfectă. Găsi ceea ce căuta.

— Un academician, Gheorghe Lăzărescu, accident de mașină soldat cu moartea unei fete de douăzeci și trei de ani. Acum un an. Dar nu eu m-am ocupat. Atunci eram la spital.

Bunicul luă dosarul și-l citi cu atenție, apoi îl întinse locotenentului.

— Interesant, interesant...

— Vreo deducție, Bunicule ?

— Munca mea se bazează numai pe deducții, domnule locotenent.

— Uite, eu nu înțeleg nimic.

— Nici eu nu înțeleg prea multe. Deocamdată pot doar să-ți spun că Lăzărescu a scăpat doar cu trei luni de pușcărie, cu suspendarea pedepsei, și cu plata unei despăgubiri în valoare de cincizeci de mii de lei.

— Și ce-i cu asta. Despăgubirile sînt legale.

— Tocmai asta e, că sînt legale și se fac la buna înțelegere între acuzat și cel ce a suferit dauna.

— Bunicule, omoară-mă și tot nu pricep la ce te gîndești.

— Deocamdată, domnule locotenent, te-aș mînti dacă ți-aș mărturisi că am în cap ceva precis.

Bunicul îl părăsi pe Prodan și se duse la arhivele secției judiciare. Stătu aproape două ore împreună cu arhivarul de serviciu și pînă la urmă acesta îi puse în față cîteva dosare.

— Bunicule, Gheorghiță Fodor, așta-i numele lui adevărat, a lucrat înainte sub numele de Caftanache Traian și Vasile Purică. În ambele cazuri, tentativă de șantaj.

Bunicul se uită la dosare. Erau destul de volumionase, așa că apelă la memoria prodigioasă a arhivarului.

— Își făcea de lucru cu femei din lumea aleasă, cu situație, sau în orice caz cu o anumită poziție socială. Trăia cu ele, apoi cum făcea, cum nu făcea, le fotografia în poziții nu cele mai cuminți cu putință. Începea apoi șantajul. A treia oară a fost prins. Dar uite, de șase ani e curat ca lacrima.

— VA URMA —

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ZILE DE VACANȚĂ

ORIZONTAL : Sovata — Aburi — Amara — Arămiu — București — ML — Olănești — Sai — T — NC — Tesla — E — Intări — Talc — Oa — — Ivi — Cvas — Nr — Adaus — Ani — I — Ar —L — Ta — ON — Sărat — Seceta — Înotător — Rai — Panama — Plaja.

DESPRE LUME

ORIZONTAL: Isanos — Teban — Ut — I — Omenire— Banarabescu — I — Galilei— At — TN — MC — Iida — R — Aip — Oanca — Hu — Ciortea — Or — Popa — AA — Adam — Aleși — Nimeni — Mar — Bruno — At — IJ — Gea — Emu — R — R — Kirculescu.

ÎN SPRIJINUL PERFORMANȚEI INTERNAȚIONALE

de Valeriu MIRONESCU

Noul regulament, e, în fond, tot acela vechi. S-a revizuit, dar nu s-a prea schimbat nimic. Măria și-a scos pălăria cu floricelele „dezlegării" punîndu-și pe cap una cu panglicuțele „acordului obligatoriu". Carantina se cheamă acum suspendare temporară într-un regulament care abundă în articole și paragrafe. Cînd ieși sleit din labirintul chichițelor constați — îmi spunea un președinte de club — că, în fapt transferările se încheie simbătă. Adică astăzi ! E acolo, în regulament, bine ascunsă, prevederea paragrafului secund din articolul 30, prevedere ce leagă cluburile de mîini și de picioare. Retrag cele spuse în numărul precedent al revistei cu privire la judecarea capacității conducerilor de cluburi în funcție de modul în care vor dirija campania transferărilor. Nici cupiul Moratti—Herrera n-ar fi în stare să rezolve ceva în cinci zile și jumătate, adică în scurta perioadă de timp de la jucarea finalei Cupei și pînă astăzi, simbătă, zi „scurtă", cînd obloanele se trag pe la 12,30. Cluburile nu mai pot fi făcute răspunzătoare. La toamnă, responsabilitatea s-o poarte oamenii care au elaborat regulamentul de transferări...

Pentru a susține cele scrise mai înainte, mă voi folosi de argumentele pe care le aduce în discuție clubul Steaua. În fiecare dintre ultimii patru ani, Steaua a cucerit ori titlul de campioană, ori Cupa. În acești ani presa sportivă a lăudat jocul echipei bucureștene și a reliefat perspectivele ei. Dar tot în perioada de timp despre care vorbim, critica s-a năpustit asupra echipei Steaua, ori de cîte ori bucureștenii se poticneau în cupele europene. Nu amintesc rezultate și scoruri ca să nu zgîndărese inutil niște sensibilități ale suporterilor.

Cînd apăreau insuccese în reprezentarea peste hotare — și ele apăreau în fiecare toamnă — criticam clubul și conducerea tehnică. Retrospectiva ultimilor patru ani impune însă o reconsiderare aproape totală a judecăților. La toamna viitoare, cauzele de fond ale eventualelor nereușite în cupele europene să le căutăm în altă parte. Și, iată de ce. O echipă de fotbal nu e ceva abstract, ci o treabă concretă, o formație din 11 jucători și cîteva rezerve. În raport de fiecare post în parte se asigură valoarea echipei. Dacă vrei ca această valoare să se ridice pînă la nivel european, trebuie să încadrezi corespunzător fiecare post dintre cele 11. Steaua, deși a făcut eforturi, fără exagerare, uriașe, n-a realizat obiectivul de mai sus. S-au amenajat numeroase terenuri, în cartierul Ghencea a apărut un complex sportiv de primă mărime, s-au organizat două centre însumînd peste 400 de juniori anual, pregătirea tehnică e încredințată unui număr de zece antrenori dintre cei mai calificați. Nici un club din țară n-a fost și probabil nu va fi capabil de asemenea eforturi organizatorice, materiale și tehnice. Acum, după patru ani pot afirma că și roadele sînt ieșite din comun : nu mai puțin de șapte tineri fotbaliști (dintre care doi sau trei cu o clasă internațională), au fost promovați în garnitura întîia, iar numeroși jucători au fost puși la dispoziția altor unități din fotbalul național. Deși s-au obținut aceste realizări neobișnuite totuși formația clubului Steaua nu a devenit mult mai tare decît era în toamna precedentă (prin raport cu sarcinile clubului în competiția europeană). Cei șapte tineri nu înseamnă titulari pe șapte posturi, calitățile unora se suprapun, cîteva „găuri" importante persistă în echipă. În asemenea condiții, la toamna viitoare, Steaua va înfrunta riscuri identice acelora din trecut...

Dacă Steaua, în pofida înfăptuirilor subliniate anterior, n-a reușit să se chivernisească de pe urma pepinierei proprii, ce să zicem despre celelalte cluburi ? Ce să zicem chiar despre Steaua ? Să mai așteptăm încă patru ani, doar, doar, și-o face echipă completă din pepinieră proprie ?

Cunosc unele dintre obiecțiile autorilor regulamentului de transferări și vreau să previn pe amatorii de fotbal asupra netemeiniciei acestor obiecții.

Întîi, vor spune : am redus durata perioadei de carantină ; doi, vor spune, am permis jucătorilor fără „acord obligatoriu" să participe la partidele internaționale.

Întîi voi răspune : noua „carantină" între șase luni și un an, este la fel de amenințătoare ca și cea precedentă. Doi, presupunînd, că vor exista jucători care să accepte carantina, mi se pare îndoielnic că vor fi folosiți în meciuri internaționale, firește de către un antrenor cu mintea întreagă. Pentru ce ? Simplu, orice antrenor va pregăti o singură formație, aceea cu care va juca în campionat, nu va încropi pentru fiecare meci oficial altă formație. Iată, prin urmare, că prevederea despre carantină, fie ea și de 6 luni sau de un an, anulează practic posibilitățile de întărire ale formațiilor românești în vederea cupelor europene.

Propun un regulament de transferări cu un singur articol : „Între 1 iulie și 1 august ale fiecărui an, se reînnoiesc legitimările jucătorilor. În cazurile absenței acordului reciproc club—jucător, se pot produce transferările de la un club (asociație) la altul, întocmindu-se noi legitimări". Mi se pare că aceasta ar fi în spiritul fotbalului amator și că ar răspunde necesităților de promovare rapidă a talentelor spre vîrful piramidei echipelor. În plus, s-ar pune stavilă șmecheriilor și apucăturilor afăcăriste ce se ivesc astăzi pe marginea transferărilor. Ceea ce n-ar fi puțin lucru...

Pragul celor șaptesprezece metri...

• De ce canguri ? • Două „vagoane" la un... antrenament • Aclamat de 12 000 de italieni • „Nu-mi fac visuri"

Li se mai spun și canguri. Nu știu dacă această poreclă dată săritorilor de triplu salt a fost inspirată de la eleganța cu care aceste liniștite patrupede australiene se desprind de la pămînt în momentul cînd, gonite, întîlnesc un obstacol, sau ea se datorește lungimii apreciabile pe care o au săriturile lor. Dar, pentru deținătorul celei mai bune performanțe mondiale din acest an la triplusalt, CAROL CORBU, această poreclă nu sugerează nici pe departe impetuozitatea, deslănțuirea de forță, pe care el este capabil să le arunce într-un concurs.

În contrast cu stadionul, Carol Corbu, absolvent al facultății de matematică, este liniștit, scump la vorbă, de o modestie necalculată. Suportă cu stoicism ariditatea antrenamentului atletic, unde obține uneori cifre care depășesc imaginația multora. De exemplu folosește antrenamentul cu haltere pentru dezvoltarea forței. Într-o singură zi, el ridică succesiv greutăți care însumează încărcătura a 2 vagoane de cale ferată. La întrebarea dacă a socotit totalul de kilograme ridicate la antrenamente într-un an a răspuns simplu : „În jur de 171 de vagoane".

L-am rugat să ne spună cîteva cuvinte despre concursul din 13 iunie de la Torino unde a reușit excelentul record de 17,12 m.

— Eram hotărît să sar peste 17 metri, mai ales că aveam adversari, finaliști la ultima Olimpiadă. Am condus pînă la a 4-a săritură, cînd Drehmell a luat conducerea cu o săritură de 16,61 m. Imediat am sărit 16.62 m. La a șasea săritură Drehmell reușește 16,93 m Urmam eu în ultima săritură a concursului. Am plecat în elan decis să răspund prompt la replica lui. Un prag bun, echilibru perfect, și o aterizare dincolo de cubul care indica 17 metri. Au urmat aclamațiile frenetice a 12 000 spectatori italieni, care timp de 5 minute m-au aplaudat în picioare, iar colegii mei de echipă, în entuziasmul lor m-au purtat pe brațe în jurul pistei. Am primit și o splendidă cupă, a 13-a din activitatea mea sportivă. Este notabil că recordul anterior l-am stabilit anul trecut la Atena tot la 13 iunie (și după o pauză în care folosește în mod discret degetele în loc de mașină de calculat) de altfel Campionatele Europene de la Helsinki, vor fi în acest an al 13-a concurs al meu. Și vă spun drept, nu sînt superstițios. Aceste coincidențe se pot întîmpla în mod firesc... este drept cam la o sută de mii de ori o dată !

Am încercat să aflăm cîteva din aspirațiile lui, din idealurile lui de dincolo de stadion :

— M-am obișnuit să cer vieții cît mai puțin și atunci pentru tot ce obțin sînt foarte fericit. Nu-mi fac visuri. Îmi place mai mult să le trăiesc.

Silviu DUMITRESCU

MOZAIC

Această fotografie pe care ne-a pus-o la dispoziție mereu tînărul Ionică Bogdan, reprezintă echipa Rancing-Club din Liban care ne va vizita țara la sfîrșitul acestei luni, echipă antrenată de cunoscutul și popularul nostru antrenor de fotbal.

• *Povestește un arbitru italian :*

— *...asta s-a întîmplat după un meci arbitrat de mine la Roma. Cînd am părăsit stadionul numeroși spectatori mi-au sărutat mîna...*

— *Așa de bine ai arbitrat ? îl întreabă cineva.*

— *A, nu ! Pentru a putea părăsi stadionul m-am îmbrăcat cu veșmintele unui cardinal...*

• De ce echipa de fotbal F.C. Santos este în declin ? Iată o parte din declarațiile făcute presei de tehnicianul Antoniu Fernandez, căruia conducerea clubului i-a desfăcut recent contractul de muncă : „Pele este în declin. Aceste fapte plus comportarea altor mari vedete din echipă care practic nu mai dau randamentul obișnuit, au o influență decisivă asupra întregii echipe. În același timp, porțile pentru tineri sînt practic închise. Iată de ce F. C. Santos este în criză". Inutil de subliniat că declarațiile au provocat numeroase intervenții pro și contra în presa de specialitate.

• Lew Alcindor a fost desemnat drept cel mai bun jucător de baschet masculin în sezonul 1970-1971. El a obținut 16 938 voturi din 17 000 posibile în urma unei anchete întreprinsă în rîndul ziariștilor sportivi din 17 mari orașe americane.

• Maria Bueno (Brazilia), una dintre cele mai vestite jucătoare de tenis din lume (a cîștigat turnee la Wimbledon și Forest Hills) a decis să se retragă (la vîrsta de 31 ani) din activitatea competițională. În viitor, ea va conduce un centru de educație și sport din orașul Sao Paulo.

• *La Jocurile Olimpice de vară de la München vor fi prezenți 230 de medici. Ei vor supraveghea sănătatea sportivilor și spectatorilor. În munca lor, medicii vor fi ajutați de un număr mare de infirmiere, asistenți medicali și maseuri. Centrul medical olimpic va dispune de săli de operații, de camere de tratament, de laboratoare, de cabinete dentare și de un... elicopter, pentru cazuri urgente.*

ȘAH

• VĂ LUAȚI LA ÎNTRECERE CU FISCHER ȘI BOTVINNIK. *Aveți această posibilitate rară rezolvînd problema de mai jos:*

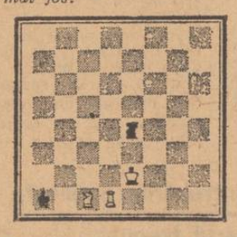

Poziția din diagramă reprezintă o problemă cu mat ajutor în trei mutări. Pentru neinițiați, precizăm că în acest gen de probleme negrul mută primul și îl ajută pe alb să-l facă mat. Deci, în problema de mai sus, după a treia mutare a albului, regele negru trebuie să fie făcut mat. Aparent, problema e simplă. Totuși, găsirea matului este extrem de dificilă. Autorul ei, marele maestru Paul Benko, a propus-o spre rezolvarea mai multor mari maeștri cunoscuți. Lui Fischer și Keres, lui Botvinnik și Geller. Nici unul nu a reușit să o rezolve. Botvinnik și Geller s-au „predat" după mai mult de o oră de căutări. Încercați și dv. să găsiți soluția. Dacă nu reușiți, nu disperați. După cum ați văzut, n-au reușit nici alții să o rezolve. Așteptați doar pînă săptămîna viitoare cînd vom publica soluția.

• O.N.U. ÎNTÎLNEȘTE UNESCO. *Nu-i nici o eroare. Este, pur și simplu, un meci între echipe reprezentative formate din funcționari ai acestor organizații internaționale. Mai bine zis un turneu, disputat la Geneva, la care formațiile O.N.U. și UNESCO au concurat pentru locul I. O.N.U. — Geneva a cîștigat turneul, urmată de UNESCO — Paris, și, în continuare, de O.I.M. — Geneva, F.A.O. — Roma, O.M.S. Geneva și A.I.E.A. — Viena.*

• CINE VA JUCA CU SPASSKI ? *A început deci încă o etapă a disputelor pentru desemnarea viitorului adversar al lui Boris Spasski, în meciul pentru titlul mondial de șah. Fischer—Larsen, Petrosian—Korcinoi... Cine va învinge ? Considerăm că îi va interesa pe cititori să afle pronosticul unui publicist șahist, maestrul englez Harry Golombek, arbitrul internațional, care a condus și meciul din sferturi dintre Petrosian și Hübner. Golombek nu-i dă șanse multe fostului campion mondial Petrosian, care pare ieșit din formă (după cum scrie maestrul englez, dacă Hübner ar fi avut un sistem nervos mai rezistent, el ar fi putut obține victoria în meci, o victorie pe lîngă care a fost foarte aproape ; enervat de zgomotele din apropierea sălii de joc, Hübner a pierdut a șaptea partidă — gafind grav după șase remize consecutive — și a abandonat meciul...) Dimpotrivă, Korcinoi este într-o formă excelentă. În cealaltă semifinală, favoritul lui Golombek este Fischer. Jocul danezului este strălucitor, poate crea momente dificile lui Fischer, dar Larsen are deseori inițiative hazardate ; cît privește pe Bobby, el este într-o dispoziție de joc pe care ce altceva ar putea să o caracterizeze mai bine decît victoria sa cu 6—0 împotriva lui Taimanov ? Despre Larsen, Golombek consideră că a avut și multă șansă în meciul cu Uhlman, întrucît jocul adeseori riscant l-a dus în situații dificile din care s-a salvat și cu ajutorul... adversarului. Ca în poziția din diagrama de mai jos, în care Larsen, cu negrele, a rămas cu doi pioni pentru turn, într-o situație dificilă.*

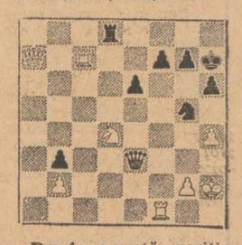

Dar în această poziție, albul, în loc să joace 31. Cc6, a greșit grav mutînd 31. Cf3 ? ?, permițînd adversarului său să recupereze : 31... Df4+ 32. Rg1, C : f3 + 33 T : f3, Td1 +34. Rf2, D : h4 + 35. g3 Dh2+ 36. Re3, Dd2+ 37. Re4, Dd5 + 38. Re3, + Td3+ și albul cedează, oferindu-i lui Larsen un punct nesperat.

U. VĂLUREANU

CU ȘI FĂRĂ... CRAMPOANE

de Eftimie IONESCU

De la arbitrul Ghemigean...

Finala cupei, în fapt marea finală a sezonului, a fost așa cum stă bine unei finale de competiție K.O.: agitată, cu schimbări dramatice de scor, cu momente de mare tensiune și, inevitabil și cu discuții asupra arbitrajului. A primit misiunea să conducă această finală un arbitru care a prezentat o constanță deosebită în cursul sezonului și s-a arătat obiectiv și echilibrat în decizii, G. Ghemigean, prezent de altfel și pe lista F.I.F.A. pentru sezonul care urmează, alături de „cavaleri ai fluierului" cu rezonanță și aprecieri deosebite cucerite peste hotare ca Al. Pîrvu și A. Bentu, purtători ai ecusonului forului internațional, sau alții mai de curînd afirmați avîndu-l în frunte pe V. Pădureanu, declarat arbitrul nr. 1 al sezonului, C. Bărbulescu, C. Petrea, Otto Anderco.

„Momentul arzător" al finalei, cel mai controversat moment, s-a arătat a fi dictarea acelui penalti din care Dinamo a egalat, ajungînd la un 2-2 care, cum se știe, s-a modificat pînă la urmă pe tabela de marcaj... Asupra acestei secvențe l-am intervievat pe arbitrul Ghemigean.

— În fapt ce s-a întîmplat la faza soldată cu sentința maximă ?

— S-a înregistrat una dintre acele faze cu totul neobișnuite dintr-un meci : la o centrare a lui Lucescu, Negrea a lovit foarte rapid balonul cu mîna, dîndu-i o altă direcție, influențînd deci categoric faza de poartă. Am auzit perfect zgomotul... handbalistic al acelui moment.

— Ați luat însă decizia cu întîrziere. De ce ?

— M-a surprins pur și simplu intervenția lui Negrea, pe care nu o presupuneam în niciun caz, apoi traiectoria cu totul neobișnuită a mingii. M-a bucurat că autorul infracțiunii a recunoscut, în declarația dată ziarului „Informația Bucureștiului", hențul comis. Sigur că lucrurile s-ar fi simplificat dacă o făcea și pe teren...

— Să cădem de acord, însă, că un penalti, la 2-1, într-o finală de cupă nu-i o decizie care se primește ușor.

— Perfect adevărat. Și tocmai de aceea nu m-am încălzit, nu m-am repezit în acele clipe cînd fotbaliștii de la Steaua protestau; am înțeles că trec prin momente foarte grele și doar gestul prelungit de nesportivitate al lui Vigu s-a soldat cu un avertisment. Sper însă ca mai ales foarte tinerii jucători militari, care nu au mai avut ieșiri identice, să înțeleagă că repetarea unor asemenea gesturi s-ar putea să le aducă în viitor neajunsuri. Remarc intervențiile antrenorilor Traian Ionescu și Constantin, ca și ale ambilor căpitani de echipă, Nunweiller III și Sătmăreanu, în favoarea liniștirii spiritelor și a redobîndirii calmului.

...la fostul golgeter Tătaru

Un alt interpelat este golgeterul finalei, Tătaru II; deposedat, în mod nejustificat după opinia mea, de titlul de atacant nr. 1 al campionatului, cel mai mic dintre frații Tătaru a realizat o „răzbunare" în finală prin tripla reușită de pe tabela de marcaj.

— Ai sperat să realizezi o asemenea ispravă?

— Vreți să răspund sincer ? Nu. Hotărîrea de a fi deposedat de titlul de golgeter m-a afectat profund. Nu știu ce s-a petrecut la Iași sau la București, eu știu că mi-am apărat cinstit șansele pentru primul loc în clasamentul golgeterilor.

— Și, iată, în finală ai primit o satisfacție...

— O împart cu colegii mei de echipă.

— Mai ales cu Iordănescu !

— Și cu Iordănescu. Sigur că, prin natura posturilor, sîntem de cele mai multe ori în combinații.

— Se spune că ai fi oarecum necăjit pentru că mai tînărul coleg din centrul liniei, nu pasează chiar cu tot altruismul.

— În finală s-a văzut că l-a interesat mai mult decît orice victoria echipei. Faptul că numele lui n-a apărut pe tabela de marcaj spune totul !

— Crezi că vei ajunge, împreună cu talentatul număr 9 din formația ta, în toamnă, și în echipa națională ?

— Asta o știe mult mai bine antrenorul reprezentativei. Socotesc însă că, dacă repetăm finalul de sezon, vom vedea realizat acest vis.

— Succes dragă Gigi, succes și, mai ales, multă, multă, cumințenie în săptămînile acestea fierbinți și ademenitoare ale vacanței...

AUTOMOBILISM

Raliul României — îndemînare și spectaculozitate

Cea mai mare cursă automobilistică românească s-a încheiat, după ce au fost parcurși (și nu fără peripeții) 2 287 km. Pentru a treia oară consecutiv, campion național a devenit cunoscutul cuplu brașovean format din Aurel Puiu și C. Pescaru care a pilotat un Renault 8-Gordini. Pe locurile următoare s-au clasat în ordine echipele: Eugen Ionescu Cristea—P. Vezeanu (R. 8 Gordini) și Gh. Morasi — Ilie Olteanu (Dacia 1 100 s).

Din cele 23 echipaje pornite în lunga cursă, doar 14 au trecut linia de sosire. Așadar, a fost vorba de o cursă cu serioase dificultăți, soldată însă doar cu pagube materiale, piloții fiind în afară de pericol. Raliul n-a solicitat doar rezistența mașinilor ci și îndemînarea și rezistența fizică a piloților și navigatorilor.

Desfășurarea acestei mari competiții automobilistice a ridicat și numeroase probleme, în ce privește traseul ales, numărul probelor speciale, înzestrarea tehnică și altele. Ar fi cazul ca A.C.R. să revadă condițiile raliurilor ce se desfășoară la noi și să le adapteze la posibilitățile pe care le avem și le vom avea în fiecare an. Aici e vorba atît de posibilitățile tehnice cît și de gradul de pricepere, de experiență al piloților și navigatorilor.

Cuvinte de laudă pentru instructorii școlii de șoferi amatori, care au prezentat o reușită demonstrație automobilistică.

Pe traseul raliului...

Să stăm de vorbă

PETRU DABA — Caransebeș. Articolul 22 din regulamentul pentru aplicarea Decretului nr. 328 din 1966 privind circulația pe drumurile publice este foarte limpede : conducătorii motocicletelor vor semnaliza cu brațul întins orizontal intenția lor de a schimba direcția de mers sau de a depăși, corespunzător manevrei pe care urmează să o execute. Dv. spuneți că motocicleta ce-o aveți are semnalizatoare electrice. Aproape toate tipurile noi de motocicletă au asemenea semnalizatoare. Faptul că în regulament s-a prevăzut semnalizarea cu mîna și la motocicliști ar putea fi justificat prin aceea că nu toate motocicletele au semnalizatoare electrice și că acestea sînt destul de puțin vizibile. Este părerea noastră. Oricum, e limpede că semnalizarea cu mîna la motocicletele constituie o garanție mai bună pentru securitatea circulației. Credem că este în primul rînd în interesul motocicliștilor să semnalizeze cu mîna.

M. COMĂNESCU — Arad. Din păcate nu se poate ceea ce doriți dv. Și asta din motive de securitate a circulației : o motoretă cu remorcă este un pericol, în primul rînd pentru dv.

S. POPESCU — Bistrița. Autoturismul „Dacia 1100" continuă să fie produs în tot cursul anului 1971. La ora actuală este tipul de autoturism care poate fi procurat cel mai repede. El va fi livrat în același ritm în orice perioadă. Concediile personalului uzinei producătoare nu afectează producția întrucît la fel ca în orice întreprindere concediile se iau eșalonat.

GH. THEODOR — Arad. Ați văzut că am scris mult despre problema care vă preocupă, cerînd să se ia măsuri ferme de înlăturare a necazurilor ce le-au fost create automobiliștilor. Așteptăm acum efectul practic al măsurilor luate. Să sperăm că nu va fi nevoie să revenim, cerînd și alte măsuri.

N. T. — Timișoara. Ultimul dintre articolele trimise de dv., respectiv cel intitulat : „Cîteva noțiuni legate de cunoașterea lubrefianților" este interesant dar nu pentru o revistă ca a noastră. Datele tehnice deosebit de utile pe care le cuprinde își găsesc foarte bine locul într-o revistă de specialitate. Noi vă rugăm să ne trimiteți articole cu caracter mai larg, folositoare îndeobște automobiliștilor amatori.

N. POPOVICI — Brăila. După unele date statistice se pare că la ora actuală, pe șoselele lumii circulă peste 200 milioane de autovehicule.

Îmbrăcămintea de culoare deschisă ne apără de accidente

După cum o dovedesc statisticile cu privire la accidente, copiii și oamenii în vîrstă sînt deosebit de periclitați în calitate de pietoni. Riscul poate fi redus în mod simțitor, printr-o îmbrăcăminte frapantă, de culoare deschisă. La această concluzie a dus un test executat în cursul unui an de către ADAC la Homburg. În cadrul acestei acțiuni, ADAC-ul împărțise la circa 1 200 de copii și 200 de oameni mai în vîrstă, așa-numita îmbrăcăminte de securitate, adică pelerine și șepci roșii și galbene sau în carouri alb cu negru. În urma a numeroase experimente și întrebări, a rezultat clar că în situațiile critice din timpul circulației, pietonii astfel îmbrăcați sînt mult mai repede remarcați decît cei cu veșminte obișnuite. Servindu-se de testul din Homburg, ADAC-ul a apelat la industrie să pună în viitor pe piață cît mai multe piese de îmbrăcăminte din materiale viu colorate.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

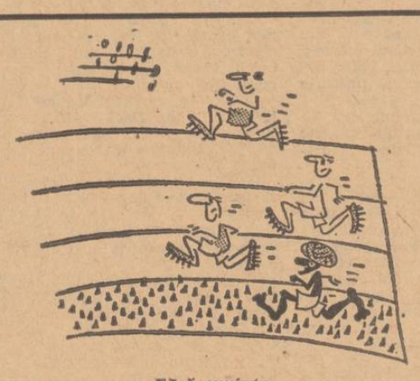

Fără cuvinte

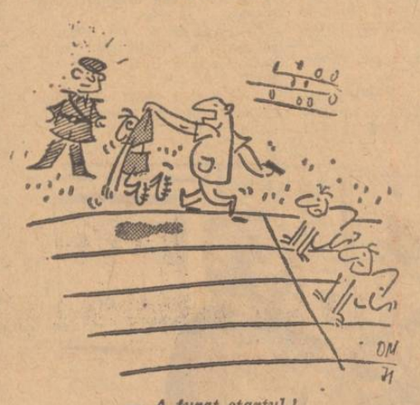

— A furat startul !

Desene de M. Oproiu

GÎNDURILE PROMOVAȚILOR

Printre echipele primei „scene" rugbistice a țării se vor număra începînd în noul campionat și bucureștenele „Sportul studențesc" și „Gloria". Am adresat cîteva întrebări antrenorilor acestora pe care le facem cunoscute în rîndurile ce urmează.

SPORTUL STUDENȚESC

TUDORACHE FLORENTIN antrenorul clubului sportiv „Sportul studențesc" :

— Cum ați reușit ca după ani de zile de absență a unei echipe studențești bucureștene în prima divizie a țării să realizați, în sfîrșit, această performanță ?

— Am început activitatea rugbistică universitară în anul 1961 cînd am înființat echipa de rugbi a Institutului Politehnic. De atunci, alături de celelalte echipe studențești, ne-am luptat an de an, ca una dintre ele să readucă rugbiul din centrul universitar București în prima linie. Abia în primăvara lui 1970 am reușit să unim forțele rugbistice din divizia B în cadrul echipei Sportului studențesc și, la sfîrșitul campionatului 1971, să ocupăm, locul ce ne permite să promovăm în categoria A.

— Care este perspectiva secției de rugbi ?

— Dorim ca această echipă, odată promovată în prima divizie, să ne dea posibilitatea să facem o secție puternică, gîndindu-mă în special și la asigurarea unei echipe de juniori care va fi izvorul nostru pentru prima echipă. Sperăm că va fi o secție puternică pe plan național care să-și aducă aportul la dezvoltarea rugbiului românesc.

— Ce preocupări aveți în domeniul asigurării schimbului de mîine ?

— În afara echipei de juniori, vrem ca să colaborăm mai întîi cu echipele fruntașe de juniori din București și anume echipele C.S. școlar și S.S.E. 2, care s-au impus în acest campionat și care an de an asigură rugbiști de valoare echipelor din divizia A. Dorim să colaborăm de asemenea cu unele școli de cultură generală pe care vrem să le luăm pe lîngă clubul nostru pentru a le patrona.

GLORIA

Iată ce ne-a spus **NACA MIHAI,** antrenorul clubului Gloria, profesor de educație fizică :

— Ce perspectivă aveți pentru viitor ?

— Avînd în vedere că echipa noastră este foarte tînără, dar cu jucători cu o bună pregătire tehnico-tactică, obiectivul nostru este ocuparea locului 7—8 în campionatul anului 1971—1972.

— Sînt mulți iubitori de rugbi în uzina dv. ?

— În uzina noastră rugbiul se bucură de o mare simpatie existînd o veche tradiție. În trecut au existat jucători cu experiență așa că astăzi s-a format un nucleu în care figurează cei în etate, și în jurul căruia s-au adunat mulți iubitori ai acestui frumos sport.

— Ce modificări socotiți că veți putea face în echipă ?

— Nu vom face nici o modificare în ceea ce privește tactica echipei. Vom căuta să apelăm la mijloacele tehnice.

— Vă este „teamă" de divizia A ?

— Sînt absolut conștient de marea răspundere a pregătirii unei echipe de divizia A dar, în același timp, am mare încredere în jucători și implicit nu cred într-un fiasco. În viitorul campionat aștept mult de la jucători ca Ciocan Anton, Mușat Dumitru, Lazăr Gh., Bujor Marin, Curea Florin, care au reale posibilități de afirmare.

M. NICULESCU

11 IULIE 1971
TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ PRONOEXPRES

EXCURSII ÎN GRECIA

Participarea se face pe variante de 3 lei, 6 lei și 15 lei.

Variantele de 15 lei dau dreptul de participare la toate extragerile.

Simbătă 10 iulie a.c. ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(6422)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

DEPLINĂ UNITATE ÎN ÎNFĂPTUIREA MARILOR NOASTRE IDEALURI

Întregul popor își exprimă hotărîrea fermă de a îndeplini strălucitul program propus de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

Comuniștii, întregul popor, rostesc, într-un glas, ca un singur om — exprimînd cu strălucire unitatea întregii noastre națiuni socialiste în jurul partidului, a Comitetului său Central, a secretarului său general — totala aderiune față de ideile cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative. Acest strălucit program de acțiune pentru dezvoltarea conștiinței socialiste, revoluționare pentru ridicarea la un înalt nivel a întregii activități educative din țara noastră concentrează, cu deosebită forță, interesul întregii opinii publice românești pe măsura amploarei, profunzimii și noblețe țelurilor pe care și le propune.

Întemeiat pe o analiză profund științifică, materialist-dialectică, a problemelor actuale ale dezvoltării societății noastre socialiste, a succeselor obținute și a activității desfășurate de partid, de toți factorii participanți la vastul proces al educării comuniste a oamenilor muncii, programul expus de secretarul general al partidului are o excepțională însemnătate teoretică și practică pentru asigurarea mersului înainte al societății noastre pe drumul făuririi socialismului multilateral dezvoltat. Acest program magistral, de vastă perspectivă, conceput cu lucid spirit științific și puternic patos revoluționar are o mare importanță pentru dezvoltarea muncii politice, ideologice, educative și culturale la nivelul cerințelor imperioase ale actualei etape de edificare a societății. El exprimă cu deosebită claritate dinamismul, spiritul viu, novator, promovat consecvent de conducerea partidului, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, în traducerea în viață a liniei politice generale stabilite de Congresele al IX-lea și al X-lea ale P.C.R., exprimă realismul, înalta responsabilitate partinică, patriotismul înflăcărat caracteristice activității laborioase a partidului nostru, a secretarului său general.

Înfăptuirea acestui înălțător program, care reprezintă încă o dovadă a preocupării permanente a partidului pentru creșterea conștiinței politico-ideologice a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, a calităților lor etice și profesionale, mobilizează energia, forța de creație, voința întregului partid, a întregului nostru popor, pentru realizarea unui puternic avînt al vieții spirituale a națiunii noastre socialiste, pentru întărirea spiritului partinic revoluționar, militant, combativ, în orice domeniu de activitate, pentru înlăturarea neajunsurilor care mai persistă, pentru perfecționarea propagandei de partid, a școlii pe toate treptele, a creației cultural-artistice — într-un cuvînt, pentru întărirea rolului conducător al partidului în toate domeniile vieții ideologice, în toate sferele de manifestare a conștiinței sociale.

Este, de aceea, cît se poate de firesc ecoul puternic pe care acest program îl are în conștiința opiniei publice românești. Cine a urmărit, în cursul acestei săptămîni,

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 719 — Sîmbătă 17 iulie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

MATURITATEA TINEREȚII

Pe Șantierul Național al Tineretului de la Porțile de Fier • Calmul împlinirilor • Tinerețea nu se socotește după vîrstă, ci după experiență • Cînd înțelegi că esențialul e munca • Băieții de la cota 40.

E o liniște la Porțile de Fier, pe care unii, cei care au cunoscut zilele de efervescență, o înregistrează cu regret. În special, tinerii. Fiindcă liniștea de acum e un semn al împlinirii și ei simt nevoia agitației, orelor de cutezanță și de întrecere cu timpul. Se lucrează desigur și acum dar forfota șantierului zgomotos, trepidant a rămas înscrisă în anii, în zilele care au trecut. Mulți veterani și mulți tineri au plecat pe alte șantiere: Lotru, Someș, Olt. Alții așteaptă să plece.

Privesc, întreb, și încet, încet, încep să simt pulsul acestei impresionante construcții. Venisem să cunosc tineri, cîțiva dintre aceia care, cu mai bine de un an în urmă, făcuseră legămînt să înfrunte timpul, căldura, frigul, oboseala, piedici de orice fel, pentru a dovedi ce poate face tinerețea aliată cu îndrăzneala, cu dorința de a învăța și a se califica, cu ambiția de a învinge, cu mîndria de a lucra aici, pe acest Șantier Național al Tineretului.

Le vorbesc, le strîng mîna și tinerii aceștia îmi spun toți, fără excepție:

— Nu mai sîntem așa tineri!...

Unul din cei care mă însoțesc pe șantier, rîde malițios de cîte ori îmi exprim mirarea.

— De ce susțineți toți că nu mai sînteți așa tineri?

— Cînd v-am spus,

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

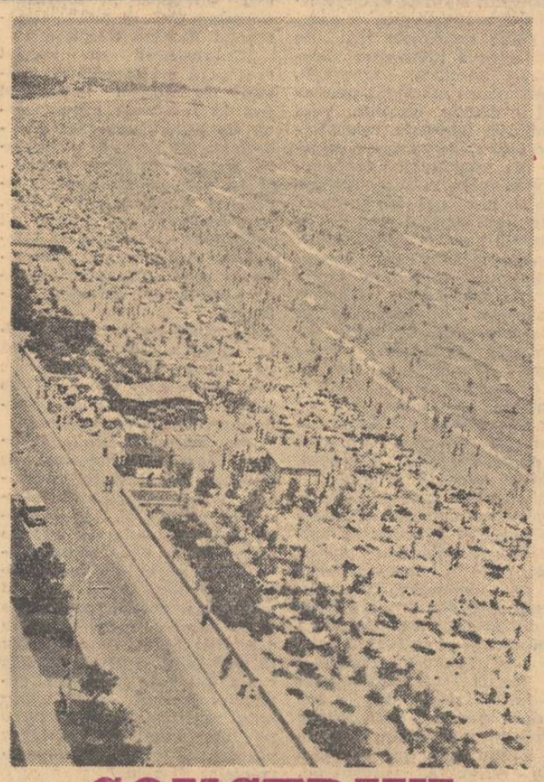

CONCEDIUL ȘI SĂNĂTATEA FIECĂRUIA DINTRE NOI

Pentru unii acest cuvînt magic, concediu, are imaginea nemărginită a mării, pentru alții se confundă cu verdele odihnitor, cu aerul proaspăt, cu înălțimile semețe ale munților. Unii visează la neprevăzutul plimbărilor montane, alții, la răcoarea apei, la orele de tihnă pe malul unui lac sau la liniștea unei după-amieze pe covorul de iarbă al cringului.

Gările cunosc o forfotă mai mare ca oricînd, trenurile vacanței sînt supraaglomerate, sute de mii de oameni își petrec și anul acesta concediul la mare, la munte, în stațiuni balneo-climaterice, bucurîndu-se de ceea ce s-a creat pentru ei, pentru confortul și bucuria lor, din fondurile alocate de stat. Unde plecăm? Spre ce colț al țării ne mînă viselе, dorințele?

Vă propunem spre lectură, ÎN PAGINA A ȘASEA, păreri și sfaturi utile pentru o vacanță plăcută, odihnitoare, reconfortantă, oferite de prof. dr. docent IULIAN MINCU, director al Clinicii de nutriție și boli metabolice al Spitalului dr. I. Cantacuzino, dr. ION SBENGHE, de la Institutul de balneologie și fizioterapie, precum și de alți colaboratori ai noștri.

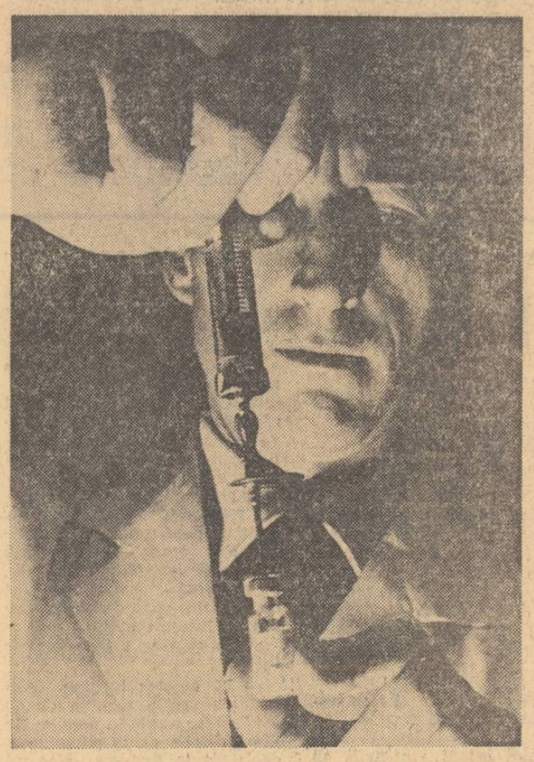

• Tratamentul „nuclear" în sprijinul bolnavilor • Această suferință, care vizează în special femeile, poate duce la o invaliditate totală • Concluziile pline de speranțe ale unui recent Congres european de reumatologie.

POT FI ÎNLĂTURATE DURERILE PROVOCATE DE REUMATISM?

(Amănunte în pag a 5-a)

COLUMB N-A FOST CEL DINTÎI?!...

• Recentele descoperiri din Dakota de Sud vin să confirme ipoteza că vikingii au traversat Atlanticul cu mult înaintea lui Columb.

(Amănunte în pagina a 4-a)

Itinerarii iugoslave

ASSERIA: ARCUL DE TRIUMF AL LUI TRAIAN

de Cicerone THEODORESCU

(Pagina a 4-a)

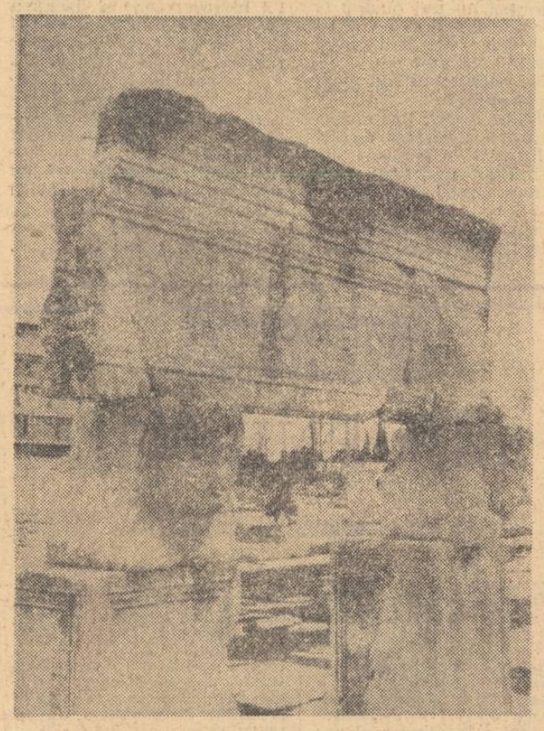

Forumul roman din Zadar: piese din Arcul de triumf al lui Traian, de la Asseria.

150 de ani de la nașterea lui VASILE ALECSANDRI

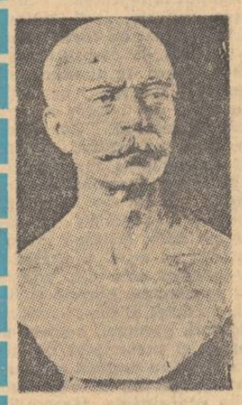

(Pagina a 3-a)

CEASURI FĂRĂ... ARĂTĂTOARE

(Pagina a 5-a)

CURIER

SĂPTĂMÎNAL

TRUP SĂNĂTOS, MINTE SĂNĂTOASĂ

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

PĂMÎNTUL SE MIȘCĂ LA POZZUOLI

de acad. Eugen A. PORA

(Pagina a 4-a)

URMARE DIN PAG. 1

presa și radioul, televiziunea, a putut lua cunoștință de adevăratul fluviu de telegrame, moțiuni, scrisori care neîncetat, zi de zi, au sosit, din toate colțurile țării, pe adresa Comitetului Central al partidului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Și-au exprimat, astfel, adeziunea organizațiile de partid din toate județele țării, din ministere și alte organe centrale, membrii organizațiilor obștești, ai uniunilor de creație, militarii, trupele de securitate și miliție, colectivele marilor întreprinderi, cooperative agricole, școli, institute de învățămînt de toate gradele, institute de cercetări științifice. Alături de acestea, nenumărate au fost scrisorile personale ale tuturor categoriilor de cetățeni. Se poate spune că n-a existat, practic, nici un cetățean al țării care să nu fi luat la cunoștință programul expus de tovarășul Nicolae Ceaușescu, că n-a fost om care, luîndu-l la cunoștință, să nu-și fi exprimat, într-o formă sau alta, adeziunea sa deplină. Bărbați și femei, virstnici și tineri, români, maghiari, germani, oameni de profesii și preocupări diferite, au salutat cu deplină satisfacție și nețărmurită încredere măsurile preconizate, însemnătatea lor cu totul excepțională pentru progresul continuu al societății noastre socialiste.

„Parte integrantă a programului stabilit de Congresul al X-lea, măsurile recent adoptate sînt rodul inițiativei creatoare, marxist-leniniste, al profundului spirit de răspundere, al înaltului patriotism, atribute esențiale ce caracterizează în chip strălucit întreaga dumneavoastră activitate de neobosit militant revoluționar, trup din trupul eroicului popor român, ale cărui destine comuniste le slujiți magistral în fruntea partidului și statului. Inspirat dintr-un interes major față de viitorul luminos al națiunii noastre, programul adoptat de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., a găsit pe aceste meleaguri — ca pretutindeni pe cuprinsul țării — un teren fertil, bucurîndu-se de aprobarea și adeziunea unanimă a muncitorilor, țăranilor, a intelectualilor, a tuturor oamenilor muncii, ferm hotărîți să militeze neabătut pentru transpunerea lor în viață", se arată în telegrama Comitetului județean Iași al P.C.R.

În telegrama adresată Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, de comitetul județean Mureș al P.C.R., se subliniază : „Făcîndu-se mesagerul comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii din județ, comitetul județean de partid își exprimă totala adeziune față de măsurile adoptate — în acestea fiind conținută garanția creșterii gradului de responsabilitate a fiecărui om al muncii, indiferent de naționalitate, în spiritul ideologiei marxist-leniniste, cu care sînteți înarmați, în spiritul internaționalismului proletar, pentru a-i educa pe toți oamenii muncii în dragoste și respect față de patria socialistă, în spiritul prieteniei și colaborării frățești cu toate țările socialiste, cu toate forțele înaintate ale lumii contemporane".

DEPLINĂ UNITATE ÎN ÎNFĂPTUIREA MARILOR NOASTRE IDEALURI

Reafirmarea, în documentul aprobat de Comitetul Executiv al Comitetului Central, a unor constante ale politicii partidului nostru, a caracterului revoluționar, militant, al activității politico-ideologice, a combativității comuniste față de manifestările ideologiei burgheze, idealiste, retrograde, constituie un îndreptar permanent în munca noastră. Vom manifesta fermitate revoluționară față de fenomenele negative din activitatea educativă, nu vom tolera nici o acțiune care ar leza procesul complex al formării omului nou, cu o înaintată conștiință socialistă".

Hotărîrea fermă de a înfăptui neabătut programul expus de tovarășul Nicolae Ceaușescu e prezentă în toate mesajele, în toate telegramele adresate. Telegrama Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor se încheie cu acest angajament : „Asigurăm Comitetul Central al Partidului, pe dumneavoastră personal, tovarășe Nicolae Ceaușescu, că sindicatele, care și-au însușit întrutotul măsurile adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., și indicațiile prețioase cuprinse în cuvîntarea rostită de dumneavoastră la consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, vor munci cu abnegație și înalt simț de răspundere pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce le-au fost încredințate, vor depune toate eforturile, priceperea, energia și pasiunea de care sînt animate ,pentru a-și aduce o și mai mare contribuție la educarea politico-ideologică a oamenilor muncii, în spiritul concepțiilor revoluționare, patriotice ale clasei noastre muncitoare, la înfăptuirea cu succes a politicii interne și externe a partidului și statului, a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, adoptat de cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român".

În numele muncitorilor reșițeni, Comitetul de partid al Uzinei de construcții de mașini subliniază în telegrama adresată C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu :

„Constructorii de mașini consideră propunerile de măsuri un minunat instrument pus la îndemîna organizațiilor de partid, necesar în activitatea de ridicare a nivelului de conștiință al maselor, și ne manifestăm deplina adeziune și, în același timp, hotărîrea fermă de a îndeplini programul de măsuri în scopul ridicării nivelului politico-educativ al salariaților din uzină la nivelul cerințelor actuale".

La rîndul lor, în numele celor aproape 20 000 de salariați ai Combinatului siderurgic din Hunedoara, Comitetul de partid și Comitetul de direcție precizează cu fermitate :

„Ne angajăm, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, să folosim cu mai multă eficacitate toate mijloacele de influențare politică în rîndul siderurgiștilor hunedoreni, să ne îmbunătățim stilul și metodele de muncă în întreaga noastră activitate, fiind convinși că în felul acesta vom aduce o contribuție mai mare la creșterea rolului conducător al partidului, a prestigiului și autorității sale în rîndul oamenilor muncii, la obținerea unor rezultate tot mai bune pe linia îndeplinirii sarcinilor planului de stat și a angajamentelor asumate".

Consiliul oamenilor muncii de naționalitate maghiară din Republica Socialistă România, vorbind în numele muncitorilor, țăranilor și intelectualilor de naționalitate maghiară din țara noastră, subliniază :

„Noi, care trăim pe aceste meleaguri, împreună cu oamenii muncii români și de alte naționalități, sîntem animați de tradițiile luptelor noastre comune, seculare, pentru libertate, egalitate, dreptate socială și națională, sîntem atașați profund și susținem cu hotărîre politica internă și externă a partidului și statului nostru, urmăm în continuare neabătut drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră comună, Republica Socialistă România.

Nu vom precupeți nici un efort pentru a ne aduce contribuția la traducerea în viață a acestui măreț program, chezășie sigură a vieții noastre tot mai fericite, tot mai prospere".

Scriitorii din România, exprimîndu-și adeziunea la propunerile prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, arată în telegrama semnată de Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor că „aceste documente sînt un prilej de matură meditație, de analiză aprofundată și consecventă, care trebuie să se fructifice în crearea unor opere majore, pline de conținut, de un înalt nivel artistic, modalitatea cea mai grăitoare și mai reală de a răspunde sporitelor exigențe ale partidului și poporului nostru, constructor al noii societăți".

Menționînd viul interes și adînca satisfacție cu care comuniștii, toți locuitorii Capitalei au primit propunerile prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, telegrama Comitetului municipal București al P.C.R. se încheie cu următorul angajament :

„Vă asigurăm, tovarășe secretar general, că vom depune toate forțele, întreaga energie și capacitate de muncă pentru aplicarea exemplară în viață a indicațiilor date de dumneavoastră, că ne vom strădui să ridicăm propria activitate la înălțimea exigențelor promovate permanent de conducerea partidului, a cerințelor etapei actuale de dezvoltare a țării noastre, sporindu-ne contribuția la realizarea țelului nobil și umanist al educării omului nou, militant activ pentru construirea socialismului și comunismului în România, pentru triumful cauzei păcii, libertății și progresului în întreaga lume".

Asemenea mii și mii de telegrame, de scrisori, moțiuni și mesaje, adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, exprimă voința întregului nostru partid, a întregului nostru popor, hotărîrea și angajamentul său de a munci în așa fel, de a dovedi combativitate și fermitate partinică, încît îmbunătățirea activității politico-ideologice, pentru care militează Partidul Comunist Român, secretarul său general, să devină o realitate vie, să contribuie efectiv la înălțarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, contribuind în mod efectiv, cu deplină forță, la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, societate pe care poporul nostru o clădește cu mîinile sale, cu mintea și inima sa, pentru binele său, pentru triumful ideilor nobile ale socialismului și comunismului.

FIECARE INGINER SAU TEHNICIAN, UN CREATOR

Poate că nimic nu s-ar potrivi mai bine ca motto la rîndurile ce urmează decît următoarele cuvinte spuse de **VASILE POPESCU**, inginerul șef de concepție al Uzinei de piese auto din Sibiu : **„După părerea mea, profesia de inginer presupune nu numai coordonarea, conducerea procesului de producție. Un inginer care nu este și un creator, care nu aduce o îmbunătățire tehnică de orice natură acolo unde muncește, își îndeplinește doar pe jumătate — ca să nu spun pe sfert — menirea".**

Am început cu acest citat pentru a povesti despre o inițiativă bogată în semnificații, despre o inițiativă care arată limpede cum se poate transforma munca politică într-un instrument activ pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor economice. În urmă cu nici doi ani, prin comasarea a două întreprinderi sibiene „Automecanica" și „Elastic", s-a născut o uzină nouă — U.P.A.S. — cu un rol major în construcția de mașini : acela de a fabrica piese auto. Nu era vorba doar de o modificare organizatorică, ci de una de substanță. Complexitatea producției sporea substanțial, răspunderea tehnică în aceeași măsură. Și aceasta fără mari modificări în baza materială deja existentă.

— Zilele trecute, cînd am citit importanta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, cînd am văzut cît preț pune conducerea partidului pe rezolvarea cu forțe proprii a problemelor producției, pe stimularea climatului muncii creatoare, — ne spunea inginerul **VALER BRATU**, șeful cabinetului tehnic, —, **am avut cu toții marea bucurie să constatăm că inițiativa noastră s-a înscris pe aceste coordonate.**

Cine a avut primul ideea este greu de stabilit. Se poate spune de fapt că inițiativa aparține tuturor comuniștilor din uzină, preocupați, toți, de ridicarea nivelului tehnic al întreprinderii la nivelul cerut de trecerea la fabricarea unor piese deosebit de pretențioase. Trebuiau noi mașini, trebuiau alte materii prime, trebuiau tehnologii. Unele dintre acestea din import. „De ce, cînd avem oameni bine pregătiți?" — și-au spus comuniștii din uzină. Și astfel s-a născut ideea care a devenit curînd cunoscută în întregul județ, în toate întreprinderile sale, sub egida **„FIECARE INGINER ȘI TEHNICIAN SĂ REZOLVE O PROBLEMĂ TEHNICĂ DE PRODUCȚIE".**

Stimulată și condusă de comitetul de partid, inițiativa izvorîtă din mijlocul colectivului a dobîndit curînd forță materială. Ideile individuale, mici pîrîiașe, s-au contopit laolaltă într-un fluviu al creației, urmărind obiective precise, de o importanță excepțională pentru uzină : **reducerea importurilor de materii prime și utilaje ; proiectarea și executarea cu forțe proprii a unor utilaje specifice noului profil al uzinei ; perfecționarea tehnologiilor și elaborarea de tehnologii noi.**

Caracterul entuziast al acestei acțiuni de masă a fost descris astfel de unul dintre participanți, inginerul **KURT PANKRATIUS : „Această inițiativă ne-a grupat pe toți, cu mintea și cu brațele, în jurul celor mai nevralgice probleme ale procesului tehnologic și ne-a pus, individual și colectiv, sarcina găsirii celor mai adecvate soluții".**

O idee generoasă capătă forță materială

Iar tehnicianul **CORNEL BOGDAN** adăuga : **„Nimic nu te stimulează mai mult în activitatea de concepție ca atunci cînd simți cîtă nădejde pune întreprinderea, colectivul din care faci parte, pe faptele tale. De aceea cauți să nu dezminți această încredere. Așa se explică, poate, caracterul de masă al inițiativei și faptul că ea ne-a determinat să abordăm lucruri mari, de care mai înainte ne apropiam cu sfială".**

Nu intenționăm să descriem în amănunt realizările tehnice obținute de oamenii uzinei în 1970 sau cele care sînt în curs de înfăptuire în acest an, primul din noul cincinal. Socotim, totuși, că exemplificările, fie chiar sumare, vor argumenta mai bine valoarea unor idei colective, soluțiile ingenioase la care duce energia creatoare a maselor, conectată la nobila aspirație a unor obiective majore.

Iată de pildă unul din reperele fabricate la U.P.A.S., un anumit tip de bucșe, care, conform documentației inițiale, se fabrica din țeavă trasă importată. Țeava costa scump, se procura uneori cu întîrzieri, provocînd adesea gîtuiri în producție. Cei ce și-au pus semnătura pe rezolvarea acestei teme au fost inginerul **IOAN RADU** și tehnicianul **IOAN BABĂ.** A fost nevoie de cercetări îndelungate, de numeroase experimentări, susținute cu căldură de numeroși muncitori ai uzinei. Fapt este că, pînă la urmă, noua soluție tehnică s-a născut. Matrița construită de cei doi specialiști a permis fabricarea bucșelor din tablă indigenă, reducîndu-se astfel prețul de cost al acestui reper de la 6 lei pentru 100 de bucăți la doar 2,90 lei. Economii de 2,5 milioane lei au adus uzinei și tema rezolvată de inginerul **IACOB GĂBUDEANU,** temă ce frămîntase mult conducerea tehnică a uzinei : înlocuirea oțelurilor importate pentru arcurile foi cu oțeluri indigene, păstrîndu-se întocmai parametrii calitativi ai produsului.

Sfera de preocupări ale inițiativei izvorîte din mase nu s-a limitat doar la materiile prime. La mare preț se află și autodotarea, care s-a extins considerabil permițînd renunțarea la obținerea din afara uzinei a unui mare număr de utilaje. Ingi erii **Toma Gal, Günter Weber, Ilie Vasiu, Kurt Pankratius, Cornel Bogdan** și numeroși alții, cu concursul unui mare număr de muncitori, au adăugat zestrei uzinei numeroase cuptoare, transportoare, instalații, mecanisme de automatizare. Fiindcă citarea tuturor acestor înfăptuiri este practic imposibilă în cadrul limitat al unui reportaj, să ne oprim la una singură, deosebit de spectaculoasă : instalația mecanizată pentru vopsirea amortizoarelor, realizată de inginerii **Vasile Popescu, Ioan Radu** și **Moise Tuțărea,** maistrul **Gheorghe Orlandea** și muncitorul **Hans Herbert.** Executată pînă atunci manual de șapte oameni într-un schimb, această operație nu era numai anevoioasă și nocivă, dar nu asigura nici calitatea optimă vopsirii. Transpusă în cifre, importanta realizare a acestui colectiv, care a permis mecanizarea tuturor operațiilor de vopsire, înseamnă doar 3 oameni pe schimb, o capacitate de vopsire de 1,2 milioane lei amortizoare pe an, o eficiență economică de aproape 1,5 milioane lei anual, în condițiile obținerii unor indici calitativi superiori.

Ne oprim aici cu exemplificările. Acțiunea este în plină desfășurare, urcînd în intensitate la nivelul cerințelor actualului cincinal. Alți oameni, din alte întreprinderi sibiene au îmbrățișat-o cu aceeași căldură. Emulația provocată de o idee generoasă nu cunoaște piedici, măturătorina, strivește automulțumirea, ridică valoarea muncii umane pe cel mai înalt piedestal.

Paul MARIAN
Virgil LAZĂR

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

„VĂ TRIMIT un articol despre o carte, un om și inimă... Apreciez că acest articol accesibil nespecialiștilor ar putea cu bunăvoința d-stră găsi un mic loc în prețuita și căutata d-stră revistă..." (N.O. Cluj).

Am citit cu atenția cuvenită articolul și cu bunăvoința care la noi este, ca să zic așa, profesională. După cum bine știți revista „Magazin" a publicat adesea articole despre transplantul de inimă, despre Christian Barnard. Nu am găsit însă pe parcursul articolului d-stră intitulat atît de promițător, nimic nou față de ce am publicat noi sau alte reviste pe această temă atît de actuală, cum este aceea a transplantului de inimă. Ne permitem să vă amintim că o mare parte din memoriile lui Christian Barnard însumate apoi în cartea „O viață" (apărută nu demult la „Junimea) au fost publicate mai întîi în revista ieșeană „Cronica". În altă ordine, articolul d-stră nu depășește simpla și afectuoasa rostire a unor sentimente de adeziune și stimă față de omul Christian Barnard. Din păcate însă locul comun nu depășește bunăvoința textului, de unde o oarecare sensibilizare chiar voită nu mai poate fi convingătoare. Așadar, în ceea ce ne privește vă asigurăm că — vorba lui Goethe — am fost sinceri, nu însă și impartiali...

DE LA INIMĂ la pasiuni nu-i decît un pas: „Dragă redacție. Ceea ce scriu în această scrisoare am vrut să spun mai de mult dar nu am știut unde să mă adresez. Apoi m-am gîndit la d-stră că mă puteți ajuta. Fiind o amatoare de rebus cînd am cumpărat ultimul nr. am observat fotografia pe copertă, fapt care m-a făcut să persist în intenția mea"... Urmează intenția: ...„transmiteți admirația mea artistei Irina Gărdescu care prin rolul ce l-a interpretat în filmul „Mihai Viteazul" m-a făcut s-o îndrăgesc foarte mult și s-o apreciez ca valoare artistică..." Mai departe lucrurile se complică : „Pînă acum eram îndrăgostită de Sara Montiel și pot să vă spun că sînt 9 ani de cînd este artista mea preferată și credeam că nu se va mai găsi o altă artistă care să-mi trezească o asemenea admirație. Cu toate că vizionez toate filmele care-mi ies în cale și îmi place cum joacă și alte artiste cu renume mondial nu am putut să îndrăgesc o altă artistă pînă la Irina Gărdescu". (Cum rămîne atunci cu Sara Montiel?) „Spre regretul meu nu cunosc nimic din viața artistică a artistei de aceia v-aș ruga pe d-stră să-mi dați posibilitatea de a o cunoaște..."

Am reprodus pasaje substanțiale din scrisoarea d-stră, călăuzindu-ne sincer numai după exclamația : de cremene să fii și tot te bucuri!... Spre consolarea d-stră, sperăm ca artista preferată să se numere printre cititorii revistei „Magazin". Reținem deci semnătura d-stră : PASCARU ILEANA, din Găești...

DE LA PASIUNI... la struți, nu-i nici un fel de distanță, s-au strecurat însă, în articolul intitulat „Struțul mai periculos decît leul", publicat în numărul din 19 iunie a.c. al revistei noastre unele erori. Redăm clarificările necesare, primite din partea prof. dr doc. ALEXANDRU V. GROSSU și dr. RADU DIMITRIE, biolog, de la Facultatea de biologie, Centrala Ornitologică :

1. Struții crescuți în captivitate se hrănesc cu lucernă, iar struții sălbatici, despre care este vorba în articol, au o alimentație cu mult diferită...

2. S-a spus că struțul este un model de fidelitate. În realitate, struțul este poligam prin excelență...

3. Se spune în articolul respectiv că puii de struț se nasc în numai 14 zile, ori clocitul la struți durează între 32—54 zile (cea mai lungă durată dintre toate păsările). Pentru a se înlătura astfel de greșeli și fără impresia unei lecții didactice, rămînînd la curiozități, noi putem să vă stăm la dispoziție cu consultări științifice sau cu eventuale corecturi la unele texte în care se face vreo afirmație din domeniul zoologiei...

Vă mulțumim sincer pentru amabilitatea d-stră. Consultările pe care ni le propuneți nu fac decît să onoreze revista noastră. Vom ține seamă de ele ori de cîte ori se va ivi prilejul publicării vreunui articol din domeniul zoologiei, mai ales că, după cum recunoașteți nu fără umor, sînt atîtea feluri de struți încît se cere o pregătire serioasă ca să te poți descurca prin păsăretul acesta uriaș...

NI SE VESTEȘTE o nuntă de... super-aur! Enescu Stan, născut la 29 ianuarie 1888 (data fondării Ateneului Român) și Enescu Maria, născută la 11 iunie 1893, amîndoi din Călărași, sărbătoresc la 17 iulie a.c., în București, cea de-a 60-a aniversare a căsătoriei. Nepreținută aniversare, strălucitoare de cei 6 copii — doi băieți și patru fete, de cei 13 nepoți și 3 strănepoți (care se vor afla împreună cu părinții la această sărbătorire) la ale căror urări de sănătate ne asociem și noi din toată inima!...

URMARE DIN PAG. 1

MATURITATEA TINEREȚII

ați crezut poate că e o glumă de a mea, îmi răspunde DUMITRU MATEUȚĂ, comandantul detașamentului 2, care se socotește „veteran" la 27 de ani. Ne simțim maturi, fiindcă experiența noastră de muncă, de viață s-a îmbogățit aici mult mai repede decît în orice loc am fi lucrat.

Mateuță este unul dintre cei care au coborît la Porțile de Fier dintr-un tren al tinerilor veniți aici, din Craiova, în 1966. Terminase liceul, nu avea încă nici o meserie și acum are calificarea de artificier și o surprinzătoare experiență în munca cu oamenii.

Nu încerc să refac cu tînărul, totuși tînărul Dumitru Mateuță, marile zile de încordare, de bucurii sau de necazuri. Sînt zile și ani identificați cu tot ce există acum aici, chiar dacă fiecare își poate depista locul în care munca lui a fost mai prezentă. Nu, nu atît asta mă interesează. Vreau să-i cunosc gîndurile acum, cînd are timpul să tragă niște concluzii, cînd maturitatea despre care vorbește și vorbesc și alții, chiar mai tineri ca el, se poate contura cu mai mare limpezime.

— Ce calități credeți că trebuie să aibă un tînăr pentru a munci și pentru a se maturiza în munca pe un mare șantier ?

— În primul rînd, să treacă cu bine examenul celor trei luni.

— Examen ?

— Da, e un examen greu. Primele trei luni reprezintă pentru un tînăr care vrea să facă ceva în viață și vine pe un astfel de șantier, un termen cheie. Sînt lunile cînd despărțirea de casă, confruntarea cu asprimea șantierului decid asupra drumului pe care-l apucă. Aici nu poți alege o cale de mijloc. Rămîi, te califici, realizezi ceva cu mîinile tale sau nu reziști și pleci.

— Dacă rămîi, înseamnă că ai înțeles că munca este esențială pentru viață ?

— Fără îndoială. Munca este esențială fiindcă îți dă prilejul să-ți încerci și să-ți împlinești niște calități, să te iei la întrecere cu tine însuți și cu alții, fiindcă te face să simți că de ea are nevoie societatea, țara întreagă...

— Atunci, înseamnă că nu mai ești așa de tînăr ?

— Da, înseamnă și asta. Cînd spunem că nu mai sîntem așa tineri, noi nu ne gîndim la vîrstă ci la faptul că anilor tinereții le-am dat seriozitatea maturității. Și nu-i puțin.

— Nu regretați că veți pleca de pe șantier ?

— Poate, regret. Dar munca aceasta a noastră, așa e. Aici am încheiat o perioadă de viață. Simt un regret, mai mult sentimental. Dar și mie și altora ne este de ajuns să știm cînd privim barajul, ecluzele, fiecare palmă de drum că am muncit aici și că munca noastră a fost utilă.

— În general, așa gîndesc tinerii din detașamentul pe care îl conduceți ?

— Nu numai ei. Haideți, să stăm de vorbă cu cîțiva tineri, la întîmplare.

Pornim toți trei, fiindcă alături de mine, ghid foarte prețios pentru cunoașterea vieții de șantier, se află și CONSTANTIN DOINEA, tînărul activist al Comitetului municipal U.T.C. Turnu Severin, care a lucrat aici în calitate de locțiitor al secretarului Comitetului U.T.C. al Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier. La ecluza aval, un tînăr subțirel se prezintă : „LEONIDA IONIȚĂ, comandantul brigăzii de electricieni format din 41 tineri, toți calificați aici". Simplu, scurt, ca la un raport milităresc.

— Nici dumneavoastră nu mai sînteți tînăr, așa-i ? îi spun, strîngîndu-i mîna.

— La 28 de ani, cu experiența a trei șantiere, Bicaz, Argeș, Porțile de Fier, mai sînt eu tînăr ?

Ce replică să-i mai dau ?

DUMITRU MATEUȚĂ

Dacă îmi pomenea doar de cei 28 de ani, aș fi putut să-l contrazic. Pentru cele trei șantiere, nu mai am însă argumente. Bicaz — un început timpuriu — la 16 ani, Argeș — o împlinire profesională, Porțile de Fier — o valorificare mai înaltă a profesiei și maturitatea, acea maturitate pe care o invocă aici tinerii, ostentativ parcă, pentru a nu fi cumva acuzați de prea mare tinerețe.

— Veți pleca de aici cu băieții din brigadă ?

— Sper.

— Dar ați fi mulțumit să luați măcar pe cîțiva dintre ei ?

— Mă mai întrebați ? Aș vrea tare mult.

— Pe care dintre ei, în special ?

— Pe Simion Mihail, pe Nicolae Macovei, pe Gheorghe Moraru dar și pe alții..

— Vă legați mult unul de altul, toți cei care lucrați pe șantiere. Munca vă apropie ?

— Firește, munca aceasta de un fel special pe care o iubești deși e grea, e aspră, e pretențioasă.

— Aș zice, intervine Mateuță, că ne unește în special faptul că ajungem toți să gîndim munca în același fel. Și răspunderea personală capătă aici înțelesul ei adevărat.

— Cum asta ?

— Nu vreți să coborîm la turbine ? intervine Constantin Doinea. Vom afla acolo, mai multe despre ceea ce vă interesează...

Începem să coborîm apropiindu-ne de tumultul Dunării, de la cota 72,50 m la aproape 40 m, și iată-ne lîngă cele șase turbine La a șasea turbină, ultima care a mai rămas de pus în funcție, se lucrează ca la o bijuterie Băieții lustruiesc bucățică cu bucățică pentru a îndepărta orice asperitate, orice firicel de praf care ar atenta la finețea acestui colos.

— Cum vă numiți ?

— ION CRISTIAN, îmi răspunde un tînăr negricios.

— Pe ce șantiere ați mai muncit ?

— Pe Valea Bistriței, la toate centralele construite acolo.

— Ați lucrat la montarea tuturor turbinelor aici, la Porțile de Fier ?

— Absolut la toate.

— Ce vă place mai mult la munca aceasta ?

— Că trebuie să mă simt răspunzător de fiecare mișcare pe care o fac. La pretențiile de montare a turbinelor, acesta e cel mai important lucru, cînd ai de acum prețeperea necesară. Nu avem cîte un maistru pentru fiecare muncitor. Nu poate fi controlată fiecare mișcare. Eu muncesc, eu răspund și dacă nu sînt conștiincios, pot da peste cap munca întregii echipe.

— Și ce v-ar plăcea în viitor ?

— Să montez turbine. Am început cu o turbină de 50 MW și am ajuns la acestea, de 178 MW. La ce aș putea visa, decît tot la turbine. Mie mi se pare că e cea mai frumoasă muncă.

— Și în afară de muncă, ce vă place mai mult ?

— Băiețelul meu de cinci luni... Mă rog, fără comentarii ! Cel mai tînăr dintre interlocutorii mei, se numește CONSTANTIN FRUNZĂ. Are 24 de ani, un zîmbet molipsitor și e și el un îndrăgostit de turbine.

— Nu vă deranjează faptul că munca aceasta migăloasă rămîne anonimă de îndată ce urlașii la care lucrați intră în funcție ?

— Îmi ajunge mie și celorlalți să știm că am lucrat aici. Sau să le povestim copiilor, mai tîrziu.

— Cînd, mai tîrziu, încerc să-l tachinez.

— Vine, vine și asta.

— Păi spuneați, la fel cu ceilalți, că deși aveți 24 de ani nu vă mai simțiți așa tînăr, spuneați că sînteți îndrăgostit de turbine, atunci ? Mai e și altceva ?

Un zîmbet, o privire puțin sfioasă și tăcere... Am înțeles. Puțină discreție e necesară. O ultimă întrebare, fiindcă inginerul m-a rugat să țin seama că timpul este drămuit cu zgîrcenie.

— Spuneți-mi, de ce se făuresc aici, pe marile șantiere, prieteniile cele mai trainice ?

— Munca le încheagă, munca le dă trăinicie. Cum se zice, la bine și la rău.

— Cu cine ați vrea să fiți la bine și la rău ?

— Cu Gheorghe Costinuc, cu Ion Neacșu, cu Fîntîneanu...

Fiindcă pomenisem despre dragoste, îl întreb pe însoțitorul meu, DUMITRU MATEUȚĂ, unde se întîlnesc tinerii cu fetele, că pe șantier sînt foarte puține.

— E un necaz al nostru pe care n-am prea reușit să-l înlăturăm. Tinerii au avut și au ce face după orele de muncă la club, în excursii. Am mai făcut noi reuniuni împreună cu unele școli, dar prea puține. Băieții noștri, cu meseriile lor, cu felul de a gîndi trebuie să se întîlnească cu alți tineri, cu alte tinere, să se facă cunoscuți. În privința asta, nu prea am reușit. E o treabă la care avem de gîndit mai serios. Tinerii de aici au o mentalitate sănătoasă, muncesc cu seriozitate și ar trebui ajutați mai mult în organizarea timpului lor liber. Pe șantier, sub îndrumarea celor mai vîrstnici, cu ajutorul experienței acestora, ei se călesc. E o școală dură. Cînd o absolvi, ești un om. Școala vieții se capătă. Dar și pentru ea îți trebuie exemplul, experiența, prietenia comuniștilor mai maturi. E un capitol ce nu trebuie neglijat, pentru ca rostul unei familii să fie înțeles cu același simț al onoarei și al răspunderii ca și munca.

Mateuță va pleca în curînd spre alte zări, pe un alt șantier. Cum au plecat inginerii Gheorghe Panaitescu, Ion Dobre, Cornel Ionescu, cum au plecat mulți dintre oamenii care au lucrat aici, pe șantierele de pe Someș sau de la Lotru. Nu știm dacă îl voi mai întîlni, dacă voi mai sta de vorbă cu băieții care montează turbinele și care cred că meseria lor e cea mai frumoasă.

Poate nu-i voi cunoaște nici pe cei despre care îmi povestea o excelentă cunoscătoare a oamenilor de pe șantier, SOFIA DRĂGHICI, redactorul șef al gazetei „Porțile de fier". Treburi redacționale au obligat-o să lase neterminată povestirea în care era vorba despre inginerul Ion Trocan și alții din sutele pe care-i cunoaște „bine".

Dar nu-i voi uita, pe niciunul dintre ei, chiar dacă în carnetele mele de notițe sînt înscrise numele a sute de oameni din țara noastră, care gîndesc și muncesc ca ei.

Lucia MANOLESCU

Clepsidra

„SUVENIRURI"

de Constantin VIȘAN

Marfă de bilci. Napoleoni de cretă, pești și cai din porțelan, cuci și privighetori, dansatoare și elefanți, ciini și cămile din pămînt ars, statuete modelate diform, colorate strident, se învirteau grotesc la amețitoarele roți ale norocului. Erau o continuare a imaginilor de menajerie, de panopticum. Cine-ar fi îndrăznit să le confere vreo valoare artistică, să le dea autorizație de intrare în cetate ?

De la o vreme însă, puținii negustori de bilci au început să se înmulțească. Și pe nebăgate de seamă, de pe maidanul periferic al tiribombelor și panopticumului, din ungherele ilicite, s-au insinuat în mijlocul cetății. Buni psihologi, ei au înțeles nevoia omului de amintiri. Observînd că piața e săracă în astfel de mărfuri s-au așternut pe treabă. Și tarabele cu „suveniruri" au apărut în fața marilor hoteluri de pe litoral. De la Mamaia pînă la Mangalia. Într-o pașnică și condamnabilă concurență cu produsele cooperației meșteșugărești. Proliferare a falsului, a prostului gust. Vorbim de poluarea apei și aerului ! Negustorii uritului aduc daune tot atît de nocive. Produsele lor pervertesc gustul pentru frumos, pot crea în conștiința vizitatorilor străini o imagine cu totul deformată despre arta populară românească, despre darurile acestui popor. Ororile cumpărate drept amintire dintr-o călătorie în țara Mioriței devin prin forța lucrurilor documente reprezentative, mărturii. Pot fi oricînd confundate, date drept autentice.

Cine dă înalte certificate acestor falsuri grosolane ? Cine semnează bilete de liberă trecere negustorilor de urît ?

Cei care se îngrijesc de repertoriul spectacolelor estivale, de armonia melodiilor, de semnificația replicilor, de culorile tablourilor și formele statuilor, să-și oprească mai des și cu mai multă atenție privirile și asupra standurilor cu „suveniruri" apărute în ultima vreme ca ciupercile, de la Mare pînă la Maramureș. Și nu în unghere sordide, în ganguri întunecoase, în praful anonim al bilciurilor, ci în plin soare, în fața palatelor de beton și sticlă de la Venus și Neptun, lîngă minunea Voronețului, sub faima Coloanei Infinite, de-a valma cu florile lui Luchian, sub ochii triști ai lui Țuculescu, sub condamnabila noastră îngăduință.

MAREA RESPONSABILITATE CIVICĂ A ARTEI

Costache ANTONIU
artist al poporului

Sînt unul dintre vechii slujitori ai scenei, unul dintre cei care au trăit și vremurile aspre ale trecutului, dar și marile satisfacții ale artistului în societatea socialistă. Arta românească datorează marile ei împliniri grijii și atenției cu care partidul a sprijinit-o, faptului că partidul a văzut în artă un mijloc eficace pentru formarea conștiinței omului noii societăți.

Luînd cunoștință de programul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, vreau să-mi manifest sincerul sentiment de adeziune totală la el, găsind în propunerile și aprecierile făcute de secretarul general al partidului și expresia gîndurilor și dorinței noastre pentru o continuă înflorire a artei scenice românești.

În cariera mea actoricească am îmbrăcat haina multor personaje. Am trăit, deci, sub lumina reflectoarelor și în fața spectatorilor, viața eroilor unor piese ale înaintașilor care oferau pilde de abnegație în lupta pentru existența demnă a ființei națiunii române, pilde de cald patriotism. Efectul educativ al acestor creații l-au simțit generații după generații, demonstrînd cu prisosință că dacă arta are caracter militant, dacă ea propulsează idei nobile, înaintate, aportul ei social este considerabil.

Îmi permit să spun dramaturgilor noștri de azi că lecția marilor clasici este o sursă inepuizabilă de învățăminte, de slujire cu credință a nazuințelor poporului. Spun acest lucru deoarece am întîlnit, din păcate, piese de teatru care-și propuneau să creeze o atmosferă străină zilelor noastre, piese cu acțiune frivolă, morbidă, cu preocupări și soluționări ideologice și educative insuficient aprofundate sau confuze. Sînt asemenea producții pe placul marelui public ? Cred oare actorii lor că pot fi „gustate" asemenea improvizații, considerate a fi, în ton cu „creația" mondială ? Nu ! Încă odată, nu ! O astfel de „originalitate" aduce deservicii teatrului nostru și constituie o impietate față de marii ei slujitori — autori dramatici, regizori și actori — care au văzut în această instituție un lăcaș al purificării spirituale, al îmbogățirii conștiinței cu noi valori etice.

Fără îndoială că nu sînt împotriva căutărilor, a înnoirilor, că nu pledez pentru un teatru vechi sau învechit, ci pentru unul al vremurilor noastre, cu problematica actualității, cu oameni ai societății în care trăim și muncim.

Am citit și recitit cuvintele tovarășului Ceaușescu, care, referindu-se la aceste probleme, spunea : „Eu aș apela la directorii de teatru, la artiștii comuniști : de ce joacă piese care nu corespund principiilor și eticii noastre ? N-au și ei răspundere față de ceea ce joacă ?". Iată o întrebare care obligă la o reflecție adîncă, la măsuri hotărîte pentru ca, în adevăr, teatrul să prezinte piese care corespund principiilor și eticii noastre socialiste, ca arta actorului să slujească consolidării trăsăturilor de caracter ale omului societății noastre.

În fața oamenilor de artă este deschis un cîmp larg de activitate. Viața noastră atît de bogată în semnificații, în transformări înnoitoare, oferă artiștilor nelimitate posibilități de afirmare. Nu există nici un impediment pentru găsirea și folosirea celor mai largi și originale forme de exprimare, dar toate acestea trebuie făcute în spiritul concepției noastre despre lume și viață. Altfel, munca noastră nu are sens, nu are finalitatea socială.

Cred că și actorii au de spus un cuvînt în fixarea repertoriilor, în aprecierea calității politice a unor piese. Ideea că ei sînt doar simpli executanți, fără opinie, este total greșită și dăunătoare teatrului.

Recentele documente de partid cheamă la intensificarea activității politico-ideologice a maselor. E o chemare ce i se adresează și actorului care trebuie să se simtă puternic angajat în această vastă acțiune, cu profund caracter partinic, consecvent revoluționar.

DEVOTAȚI TRUP ȘI SUFLET PARTIDULUI ȘI PATRIEI

Ilie STĂNCULESCU
profesor emerit, directorul Liceului pedagogic din Cîmpulung Muscel

Strălucita expunere făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu activul de partid din domeniul ideologiei și al activității culturale-educative a stîrnit un deosebit interes și în rîndul cadrelor didactice. Și de această dată, școala a primit înalte aprecieri pentru nobila misiune ce o îndeplinește în formarea de cetățeni temeinic pregătiți pentru a prelua ștafeta responsabilității sociale și a duce mai departe opera începută de predecesorii lor. Dar, în același timp, pe drept cuvînt se aprecia că neglijarea muncii de educație în școală diminuează eficiența strădaniilor pedagogice.

În munca de educație, de modelare măiestrită a profilului cetățenesc și moral al tinerei generații, astfel de fenomene sînt de neadmis, căci datoria noastră, a cadrelor didactice, este de a da societății oameni integri, activi, temeinic pregătiți politic și profesional, devotați trup și suflet partidului și patriei.

Complacerea unora dintre noi în mentalitatea că în școală munca educativă ar fi o preocupare facultativă nu corespunde rostului esențial al muncii noastre de dascăli.

Școala prin înalta ei menire socială este chemată să asigure generațiilor care intră, treptat, în viață, un grad înalt de înțelegere a dialecticii naturii și societății, să gîndească și să acționeze în calitate de cetățeni ai patriei lor, să se călăuzească după principiile științific stabilite de către partidul clasei muncitoare.

În predarea științelor sociale nu s-a făcut atît cît trebuia pentru pregătirea constructorilor de mîine ai societății noastre în continuă transformare, pentru a li se arăta tinerilor că rezultatele de care se bucură ei astăzi sînt rodul unor eforturi și sacrificii pe care înaintașii lor le-au făcut și că trebuie să lupte pentru consolidarea și continuarea realizărilor pe care ei le-au moștenit.

Ca director al unei școli care pregătește învățători și în calitate de conducător al unui colectiv de profesori care conlucrează în acest scop, vreau să exprim hotărîrea noastră a tuturor, de a intensifica activitatea educativă în liceul nostru, pentru a trimite la sate învățători care, prin pregătirea lor multilaterală, prin concepția lor politică și ideologică marxist-leninistă, să poată constitui pentru elevii lor, la fel ca atîția alți oameni ai muncii, un model vrednic de urmat.

150 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri

ALECSANDRI ÎN EPOCĂ ȘI ÎN ACTUALITATE

de Boris BUZILĂ

„Manoil", de Dimitrie Bolintineanu, unul din primele romane din literatura română, apărut în 1855, reproduce un foarte interesant dialog, ținînd de actualitatea literară a epocii, și anume discuția dintre protagonistul cărții care disimulează chiar pe autorul ei, și o doamnă din „înalta societate". Tema discuției : scrierile lui Vasile Alecsandri.

— Spune-mi, insinuează malițios interlocutoarea, ce găsești d-ta în Alecsandri, de mi-l pui între poeți ?

— Alecsandri, doamna mea — răspundea Manoil, *alias* Bolintineanu — a făcut mai mult decît mulți poeți din poeții noștri. El a reînnoit muza populară, care de secoli zăcea uitată și care era amenințată a se pierde... Baladele, doinile, horile poporale, în care este istoria patriei, suferințele poporului, poezia și caracterul natural al românului și dispozițiile sale de eroism, generozitate, loialitate și simțibilitate, aceste balade, doine și hore (...) sînt un tezaur pentru literatura românească. Nu este bucată în care să nu vezi o eleganță, o idee sau un sublim"...

Preopinenta care, cu cîteva clipe mai înainte își divulgase admirația pentru o poezie a cărei „originalitate rară" consta în „sublimul urîțeniei" — „le sublime du laid", nu încetează să fie sceptică ; după părerea ei și a altora de aceiași teapă, bineînțeles, aceste poezii prea miros „a țărănie"...

— Cu atît mai mult, doamna mea — îi replică Manoil. Ele au ieșit din sufletul, din inima poporului... El... (poporul) în simplitatea lui, fără să consulte cu literaturi străine (...) a cîntat așa cum n-a mai cîntat alt popor".

Pilduitoare pentru acuitatea și directețea cu care aduce într-o operă literară un aspect al realității contigente, de cea mai mare actualitate, convorbirea de mai sus este, în cazul lui Alecsandri, semnificativă în numeroase privințe.

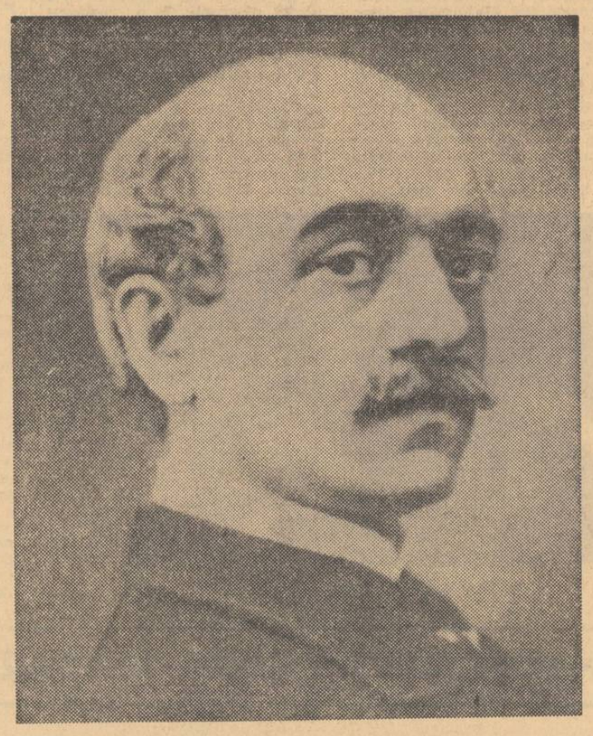

Poetul n-avea atunci decît 34 de ani, o mare parte a operei sale — printre care faimoasa „Hora unirii", scriere chemată să împărtășească soarta acelor opere, deosebit de populare, cărora li se uită adesea paternitatea, identificîndu-se cu aceea a creatorilor anonimi, ciclul „Ostașii noștri", poemele epice „Dumbrava roșie" și „Dan, căpitan de plai", dramele istorice — nu fusese scrisă. Pe de altă parte, Bolintineanu, din aceiași generație cu poetul în discuție, ba chiar ceva mai vîrstnic decît Alecsandri, era el însuși un creator de seamă, ale cărui operă și activitate publică îl îndreptățeau să aspire la laurii „bardului". Cu toate acestea, prin asemenea gesturi de recunoaștere publică, în rîndul cărora trebuie amintite în primul rînd cele scrise în amplul articol „Poezia română în diverse epoce", publicat în „Albina Pindului", Bolintineanu — și nu numai el, cei mai mulți dintre cărturarii care au trăit revoluția de la 1848 și Unirea principatelor —, vedeau în Alecsandri pe adevăratul, marele, incomparabilul șef de promoție luptătoare și de școală literară de la care, după expresia aceluiași Bolintineanu „poezia noastră se români", altminteri spus, își căpăta conștiința de sine, conștiința națională, originalitatea.

Iată cum, în spiritul unei admirabile, superioare colegialități, un membru al aceleiași generații și nu un oarecare, ci un poet cu totul remarcabil, cum este Bolintineanu, consacra în epocă și în posteritate meritele celui ce rămînea pentru generația sa „primus inter pares", primul între egali.

Dar și fiii generațiilor viitoare, aparținînd glorioasei perioade a clasicismului românesc din secolul al XIX-lea au adus la rîndu-le prinosul lor de respect poetului. „Alecsandri... este reprezentantul cel mai puternic, cel mai complet al gîndirii și simțirii românești... Alecsandri este gloria nediscutabilă a literaturii românești în secolul acesta" spunea Bogdan Petriceicu Hașdeu în 1897, într-o convorbire cu Caragiale.

La rîndul său Eminescu afirmă tot atît de categoric : „Fără îndoială există talente individuale, dar ele trebuie să intre cu rădăcinile în pămîntul, în modul de a fi al poporului lor, pentru a produce ceva permanent (...). Alecsandri (...) este în generația veche acela care și-a încuscrit din capul locului talentul său individual cu geniul poporului românesc"...

Încercînd să înțelegem ce a putut determina asemenea aprecieri, care-și păstrează pînă astăzi o totală și nevestejită valabilitate, venite nu din partea unor ciraci servili, copleșiți de autoritatea și bunăvoința maestrului, ci de la niște personalități atît de ieșite din comun cum sînt Eminescu, Hașdeu, Bolintineanu trebuie să medităm de fapt asupra ideilor pe care le-au pus în lumină atunci cînd i-au elogiat meritele.

Creator al unei opere purtînd pecetea spiritualității autohtone în tot ceea ce are ea mai de preț și mai elevat, participant activ la mișcările progresiste, reflectînd în modul cel mai înalt aspirațiile sociale și naționale ale timpului — revoluția de la 1848, Unirea principatelor, programul de reforme democratice al lui Cuza, dobîndirea independenței de stat — critic al concepțiilor retrograde ale boierimii, al inculturii și cosmopolitismului, ctitor al dramaturgiei naționale, protagonist în procesul de dezvoltare a expresiei poetice, de formare a limbii literare, Alecsandri întruchipează, prin creația și activitatea sa publică de scriitor-cetățean, aspirațiile poporului român într-o epocă de afirmare a conștiinței naționale, înscrie o contribuție de seamă, patriotică și progresistă în istoria creării statului național român și în dezvoltarea culturii românești.

Iar pentru posteritatea de astăzi și de totdeauna a breslei sale, figura lui Vasile Alecsandri evocată de curînd de tovarășul Nicolae Ceaușescu ca „unul din predecesorii de mare valoare literară, militant pentru limba română și dezvoltarea națiunii noastre", rămîne veșnic o pildă și un îmbold.

„DRUM ÎN PENUMBRĂ"

Un viitor film de Lucian Bratu

— De ce v-ați ales spre realizare acest scenariu ? Îmi explicați și mie rațiunile opțiunii dumneavoastră ?

— Spre scenariu m-a atras marea sa capacitate și forța de a transmite adevăruri despre relațiile dintre oameni.

— Este o ecranizare cu titlul schimbat ?

— Nu, este primul scenariu al lui Petru Popescu, scris cu foarte multă aplicație pentru film, cu o bună înțelegere a naturii artei cinematografice. După părerea mea, orice scenariu bun poate fi relatat într-o frază.

— Care ar fi cea rezumativă pentru viitorul film ?

— La vîrsta de 40 de ani, atunci cînd ipotetic devine grea refacerea fericirii personale pentru o femeie, eroina noastră ar putea să o dobîndească dacă ar trece peste copiii ei ; în loc de aceasta, ea va opta pentru copii, sacrificînd posibilitatea tîrzie de fericire personală. Mi-am divulgat filmul, dar n-am rezistat tentației de a-l prinde într-o frază.

— Ce vi se mai pare interesant sau atractiv în scenariu ?

— Mă mai atrage capacitatea scriitorului de a înțelege bine generația oamenilor de 40 de ani, în pofida faptului că el este foarte tînăr. Determinările sociale sînt redate eminamente prin relații umane, fapt ce iarăși mi s-a părut deosebit.

— Ce fel de scriitură ginditi să aibă filmul ?

— Fiind un film pe o temă din ziua de astăzi, am dori să-l realizăm într-o scriitură documentaristă, mai eliberați de unele canoane ale cadrelor excesiv de elaborate și ca plastică și ca mișcare interioară. Filmăm în interioare și exterioare reale, deci ambianță reală ; nu recurgem, de pildă, la costume cusute la Buftea ci la costume din garderoba interpreților, familiarizate cu corpurile respective ; vom căuta să evităm cît se poate figurația aranjată, convenită, introducînd actorii pe stradă, în mulțime. Vreau să diminuez la cît se poate cu puțin ritualul de filmare cu comenzi de „motor", deci să înlătur tot ce strică senzația vieții din fața aparatului și aduce senzația de artificios, de confecționat.

— Cine vă va seconda, întru împlinirea acestor deziderate artistice ?

— Mă bucur că într-o asemenea declarație de intenție voi fi ajutat de un operator foarte bun cum este Nicolae Girardi. Dată fiind această scriitură documentară pe care o dorim, culoarea, de pildă, va fi interpretată în griuri de culoare și nu în nuanțe primare, directe care, de multe ori, conferă filmelor noastre un caracter atît de pestriț.

— Știu că ați refuzat să lucrați pînă acum cu peliculă color.

— Cînd am refuzat nu eram încă pregătit pentru a lucra cu culoare, dar între timp am exersat în scurtmetraje și acum îmi voi continua căutările în filmul artistic. Trebuie să ne ferim de caracterul festiv al culorii ; este necesar ca ea să devină o dimensiune nouă a filmului, să vină în sprijinul personajelor.

— Ce ne mai puteți spune despre viitorul film ?

— Și scenaristul și eu vrem să facem un lucru extrem de clar, de inteligibil în desfășurarea sa epică, să nu fie nimic criptic, deci, să nu fie nevoie de nici o cheie pentru înțelegere. Aceasta nu înseamnă că vom face concesii de ordin naturalist. Deocamdată atît despre ce va fi pentru că ne căutăm abia interpreții principali și nu este de loc ușor.

Florica ICHIM

REVELATOR DOCUMENT DE VIAȚĂ DIN LUPTA ILEGALĂ ȘI ANTIFASCISTĂ A PARTIDULUI

Un trandafir abia îmbobocit, purtînd în petalele-i invoalte făgăduința unei eflorescențe prodigioase, dar căruia roșul profund, bătînd în negru, îi atribuie o notă de sobru dramatism desparte coperta în două : o parte întunecată, pe fundalul căreia lujerul și frunzele florii despică ferestre de lumină în bezna compactă, apăsătoare, o alta albă, incandescentă, tonică asemenea unei dimineți de vară.

Este desenul care împodobește cu sugestiile unui simbol, pe atît de limpede, pe cît de discret, coperta povestirii autobiografice, „Aveam optsprezece ani" de Ecaterina Lazăr, carte căreia caracterul său de „revelator document de viață din lupta ilegală și antifascistă a P.C.R." i-a adus o mențiune specială în rîndul lucrărilor realizate în cadrul aniversării semicentenarului Partidului Comunist Român, lucrări distinse recent de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Pentru oricine citește această carte, tulburătoare prin dramatismul ei, prin idealul comunist care o luminează, actul lecturii săvîrșește prin el însuși cunoștință cu autoarea, cunoștință căreia dialogul de față încearcă să-i fie modest auxiliar.

— Cei care v-au citit știu cine este Ecaterina Lazăr. Rugînduvă să vă prezentați mă gîndesc însă la ceilalți, pentru care rîndurile de față ar putea deveni un îndemn la lectură.

— M-am născut în 1924 într-o comună din județul Harghita-Sălaș. N-am amintiri legate de locul nașterii, fiindcă mama s-a nimerit să se găsească acolo din întîmplare cînd m-am născut eu. De fapt, mă consider sibiancă, după orașul în care mi-am petrecut copilăria și tinerețea. De la 13 ani, cînd am fugit de-acasă din cauza tatălui meu vitreg, am fost nevoită să-mi cîștig singură existența. (Eram fiica naturală a unei văduve de război, ulterior recăsătorită). În 1939, la vîrsta de 15 ani, deci, cînd eram muncitoare la fabrica „Lica" din Sibiu am cunoscut primii comuniști. La ei am găsit acel ceva care-mi lipsea, după care tînjeam de multă vreme, fără să-mi dau seama. Am intrat în rîndurile comuniștilor, — data vechimii în partid, așa cum figurează ea în carnet, fiind 1 ianuarie 1941 — am îndeplinit sarcini ale muncii ilegale, pînă cînd am fost arestată în aprilie 1942 iar în mai al aceluiași an condamnată la moarte, sub acuzația „deținere de materiale de propagandă interzisă". În închisoare am născut primul copil. Execuția s-a aminat de cîteva ori, în urma demersurilor făcute de tovarășii din afară pînă cînd 23 August 1944 mi-a adus și mie libertatea și salvarea de la pedeapsa capitală. Tot ceea ce v-am povestit pe scurt este istorisit pe larg în carte.

— Cum v-ați hotărît să vă povestiți viața într-o carte ?

— Acum zece ani, cînd sărbătoream a patruzecea aniversare a Partidului m-a vizitat un autor dramatic care scrisese o piesă inspirată din activitatea ilegală a comuniștilor. După cum am aflat, fusese îndemnat să vină la mine pentru a confrunta unele lucruri pe care nu avusese ocazia să le cunoască direct. În adevăr, existau în ceea ce scrisese astfel de lucruri fanteziste, eronate. Am stat de vorbă atunci și asupra unei lucrări pe care autorul respectiv intenționa să o realizeze pe tema : „ce anume a putut să determine un om simplu să devină revoluționar". De fapt, eu i-am sugerat tema, oferindu-mă să-i pun la îndemînă materialul documentar luat din propria mea viață. Apoi am scris un text de vreo șaizeci de pagini, dar autorul se vede treaba că n-a mai avut nevoie de el nici pînă în ziua de azi, pentru că n-a mai venit după el.

Am fost sfătuită să încerc eu însămi să scriu o carte și, după cum vedeți am izbutit... Nu scrisesem niciodată literatură deși aveam o oarecare experiență a comunicării ideilor ; am fost pînă de curînd activistă de partid, propagandistă. În prezent, sînt pensionată pe motiv de boală. Uneori eram sfătuită să-mi caut un „coautor" profesionist, pentru stilizare. N-a fost nevoie de așa ceva : m-au ajutat tovarășii de la Editura Albatros care au îmbrățișat din prima zi lucrarea de parcă ar fi fost vorba de o problemă personală a fiecăruia. Am plivit împreună lucrurile inutile. Au fost și alții care m-au încurajat Un scriitor care mi-a citit manuscrisul mi-a spus : „Să ai o biografie ca a dumitale e lucru mare, iar dacă ai născocit-o îmi ridic pălăria !"

— În adevăr caracterul excepțional al situației prin care ați trecut poate părea unora neverosimil, dar eu cred că persoana la care vă referiți a făcut o glumă !

— Fără îndoială !

— Ce face băiatul care s-a născut în închisoare ?

— Este electronist, are familie... Mai am o fată care a terminat facultatea de comerț exterior și un băiat care a absolvit liceul.

— Intenționați să scrieți în continuare ?

— Doresc foarte mult. Îmi dau seama că aș avea ce scrie. În primul rînd din proprie experiență, — vă închipuiți că n-am pus totul în carte, — am multe întîmplări, impresii din munca de teren de după eliberare; unele lucruri le-am așternut pe hîrtie mai demult sub formă de notițe. Ar mai fi și lucruri din viața fraților mei... Numai să-mi îngăduie sănătatea...

V. BALTAG

Apariții în colecția „Orizonturi"

Colecția „Orizonturi" ce apare sub egida Editurii Enciclopedice Române și-a propus să scoată de sub tipar lucrări de informare multilaterală adresate tineretului, marelui public. Pentru a fi accesibile unui număr de cititori, lucrările sînt scrise la un nivel mediu de tratare. Între aparițiile acestei colecții se numără următoarele: **„Omul și îmbătrînirea"** de V. Săhleanu, **„Impulsul curiozității"** de Robert Floru, **„Terra în flăcări"** de Aurel Roman, **„Arta de a trăi"** de I. Biberi, **„Procesele vrăjitoarelor"** de Gh. Brătescu, „Ce știm despre Univers" de Bernard Lovell, **„Geneza zeilor"** de Al. Babeș, **„Paradoxuri și sofisme fizice"** de P. V. Makoveski și V. N. Lange, **„Atențiune, vorbește Luna"** de M. Alecsescu și M. Macovescu, **„Deltele lumii"** de L. Rudescu și A. C. Banu etc. Unele dintre aceste lucrări sînt traduse și în limbile maghiară și germană. O lucrare interesantă este și **„Eroare și paradox în matematică"** de Al. Froda.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 18 IULIE

PROGRAMUL I. 8.30 Sport și sănătate. 9.00 Matineu duminical pentru copii. Fiul mării. Film serial. 10.00 Viața satului. 11.15 Concert Beethoven. 12.00 De strajă patriei. Răsfoind cartea de onoare a uteciștilor. Ostaș și constructor. 12.30 În reluare, la cererea teletspectatorilor. La poalele Semenicului. Caleidoscop folcloric. 13.00 Emisiune în limba maghiară. Postmeridian. 14.30 Sport. Concurs internațional de gimnastică artistică. Înregistrare de la Sofia ; Campionatele mondiale de slalom nautic. Înregistrare de la Merano — Italia. 16.30 Televacanța. 17.00 Magazin. 18.10 Planeta giganților. 19.00 Vetre folclorice (Interviziune). Dăișoara. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. Șaizeci de mii. (Acei oameni care gîndesc navele). 20.20 Film artistic : Fata lui Bube. O producție a studiourilor italiene. 21.45 Interpreți de muzică românească 22.00 Telejurnal. 22.15 Telesport.

PROGRAMUL II. 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii : Lizuca din „Dumbrava minunată" de Mihail Sadoveanu. 20.30 Reportaj TV : Unde sînt nituitorii ? 20.50 Directorul de scenă. Comedie muzicală într-un act de W.A. Mozart. 21.30 Buletin de știri. 21.35 Săptămîna culturală bucureșteană. 21.50 Film serial : Planeta giganților (I).

LUNI 19 IULIE

18.00 Cîntă corul ansamblului „Rapsodia" din București. 18.15 Ecran. 18.45 Stop-cadru. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 Satiroterapie — film. 20.25 Roman foileton : Roșu și negru (I). Cu : Gerard Philippe, Danielle Darrieux și Antoanela Lualdi. 21.10 „Aici a fost cîndva un golf". 21.25 Pablo Casals. 22.25 Telejurnal. 22.35 Telesport.

MARȚI 20 IULIE

PROGRAMUL I. 18.00 Patriei — emisiune de versuri. 18.15 Steaua polară — cabinet de orientare școlară și profesională. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.10 „Poetul care cîntă a patriei mărire. Spectacol organizat cu prilejul aniversării a 150 de ani de la nașterea marelui scriitor patriot Vasile Alecsandri. 21.40 „Lumini de poziție" — întîmplările unei echipe de topometriști. 22.00 Desene animate. 22.10 Film documentar. 22.30 Refrene fără vîrstă. Pagini alese din muzica ușoară românească (Interviziune). 22.50 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.00 Ancheta TV. La închiderea stagiunii muzicale. 20.30 Bucureștiul necunoscut. 21.15 Universitaria. 21.30 Blocnotes. 21.40 Buletin de știri. 21.45 Cronica literară. 22.00 Film serial : Atragem focul asupra noastră. O producție a televiziunii sovietice.

MIERCURI 21 IULIE

18.00 Universal șotron. 18.25 „Mult e dulce și frumoasă...". 18.40 Confruntări. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20.10 Seara televiziunii poloneze. 22.45 Telejurnal.

JOI 22 IULIE

PROGRAMUL I. 17.30 Emisiune în limba maghiară. Azi : județul Covasna. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20.10 15 minute despre sănătatea dv. Cura heliomarină. 20.25 Anchetă-dezbatere : Turneul teatral. 21.10 Antologia umorului. 21.35 Cadran internațional. 22.20 Interpretul săptămînii : Dorina Drăghici. 22.45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20.10 Punct-contrapunct. 21.00 Buletin de știri. 21.05 Film artistic : „O zi ca leii" — producție a studiourilor italiene. Cu : Renato Salvatori, Carla Gravina

VINERI 23 IULIE

17.00 Cupa vacanței. Cicluri sportive pentru școlari. 18.00 Căminul. 18.50 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20.10 Film artistic : Pădurea spînzuraților. O producție a Studioului „București". 21.45 Selecțiuni din Concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească — Mamaia 1971. 22.30 Telejurnal.

SÎMBĂTA 24 IULIE

16.15 Emisiune în limba germană. 18.00 Bună seara, fete. Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și sport. 20.10 Tele-enciclopedia. 21.10 Urmărirea. Episodul I. Cursa de șoareci — primul film serial realizat de Televiziunea română. 22.00 Telejurnal. 22.10 Săptămîna sportivă. 22.25 Selecțiuni din concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească — Mamaia 1971.

PĂMÎNTUL SE MIȘCĂ LA POZZUOLI

de acad. Eugen A. PORA

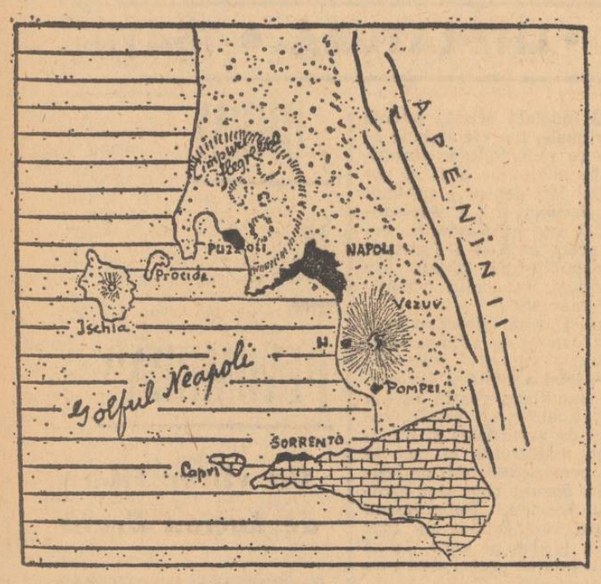

În anul 1970 am avut ocazia să cunosc mai îndeaproape cea mai vulcanică zonă a Europei, cea care se găsește în jurul Mării Tireniene din Mediterana. Ca urmare a deplasării Africei în spre nord și a rezistenței pe care o opune Europa acestei mișcări, Marea Mediterană este presată între cele două continente și în regiunea Neapole-Sicilia au apărut cîteva spărturi ale scoarței, prin care din străfunduri iese la suprafață lavă topită prin vulcanii activi: Vezuv, Stromboli, Etna.

Orașul Neapole este situat pe tufuri vulcanice, care se întind în spre nord pînă mai sus de Tibru. Imediat vecin cu Neapole se întind spre nord așa numitele cîmpuri felegreene (= cîmpuri de foc) care ocupă regiunea Pozzuoli; iar în spre sud se ridică la peste 1 000 de metri Vezuviul. Ultima sa erupție din 1944 a provocat destul de multe stricăciuni. De atunci e o liniște plină de teamă. În 1969 au fost cîteva semne de zguduiri mai la sud de vulcan. Oamenii de aici vorbesc îngrijorați de surpriza neplăcută pe care sînt siguri că le-o pregătește vulcanul. În cursul istoriei Vezuviul a avut foarte numeroase erupții. Cea din 1669 a distrus peste 12 localități și peste 100.000 de oameni au pierit. Cea din anul 79 î.e.n. a acoperit cu lavă și cenușă două orașe înfloritoare pe acea vreme: Herculanul și Pompei. Ea a fost descrisă de **Pliniu**, care a observat-o de pe un vas cu care a ieșit din Neapole ca să vină în ajutorul celor năpăstuiți.

După cîteva zguduiri scurte în toată regiunea, vulcanul a început să verse lavă, care scurgîndu-se ca un torent enorm pe laturile muntelui, a acoperit în cîteva ceasuri Herculanum, orașul bogătașilor din Neapole. Viața cîtorva zeci de mii de cetățeni romani a pierit și a rămas înmormîntată peste 1 800 de ani sub o pătură de lavă și noroi uscat de aproape 8 m grosime. Pe la 1830 începe să se sape aici, unde tradiția vorbea de existența unui vechi oraș roman. Atrași de vestigiile unei vieți bogate mulți cetățeni din vecinătate încep să facă săpături. Multe obiecte de artă aflate prin casele prinse în lava întărită s-au vîndut și au dispărut. Abia după cîteva decenii statul italian preia lucrările, oprind pe orice particular să facă pe arheologul. Azi nici jumătate din Herculanum nu este încă descoperit. Dar din ceea ce se vede se poate constata că acesta a fost un orășel al patricienilor bogați, alcătuit din vile drăguțe, cu numeroase grădini, cu apeducte, cu forum-uri, cu piețe etc.

După cîteva ore de la acoperirea Herculanum-ului, Vezuviul a început să arunce în aer cenușă vulcanică și lapili (diferite pietre). Acestea au fost ridicate la cîteva sute de metri deasupra conului și au căzut la cîțiva km mai în spre sud, acoperind în cîteva ore orașul comercial Pompei. Un strat de peste 10 m de cenușă a acoperit pentru totdeauna viața agitată a unui oraș de peste 40.000 locuitori. Oamenii și animalele au fost învelite în cenușă fierbinte și omorîți într-o clipă. În locul corpului lor a rămas un gol (din cauza uscării în cei aproape 1800 de ani de atunci) și cînd s-au făcut săpăturile organizate, mai ales în prima jumătate a secolului 19, în aceste goluri s-a injectat gips moale, care umplînd spațiul a format mulajul corpurilor. La muzeul din Pompei se pot vedea multe din aceste mulaje. În apropierea unui teatru, la cazarma gladiatorilor, 63 de ostași și un cal au fost surprinși de cenușă în momentul cînd se pregăteau să iasă încolonați din oraș. O mamă și-a acoperit copilul cu propriul său corp pentru a-l feri de moarte. Un negustor a fost găsit dormind în pat. Un cîine a fost mulat sbătîndu-se în chinurile morții. Viața a încetat deodată și dacă ar fi posibil ca totul să învie acum ea ar continua de acolo de unde s-a întrerupt acum aproape 1800 ani.

Pe stîlpii din forum, cît și pe pereții caselor de pe străzi au rămas inscripții numeroase. **„Nu votați cu Glaucus, căci plătește prost". „Feriți-vă de Filipio căci e ucigaș"; „Oppius e un hoț, un înșelător".**

În magazine s-au găsit mărfuri, în urne cereale, în mori grăunțe pentru măcinat. De o parte și alta a străzii principale a orașului, strada dell Abbondanza, se înșiruiau magazine și case particulare. Se intra printr-un „vestibulum" care conducea în „atrium". Acesta era înconjurat de un peristil de coloane ce delimitau în mijloc un spațiu deschis în sus, în care nu rar era amenajată o grădină. Din coridorul de jur-împrejur al coloanelor se intra în camere de locuit, de petreceri. În acestea s-au găsit foarte multe statui, iar pe pereți abundau picturi în ulei sau în mozaic fin. Majoritatea celor găsite au fost mutate în muzeul de istorie din Neapole. Aici am văzut pe Socrate, capul celebru a lui Seneca dar și mulți gladiatori, senatori, zei, grupuri de oameni și animale. Celebră și misterioasă este statuia Artemisia din Efes, probabil adusă la Pompei, care este îmbrăcată în foiță de aur, iar capul, mîinile și picioarele din marmură neagră. La piept are foarte numeroase mamele aurite. Însemna oare abundența?...

Picturile în ulei sunt lucrate în stil clasic și unele din ele ar putea sta alături de cele ale renașterii timpurii. Dar mai ales mozaicurile din pereți reprezentau un stil unic de ornament al caselor romane. Unele din ele sînt extraordinar de frumoase.

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU „MAGAZIN"

Dacă treci din Neapole peste dealul și cartierul Posillipo, ajungi nu peste mult în regiunea cîmpurilor felegreene în al căror centru se găsește încă portul Pozzuoli. E o regiune vulcanică cu activitate foarte redusă, dar continuă. Pe vremea romanilor portul Pozzuoli era cel mai important centru de comerț al imperiului. Pe aici venea grîul din Africa, lemnul din Liban, vinul din Grecia. În orașul de azi se văd urmele unui mare coliseu, care avea o instalație de catapultare, cu ajutorul căreia animalul sălbatec era aruncat deodată lîngă omul care trebuia să-l învingă sau să se lase sfîșiat. La marginea mării se găsește templul lui Serapis, ale cărui coloane se ridică azi la cca 4 m deasupra solului. La cca 3 m înălțime acestea sunt perforate de scoici marine (Lithophaga), ceea ce indică faptul că templul și deci întreaga regiune, a trebuit să fie scufundată sub apă și apoi din nou ridicată la locul ei de azi. Au fost deci aici mișcări pe verticală de o amplitudine de cca 7 m, ceea ce indică o zonă nestabilă geologicește.

În afara orașului se găsesc mai multe cratere largi, numite de romani **„forum vulcane"** și amintite de Strabon, de Petronius. Pe aici vegetația aproape lipsește. Solul este o cenușă vulcanică prin care ies la suprafață în multe locuri vapori fierbinți sau clocotesc mocirle cu vapori sulfuroși. Dacă intri în craterul solfatarei de la Pozzuoli, cu un diametru de cca 1 km, — care este oarecum amenajat pentru vizitatori, — simți că pămîntul se mișcă sub picioare. Pașii răsună a gol; din crăpăturile foarte dese ies vapori calzi și rău mirositori. Ai impresia că te găsești într-o scenă de iad bine regizată. Totul în jur este atît de trist și un sentiment de teamă ți se strecoară în suflet. La marginea de est a craterului este o clădire roșie de cărămidă. Este observatorul seismic al locului. La spatele lui, într-o vatră, nisipul fierbe cu gazele de +160°C ce ies din adîncuri. Dacă apropii fumul de țigară de acest loc vezi cum ia naștere o erupție ca o flacără puternică. Pe particulele de fum se condensează vaporii supra încălziți ai solfatarei și totul apare ca o flacără uriașă de care te sperii. Între gaze este hidrogen sulfurat, bioxid de carbon, acizi arseniosi etc. Aici la **„Bocca grande"** un paznic îți oferă minerale, unele albe de tuf vulcanic, altele galbene de sulf, altele roșii de acizi arseniosi, altele striate alcătuite din amestecuri. Nu departe se găsește o altă clădire de cărămidă, în care oamenii intră în costum de baie și cu mască, ca să se expue vaporilor vulcanici care îi vindecă de reumatism.

Un grup așa cum a fost surprins la Pompei

...În multe locuri, la suprafață ies vapori fierbinți sau clocotesc mocirle cu vapori sulfuroși

Nu am stat prea mult pe pămîntul mișcător al craterului de la solfatarul din Pozzuoli, căci senzația pe care ți-o dă nesiguranța pămîntului este cu totul neplăcută. Ai impresia că nici nu te găsești pe Terra, ci undeva pe o planetă care abia acum se răcește ca să ajungă la o formă de stabilitate.

Nu aceeași senzație am avut-o pe insula vulcanică Ischia, ce se găsește la cîțiva km în largul golfului Neapole. Ea e dominată de vulcanul stins Epomea cu o înălțime de peste 800 m. Și aici se degajă vapori din pămînt și există ape termale. Dar pe coastele vulcanului este o pădure splendidă ce ajunge pînă în valuri. La cca 600 m înălțime se întîlnește o zonă de scoici marine. Și aici ca și la Pozzuoli au fost mișcări pe verticală, dar azi pămîntul e fix și nu ai senzația de nesiguranță cu toate că în adîncuri Ischia e legată de Vezuv. Din contră Ischia este azi una din cele mai căutate zone turistice ale Mediteranei.

Terenurile vulcanice din jurul golfului Neapole se continuă mai spre sud prin lanțul insulelor Lipare, în care domină vulcanul activ Stromboli, iar în Sicilia cu Etna. Peste tot, pămîntul se mișcă în timpul erupțiilor. Atunci se produc cataclisme și se pierd multe vieți omenești. Apoi oamenii se instalează din nou pe pămîntul ce se mișcă din cînd în cînd, uitînd ce a fost și sperînd să nu mai fie. Numai în cîmpurile felegreene nu sînt sălașuri omenești. Aici pămîntul se mișcă incontinuu și senzațiile de nesiguranță sînt permanente. Doar cîteva motele turistice înconjurate de o vegetație îngrijită, încep să schimbe acest aspect de crater într-un peisaj compatibil cu viața omului.

GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN • GLOB—MAGAZIN

ITINERARII IUGOSLAVE

ASSERIA: ARCUL DE TRIUMF AL LUI TRAIAN

de Cicerone THEODORESCU

Nu știam nici ce încîntări, nici ce corvoadă de drumuri detective ne așteaptă atunci cînd, întrebîndu-l ce cunoaște despre vechea colonie romană Asseria, prietenul nostru iugoslav **Alexandru Milojković** (a cărui soție, Jelena, e româncă) a scos dintr-un raft al bibliotecii volumul întîi din „Enciclopedia universală a Institutului lexicografic din Zagreb) și ne-a citit:

„Asseria, oraș roman în Dalmația, pe drumul de la Burnum (Kistanje) la Jader (Zadar). Azi ruine în Podgradje (lîngă Benkovać) între Nadina (Nedinum) și Kistanje.

Se păstrează rămășițe masive ale zidurilor cetății cu Arcul de trimf ridicat în cinstea împăratului Traian".

Cu interes și căldură ne-a vorbit despre acest monument din zilele formării poporului român, d-rul **Branemir Gabricević**, fostul director al Muzeului arheologic din Split, actualmente profesor la Zadar.

Prețioase și revelatoare informații ne-au furnizat în legătură cu rămășițele monumentului și cu descifrarea lor, precum și cu trecerea legiunilor romane spre Dacia, d-rul **Šime Batović**, directorul Muzeului arheologic din Zadar, și prof. **Boris Ilakovać**, adjunctul său.

În adevăr, la patru kilometri de orășelul Benkovać, pe un platou dintr-o margine a actualei comune Podgradje, am aflat într-o singurătate majestoasă locul unde se ridica altădată cetatea Asseria. Această cetate a țărmului liburnic, neintrată încă în aria de preocupări a specialiștilor noștri și cu totul necunoscută publicului de la noi, i-a preocupat pe mulți cercetători, de la Pliniu cel Bătrîn la Momsen și la Franko Bulić.

Asseria prezintă o deosebită importanță pentru noi, căci ea își înalță cele mai de seamă construcții și atinge apogeul dezvoltării sale economice pe la începutul secolului II, în însăși epoca de apogeu a imperiului, după campania în Dacia, sub Traian. Săpăturile făcute cu peste 60 de ani în urmă, au scos la iveală numeroase și însemnate mărturii arheologice, orientate după cercetările anterioare întreprinse de Abb. Fortis, Michele Glavinic și prof. G. Niemann.

Pentru propria noastră orientare, n-am putut avea la îndemînă pînă în prezent nicio cercetare a vreunui arheolog român. A trebuit să ne mulțumim cu un singur studiu în adevăr științific (dar publicat și acela în anul 1908!): **„Săpături la Asseria"** de H. Liebl și W. Wilberg.

Să mai adăugăm că, odată detectat obiectivul ce ni l-am propus, din popas în popas prin oficiile de turism iugoslave, curiozitatea noastră reporteriească a fost la început total dezamăgită?

„Terenul" nu mai înfățișează astăzi decît un tragic și vast cîmp al distrugerilor timpului fără iertare: și zidurile paralele care, late de 4 metri, înconjurau orașul; și cele trei porți de acces, din care abia pragurile se mai deslușesc; și cele patru turnuri care apărau altcîndva poarta principală.

Aici, în fața porții principale, se deschidea vechiul drum roman. Iar poarta însăși era construită nu pentru apărare ci ca un arc de triumf, acesta fiind cuprins între zidurile cetății, flancat de coloane, semicoloane, pilaștri și nișe și purtînd pe frontispiciu două inscripții: deasupra, dedicația adresată împăratului Traian, dedesubt — sub cornișe și între capiteluri — numele dedicatorului.

Statuia împăratului, impodobind partea de sus, completa ansamblul arhitectural.

S-a putut reconstitui, pe baza datelor științifice, cu un maximum de probabilitate, imaginea inițială a întregului ansamblu — imagine pe care d-na prof. **Branka Vikić**, de la Muzeul din Zagreb, păstrînd-o în colecția sa de fotografii, a avut bunăvoința să ne-o dăruiască.

Monumentul trebuie să fi fost în adevăr impunător, de vreme ce corpul arcului ieșea în afara zidurilor cu un metru și jumătate, semicoloanele marginale așezate pe postamente erau distanțate la cîte doi metri, iar partea carosabilă avea ea singură o deschidere de patru metri.

O impresionantă imagine, deși numai parțială și reconstituită muzeistic, a Arcului de triumf de la Asseria, se păstrează în cadrul preafrumosului Forum roman al orașului din apropiere: **Zadar** (fosta colonie **Jader**).

Au fost găsite și se păstrează din fericire și inscripțiile care fixează, indiscutabil, identitatea acestei construcții monumentale.

Cea dintîi are următorul text:

IMP. CAESARI. DIVI. NERVAE. F.
NERVAE. TRAIANO. OPTIMO.
AUG. GERM. DACICO.
PONT MAX.
TRIB. POT. XVII. IMP. VI.
COS. VI. P.P.

Cea de-a doua, sună astfel:

L. LAELIUS, L. F. CLA.
PROCULUS.
T.F.I. EPULOQVE. DEDICARI.

Apare limpede că Arcul de triumf a fost ridicat la începutul secolului al doilea, e.n., după ce Traian primise din partea Senatului titlul de „Optimus princeps", după campaniile din Germania și după războaiele dacice.

Rigurosul studiu din 1908 al lui H. Liebl, și W. Wilberg dă chiar următoarele precizări: „Întrucît puterea de tribun a lui Traian durează de la 10 dec 112 pînă la 9 dec. 113, iar împăratul primește titlul onorific de „Optimus" în sept.—oct. 113, inaugurarea trebuie să fi avut loc către sfîrșitul anului 113. În consecință, arcurile triumfale de la Benevento (114 e.n.) și Ancona (115, e.n.) sînt foarte apropiate în timp.

A doua parte a inscripției, în care se indică numele cititorului L(ucius) Laelius L(uci F(ilius) Cla(udia) Proculus, permite să stabilim dependența Assiriei la Tribus Claudia...".

Autorii aceluiași studiu emit și o ipoteză, în totul verosimilă, și un îndemn care de atîția zeci de ani așteaptă încă să fie împlinit:

„O asemenea omagiere solemnă, cum este inaugurarea unui arc de triumf, ne conduce la presupunerea că prezența împăratului în persoană a putut constitui un prilej în acest scop. Cu ocazia unui nou studiu asupra problemei atît de dezbătute a drumului urmat de Traian în al doilea război dacic, inaugurarea arcului triumfal de la Asseria va trebui să facă obiectul unor alte cercetări...".

Am întîrziat cu ochii peste crimpeie de inscripții, blocuri deteriorate, figuri ornamentale mutilate — grumaz de taur, un cap de meduză, un capiteliu, un fragment de corniță, o labă de grifon, toate găsite în apropierea arcului lui Traian, — răvășite toate de urgii imemorabile și implorîndu-și realcătuirea laolaltă.

Cine le va face aceste necesare noi cercetări? Și cînd?

Sînt întrebări la care nu vizitele simplu turistice pe fermecătoarea coastă a Dalmației și nu simpla — sau fie și arzătoarea — noastră curiozitate, ar putea răspunde.

Ci, în primul rînd, istoricii și arheologii noștri. Cărora cercetările intense și organizate „pe teren", acolo unde atîtea alte descoperiri sînt rezervate pasiunii și abnegației lor și unde atîtea importante vestigii, vii în depărtările timpului inert, neresemnate în tăcerile lor de secole, îi cheamă ca pe niște duhovnici ai glasurilor din lespezi — să li se încredințeze, să li se destăinuie.

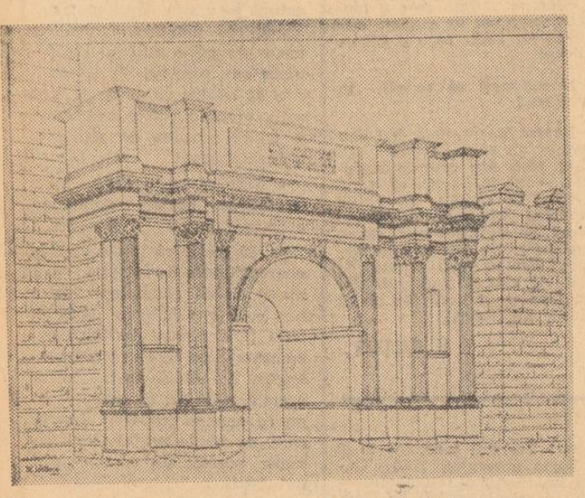

Arcul de triumf al lui Traian, de la Asseria (Reconstituire)

La grădina zoologică din Hanovra s-a întîmplat un fapt puțin obișnuit: pentru prima dată în afara Africii, s-a născut un rinocer cu bot lat. Cîntărind 40 de kilograme — mama sa are greutatea de o tonă — micul rinocer este, în decursul timpului, al patrulea exemplar ce a văzut lumina zilei în captivitate.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

UN VOLUM CĂUTAT

de Nicolae LUPU

Cu faimoasele documente ale Pentagonului serializate de diferite ziare americane se întîmplă ceva de-a dreptul ciudat. Zilele trecute ele au fost publicate sub formă de volum de casa de editură Bantam Books. Cine credeți, că au fost primii și cei mai mari cumpărători? Două organisme importante ale administrației: Pentagonul și Agenția Centrală de spionaj (C.I.A.). Aproape că nu înțelegi ce se întîmplă. Tocmai administrația care consideră că trebuie împiedicată publicarea acestor documente se dovedește cea mai avidă în a le obține pe cale publică. De ce? Nu ar fi mai simplu și mai economicos ca Pentagonul, de pildă, ca să nu mai vorbim de C.I.A., posesorii titulari ai documentelor, să le difuzeze? Ar fi!

Numai că după cum arată Don Oberdorfer în „International Herald Tribune", cele publicate în presă nu reprezintă toate documentele, iar textul analizei secrete inițiată de fostul șef al Pentagonului, Mc Namara, nu este nici el complet ci „prezintă fragmente ale întregii istorii... autorii studiului neavînd acces la majoritatea documentelor...", nici chiar măcar la toate cele care circulă pe canalele Pentagonului. De pildă, există un sistem de comunicare special, denumit „canalul din spate" prin care circulă multe și importante mesaje între Comitetul mixt al șefilor de stat major și comandamentul de la Saigon. Aceste mesaje care ar elucida o parte considerabilă a istoriei intervenției nu sînt cunoscute decît de cei care le-au transmis și cei ce le-au recepționat, fără intermediari.

Pentru cine și în ce scop cumpără Pentagonul și C.I.A. volumele care dau o imagine fragmentară? Greu de spus. Cert este că în urma conflictului în jurul oportunității publicării documentelor, s-a născut un curent care exercită presiuni în direcția unei anchete ample, independente, care să facă întreaga lumină asupra istoriei implicării Statelor Unite în intervenția din Vietnam. S-a propus ca această anchetă să fie încredințată Asociației americane de istorie. Președintele asociației, profesorul Joseph Strayer și profesorul James Mac Gregor Burns, istoricul perioadei de război a guvernării lui Roosevelt, au declarat presei că „trebuie să se facă ceva în această direcție", că trebuie alcătuit un astfel de studiu imparțial care să fie tipărit de guvern și distribuit pînă în 1973. Poate că tocmai de aceea Pentagonul își cumpără la piața liberă propriile documente secrete: o fi avînd nevoie de ele pentru a demonstra că nu e necesară o nouă reevaluare a faptelor, că ce s-a tipărit e destul. Implicațiile întregii afaceri ar fi ușor de elucidat dacă pînă la sfîrșitul acestui an intervenția ar deveni un fapt al trecutului istoric prin retragerea tuturor elementelor mașinii de război americane amplasată pe teritoriul Vietnamului.

COLUMB N-A FOST CEL DINTÎI?!...

• Unele dovezi care atestă călătoriile unor îndrăzneți „vikingi" cu cinci secole înaintea lui Columb • Vestigii ale unei fortărețe „tip viking" în Dakota de Sud • Și totuși se pune o întrebare: cum au ajuns vikingii dincolo de Marile Lacuri?

12 OCTOMBRIE 1492. În zorii zilei, marinarii de pe cele trei corăbii spaniole aflate sub comanda lui Cristofor Columb, originar din Genova, au zărit în depărtare, după mai bine de două luni de navigație pe întinderile nesfîrșite ale Atlanticului, o fișie de pămînt. În fața ochilor lor scrutători nu se aflau Indiile, pămîntul către care porniseră, căutînd un nou drum, ci Insulele Bahama. Columb avea să ajungă pe continentul „Lumii Noi" abia în cea de-a treia călătorie transoceanică (1498—1500), fără să știe vreodată acest lucru.

ȘI TOTUȘI COLUMB nu a fost primul care a „descoperit" America. Există mai multe povestiri și legende în legătură cu faptul că o serie de navigatori din diferite părți ale lumii (Asia, Europa și Africa) ar fi poposit pe țărmurile „Lumii Noi" cu mult înaintea genovezului, chiar cu un mileniu. Ba mai mult, în zilele noastre navigatorul norvegian Thor Heyerdahl a vrut să „demonstreze" că vechii locuitori ai Egiptului ar fi descins pe coasta estică a Mexicului cu trei milenii în urmă. Expedițiile întreprinse la bordul lui „Ra-I" și „Ra-II", în 1969 și respectiv 1970 nu prea au convins lumea științifică, argumentele specialiștilor fiind destul de convingătoare pentru a combate ipoteza lansată de Heyerdahl.

OARE PERIPLURILE VIKINGILOR — „oamenii nordului" — în imensitatea spațiilor albastre ale mărilor sînt mai plauzibile? Se pare că da. Încercările lor de a urca cît mai mult spre nord, sau de a străbate Atlanticul, încercări ce au avut loc între secolele al X-lea și al XIV-lea sînt consemnate în istorie. În ultimul deceniu al veacului al X-lea vikingul Erik Raude (Erik cel Roșu), pornind din Islanda, descoperă Groenlanda. Între 1000—1001, normandul Leif Erikson (Leif cel Fericit), plecînd din Groenlanda și navigînd spre vest ar fi ajuns în Noua Scoție, loc denumit „Țara Vinland", după roadele pămîntului de aci. Un alt viking, pe numele său Thorfinn Karlsefni ar fi reușit prin anul 1004 să întemeieze o așezare normandă pe coasta noului continent, în locurile descoperite de Leif cel Fericit, probabil la gura fluviului Sf. Laurențiu.

DESPRE ACESTE POSIBILE CĂLĂTORII ale „oamenilor nordului", corăbieri îndrăzneți, care parcă atrași de mirajul necunoscutului au reușit să atingă cu cinci secole înainte de Columb, Labradorul, Terra Nova și Noua Anglie, există unele dovezi. Sînt unele indicii în sensul că vikingii au reușit să pătrundă chiar în interiorul continentului, pînă în Minnesota.

CONVINȘI CĂ NAVIGATORII nordici au reușit în tentativele lor de traversare a Atlanticului, arheologul Helge Ingstad a efectuat, în zilele noastre, timp de un deceniu, săpături în Peninsula Labrador. Munca sa nu a fost în zadar, au fost scoase la suprafață o serie de materiale care vorbesc în mod direct despre faptul că vikingii s-au aflat cîndva în aceste locuri. La descoperirea mai „veche" a lui Ingstad, o primă dovadă concretă că expedițiilor lui Columb către „Lumea Nouă" i-au premers cu secole înainte, călătoriile normanzilor, se adaugă o alta, recentă. Despre ce este vorba? O serie de fotografii aeriene executate asupra teritoriului Statelor Unite, mai precis în Dakota de Sud, au permis localizarea vestigiilor unei fortărețe de tip viking. Imaginile, de deosebită calitate, au scos în evidență traseele de incursiune a vechilor navigatori nordici care pînă în prezent trecuseră neobservate.

FORTĂREAȚA astfel reperată prezintă o mare asemănare cu construcțiile ridicate de războinicii nordici între anii 1000—1300 nu numai în Scandinavia dar și pe alte meleaguri îndepărtate unde au ajuns: Europa orientală și Asia Mică. Ar fi putut realiza băstinașii din America — indienii — asemenea construcții? Specialiștii spun că nu, întrucît aceștia nu aveau o astfel de tehnică de lucru.

SE PUNE, TOTUȘI O ÎNTREBARE: cum au ajuns vikingii în aceste teritorii de dincolo de Marile Lacuri? Ei ar fi putut înainta așa de adînc în inima continentului pe două căi. Una ar fi aceea a albiei fluviului Sf. Laurențiu, pînă la Marile Lacuri; alta ar fi prin Golful Hudson, și din aceste locuri, prin unul din nenumăratele riuri existente, pînă în Dakota de Sud, În cursul unei călătorii efectuate în Dakota de Sud, pe la 1732, un francez a observat în aceste locuri „americani" blonzi și cu ochi albaștri. După părerea unor specialiști, între acest fapt, pînă acum mai puțin de luat în seamă, și cel al depistării fortăreței, ar exista o legătură.

DECI COLUMB NU A FOST PRIMUL european ce a atins țărmurile Americii: aceasta este concluzia la care au ajuns specialiștii, examinînd documentele fotografice realizate în Dakota de Sud.

MEDICINĂ

POT FI ÎNLĂTURATE DURERILE PROVOCATE DE REUMATISM ?

Chiar și artritele cele mai grave care astăzi pot conduce la invaliditate totală pot fi... vindecate. Mai exact, durerile sînt suprimate. Radioizotopii atacă centrele bolnave. Iar pentru cazuri rebele, imunosupresoarele. Și o ipoteză la orizontul reumatologiei : boala ar putea fi, ca și în cancer, crima perfectă a unui virus.

S-ar părea că este una dintre maladiile cele mai răspîndite și mai misterioase. Cauzele ei sînt încă secrete. Dar pînă a le cunoaște, știința pare să fi reușit să înlăture durerile. Cronicarul științific al revistei „L' Express", Rosie Maurel, relatează din concluziile unui recent Congres european de reumatologie, care a avut loc la Brighton, Cînd remediile clasice, de la aspirină la cortizon nu mai au efect, reumatismul este „atacat" cu radioizotopi. Injectați sub formă de soluție în articulațiile bolnave, ei acționează ca o iradiere foarte bine localizată. Distrug „cuiburile" de durere — membrana sinovială care învăluie oasele și cartilagiile și care, îngroșată de inflamare, comprimă nervii. **Se preconizează că după distrugerea acestei membrane, ea se va reface... sănătoasă sau oricum, va trece încă mult timp pînă să înceapă să se deterioreze iarăși.**

„Trebuie precizat, a subliniat dr. Michael Aignan, că această metodă nu se aplică reumatismelor degenerative legate de îmbătrînire ci celeilalte mari familii a reumatismelor, artritele sau reumatismele inflamatorii. Domnia sa, responsabil cu tratamentul „nuclear" la spitalul Cochin din Paris, a obținut în decurs de patru ani rezultate excelente la jumătate din cazurile prezentate : 1 500 de bolnavi.

Cu această restricție făcută, se observă că radioizotopii acționează asupra artritei cele mai acute — poliartrita cronică evolutivă, răspîndită în proporție de 35 la sută din totalul reumatismelor. **De altfel femeile sînt cele mai vizate de această boală care conduce, repede, în absența unui tratament, la o invaliditate totală. Or, una din o sută de femei suferă. S-a observat însă că** radioizotopii, deși prezintă un avantaj deosebit de mare **(sînt mult mai puțin toxici decît remediile clasice)** nu acționează în toate cazurile. Atunci rămîne o ultimă speranță : imunosupresoarele, administrate de obicei canceroșilor sau **bolnavilor cărora li s-a făcut un transplant. De ce ? S-a constatat prezența, în articulațiile inflamate a unei mari cantități de limfocite în paralel cu creșterea procentului de anticorpi din sînge. Ca și cînd reumatismele ar fi expresia exacerbată a unei puternice reacții de apărare (ca în cazul microbilor sau a grefelor) a organismelor. Așadar pot fi supuse aceluiași tratament ca în cazul prevenirii rejetului de grefă.**

Observația aceasta ar putea să fie începutul unei victorii. Dat fiind puternica reacție de apărare înseamnă că la originea bolii este vorba de un invadator. Rămîne să fie depistat. Faptul că pînă astăzi intrusul a scăpat tuturor cercetărilor, se crede că probabil, ca și în cazul cancerului, este vorba de unul din organismele greu sesizabile — un virus, al cărui material genetic confundat cu cel al celulei scapă de sub observație dar suscită reacțiile automate ale organismului. Singura demonstrație care poate confirma ipoteza este indirectă. Ca și în cazul cancerului. Dacă într-o epruvetă se așează celulele membranelor sinoviale sănătoase în contact cu aceste virusuri devoratoare, celulele sînt distruse, în timp ce membranele sinoviale bolnave nu sînt atacate. Este vorba de acele virusuri care distrug celulele vii, cu excepția celor care adăpostesc deja alte virusuri care, într-un fel, sînt protejate împotriva unui nou invadator. Este o ipoteză. Pentru moment însă nu există încă un remediu radical împotriva virusurilor, în afară de arma preventivă a vaccinării.

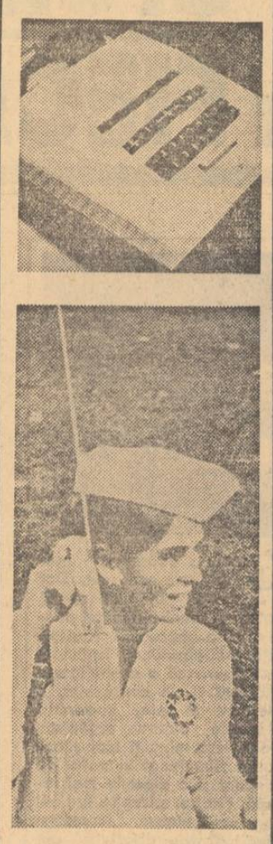

Telefonul fără fir „RIKO-60"

Proiectanții de la Uniunea de producție «Sigma» din Lituania au realizat un original telefon fără fir — «Riko-60», cu ajutorul căruia se poate vorbi cu un abonat aflat la o distanță pînă la 2 km. Legătura bilaterală cu oricare din cei 60 de abonați se face prin apăsarea pe un buton de pe panoul de comandă (primul clișeu). Aparatele de recepție-emisie (al doilea clișeu) sînt ușoare și de dimensiuni reduse, încăpînd în buzunar.

Telefonul «Riko-60» își va găsi o largă aplicare.

FIZICĂ

CEASURI FĂRĂ... ARĂTĂTOARE

Imaginați-vă astfel de ceasuri care vă indică clipa fără ajutorul... arătătoarelor. Chiar în grosimea cadranului apare... ora exactă. Gîndiți-vă la ferestre transparente care devin opace cînd trece un curent electric. Afișe luminoase care nu consumă electricitatea pentru că își „împrumută" lumina din mediul ambiant.

Un televizor, plat ca un tablou, pe care să-l atîrnați în perete și pe ecranul căruia imaginile în culori să fie formate din variațiile optice ale unei multitudini de cristale lichide. O mașină care ar transforma în culori specifice notele unei bucăți muzicale.

Da, gîndiți-vă că toate acestea pot deveni într-o zi reale. Visați la imposibil și veți înțelege de ce societăți puternice și foarte diferite în lume — R.C.A., Philips, Xeros, Kodak, I.B.M. se arată interesate, fac planuri de viitor urmărind cercetările fizicienilor asupra unor cristale lichide care la drept vorbind nu sînt chiar cristale și nici chiar lichide. „Un nou capitol se deschide în știință", a declarat prof. Pierre Gilles care și-a lansat toate echipele de fizicieni ai solidului de la Facultatea de științe de la Orsay în această cercetare. Și este clar că nu este vorba de o simplă curiozitate de laborator. Un joc.., gratuit. Am spune, dimpotrivă.

Pentru a înțelege puțin despre ce fel de cristale este vorba, un scurt istoric. Începînd din 1888, un botanist austriac — Friedrich Rönitzer a observat că un corp organic, un compus al colesterolului, în loc să se topească cum ar fi fost normal și să se transforme în lichid, la temperatura de 145°, el devenea un fel de pastă viscoasă și opacă. Continuîndu-se încălzirea, pasta se transforma într-un lichid incolor la temperatura de 180°. Așadar era între o temperatură și cealaltă o stare intermediară. Natura oferea încă o dată un brevet științei, fizicii în speță. În anul următor 1889 deci, un fizician german, Otto Lehmann pune în evidență caracteristica fundamentală a acestei stări de „tranzit" : la lumină, reacționează ca un cristal. Aceasta înseamnă că desigur comportamentul său depinde de orientare. Cercetările ce urmează descoperă că această proprietate surprinzătoare — o dublă temperatură de fuziune — o dețin numeroase corpuri organice. Un fizician francez, Georges Friedel va distinge trei tipuri : cristale nematice (de la grecescul nemafir), cristale smectice (de la smegma-săpun) și colesterice.

Așadar o observație nu foarte nouă, de aproape un secol, este astăzi reluată și are șanse să revoluționeze industriile. Dacă vreți, nu în aceasta constă noutatea. Este firesc să se întîmple astfel, deoarece tehnicile moderne, laserul sau rezonanța magnetică, îngăduie o analiză mult mai fină și mult mai precisă a structurii acestor cristale lichide. Iată, de pildă, în imaginile de jos, mostre de cristale nematice (stînga) și cristale colesterice (dreapta).

Dacă fizica și industriile sînt atît de interesate într-o astfel de cercetare, nu e mai puțin adevărat că biologii țin să-și apropie o serie de concluzii. E aci un secret al naturii și ca atare, posibilitatea de a pătrunde în mecanismele vieții.

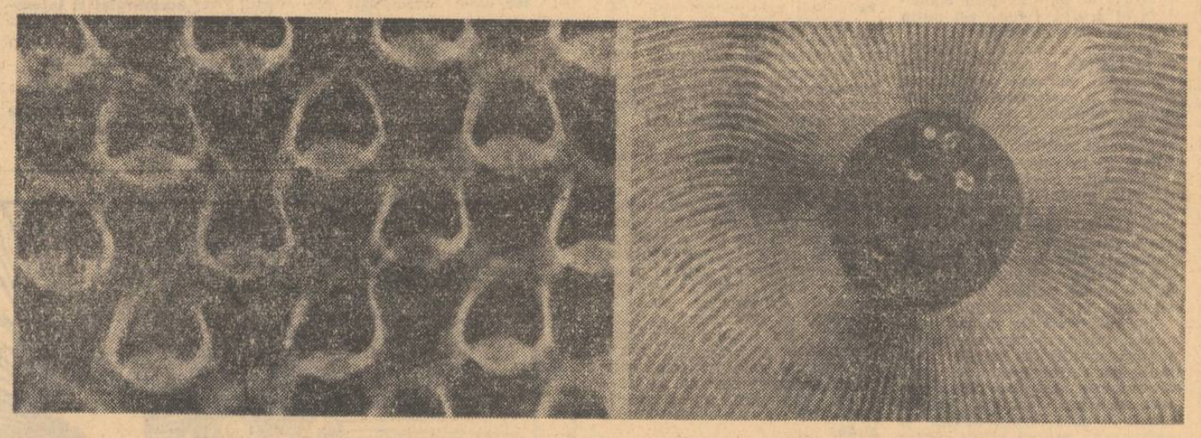

Bătălia pentru apa pură

Tratarea apei în vederea sterilizării este într-un permanent control bacteriologic. Clorarea și mai recent metoda ozonării sînt deosebit de eficiente și permit să se obțină o apă aproape pură din punct de vedere bacteriologic. În ce privește însă virusurile patogene, procedeele de sterilizare nu au, deocamdată, nici un efect. Cel al hepatitei virale (gălbinare infecțioasă) este poate cel mai frecvent și mult mai puțin sensibil ozonării.

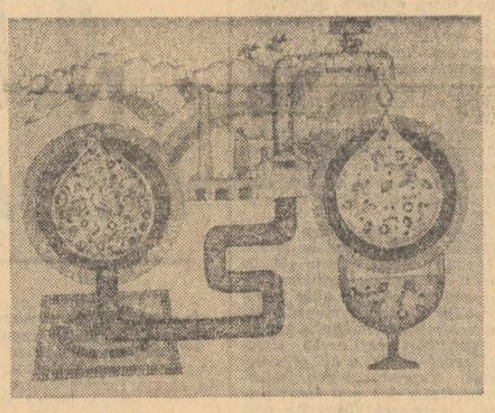

Viespea și afișul „de închiriat"

Multe insecte care seamănă cu viespea sau albina, obișnuiesc să-și depună ouăle în ouăle sau larvele altor insecte. Ca un exemplu, viespea din specia Caraphractus cintus își depune ouăle, sub apă, în ouăle coleopterelor acvatice. Dar ea știe că dacă o altă viespe i-a luat-o înainte, oul pe care-l depune ea nu se va dezvolta. Întrebarea pe care și-au pus-o entomologii este tocmai „cum știe", pentru că — lucru constatat — viespile acestea evită sistematic să-și adăpostească viitoarea progenitură într-un loc deja ocupat. Nici un semn exterior nu demonstra ceea ce era „închiriat" sau „liber". Și orice încercare de „vizită" prealabilă este exclusă. Cînd viespea împinge înăuntru acea lungă și fină prelungire a abdomenului prin care coboară oul, coborîrea acestuia nu mai poate fi împiedicată. Un cercetător D.J. Jackson, de la universitatea St. Andrews din Scoția pare să fi descoperit secretul. Fiecare femelă din specia Caraphractus secretă o substanță otrăvitoare, care nu folosește la paralizarea inamicului ci la apărarea... oului. Este difuzată pe locul unde și-a depus oul. Cum această substanță este detectată de organele senzoriale ale viespii... în căutare de locuință, se evită și riscul. Cercetătorul scoțian a mai tras o concluzie : faptul că lucrurile nu se fac „la întîmplare". Iată o lecție de eficacitate și economie, a spus el.

Venețiа trăiește cu ochii la... calculator!

Veneția este amenințată să dispară. Veneția trebuie salvată ! Un S.O.S., poate cel mai dramatic lansat în ultimii ani științei. În întreaga lume se caută soluții. Pe Canal Grande, în Palazzo Popadopoli, a fost instalat un laborator pentru studiul dinamicii marilor mase, creat de către Consiliul național italian de cercetare. Sub conducerea dr. Roberto Frassetto, un puternic calculator I.B.M. 360-44 stă de strajă. În caz de pericol îi revine sarcina să determine condițiile de închidere a lagunei, transformînd Veneția în fortăreață. Asediul apelor se va izbi de zidurile de oțel mobile acționate din ordinul calculatorului electronic. Da, protecția orașului depinde în ultimă instanță de acest comandant electronic.

Vara porumbeilor „veterani" și a celor „începători"

Dacă ne închipuim că acum știm totul în ce privește fantasticele capacități de orientare ale porumbelului călător, ne înșelăm. Poate că încrederea deplină în acești grațioși curieri se datorește și faptului că ei știu să păstreze un secret. Aceasta bineînțeles nu înseamnă că speranța de „a afla" este abandonată. J. Gronau și K. Schmidt-Koenig, de la Universitatea din Göttingen au pus în evidență un aspect cu totul ciudat relativ la această problemă a orientării. Porumbelul, fie că este „bătrîn în meserie" sau novice, revine „acasă" mai mult sau mai puțin corect în funcție de anotimp. Revenirile sînt mai puțin numeroase în februarie și martie și mai frecvente în iulie pentru „veterani" sau din iulie în septembrie, pentru „începători". Fluctuațiile îi privesc mai evident pe ultimii, dar din punct de vedere statistic situația se prezintă semnificativ pentru ambele categorii. Concluzia ? Există o variație anuală a porumbeilor, pe care cei experimentați o compensează mai bine decît ceilalți. Dar... ceea ce ar fi interesant de știut — cauza — rămîne pentru moment învăluită în mister.

Pe marginea articolului

„S-A MĂNAT VIA !..."

În urma apariției articolului cu titlul de mai sus (nr. 714 din 12 iunie a.c.) am primit de la dr. ing. I. POPESCU din M.A.I.A.S.A. — direcția protecției plantelor, următoarele precizări :

„Mana viței de vie este o boală infecțioasă și contagioasă care se întîlnește în mai toți anii în podgoriile noastre, iar în anii cu condiții favorabile dezvoltării agentului patogen, boala se manifestă cu maximă intensitate, dînd foarte mult de lucru viticultorilor.

Boala este produsă de o ciupercă microscopică, care rezistă peste iarnă pe sol sau pe resturile vegetale atacate (frunze, lăstare).

Primăvara, sporii (germenii infecțioși) ciupercii fiind antrenați de vînt, sau picături de ploaie, ajung pe frunzele de viță contaminîndu-le. La suprafața frunzelor bolnave apar pete de decolorare galbene-undelemnii care cuprind mari suprafețe de frunză. Pe partea inferioară a frunzelor, în dreptul acestor pete de decolorare se formează un puf alb cenușiu, care asigură răspîndirea bolii de la o plantă la alta sau de la o plantație la alta. În cazul unor atacuri puternice frunzele bolnave se usucă și cad, iar butucii rămîn desfrunziți.

Prevenirea și combaterea manei la vița de vie se poate realiza prin stropiri repetate (la avertizarea dată de centrele de protecția plantelor) cu unul din produsele : Zineb 75 în concentrație de 0,3 la sută ; Dithane M. 45 în concentrație de 0,25 la sută ; Zeamă bordeleză în concentrație de 0,75—1 la sută ; Oxiclorură de cupru 50 în concentrație de 0,5 la sută ; oxiclorură de cupru în concentrație de 1 la sută ; Mycodifol în concentrație de 0,25 la sută.

Pentru a asigura o aderență și persistență mai mare a soluției de stropit pe organele tratate (frunze, ciorchini, lăstari) este necesar ca în soluția de stropit să se adauge un muiant sau adeziv. În trecut în acest scop se folosea piatra acră (alaunul) sau zahrul.

Recent industria noastră chimică a pus la dispoziția agriculturii două noi produse, care adăugate în soluția de stropit, măresc aderența și persistența acesteia pe plantele tratate. Este vorba de produsele Detersin și Aracet E/AG-M.

Ambele produse au fost verificate în producție și au dat bune rezultate, în sensul că asigură persistența toxicului pe plantele tratate și deci o protecție mai bună a viței de vie contra manei.

Produsele necesare combaterii cît și cele auxiliare (Detersin, Aracet E/AG-M) sînt puse la dispoziția cultivatorilor prin centrele de protecția plantelor, în limita stocurilor existente.

FIZIOLOGIE

CÎND SPORTUL ESTE O ȘTIINȚĂ A SĂNĂTĂȚII

A te „acomoda" înseamnă a ști să folosești și să te folosești de progres. Nu să abuzezi de el. Sănătatea este cea care, în primul rînd, plătește. Uneori, foarte grav. Iată așadar importanța unor modalități de investigare privind fiziologia mișcărilor. E vorba de o cercetare românească care și-a cîștigat o valoroasă recunoaștere internațională, și se cere din plin utilizată.

Poate în nici o altă epocă nu s-a vorbit mai mult decît acum despre inteligență. Iar inteligențele epocii noastre — științifice, tehnice, economice — se află parcă în principal într-o febrilă căutare de mijloace, de noi soluții care să ofere contemporanului o maximă comoditate. Efortul fizic este preluat tot mai mult de efortul intelectual. Mecanizare. Automatizare. Cibernetizare. Exemplele sînt pretutindeni în jurul nostru. Altele sînt așteptate cu nerăbdare să treacă de la idee la proiect și de aci în cotidian. Dar pe măsură ce strigăm : victorie ! — transferînd mașinilor partea de muncă brută obositoare, monotonă a omului — științele vieții încep să se îngrijoreze. Nu progresul tehnic le îngrijorează, ci, am îndrăzni să spunem... decalajul între inteligența creatoare și „inteligența" de a profita echilibrat, normal de ceea ce ni se oferă. Mai explicit ? Omul a devenit un sedentar. Chiar atunci cînd nu este vorba de un efort fizic deosebit de greu ezită să-l facă. Chiar în timpul liber preferă să parcurgă zeci de kilometri... stînd în mașină, renunțînd să-și întrebuințeze mușchii mîinilor și ai picioarelor. Dar mănîncă de parcă ar fi mers pe jos. Și-l pîndește ateroscleroza. Trăiește mai puțin în aer liber, la soare chiar duminicile cînd face sport... la televizor. Și uită — sau nu știe — cît de nefastă poate fi pentru sănătatea lui, pentru echilibrul lui nervos poate în primul rînd, o asemenea „abstinență" de la lumina naturală. În ce privește mușchii, desigur constatăm că „se lenevesc". Faptul pare să nu ne sperie... De ce am avea nevoie de mușchi puternici cînd pentru a apăsa pe butoanele tabloului de comandă..., pentru a dirija mașinile biocibernetice... Cu toate acestea consecințele pentru sănătatea omului sînt extrem de grave. Iar dacă știința — fiziologia contracției musculare — nu este deloc nouă, abia în ultimul deceniu începe să se descifreze mecanica mișcării.

„Din păcate — ne spune dr. ALEXANDRU PARTHENIU — nici astăzi încă nu se subliniază îndestul consecințele negative considerabile privind eficacitatea medicinii sportive în urmărirea procesului de antrenament".

Și această situație este generată de două cauze : una de ordin biochimic, (cunoașterea insuficientă a fiziologiei și biochimiei contracției musculare), cealaltă privind așa numita fiziologie a mișcărilor. Nu intenționăm să intrăm în amănunte de specialitate ci să menționăm pe de o parte necesitatea efortului fizic, ca o coordonată indispensabilă a dezvoltării armonioase a omului, iar pe de alta să aducem aci un omagiu muncii pasionate și competente în acest domeniu dusă de un cercetător român, ale cărui lucrări le-am aflat adeseori citate în literatura mondială de specialitate : dr. Alexandru Partheniu. Domnia sa este autorul unor serii de inovații — metode și dispozitive electronice de înregistrare a unor stimuli motrici, autor a unor tabele sintetice (criterii de apreciere, valori), care-i poartă numele. Pe baza unor examene ale reactivității cardiovasculare, ale excitabilității neuro-musculare, ale funcției endocrine referitoare la cortexul suprarenal, a unor examene electro-encefalografice etc. făcute sistematic înainte și după efortul fizic s-au putut stabili o serie de criterii utile pentru ghidarea unei pregătiri mai raționale a atleților dar și a copiilor și tinerilor atît pentru dezvoltarea lor armonioasă cît și pentru corectarea unor deficiențe surprinse. De altfel pentru una dintre lucrările domniei sale semnată împreună cu prof. dr. **Florin Ulmeanu,** dr. **C. Neacșu** și prof. **I. Mureșan** (Studiul fiziologic complex al atleților alergători de semifond și fond), lucrare realizată în laboratorul de fiziologie al I.S.E.F. din București, a obținut premiul Michele Mitolo, „o prestigioasă recunoaștere internațională". S-ar părea din această succintă prezentare că importanța practică a studiilor sale interesează doar sportul de performanță.

„Într-un viitor apropiat, scrie domnia sa, **analiza fiziologică a mușchilor fazici și tonici** (de care s-a ocupat n.n.) **începînd prin explorarea excitabilității lor — va constitui o modalitate principală de investigare pentru toate ramurile medicinii care trebuie să ajungă la perfecționarea aprecierii funcției neuro-musculare, în vederea ameliorării sau recuperării. Adică, nu numai pentru medicina educației fizice și a sportului dar și pentru medicina muncii, pentru medicina aerospațială, pentru multe discipline terapeutice".**

Studiind la copii ajunși la vîrsta pubertății — între 11 și 15 ani — efectele unei lecții de educație fizică de 45 de minute, în ce privește principalele aspecte fiziologice, ținînd seama de diferențele care există între mușchii fazici (mușchiul vast intern) și mușchiul tonic (mușchiul drept anterior), dr. Alexandru Partheniu a scos în evidență o sumă de concluzii care ar merita să atragă atenția părinților și... medicilor, a necesității unei educații științifice a funcției motrice la această vîrstă importantă pentru dezvoltarea copilului și în studiul general al pubertății.

„Asociem inteligența unei trăsături specifice a minții omenești, dar care se deosebește și de erudiție și de cumințenie și de înțelepciune. Inteligența este eminamente rapidă acomodare", definește **Mircea Malița** în ultimul și strălucitul său eseu „Aurul cenușiu". Ne îngăduim să așezăm aceste cuvinte ca motto al vieții contemporane la acomodarea cu ritmurile noi, la acordul activității și mentalității noastre cu epoca noastră. E necesitatea de a profita, cu inteligență de rodul inteligențelor creatoare.

VIITORUL NAVELOR!...

Vapoarele în viitor vor folosi energia nucleară. Este părerea celor 500 de specialiști din 33 țări, participanți la un recent colocviu internațional de la Hamburg sub egida Agenției internaționale de energie atomică. Și aceasta mai ales dat fiind prețul mereu în creștere al cărbunelui și tendința de a construi giganți. Pentru moment doar trei vase de comerț sînt în activitate: spărgătorul de gheață sovietic „Lenin" (în imagine), vasul american „Savannah", un vas al R. F. a Germaniei, „Otto Hahn" la care se va adăuga în curînd un al patrulea, actualmente în construcție, japonezul „Le Mutsu".

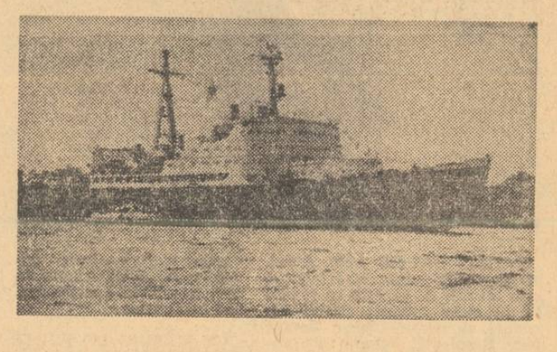

Uneori e bine să cumpere... castraveți și grădinarii

Este părerea unor horticultori americani — Mc Murray și Miller. Ei au demonstrat că se poate mări mult randamentul grădinilor de zarzavat modificînd nu cantitatea și felul îngrășămintelor sau modul de stropire ci... schimbînd sexul florilor. Castraveții poartă pe aceeași tijă, dar separat, florile masculine și feminine. Cele masculine cresc la capătul tijei, în timp ce cele feminine nu apar decît la al... nouălea nod. Pulverizînd o substanță anume — acidul 2 cloroetanfosforic — asupra vlăstarelor tinere, horticultorii au reușit să obțină flori feminine foarte devreme, în locul unde în mod normal apăreau cele masculine, astfel că numărul total al celor feminine a crescut, înmulțind deci cu tot atît numărul fructelor. Prin acest procedeu horticultorii au vîndut grădinarilor o recoltă de castraveți de cinci ori superioară celei date de o varietate netratată.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

CONCEDIUL ȘI SĂNĂTATEA FIECĂRUIA DINTRE NOI

DOCTORE, CE-MI RECOMANDAȚI ?

MARE SAU MUNTE ?

Pitorescul, farmecul deosebit sau poate numai „moda" îndreaptă pe mulți dintre noi spre munte sau spre malul mării — deși țara noastră are din belșug și alte regiuni demne de a ne reține atenția, cum ar fi zona de coline, lunca Dunării etc. Alegerea locului unde ne vom petrece concediul, fără avizul medicului, se face de multe ori din păcate în funcție de o serie de factori secundari, pierzîndu-se din vedere esențialul și anume, că trebuie să folosim această perioadă pentru o refacere a potențialului nostru de sănătate, în nici un caz pentru a-l diminua. Acest fapt este valabil și pentru un individ sănătos dar mai ales pentru un suferind.

Cînd medicul ne sfătuiește să optăm pentru o anumită regiune în care să ne petrecem concediul, el are în vedere cel puțin trei elemente esențiale :

1) Starea noastră de sănătate ; 2) indicațiile și contraindicațiile climatului stațiunii unde vom merge ; 3) contrastul între climatul localității de domiciliu (la care sîntem perfect adaptați) **și climatul stațiunii** (la care va trebui să ne adaptăm).

Climatul litoralului nostru datorită apropierii stepei **este mai mult un climat excitant care solicită organismul într-un efort susținut în vederea aclimatizării sale la noile condiții.** Temperatura ridicată, datorită atît intensei radiații directe a soarelui cît și a radiației indirecte reflectată de nisipul argintiu, mișcarea permanentă a aerului, umiditatea relativ scăzută, cantitatea mare de raze ultraviolete, sînt doar cîțiva factori care pot acționa asupra unora în mod favorabil, dar și nefavorabil asupra altora dintre noi.

În general **INDICĂM litoralul organismelor mai tinere, sau acelora cu o dinamică normală a proceselor biologice, care să le permită efortul de aclimatizare. ÎL CONTRAINDICĂM organismelor obosite, hioreactive, convalescente, femeilor gravide ca și celor cu vîrste înaintate.** Sub raportul aspectelor de boală propriu-zisă, ținînd seama și de un larg complex de factori naturali terapeutici existent pe litoralul nostru (nămolul sapropelic și de turbă, ghiolul, apele mezotermale sulfuroase), ca și de instalațiile moderne de tratament, **INDICĂM cura marină bolnavilor cu afecțiuni ale aparatului locomotor (reumatologie, post traumatice), ale aparatului genital la femei, ale sistemului nervos periferic, unele boli de piele, tuberculoza extrapulmonară, afecțiuni ale căilor aeriene superioare și inferioare, rahitismul** etc. Evident acestea sînt niște indicații generale deoarece indicația precisă pentru fiecare boală și stadiu de boală din cadrul patologiei de mai sus o pune medicul după consultul de specialitate.

CONTRAINDICĂM, în același timp, un concediu la mare bolnavilor cu ateroscleroză avansată (mai ales coronariană și cerebrală), **cardiacilor în general, renalilor, bolnavilor cu unele afecțiuni ale sistemului nervos central, hipertiroidienilor, bolnavilor cu tendințe de hemoragii, bolnavilor cu tuberculoză pulmonară chiar dacă sînt în remisiune** etc.

Muntele își disputa cu marea preferințele noastre pentru vacanță și concediu. Diferența de mediu și de climat este evidentă pentru toți dar, cum spuneam, puțini iau în considerație acest lucru cînd fac opțiunea. **Climatul stațiunilor noastre montane — climat subalpin — este climatul altitudinilor pînă la 800—1200 m. mai numit și „de cruțare". Nu trebuie să ne deruteze ideea generală că la munte, climatul este excitant, solicitant deoarece aceasta se referă la altitudini mari peste 1500—2000 m, așa-zisul climat alpin.**

Spre deosebire de mare, unde uniformitatea condițiilor de climat și microclimat este aproape regulă pentru întreg litoralul, muntele vă oferă o varietate infinită de caractere de microclimat pentru o zonă strict localizată, determinată de variația de relief și vegetație. De aceea, **este aproape imposibil să facem o conturare generală a climatului subalpin, fiecare stațiune și, uneori, chiar părți dintr-o stațiune, prezentînd caractere microclimatice proprii.** Și exemplele se pot multiplica dacă facem referiri și la altitudinea localității respective. Muntele permite deci, o dozare fină și multiplă a climatoterapiei, ceea ce determină o gamă largă de indicații, reducînd, în același timp pînă la dispariție, contraindicațiile. Evident, indicațiile și contraindicațiile reapar cînd ne referim la un loc, la o localitate anume. Aceste precizări ne vor fi date de către medici. Aci doar cîteva recomandări generale pe care totuși le ridică muntele. **NU INDICĂM cardiopulmonarilor, de exemplu, altitudini peste 5—600 m. iar psihiastenicilor peste 800 m. reumaticilor și bronhopulmonarilor, localități cu indice pluviometric crescut și fără protecție în calea vînturilor, iar ca o contradicție generală orice boală acută.**

La fel de important ca și la mare este respectarea indicațiilor medicale de desfășurare a curei montane. Radiația ultravioletă intensă, presiunea barometrică ușor scăzută, variațiile de temperatură, denivelările terenului etc. toate obligă la respectarea acestor indicații deoarece din factori cu potențial terapeutic ei pot deveni ușor factori care să ne agraveze starea sănătății. Un singur exemplu poate fi edificator. **Existența la munte a pantelor cu diferite înclinații poate reprezenta o excelentă „cură de teren" dozată pentru un cardiovascular sau un pulmonar, menită să antreneze rezervele funcționale ale bolnavului, dar, în același timp, efortul fizic necontrolat și intempestiv în timpul urcării pantelor înclinate poate deveni cauza a unor grave decompensări.**

Dr. Ion SBENGHE
de la Institutul de balneologie și fizioterapie

Căldura obosește — este un lucru cunoscut. Dar v-ați gîndit că sarea, da, sarea pentru bucate, poate atenua oboseala ? Transpirația mai abundentă în timpul verii provoacă o deshidratare excesivă și, în consecință, o pierdere de sare, substanță esențială pentru organism. Deci, vara mîncați mai sărat. Sarea stimulează și pofta de mîncare și o digestie mai lenești. Firește, excepție fac cei care se tratează împotriva obezității sau afecțiuni ale rinichilor.

MODA LA MARE

1. Costum de baie — *din două piese, din bumbac sau tricot.*
Garnitura : inele mari la ambele piese ale costumului. Nu uitați : în această vară sînt foarte moderne costumele tricotate din bumbac colorat.

2. Ansamblu din două piese *pentru dimineață. O bluză scurtă fixată printr-un elastic trasat în partea de jos. Fustă despicată în față și prinsă pe un cordon cu prelungiri lungi, care formează o fundă mare.*

3. Tricoul croșetat din bumbac *în culori se poartă cu o fustă scurtă închisă cu nasturi în față sau cu pantalon.*

4. *Seara vă recomandăm* o rochie lungă din material imprimat *cu motive mari sau foarte mici pe fond negru. Decolteul ușor rotunjit și adînc se continuă cu nasturi mici în față, iar mîneca largă este prinsă cu elastic.*

Desene de Doina LEVINȚA

ALIMENTAȚIE IGIENICĂ, NUTRITIVĂ ȘI... FĂRĂ ABUZURI

Una din problemele deosebite pe care și le pune medicina în ultimul timp este aceea de a preveni, întîrzia sau combate bolile degenerative, așa numitele „boli de uzură". Se poate vorbi de-o uzură biologică a organismului ? După datele din ultimul timp acest fapt este bine precizat. Însăși bătrînețea este considerată o boală care poate fi prevenită și tratată. Se poate spune că bătrînețea este în fond consecința acțiunii prelungite a acelorași factori de mediu nefavorabili care dau și bolile de uzură : ateroscleroză și bolile cardiovasculare în general, reumatismul cronic, diabetul zaharat, dislipemiile etc. Acești factori de mediu sînt : alimentația nerațională sau nepregătită corespunzător (disalimentația), felul de viață și de muncă, suprasolicitarea nervoasă, sedentarismul etc. factori caracteristici societății moderne a secolului XX.

Multe din cele mai dificile boli sînt de etiologie multiplă. Tipul alimentației are un rol deosebit cînd se urmărește prevenirea acestor boli. Omul este fără îndoială adaptabil la orice alimentație Adesea însă plătește foarte scump adaptabilitatea sa. Natura „care face experiență pe scară largă asupra omului" dovedește aceste fapte prin însăși schimbarea morbidității actuale a patologiei : locul bolilor acute îl iau bolile cronice, degenerative.

Este greu de spus că aspectul calitativ sau cantitativ al lipidelor din alimentație ar fi spre exemplu singura cauză a creșterii frecvenței coronaritelor observată în ultimele decenii în rîndurile popoarelor civilizate. Nici chiar teoria altor autori care acuză predominanța în alimentație a unor glucide rafinate sau semirafinate (zahăr), nu este necriticabilă. Sînt și alți factori care intervin ca stressul psihic, sedentarismul etc. care deja au fost menționați. Toată lumea este însă de acord că alimentația are un rol important și că de asemenea, este unul din factorii cei mai ușor de modificat.

Socotesc că toate acestea sînt necesar a fi cunoscute de toată lumea, mai ales în această perioadă de concedii, în care majoritatea salariaților se duc la odihnă.

Concediul, atît pentru omul tînăr cît și pentru cel în vîrstă, atît pentru omul bolnav cît și pentru cel sănătos, înseamnă o perioadă de odihnă bine meritată după un an de muncă. Însăși schimbarea mediului creează modificări pozitive în sistemul neuro-endocrin al organismului. Suprimarea suprasolicitărilor fizice dar mai ales psihice, suprimarea stressului nervos, posibilitatea de a fi tot timpul în mijlocul familiei etc. sînt factori suprasăugați care contribuie la reechilibrarea biologico-medicală a omului. Dacă la aceasta se suprasăugă alimentația rațională profilactică sau curativă, rezultatele obținute sînt maxime.

În stațiunile balneo-climaterice *unde există o alimentație dietetică grupată pe boli, problema respectării indicațiilor medicale depinde numai de bolnav. Bolnavii educați își dau seama de ravagiile la care poate duce nerespectarea principiilor alimentare raționale dietetice.*

Problema se pune pentru oamenii sănătoși, sau care se consideră sănătoși, și pentru care nu există interdicții alimentare. *Acestora ținem să le reamintim că morbiditatea, frecvența apariției bolii, este determinată de acțiunea de lungă durată a factorilor de mediu nefavorabil în care alimentația joacă un rol bine determinat.* Supraalimentația, folosirea nerațională a alcoolului, absența de săruri minerale și vitamine din hrană etc sînt factori nocivi, dăunători.

Profilaxia bolii prin alimentație este posibilă. Menționăm astfel numai cîteva reguli care ar trebui respectate de toată lumea.

1. Hrana să fie corect preparată din punct de vedere al gastrotehniei : eliminarea rîntașului, eliminarea prăjelilor, eliminarea sosurilor obișnuite și înlocuirea lor cu cele dietetice, evitarea abuzului de picante etc.

2. Valoarea calorică totală să fie corespunzătoare efortului fizic efectuat. Supraalimentația predispune la obezitate cu consecințele sale bine cunoscute.

3. Alimentația trebuie să fie corespunzătoare din punct de vedere igienic, nutritivă și plăcută. Nerespectarea oricăruia din aceste principii nu este recomandabilă. A considera însă ca totul să se reducă numai la „plăcerea" de a mînca mult și bine este de-a dreptul dăunător.

Omul mănîncă în raport cu un ecran senzorial : pe de-o parte superior și superficial (vedere, miros, gust) pe de altă parte digestiv și profund (reflexul de saturare). Acestea ne fac să alegem alimentele : este valoarea simbolică a alimentelor. De fapt, înainte de a consuma alimentul noi consumăm simbolul lui. *De aceea, obiceiurile alimentare transmise prin tradiție sînt foarte greu de îndepărtat. Ori unele tradiții alimentare sînt periculoase.*

„Plăcerea" de a mînca trebuie deci să fie corectată cu ceea ce este folositor procesului nutritiv al organismului.

Prof. dr. docent Iulian MINCU
Directorul Clinicii de Nutriție și boli metabolice a Spitalului Dr. I. Cantacuzino

O VALIZĂ CU... POLITEȚE

Buna-cuviință și respectarea unor anumite reguli de politețe creează în jurul nostru o rețea protectoare, grație căreia fiecare dintre noi se poate simți la largul său. Aceste reguli contribuie la întregirea bucuriilor noastre.

CĂLĂTORIȚI CU TRENUL ? Nu uitați, intrînd într-un compartiment, să salutați persoanele instalate. Rețineți că pentru bagaje nu dispuneți decît de o porțiune din fileul de deasupra locului dv.

● Pe drum, nu vă ridicați la fiecare 5 minute și nu începeți un du-te vino neîncetat printre cele două rînduri de picioare din compartiment. În orice caz, scuzați-vă față de cei pe care îi deranjați.

● Nu deschideți fereastra și nu fumați (chiar într-un compartiment pentru fumători) fără să cereți încuviințarea tovarășilor dv. de drum.

● Un copil turbulent și vorbăreț devine repede insuportabil vecinilor, chiar toleranți și resemnați. Nu fiți un părinte calm, admirativ și încurajator față de un copil care scoate limba, iese și intră, se cațără pe fereastră, se urcă încălțat pe banchete.

● Nu considerați locul din vagonul restaurant un bun la care numai dv. aveți dreptul. Cedați-l de îndată ce ați mîncat — mai ales în orele de mare aglomerație.

● Dacă vă petreceți noaptea în tren și lumina vă supără, puteți ruga să fie stinsă. Nu vă abandonați într-un somn care vă lasă să cădeți pe umărul vecinului. Nu vă descălțați.

AȚI PORNIT PE DRUMURILE VACANȚEI LA VOLANUL AUTOMOBILULUI DV. SAU CĂLĂTORIȚI ÎN MAȘINA UNOR PRIETENI ?

● Stabiliți locurile în mașină, în funcție de preferințe, cu condiția ca toată lumea să fie mulțumită.

● Încercați întotdeauna să vă puneți în locul celorlalți conducători și mai ales al pietonilor. Nu uitați că există și că vor să trăiască. Respectați-i, măcar pentru simplul fapt că merg pe jos. Nu-i puneți niciodată într-o situație disperată, nu-i acoperiți de injurii. Încetiniți, dacă într-o zi ploioasă riscați să-i stropiți.

● Cu prietenii pe care i-ați invitat să faceți drumul împreună, fiți întotdeauna atent. În ciuda greutăților inerente, într-o călătorie nu deveniți din calm — agresiv ; din moderat — violent ; din nervos — irascibil. Starea dv. de spirit se va transmite și celor ce vă însoțesc.

● Pe drum propuneți muzică, dar nu o impuneți.

● Sînteți dv. cel invitat ? Puteți cere să împărțiți cheltuielile. Plătiți, de pildă, benzina în stațiile de aprovizionare. Dacă sînteți refuzat, oferiți pe parcurs o masă sau căutați altă modalitate de a vă achita onorabil.

LA LOCUL DE ODIHNĂ : hotel, sau casă particulară, unde vă petreceți concediul, cea dintîi grijă va fi să faceți cît mai puțin zgomot.

● Puneți tranzistorul în surdină. Nu deschideți și închideți în permanență și fără grijă, ușa și sertare care scîrțîie. Noaptea mergeți încet, vorbiți în șoaptă.

● Nu ignorați prezența necunoscuților. Salutați-i cînd îi întîlniți, surîdeți-le.

● Evitați să faceți pete de cerneală pe pături și cearceafuri ; să ardeți mobila cu țigări uitate aprinse ici și colo ; să vă ștergeți pantofii cu perdelele sau cuverturile patului ; să scuturați scrumul pe covoare, să-l lăsați să cadă pe fotolii ; să ieșiți din baie șiroind de apă.

● Veniți la masă într-o ținută îngrijită. Nu e nevoie să vă schimbați de la cap la picioare, dar îmbrăcămintea dv. și a copiilor trebuie să fie decentă ; pieptănătura de asemenea.

● Dacă masa are orar precis, conformați-vă ca să evitați perturbări în ordinea stabilită.

● La cantină, la restaurant, nu criticați într-una meniul și felul cum e servit. Personalul e de bună seamă la dispoziția dv. dar aceasta nu e un motiv să fie tracasat, nici jignit.

● Transmiteți maestrului bucătar nu numai reproșuri ci și cîte odată, cînd e cazul, felicitări, mai ales dacă e vorba de o specialitate a casei.

● Un comesean agreabil nu-și ține coatele în chip de aripi întinse și nici nu și le sprijină pe masă, bea după ce se șterge pe gură, ca să nu lase urme de sos pe pahar

PETRECEȚI CÎTEVA ZILE ÎN MUNȚI CU UN GRUP DE PRIETENI ?

● Învățați să învingeți lucrurile neplăcute fără să vă plîngeți. Un tovarăș posac și circotaș nu e niciodată agreabil celorlalți. Fiți gata să căutați apă, lemne, provizii, ocupați-vă de foc, de mîncare etc. Altora le revin poate sarcini mai grele, pe care nu sînteți în măsură să le îndepliniți.

● **LA MARE SAU LA STRAND,** nu aruncați pe nisipul plajei țigări nestinse, capace de sticle de bere sau suc, și nimic ce ar putea răni pe cei care merg desculți.

● **ÎN ORICE LOC PUBLIC :** teatru, restaurant, săli de așteptare, de dans nu strigați, nu rîdeți zgomotos, nu vă agitați, nu spuneți anecdote și nu povestiți noutățile în gura mare. Nu veți reuși decît să vă dați în spectacol.

Olimpia ȘTEFANESCU

MIC GHID DE FRUMUSEȚE

FACEȚI BĂI DE AER. Aerul, în special la munte dar și la mare este tot atît de sănătos ca și băile de mare întrucît corpul are nevoie să respire prin fiecare por. Respirați metodic și profund. Dormiți cu fereastra deschisă și faceți cît mai multă mișcare. În felul acesta, singele va circula mai bine iar organismul va elimina toate toxinele care s-au acumulat în timpul iernii.

ÎNGRIJIREA TENULUI ÎNTR-UN CLIMAT USCAT ȘI CĂLDUROS. Priviți o femeie care a depășit vîrsta de 35 ani cînd se întoarce acasă după o vacanță, în care a făcut abuz de băi de soare. Pielea ei este ridată, ofilită, îmbătrînită. Desigur soarele nu este singurul responsabil de aceste neajunsuri. La ele contribuie și vîntul, apa sărată și în special lipsa de îngrijire.

Dorința de a ne bronza cît mai repede este firească, dar nu uitați că pielea necesită o perioadă de adaptare în cursul căreia își fabrică pigmentul respectiv. Ea are nevoie de asemenea, să fie protejată împotriva razelor solare. Se recomandă, de aceea, folosirea produselor antisolare, care filtrează razele solare, lăsînd să treacă numai cele care înlesnesc bronzarea. În acest climat, soarele acționează nefavorabil mai ales asupra tenurilor uscate, sensibile, fragile, în timp ce starea pielei acneice sau grase se ameliorează.

CE MĂSURI DE PROTECȚIE TREBUIE SĂ LUĂM? În primul rînd, veți proteja pielea obrazului și capului cu un produs care să formeze un ecran la radiațiile solare. Dacă doriți să vă bronzați mai intens, folosiți produsul antisolar sub forma de ulei. Dacă aveți o piele sensibilă, veți prefera o cremă mai densă sau o emulsie. Se recomandă chiar aplicarea cremei de mai multe ori pe zi, un singur strat aplicat dimineața fiind insuficient.

ÎNGRIJIRILE TENULUI ÎN CLIMATUL UMED ȘI CĂLDUROS. Pielea se irită, se umflă deoarece evaporarea este oprită iar porii se dilată și se înfundă din cauza transpirației. Soarele acestui climat este mai puțin dăunător pentru pielea uscată, în schimb agravează starea pielii grase.

Dimineața veți face spălări abundente cu apă călduță și veți peria porțiunile caracterizate prin secreție abundentă (nas, frunte, bărbie). Pulverizați apoi obrazul cu apă proaspătă sau cu un tonic pe bază de ape de flori, apoi aplicați crema protectoare filtrantă.

În timpul zilei, fără a îndepărta produsul filtrant, vaporizați obrazul din nou și lăsați să se usuce. Acest procedeu ajută la fixarea machiajului. Vaporizările dese hidratează pielea, evită descuamarea și apariția prematură a ridurilor.

Îngrijirile de seară vor fi făcute cu mai multă perseverență, fiindcă pielea trebuie curățată de impuritățile și secrețiile acumulate din cauza transpirației. Deci, seara curățați obrazul cu lapte demachiant, apoi aplicați timp de 20 — 30 minute o cremă hidratantă iar la sfîrșit folosiți același tonic ca dimineața. Nu recurgeți la o cremă prea grasă din cauza climatului, care are deja tendința de a îmbîcsi pielea.

O dată pe săptămînă, pentru a curăța în profunzime pielea — care transpiră mult și se irită ușor — și pentru a stimula schimburile, se recomandă o baie de abur. Aplicați apoi, o mască cu acțiune astringentă (masca de albuș de ou, de miere amestecată cu suc de lămîie etc.).

CE NU TREBUIE SĂ FACEȚI ÎNAINTE DE A MERGE LA PLAJĂ. Să vă fricționați cu apă de colonie sau altă loțiune parfumată, căci multe ape de colonie ori parfumuri conțin uleiuri de bergamote, substanță „fotosensibilă" care poate provoca pătarea pielii ; să vă fardați — deoarece multe substanțe din compoziția fardurilor (chiar rujul de buze) pot duce la reacția epidermei sub formă de roșeață, arsuri, mîncărimi.

DUPĂ ORELE DE EXPUNERE LA SOARE. La întoarcerea acasă, curățați obrazul cu un demachiant, aplicați o cremă hrănitoare și rehidratantă, faceți apoi o vaporizare cu apă minerală proaspătă sau cu apă de roze.

De două ori pe săptămînă, aplicați o mască emolientă: de castraveți sau sucuri de fructe, gălbenuș de ou etc. Dacă ați abuzat de soare și dacă ați depășit 35 de ani aveți nevoie de o cură revitalizantă cu lăptișor de matcă, extracte placentare, vitamine, pentru a reda pielii prospețimea și tonusul.

DACĂ APAR ARSURILE veți renunța la plajă 1 — 2 zile după care veți aplica din nou o cremă protectoare. Zilnic, la terminarea plajei veți pudra porțiunile mai expuse la soare cu talc, amidon, oxid de zinc sau veți aplica comprese îmbibate cu liniment oleo-calcar ori cu soluție de bicarbonat de sodiu. Beți multe lichide, ceaiuri, sucuri de fructe.

BAILE DE MARE. Ajută la menținerea frumuseții dv. deoarece curăță pielea și usucă coșurile, în cazul în care suferiți de acnee. Renunțați la bonetă, știut fiind că apa de mare fortifică părul dar aveți grijă să-l periați pentru a îndepărta orice urmă de sare. Clătiți părul cu apă dulce. Dacă părul este foarte uscat, protejați-l cu bonete sau basmale, căci apa sărată accentuează uscăciunea lui.

Ludmila COSMOVICI

CÎTEVA KILOGRAME ÎN PLUS

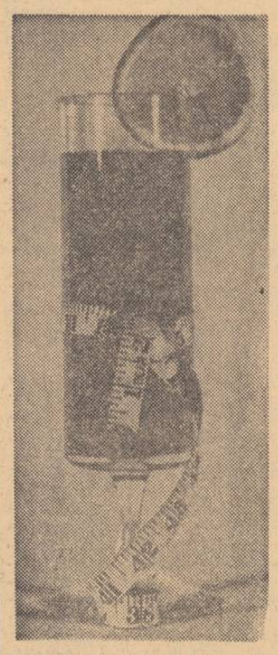

Silueta nu vă mulțumește. Aveți cîteva kilograme în plus sau în minus ! De fapt care este greutatea ideală ținînd seama de înălțime ?

1,57 m. — 50 kg.
1,59 m. — 52 kg.
1,61 m. — 53 kg.
1,63 m. — 55 kg.
1,65 m. — 56 kg.
1,70 m. — 58 kg.

Pentru a vă conforma, cu oarecare aproximație, cifrelor respective, mai ales cînd este vorba să pierdeți cîte ceva din greutate, aveți nevoie de multă voință, de o severă disciplină, de un regim de viață riguros. Se pot scrie pagini întregi despre toate acestea. Deocamdată, ne oprim la cîteva recomandări :

a) Alegeți meniurile săptămînii ținînd seama de ceea ce vă este interzis.

b) Nu uitați, zilnic : gimnastica de dimineață și mersul pe jos.

c) Dacă puteți, faceți masaje locale.

d) Băile de mare, înotul, vă ajută să slăbiți.

e) Beți lichide, dar numai între mese.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Careul magic

Din Șimand, județul Arad, primim de la cititorul nostru **AUREL GOVOJDEANU** următoarea problemă :

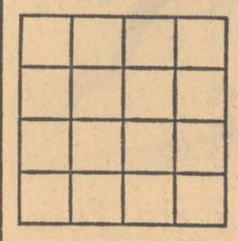

Se dă un pătrat, împărțit în 16 pătrate mai mici, ca în desenul alăturat.

Se cere ca în fiecare din pătratele mici să se înscrie una din cifrele, 1, 2, 3 și 4, astfel încît suma lor, pe verticală, pe orizontală și pe diagonale să fie egală cu 10. Un amănunt : fie pe o coloană verticală, fie pe un rînd orizontal sau pe diagonale, aceeași cifră nu va putea apare decît o singură dată. **Încercați și dv.**

Cu elementele chimice la zi

Cînd Mendeleev a conceput tabela periodică a elementelor chimice, nu erau cunoscute încă multe elemente, care au fost descoperite de-abia ulterior.

Stăpînirea energiei atomice a permis completarea faimoasei tabele, ajungîndu-se pînă în prezent la elementul... Dar, de ce să-l indicăm noi, și nu dv. ?

Deci, care este ultimul element chimic cunoscut astăzi, și cum se numește ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cîte ceva despre planeta Marte

Sondele care au explorat planeta Marte, au fost „Mariner 4", în 1965 „Mariner 6", în iulie 1969 și „Mariner 7" în august 1969.

Urmează veşti de la cele trei staţii „Mars".

In cursul anului 1971 vor mai fi trimise alte două sonde spaţiale, din care una va deveni satelit artificial al planetei, pe o durată de 90 zile, iar cealaltă, care este de fapt o staţie robot, telecomandată, va coborî lent pe suprafaţa lui Marte. Dacă experienţele vor reuşi, vom afla şi mai multe amănunte despre această planetă a sistemului nostru solar.

POȘTA CITITORILOR

Pentru numărul 707, din 24.04.1971 au trimis răspunsuri corecte, la întrebarea privitoare la „Cheia baronului", următorii cititori : RODICA IOANIȚIU, elevă, cl. a VI-a, Școala generală de 10 ani, Bușteni, jud. Prahova ; WAGNER REINHOLD Arad ; MARIA M. PETRE, elevă, comuna Ciorani, jud. Prahova ; CORNELIU GROSU, Bacău; MARIANA MAZILU, Alexandria, jud. Teleorman ; ILEANA DRĂGĂNESCU, elevă, cl. a VII-a B, Liceul Buziaș, și MARIANA POPA, elevă, Liceul economic Mediaș.

Tînăra noastră corespondentă MARIANA POPA ne trimite și două probleme pe care le propune spre publicare. Am reținut una din ele, pentru care îi mulțumim, și pe care o vom publica într-un număr viitor, pentru că este interesantă. Ghici, Mariana, pe care din propunerile tale am reținut-o ? Dacă nu vei ghici, urmărește apariția revistei și vei vedea despre ce este vorba !

Am primit însă și o altă corespondență, tot de la o „Mariană", dar, de data aceasta, de la MARIANA IACOBESCU, elevă în cl. a VIII-a A, la Școala generală nr. 6, din Hunedoara, cu al cărei nume ne-am mai întîlnit în paginile revistei, la Poșta cititorilor.

Mariana ne întreabă ce cărți i-am putea recomanda să citească din domeniul fizicii atomice, care o interesează în mod deosebit. Dragă Mariana, întrebarea pe care ne-o pui este poate mai grea decît toate întrebările publicate în această rubrică, pînă acum. Și iată de ce : domeniul fizicii atomice este nu numai extrem de vast, însă implică foarte avansate cunoștințe de matematică și fizică, pe care oricît te-ai strădui, este probabil că pentru vîrsta ta și nivelul de pregătire pe care îl poți avea în clasa a VIII-a, nu vei reuși să pricepi mare lucru.

De aceea, considerăm că, pentru moment, poate ar fi util să iei cunoștință de aspectul istoric, evolutiv, al domeniului respectiv, destul de zbuciumat și interesant de altfel, care nu cere prea multe cunoștințe de specialitate. În acest sens, ți-am recomanda să cauți la o bibliotecă volumul „Mai strălucitor decît o mie de sori", de Robert Jungk, publicat de Editura Politică în 1965, unde vei găsi multe aspecte din evoluția fizicii atomice. Mai tîrziu, cînd îți vei mai îmbogăți bagajul de cunoștințe științifice, vom sta altfel de vorbă.

Ing. Liviu MACOVEANU

„Stimate tov. Mihai Stoian,

Citesc regulat rubrica dumneavoastră şi tocmai acest lucru m-a îndemnat să vă pun o problemă care, poate, vi se va părea minoră, dar e acută şi pînă acum fără sorţi de rezolvare.

In legătură cu sportul şi educaţia fizică, spre care sînt îndemnaţi — pe bună dreptate — toţi tinerii din ţara noastră, a apărut un manual intitulat „Culturism", în editura Stadion (carte pe care şi-a procurat-o şi copilul meu). Nu ştiu dacă aţi avut ocazia să o răsfoiţi măcar: e foarte interesantă şi utilă, după părerea mea, căci dă posibilitate tinerilor să-şi dezvolte corpul în mod armonios, prin exerciţii de culturism făcute acasă şi totodată să-şi petreacă timpul în chip util şi practic, cu rezultate favorabile sănătăţii.

Pentru executarea exerciţiilor prevăzute în acest manual sînt necesare cîteva „aparate", ca, de pildă, ganterele de 1—2—3—4—5 kg, apoi greutăţi mai mari, nişte coarde elastice şi lanţuri izometrice — asta e tot — însă de aici încolo abia începe marea... problemă. Am încercat să-i procur copilului meu aceste „aparate", dar toate străduinţile mele (deşi am cheltuit ceva timp) au fost zadarnice. La magazinele de „specialitate" (sport) atît din Craiova, oraşul nostru de reşedinţă, cît şi în Bucureşti, nu se găsesc astfel de... nimicuri, mai mult chiar, atunci cînd am întrebat în magazine de ele, tovarăşii de acolo m-au privit atît de intrigaţi, de parcă i-aş fi întrebat dacă n-au cumva de vînzare... brontozauri...

Şi acum stau şi mă întreb: mai întîi, de ce lipsesc nimicurile astea din magazinele de materiale sportive, în care ar trebui neapărat să se găsească? Apoi, de ce se mai publică volume care îi stimulează pe tineri să practice culturismul, de ce se vorbeşte şi la televizor (emisiunea din 9 I 1971) despre acest sport? Vreau să spun că, absolut de acord cu acei care propovăduiesc răspîndirea culturismului în masa tinerilor, nu pot fi de acord cu ceilalţi care, absenţi, împiedică acest lucru, neluînd măsuri minime pentru confecţionarea şi punerea în vînzare a „aparatelor" de care am pomenit mai sus.

Poate că, prin intermediul revistei „Magazin", forurile de resort, sesizate, vor rezolva „problema" cît mai urgent. La urma urmei este în interesul nostru, al tuturor, să ne creştem copiii bine echilibraţi şi din punct de vedere fizic. Dacă există însă anumite dificultăţi care mie mi-au scăpat, ar fi posibil ca atelierele meşteşugăreşti să facă acelaşi lucru la comanda solicitatorului. In sfîrşit, soluţii trebuie să existe!

Vă mulţumesc în numele meu, dar şi al viitorilor mici „culturişti".

LIGIA CODRESCU
Craiova"

TRUP SĂNĂTOS, MINTE SĂNĂTOASĂ

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Evident, **dreptatea e integral de partea dumneavoastră.** Dincolo de aspectul comercial al problemei, există în scrisoarea primită un aspect şi mai important (bineînţeles legat de celălalt) : „dialogul" (dezvăluit încă de la antici încoace), intelect — fizic. Mai cu seamă într-o epocă de relativ sedentarism, în care civilizaţia îţi pune ţie, individ, la dispoziţie, mijloace multiple de... comoditate, reechilibrarea prin sport (prin toate genurile de sporturi) se impune ca o necesitate absolută. Am avut prilejul, în cadrul nenumăratelor investigaţii întreprinse pe teren, să constat setea teribilă, a tinerilor (fie copii, fie adolescenţi) de **mişcare în aer liber** şi, totodată, condiţiile prielnice care li se oferă : excursii, terenuri bine utilate etc. Dar imposibil să cuprinzi întreaga masă a copiilor şi adolescenţilor în forme organizate de sport. Şi-atunci soluţia rămîne tot sportul practicat permanent, individual (înot, patinaj, culturism etc). Dumneavoastră, stimată corespondentă, subliniaţi şi un aspect mai subtil cînd scrieţi : „(tinerii) şă-şi petreacă timpul în chip util şi practic". Exerciţiile sportive, pe lîngă dezvoltarea „suportului fizic", au darul să-l deprindă pe copil cu **ordinea** (exerciţii obligatorii, executate numai şi numai într-o anumită succesiune), cu **perseverenţa** (uneori se cer eforturi, desigur dozate, dar concentrate asupra îndeplinirii scopului) ş. a. m. d. Aşadar, nepunîndu-se la dispoziţie acele „nimicuri", acele insignifiante cordoane elastice sau celelalte „aparate", ne lipsim pe noi înşine — părinţi, educatori — de admirabile pîrghii ale unei educări **complete,** căci sportul, activitatea fizică în general, asigură şi o folosire judicioasă a timpului liber, ţinîndu-l de-o parte pe tînăr de alte ocupaţii eventual mai puţin necesare, statice, gratuite.

P.S. Lenuţa Dinu din com. Sohatu — jud. Ilfov ne-a comunicat că, în urma publicării, la rubrica noastră, a scrisorii ei, a primit 1475 semne de prietenie şi omenie.

FILATELIE

Cum alcătuim o colecţie tematică

Elementul de bază al unei colecţii tematice îl constituie fără îndoială mărcile poştale a căror imagine (netă şi predominantă) contribuie la ilustrarea şi interpretarea temei alese. Mărcile pot fi neuzate (preferabil !) sau uzate (fără ca ştampila să acopere imaginea de pe marcă), dar în nici un caz deteriorate, falsificate sau reparate. E preferabil să nu se amestece mărcile uzate cu neuzate pe aceeaşi foaie şi, pe cît posibil pe acelaşi exponat.

În colecţia tematică nu vor figura mărci poştale cu aceeaşi imagine, în două sau mai multe exemplare : uzate + neuzate, ştraifuri, blocuri de patru, pe plicuri „prima zi", diferite valori ale aceleiaşi serii, varietăţi de culoare, eseuri, erori etc. În cazul mărcilor cu supratipar — numai dacă supratiparul contribuie la ilustrarea temei alese.

Blocurile şi coliţele sînt acceptate numai în cazul cînd imaginea nu se repetă pe una din mărcile seriei, nu au mărci străine de temă şi, în chenar există o inscripţie sau o imagine suplimentară referitoare la tema respectivă.

Desigur, nu-şi au locul mărcile poştale considerate de F.I.P. ca dăunătoare, abuzive sau nedorite.

În categoria „pieselor" sau „documentelor filatelice" sînt cuprinse toate documentele poştale care au fost sau pot fi folosite în legătură cu expediţiile poştale ;

— scrisorile prefilatelice (pentru anumite teme istorice ca de ex. „De la feudalism la Republică" etc.) ;

— ştampilele poştale (Prima zi, ocazionale, publicitare) care prin inscripţie sau imagine sînt în legătură cu tema. Ele pot fi păstrate pe fragmente, cu sau fără mărci ;

— întregurile poştale (cu semne de valoare poştală imprimate), de preferinţă obliterate ;

— piesele filatelice comemorative : plicurile şi cărţile poştale „prima zi", respectiv F.D.G.-urile, după prescurtarea denumirii în limba engleză „First Day Cover".

În ceea ce priveşte materialele (plicuri, cărţi poştale, coliţe, vignete etc.) tipărite de organizaţii sau persoane particulare, cu ocazia unor festivităţi sau evenimente filatelice sau nefilatelice, în scopul finanţării acestora, nu pot fi incluse într-o colecţie tematică, decît numai în cazul în care au aplicate ştampile poştale ca cele menţionate mai sus.

Ilustratele maxime, care îmbină armonios cele trei concordanţe între marca poştală, cartea poştală ilustrată şi ştampila poştală, reprezintă fără îndoială elemente valoroase într-o colecţie tematică.

Pot fi admise şi recipisele de recomandare, expres şi prin avion, numai atunci cînd acestea au o inscripţie sau o imagine în legătură cu tema.

Colecţiile tematice nu vor fi încărcate cu desene sau picturi, nefiind admise elemente nefilatelice ca : fotografii, decupări din ziare sau reviste, statistici, reprezentări grafice, vignete etc.

Există suficient material filatelic care permite colecţionarului să ilustreze în condiţii optime tema aleasă şi să prezinte colecţia sa tematică, ca o lucrare originală.

Aprecierea unei colecţii tematice în cadrul unei expoziţii se face după următoarele criterii :

— prezentarea şi impresia generală a colecţiei ;

— dezvoltarea (gradul de avansare) şi amploarea colecţiei ;

— originalitatea temei şi punerea în valoare a colecţiei ;

— cunoştinţele filatelice, starea de conservare şi raritatea documentelor filatelice şi a mărcilor.

Respectînd aceste recomandări, orice filatelist va reuşi să-şi aranjeze o colecţie tematică, care poate participa cu succes la o expoziţie, aducîndu-i satisfacţia cercetărilor şi muncii sale de colecţionare.

Dr. Valeriu S. NEAGA

Pentru vacanţa Dv. pe litoral, nu uitaţi să vă completaţi garderoba cu cîteva obiecte foarte necesare: un costum de baie, un şort, un halat, o pereche de papuci, un sac sport pentru plajă, o pălărie de soare şi nelipsiţii ochelari.

(6441)

JOCURI DISTRACTIVE

PATRU VOLUME

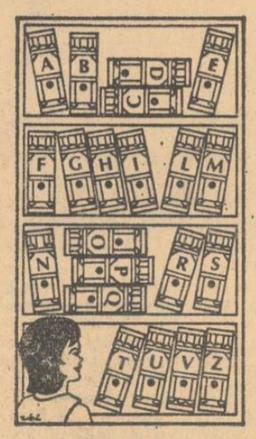

Dintre cele 21 de volume de enciclopedie, patru au mici deosebiri faţă de celelalte. Care sînt cele patru volume ?

PĂTRATE EGALE ?

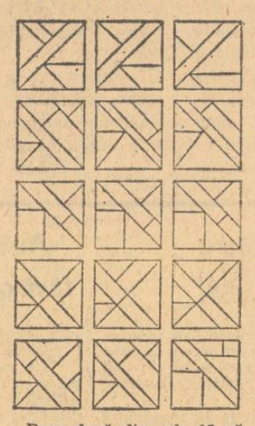

Doar două din cele 15 pătrate sînt identice. Cu puţină răbdare le veţi identifica.

Soluţiile în numărul următor.

OREBUS

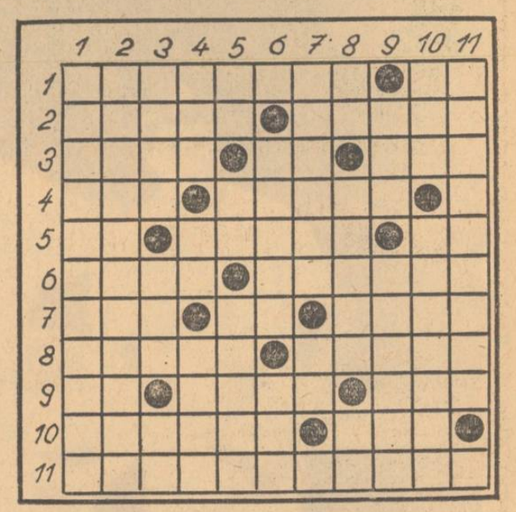

CONSTRUCȚII

ORIZONTAL : 1. Partea exterioară a unei construcţii — Primele construcţii literare... 2. Contribuţie în muncă. — Vechea Grecie, sediul multor construcţii grandioase. 3. Încadrează o operă de artă. (pl.). — Intră la grilaj ! — Omul înţelept îl construieşte iarna... 4. A intra în teren... — Rezultatul firesc al unei activităţi. (fig). 5. Teşite ! — A munci. (fig.). — Într-un apartament ! 6. Adăposteşte navele în port. — Par gros folosit la construcţia de prispe sau pridvoare. 7. Un prieten din Paris... — Cupe ! — Se află astăzi în plină construcţie... (fig.). 8. Scriitor englez contemporan, autorul romanului „Poveste de dragoste". — Teren... neconstruit. 9. Bine ! — Construcţie circulară neîngrădită, unde se celebrau jocurile publice la romani. — Institutul de Proiectări Ambalaje. 10. Nepieritoare, cum sînt marile construcţii ale antichităţii. — În frizeria lui... Caragiale. 11. Construcţii pregătitoare pentru o cale ferată, un dig, sau un canal. (pl.).

VERTICAL : 1. Dispozitiv servind la protecţia construcţiilor împotriva electricităţii atmosferice. 2. Fac parte dintr-o construcţie. 3. Cetatea eternă... — Construcţie de piatră, pămînt sau beton, împotriva furiei apelor. — În termen ! 4. În careu ! — Asia ! — Cu gust de oţet (fem.). 5. Munte ! — Fes ! — Tinguire. 6. Unităţi administrative bazate pe diviziunea muncii. — Haină. 7. Scriitor ceh (sec. 19) autorul schiţei „Arabescuri". — Vasile Cîrlova. 8. Tudor Lucian. — „Castelul fetei în alb" de C. Chiriţă. (pl.) — Cămine terminate ! 9. „...veneţian", piesă de Camil Petrescu. — Autorul romanului „Paşaport pentru moarte" (Stefan). 10. O fetiţă la paradă... — Perete servind la îngrădirea teraselor sau şoselelor. 11. Mică deschizătură într-un zid de sprijin, pentru scurgerea apelor colectate.

Ing. Vama H. ZIDARU

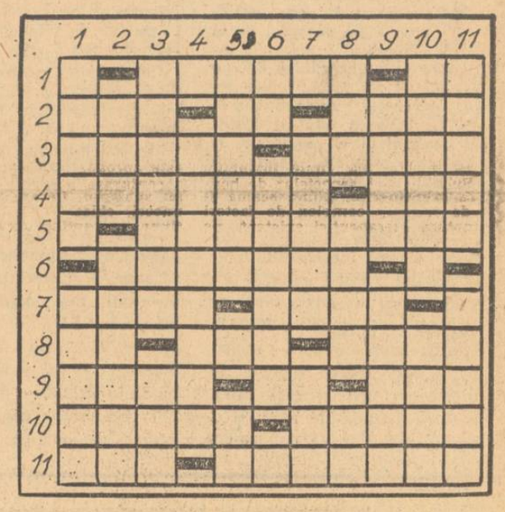

MĂRITE CU LUPA...

ORIZONTAL : 1. Are un nod imposibil... — NOTĂ MUZICALĂ sau CUVÎNT SCRIS. 2. Fluviu în pen. scandinavică. — AN CALENDARISTIC — BARCĂ. (leg.) 3. PICĂTURĂ DE PLOAIE. — Personaj din piesa „Furtuna" de Shakespeare. 4. DEALUL MITROPOLIEI... — Oraş în Austria. 5. INSULĂ. 6. CEŞCUŢĂ. (reg.) 7. Insulă daneză. — Insulă în oceanul Pacific. 8. Non licet. — Cel al girafei pare privit prin lupă... — TABURET. 9. FIRE DE PĂR. — Literă slavonă. — Legendă. 10. Rege al Pleuronului. (mit.) — PUNCT. 11. Toiagul lui Bacchus, în mitologia egipteană. — ŢINŢAR.

VERTICAL : 1. CĂRUCIOR. — PITIC MITOLOGIC. 2. Culoare. — ŢIR. 3. Cizmar. (od.) — Coastă. (reg.) 4. CEAS DE MÎNĂ. 5. BOB DE LINTE. — Susţine călăreţul... 6. Udrea Vasilescu. — PUI DE GĂINĂ. (pl.) 7. Pînză subţire. — DEGET. 8. Riu în Elveţia. — SCUND. — Diftong. 9. Coaste.. — Dregător (od.) 10. LACUL HERĂSTRĂU. (pl.) — Diminutiv ovin. 11. COLIBĂ. — Vas de lemn în care se bate untul. (pop.)

Maria TURNESCU

Cuvinte rare : UME — LAA — AARO — UALA — ENEUS — UAS — PEŞ — AAR.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ION MINULESCU

ORIZONTAL : Romanţe — Paris — Or — Non — Nerval — Manie — Sunt — Na — Aşa — Lot — Sărut — N — Ta — Iaşi — Mai — Aripa — Stor — Rn — Vorba — Anab — A — S — Nirvan — Rac — Aral — Amar — Com — Molii — A — Slova — As — Emana — Avar — Ilie — Artistici — Nevasta — Foaia —

ACŢIUNI

ORIZONTAL : Acaparatorl — Rom — Canibal — Al — C — Dinicu — Papagal — Dim — Balerina — I — Coşar — No — In — Orar — Patina — Carete — Anet — Otet — Ciril — So — Ilie — Mac — Ira — Ţintari.

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

18 Panaitescu îl aştepta pe Bunic la Universitate, în faţa Agenţiei de transporturi aeriene.

— Maestre, interveni şoferul, am tot stat şi m-am gîndit, în vreme ce te aşteptam şi am ajuns, cum zici matale, la concluzia că pierzi timpul de pomană.

— Pînă şi dumneata, dragă colega, ai ajuns la concluzia asta ? Am impresia că în jurul meu s-a creat o conjuraţie preocupată doar de faptul că pierdem timpul de pomană.

— Am zis că-l pierzi, maestre, nu-l pierdem, deoarece eu, chiar dacă îl pierd, sînt plătit. În schimb, dacă-l pierzi dumneata nu-ţi dă nimeni o leţcaie.

— La spital, Panaitescule. E ora opt. Contravizita s-a terminat şi vreau să văd unde merge şi ce face Dumitriu, spuse Bunicul, după ce se uită la ceas. Ştia unde bate şoferul cu pledoaria lui.

Panaitescu ambală maşina şi Buick-ul se întinse la drum cu impresionanta viteză de patruzeci pe oră.

— Vezi că-i pe roşu, colega, iar o să plăteşti amendă.

Panaitescu nu suporta să i se atragă atenţia atunci cînd conducea. Se îmbufnă pe dată şi de unde pînă atunci fusese jovial, acum continua să se uite înainte, tăcînd mofluz.

Ajunseră la spital. Panaitescu trase după un colţ de stradă, în apropierea porţii pe unde ieşeau maşinile Salvării, şi neavînd ce face, începu să tamburineze volanul cu degetele, de parcă ar fi cîntat la pian.

— Uite, maestre, asta e maşina...

Pe poarta spitalului se văzu ieşind, cu destulă grijă, un Fiat 1300. La volan nu era altul, decît doctorul Dumitriu.

Ningea încă destul de des, aşa că Panaitescu fu obligat să se ţină cît mai aproape de maşina din faţă.

— E singur, maestre.

— Nu-i nimic, în curînd vor fi doi.

Bunicul avu dreptate. După vreo cinci sute de metri, la colţul unei străzi, maşina trase pe dreapta şi de sub o poartă, închizîndu-şi în grabă umbrela, apăru Otilia. Se urcă în maşină şi Fiatul, dacă pînă atunci mersese cu o viteză rezonabilă faţă de Buick-ul lui Panaitescu gonea acum cu o viteză de-a dreptul exagerată.

— Iar au să facă un accident, maestre.

— Nu ştiu dacă au să accidenteze pe cineva, dar sînt sigur că în stilul în care circulăm noi, nu putem urmări o căruţă.

Panaitescu tăcu. Avea o mare dragoste faţă de maşina lui — altfel n-ar fi lucrat cu ea patruzeci de ani, — dar de data asta Bunicul îl jignise peste măsură. Apăsă pe accelerator pînă la fund şi Buick-ul, aducîndu-şi aminte de vremurile de altădată, începu să alerge cu o sprinteneală de care nici Panaitescu nu mai era convins. Străzile se perindară una după alta prin faţa lor şi Bunicul trebui să recunoască în sinea lui că, cu toată vremea proastă, atît maşina cît mai ales şoferul erau ireproşabili. Fiatul apăru din nou în faţa lor, dar Panaitescu, supărat, nu mai voi s-o urmărească. O depăşi cu eleganţa cu care ar fi depăşit un vehicul oarecare, de un cal sau cel mult doi cai putere.

— Ce faci, dragul meu, ce faci ?

— Circul, maestre, circul.

După un colţ şoferul făcu la dreapta, pînă ce apăru din nou Fiatul. Buick-ul se luă iarăşi cuminte după el.

— Vezi, maestre, că merge şi că pot ?

În Balta Albă, în faţa unui bloc nou, Fiatul se opri şi Otilia coborî. Bunicul era convins că va coborî şi doctorul, dar de data asta se înşelase. Maşina făcu un ocol şi se întoarse pe acelaşi drum pe care venise, spre nedumerirea şoferului care, văzîndu-l pe detectiv încruntat şi tăcut, nu ştia ce hotărîre să ia.

— Să întorc, maestre ?

— Nu, aşteptăm, spuse bătrînul şi respiră profund, de parcă ar fi făcut gimnastică respiratorie.

După mai bine de o oră de aşteptare pe uşa blocului îşi făcu apariţia Otilia, îmbrăcată într-o blană neagră, de astrahan, cu guler de vizon, iar pe cap cu o căciuliţă de culoarea gulerului, însă din altă calitate de blană, mai puţin costisitoare.

— Nu s-ar putea spune că medicul n-o ţine bine, spuse Panaitescu, şi Bunicul, la remarca şoferului, începu să zîmbească răutăcios.

— Numai că fata, după cum ai să te convingi, dragul meu, cu hainele cumpărate de Dumitriu, îşi va oferi graţiile cu totul altcuiva.

— De unde ştii, maestre ?

— Am prins firul pistei, dragul meu, tot aşa de sigur sînt de asta cum eşti dumneata sigur pe volan. Şi odată prins firul, nu e nevoie decît să urmăreşti în spiritul primei formule, derularea aproape matematică a celorlalte, ca să ajungi la final. Desigur, acum exagerez nitel, dar tehnica, într-un caz destul de complicat ca acesta, este neînchipuit de simplă, de fapt aşa cum sînt totdeauna marile descoperiri. Gîndeşte-te la legea gravitaţiei ! Nimic mai simplu şi cu toate acestea cîte secole au trebuit să treacă pînă la descoperirea acestei legi ? Aşa e şi cu acest caz, impresionant de complicat şi cu o cheie impresionant de simplă. Ia-te după ea.

Otilia se îndrepta cu paşi de felină obosită spre staţia de autobuz. Panaitescu se ţinu după mijlocul de transport în comun şi opri de fiecare dată cînd oprea şi acesta. Otilia coborî la a patra staţie.

— Ce facem, Bunicule ?

— Dacă nu-ţi spun nimic, înseamnă că o urmărim, atîta tot, spuse Bunicul şi, emoţionat, îşi aprinse o ţigară cu toate că Panaitescu nu prea suporta ca cineva să-i fumeze în maşină.

Otilia se plimba destul de nervoasă sub lumina becului de neon şi detectivul fu încă odată nevoit să recunoască frumuseţea şi distincţia femeii.

— Parcă-i un cal de curse nărăvaş, maestre, îşi permise şoferul să facă o comparaţie, dar Bunicul, deşi îi dădea dreptate, nu voi să comenteze figura de stil imprumutată de Panaitescu din cine ştie ce roman poliţist.

— Panaitescule, am impresia că, dacă drumul pe care merg este bun, în curînd vom auzi de un nou accident mortal.

— Maestre, dar asta mi se pare imposibil. Adică mi se pare imposibil ca moartea pe care o prevezi dumneata să aibă vreo legătură cu sfîrşitul Cameliei Iovan.

— De mult nu mai cred în lucruri imposibile, dragul meu.

Sora Otilia se uită la ceas, apoi îşi reluă din nou mersul din ce în ce mai grăbit. Făcea douăzeci de paşi înainte — Bunicul îi numărase —, apoi exact douăzeci înapoi. Se văzu o maşină apropiindu-se în viteză. Era un Opel Record. Maşina frînă brusc în faţa fetei, patină cîţiva metri din cauza alunecuşului şi, în sfîrşit, în clipa cînd stopă, se deschise portiera.

Cu o graţie neobişnuită Otilia se urcă în maşină lîngă şofer şi Bunicul, la lumina aceluiaşi bec de neon, mai putu să observe că fata gesticula, semn că-i reproşa bărbatului de lîngă ea întîrzierea.

— Dar e un babalîc, maestre, constată Panaitescu, uite la el, părul complet alb.

— Şi al tău e alb, Panaitescule, dar mi-e teamă că n-ai să recunoşti niciodată că expresia abia folosită ţi s-ar potrivi.

Şoferul nu mai avu timp să răspundă. Întoarse Buick-ul şi se luă după Opel. Dar culoarea roşie a semaforului se aprinse exact în momentul cînd se pregătea să traverseze bulevardul. Opelul, avînd un demaraj mai bun, reuşise să-l treacă.

— E maşină nouă, maestre, ce să fac. Cu toate că n-aş da Buick-ul pe zdreanţa aia cu caroserie de foiţă de ţigară, zdreanţa are motor mai proaspăt. Asta-i, conchise Panaitescu, cu ochii pe cabina miliţianului.

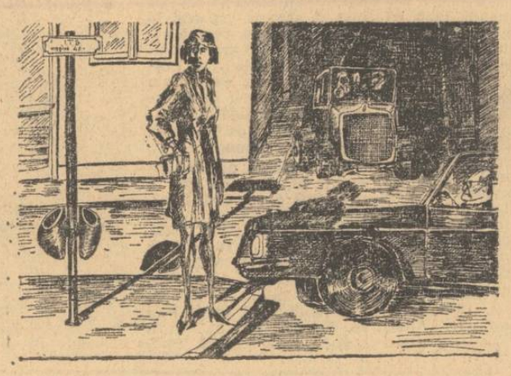

Desen de Dorin DIMITRIU

— VA URMA —

COOP

ATENȚIUNE! ARTIZANAT

Centrala de producţie, prestări, aprovizionare şi transporturi a Centrocoop aduce la cunoştinţă publicului consumator că a deschis în str. Şepcari nr. 16 (Sf. Gheorghe), o unitate proprie de desfacere :

MAGAZINUL „HERMES"

cu un bogat sortiment de produse de artizanat din ramurile :

— lemn ; ceramică ; sticlă metalizată ; cusături româneşti ; cojoace-pieptare ; fier forjat ; impletituri răchită etc.

Magazinul este deschis zilnic între orele 11 şi 19 şi vă aşteaptă să-l vizitaţi ! (6445)

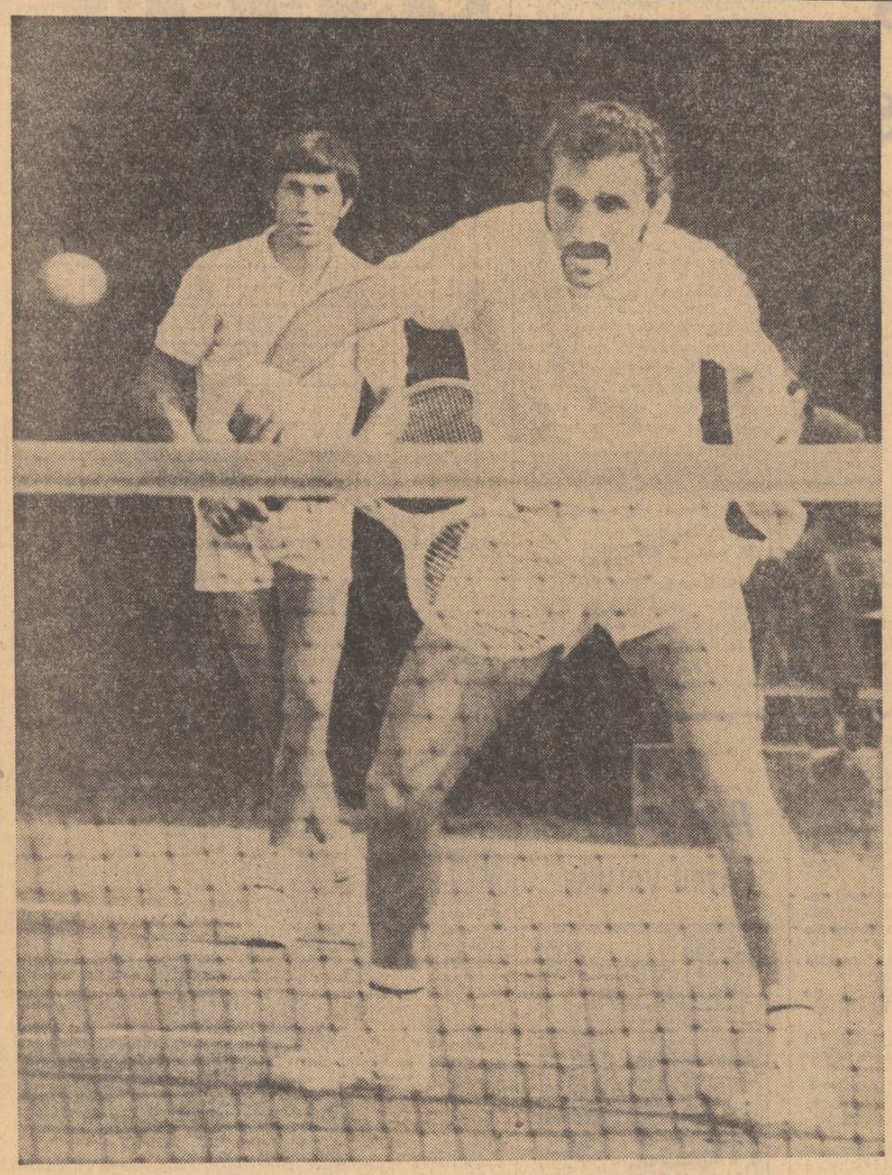

La ora cînd apar aceste rînduri pe centralul de la „Progresul" meciurile întîlnirii cu reprezentativa R.F. a Germaniei din cadrul finalei zonei europene, grupa B, sînt în toi. Coincidența face ca această confruntare să reprezinte, în felul ei, o premieră : pentru prima dată se întîlnesc în finala zonei europene protagonistele a două finale din ultima rundă, și încă la distanță de numai un an. Reamintim că reprezentativa țării noastre a fost finalistă în ultima rundă în ediția 1969, iar oaspeții noștri în ediția 1970, în fața aceleiași formații — echipa S.U.A. deținătoarea salatierei de argint — și unii și alții avînd aceiași jucători de bază ca și acum, la București : noi pe Ilie Năstase și Ion Țiriac, iar oaspeții pe Christian Kuhnke și Wilhelm Bungert.

Ca speculații pe marginea întîlnirii de față, printre argumentele care pledează convingător în favoarea unei victorii românești se înscriu și următoarele date : deși rezultatul înfrîngerilor suferite în ultima rundă, la Cleveland, de reprezentativele ambelor echipe a fost 5—0, scorul meciurilor a fost mai strîns în confruntarea susținută de sportivii noștri, și aceasta în fața unor adversari mai puternici. Cifric întrecerea S.U.A. — România a însumat 237 jocuri (cu un meci întrerupt : Țiriac — Ache, în setul 5), iar S.U.A. — R.F.G. doar 210 jocuri. La argumentul de mai sus se adaugă rezultatele strălucite obținute în ultimul timp de componenții echipei noastre : de Ilie Năstase și Ion Țiriac, proaspeții campioni și dubli campioni (Ilie Năstase) ai celei de a 68-a ediții a internaționalelor Suediei de la Baostad, precum și de Petre Mărmureanu și Sever Dron, cîștigătorii celei de-a 12-a ediții a Balcaniadei de tenis.

Cel de al 5-lea pas spre „salatiera de argint" urmează să fie făcut în cadrul semifinalelor interzone, în deplasare, în fața Indiei, cîștigătoarea zonei asiatice.

Încheiem aceste rînduri urînd succes sportivilor români atît în confruntarea din aceste zile, cît și în cele următoare.

Paul CERNESCU

UN PROGRAM DE VIAȚĂ ȘI DE MUNCĂ PENTRU TOȚI

de Valeriu MIRONESCU

Ansamblul de măsuri adoptate de către conducerea partidului nostru, din inițiativa și impulsul secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este un excepțional program revoluționar de educare politică și ideologică a tuturor cetățenilor României socialiste. Citind și recitind acest document ca și expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, simt o adîncă mulțumire pentru atenția și conducerea de înaltă responsabilitate față de destinul socialist al poporului român, față de sănătatea morală a națiunii și a tinerelor generații. În fiecare idee cuprinsă în ansamblul de măsuri găsesc reconfirmarea poziției intransigent marxist-leninistă atît de caracteristică Partidului Comunist Român. Găsesc o modalitate strălucită de gîndire și de atitudine principială, inovatoare, exigentă și dinamică, un exemplu generos de comportare revoluționară pe care ni-l oferă consecvent conducătorul nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cei ce minuiesc condeiul, ocupîndu-se de fenomenul sportiv, fie în aspectele lui „de masă", fie în acelea „de performanță" au toate motivele să-și privească autocritic activitatea. În ce mă privește, atras de multe ori de faptele, deseori nesemnificative, ale laturii tehnice, de specialitate, din fotbal sau din alte ramuri, am pierdut din vedere esențialul. Cum se spune, din cauza arborilor n-am mai văzut pădurea, am neglijat scopul, adresa finală a sportului, care este educarea tineretului.

Pentru un om ce se află de peste un sfert de veac înregimentat sub faldurile drapelului partidului nostru și care a fost angrenat în mișcarea comunistă a tineretului și a studenților, vina mea nu este mică, ca însemnă și un fel de anesteziere a simțurilor, o pierdere a proporțiilor. Sigur, e nevoie spre exemplu să scrii despre activitatea de specialitate a unei anume federații, de laturile tehnice, organizatorice și administrative ale acestei munci, dar nu este de admis pentru un ziarist sportiv să neglijeze scăderile forurilor sportive în domeniul educației politice-cetățenești. Era de datoria ziaristului să descopere din vreme cauzele unor efecte negative (constatate zgomotos, de pildă la încheiere de campionat) și să pledeze sistematic pentru sculptarea profilului comunist al fiecărui tînăr sportiv. Aceasta cu atît mai mult cu cît la unele federații se observă evident o despărțire artificială a instrucției tehnice de sarcinile educației politice.

Sigur, este nevoie să scrii despre selecția, pregătirea tehnică și alcătuirea unui lot reprezentativ, ca și despre rezultate, tot de natură tehnică, dar este un motiv de autocritică, insuficienta preocupare pentru procesul educației politice și cetățenești pe care ar fi trebuit să o desfășoare continuu responsabilii lotului respectiv. Constatăm astăzi la cîțiva sportivi fruntași mentalități retrograde, prilejuind abateri grave de comportament, dar cît, în ce măsură și cum ne-am interesat de modul în care își îndeplinesc atribuțiile de educatori antrenorii responsabili ai lotului respectiv ? Este adevărat, cazurile de manifestări negative sînt relativ izolate, nu caracterizează tineretul nostru sportiv, totuși, în materie de educație nu avem voie să judecăm în procente, nu putem să tolerăm rebuturi de nici un fel.

Mă gîndesc și la modalitățile greșite în care am prezentat cîteodată sportul și sportivii din țările capitaliste. Atras de performanțe înalte și de performeri, am uitat uneori stările de lucruri ale sportului din lumea capitalistă, nedreptățile economico-sociale, greutățile pe care le întîmpină tineretul sportiv în orînduirea bazată pe exploatare. Un mare club, o mare echipă de fotbal este acolo, în primul rînd o mare afacere aducătoare de profituri, sub fardul gros al performanței sportive se ascund afaceriști veroși, oameni fără scrupule ce se îmbogățesc de pe urma talentului cîtorva jucători și a sentimentului masei de suporteri. Chiar țelurile în viață ale cîtorva vedete trebuie stigmatizate. Cred că este nevoie să delimităm talentul și performanța unui fotbalist celebru de faptul că acesta în viața din afara arenei a devenit acționar și chiar patron de întreprinderi, adică un exploatator sadea. Deci, n-avem nici un motiv pentru idealizarea vedetei respective...

Nu este posibil să arăt acum, în puține rînduri, toate cele ce rezultă pentru munca personală din bogăția de idei cuprinsă în amplul program educativ elaborat de partid. Simt obligativitatea angajamentului acestei rubrici de a răspunde din răsputeri cerințelor puternice pe frontul educației generale politice și cetățenești a poporului, a tineretului nostru, inclusiv a tineretului sportiv.

Ce echipă de fete simpatizăm?

Atergiversat federația cît a tergiversat semnarea actului de oficializare a fotbalului feminin, dar — în cele din urmă — n-a avut încotro și a cedat ! Și iată-ne duminică 11 iulie luînd, dis de dimineață, drumul stadionului Constructorul pentru a fi martori privilegiați ai jocurilor din cadrul „Cupei Unirea Tricolor". Patru echipe de fete (Flacăra roșie, Unirea Tricolor, Uzina de medicamente și Țesătoriile reunite) ne-au oferit un spectacol inedit, de culoare, în care fotbalul a făcut casă bună cu... amuzamentul ! Pentru că, orice s-ar spune, nu poți să nu zîmbești, să nu te amuzi, văzînd o fată driblînd sau lovind mingea cu capul ori cu călcîiul. Poate peste cîtva timp vom privi lucrurile altfel. Deocamdată, însă... Oricum fetele sînt în plină ofensivă, par dezlănțuite, sfidează neîncrederea noastră, a bărbaților, aerul de „înțelegere" pe care îl afișăm. Vor să facă fotbal de performanță — și pace. Om trăi și om vedea...

Fotografia realizată de Mihai Andreescu *vă prezintă — în plină acțiune — pe jucătoarea* Florica Stegaru *(Flacăra roșie) autoare a nu mai puțin de 7 goluri în 90 de minute ! Să fie, oare, simțul porții mai bine dezvoltat la fete decît la băieți ? Se pare că da, din moment ce* Tătaru, Moldoveanu *și* Dumitrache *au marcat cîte 15 goluri în 30 de etape !*

Dumitru VIȘAN

CU ȘI FĂRĂ... CRAMPOANE

de Eftimie IONESCU

Două finale de cupă și două atitudini

Era după-amiaza finalei de anul trecut a cupei. La cabine, Dinu, învins cu echipa lui, primea — totuși — felicitări. Pentru un gest de mare sportivitate, un moment pe care, sigur, arbitrul acelui joc fierbinte, Gheorghe Limona (ne-o mărturisea...) nu-l va uita niciînd. Căpitanul națională recunoscuse hențul comis la un gol, de aur pentru Dinamo. Dar gol neregulamentar. Și Dinamo a pierdut finala...

Luni după-amiază. La Otopeni, sosește grupul internaționalilor care au răspuns invitației clubului Fenerbahce și a unui fotbalist turc de renume, Ogun, de a fi prezent la meciul-jubileu de retragere a titularului de ani și ani al marelui club din Istanbul, Frații Nunweiller, Lucescu, Dinu coboară rînd pe rînd din avion. Peste un sfert de oră îi întîlnim în imensul hol al aerogării. Acolo, Dinu a aflat sancțiunile Biroului federal. I-am urmărit, moment cu moment, reacția. Ei bine, poate niciodată nu l-am văzut pe Cornel Dinu așa de zguduit ca în acele minute din sala de primire a aeroportului Otopeni. Sigur că am lăsat să treacă un timp, înainte de a sta de vorbă cu el. Cu forța cu care se ridică de pe gazon după cea mai violentă ciocnire, internaționalul cu cel mai merituos palmares la vîrsta lui, a depășit scena disperării.

— Știu, în acele momente de după meci, nu mă stăpînesc. Îmi cunosc acest defect. Regret, de cele mai multe ori, ieșirile acestea. Dar e prea tîrziu. E prea tîrziu, ca și acum...

— Dar anul trecut, în cazanul finalei, aveai resurse să te ridici peste patimile din teren și să... anulezi un gol propriu, printr-o recunoaștere publică și vizibilă, a unui henț.

— Anul trecut! Anul trecut eram altul. În primul rînd, mai odihnit. Și, în orice caz, mai calm, mai lucid !

— Da, așa cam așa e. În campionatul ăsta ai dat drumul nervilor și vorbelor grele, urîte. Incidentul de la Petroșani, cel de la Constanța... Apoi, acum, în finalul finalei...

— Mi-am ieșit din fire pentru decizii de arbitraj care mi s-au părut nedrepte. Judecînd la rece lucrurile, îmi dădeam seama că asemenea hotărîri fac parte din riscurile campionatului. La noi și pretutindeni. Dar era prea tîrziu !

— Bilanțul vesel al sezonului s-a întunecat, acum, pentru tine.

— Ce să mai vorbim !

Și Dinu a pornit-o spre ieșire, repetînd cuvîntul acesta de parcă ar fi dorit să nu-l mai uite niciodată...

Am convingerea că Biroul federal — alcătuit din oameni care în atîtea rînduri s-au aflat alături de mine, m-au încurajat, efectiv m-au susținut — urmărește binele în ce mă privește. Mă doare enorm scoaterea din lot!... Ajunsesem căpitanul națională... Acum, acum nici măcar component de lot nu mai sînt...

— Decizia nu este inapelabilă. E condiționată de însăși conduita ta...

— Știu asta. Și. iată, din acest moment încerc să rejau un urcuș greu, început ca junior al Metalului Tîrgoviște. Cer, public, scuze celor pe care i-am jignit prin atitudinea mea de la finală. Nu-l uit, mai ales, pe antrenorul națională, pe profesorul Angelo Niculescu, căruia îi cer să aibă încredere în ambiția mea de a mă reabilita. Acum, voi fi o săptămînă în vacanță numai cu ai mei, cu părinții, cu fratele. Nu ne-am mai găsit împreună pentru atîtea zile de nu mai știu cînd. Sper ca săptămîna aceasta de odihnă și, mai ales, de meditație, să fie un util și înțelept sfătuitor. Indiscutabil, trebuie să mă debarasez de multe dintre gesturile, atitudinile, chiar concepțiile ultimelor săptămîni ale sezonului. Trebuie, trebuie, trebuie...

Și Dinu a pornit-o spre ieșire, repetînd cuvîntul acesta de parcă ar fi dorit să nu-l mai uite niciodată...

Săptămînă de săptămînă, se înregistrează noi cîștigători de autoturisme și bani la Loz în plic.

Printre cei recenți, un mare număr îl reprezintă jucătorii din mediul sătesc.

Iată cîțiva dintre ultimii cîștigători :

DACIA 1100: Pal Ioan — com. Săcele, județul Brașov
SKODA S 100: Sinescu Nicolae — com. Nagroși, jud. Argeș
FIAT 850: Bran Ioan — com. Ciugud, jud. Alba
FIAT 850: Matei Ionel — Brăiliță, jud. Brăila
SKODA S. 100 : Băduț Gheorghe — com. Gogoșari, sat Izvorul, jud. Ilfov
SKODA S. 100 : Vechiu Mihai — com. Luduș, jud. Mureș
SKODA S. 100 : Pteancu Vasile — com. Tășnad, jud. Satu Mare
FIAT 850: Suciu Alexandru com. Ileanda, jud. Sălaj, s.a.
NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA ! (6446)

AUTOMOBILISM

Întrecerile automobilistice continuă

Campionatul de viteză în coastă al României, pe anul 1971, este programat pe 4 etape și se va desfășura la: MATEIAȘUL — Cimpulung (24 — 25 iulie), HULA — Mediaș (28 — 29 august), POIANA BRAȘOV sau PIRIUL RECE (4 — 5 sept.) și FELEAC (2 — 3 oct.).

Fiecare etapă este o competiție separată (cu clasamente și premiere proprii), deschisă tuturor sportivilor automobiliști, atît celor cu licență de concurent cît și celor fără. Cei care se înscriu în campionatul național sînt obligați (pentru a figura în clasamentul final), să se claseze în 3 din cele 4 etape, dintre care cea de la FELEAC este obligatorie.

În campionatul actual fiecare concurent are dreptul la 2 urcări oficiale înregistrîndu-se timpul celei mai bune dintre ele.

Clasele de capacitate cilindrică la care se acordă titlurile de campioni sînt următoarele: pînă la 600 cmc (I), pînă la 850 cmc (II), pînă la 1 000 cmc (III), pînă la 1 150 cmc (IV), pînă la 1 300 cmc (V) și peste 1 300 cmc (VI) — în plus se acordă și titlul de campion absolut.

O nouă prevedere a actualului regulament precizează obligativitatea înscrierii tuturor mașinilor la clasa capacității cilindrice dar permite înscrierea a doi concurenți pe aceeași mașină și la aceeași clasă de capacitate sau înscrierea unui concurent la două clase dar cu două mașini de capacitatea claselor respective.

Înscrierile la campionat și la prima etapă se fac la filialele județene A.C.R. sau la serviciul de competiții din București, str. N. Beloianis 27, pînă cel mai tîrziu la 20 iulie.

Prelungiți funcționarea anvelopelor

În urmă cu aproape doi ani am mai scris la această rubrică despre modul de schimbare a anvelopelor în vederea uzării lor uniforme și mai lente. Între timp au apărut mulți automobiliști noi și probabil că unii dintre aceștia sînt autorii scrisorilor primite recent, prin care ni se solicită să publicăm o schemă privind înlocuirea anvelopelor între ele și cîteva explicații.

Într-adevăr, schimbarea anvelopelor între ele după ce s-au parcurs un anumit număr de kilometri (de regulă 5 000 km) are o însemnătate deosebită determinată de faptul că în condițiile în care lucrează, anvelopele nu sînt solicitate uniform. De regulă, anvelopele se uzează mai repede atunci cînd sînt montate în partea dreaptă a automobilului. De asemenea este știut faptul că anvelopele cele mai bune se montează în față (îndeosebi cînd e vorba de drumuri lungi în afara orașelor).

Din schema de mai jos se poate vedea exact cum trebuie schimbate între ele anvelopele, la fiecare 5 000 km, parcurși. Este bine să fiți atenți ca atunci cînd aveți o pană și repuneți pe loc rezerva, s-o schimbați din nou, imediat ce ați reparat camera sau anvelopa, astfel ca să nu se incurce ciclul de funcționare a fiecărei anvelope pe locul unde îi venise rîndul.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

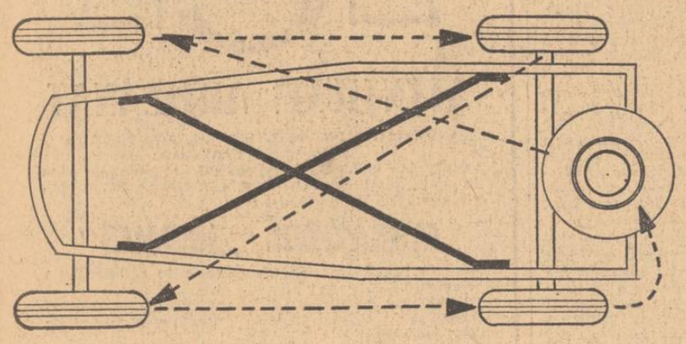

Automobile fără gaze toxice

O întreprindere din Frankfurt pe Main a realizat un catalizator cu ajutorul căruia substanțele toxice ca hidrocarburile, monoxidul de carbon și acidul azotic conținute în gazele de eșapament, să fie arse pînă la reziduuri minimale. O instalație specială, bazată pe rezultatele obținute după cercetări care au durat circa zece ani, și-a dovedit eficacitatea cu prilejul unui test pe o distanță de peste 40 000 de kilometri. Luînd în considerație eforturile industriei de automobile de a reduce pe cît posibil gazele de eșapament sau de a le dezintoxica încă în timpul mersului, noua descoperire va juca un rol deosebit de important.

Să sperăm deci în zile mai bune și în victorii semnificative în lupta împotriva poluării aerului orașelor !

ȘAH

• FISCHER SACRIFICĂ REGINA ... Începutul meciului dintre Fischer-Larsen este și el senzațional. Este adevărat că Fischer pornea favorit, că pînă și cei mai pasionați suporteri ai danezului nutreau sincere îndoieli că Larsen l-ar putea învinge pe adversarul său. Dar, de aici și pînă la maniera în care a cîștigat Fischer primele partide (4—0 !!), la ușurința cu care și-a depășit partenerul este ceva neașteptat. Prima partidă a meciului este pilduitoare. Larsen, cu negrele, s-a ferit să răspundă la 1. e4 cu o mutare care l-ar fi adus în apărarea siciliană. A considerat că este mai prudent să aleagă o variantă a apărării franceze. În prima fază a deschiderii, Fischer a sacrificat un pion pentru a obține inițiativă în centru. Pentru pionul cîștigat, Larsen a renunțat însă la rocadă și și-a aventurat regele în plin cîmp de bătaie. La mutarea 18, cu înaintarea cu doi pași a pionului f, albul a pregătit, cum scria un comentator al partidei, „dezlănțuirea uraganului". Apoi, cînd regele negru a pierdut orice speranță de a se refugia într-o zonă mai liniștită și a ajuns pe f6, Fischer a recurs la cîteva manevre fine și a procedat la schimbul unor figuri. Pentru un șahist mai puțin avizat, se părea că a rezultat o poziție în care Larsen a refăcut puțin terenul, ocupînd coloanele d și e și, la un moment dat, amenințînd chiar cu mat și atacînd viguros, la mutarea a 27-a, regina albului. Dar, Fischer a calculat mai departe, a întrevăzut și un sacrificiu de regină care-l duce într-un final cîștigat ...

Iată mai jos această partidă senzațională :

Alb-Fischer, negru-Larsen 1. e4, e6 2. d4, d5 3. Cc3, Nb4 4. e5, Ce7, 5. a3, N: c3 6. b : c3, c5 7. a4, Cbc6 8. Cf3, Nd7 9. Nd3, Dc7 10. 0—0, c4 11. Ne2, f6 12. Tel, Cg6 13. Na3, f:e5 14. d:e5, Cc:e5 15. C:e5, C:e5 16. Dd4, Cg6 17.Nh5, Rf7 18. f4, The8 19. f5, e:f5 20. D:d5+, Rf7 21. Nf3, Ce5 22. Dd4, Rg6 23. T:e5, D:e5 24. D:d7, Tad8 25. D:b7, De3+ 26. Rf1, Td2 27. Dc6, Te6 28. Nc5!!, Tf2+ 29. Rg1, T:g2+ 30. R:g2, Dd2+ 31. Rh1, T:c6 32. N:c6, D:c3 33. Tg1+, Rf6 34. N:a7, f4 35. Nb5, D:c2 36. a5, Db2 37. Ne8+, Re6 38. a6, Da3 39. Nb7, Dc5 40. Tb1, c3 41. Nb6 și negrul cedează.

• VA PRINDE „ȘAHUL ZONAL"? De aproape un an de zile, marele maestru Samuel Reshevsky a creat un nou joc de șah. Este vorba de „șahul zonal" menit, în intenția creatorului său, să îmbunătățească actualul sistem de joc, amenințat, după unii, de „moartea prin sufocarea cu remize", imposibil, după alții, cu o prea înaltă încărcătură teoretică în deschideri. De altfel, după cum s-a mai arătat în revista noastră, propuneri de modificare a actualelor reguli ale jocului de șah, pentru a-l dinamiza, au mai fost făcute și de alți mari maeștri. Amintim, de pildă, de sugestia lui Bronstein de a se inversa așezarea unor figuri — element care ar face inutilizabilă, dintr-o singură lovitură, întreaga teorie a șahului !

Ce aduce nou șahul zonal ? În primul rînd, spațiul de joc, care, pe linia clasicele 64 de patrate, mai cuprinde și „extrazone critice", atît pentru alb cît și pentru negru. Cele mai multe din figuri capătă, odată intrate în „zonele critice". noi proprietăți. În al doilea rînd, apare o piesă nouă, un pion suplimentar, care are și el o importanță deosebită pentru desfășurarea jocului. Se pare că jocul de șah zonal oferă posibilități mai largi de combinații, de atacuri și contraatacuri spectaculare. Rămîne însă de văzut în ce măsură va reuși el să se bucure de popularitate ...

• SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT. 1. Rb2, Td5 2. Rc3, Tc5+ 3. Rd4, Cb3 mat.

MOZAIC

• *Unul dintre interpreții rolului lui Tarzan a fost și înotătorul american Buster Crabbe, care a fost campion olimpic în 1932. Recent, cu prilejul unui concurs disputat la Los Angeles (acolo unde s-au desfășurat și întrecerile în cadrul Jocurilor Olimpice) și rezervat categoriei veteranilor (60—64 ani), Buster Crabbe, în prezent în vîrstă de 63 de ani, a cîștigat cursa de 400 m. înot în timpul de... 6' 37. Același înotător cîștiga în același bazin în urmă cu 39 de ani, titlul de campion olimpic la 400 m. cu timpul de.. 4' 48" 4'...*

• Impresarul lui Joe Frazier, un anume Don Arden, a fost dat în judecată de președintele clubului Brighton and Hove Albion (divizia a III-a) Clifford Lux, pentru faptul că formația muzicală „Knok-out", condusă de campionul mondial de box, n-a respectat un contract care prevedea că această formație să dea un concert pe terenul de fotbal al clubului. Clubul cere mari despăgubiri mai ales că formația lui Joe Frazier a primit ca avans o importantă sumă.

• *Vavassori este numele unui portar de fotbal din Italia, care a încetat recent activitatea sa competițională. Ceea ce trebuie subliniat este faptul că el are vîrsta de.. 50 de ani ! Timp de aproape 30 de ani el a activat ca portar al echipei sale.*

• Frații Jacques și Jean-Pierre Dimont participă la campionatul de scrimă al Franței la proba de sabie pe echipe. Fiecare reprezintă însă, alt club. Și recent, echipele din care fac parte, s-au întîlnit în cadrul unei întreceri directe, iar cei doi frați au luptat unul împotriva celuilalt.

• Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice de la München, a făcut cunoscut că vînzarea biletelor în țară cît și peste hotare (în 97 de țări) decurge foarte bine. Majoritatea biletelor la toate disciplinele sportive au și fost vîndute.

• *Tom Wood, din orașul Blackburn (Anglia) a cîștigat recent importanta sumă de 688 708 lire sterline indicînd toate rezultatele unui concurs de pronosticare sportive. El a jucat modesta suma de... 82 pence !.*

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 720 — Sîmbătă 24 iulie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

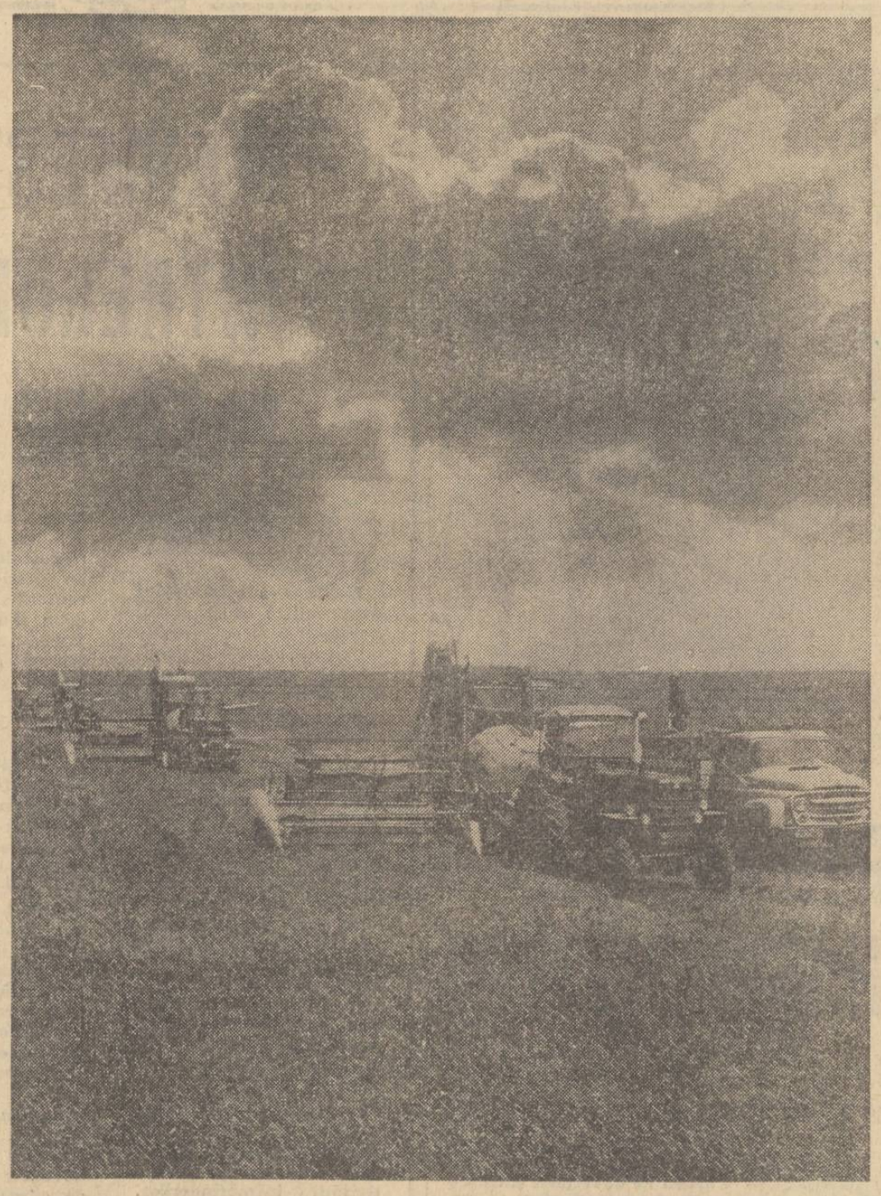

Foto : Mihai POPESCU

SECERIȘ

PE 2 450 000 HECTARE

2 450 000 HECTARE ...atît însumează suprafața cultivată cu grîu în acest an. În jurul datei de 20 iunie, în Cîmpia Olteniei și în nordul Dobrogei s-au recoltat primele hectare. De atunci pe măsură ce lanurile ajungeau spre sfîrșitul perioadei de coacere, această lucrare agricolă se declanșa și în alte zone. Acum, aria secerișului a cuprins întreaga țară. Mai precis putem spune, că, la această dată, locul de desfășurare a stringerii recoltei s-a deplasat din sud spre nord. Județe întregi, cum ar fi Olt, Dolj, Teleorman, Tulcea, Timiș, Mehedinți și Caraș-Severin au încheiat practic secerișul pe întrega suprafață cultivată, iar în altele se lucrează pe ultimele hectare. În total, pe țară, s-au secerat pînă acum aproape 2 milioane hectare...

SUCCESUL ÎNREGISTRAT în înmagazinarea fără pierderi a recoltei este cu atît mai important cu cît condițiile meteorologice, din perioada respectivă, n-au prea fost favorabile. Ploile, însoțite adesea de vînt, au întrerupt lucrul, au dus la căderea lanurilor pe unele porțiuni. Dacă nu se acționa rapid, cu toate forțele și mijloacele, exista pericolul să se piardă o bună parte din recoltă. S-a lucrat pe toată durata zilei-lumină, folosind fiecare oră prielnică, „ferestrele" dintre ploi. Au fost cazuri cînd pe unele terenuri cu exces de umiditate, a fost nevoie să se „bandajeze" roțile tractoarelor

ÎN ACTUALA CAMPANIE, secerile și alte mijloace simple, minuite de oameni harnici, și-au găsit întrebuințarea. Dar mai important este că la hectarele recoltate cu mașinile, se adaugă altele date gata de secerători. Spuneam că acum bătălia recoltei s-a mutat în nord unde se lucrează cu intensitate. Și pentru ca această operație să se încheie mai devreme, zeci de combine — de tipul „Gloria" — au fost detașate urgent din alte zone. La următoarea apariție a „Magazinului", întreaga recoltă de pe cele 2 450 000 hectare va fi pusă la adăpost...

AGENDA săptămînală

MANIFESTĂRI ALE ADEZIUNII ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR FAȚĂ DE POLITICA PARTIDULUI

Puternicul ecou al documentelor partidului nostru elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la vasta acțiune de îmbunătățire a activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, continuă să constituie o preocupare dominantă a vieții noastre social-politice. Numeroasele telegrame adresate Comitetului Central al partidului, personal secretarului general, dezbaterile susținute în coloanele presei, la radio și televiziune de oamenii muncii de vîrste diferite de toate profesiile, fără deosebire de naționalitate, atestă adeziunea plenară a întregului nostru popor față de ideile expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie încă o confirmare a unității de nezdruncinat a întregului popor în jurul politicii partidului.

În această săptămînă au început să se desfășoare adunările generale ale salariaților din întreprinderi, moment de mare însemnătate politică și economică în viața tuturor colectivelor muncitorești. Aceste adunări examinează mersul îndeplinirii sarcinilor de plan, a angajamentelor și a prevederilor din contractul colectiv pe acest an, examinează sarcinile de plan pe anul 1972 și măsurile de pregătire a condițiilor de îndeplinire cu succes a acestuia. Ele au caracter de forumuri muncitorești supreme de conducere a întreprinderilor, care dezbat și hotărăsc asupra a tot ce este mai important pentru viața, pentru dezvoltarea de viitor a unității economice respective.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

TINERII, OȚELUL ȘI „BRĂȚARA DE AUR"

„Astăzi, cînd în România se construiește noua orînduire socială, tinerii trebuie să fie în primele rînduri pentru înfăptuirea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, pentru făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru victoria comunismului"

NICOLAE CEAUȘESCU

● „Dacă cereți să vă recomand cîțiva tineri, îmi cereți un lucru aproape imposibil. Toți tinerii noștri sînt minunați" ● La 19 ani topitor șef ● În fond ce este sticarul ? ● Cu gîndul la trofeul suprem al strungarilor.

Cu cîțiva ani în urmă am scris că oțelul Hunedoarei are o simfonie a lui în care se contopesc puterea omului, munca și hărnicia, o simfonie din care răsună mereu ecoul unor mari valori creatoare ale clasei noastre muncitoare. Acum aș dori să scriu despre tinerii care participă la plămădirea metalului. Dar misiunea e foarte complicată.

Lăcătușul **Ioan Făiniș**, secretarul organizației de tineret de la cea mai tînără și modernă oțelărie a Hunedoarei ne-a spus însă direct și categoric : „dacă cereți să vă recomand cîțiva tineri îmi cereți un lucru aproape imposibil. Nu vreau să greșesc. Toți tinerii noștri sînt oameni minunați. Dacă mai greșește vreunul, colectivul îl ajută". Secretarul U.T.C. a preferat să ocolească evidențierile individuale.

Ne-am oprit, întîmplător, la primul cuptor de la Oțelăria Martin nr. 2 a Combinatului Siderurgic hunedorean. În cabina de comandă un tînăr foarte ocupat dirija totul. Cînd apăsa pe niște butoane și dogoarea focului îl asculta. După dorința lui flăcările din cuptor se agitau mai tare ori se potoleau. Erau, de fapt, momente bine cunoscute de către oțelari, momente cînd tehnica se contopește cu inteligența, cînd puterea focului se supune inteligenței și priceperii umane. Maistrul **Aurel Stanciu**, vechi cunoscut și veteran al oțelăriilor hunedorene ne-a citit intențiile și s-a grăbit cu amănunte.

— Îl priviți pe Moldovan al nostru ? E fecior a-ntîia.

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„DORIM SĂ SIMȚIM ÎN FILMUL ROMÂNESC PULSUL VIEȚII NOASTRE"

O discuție la Uzinele „Timpuri Noi"

(Pagina a 3-a)

Festivalul internațional de interpretare a cîntecului de muzică ușoară de la Knokke — Belgia

CUM A CÎȘTIGAT ECHIPA ROMÂNIEI „CUPA EUROPEI"

(Pagina a 3-a)

ELEMENTE NOI LA DOSARUL „BETIEI ALBE"

● Cauzele social-politice ale patimei pentru droguri ● În fiecare zi, trei newyorkezi mor din cauza narcoticelor ● Consumul de droguri a devenit în S.U.A. „o situație națională urgentă" ● „...apare pe nesimțite în cămine, îi distruge pe copii..." ● De la o țigară de marijuana la heroină — dramatica mărturisire a unui... copil.

(Relatarea în pag. a 4-a)

PAZNICII GRĂDINILOR DE MÎINE: INSECTELE!

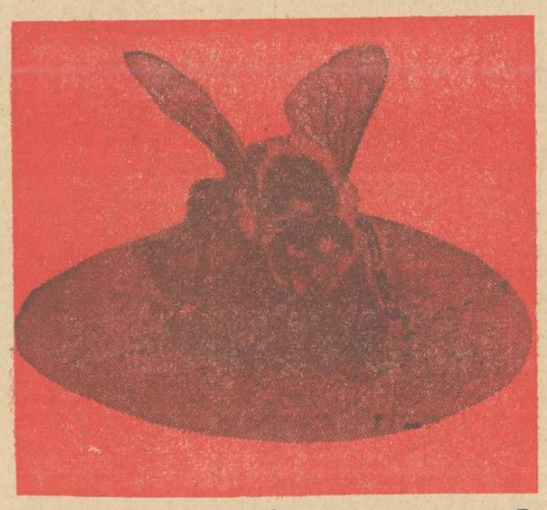

În 1985 planeta va număra 4725 de milioane de oameni. Dar o bună parte din hrană este amenințată de diferiții dăunători. Culturile trebuie protejate. Dar cum ? Sînt suficient de eficiente armele chimice ? Se constată că mulți inamici ai culturilor s-au „adaptat" insecticidelor. Apoi, întrebuințarea pesticidelor trebuie „rațională" pentru a nu polua mediul înconjurător. Lupta biologică poate prelua lupta purtată de chimie, nu numai în ce privește protecția plantelor dar și în domeniul protejării mediului și sănătății omului.

(Amănunte în pag. a 5-a)

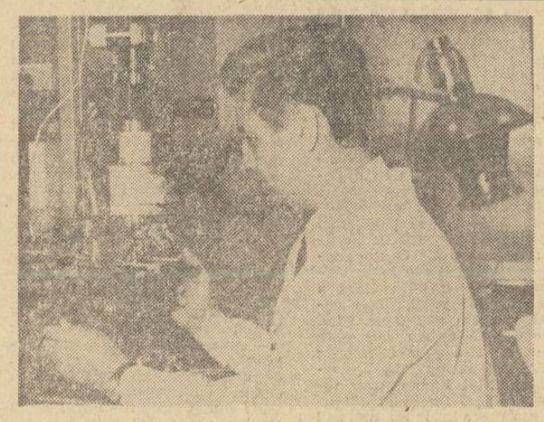

HORMONII - SUBSTANȚE CANCERIGENE SAU ARME ÎMPOTRIVA CANCERULUI?

O realizare de concepție și execuție prioritar românească pe plan internațional

Încă din 1961 acad. Șt. Milcu împreună cu dr. H. Zimel, au preconizat sinteza unor noi compuși cu acțiune anticanceroasă prin combinarea de hormoni și substanțe chimice cu efect citotoxic. Sinteza acestor combinații a fost realizată în 1961 de un grup de chimiști din Colectivul de chimie organică al Academiei, condus de regretatul acad Costin Nenițescu și alcătuit din prof. Ecaterina Ciorănescu membru corespondent al Academiei și ing. Răileanu. În momentul de față, în baza rezultatelor experimentale și a observațiilor efectuate, preparatul A_3 a fost avizat terapeutic.

(Relatarea în pag. a 5-a)

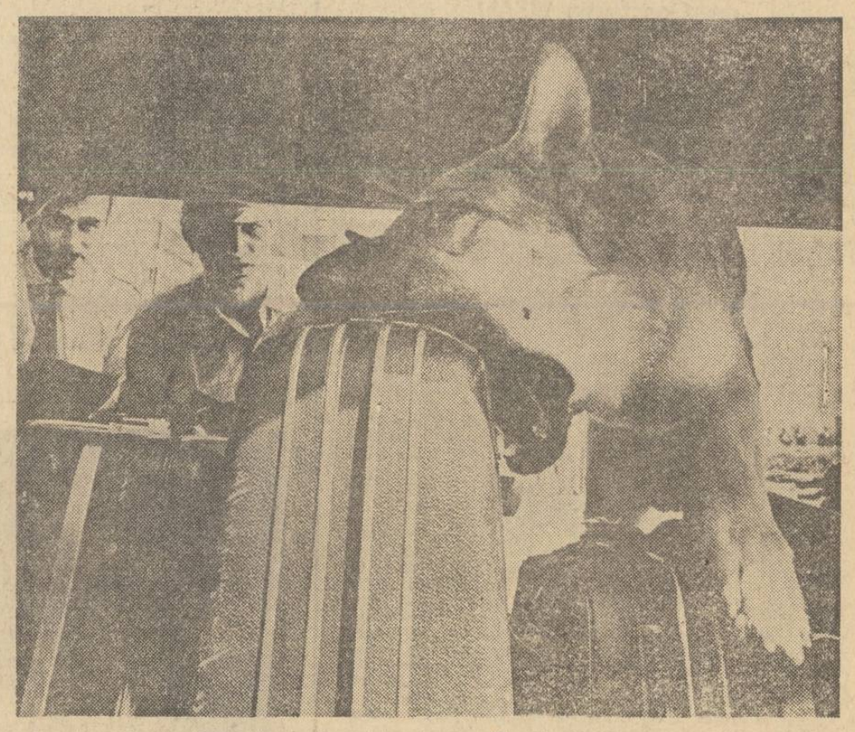

Un aliat al vameșilor în lupta împotriva traficanților de stupefiante : un cîine special dresat să recunoască după miros hașișul.

Bulevardul Ion Şulea în dimineaţa zilei de 18 iulie. 1 200 cetăţeni au amenajat locurile destinate spaţiilor verzi Foto : Mihai POPESCU

FIECARE ÎN CARTIERUL LUI — TOŢI PENTRU ORAŞUL NOSTRU

● 18 iulie : 26 000 cetăţeni pe şantierele patriotice bucureştene ● Realizatori şi beneficiari ● Locuri de agrement şi baze sportive ● Frumuseţe — utilitate — conştiinţă cetăţenească

246 KILOMETRI PĂTRAŢI : o cifră ca oricare alta. O distanţă de parcurs cu trenul sau cu avionul. O distanţă pe care, străbătind-o, ai putea ajunge pe litoral. Sau aproape de Sibiu. Sau... ai face ocolul Bucureştilor, încercind să-l cunoşti de la un capăt la celălalt, pe cei 246 kilometri pătraţi ce reprezintă suprafaţa Capitalei noastre. Oriunde ar locui bucureştenii, în partea de est a oraşului, în Titan, în sud-estul lui, în cartierul Berceni, în nordul lui, în Băneasa sau în Militari, în Pantelimon sau pe bulevardul Bălcescu, aparţinînd unuia din cele opt sectoare, sînt beneficiari a tot ce s-a realizat şi se înfăptuieşte pentru capitala ţării. Creatorii de valenţe de frumuseţe pentru oraşul lor, locuiesc pe toată această mare suprafaţă a Bucureştilor. Şi dacă puţini se cunosc între ei, ideea utilităţii muncii lor, fervoarea cu care mulţi dintre ei îşi pun pricepere, iniţiativa în folosul obştei, îi unesc într-un imens şi puternic flux de conştiinţă cetăţenească.

16 IULIE. O zi din timpul săptămînii. 600 de bucureşteni pe şantierele muncii patriotice. Din estul oraşului, de pe şantierul policlinicii Titan, pînă în partea de sud, în comuna Bragadiru, oameni care îşi înscriu lingă calitatea de cetăţean al oraşului, semnele unei participări la modelarea chipului oraşului după criterii de frumuseţe şi utilitate. Pornim în căutarea lor...

LASAM IN URMĂ şoseaua Alexandriei. Pe un drum de ţară, ajungem la marginea comunei Bragadiru. În vecinătatea livezilor şi a lanurilor cu cereale, un teren de cîteva hectare îşi sprijină hotarele în pereţii abrupţi ai Ciorogîrlei. Parte line, o luncă înverzită, iar, departe, în dreapta, abia ghicindu-se sub pădurea deasă de stuf verde, oglinda cîtorva lacuri. În rest, pămînt bolovănos, ars de soare. Impresia primului contact avea să se întregească treptat, pe măsură ce alte unghiuri ale acestui neobişnuit peisaj ieşeau la iveală. Cîteva puncte de reper — conturul aleilor, pămîntul proaspăt nivelat, prezenţa teraselor ordonate succesiv pînă la marginea lacului schiţează sumar viitoarea înfăţişare a acestor locuri. Ne atrag atenţia pancartele plantate din loc în loc cu numele unor întreprinderi din sectorul 6: Vulcan, Tricodava, Tînăra Gardă, Fabrica de ventilatoare şi altele. Aveam să descopăr ceva mai tîrziu oamenii, dincolo de orizontul platformei pe care ne aflăm. Tov. **CONSTANTIN PÎRVU**, vicepreşedintele Consiliului popular al sectorului, ne dă lămuririle necesare : „Am împărţit toată suprafaţa în 45 de parcele, încredinţînd fiecărei întreprinderi bucata de teren pe care să şi-o gospodărească şi s-o amenajeze cu propriile forţe, conform planului". Ne conduce cîţiva paşi mai departe, în faţa unei vitrine în care se află expus proiectul viitoarei zone de agrement Bragadiru. „În centru va fi o sală de lacuri care vor purta denumirea de Lacul Mare, Lacul Mic, Lacul Sandei, Lacul Zăvoiului, Lacul Piticilor, unde vor funcţiona debarcadere şi diverse ambarcaţiuni. De jur împrejur, vor fi terenuri de sport, pistă de atletism, iar dincolo de vilcea, alei pietonale, drumuri, campinguri. Anul acesta vom termina lucrările de drumuri, vom planta arbori şi arbuşti, vom amenaja zăvoiul şi plaja".

UN GRUP MASIV DE OAMENI lucrează la viitorul lac mare. Un bărbat ne iese în întîmpinare. Se recomandă: **ALEXANDRU DRAGNEA**, director adjunct al Întreprinderii Spirt-Bucureşti.

— Ce lucrări au fost încredinţate întreprinderii dumneavoastră, tovarăşe director?

— Nivelăm faleza pe care apoi o vom planta. Acum sîntem peste 100 de oameni, au mai fost o serie şi dimineaţa, cei din schimbul II, şi elanul, entuziasmul cu care salariaţii noştri răspund chemării de a gospodări cît mai bine locurile de agrement ale Capitalei, ne îndreptăţesc să credem că pînă la 23 August vom fi gata. Muncitoarea **IOANA VOICU** se alătură discuţiei noastre.

— Sîntem bucuroşi că vom avea în comuna noastră un asemenea loc de recreere şi de acea nici un efort nu ni se pare prea mare. Eu voi reveni la această activitate ori de cîte ori voi fi chemată, împreună cu tovarăşele mele de muncă : Petra Budeanu, Niculina Stan, S. Stroe şi multe altele.

18 IULIE. O duminică în Bucureşti. Oameni mai tineri sau mai bătrîni au ieşit dis-de-dimineaţă, pentru a profita de orele cînd soarele nu arde încă cu atîta putere, în diferite puncte ale Capitalei. Au fost 26 000. Poate cifra nu spune nimic, raportată la o populaţie aşa de mare. Contează munca, elanul fiecăruia dintre cei care au lucrat cu sapa sau cu roaba în bulevardul Ion Şulea, în Străuleşti, în Drumul Taberei, în Băneasa sau la zonele verzi din Berceni.

Salba de lacuri bucureştene a concentrat în acest an atenţia edililor şi a cetăţenilor. Locuri de agrement, baze sportive, Străuleşti, Granitul, Pantelimon, Berceni, Bragadiru etc.

IN SECTORUL 8, la Străuleşti, pe pămîntul roşcat şi încins se mişcă într-un ritm alert siluete minuind lopeţi, tîrnăcoape, roabe. Despre prezenţa tinerilor, despre preţioasa participare a tinerilor, primarul sectorului 8, **PAUL COJOCARU**, făcuse, într-o recentă declaraţie, aprecieri al căror sens îl înţelegem mai bine cunoscîndu-i pe tinerii pe care-i întîlnim, în duminica aceea, pe şantier. Se înfiripă un dialog scurt, precipitat de căldura care creşte de la o oră la alta.

— Azi au lucrat aici vreo 200 de tineri de la Uzina de utilaj chimic Griviţa, Fabrica de cărămidă, Complex Triaj, Comec (cooperativa meseriaşi-cizmari) şi alţii — ne informează **MIHAI MOLDOVEANU**, prim secretar al Comitetului U.T.C. al sectorului 8.

Tinerii ? **LAZĂR ZAHARIA, DUMITRU FARCAŞ, GRIGORE ZAHARIA, ALEXANDRU ENACHE, DUMITRU CĂLIN, PETRE DIACONESCU, FLOREA TETEŞANU, CONSTANTIN TOMESCU** şi... prea mulţi ca să le putem nota numele. Şantierul lor are 12 ha. Va fi gata în 1972.

— Cînd mai veniţi pe aici ?

— Şi duminica viitoare, spune unul din ei.

— De cîte ori sîntem chemaţi adaugă un tînăr care ne asigură că are 20 de ani, deşi pare abia un elev.

— La ce aţi lucrat astăzi ?

— La gropi pentru stîlpi, pentru montarea gardurilor, la săpături în general.

— Deci ne mai întîlnim duminica viitoare.

— Nici vorbă. Aici ne găsiţi.

★

FIECARE ÎN CARTIERUL LUI, în sectorul lui. Toţi la un loc pentru oraşul în care locuiesc. O socoteală globală ? **Pînă la 1 iulie participarea cetăţenilor la munca patriotică a însemnat sute de hectare de zone verzi noi şi peste o mie reamenajări şi întreţineri, sute de mii m.p. de trotuare şi pavaje străzi, amenajări de baze sportive, locuri de agrement, peste un milion de flori plantate.** Pe toată întinderea Capitalei, bucureştenii îşi înscriu numele, munca, conştiinţa lor de cetăţeni la temelia unor obiective edilitare, unor frumuseţi de care se vor bucura ei şi copiii lor, noi toţi locuitorii Bucureştilor, oraşul întins pe nu mai puţin de 246 km...

L. PETRESCU

MANIFESTĂRI ALE ADEZIUNII ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR FAŢĂ DE POLITICA PARTIDULUI

URMARE DIN PAG. 1

Expresie a profundului democratism al orînduirii noastre, încă de la instituirea lor, adunările generale ale salariaţilor s-au afirmat ca o formă directă, nemijlocită de participare a clasei muncitoare, a oamenilor muncii, indiferent de locul sau funcţia pe care le ocupă în întreprindere, la conducerea şi organizarea întregii activităţi economice. Aici, oamenii muncii sînt chemaţi să dezbată cu înalt spirit de răspundere, cu profundă exigenţă partinică, problemele cardinale ale înfăptuirii sarcinilor de plan şi ale gestiunii economico-financiare, să examineze cum s-au îndeplinit hotărîrile adunărilor generale anterioare, cum au fost rezolvate propunerile muncitorilor, pe scurt toate problemele esenţiale ale vieţii şi activităţii întreprinderilor, începînd cu cele care privesc realizarea planului şi pînă la cele care se referă la condiţiile de muncă şi viaţă ale salariaţilor. În această activitate de mare răspundere, salariaţii acţionează în dubla lor calitate, de proprietari ai mijloacelor de producţie şi de producători, ceea ce le conferă sarcina de onoare de a administra cît mai judicios acea parte a avuţiei naţionale care le-a fost dată în grijă — întreprinderea în care lucrează, utilajele şi materiile prime, calitatea produselor pe care le făuresc.

Semnificaţia deosebită a actualelor adunări generale rezidă în faptul că ele se desfăşoară în condiţiile în care întregul nostru popor îşi exprimă întreaga adeziune faţă de programul elaborat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu pentru îmbunătăţirea activităţii politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii şi a trecut la traducerea în viaţă a măsurilor cuprinse în acest program. În acest sens, adunările generale ale salariaţilor se dovedesc o formă deosebit de eficace de ridicare a conştiinţei şi răspunderii fiecărui salariat faţă de propria sa activitate, ca şi faţă de activitatea întregii întreprinderi. De asemenea, adunările generale sînt un prilej de intensificare a activităţii educative a oamenilor muncii pentru dezvoltarea conştiinţei socialiste, pentru sporirea vigilenţei politice, a combativităţii revoluţionare, pentru întărirea atitudinii socialiste faţă de muncă şi avutul obştesc. Adunările generale care s-au ţinut în aceste zile confirmă întru totul înalta conştiinţă socialistă caracteristică clasei noastre muncitoare, poporului nostru.

Această săptămînă are şi caracterul de perioadă hotărîtoare pentru recolta acestui an. După cum se ştie, unele judeţe au şi raportat încheierea secerişului grîului ; altele sînt pe punctul de a-l termina. În acelaşi timp, imediat după seceriş se impune cu cea mai mare urgenţă însămînţarea culturilor duble. De o mare importanţă este depozitarea corespunzătoare a recoltei, inclusiv a furajelor, precum şi îngrijirea culturilor.

Importanţa deosebită a campaniei agricole în curs de desfăşurare este marcată şi de faptul că, într-un termen relativ scurt, pentru a doua oară tovarăşul Nicolae Ceauşescu a fost în mijlocul oamenilor muncii de pe ogoare, sfătuindu-se cu aceştia, dînd preţioase îndrumări care depăşesc cadrul zonei vizitate, referindu-se practic la agricultura întregii ţări. Traducerea neabătută în viaţă a acestor îndrumări va asigura punerea în valoare a marilor rezerve pentru creşterea producţiei vegetale şi animaliere, dezvoltarea acţiunilor intercooperatiste, îmbinarea armonioasă a cercetării ştiinţifice cu producţia, cerinţă necesară pentru progresul în continuare al agriculturii noastre socialiste.

Oamenii muncii de pe ogoare sînt ferm hotărîţi să-şi sporească eforturile pentru a realiza cu succes sarcinile majore care stau în faţa agriculturii, puternica manifestare a lucrătorilor de pe ogoarele judeţului Constanţa faţă de partid, faţă de iubitul conducător al partidului şi poporului, pe care l-au avut, cu acest prilej, în mijlocul lor, fiind o confirmare a sentimentelor de înalt patriotism care animă întreaga noastră ţărănime.

TINERII, OŢELUL ŞI „BRĂŢARA DE AUR"

URMARE DIN PAG. 1

În scurt timp aflăm lucruri care confirmă „recomandarea" telegrafică dată de un comunist cu renume. La 19 ani **Nicolae Moldovan** era topitor şef la un cuptor de la Reşiţa.

— Mă gîndesc de multe ori — mărturiseşte el — cîtă încredere au avut oamenii aceia cînd mi-au dat pe mînă un cuptor, atunci cînd eu credeam că mai sînt copil. Momentul acela m-a pus serios pe gînduri. Mă întreb mereu dacă am răsplătit încrederea acordată, dacă n-am greşit cu ceva faţă de comuniştii aceia care m-au ajutat să înţeleg nişte rosturi deosebite ale vieţii.

Se deapănă momente din viaţa unui om. După un succes, puţin aşteptat, a „venit" armata. Moldovan a aflat că la Hunedoara s-au construit cuptoare de 400 de tone. Ardea în el dorinţa să ajungă alături de aceste mari fabrici de oţel. Dar dorinţa a însemnat muncă şi eforturi deosebite. Acum are o triplă calitate : prim topitor la un cuptor de 400 de tone din Hunedoara, maistru şi elev în clasa a 10-a a liceului seral. Nu-i nevoie să spunem mai mult. Cînd a observat că notăm cîte ceva despre el ne-a spus insistent :

— Vă rog să nu scrieţi despre mine. Mai bine despre tovarăşul Tripşa. De la el am învăţat marele adevăr că oţelarul trebuie să lucreze cu... capul. Asta înseamnă că trebuie să învăţăm. Mereu să învăţăm. Oţelului nu se face oricum.

Tînărul oţelar ne-a vorbit cu respect şi deosebită stimă despre **Ştefan Tripşa**, Erou al Muncii Socialiste, despre maiştrii **Aurel Stanciu şi Ioan Cismaş.** Sînt cîţiva dintre comuniştii cu multă experienţă care au revoluţionat munca de la oţelărie şi dau metalului valori superioare, sînt cîţiva oameni care în orice clipă oferă tinerilor de lîngă ei lecţii practice de înaltă conştiinţă şi responsabilitate muncitorească. Asemenea fapte nu rămîn fără efect. Moldovan ne-a rugat insistent să scriem despre Băncescu, despre Borascu sau alţi tineri dar în nici un caz despre el. Cică n-a făcut atît cît ar vrea. De luni de zile e în întrecere cu parteneri renumiţi ca **Teodor Caramalis** şi alţii. Are avans vreo 300 tone de oţel peste plan. Totuşi e prea puţin faţă de aşteptările lui. Să vedem ce fac alţii.

NICOLAE MOLDOVAN : „Vă rog să nu scrieţi despre mine..."

IOAN FĂINIŞ : „Nu vreau să greşesc !..."

... de fapt eu sînt sticar

Prima cunoştinţă — respectiv Moldovan — îl prezintă scurt :

— Asta-i **Ioan Băncescu.** Împreună vrem să facem o echipă de tineret. Să ne întrecem cu cei de la blocul doi.

Ne aflăm lîngă cuptorul nr. 3 Un tînăr înalt şi subţirel la faţă ne spune în grabă şi oarecum jenat :

— Vă rog să mă scuzaţi barem o jumătate de oră. Acum descărcăm cuptorul. Nu pot sta de vorbă.

Nici n-a mai aşteptat încuviinţarea. Băncescu a prins, aşa cum ştie el, o ţeavă şi a continuat să meşterească în spatele cuptorului acolo unde oţelul, clocotind, se scurge spre oalele de turnare. La lumina scînteietoare a metalului incandescent băiatul acesta subţirel pare o forţă ruptă din lumea basmelor, care ştie să dirijeze, ca prin farmec, puterea nebănuită a metalului înfierbîntat la maximum. Dar în realitate e vorba de priceperea şi hărnicia unui oţelar, de măestria cu care stăpîneşte tehnica. Cineva ne-a dat numai cîteva date biografice. Ioan Băncescu abia a împlinit 24 de ani. A venit la Hunedoara de prin părţile Vîlcei şi primul gînd al său a fost să urmeze şcoala profesională de oţelari.

— De fapt eu sînt sticar — spune el modest, vrînd să ne avertizeze oarecum că n-ar fi cazul să ne ocupăm tocmai de persoana sa.

În fond ce-i sticarul ? Tot un oţelar. Şi încă unul cu mare răspundere. Pe platforma oţelăriei munca e rînduită după norme precise şi fiecare ştie ce are de făcut. Unii încarcă materialele în cuptoare şi urmăresc procesul de topire. Alţii repară vetrele. Alţii, dar nu-i nevoie să spunem totul. Sticarul, împreună cu alte ajutoare, trebuie să evacueze oţelul din cuptoare. El trebuie să manevreze bine ţeava cu oxigen, să acţioneze operativ şi precis. În caz contrar s-ar putea pierde, în cîteva clipe 400 tone de oţel.

— N-am avut asemenea necazuri — spune Băncescu.

Încercăm să-i smulgem alte amănunte despre el, despre muncă şi viaţă. Cică a cucerit însigne de fruntaş. Cică a fost trecut şi la panou, dar nu se laudă.

— Singur n-aş putea face oţel. E vorba de o activitate colectivă. Important este că noi oţelarii din această secţie obţinem rezultate tot mai bune şi ne-am depăşit angajamentul luat în cinstea zilei de 23 August. Cred însă că noi tinerii putem face mai mult. La Consfătuirea cu activul de partid din domeniul ideologiei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a ocupat pe larg de marile datorii ale tineretului şi ne-a adresat o puternică chemare ca să fim în primele rînduri ale luptei împotriva vechiului. Sînt sigur că toţi tinerii siderurgişti vor răspunde cu toată cinstea acestei chemări.

Colectivul oţelăriei Martin nr. 2 a dat anul acesta aproape 15 000 tone oţel peste plan şi a înregistrat adevărate recorduri privind indicii de utilizare a cuptoarelor. Tovarăşul **Victor Petroiescu**, secretarul comitetului de partid, ne ruga să subliniem în mod deosebit contribuţia tinerilor la aceste succese şi n-a ezitat să amintească nume. Dar nu mai contează amănuntele.

Important e că ştim cine-i Băncescu ? Un tînăr harnic şi pasionat pentru meserie, un tînăr care vrea să confirme forţa tinerească, dar n-am spus nimic deosebit. Sînt cuvinte care se potrivesc pentru majoritatea tinerilor oţelari. Platforma oţelăriei a devenit o înaltă şcoală de muncă şi educaţie în care comuniştii sînt exemplu iar tinerii îi urmează. În strălucirea oţelului se încrustează mereu noi efigii tinereşti.

Poveste adevărată

Există la Combinatul din Hunedoara trei fraţi care poartă numele **Cunţan. Ion** este inventator şi maistru la fabrica de aglomerare, **Samoilă** — cel mai mare — a făcut cîndva o demonstraţie de înaltă clasă în arta strungăriei şi-şi apără renumele. Din motivele expuse la începutul acestor rînduri l-am căutat pe **Laurian Cunţan. Ion Pîrv**, secretarul organizaţiei de partid la atelierul mecanic nr. 1, ne-a spus cu oarecare regret :

— Laurian e în concediu.

Din aceeaşi sursă culegem cîteva relaţii :

— Este un tînăr deosebit. Adevărat artist în meserie. A terminat şcoala de maiştri şi liceul seral. Mi se pare vrea să încerce la facultate. Nu ştim unde vrea să mai încerce acest tînăr ambiţios şi harnic. În combinat, la panoul de onoare, am văzut însă o poză sub care scrie cu litere mari : Laurian Cunţan, cîştigătorul locului întîi la concursul zonal al strungarilor „Brăţara de aur". Am aflat cîteva amănunte despre acest concurs. Cu mai multe luni în urmă s-a organizat un concurs al strungarilor. Pînă la faza pe zonă nimeni n-a reuşit să-l întrecă pe Laurian Cunţan. El se gîndeşte probabil la trofeul suprem pe ţară. Şi nu-i exclus să-l cîştige. Contrar devizei sub care se desfăşoară concursul cîştigătorii primesc nişte strunguri în miniatură. Un proverb înţelept spune : munca-i brăţară de aur. Laurian Cunţan a cîştigat de mult acest nepreţuit trofeu.

★

Ne oprim aici cu relatările. Un lucru trebuie scris însă cu litere mari. Sute şi mii de tineri din marele combinat siderurgic hunedorean au cucerit preţioasa brăţară de aur a muncii. Ei dovedesc prin fapte ce înseamnă priceperea şi forţa tinerească unită cu educaţia nouă Nenumărate figuri tinereşti s-au încrustat în strălucirea oţelului hunedorean şi-i ridică mereu valenţele spre binele ţării. Cît de greu e să scrii despre toţi !

I. COJOCARU
Fotografii : Lucreţiu GHIOCIU

IOAN BANCESCU : „De fapt eu sînt sticar..."

Clepsidra

DIN JURNALUL UNUI AEROSTAT

de Constantin VIŞAN

Cîte luni, cîţi ani au trecut de atunci? Un tînăr timişorean realiza o premieră insolită, Zbura cu un balon deasupra oraşului de pe Bega. Captat de entuziasmul unui reporter de la televiziune, zborul lui Mircea Munteanu peste crestele Semenicului a înflorit, singular nufăr aerian, şi pe dreptunghiul de sticlă din casele noastre.

După emoţia clipei a urmat reacţia firească a psihologiei revenită din ululială: „Cine a mai pomenit profesor să zboare cu balonul". Sau : „Mare scofală! Să zbori cu balonul în epoca rachetelor !".

— Bine, încerca să dea replica vreun entuziast, dar vapoarele gigant n-au împiedicat traversarea Atlanticului cu o plută de papirus. Piccard deţine recordul mondial de zbor în înălţime cu un aerostat.

— Piccard e una şi Munteanu altceva...

Dar timişoreanul Mircea Munteanu s-a dovedit mai puternic decît îl arăta înfăţişarea. Nu s-a lăsat învins de vorbe, de indiferenţă, de neînţelegere. A perseverat. Şi-a perfecţionat cu încăpăţînare, cu încredere, cu migală aparatul cu care visează să zboare, să doboare recorduri. A făcut toate sacrificiile pe care le solicită pasiunea, originalitatea, credinţa într-o idee. Nu i-a fost şi nu-i este încă deloc uşor.

„Ghionionul meu rezidă în faptul că pînă acum la noi nu s-au mai făcut asemenea lucruri. La asta se mai adaugă o doză firească de scepticism, o anumită ironie, care au ajuns să mă sensibilizeze.

La data construirii primului balon (pe care l-am acoperit cu plase de volei, legate între ele) nu văzusem nici-o imagine a vreunui aerostat, cu excepţia desenelor din cartea lui Jules Verne şi nici nu ştiam de existenţa vreunui club în vreo ţară. Am bătut multe drumuri, am deschis multe uşi. Realitatea este că rămîn totuşi singur. Nu am realizat aerostatul ca un mijloc de a vizita ţări străine. Cu banii întrebuinţaţi pentru aparatele construite pînă acum, în timpul concediilor, puteam vedea mai multe ţări. Am realizat ceea ce am realizat din dorinţa de a nu mă lăsa uimit de ceea ce fac unii de aiurea.

Am terminat aerostatul cu care doresc să traversez Marea Neagră. Ar fi un record mondial, o realizare românească. Am o mare dorinţă de a reuşi. Nu alerg după lucruri facile. Din păcate însă, Federaţia Aeronautică Română afiliată la F.A.I. recunoaşte şi secţia de aerostate sportive, dar pînă acum această secţie nu există. Există numai eu".

O existenţă temerară. O existenţă setoasă de zbor.

Dar oricît de îndrăznet, zborul are nevoie de înţelegerea oamenilor. De ajutor. Ca să se înalţe, aerostatul lui Mircea Munteanu are nevoie de umărul nostru.

Din vorbă în vorbă

de Ion ŢUGUI

„Încă cu ani în urmă — scrie MIRCEA MIHĂILĂ din Bucureşti — m-am sesizat de faptul că titlul rubricii (este vorba de Întîmplări adevărate) aşa cum e formulat, conţine ceva „nesănătos" într-o anumită privinţă." (...) „Se ştie că prin cuvîntul întîmplare se înţelege un fapt petrecut cu adevărat, deci o realitate, astfel că întîmplări neadevărate nu pot exista. Ori spunînd „întîmplări adevărate" înseamnă că admitem indirect existenţa unor întîmplări şi neadevărate, deci că ar exista atît întîmplări adevărate cît şi neadevărate"...

Făcînd abstracţie de rubrica noastră — orice rubrică îşi are viaţa ei mai scurtă sau mai îndelungată — să reţinem doar nedumerirea şi raţionamentul care suscită, el însuşi, speculaţii asemănătoare cu acelea care se fac în mod obişnuit la Loto de către pasionaţii variantelor. Cu voia d-stră, ne vom călăuzi deci după o străveche zicală populară : adică încercînd să despicăm firul în cîte s-o întîmpla să se despice. Şi iată că astfel am şi intrat în temă : a despica firul în patru, este o întîmplare ; se întîmplă ca cineva să despice firul în patru ; ei, şi ? Argumentul susţinut cu minuţiozitate este o întîmplare, oricum neadevărată — în cazul că n-aţi văzut, după cum nici noi n-am văzut, pe cineva privilegiat de-o asemenea performanţă. Aşadar, sistematic : (unu) există întîmplări adevărate care pînă la urmă se dovedesc a fi neadevărate ; (doi) există întîmplări numai pe jumătate adevărate ca şi întîmplări neadevărate doar în parte ; (trei) nu tot ce-i adevărat este şi întîmplare ; (patru) există întîmplări neadevărate care apoi se confirmă a fi fost adevărate ; (cinci) întîmplările pot fi neadevărate într-un anumit plan, adică atunci cînd sînt create, aparţinînd ficţiunii, şi pot fi adevărate, adică obiective, faţă de a căror autenticitate nu avem nici un fel de dubiu. Este şi cazul celor înserate în revista „Magazin" sub titlul care v-a prilejuit dilema. Dar, tot dumneavoastră scrieţi ceva mai departe : „Rubrica respectivă publică întîmplări senzaţionale, ieşite din comun, uneori greu de crezut şi cred că această caracteristică a întîmplărilor respective a determinat formularea titlului în felul acesta, pentru a întări veridicitatea celor scrise şi a-l convinge pe cititor că sînt reale"... Foarte adevărat ! Orice demonstraţie în plus nu-i decît o migăloasă şi îndelungată încercare de-a despica, din întîmplare în întîmplare (cum am făcut şi noi) firul în... cinci.

Abonatul P.V.A. ne scrie o carte poştală înfuriată. După cîteva expedieri, iniţialele caligrafiate vis-a-vis de ştampila oficiului poştal din Ploieşti se opresc tot la „Întîmplări adevărate". În cazul de faţă nu-i vorba de o dilemă. O pildă de acrobaţie pleonastică ne-am străduit s-o dăm noi mai înainte. Am fi dorit ca cele spuse în cartea poştală să beneficieze de-o oarecare argumentaţie, păstrîndu-se pe parcurs decenta în limitele cuvenite. Nu putem închega un dialog cu invective şi cu iniţiale. Oare să nu ştie P.V.A. că cel mai uşor lucru este, atunci cînd ai pus mîna pe condei, să fii maliţios ? Curajul răspunderii faţă de propriile dumneavoastră opinii ? Da ! Aceasta am fi dorit. Vă aşteptăm deci cu rînduri lizibile, pentru a putea „lua în considerare cele „remarcate."... Păstrînd convingerea că numai aşa ne veţi putea ajuta efectiv, primiţi, cu anticipaţie, mulţumirile noastre...

„Bunicul şi porunca a şasea..." (serialul revistei „Magazin", semnat de Petre Sălcudeanu) este rezultatul unei imaginaţii bogate care contribuie la răspîndirea mai largă a publicaţiei în care apare. Ca orice început, se va termina. V-aş putea pune la dispoziţie un nou serial care ar ridica, cred, numărul cititorilor cu 30—35 la sută. Este vorba de legendele insulei Ada-Kaleh"... ne scrie CIOBANU T. IUNIAN, profesor de istorie în Tîrgu-Jiu.

Nu încape îndoială că legendele înfiripate în decursul vremii la Ada-Kaleh ar putea suscita interesul cititorilor revistei noastre. Ne interesează deci, indiferent de serialul amintit, propunerea d-stră. În ceea ce priveşte procentajul ademenitor, avansat cu o aproximaţie de numai cinci procente, dacă n-aţi estimat corect ? De acest amănunt se vor ocupa redactorii revistei care au avut în şcoală medii mari la matematică. Vă solicităm deci manuscrisele, dactilografiate, eventual fiecare legendă să aibă notat numele culegătorului şi a sursei sale, ca şi data cînd a fost notată legenda. Trebuie să vă spunem însă că fiind vorba de legende, nu ne vom permite în vreun fel sau altul să „literaturizăm", după cum ne sugeraţi. De aceea vă şi sfătuim să le transcrieţi cît mai exact, fără contribuţii mai mult sau mai puţin personale care ar putea la un moment dat să dea impresia de confecţionat, de făcut, punînd în acelaşi timp sub semnul întrebării autenticitatea lor. Gestul ar fi păgubitor... După cum probabil ştiţi, Ada-Kaleh se va „strămuta" totuşi, o parte, fireşte din ceea ce a fost : ziduri ale vechii cetăţi, geamia, locuinţe reprezentative şi chiar străzi întregi, pe insula Şimian. Legendele pe care ni le propuneţi „spre folosinţă" nu vor face decît să sporească interesul şi aura de măreţie a modernei şi monumentalei cetăţi care poartă numele — Porţile de Fier. Aşadar, aşteptăm cu interes culegerea de legende...

„DORIM SĂ SIMȚIM ÎN FILMUL ROMÂNESC PULSUL VIEȚII NOASTRE"

O discuție la Uzinele „Timpuri Noi"

Intrăm într-una din halele mari ale uzinei bucureștene „Timpuri Noi", trecînd prin fața unei puzderii de anunțuri : unul, cu îndemnul „Hai la drum !", dădea informații în legătură cu excursiile de sfîrșit de săptămînă, altul, anunța cărți tehnice nou apărute în editura de specialitate. Doar anunțurile despre producțiile celei de a șaptea arte — cinematografia — lipseau. Să fie oare vorba de o mai mică audiență a filmului ? Cu această întrebare am început discuția noastră.

— Filmul se bucură la noi, ca pretutindeni, de mare atenție, începe prin a ne spune strungarul ION PETRESCU, **întrucît are darul de a atrage, un număr sporit de admiratori, căci lectura unei cărți cere timp mai mult, eforturi mai intense, pe cînd filmul, filmul folosește mijloace mai comode. Se obișnuiește a se spune că filmul recreează, deși, cred că nu acesta este rolul lui principal. Filmul trebuie să recreeze, dar să și educe, mai ales să educe. Nu putem concepe film fără caracter educativ ; acesta e adevărul.**

— Din păcate, în programele cinematografelor noastre n-am întîlnit totdeauna filme care să îmbine aceste două calități, intervine MARIN CREȚU, și el strungar. **Nu de puține ori am asistat la filme după care mă întrebam : „ce-au vrut să spună creatorii ?".**

— Ce loc atribuiți filmului în sistemul general educativ al societății noastre ? i-am întrebat pe interlocutori.

— Părerea mea, ne spune tehnicianul VICTOR CAPOTĂ, **este că filmul trebuie să fie mai bine integrat în rîndul mijloacelor de educare a maselor, alături de celelalte arte. El trebuie să completeze ceea ce dă școala, societatea. Să fie un mijloc puternic de influențare socialistă, așa cum, de altfel, a arătat secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu lucrătorii din domeniul cinematografiei și în cursul recentelor dezbateri privind îmbunătățirea activității politico-ideologice.**

— Sînt net împotriva filmelor care nu urmăresc decît scopuri strict comerciale, ne spune Marin Crețu, **și cred că nu este cazul să le oferim telespectatorului nostru. Pentru că „succesul" lor constă în folosirea violenței, a crimei, a unor moravuri străine societății noastre.**

— Ce subiecte ați recomanda cineaștilor noștri pentru a le trata în filmele lor ?

— Fără îndoială că în materie de cinematografie sînt gusturi și gusturi, ne răspunde Ion Petrescu. **Categoriile de spectatori sînt diferite și a da fiecăruia ceea ce îl interesează este un lucru foarte greu. Dar, mai presus de orice gusturi, cred că filmul are datoria să cultive anumite sentimente și concepții, pe care le-aș numi, de bază. Este vorba în primul rînd de dragostea față de partid și de patrie. N-am priceput niciodată „minunea" care se produce în unele filme în care eroii trăiesc splendid, fără să muncească. Avem nevoie de filme care să vorbească despre oameni care muncesc intens, nu despre cei care se fac că muncesc. Trebuie să sădim la copiii noștri sentimentul respectului față de muncă, tradiția transmiterii meseriei din tată în fiu. Eu sînt mîndru că fiul meu lucrează alături de mine, în aceeași uzină.**

Cred că poate fi folosit cu mai multă tărie filmul satiric la adresa acelor elemente cărora le place să trăiască în postura de paraziți sociali. Preferăm aceste filme comediilor gratuite, desprinse de viață, cărora unii critici am văzut că le spun că sînt „spumoase". Despre ce fel de spumă e vorba ? Se știe doar că spuma se transformă repede în nimic.

— În această privință, intervine Victor Capotă, **cred că și televiziunea poate face mai mult. Ea are avantajul că, prin gama largă de genuri, poate ține permanent trează atenția asupra acestor probleme. E salutară introducerea unor noi seriale, românești. Sperăm că vor fi de bună calitate.**

Trebuie să spun, de asemenea, că în ciuda unor lipsuri inerente, filmul nostru istoric a dobîndit succese evidente și că trebuie să continuăm a-i lustra prin film trecutul nostru plin de glorie, ca și prezentul.

— Cinematografia noastră, spune, în continuare, Marin Crețu, **poate contribui la întărirea, în rîndurile tineretului, a curajului, a bărbăției, a abnegației în îndeplinirea unor obiective, a unor idealuri. Cînd spun acestea, mă gîndesc la secvențele filmate ale expediției noastre recente din Africa și la multe alte subiecte cu acțiuni îndrăznețe. Aventura, în acest caz, capătă o altă înfățișare, iar aceste filme de aventuri nu pot avea decît un caracter educativ, în afară de latura lor informativă, documentară.**

— Pretindem de la cinematografie, spune în încheiere strungarul Ion Petrescu, **să pună în practică îndrumările date cu claritate de secretarul general al partidului, oferindu-ne creații în care să simțim pulsul vieții noastre, eforturile ce le facem pentru a construi noua societate. Aș dori ca filmul să ajute la formarea conștiinței socialiste, să mă ajute pe mine, ca părinte, în educarea fiilor mei, să mă ajute, pe mine, cetățean, în îndeplinirea sarcinilor obștești, să ne ajute pe toți, în rezolvarea atîtor sarcini ce ni le ridică actuala etapă a construcției socialiste, vasta activitate educativă ce trebuie desfășurată în rîndul maselor.**

CONST. SIRBU

Concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească

„MAMAIA '71"

Ca și acum doi ani, concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească „Mamaia 1971" are loc la Constanța. Vremea capricioasă, din ultimele zile, a obligat pe organizatori să mute locul de desfășurare a acestei manifestări tradiționale în sala teatrului constănțean de dramă și comedie și să amîne începerea concursului cu o zi. Instabilitatea vremii n-a scăzut însă interesul publicului. Amatorii genului se precipită în jurul locului de desfășurare a concursului asaltînd soliștii preferați pentru a le solicita fotografii și autografe. Biletele de intrare puse în vînzare s-au epuizat imediat, așa că singura consolare o constituie micul ecran. Comitetul de organizare a festivalului s-a gîndit însă și la turiștii de pe litoral, care doresc să asculte pe „viu" muzica ușoară românească. Astfel, în cele mai mari localuri din Mamaia vor avea loc recitaluri susținute de soliștii care iau parte la concurs.

Interesul manifestat față de concursul național de muzică ușoară românească a început însă mult mai de mult, în etapele eliminatorii la care au participat 70 de tineri interpreți și nu mai puțin de 300 de melodii. Pentru finala care a început aseară s-au selecționat 24 de melodii și 17 interpreți.

George Enache, Mirabela Dauer, Mircea Bibac, Dida Drăgan, Mihai Constantinescu, Manuela Doncilă, Viorel Baltag, Stela Enache și Petre Geambașu, s-au numărat printre primii pe podiumul concurenților, interpretînd tot în primă audiție cele 12 melodii semnate de Aurel Manolache, Alexandru Mandi, Ion Cristinoiu, H. Mălineanu, Edmond Deda și alți compozitori.

În programul de simbătă seara figurează alte 12 melodii inedite, precum și următorii tineri concurenți : George Răpcău, Camelia Schneider, Cornel Constantiniu, Olimpia Panciu, Valentin Caltut, Anca Dimitriu, Nicolae Suciu și Ana Petria.

Melodiile prezentate în concurs la Constanța, sînt interpretate de cunoscuți soliști ai muzicii ușoare românești : Margareta Pîslaru, Gică Petrescu, Aurelian Andreescu, Dan Spătaru, Marina Voica, Sergiu Cioiu, Jean Păunescu, Doina Spătaru și alții.

Atît concursul de creație cît și cel de interpretare beneficiază de concursul unei valoroase formații : orchestra de estradă a radioteleviziunii, sub conducerea dirijorului Sile Dinicu.

Duminică seara în cadrul concertului festiv vom cunoaște numele laureaților, la desemnarea cîștigătorilor, ținîndu-se seama și de aprecierile publicului spectator prin fișe de sondaj. Să sperăm că multe din melodiile lansate pe litoral vor deveni șlagăre, iar tinerii soliști premiați vor intra în rîndul interpreților noștri preferați.

Ion POPOVICI

Cupa Europei

Cei trei reprezentanți ai țării noastre

Cupa Intercontinent

CUM A CÎȘTIGAT ECHIPA ROMÂNIEI „CUPA EUROPEI"

de George SBÂRCEA

Creat la impulsul Expoziției Mondiale din 1958 de la Bruxelles, Festivalul internațional de interpretare a cîntecului de muzică ușoară de la Knokke a ajuns, în acest an, la cea de-a treisprezecea sa ediție. El a promovat, în edițiile anterioare, nu numai artiști de talent din țările participante, ci și echipe de cîte cinci cîntăreți. Spre a prilejui o întruntare cît mai largă, la scară continentală, în locul celor șase țări, cîte au participat pînă acum la competiție, din acest an s-a redus numărul cîntăreților fiecărei echipe la trei, sporind în schimb, de la șase la nouă, numărul țărilor invitate la Knokke.

Pentru prima oară, România a fost prezentă, prin echipa ei, la festivalul belgian. Le-a revenit Aurei Urziceanu, Mihaelei Mihai și lui Aurelian Andreescu misiunea dificilă de a trezi interesul publicului, al presei belgiene și internaționale, punînd în mișcare juriul alcătuit din personalități ale radioteleviziunilor din nouă țări. Încrederea noastră, a celor care i-am ales pe cîntăreți, ca și îndoiala străinilor care nu-i cunoșteau încă, le-a dat curajul necesar spre a încerca să cucerească simpatiile tuturor și să învingă.

A fost, în cele șase seri de concurs de pe scena Cazinoului din Knokke, o întrecere deosebit de strînsă și emoționantă. Aparatele electronice, prin care juriul și-a exprimat sentințele — cu puncte de la 0 la 10, acordate nu numai parcimonios, dar și cu ispita continuă de a păstra o rezervă cît mai mare pentru propria echipă — au întreținut o atmosferă permanentă de „meci", astfel că tensiunea a crescut de la o echipă la alta și seară după seară.

Dacă interpreții români s-au bucurat de la prima lor apariție de simpatiile spontane ale publicului și presei, cărora li s-au adăugat, treptat, aprecierile juriului, aceasta se datorează calităților lor reale. Cu o intuiție desăvîrșită, ce se acomodează neîncetat pieselor cîntate, cu o flexibilitate uimitoare a expresiei și, nu în ultimul rînd, cu vocea sa de largă cuprindere, Aura Urziceanu a fost socotită „surpriza și revelația" nu numai a acestei ediții, ci a întregului festival pentru „Cupa Europei" de la înființarea lui — după opinia lui Frans Janssens, cronicarul ziarului de limbă flamandă *Gazet van Antwerpen*. Printr-o generoasă înțelegere a cîntecelor românești și a stilului șansonetei franceze, prin sinceritate și trăire — încît ziarul belgian de limbă franceză *Le Soir* afirma că *„Elle est vraie"* ! — Mihaela Mihai a devenit, de la bun început, favorita publicului francoman, fiind asaltată cu propuneri de concerte și emisiuni televizate din Bruxelles, Luxembourg, Paris, Lille și Monte Carlo. Aurelian Andreescu, la rîndul său, cu inclinații certe spre lirismul la zi al muzicii ușoare, cu o voce frumos timbrată, a dobîndit puncte egalate numai de puțini dintre concurenții din acest an ai Angliei, Belgiei, Danemarcei, Franței, Italiei, Olandei, R. F. a Germaniei și Spaniei.

Dar altceva mai semnificativ și mai esențial decît calitățile intrinsece fiecărui interpret în parte a hotărît succesul echipei românești : varietatea ei de stiluri, de la cel jazzistic al Aurei Urziceanu, la cîntecul simplu și vibrant al Mihaelei Mihai sau la modernitatea lui Aurelian Andreescu. Datorită acestei varietăți avea să anunțe o revistă flamandă de specialitate : *„Romania kwam, zag en... overwon — România a venit, a văzut și a învins"*. Asta încă înaintea celei de a doua etape, prevestind astfel victoria definitivă a echipei noastre.

Cîștigînd cel mai mare număr de puncte în prima etapă, echipele României, Spaniei (deținătoarea în 1969 și 1970 a trofeului), Angliei și Franței au apărut în fața publicului și a camerelor de televiziune, în Euroviziune, pentru cea de a doua etapă, fiind situate de juriu, în etapa finală, în ordinea : România = 89 puncte, Spania și Anglia, cîte 81 puncte fiecare *(ex equo)* și Franța = 76 puncte.

Aurei Urziceanu i s-a atribuit și premiul special al Presei Internaționale, după ce echipa românească a cucerit „Cupa Europei", iar în super-finala din 15 iulie avea să dobîndească și Cupa Intercontinent, în înfruntarea cu echipa S.U.A. Cupa aceasta importantă a rămas, în acest fel, pentru un an în Europa și în țara noastră.

Prednd Aurei Urziceanu premiul special al Presei Internaționale, președintele Federației ziariștilor din Benelux a spus : „Tonurile cîntăreței române sînt ca niște flăcări, care se împlintă în văzduh și rămîn parcă imobilizate acolo, ca să nu le uităm multă vreme".

A fost o victorie greu cucerită, dar a fost o victorie întemeiată. În clocotul de vînt al landelor flamande, în care s-au perindat, de-a lungul edițiilor anterioare ale festivalului de la Knokke, tineri artiști de prestigiu, ca Udo Jürgens, Alain Barrière, Pia Colombo, Lily Castel, Elaine Delmar, Dova, Conchita Bautista, Ben Cramer, Roy Black, Rossana și Riccardo del Turco, vocile cîntăreților români și cîntecele de muzică ușoară românească au deșteptat ecourile unor frumuseți și gîngășii insuficient cunoscute încă de lumea largă.

Poate de asta, publicul belgian și străin aflat la Knokke a avut față de echipa românească surprinzătoare și delicioase atenții, care au făcut ca, pentru noi, festivalul să se transforme într-o sărbătoare de neuitat.

150 de ani de la nașterea lui Vasile Alecsandri

„CÎNTĂ-MI DAR, IUBITE POET, CÎNTĂ-MI ROMÂNIA..."

de Boris BUZILĂ

De văzut s-au văzut numai o dată, în mai 1845, la Mînjina, domeniul lui Costache Negri, unul din locurile unde încă înainte de 1859, tineri cărturari de pe amîndouă malurile Milcovului, înfăptuiseră „în cuget și-n simțiri" Unirea, ca fii ai unei singure Țări, ai unei Patrii comune.

Cu toate acestea, prietenia dintre Vasile Alecsandri și Nicolae Bălcescu este, în salba de aur a marilor comuniuni spirituale, care au strălucit nu o dată în istoria universală și în propria noastră istorie, un galben de preț, una dintre acele osmoze sufletești cu urmări fertile în viața culturală — și nu numai culturală — a țării, comparabilă într-o epocă mai tîrzie doar cu prietenia dintre Eminescu și Creangă.

Paginile unei corespondențe vibrînd de gîndul înălțător al slujirii patriei cu mijloacele poeziei, păstrează dovada acestei amiciții, încălzită la flacăra idealului comun. „Pentru ce să nu întoarcem dragostea noastră toată asupra unui obiect mare și nepieritor ? — îi scria Bălcescu lui Alecsandri în noiembrie 1847 ; Și ce este mai mare pentru om decît țara sa ? (...) Să întoarcem ceea ce ne-a rămas din dragostea noastră, s-o întoarcem către țara noastră. România va fi iubita noastră. Într-însa și printr-însa să reînnoim și să întărim frăția noastră. Cîntă-mi dar, iubite poet, cîntă-mi România...".

Bălcescu s-a stins peste cinci ani, departe de țara pe care o socotea iubita amîndurora și în numele căreia legaseră amîndoi frăție reînnoită.

Pentru Alecsandri, pentru întreaga generație de scriitori de la 1848, însuflețiți de un patriotism pilduitor pentru toți cei ce au venit după ei, idealul slujirii patriei prin cîntec, dar și prin militantismul de zi cu zi al unei intense trăiri în epocă, al unei contopiri plenare cu idealurile și năzuințele poporului, a rămas un program estetic și cetățenesc.

În numele acestor convingeri poetul va participa intens la pregătirea și declanșarea revoluției de la 1848, va redacta Proclamații și Protestații *împotriva tiraniei, va preconiza îndrăznețe programe reformatoare, sociale și naționale, pentru ca după înfăptuirea Unirii să desfășoare mai departe o bogată muncă obștească, patriotică, în cadrul căreia și strălucita-i carieră diplomatică.*

Recunoaștem adesea în Vasile Alecsandri un cîtor al teatrului românesc, recunoaștere cu trimitere imediată la activitatea de dramaturg a bardului. Nicolae Iorga considera că „Vasile Alecsandri trebuie să fie privit ca adevăratul întemeietor al teatrului românesc original, pus în serviciul unor idei înaintate de regenerare, și prin aceasta ca și prin alegerea și felul de tratare al subiectelor cu adevărat național". Uneori se trece însă cu vederea că Alecsandri, străucit poet liric, a devenit dramaturg nu pentru a-și lărgi paleta de genuri abordate, și așa cît se poate de amplă, ci din aceiași fierbinte rîvnă de a fi folositor țării, poporului, din convingerea că „teatrul românesc s-a făcut pentru public o trebuință atît de neapărată, încît lipsa sa este simțită de toți și mai cu seamă de acei care înțeleg puternica înriurire a teatrului asupra societății". Se știe că pentru a face din această convingere a sa un instrument concret de acțiune, Alecsandri a stăruit în 1854 să-i fie încredințată direcția teatrului românesc din Iași. Menirea teatrului, arăta scriitorul în cererea adresată domnitorului Grigore Ghica, „este de a lovi în relele obiceiuri care fac față în societate și de a pune în ivală faptele strălucite a istoriei patriei și simțirile cele mai nobile ale omenirii". Cît timp se va găsi la conducerea acestei instituții Alecsandri va demonstra prin repertoriul promovat o exemplară concordanță între vorbe și fapte.

Și tot în aceiași vreme, și tot călăuzit de dorința de a-și pune talentul în slujba țării, a compatrioților săi, vocația de întemeietor a lui Vasile Alecsandri își va găsi împlinire și pe tărîmul, atît de pauper pe atunci, al publicisticii culturale, întemeind „România literară" (sintem în 1854—1855, cînd numele de mai tîrziu și de astăzi al țării era doar un program de luptă și un ideal), revistă destinată, în chip cu totul semnificativ publicului cititor din țările românești.

Dacă, după cuvintele lui Eminescu „prin tot ce a scris [Vasile Alecsandri] se simte că umblă una din acele suflări răcoritoare care suflă după vîrfurile cele mai înalte", suflu a cărei obîrșie marele său emul și urmaș o găsea în izvoarele limpezi ale poeziei populare, prin tot ce a înfăptuit poetul, prozatorul, dramaturgul, omul politic cu vederi înaintate bate un suflu amintind deopotrivă aerul înmiresmat și tare al Carpaților, suflul dragostei de patrie. Ca scriitor și cetățean, pătruns de această dragoste, de conștiința îndatoririlor cu care îl investeau apartenența la acest pămînt, la vremea în care trăia Alecsandri și-a făcut pe deplin datoria, încît și astăzi la 150 de ani de la nașterea sa și la 81 de ani de la trecerea sa din viață, nu încetează să rămînă un exemplu.

Camera de lucru a poetului

„Un înaintaș model pentru urmașii săi de astăzi, scriitorii comuniști — spunea în cadrul unei adunări festive consacrate lui Alecsandri un reprezentant al breslei pe care a onorat-o poetul, — a scriitorilor cărora li se cere de asemenea, să cînte frumusețile patriei de astăzi, să-i înfățișeze pe oamenii epocii pe care o străbatem, să combată pe cei ce rămîn în urmă și pe cei ce ne împiedică în munca noastră. Cu alte cuvinte, tot ceea ce făcea la timpul său, cu mijloacele și cu inzestrarea sa bardul din Mircești. Dar pe deasupra să facă și un pas mai departe — arăta același vorbitor — să servească educației comuniste a poporului român".

Cu Florica Bradu despre:

TURNEELE ANSAMBLURILOR „BIHORUL" și „LIOARA"

Reîntoarsă recent din turneu cu ansamblurile folclorice „Bihorul" în Belgia și „Lioara" în R.F.G., cunoscuta noastră cîntăreață de muzică populară a avut amabilitatea de a răspunde cîtorva întrebări.

— Florica Bradu, cărui fapt se datoresc cele două prezențe artistice românești ?

— În primul rînd, datorită frumuseții folclorului românesc care are foarte mulți admiratori în străinătate. Ansamblul „Bihorul" a ajuns la Izegem (Belgia) după ce cu doi ani în urmă se impusese la festivalul de la Schoten (Belgia). Iar ansamblul „Lioara" după ce evoluase cu succes la un festival din R. S. F. Iugoslavia. Organizatorii întîlnirilor folclorice internaționale din acest an ne-au invitat după ce ne vizionaseră spectacolele anterioare.

— Printre vestile care au venit din Belgia a fost și declarația primarului din Izegem, Staf Nyffels, care spunea : „Această seară a fost o adevărată sărbătoare a folclorului ... Toți artiștii au fost minunați dar trebuie să spun că pentru români nu găsesc decît un cuvînt: FANTASTIC !".

— A fost, ca să spun așa, prima recunoaștere oficială a intîietății noastre.

— Cum a evoluat pe scenă și în fața spectatorilor ansamblul „Bihorul" ?

— La festival în prima seară, am avut o participare de 20 minute, ca toate formațiile. După aceea, în mod excepțional, grupului român i s-a cerut o contribuție de 30 de minute și i s-a acordat cinstea încheierii spectacolelor. La marea gală de încheiere a festivalului am fost programați cu un spectacol de două ore împreună cu grupul american. Pentru o simplă informare precizez că spectacolul a durat trei ore și jumătate, deoarece multe din numerele prezentate au fost bisate. La ultimul spectacol toată sala a cîntat cu noi. S-a strigat apoi minute în șir : „Bravo România".

— Bănuiesc că și presa a oglindit succesele artiștilor români.

— Să știți că nu exagerez de loc cînd spun că în fiecare zi a apărut cîte un substanțial articol despre ansamblul nostru. Ziarele, radioul și televiziunea ne-au consacrat spații largi. Am să dau spre exemplificare cîteva citate din presa belgiană : Pe prima pagină a ziarului „De Veekbode" un apreciat comentator muzical scria : „Românii sînt de o muzicalitate perfectă, de o spontaneitate strălucitoare". În suplimentul aceluiași ziar se spunea : „Nu există un grup mai vesel și mai simpatic la cel de-al IV-lea Festival internațional de la Izegem ca românii. Și explicabil, pe de o parte pentru marele lor succes, pe de altă parte pentru primirea deosebită acordată de locuitorii orașului. Acest grup este reprezentantul unei țări prospere și al unei culturi foarte vechi...". La fel de elogios au scris și ziarele „Het Wekelijks Nieuws" și „Het Niuwsblab".

— Și „Lioara" în R. F. a Germaniei ?

— Ansamblul „Lioara", al tineretului din Oradea, a participat la un festival la care erau prezente ansambluri din 16 țări. Impresiile încă nu-mi sînt prea bine ordonate. Dar pot să spun că și aici succesul a fost deosebit. Dacă v-aș spune că întotdeauna „Lioara" încheia spectacolele festivalului, dacă v-aș spune că la programul de închidere ansamblul român a fost singurul căruia nu i s-a fixat o limită de timp, ar fi puțin. Cronicarii au făcut aprecieri extrem de elogioase la adresa noastră, a țării noastre.

— Care au fost principalii adversari ai ansamblurilor noastre la supremație ?

— Mă iertați dacă nu voi prelua un cuvînt cu un atît de pronunțat caracter ... sportiv pentru cei ce s-au străduit să reprezinte folclorul, sufletul atîtor popoare ? Dar pentru a evidenția succesele românești voi spune că ele s-au obținut în contextul participării unor ansambluri de prestigiu în Belgia : al studenților din S.U.A., care își încheia la Izegem un turneu de aproape trei luni în Europa, al grupului austriac încununat de cîteva premii internaționale și altele. În R.F.G. : un ansamblu din R. P. Ungară, apoi din Spania, Norvegia și alte țări europene. Arta noastră populară își-a cîștigat astfel noi aprecieri de prestigiu.

M. PETRE

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 25 IULIE

PROGRAMUL I: 8,30 Sport și sănătate; 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viața satului; 11,15 A doua ediție a Festivalului de muzică de cameră — Brașov 1971; 11,45 Moment muzical cu violonistul George Carabulea; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Muzică din operete ; 13,00 Emisiune în limba maghiară ; 14,30 POST-MERIDIAN : Sport; 16,00 Magazin; 18,10 Planeta giganților ; 19,00 Vetre folclorice; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnalul ; 20,10 Orașul cu clopote de nisip — Mediaș; 20,25 Desene animate; 20,40 Concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească — Mamaia 1971 (Interviziune). Concertul laureaților ; 21,40 Film artistic. Patrula. Premieră pe țară; 23,03 Telejurnal

PROGRAMUL II: 20,10 Reîntîlnire cu Daniela și Așchiuță; 20,30 Timpurile cetății — despre vestigiile Dăbîcăi transilvănene; 20,40 Seară de teatru: „Minunata pantofărească" de F. Garcia Lorca. 21,40 Buletin de știri; 21,45 Muzică ușoară; 22,00 Săptămîna culturală ; 22,10 Planeta giganților (II).

LUNI 26 IULIE

18,00 „Cîntăm patria și partidul" 18,20 Scena. Turneul teatral; 18,45 Stop-cadru; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Roman foileton : Roșu și negru (II) ; 21,00 Oameni și fapte; 21,10 Steaua fără nume (muzică populară) ; 22,10 Imagini din Cuba ; 22,35 Telejurnal ; 22,45 Telesport.

MARȚI 27 IULIE

PROGRAMUL I: 18,00 Vasile Alecsandri — simbol al poetului patriot. Seară de versuri; 18,20 Toate pînzele sus ! ; 19,05 Breviar juridic ; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Dinamica societății românești; 20,40 Cîntă pentru dv. Ioana Cristea și Emil Gavriș; 20,50 Seară de teatru: „Ion Anapoda", comedie de George Mihail-Zamfirescu; 22,25 Recital Anda Călugăreanu ; 22,40 telejurnal.

PROGRAMUL II: 20,10 Recitalul violonistului Virgil Simonis; 20,30 Reportaj-anchetă. Vitrinele — o problemă a esteticii urbanistice ; 20,50 Moment folcloric; 21,00 Universitaria. Studenți pe șantiere !; 21,15 Blocnotes; 21,25 Buletin de știri și sport; 21,30 Cronica literară; 21,45 Muzică ușoară românească; 22,10 Film serial: „Atragem focul asupra noastră" (II).

MIERCURI 28 IULIE

18,00 „Ex-terra '71"; 18,25 „Mult e dulce și frumoasă"... 18,40 Confruntări ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Reflector; 20,25 Telecinemateca: „Nimeni nu știe nimic"; 21,40 Recitalul baritonului Octav Enigărescu; 21,55 Teleglob: Amazonia peruană; 22,10 Ecourile vacanței. Film muzical ; 22,50 Telejurnal.

JOI 29 IULIE

PROGRAMUL I: 17,00 Emisiune în limba maghiară. Azi județul Brașov ; 18,30 La volan ; 18,50 Timp și anotimp în agricultură; 19,10 Pentru sănătatea dv. 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,10 Pagini corale ; 20,30 „Unul dintre noi". Scenariu TV de Radu Bădilă; 21,15 Melodii și jocuri populare ; 21,35 Aparențe și realități în lumea capitalului ; 21,50 Sub cupola circului : 22,10 Interpreta săptămînii : Angela Similea : 22,35 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 20,00 Punct-contrapunct ; 20,50 Buletin de știri; 20,55 Biblioteca pentru toți. 21,15 Film artistic: „Cele patru zile ale orașului Neapole".

VINERI 30 IULIE

17,00 Cupa vacanței: Emisiune pentru școlari; 18,00 Cămînul: 18,50 Lumea copiilor ; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal și sport; 20,10 Șapte zile în țară. 20,25 Cîntă Irina Micuț; 20,40 Pagini umoristice ; Pădurea spînzuraților (II); 22,20 Program muzical realizat de televiziunea din R.D.G. ; 22,45 Telejurnal

SÎMBĂTĂ 31 IULIE

16,15 Emisiune în limba germană; 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți !; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal și sport; 20,00 Teleenciclopedia; 21,00 Săptămîna internațională ; 21,15 Primul film serial realizat de televiziunea română: „Urmărirea"; 22,05 Concertul naistului Gheorghe Zamfir ; 22,35 Telejurnal; 22,45 Telesport ; 23,00 Recital Dova.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

LUNGIMI DE UNDĂ DIFERITE

de Nicolae LUPU

Un om politic britanic spunea în urmă cu citva timp că guvernul Statelor Unite sprijină intrarea Angliei în Piața comună sau cel puțin asta era impresia lui după convorbiri purtate cu oficialitățile americane. Se pare însă că realitatea tinde să repete — cu alte date și la altă scară — un episod mai vechi petrecut în relațiile anglo-americane. În timpul ultimului război mondial, după îndelungi discuții, Churchill era convins că obținuse sprijinul generalului american Marshall pentru anularea planurilor de deschidere a celui de-al doilea front în Franța și inițierea în schimb a unei acțiuni asemănătoare pornind din sud. După luni de zile, o convorbire particulară cu Marshall dezvăluie că de fapt Churchill a interpretat greșit cele spuse de interlocutorul său american.

De astă-dată neînțelegerea privește deschiderea unui „front economic". Pentru că așa este considerată la Washington intrarea Angliei în Piața comună. Omul politic menționat la început și alții ca el au considerat că peste ocean, de unde au venit adîtea sfaturi pro-comunitare, evenimentul va fi salutat cu salve de bucurie. Iată însă că în locul lor a fost difuzată declarația unuia din consilierii Casei Albe, Fred Bergsten, care afirmă : „Există acum o mai mare înțelegere a dezavantajelor economice create Statelor Unite de lărgirea Pieței comune și mai puțin entuziasm pentru cîștigurile politice probabile". Cum explică un ziarist englez această neînțelegere sau, poate, schimbarea la față americană ?

William Millinship arată în Observer : „Anglia se îndreaptă spre Europa într-o vreme cînd creșterea presiunilor protecționiste în Statele Unite dă naștere la discuții despre posibilitatea unui război comercial. Un număr de factori contribuie la subminarea încrederii de sine americane. Primul îl reprezintă stagnarea economiei și nivelul înalt al șomajului. În același timp, americanii constată că ei nu mai domină lumea comercială și că au de făcut față unei acerbe competiții din partea Europei și Japoniei. Reacția la marele dezastru din Vietnam s-a unit cu șocul provocat de marele deficit al balanței de plăți și cu turburările dolarului pentru a încuraja adînca nemulțumire față de tot felul de combinații externe".

Așadar, o neînțelegere bazată pe rațiuni mai profunde, diagnostic care de altfel poate fi aplicat și în cazul lipsei de comunicare dintre Churchill și Marshall în legătură cu cel de-al doilea front. Interese și viziuni diferite acționau pe lungimi de undă care nu coincideau.

Va fi interesant de urmărit ce efecte practice va avea noul mod de a privi Europa Occidentală și Piața comună, de către S.U.A., asupra relațiilor interoccidentale. Un lucru este cert : aprehensiunile americane vor naște reacții asemănătoare în Europa Occidentală, ceea ce va crea noi limite faimoasei viziuni atlantice, care a umplut în trecut cu figuri de stil discursurile multor oameni politici occidentali.

...LA WASHINGTON este inițiată o legislație specială pentru a se permite reținerea pentru tratament, în cadrul armatei, a militarilor americani din Vietnamul de sud ce urmează să fie eliberați și sînt consumatori de stupefiante.

...IN COMISIA pentru afaceri externe a Camerei reprezentanților, John Monagan propune un amendament la legea ajutorului pentru străinătate, preconizînd măsuri împotriva țărilor care nu acționează pentru a reprima traficul de narcotice spre S.U.A. „Amendamentul Monagan" vizează țările aliate ale Statelor Unite din sud-estul asiatic.

...CONFERINȚĂ DE PRESĂ la Departamentul de stat. D-na Barbara Watson, administrator la Biroul de afaceri consulare, îi avertizează pe turiștii americani asupra riscurilor pe care și le-ar asuma procurîndu-și droguri peste hotare. La sfîrșitul lunii mai, 747 cetățeni americani se aflau închiși în străinătate pentru delict în materie de stupefiante.

...AGENȚIA France Press transmite din Washington : „Ofensivă diplomatică americană în cadrul luptei împotriva traficului de droguri". Eagle Krogh, consilier prezidențial, și dr. Jerome Jaffe, șeful noii agenții federale de combatere a abuzului de droguri, întreprind misiuni în mai multe țări din Extremul Orient, în Franța, Turcia, Liban, pentru a obține sprijin în acțiunile de reprimare a contrabandei cu stupefiante.

AM CITAT DOAR CITEVA SECVENȚE din actualitatea campaniei anti-drog aflată, de cîteva săptămîni, într-o efervescență încă nemaiintîlnită în S.U.A.. Pînă de curînd, avertismentele împotriva amplorii folosirii narcoticelor erau — deși cu note de senzațional — încă destul de răzlețe. Experți ai poliției semnalau raportul direct proporțional dintre mărirea numărului de narcomani și creșterea criminalității. Medici atrăgeau atenția asupra consecințelor dezastruoase pe care consumul de droguri îl are asupra organismului uman. Sociologi încercau să analizeze cauzele social-politice ale pervertirii, prin stupefiante, a unor categorii ale tineretului american. Publiciști întreprindeau anchete pentru a găsi aspecte inedite și relevante ale „beției albe", cum i se mai spune consumului de droguri. Dar erau semnale de alertă încă izolate, în plus erau citeodată și combătute fățiș ; revista „Newsweek" a publicat în septembrie 1970 un articol în care preconiza deschis legalizarea consumului de marijuana, un drog din familia Cannabisului. Dar, cu începere de la mijlocul lunii iunie, aprecierile privind proporțiile și pericolele „beției albe" s-au schimbat semnificativ. Problema a devenit atît de gravă încît a determinat abordarea ei de către administrație ca o problemă de cea mai mare urgență.

MESAJUL ADRESAT CONGRESULUI de către președintele S.U.A. — în care sînt preconizate măsuri de combatere a flagelului narcoticelor, a adus astfel în fața opiniei publice americane cîteva concluzii asupra unor realități grave pe care mulți preferau pînă acum să le ignore. Cităm din mesaj : Problema abuzului de droguri „a dobîndit dimensiunile unei situații naționale urgente" ; „Dacă nu putem distruge amenințarea drogurilor în America, este cert că cu timpul ele ne vor distruge pe noi" ; „Costul financiar al obișnuinței cu stupefiante este de peste două miliarde dolari anual, dar acest cost poate fi cel puțin evaluat. Costul uman nu poate fi evaluat" ; „Trebuie lansat „un program coordonat asupra unei probleme naționale" ; „America este cel mai mare consumator de heroină dintre națiunile lumii... Consumul de heroină reprezintă astăzi în America forma de obișnuință cu drogurile cea mai distructivă din punct de vedere social. Heroina este o realitate de viață și o cauză a morții unui număr tot mai mare de cetățeni din America". „În orașul New York mai multe persoane între 15 și 35 de ani mor din cauza stupefiantelor decît datorită oricăror cauze" ; „Un aspect deosebit de descurajator al acestei probleme îl constituie soldații americani din Vietnam care au folosit droguri" ; „Consumul de narcotice este o problemă care afectează atît trupul cît și sufletul Americii... Primejdia narcoticelor care se manifestă în rîndul poporului nostru îi înfricoșează efectiv pe mulți americani. Ea apare pe nesimțite în cămine, îi distruge pe copii, ajunge la vecini, și subminează fibra comunității...".

ELEMENTE NOI LA DOSARUL „BEȚIEI ALBE"

Cinci cetățeni americani în închisoarea Algeciras din Madrid, așteptînd procesul. Ei au fost prinși avînd asupra lor hașiș..

CARE SINT FAPTELE care determină aceste concluzii grave ? Vom cita doar cîteva din cele pe care le relatează presa americană. Zilnic, la New York trei oameni mor din cauza stupefiantelor. Numărul narcomanilor din metropolă este evaluat la 100 000. La Los Angeles și Cleveland același drog este consumat de cîte 25 000 de persoane. Numărul militarilor americani din Vietnam care au devenit narcomani se ridică la 30 000. După unele evaluări, 20 milioane de americani consumă marijuana, 300 000 heroină, 200 000 hașiș, cocaină și alte stupefiante. Pentru cei mai mulți, costul drogului depășește cu mult posibilitățile de cumpărare. Pentru a-l obține, toxicomanii cad pradă violenței, devin ușor victime ale lumii criminale. În căutare disperată de bani, ei fură, se dedau la tîlhării, ajung să ucidă. „Beția albă" înseamnă, după clipe de euforie, o trezire cu suferințe cumplite, un organism din ce în ce mai bolnav, voință anihilată, prăbușire fizică și morală pe care viciul drogului o duce pînă la extrem. Și, în ultimă instanță, moartea timpurie. În 1960 la New York au fost înregistrate 200 decese datorate stupefiantelor. În 1970, cifra a crescut la peste 1 000. Mulți îngroașă rîndurile traficanților și încep să recruteze, la rîndul lor, adepți ai „beției albe". Un adevărat carusel al degradării umane, al distrugerii sănătății și al părăsirii premature a vieții, o tragedie pentru cei apropiați. Un carusel în al cărui vîrtej au început în ultimii ani să fie atrași pînă și copii... În fața comisiei de anchetă a parlamentului statului New York, a compărut cu cîtva timp în urmă elevul Ralph de Jesus, în vîrstă de 12 ani. El a povestit cum într-un an de zile a parcurs drumul de la o țigară de marijuana la heroină. Pentru a-și procura bani pentru heroină, el începuse să vîndă doze de heroină colegilor de școală. Cînd nu a avut bani, nu a ezitat să fure. Din fericire, a fost prins la timp și internat într-un centru de dezintoxicare. Mai poate fi salvat.

CU PUȚIN TIMP înainte de prezentarea în Congres a mesajului prezidențial privitor la droguri, atenția opiniei publice a fost atrasă de cîteva crime neobișnuite comise într-o casă din Detroit. Patru femei și trei bărbați au fost găsiți uciși, iar o femeie grav rănită. În cameră — stupefiante. Aceste asasinate, care au ridicat la 25 cifra crimelor din anul 1971, legate de traficul de droguri, a atras atenția asupra a ceea ce se petrece în Detroit. La o populație de circa două milioane de locuitori sînt circa 20 000 toxicomani. Traficul de droguri este controlat de bande de gangsteri bine organizate, care asigură vînzarea drogurilor la... domiciliu, cumpărătorii fiind obligați să le consume pe loc (măsura este menită să îngreuneze intervenția poliției și să depisteze eventualii agenți trimiși pe urmele traficanților).

CE DETERMINĂ recurgerea la narcotice ? În mesajul prezidențial prezentat Congresului, există o scurtă referire la „confuzia, deziluzia și disperarea care determină pe unii oameni, îndeosebi pe tineri, să facă uz de narcotice și droguri primejdioase". În alte lucrări sînt analizate mai pe larg cauzele căderii în toxicomanie. Bolnavii aflați în tratament în centrele speciale de dezintoxicare vorbesc despre realitățile sociale care i-au împins în brațele „beției albe". Despre nedreptățile flagrante ale unei lumi în care milioane de oameni se zbat în mizerie — în așa-numitele „zone de sărăcie" ale Americii — despre spectrul șomajului și neliniștea pentru ziua de mîine, despre discriminarea rasială, despre marile probleme care frămîntă societatea capitalistă și pe care false poleieli încearcă să le estompeze. Toxicomani care au început să se dedea viciului narcoticelor în Vietnam au povestit despre nevoia pe care au resimțit-o ca să poată alunga frica de a fi ucis pentru o cauză care nu e a lor, ca să găsească posibilitatea de a evada din realitatea înconjurătoare a unei agresiuni generatoare de atrocități și la care sînt părtași, de a alunga depresiunea, dezamăgirea, disperarea, prăbușirea morală.

...IAR ACESTEA sînt elemente care nu pot fi ignorate de dosarul „beției albe"...

U. VĂLUREANU

De prin toate colțurile

Între 5 și 12 septembrie a.c. va avea loc ediția de toamnă a tradiționalului Tîrg de la Leipzig. Pe scurt despre această ediție: vor participa 55 de țări, vor expune 6 500 de firme. În afară de țara gazdă vor fi prezente alte 12 țări socialiste. Un număr de 15 țări în curs de dezvoltare vor expune produse alimentare, de artizanat etc. Numărul țărilor capitaliste din Europa și din afara „bătrînului" continent participante va fi de 27. Vor participa pentru prima oară Tanzania și Singapore. În imagine : vedere din Leipzig.

CU MAI BINE de o sută de ani în urmă niște navigatori au lăsat pe o insulă pustie din largul Oceanului Indian — Miladummadulu — cîteva pisici. Insula era pustie în sensul că nu trăiau acolo oameni. Trăiau însă acolo animale mici, păsări. Pisicile s-au înmulțit și puse pe trai bun au exterminat păsările și animalele ce se găseau din abundență. Pînă la urmă, în căutare de hrană, pisicile insulare s-au deprins să înoate, să se scufunde și să prindă pește.

MUZEUL de istorie naturală din Varna și-a îmbogățit, de curînd, colecția sa cu un număr apreciabil de specii noi. Este vorba despre 2 000 de specii aparținînd faunei exotice a litoralului cuban (Marea Caraibilor), oferite în dar de fostul campion de box al Bulgariei, Stavri Batchvarov, actualmente antrenor în Cuba. Interesant este faptul că Batchvarov este originar din... Varna.

O BUNICUȚĂ din Ural, în vîrstă de 78 de ani, Ana Stefanova Tasskin, a înființat un club pentru tinerii vînători, cărora le „predă" toate tainele vînătoarei de urși. În viața ei, bunicuța, a omorît nu mai puțin de 30 de urși. Cei 17 tineri elevi o apreciază mult și nu lipsesc niciodată de la cursuri.

ENGLEZOAICELE au început să poarte în loc de umbrelă păr împermeabil din material plastic. Așa cel puțin nu poți uita umbrela pe undeva...

BAKCHA AL SABEI, iranian, s-a căsătorit și acum are un copil de un an. Faptul n-ar fi senzațional dacă tatăl n-ar avea 140 de ani. S-a pus la început în dubiu vîrsta dar documentele vorbesc clar că ultima soție a murit în 1911 (acum 60 de ani) și că primul său copil are astăzi 87 de ani.

ȘOMERUL Giovanni De Martino, în vîrstă de 25 de ani, tatăl disperat a trei copii s-a hotărît să-și vîndă ochii pentru a-și ajuta familia. Un portughez, Joachim de Oliveira Ramalho, este dispus să-și cedeze un rinichi în schimbul unui ochi. Primul se află într-o situație tragică, al doilea vrea să dovedească faptul că poți face bine și pe această cale.

Se acreditează ideea că savanții sînt distrați. Preocupați de problemele dificile ale cercetării este posibil să-și uite la aeroport chiar și bagajele. În speță, un elefant. Lucrurile nu sînt chiar așa. Walter Sensen nu este un savant dar a uitat. Mai bine zis, a vrut să uite. Își comandase din Tailanda un pui de elefant pentru grădina sa zoologică. Îl comandase cu o greutate și o înălțime precise. Nu trebuia să depășească înălțimea de 1,25 m. Iar cel primit avea cu 17 cm mai mult. E drept aceasta echivala cu o diferență destul de mare la „biletul de avion". Lufthansa l-a găzduit pe micuțul pahiderm într-o boxă de cal, hrănindu-l cu banane, legume, chifle și fin. Timp de o săptămînă „Jumbo" a acceptat să fie răsfățat de compania de aviație. Mai mult nu a mai putut aștepta deoarece W. Sensen a trebuit să achite și „camera la hotel" și „întreținerea" pe tot acest timp. Exportatorul din Tailanda pretinde că încurcătura s-a ivit din faptul că Jumbo a... crescut pe drum.

ASTĂZI, PE LOCURILE UNDE SE RECONSTRUIEȘTE CASTELUL VARȘOVIEI

Timp de șase secole, castelul regal din Varșovia a fost martor la numeroase evenimente istorice de o deosebită importanță și la tragedia unei națiuni. Monumentul acesta al istoriei și culturii poloneze, de mai multe ori restaurat și mărit, care a rezistat tuturor furtunilor istoriei, a fost bombardat și incendiat de naziști, în timpul celui de-al doilea război mondial. Pe locul unde fusese amplasat castelul, nu mai rămăsese decît un zid salvat, nu se știe cum.

Dar castelul își va relua locul. Nu de mult, s-a hotărît reconstruirea castelului, simbol al tradiției naționale. El va renaște, aidoma celui de odinioară, datorită eforturilor conjugate ale tuturor locuitorilor Poloniei.

Pentru a înțelege mai bine atașamentul poporului pentru acest edificiu, să apelăm puțin la istoria sa care nu a fost mai puțin zbuciumată decît cea a țării căreia îi aparține. Istoria castelului a început în secolul al XIII-lea. A fost la început castelul de lemn al prinților de Mazovia. Mărit și înfrumusețat pentru a primi cum se cuvine pe regii Poloniei, care se opreau în acest loc în timpul călătoriilor lor, castelul a devenit, în secolul XIV, o reședință regală, sediu al puterii supreme de stat și loc de deliberare a Dietei poloneze. Una dintre ultimele sesiuni ale Dietei, cea din 3 mai 1792, dintre cele 149 ținute în castel, a fost destinată votării Constituției cu un pronunțat caracter progresist.

Perioada cea mai înfloritoare din istoria castelului a stat sub semnul înnoirilor introduse de ultimul rege al Poloniei, Stanislas August Poniatowski. Schimbări în arhitectura clădirii și a interioarelor bogat ornamentate, alcătuirea unei colecții de 2 200 tablouri celebre, a unui cabinet de gravuri și de medalii, sculpturi, statui în bronz, lucrături în lemn, mobilă prețioasă, ceasornice, toate lucruri de mare rafinament, de autentică valoare artistică, au făcut din castelul Varșoviei, unde se țineau faimoasele adunări de fiecare joi, cu reprezentanții de seamă ai științei și artei, centrul vieții politice și culturale. Castelul a rămas, în continuare, centru al puterii de stat și muzeu plin de colecții prețioase.

Al doilea război mondial a adus tragicul moment al distrugerii. Bombardat, incendiat, despuiat de operele sale de artă cele mai prețioase, castelul a suferit urmările operei de distrugere fascistă. O mină de patrioți, lucrători la Muzeul național, conduși de profesorul Stanislaw Lorenz, au transferat, în ciuda pericolului și a greutăților, o parte din obiectele prețioase pe care le-au mai putut salva.

În ajunul înfrîngerii, fasciștii germani au aruncat castelul în aer. Castelul nu mai există. Dar a rămas dragostea poporului pentru această mărturie a istoriei sale naționale. Avînd adeziunea întregului popor, hotărîrea de reconstruire a castelului a fost urmată de alcătuirea unui fond social, ce se constituie prin participarea fiecăruia, fond care crește de la o zi la alta. Se lucrează din plin la elaborarea proiectelor, iar autorii lor au anunțat că zidurile castelului vor fi înălțate pînă la acoperiș, în anul 1974.

K. GIERLINSKA
(Agenția poloneză „Interpress").

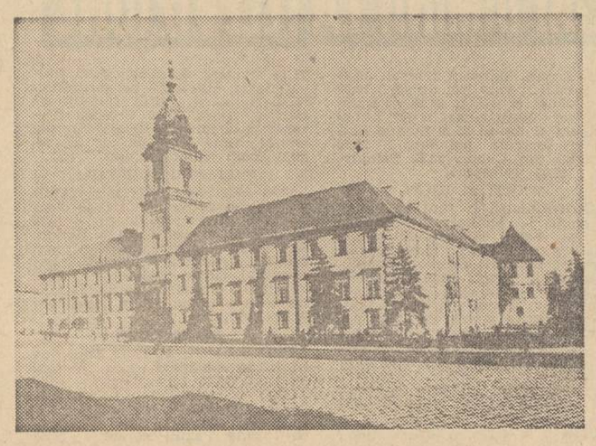

Așa cum arăta castelul înainte de a fi distrus

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ȘERPII VENINOȘI AU SCĂPAT DIN CUȘCĂ!

Cîțiva șerpi veninoși scapă din cușcă punînd în pericol viața oamenilor. Alarmați, pompierii intervin. Descoperiți, șerpii sînt „prinși" cu ajutorul unui extinctor cu bioxid de carbon al cărui jet a refrigerat instantaneu periculoasele reptile.

Standul „W" al Tîrgului din Paris cuprinde printre alte atracții și cîteva exemplare de șerpi veninoși, extrem de primejdioși. Unii, sînt chiar numiți șerpii-minut, deoarece după cîteva clipe de la mușcătură victima cade ca electrocutată.

Venind să le asigure hrana cotidiană, prezentatorul șerpilor a văzut negru în fața ochilor. Cuprins de emoție, a crezut în prima clipă că este victima unei halucinații vizuale. Șerpii dispăruseră. Imensa lor colivie era acum goală.

Cum reușiseră aceste puternice și primejdioase reptile să dispară din culcușul lor ? Fugării puteau face în drumul lor zeci, chiar sute de victime omenești. O simplă mușcătură și...

Omul s-a repezit la primul telefon public și a alertat pompierii.

— Alo, pompierii ? Șerpii veninoși au izbutit să iasă din cușca lor. Veniți urgent la standul „W" din Tîrgul din Paris !

Pompierii, veți gîndi dumneavoastră, de ce tocmai pompierii ? Ei au rolul de a stinge incendiile și nu de a prinde imensii șerpi veninoși.

Aici trebuie să facem o mică paranteză, pentru a vă informa că pompierii francezi, în afară de pregătirea lor contra ravagiilor flăcărilor, sînt instruiți și au un întreg „arsenal" de salvare și pentru alte cazuri dificile, pe care omul obișnuit nu le poate rezolva.

Cu mult simț de prevedere, luînd toate precauțiile necesare, sosiți la fața locului, curajoșii pompieri au vrut să realizeze un record : să prindă vii pe primejdioșii „fugari". Era oare posibil ? Șerpii se plimbau nestingheriți prin curtea Tîrgului.

Ingeniozitatea căpitanului de pompieri era cunoscută și admirată de întreaga echipă. De altfel, și în acest caz, a avut o idee genială, plecînd de la cunoașterea „preferințelor" șerpilor veninoși. Știa că fugarilor le place mai presus de orice, căldura. Deci — a hotărît el — îi vom refrigera.

Zis și făcut. Au folosit un extinctor cu bioxid de carbon și au proiectat furtunul asupra adversarilor. În fața privirii înmărmurite de groază și de admirație a prezentatorului, căpitanul s-a apropiat de șerpi și cu mult sînge rece a pus mîna pe ei. Erau înțepeniți, ca niște ramuri de copaci tropicali. Păreau intrați în hibernare.

Așezați din nou în locuința lor, o imensă colivie de sticlă încălzită electric, fugarii au prins după cîteva minute, viață. Au început să se miște lenevos, căscînd ca după un somn îndelungat, desmorțindu-și trupul înțepenit.

Întîmplarea s-a petrecut recent la Paris.

PEȘTELE... ARHEOLOG!

Într-o zi un tînăr a pescuit cu harponul un somn de cîteva kilograme. Acasă, lama cuțitului s-a oprit în ceva tare. Nu mică a fost mirarea celor de față cînd pe podea au căzut cîteva monede de aur, o adevărată comoară. Specialiștii numismați au constatat că monedele aflate în burta peștelui erau din secolul al VII-lea.

Iuri își iubea îndeletnicirea cu pasiune. De altfel, încă de mic copil, tatăl său îl lua — cînd pleca mai înainte de revărsatul zorilor — cu el la pescuit. Iuri privea cu nesaț nesfîrșitul apei. Era fericit. Apoi prindea să se uite, la început curios, la mîinile dibace, la meșteșugul desăvîrșit pe care-l stăpînea tatăl. La întrebări i se răspundea cu blîndețe, dar hotărît, arătîndu-i-se ce rost are fiecare mișcare, fiecare manevră. Iuri era mîndru că e fiu de pescar. I se părea — și avea chiar dreptate — că a înfrunta forțele naturii, a le stăpîni, este o dovadă de un mare curaj. Și încă din anii lui fragezi a hotărît să urmeze aceeași cale : să fie pescar. De altfel, el reprezenta a cincea generație de oameni vînjoși, fără teamă, dotați cu o mare cutezanță întru întîmpinarea oricărei primejdii, toți pescari.

★

Iuri era acum un tînăr puternic care străbătuse toate meleagurile Uzbekistanului. Se specializase în prinderea peștilor cu cangele, cu harponul. Aceasta cerea mult sînge rece, dîbăcie și un ochi sigur.

În ziua aceea, apele riului îi apăreau mai limpezi, mai curate decît oricînd. Plecase la pescuit pentru nevoile casei. Înainte de a trage ușa după el, îi promisese soției că îi va aduce un pește „grozav", mare și gustos pentru cină. Și s-a ținut de cuvînt. Încă mai mult decît crezuse. Peștele a fost într-adevăr „grozav".

Un somon voinic, de cîteva kilograme nu era chiar un lucru atît de neinsemnat. Dar cînd gospodina a prins cuțitul și a început să curețe peștele, lama s-a lovit de ceva tare. Ciudat. A împins cu putere platoșa cuțitului, care parcă se împiedica de ceva metalic, care-i sta în cale. Chiar zgomotul făcut de cuțit avea un sunet neobișnuit.

— Iuri, vino să vezi ce pește ciudat mi-ai adus. Nu pot să-l curăț.

Tînărul s-a ridicat calm de la locul lui de lîngă vatră și a prins peștele în mîinile sale puternice. Cuțitul era pe masă. Dar mai înainte a vrut să se convingă care este pricina care o supăra pe nevastă. A palpat ușurel burta peștelui, asemeni unui medic. Și într-adevăr, a simțit prezența unui corp nemaiîntîlnit. Ceva tare, metalic. Parcă erau mai multe obiecte.

Ce putea fi oare ? Cînd a deschis burta peștelui cu mai multă forță decît o făcuse soția, au căzut pe jos, cu zgomot, cîteva monede de aur pe care tînărul pescar nu le mai văzuse niciodată pînă atunci. Pe ele erau gravate semne străine, o scriitură pe care nu o putea de cifra precum și niște chipuri nemaiîntîlnite.

Nedumerit, le-a spălat frumos și a pornit spre profesorul din sat, la bătrînul lui învățător, care cunoștea multe taine.

Acesta a rămas uimit. Îmbujorat de emoție, a rostit :

— Nu știam că te ocupi și de arheologie. Unde le-ai găsit ? La ce adîncime ai făcut săpăturile ?

Cînd Iuri i-a relatat întîmplarea cu somonul, profesorul a rămas uimit. Nu putea pricepe cum un pește din zilele noastre poate avea în burta lui monede datînd de cel puțin zece-douăsprezece veacuri ! Pești nu trăiesc atît de mult...

Povestea s-a lămurit spre marea satisfacție a specialiștilor la care au fost duse monedele, experți arheologi în mumismatică.

Monedele aflate în burta peștelui erau din secolul al VII-lea. În acea epocă, caravanele care mergeau înspre Indii, Iran și Afganistan trebuiau ca în drumul lor să treacă riul înot. Pe atunci nu erau poduri care să lege cele două îndepărtate maluri ale fluviului. Desigur că o cămilă încărcată cu tot soiul de comori, printre care și multe monede de aur, din cauza marii poveri se dusese la fund, se înecase.

Treisprezece secole mai tîrziu un somon pofticios, trecînd pe lîngă comoară a vrut să înghită cîteva monede. Ce gust, veți zice dv ! Dar această stranie întîmplare va duce la descoperirea străvechii comori. Au început cercetările în vederea aflării locului exact unde se găsește comoara învăluită de ape.

Iuri e fericit. Modesta lui îndeletnicire, iubita lui îndeletnicire, a contribuit la restabilirea unor taine ale istoriei și desigur, la descoperirea unui tezaur deosebit.

S-a petrecut recent în Uzbekistan.

ENDOCRINO-ONCOLOGIE

HORMONII — SUBSTANȚE CANCERIGENE SAU ARME IMPOTRIVA CANCERULUI?

Substanțele hormono-citostatice, o descoperire românească, oferă perspective promițătoare în tratamentul unor tumori canceroase.

Este sigur că niciuna dintre bolile care afectează organismul uman nu a suscitat vreodată un interes atît de general și nu a mobilizat eforturi de cunoaștere și combatere atît de intense ca boala canceroasă. Pentru epoca noastră acest interes este pe deplin legitim, cunoscînd faptul că în țările cu nivel de viață ridicat, cancerul este una dintre cauzele majore de deces, situîndu-se pe locul doi, imediat după bolile cardio-vasculare.

Eforturile făcute nu au rămas însă infructuoase, întrucît știința a progresat considerabil pe calea descoperirii mecanismului de transformare malignă a celulelor, ca și prin îmbogățirea continuă a arsenalului terapeutic. Astăzi medicina reușește să smulgă morții un procent însemnat de bolnavi de cancer, altădată condamnați fără drept de apel.

Cu toate acestea, numeroase aspecte ale bolii rămîn încă incomplet elucidate, în special în domeniul cauzelor primare ale bolii.

Se acreditează din ce în ce mai mult ideea că mecanismul de inducere a tumorilor maligne este complex, implicînd interacțiunea concertată a mai multor factori. Un rol deosebit între acești factori revine stării de rezistență, sau de sensibilitate a organismului, stare în care echilibrul endocrin pare a interveni hotărîtor, cel puțin pentru o anumită categorie de tumori denumite „hormonal dependente". Aceste tumori interesează în primul rînd glandele endocrine, dar și alte organe cum sînt : prostata, sînul, uterul și altele.

Cercetările experimentale făcute pe șoareci au sugerat ipoteza unei acțiuni cancerigene a hormonilor ovarieni (estrogeni). Această ipoteză a apărut și mai plauzibilă cînd s-a observat existența unei asemănări de structură chimică între hormonii estrogeni și unele substanțe chimice cancerigene, obținute prin distilarea huilei.

Extrapolarea la om a datelor obținute la animale nu a dus însă la rezultate comparabile. Într-adevăr, urmărirea îndelungată a unui mare număr de femei, supuse din motive medicale la un tratament cronic cu hormoni estrogeni, nu evidențiază favorizarea cancerului de sîn, fapt care sugerează o reactivitate diferită la om și șoareci față de hormoni, în mecanismul de apariție a tumorilor.

În schimb, influența hormonilor asupra creșterii unor tumori deja apărute a putut fi demonstrată și la om, constituind premisele unei noi metode de tratament a cancerului : „hormonoterapia".

Astfel, încă cu cîteva decenii în urmă s-a observat ameliorarea evoluției concerului mamar prin extirparea ovarelor.

Pe aceeași linie s-a preconizat extirparea și a altor glande endocrine ca suprarenala și hipofiza, a căror secreție hormonală excesivă stimulează proliferarea unor țesuturi maligne.

Pe de altă parte, cunoscîndu-se acțiunea antagonistă a unor hormoni asupra proceselor proliferative s-a încercat administrarea acestora în scop terapeutic. Astfel s-a observat regresia cancerului mamar la om și la animale după administrarea de hormoni masculini (testosteron), sau a cancerului de prostată prin tratament cu hormoni estrogeni.

Evaluarea în timp a efectelor favorabile datorate hormonoterapiei a arătat eficacitatea acestei metode, care produce ameliorări subiective și obiective ale stării suferinzilor aflați în stadii avansate ale bolii și care pot astfel supraviețui perioade importante de timp.

Iată deci că dilema cu care începeam articolul nostru — hormonii : substanțe cancerigene, sau arme împotriva cancerului? — pare a fi clarificată de progresele endocrinologiei moderne, în sensul că dezechilibrul endocrin poate facilita apariția unor tumori hormonal-dependente, în timp ce refacerea echilibrului endocrin, prin înlăturarea surselor hormonale cu activitate secretorie excesivă, sau administrarea de hormoni antagoniști inhibă creșterea tumorii și încetinește, sau chiar oprește evoluția bolii.

O nouă ramură a endocrinologiei relativ recent apărută : „Endocrino-oncologia" studiază cu asiduitate aceste probleme, dorind a contribui la elucidarea și înfrîngerea temutului flagel al omenirii, care este cancerul.

Progrese interesante în acest domeniu au fost obținute recent la Institutul de Endocrinologie „C.I. Parhon" din București. Colectivul alcătuit din Acad. Șt. Milcu și Dr. H. Zimel au preconizat sinteza unor noi compuși anticanceroși prin combinarea de hormoni și substanțe chimice cu efect citotoxic, în intenția de a crește și mai mult efectele favorabile ale hormonilor în combaterea anumitor localizări ale bolii canceroase. În aceste combinații, hormonii joacă rolul de cărăuși specifici ai substanțelor citotoxice către țesuturile tumorale sensibile la hormonii respectivi.

În colaborare cu un grup de chimiști din colectivul de Chimie Organică al Academiei (Ecaterina Ciorănescu, membru corespondent al Academiei și Ing. D. Răileanu) s-a obținut astfel o nouă clasă de substanțe anticanceroase : derivații hormono-citostatici. Una dintre aceste substanțe — un derivat iperitat de stilbestrol (estrogen de sinteză) — s-a dovedit deosebit de activ în combaterea tumorilor de prostată, fiind în curs introducerea sa în tratamentul curent al acestei afecțiuni.

Dr. Herman ZIMEL
Șeful Sectorului de Studiu al tumorilor la Institutul de Endocrinologie „C. I. Parhon" — București

VULCANII ÎN „HALATE ALBE"

În imagine, un cîudat spital de reumatologie. La Ibusuki, în Japonia, nisipul cald din apropierea regiunii vulcanice este folosit împotriva reumatismului. Aceste japoneze s-au lăsat, după cum se vede, îngropate în... noroi pînă la bărbie și, cu ochii și gura închisă, așteaptă ore întregi efectul binefăcător al terapiei... vulcanice.

Calculatorul electronic privește lumea!

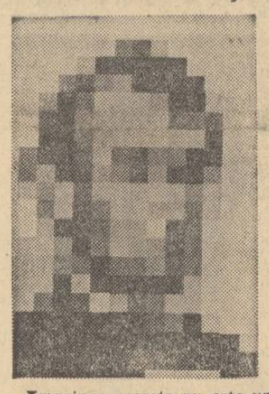

Imaginea aceasta nu este un joc pe care vi-l propune... „colțul distractiv". Este o cercetare științifică, cît se poate de serioasă ce urmărește să definească minimum de informații vizuale posibile, dar astfel ca imaginea să poată fi recunoscută. Aici, imaginea — figura unui personaj binecunoscut — este reprezentată în 200 de pătrate identice dar într-o tonalitate împrumutată din 16 nuanțe diferite de griuri. Aceasta este ușor de transmis. Se pune însă întrebarea dacă destinatarul va putea într-adevăr s-o deslușească.

Aș înțeles desigur că este vorba de punerea la punct a unui sistem de codificare a imaginilor pentru a ușura transmisia, reproducerea și stocarea lor. O mașină poate transmite o imagine după ce a fost descompusă cu mare precizie, dar cu prețul unor circuite complexe, deci costisitoare și într-un timp de tratare a informației mult prea lung pentru graba noastră. Soluția deci: reducerea imaginii ce se transmite la un minimum de semnale. Aceste experiențe de „codificare" a conținutului vizual al imaginilor vor putea folosi la conceperea viitoarelor sisteme de viosiofoane, ca și la punerea la punct a tehnicilor de stocare a imaginilor cu ajutorul calculatoarelor electronice. Așadar, în viitor, calculatorul va memoriza nu numai texte, probleme, cifre ci și... figura dv.!

ECOLOGIE

PAZNICII GRĂDINILOR DE MÎINE: INSECTELE!

Pare un non sens. Insectele, știm, distrug an de an munca multor milioane de oameni, în întreaga lume. Vehiculează maladii. Dar sînt insecte al căror „scop în viață" este să distrugă alte insecte. Iar dacă acestea se întîmplă să fie inamicii omului, atunci „vînătorii" sînt angajați de partea omului.

Utilizarea luptei biologice pentru protecția „hranei de mîine a omenirii" începe să se impună. Motivele ? E o soluție cu mult mai economică decît insecticidele și oferă poate cel mai apreciat avantaj : NU POLUEAZĂ. Cîteva exemple servesc ca argumente. În partea centrală a Americii, prețul luptei împotriva dăunătorilor bumbacului este astăzi egal dacă nu ceva mai mare decît chiar venitul culturii ! În schimb în Madagascar o societate care produce 50 000 de tone de zahăr pe an a reușit să obțină un plus de 2 000 de tone datorită „serviciilor" aduse de un minuscul himenopter — Apanteles flavipes. Din cauza insuficientei cunoașteri în ecologie, cele mai bune rezultate în lupta biologică au fost înregistrate în medii de viață relativ simple și mai mult sau mai puțin închise, restrînse, căci aici este posibil să fie cunoscuți toți factorii — notează Danièle Belloy într-un articol publicat ae revista „Science et Vie" și de la care ne-am luat aceste informații. În Elveția grădinarii introduc pe loturile de zarzavaturi un himenopter — Encarsia formosa — care să vîneze musca albă a serelor și o insectă — Phytoseiulus riegel — „dispusă" să „curețe" o altă insectă dăunătoare... din aceeași familie. Și este de notat că acești „vînători" din lumea insectelor se pot obține de la o firmă... de insecticide, dar care s-a reprofilat, în parte. În Mauritania, o regiune aproape seacă, cu monocultură de curmali, a fost „asanată" prin lansarea unor gărgărițe (coccinele) anumite... În insulele Fidji s-au obținut frumoase succese de același fel în plantațiile de cocotieri.

Bilanțul : s-a putut observa că începînd cu sfîrșitul secolului trecut, acolo unde s-a practicat acest fel de luptă împotriva dăunătorilor s-au înregistrat vreo zece reușite perfecte și definitive ; vreo zece cazuri care necesită lansări periodice sau „invazii" masive ; vreo zece cazuri unde este nevoie să se îmbine lupta biologică și lupta chimică.

Un ultim exemplu, ce se menționează, aparține domeniului maladiilor bacteriene sau virale, provocate. Bacillus thuringiensis, comercializat, întrebuințat în U.R.S.S., în S.U.A. și Franța. Caracteristica : se răspîndește cu aceeași ușurință ca aceea a pesticidelor clasice pentru a proteja pădurile și viile împotriva omizilor mîncătoare de frunze, dar prezentînd o mare selectivitate, astfel că ele sînt complet inofensive pentru alte specii și pentru animalele superioare.

Evident, nu se poate încă renunța complet la lupta chimică. Se preconizează însă — și se recomandă — o folosire mai rațională, mai echilibrată. În caz de nevoie și nu și „pentru eventualitatea că...", adică un fel de asigurare împotriva dăunătorilor. În unele regiuni s-a putut astfel reduce costul tratamentului cu insecticide într-o proporție de 70%. Un pomicultor din valea Ronului, înscris la stația de Avertizări agricole din Avignon, a putut să-și reducă intervențiile phitosanitare la jumătate.

Este fără îndoială tulburătoare posibilitatea de a proteja pădurile, viile, grădinile de zarzavat lansînd miniaturalii vînători pe urma tot atît de miniaturalelor insecte devoratoare. În locul D.D.T.-urilor, un „pumn" de gărgărițe la atac ! Și ele pornesc să distrugă puricii frunzelor imediat ce ies din ouă. Încă în stadiu de larvă. Dar atunci ne-am întreba : de ce ezită încă cei interesați ? De ce o astfel de soluție a fost adeseori ridiculizată, sau oricum considerată utopică ? Problemele desigur nu sînt puține și nici simple. Gîndiți-vă că este nevoie în primul rînd să știi și să găsești inamicul natural al devoratorului pe care vrei să-l elimini. În al doilea rînd, trebuie să ai la dispoziție un număr considerabil de asemenea insecte-vînători. Or, condițiile climatice din zonele temperate, capricioase cum le cunoaștem, nu sînt întotdeauna favorabile... favoriților noștri. În al treilea rînd — se arată — trebuie văzut dacă tratamentele chimice, de care încă nu ne putem dispensa pentru restul dăunătorilor, nu sînt nocive și pentru insectele „noastre". Apoi, este bine să nu se afle în regiune un hiper-parazit care să ne vîneze vînătorii... Dar toate aceste contraargumente vor trebui rezolvate.

Pentru că, în lumea întreagă,

în ciuda diferitelor tratamente aplicate, astăzi se înregistrează 30% pierderi. Numai în S.U.A. insectele dăunătoare distrug în fiecare an munca unui milion de oameni. În America Latină pierderile ating 40% din producție. În Africa, evaluările făcute după recoltă se cifrează la aproximativ 30% pierderi... ș.a.m.d. De aci, deci, concluzia : necesitatea unei lupte îndîrjite împotriva dăunătorilor, a bolilor plantelor, a buruienilor și, în același timp o „cursă contra cronometru" pentru a mări suprafețele cultivate, producția, sursele de hrană. În 1985 planeta va număra 4 725 de milioane de oameni.

ȘI-AU SCHIMBAT... ADRESA

Pe „buletinul de identitate" al păsărilor, animalelor, insectelor, era pînă nu de mult scris cu certitudine locul de naștere. Astăzi, la multe dintre ele vechea indicație trebuie corectată. O musculiță de fructe — Ceratitis capitata, originară din Africa occidentală, a „cucerit lumea" datorită traficului comercial. Și cine ar mai putea spune, fără teamă de a greși, din ce loc anume „vine".

Acest cocoș elegant se refugiase în Alpi după ultima glaciațiune. Dar l-a atras nordul Europei, deși clima era mai aspră. Și aci și-a cucerit și „gloria" devenind un admirat „cocoș de munte".

Un „pescăruș" sau Fulmar care la origine era o pasăre arctică. Dezvoltarea pescuitului în mare i-a oferit o șansă pe care n-a vrut s-o scape. Și iată-l devenind în ultimul deceniu „locuitor de baștină" de pe coastele Bretaniei.

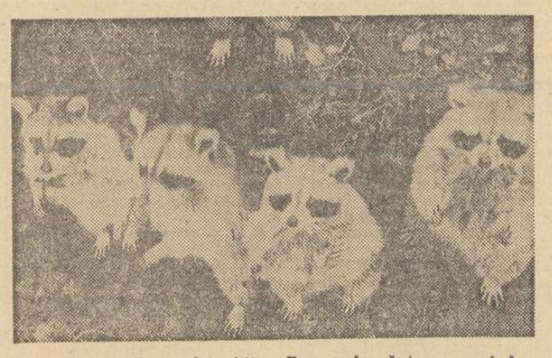

Șoarece carnivor, deosebit de cunoscut dincolo de Atlantic, din cauza fizionomiei comice și mai ales a faptului că obișnuiește să-și spele mîncarea. Spălătorul a ajuns în R. F. a Germaniei și de aci a început peregrinările în Europa în căutarea unui domiciliu. A fost capturat în Olanda și în Franța. Bineînțeles preferă „locuințele" cu apă curgătoare căci, oriunde, în America sau în Europa, igiena trebuie respectată.

POLUARE

MĂRILE ȘI OCEANELE LUMII SÎNT ÎN PERICOL?

Emblema oficială a Conferinței Națiunilor Unite asupra mediului Înconjurător ce va avea loc la Stockholm, 5–16 iunie 1972

În fiecare an, trei milioane tone de petrol infestează apele mărilor ! O concentrație de 5 la sută de hidrocarburi în mediul marin poate distruge toate organismele vii pentru mai multă vreme. Pretutindeni oamenii se mobilizează împotriva acestei amenințări. Toate țările lumii sînt chemate să colaboreze pentru protejarea Vieții.

Emoția și prejudiciile considerabile înregistrate în urma naufragierii petrolierului „Torrey Cannyon" și a defectării unei platforme de foraj situată în Golful Mexic nu au putut fi uitate ; mai ales pentru că ele constituie exemple elocvente, cele mai ample maree negre din istoria recentă a poluării apelor cu petrol. **În fiecare an, trei milioane tone de petrol infestează apele mărilor !** Mari cantități de păcură sînt deversate în adîncuri de navele care transportă petrol în tot cursul anului, în timpul deșertării încărcăturii și, apoi, cînd se face „toaleta" bazinelor ce au adăpostit țițeiul. Aceste operațiuni se efectuează, în mod frecvent, în larg, dar nu prea departe de țărmuri. Cantitatea de petrol transportată crește de la an la an, și evident, crește și cantitatea țițeiului rezidual aruncat în mări.

Actualmente, un număr mare de petroliere, multe dintre ele cu un deplasament de peste 200 000 tone, brăzdează în lung și în lat Oceanul planetar. Există din punct de vedere tehnic posibilitatea construirii unor superpetroliere cu o capacitate de 500 000 și chiar de 1 000 000 de tone ? Desigur ! afirmă specialiștii. Dar ce se va întîmpla dacă asemenea nave ale viitorului apropiat ar suferi avarii și din pîntecele lor pachidermice s-ar scurge întreaga încărcătură de țiței ? Ar fi greu de imaginat amploarea catastrofei.

În afară de aceasta, se prefigurează și o altă amenințare : cea a exploatării pe scară din ce în ce mai largă a zăcămintelor petrolifere submarine. În ciuda multiplelor precauțiuni luate, a perfecționării instalațiilor de extracție, puțurile pot scăpa de sub control și mii de tone de hidrocarburi se pot răspîndi în mări. O concentrație de numai 5 % de hidrocarburi în mediul marin este suficientă pentru a distruge toate organismele vii — plancton, alge, scoici, pești, timp de mai multe luni.

POLUARE INDUSTRIALĂ — Vărsarea în rîuri, fluvii și mări a deșeurilor industriale și portuare provoacă o infestare chimică și bacteriană care nu este mai puțin nocivă decît poluarea petrolieră. Ea sporește continuu. Reziduurile industriale fiind cărate inevitabil în mări, și tîrînd cu ele umbra morții, contribuie la poluarea mai cu seamă a litoralului învecinat estuarelor. Și astfel populațiile situate în aceste zone sînt afectate în mod serios. Plăjile sînt transformate rapid în adevărate mocirle, culturile de stridii și scoici contaminate, zonele de pescuit compromise, flora și fauna maritimă infestată — fără a mai socoti alte pierderi, deloc neinsemnate, pricinuite activității turistice, pescarilor, acvaculturii.

POLUAREA RADIOACTIVĂ. — Un alt pericol al poluării mărilor și oceanelor se profilează tot mai pregnant. Este vorba despre infestarea radioactivă generată de imersiunea pe fundurile marine a deșeurilor nucleare provenite de la reactoare cu centralele atomice. Ca o măsură de securitate, pentru a împiedica iradierea zonei unde au fost depozitate, aceste deșeuri sînt închise în butoaie speciale, din beton sau oțel. Înmulțirea acestor conteinere și mai ales un eventual accident, deloc imposibil, riscă să provoace o gravă contaminare, cu efecte dezastruoase pentru flora și fauna marină.

Depozitarea armelor chimice și biologice învechite în adîncurile oceanelor pune în pericol echilibrul biologic natural. În vara trecută, în largul coastelor Floridei, 418 conteinere din beton, conținînd recipiente cu gaze toxice învechite, adevărate sicrie ale morții, au fost „îngropate" în adîncuri împreună cu nava „Le baron Russel Briggs", din ordinul Pentagonului.

Pot fi garantate asemenea procedee de înlăturare a deșeurilor radioactive și a gazelor letale ? Experții susțin că nu. Odată ajunse la o adîncime de peste 2 000 m, ele devin practic imponderabile și, sub influența curenților abisali, pot „călători" în derivă, iar deplasarea nu va putea fi cunoscută.

În fața acestor pericole evidente de poluare, protejarea mărilor și oceanelor nu mai poate fi aminată. Dacă infestarea oceanelor va continua în ritmul actual, arăta cunoscutul savant Jacques Piccard, în cadrul unei reuniuni FAO, aceasta ar putea duce la asfixierea tuturor formelor de viață marină. De aceea **este nevoie de o adevărată strategie mondială împotriva poluării.** Este nevoie și de o legislație universală severă antipoluantă, care să meargă pînă acolo încît să aplice sancțiuni drastice celor vinovați de vătămarea mediului ambiant. **Cooperarea tuturor statelor Terrei la elaborarea și aplicarea unor programe de acțiune eficiente este singura modalitate de a preveni și controla poluarea mărilor. Pentru că protejarea mediului marin înseamnă, de fapt, protejarea omului.**

Dumitru FILIP

Fructele în locul medicamentelor

Recent, la întîlnirea Asociației medicilor din Franța, Institutul pentru studierea plantelor și fructelor din Marsilia a prezentat o interesantă comunicare despre administrarea în unele boli a fructelor în locul medicamentelor. Cercetările din ultimul deceniu au demonstrat că fructele sînt un remediu deosebit de eficient în tratamentul mai multor boli. În comunicarea la care ne referim, sînt exemplificate acțiunile unor fructe asupra unei serii de boli.

Caisele ajută la înmulțirea globulelor roșii. Bogate în vitamina B, ele întăresc toate celulele din organism. Desigur, sînt de preferat caisele proaspete, dar au eficiență și cele uscate care înainte de folosire trebuie ținute cîteva ore în apă. Potrivit părerii mai multor medici, coacăzele negre **acționează favorabil asupra artritei. Coacăzele sînt, totodată, și un bun diuretic. Împotriva anghinei, a durerilor de gît, a ușoarelor tulburări pulmonare se recomandă murele, în special siropul de mure. Pentru bolile provocate de colibacili, un bun remediu îl constituie** perele, **care trebuie luate înaintea meselor. Prunele uscate sînt cunoscute în toată lumea prin acțiunea lor împotriva constipației. Pentru a le mări eficacitatea, e bine să se combine cu caise uscate, în modul următor : în fiecare seară se pun în apă caldă, fără zahăr, șapte prune uscate și patru caise uscate. Dimineața se consumă jumătate din acest conținut în locul micului dejun, iar seara, cealaltă jumătate în locul cinei. Durata acestui tratament este de 15—20 de zile, după care intestinele vor funcționa perfect. În cazuri de decalcifiere se recomandă zilnic șase pînă la douăzeci de** migdale **care, pe lîngă faptul că sînt foarte hrănitoare, au proprietatea de a stimula metabolismul calciului și contribuie la asimilarea lui în organism. Migdalele trebuie consumate cu smochine și cu miere. Persoanelor cu tensiune înaltă o cură de lămîi le poate fi de mare ajutor. Se începe cu o jumătate de lămîie pe zi, iar la două sau trei zile se mai adaugă cîte o jumătate pînă se ajunge la opt lămîi pe zi, după care, în același ritm, se scade rația pînă la o jumătate de lămîie. La terminarea curei, sînt recomandabile două sau patru pahare de suc de lămîie, zilnic, în care se adaugă puțină miere. Celor ce suferă de insuficiență hepatică li se recomandă să ia în fiecare dimineață cîteva măsline pe stomacul gol. Este cunoscută acțiunea favorabilă a** pepenelui verde **asupra rinichilor. Aceeași acțiune o au și** cireșele **care mai au și proprietatea de a ajuta la eliminarea pietrei din rinichi. Ca medicament, cireșele se consumă pe stomacul gol. O jumătate de kilogram de** căpșuni, **zilnic, fără zahăr, e un remediu excelent împotriva reumatismului, datorită sărurilor minerale conținute în căpșuni. Ele stimulează imunitatea naturală a organismului în fața microbilor.**

Acestea au fost doar cîteva exemple de fructe-medicamente. Ele trebuie administrate numai după consultarea medicului, deoarece se poate întîmpla ca unele fructe să fie remediu potrivit pentru unele boli, în schimb să fie contraindicate pentru altele.

D. CRISTEA

SOARELE NE E PRIETEN, DAR...

Vacanța trebuie să însemne neapărat și mult soare. În general, soarele ne face bine la toți, dar, să nu uităm, mai există și persoane bolnave care nu-l tolerează și care se pot îmbolnăvi mai rău în urma băilor, mai ales după expuneri brutale la soare.

Vom aminti, de aceea, cîteva reguli în privința expunerilor la soare, care trebuie să fie respectate pentru a profita din plin de efectele lor.

1. Aproape toată lumea are nevoie de radiații ultraviolete pentru a-și păstra sănătatea.

2. Persoanele care nu-și cunosc bine organismul este bine să consulte medicul asupra utilității și lipsei de pericol pentru ele, a radiațiilor ultraviolete.

3. Expunerile la soare trebuie să se înceapă în doze mici. Să se treacă treptat la cantități mai mari.

4. Nu vă grăbiți dimineața, să ajungeți la plajă pentru a prinde răsăritul soarelui decît dacă o faceți pentru poezia momentului. **Numai la două ore de la răsăritul soarelui, ajunge pînă la noi o cantitate de radiații ultraviolete demnă de luat în considerație.** După aceea ele cresc continuu, atingînd un maximum în momentul în care soarele se află la cel mai înalt punct de pe cer (orele 12—13). **Nu se recomandă însă să ne expunem între orele 12—14, din pricina puterii deosebite a soarelui.** După aceste ore, razele încep să scadă. La 1—2 ore înainte de apusul soarelui, radiațiile ultraviolete nu mai influențează eficace organismul.

5. Sensibilitatea pielii la radiații ultraviolete depinde de vîrstă și sex. Dintre bărbați, cei mai sensibili sînt cei între 20—50 ani. Dacă se consideră sensibilitatea acestora egală cu 100, cea a copiilor de 7—12 ani este de 50 la sută, cea a tinerilor între 13—19 ani de 30 la sută iar cea a oamenilor de vîrste între 51 și 91 ani este de 65 la sută. Femeile sînt ceva mai sensibile decît bărbații (cu cca 20 la sută). Aceasta nu înseamnă că rezistența organismului la soare este aceeași cu sensibilitatea pielii. Atențiune, sînt în raport invers : copiii și persoanele în vîrstă sînt mai puțin rezistente totuși la soare.

6. Nu toate regiunile pielii au aceeași sensibilitate. E bine de știut că cea mai sensibilă regiune a corpului la radiațiile ultraviolete este fața anterioară a toracelui, pieptul și de aceea aici, eritemul apare cel mai intens. Urmează în ordine descrescîndă abdomenul, spatele, fața, extremitățile superioare (mîinile și gîtul) și extremitățile inferioare (picioarele). Sensibilitatea feții reprezintă cam 50 la sută din sensibilitatea toracelui iar cea a mîinilor numai 25 la sută din sensibilitatea toracelui. Deci, țineți mai puțin timp descoperite, la începutul plajei, regiunile cele mai sensibile.

7. Raze ultraviolete se află pretutindeni. Nu trebuie să așteptăm neapărat să ajungem la mare pentru a profita de ele.

La munte, cantitatea de radiații ultraviolete este tot atît de mare, ba chiar mai puternică. Dezavantajele sînt legate de climatul mai aspru ; dacă intensitatea radiațiilor ultraviolete este mai mare la un moment dat, constanta lor este mai puțin asigurată. Uneori, temperatura aerului mult mai scăzută, vîntul puternic și rece nu permit expunerea la plajă decît **a persoanelor cu un organism mai călit,** deobicei adulte.

8. Dacă vă petreceți concediul într-o localitate rurală, la rude, prieteni sau oriunde vă găsiți la țară (chiar într-un scurt popas), puteți beneficia de asemenea de o mare cantitate de radiații ultraviolete. Aerul curat de la țară este mai bogat în radiații ultraviolete decît cel al orașelor, deoarece în mediul urban, impuritățile din aer absorb din radiațiile solare.

Amenajați-vă un solar

E bine ca locul ales să aibă o suprafață înclinată către soare, pe un teren deschis, uscat, de preferat pe malul unei ape sau în apropierea altor surse de apă. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească : să fie însorit suficient și bine ventilat. De aceea nu se recomandă amenajarea solarului în mijlocul unei plantații cu arbori deși (chiar dacă vi se pare mai plăcut), într-o curte strîmtă înconjurată de un gard masiv sau înalt, sau în vecinătatea clădirilor compacte și care fac umbră. Amenajările necesare într-un solar sînt în număr redus și se pot realiza cu posibilități minime. Suprafața terenului solarului trebuie să fie acoperită cu nisip sau cu iarbă. În cazul cînd solul este rece sau puțin umed, se vor așeza iarbă uscată și pături. Pe o parte din suprafața solarului trebuie creată posibilitatea de a se face umbră — prin amenajarea unui acoperiș, umbrele, umbra unui pom — astfel încît să nu pătrundă razele solare direct și să existe condiții ca aerul să circule liber. Suprafața însorită va servi, bineînțeles, pentru expunerea la soare ; în cea umbrită ne vom feri, parțial, de o cantitate prea mare de radiații puternice (mai ales la începutul băilor).

In condițiile în care sînteți nevoiți să rămîneți în timpul verii, în oraș, expunerea la soare la stranduri, lacuri, bazine speciale, solariile din balcoane sau de pe terasele clădirilor, nu trebuie neglijată. Comparativ cu atmosfera mării, a muntelui sau a mediului rural, radiațiile ultraviolete sînt mai reduse în atmosfera orașelor. Totuși ele sînt suficiente dacă sînt bine folosite.

Această grijă trebuie să fie permanentă pentru **ca soare să însemne și sănătate.**

Dr. Elena BARNEA
de la Institutul de igienă și sănătate publică

MODA LA MUNTE

1. Rochie cu mînecă și fustă în bie. Un șnur încrucișat marchează talia, continuînd pînă sub piept.

2. Fustă-pantalon purtată cu bluză din bumbac colorat, pe care se pot coase diverse motive decorative din alte materiale.

3. Bluză din material ecosez din bumbac cu revere despicate în față și prinsă cu șnur trasat. În talie, bluza, mai lărgută este prinsă pe o bandă cu elastic. În completare o șapcă mare cu cozoroc. Se poartă la un pantalon într-una din culorile bluzei.

Doina LEVINȚA

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Anunțăm participanții la concursul nostru că citirea și clasificarea buletinelor de răspuns, a rețetelor și a propunerilor trimise de concurenți se apropie de sfîrșit.

Desemnarea cîștigătorilor și festivitatea de premiere vor avea loc în a doua jumătate a lunii august.

Vom anunța din timp locul, ziua și ora exactă, unde reprezentanții revistei noastre și organizatorii concursului se vor putea întîlni cu participanții.

COPIII NOȘTRI ȘI VACANȚA

Este firesc ca după un an de activitate școlară intensă — știm cu toții care sînt cerințele școlii contemporane — să constatăm la copiii noștri fenomene de oboseală. De la bun început trebuie să subliniem că *cel mai bun medicament al oboselii este odihna.* Alături de ea, antrenamentul în activitate și organizarea regimului de viață au o mare importanță pentru preîntîmpinarea oboselii. Deși somnul deține un rol preponderent în combaterea acesteia, nu orice fel de somn este odihnitor. Asigurarea unor condiții igienice în timpul somnului — liniște, aer curat, pat confortabil — este absolut necesară pentru odihnă. Înainte de culcare, este indicat să oferim copiilor condiții de relaxare fizică și psihică care să le creeze o dispoziție agreabilă, de calm, prin plimbări liniștitoare, povestiri iar cina să nu fie prea abundentă deoarece tulbură odihna normală. Chiar dacă somnul este principala formă de odihnă și refacere a forțelor fizice și intelectuale, (12 ore zilnic pentru preșcolari și 9—10 ore pentru elevi) considerăm că greșesc acei părinți care exagerează în a prelungi nejustificat perioadele de somn în timpul vacanței. Uneori, o atare practică generează efecte contrarii scopului urmărit.

Majoritatea cercetătorilor consideră că odihna autentică se realizează prin *îmbinarea rațională dintre somn, ca odihnă pasivă, și odihna activă.* Nu există rețete universal valabile pentru a întocmi programe individuale de vacanță, dar, totuși, dacă copilul a absolvit în bune condițiuni anul de studiu este bine să nu-l aglomerăm cu sarcini școlare, dar nici să nu-i estompăm inițiativele de acest gen. O astfel de dirijare a programului de vacanță depinde atît de particularitățile copilului cît și de interesele și strădaniile părinților.

Pentru înlăturarea oboselii intelectuale a școlarilor să ne îngrijim a le pune la dispoziție un *regim de odihnă satisfăcător* și în același timp *genuri de activități cît mai variate și plăcute,* pe măsura înțelegerii și preocupărilor lor, care să-i disciplineze, să le mărească disponibilitățile emoționale, să le permită îmbogățirea inteligenței și a imaginației.

Pentru elevii care în toamnă au de susținut examene de admitere sau corijențe, împrospătarea și sedimentarea cunoștințelor școlare trebuie organizate în așa fel încît să nu afecteze flagrant trebuințele de odihnă ale copilului. (Să nu se depășească, seara, orele 20).

Cînd există posibilitatea ca întreaga familie să-și petreacă laolaltă o parte din vacanță este bine să nu uităm cîteva cerințe. În primul rînd că *vacanța tuturor,* a părinților ca și a copiilor. *nu înseamnă încetarea preocupărilor educaționale. În calitate de educatori, părinții se găsesc într-o „școală fără vacanță".* Bine procedează acei părinți care impun fără drept de apel formarea deprinderilor sanitare, a celor de ordine în activitatea și în viața din casă și din afara ei. *Indiferent de locul în care se află, copilul este confruntat cu nenumărate influențe, bune sau rele, de aceea nici perioada de vacanță nu trebuie lăsată la voia întîmplării.* Aparența de totală independență pe care orice copil o resimte ca pe o necesitate, obligă părinții la o atentă supraveghere a dorințelor și tendințelor copilului, a încurajării acelora în care vedem virtuți utile evoluției sale intelectuale și morale, o supraveghere a tovarășilor săi de joacă, a calității grupurilor „sezoniere" în care este acceptat și la care aderă.

Este, de asemenea, necesară o cunoaștere a particularităților stării de sănătate a organismului copilului nostru pentru a putea dirija corespunzător opțiunea privind locul în care vrem să ne petrecem concediul și în funcție de cerințele sale. Iată de ce examenul medical care indică sau interzice, să zicem, o cură marină unui copil care a suferit o maladie hepatică, este în acest caz hotărîtor, oricît de mult am îndrăgi marea.

Alcătuirea programului de odihnă și agrement se adaptează preferințelor și capacităților funcționale ale copilului. Pe un copil firav vom evita, desigur, să-l antrenăm la excursii prelungite și obositoare ; unui copil mai agitat îi vom oferi un număr mai redus de ore de expunere solară, decît obișnuim noi. Vom veghea ca *regimul alimentar al copilului să fie administrat în* condițiile unei *igiene riguroase,* știut fiind că zilele de canicule pot favoriza apariția unor tulburări acute în funcțiile digestive. În aceeași ordine de idei, este indicat să avem cu noi mica trusă sanitară, adaptată localității în care ne deplasăm și vîrstei copilului.

Desigur copiii noștri beneficiază din ce în ce mai mult și de posibilitatea de a merge în tabere de copii, pionieri și școlari, la munte sau la mare. Indiferent dacă copilul își petrece o parte a vacanței într-o asemenea ambianță sau își însoțește părinții într-o localitate anume, este bine *să nu se neglijeze nevoia lui de activitate la liberă alegere.* Să nu planificăm în întregime programul pentru copiii mai mici, în special timpul afectat destinderii. Să se rezerve și momente în care copilul va acționa după dorința. Ceea ce trebuie în orice caz subliniat este că părinții sau educatorii care îi înlocuiesc în această perioadă să vegheze „de la distanță" asupra copilului. Nu vom preveni mai bine posibilele situații de accidentare pe o potecă alpină sau pe o porțiune de țărm marin numai chemînd copilul la ordine, numărîndu-i cu glas tare pașii ci mai degrabă obișnuindu-l de mic să-și aprecieze exact forțele și punctul pînă la care „tatonarea necunoscutului" îi poate periclita securitatea persoanei. Așa cum arată și unii autori francezi, educația nu se poate face decît prin experiența personală, nici adultul, nici mediul neputîndu-se substitui în această privință, copilului însuși. A educa un copil, înseamnă deci, a-l ajuta să se educe.

Lucia PIETRARU
psiholog

Băuturi și dulciuri răcoritoare

E cald. În vacanță sau nu, o băutură rece, un dulce răcoritor sînt bine venite. Pentru dumneavoastră sau pentru prietenii cu care veți petrece împreună o seară, vă invităm să alegeți între următoarele propuneri :

COCTEIL CU FRUCTE

Tăiați în bucățele două piersici bine coapte, două caise mari, o lămîie potrivită. Amestecați un litru de vin alb, ușor, dulce cu un pahar (125 g.) de sirop de căpșuni. Turnați amestecul peste fructe. Serviți-l foarte rece. Nu uitați să oferiți și lingurițe.

BĂUTURĂ RECE FĂRĂ ALCOOL

Amestecați un litru de apă sau lapte de la gheață cu 2 dl de sirop de zmeură și cu suc conservat de portocale (o cutie mare). Serviți foarte rece.

LIMONADA

4 lămîi mari și bine coapte. 125 g. zahăr, un sifon, puțină gheață pisată, la dorință cîteva frunze proaspete de mentă.

Cu un cuțit bine ascuțit scoateți coaja lămîilor. Tăiați-o foarte subțire ca să nu ajungeți la partea albă.

Puneți cojile scoase într-un vas împreună cu zahărul și 1/2 litru de apă. Dați în clocot. Acoperiți, lăsați să se răcească. După două ore strecurați, amestecați cu zeama lămîilor bine stoarse și dați la rece. În clipa în care veți servi, amestecate cu sifon și gheață pisată, decorați cu 1—2 frunze de mentă și o felie subțire de lămîie.

ÎNGHEȚATĂ CU LĂMÎIE

Coaja rasă de la o lămîie, 4 gălbenușuri, 125 g. zahăr pudră, 500 g. de frișcă.

Frecați ouăle cu zahărul, pînă ce obțineți o cremă spumoasă. Incorporați coaja rasă de lămîie (folosiți o răzătoare foarte fină). Amestecați totul cu frișcă. Turnați crema în cupe mici (din care o veți servi) și puneți-le în congelatorul frigiderului.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

PROVITAMINELE

Fixarea sărurilor de calciu în oase, necesară creșterii normale a copiilor, se face cu ajutorul vitaminei D_2. În alimentație există o serie de substanțe, apropiate prin compoziția chimică de vitamina D_2 — provitamine — care sub acțiunea radiațiilor ultraviolete se transformă în vitamina D_2.

Iată alimentele al căror conținut este mai bogat în provitamine :

Ficat	40 — 50	*u.i.*/100 g produs	
Unt	40 — 100	„	„
Lapte	2,5— 3,8	„	„
Frișcă	40 — 50	„	„
Gălbenuș de ou	400	„	„
Pește (grăsime)	800 —25 000	„	„

Nu rămîne decît să le folosiți cu generozitate în alimentația copiilor.

* *u.i. = unități internaționale*

PIEPTĂNĂTURI ESTIVALE

În concediu sau nu, vara umblăm mai mult în aer liber, părul este mai mult expus acțiunii soarelui, vîntului, apei. Este, de aceea, mult mai greu să avem o piepteănătură îngrijită.

Un păr scurt trebuie spălat des și, pe cît posibil coafat o dată pe săptămînă. Un păr lung poate fi strîns la spate, într-un nod grațios pentru dimineața sau ridicat spre creștetul capului, lăsîndu-l să cadă în cîteva onduleuri suple, pentru după-amiaza sau seara. Puteți opta pentru una dintre cele două pieptănături reproduse în fotografiile de mai sus, în funcție de preferințe, dar mai ales ținînd seama de armonizarea lor cu forma obrazului dumneavoastră și cu vîrsta.

LUAȚI LOC LA VOLANUL MAȘINII

Să iei loc la volanul mașinii și s-o faci cu decență și chiar cu grație e pentru multe femei care conduc o problemă. Moda actuală înlesnește mișcările dar dacă doriți să cîștigați confort și eleganță urmați tehnica pe care v-o propunem. Ca să urcați : începeți să vă așezați, rotiți-vă apoi pe scaun aducînd spre interior picioarele bine unite. Ca să coborîți : faceți mișcările în sens invers : rotiți picioarele spre exterior și apoi ridicați-vă. Dacă veți încerca și veți persevera gesturile vor deveni repede foarte firești și simple.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Ne scrieți, stimate **I. V. VASIU din Deva** cerînd să intervenim pentru a schimba data examenelor universitare ce au loc la jumătatea lunii septembrie, întrucît trebuind să însoțiți copilul la școală, în clasa I, nu vreți să lipsiți de la acest eveniment familial. Dacă acesta este motivul, el nu poate schimba tinerea unor examene în toată țara, fiindcă măsura nu se poate limita numai la un singur centru universitar. Credem că vă poate înlocui altcineva din familie, dv. urmînd a participa la sesiunea care se ține pe ploaie sau pe vînt. Vă dorim succes și dv. și fiului.

★

Răspunzînd lui **MARIANA GHEORGHE din București** îi comunicăm că examene de diferență se pot de la anul I al liceului de cultură generală la anul II al liceului pedagogic. Dv. nu vă încadrați în această categorie.

★

Vă puteți prezenta la concursul de admitere tov. **FLORIAN MĂDUȚA din Oradea** numai în sesiunea din vară a anului viitor, după ce veți termina stagiul militar.

★

Școli speciale de ghizi nu există, în sensul în care gîndiți dv., tov. **GHEORGHE DUMITRESCU.** Locuind în Constanța și fiind deci aproape de întreprinderile O.N.T.-ului, aveți putința de a cunoaște mai bine decît alții ce se poate și ce nu. E vorba în primul rînd de cunoașterea unei limbi străine de mare circulație. Sînteți pregătit din acest punct de vedere ? Dacă vă pasionează limbile străine, urmați o facultate cu acest profil.

★

Unde poate lucra un absolvent al unei școli post-liceale de stenodactilografie ? La întrebarea dv., tov. **ELENA GEMENIUC din Bazna** vă răspundem : oriunde este nevoie de asemenea cadre specializate, în întreprinderi sau instituții. Vă puteți specializa și în altă limbă decît limba română.

★

N-am auzit, tov. **SILVIU DABA din Denta (Timiș),** să existe undeva în țară o școală de căscadori. Dacă ar exista nu știm ce s-ar face cu absolvenții ei, unde ar fi plasați. Fiindcă, în afară de unele filme, unde mai sînt ceruți căscadorii ? Căutați o profesie productivă, utilă societății.

★

Revenind la un răspuns dat unui cititor, repetăm : nu există o facultate de defectologie și nici o secție care să poarte acest titlu. Există însă la Universitatea din Cluj o secție de psihopedagogie specială, cu durata de studii de patru ani, care pregătește profesori pentru rețeaua școlilor pentru deficienți auditivi, vizuali, mintali sau care să lucreze ca logopezi în centrele logopedice școlare din țară sau în cabinetele medicale de acest fel.

★

Cercetînd nomenclatorul liceelor de specialitate, tov. **E. GRECU din Caransebeș,** vă răspundem : asemenea licee sînt la Galați (str. Mihai Bravu 48) și la Tg. Mureș (str. Vörosmarthy 8). Liceele respective au ca scop formarea cadrelor cu pregătire medie necesară laboratoarelor de tehnică dentară, laboratoarelor clinice, de anatomie patologică ale instituțiilor medicale precum și laboratoarelor inspecțiilor sanitare de stat pentru igienă.

★

Lui DAN DOBRE din Gura Humorului îi răspundem că se poate trece de la liceul de cultură generală la liceele de specialitate numai la începutul anului II cu condiția promovării examenelor de diferență la obiectele prevăzute în planul de învățămînt și al efectuării lucrărilor practice prevăzute în programa școlară a anului I și numai cu acordul prealabil al ambelor licee, în limita locurilor disponibile.

★

Pentru a cunoaște toate detaliile în legătură cu intrarea la facultate, vă sfătuim, tov. **Gh. MARIN din Fetești,** să cumpărați de la chioșcurile de ziare broșura „Admiterea în învățămîntul superior — 1971". Pe tov. **CIUDEA ION din Tg. Mureș** îl îndemnăm de asemenea să se intereseze la chioșcurile de difuzarea presei sau în librării. Va găsi această broșură.

POȘTA

Într-unul din numerele trecute ale revistei am publicat un reportaj în legătură cu succesul de care s-a bucurat comunicarea făcută de delegația de specialiști a țării noastre la congresul internațional de cosmetologie de la Bruxelles. Era vorba despre produsele „Pelobiol" (dintr-o eroare, apărut în articolul nostru sub denumirea de „Felobiol") care valorifică principiile active ale nămolului românesc precum și masca decolorantă.

Am primit la redacție un mare număr de scrisori prin care cititorii ne întrebau cînd vor fi puse în vînzare cele două produse. Ne-am adresat, pentru aceasta, tovarășului **STELIAN BUNESCU,** directorul direcției prestări servicii din U.C.E.C.O.M.. „Pelobiolul, acest valoros produs — ne-a răspuns dînsul — care contribuie după cum au dovedit îndelungatele experimente întreprinse de medici și cosmeticiene, la regenerarea țesuturilor, la înviorarea tenului obosit etc., va intra în producție la sfîrșitul tr. III 1971. Pelobiolul se va aplica în cadrul unora dintre unitățile de cosmetică ale cooperației meșteșugărești, produsul necesitînd o testare prealabilă și o folosire rațională. Același termen de realizare va avea și masca decolorantă".

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

B. POPA — Conțești — județul Olt. *Ați intuit corect : medicul endocrinolog vă poate ajuta. Vă recomandăm policlinica specială cu plată din str. Negustori nr. 1 — București.*

ELVIRA LEONESCU — Constanța. *Buletinul de analiză a sîngelui indică o leucopenie. Un diagnostic corect nu se precizează numai după o leucogramă, ci în colaborare cu un examen clinic și anamnestic minuțios. Deci va trebui să vă examineze medicul specialist în boli interne și vă recomandăm să repetați leucograma.*

G. G. — Brăila. *Vă mulțumim pentru aprecierile și încrederea acordată. Strabismul se poate corecta operator. Din punct de vedere estetic se va obține rezultatul dorit însă acuitatea vizuală nu va reveni la ochiul respectiv, dacă se confirmă diagnosticul de atrofie optică.*

TATIANA NICULESCU — București. *Vă recomandăm un examen la serviciul neurologie și tratament la serviciul balneo-fizio-terapie — spitalul Brîncovenesc.*

I. C. — Brașov. *Vă recomandăm la serviciul ortodonție la clinica de stomatologie — Calea Plevnei — București — unde veți beneficia și de un competent examen logopedic și exerciții de reeducare a limbajului. Pentru deviația de sept, vă adresați specialiștilor clinicii ORL — spitalul Colțea.*

CRISTINA NEMȚESCU — Giurgiu. *Medicul neuropsihiatru vă poate ajuta. Veți beneficia de ședințele de psihoterapie.*

G. N. — Neamț. *Problemele de endrologie (patologie sexuală masculină) nu se pot rezolva prin corespondență. Este obligator un examen clinic la endocrinologie și neuropsihiatrie.*

P. B. Z. — Cluj — *Negram este un preparat antibacterian foarte activ față de majoritatea germenilor gram negativi, în special față de Proteus. Tratamentul se instituie de către medic și evoluția bolii este urmărită atent.*

S. C. — Slobozia — jud. Ialomița *Transpirațiile abundente pot fi în cadrul unei distonii neuro-vegetative. Vă recomandăm preparatul Bergofen și formula unei loțiuni antisudorale:*

acid salicic	*1 gr.*
formol 5%	*25 gr.*
eter	*25 gr.*
acetonă	*10 gr.*
alcool 60°	*50 gr.*

Dr. Ana MURGULEȚ

SĂ CĂLĂTORIM CONFORTABIL

Oricare din noi își dorește acest lucru. Să luăm deci nici prea mult, nici prea puțin și să alegem valizele cele mai potrivite.

● ***Valizele trebuie să fie ușoare și rezistente (atenție la fermoare, închizători, cusături). Două valize mijlocii sînt mai practice decît o valiză mare, greu de mînuit și de preferat unei mulțimi de valijoare, sacoșe și pachete. Să nu uităm că s-ar putea să le transportăm singuri.***

● ***E bine să ne facem din timp o listă a celor necesare.***

● ***În zilele care preced plecarea, vom așeza într-o valiză micile cumpărături făcute cu acest prilej, ca și toate lucrurile mărunte de care ne amintim pe parcurs și pe care adesea, le uităm în ultimul moment (butoni de manșetă, un anume cordon etc.).***

● ***Să luăm neapărat : a)*** o trusă de farmacie *care își va găsi loc în bagajul nostru de mînă și din care nu va lipsi : vata, pansamente, alcool, termometru, o cremă împotriva arsurilor de soare, antinevralgice, vitamina C, un produs împotriva răului de drum și unul necesar în cazul digestiilor dificile. (E necesar sfatul medicului dv.) ; b)* o mică trusă de croitorie, un fier de călcat de voiaj, o trusă de machiaj, un carnet cu adrese, ochelari de soare.

● ***Să ne gîndim și la*** un trusou tip, *pe care îl vom adapta necesităților în funcție de faptul că vom pleca la mare sau munte, că vom trage la hotel sau ne vom instala în camping. El va cuprinde : pentru o femeie : lenjerie de corp (3 schimburi), două cămăși de noapte, un capot, două fuste, o rochie, un pantalon, două-trei bluze nesifonabile, două pulovere ușoare și unul călduros, un șort, batiste, un costum de baie, încălțăminte comodă, o haină de ploaie, unul sau două fulare.*

● Valiza unui bărbat *va conține : trei cămăși de vară, două cămăși clasice ; trei pantaloni (o pereche groși, două perechi subțiri), o vestă sport ; un pulover ; un costum de baie ; două prosoape, o pereche de pantofi, o pereche de sandale, un halat, două pijamale, papuci.*

● ***Dacă intră în plan*** seri la restaurant, la spectacole, bar *etc., va fi luată și îmbrăcăminte corespunzătoare.*

● ***Pentru*** zilele ploioase ***nu vom uita să luăm cărți de citit, cărți de joc, pietre, domino etc.***

● In ajunul plecării *vom aduna pe o masă sau pe pat toate lucrurile necesare. Lista întocmită din timp ne va ajuta să ne păstrăm calmul.*

● ***Să evităm și eventualele riscuri : a) înainte de a închide cutia de pudră o vom acoperi cu o foiță de hîrtie și apoi, vom pune capacul; b) vom înveli colierele de mărgele, cerceii, broșele într-o foiță de mătase, izolîndu-le unele de altele, pentru a evita ca la lovituri repetate să se strice ; c) vom muta pe cît posibil lichidele : demachiantele, apa de colonie, uleiul de soare în flacoane de plastic ; nu se vor sparge și vor fi ușor de transportat ; d) vom tapeta interiorul valizelor pe care le punem într-un port-bagaj de automobil cu o foaie subțire de plastic și vom acoperi cu ea întregul conținut. Praful de pe drum nu se va infiltra înăuntrul bagajelor.***

● ***Ca să cîștigăm cît mai mult spațiu vom fi ingenioase. Vom așeza în pantofi obiecte mici ; coada falsă va călători în interiorul pălăriei de ploaie sau de soare.***

● ***Vom pune lucrurile în valiză cu grijă,*** ca să evităm șifonarea lor.

● Vom aranja pe fundul geamantanului lucrurile grele : *încălțămintea (în pungi de plastic, echilibrîndu-se de fiecare parte), lenjeria, ciorapii și tot ce nu este fragil și șifonabil, totul bine strîns și echilibrat. Vom așeza apoi fustele bine întinse dacă sînt drepte, rulate de-a lungul pliurilor dacă sînt plisate și băgate într-un ciorap vechi. Bluzele se string ca și cămășile bărbătești, dar o bluză delicată se împăturește odată cu un pulover gros, așa ca ea să se afle deasupra. Împletitura moale de dedesubt va împiedica șifonarea bluzei.*

● ***Fulare subțiri bine întinse*** vor separa fiecare strat de vești*minte. La nevoie vom putea* coase fiecare rînd fără să despăturim *hainele.*

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Jocul de șah și alfabetul

Pe drept cuvînt se spune că posibilitățile de combinare ale figurilor pe tabla de șah sînt atît de numeroase, încît nu ne-ar ajunge o viață întreagă pentru a le executa. Dar, să nu se uite că tabla de șah dispune de 64 pătrățele iar numărul figurilor, cele albe, împreună cu cele negre, este 32. Deci, într-adevăr, pot exista posibilități de combinare extraordinar de mari. Deocamdată însă, nu ne propunem să ne ocupăm de posibilitățile jocului de șah, ceea ce, de fapt, o vom face totuși o dată și o dată, ci de cele ale alfabetului, care, ce-i drept, pare mai sărăcăcios.

Excluzînd o serie de litere, puțin uzuale în limba noastră, să presupunem că alfabetul ar avea doar 24 de litere. Dacă v-ar propune cineva să combinați între ele, în toate modurile posibile, cele 24 de litere ale alfabetului, credeți că ați putea-o face destul de repede?

Leonardo da Vinci

De sute de ani, numele lui Leonardo da Vinci (1452—1519) a rămas în istorie. De fapt, dacă ar fi să ne întrebăm ce a fost el, este greu de răspuns, pentru că îl cunoaștem și ca gravor și ca sculptor, bijutier, arhitect, muzicant, pictor, botanist, fiziolog, fizician, mecanic, psiholog, filozof, astronom etc. Puține dintre disciplinele vremii în care a trăit au rămas nestudiate de Leonardo, iar în cele în care a lucrat, a fost novator sau creator. El a lăsat peste 700 de manuscrise, cuprinzînd diverse studii de botanică, fizică, mecanică, psihologie, filozofie, astronomie, precum și un tratat despre pictură.

La Milano, Leonardo a realizat statuia ecvestră a ducelui Francesco Sforza, o sculptură de mari proporții, care din nefericire a fost distrusă și nu s-a mai păstrat decît desenul său. Deși om de mare talent artistic, Leonardo fiind absorbit de multiple preocupări, nu a pictat prea multe tablouri. Știți care sînt creațiile sale picturale cele mai cunoscute?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Careul magic

Pentru a obține rezultatul urmărit, cifrele 1, 2, 3 și 4 pot fi dispuse în modul următor:

1	3	4	2
4	2	1	3
2	4	3	1
3	1	2	4

Se observă că oricum am aduna aceste cifre, pe verticală, pe orizontală sau pe diagonale, rezultatul este egal cu 10. Desigur însă că aceasta nu este singura soluție posibilă. De exemplu, simpla inversare a acestor numere, ca în situația în care am privi desenul într-o oglindă, duce la același rezultat, după cum se remarcă și în pătratul următor.

2	4	3	1
3	1	2	4
1	3	4	2
4	2	1	3

Cu elementele chimice la zi

Elementul chimic cel mai recent descoperit se numește „HAHNIUM". El are numărul de ordine 105 și poartă acest nume în memoria marelui fizician atomist OTTO HAHN. A fost obținut în S.U.A., de un grup de cercetători atomiști.

În prezent se concepe existența unor elemente cu greutăți atomice și mai mari, peste 110 sau 114, care nu așteaptă decît... să fie descoperite! Cînd? E greu de răspuns. Poate nici Einstein n-ar fi știut să răspundă...

POȘTA CITITORILOR

Pentru numărul 707 al revistei, am mai primit scrisori de la cititorii: CRISTIAN EPARU, elev în cl. a VIII-a la Școala generală nr. 11, Baia Mare; PARASCHIV MITRU Timișoara, și CORNEL BRINDA, Lugoj, jud. Timiș, care fac unele completări pe marginea verificării rapide a înmulțirilor. Este adevărat că inversarea cifrelor numărului obținut ca rezultat al înmulțirii va duce tot la cifra 9 prin sumarea cifrelor numărului rezultat, însă astfel de greșeli sînt mult prea grosolane, deci foarte puțin probabile. Sau, cum dă exemplu tov. Mitru, unde la înmulțirea numerelor 135 cu 112, în loc de rezultatul 15 120, presupune că poate să apară 10 125. Este o diferență mult prea mare între 15 120 și 10 125, pentru ca un calculator, oricît de distrat ar fi, să ajungă la un asemenea rezultat.

Firește, dacă vom căuta cu tot dinadinsul noduri în papură, le vom putea găsi la orice. De altfel, pînă și Soarele are pete... Sigur, metoda indicată are și ea părțile sale slabe, deși cu probabilități reduse, însă acest procedeu poate constitui adesea un auxiliar pentru cei care trebuie să execute calcule numeroase.

EMILIAN VOLCINSHI: din Rădăuți: Vi s-a răspuns direct, prin poștă.

VIOREL SPĂTARU, din Brașov: problema propusă nu prea merge. Tocmai la restaurantele dv., din Brașov? Unde s-a mai auzit una ca asta? Doar nu sînt, baruri, cu plată la intrare!

OVIDIU ARDELEAN, elev cl. a IX-a E. Liceul nr. 2, Satu-Mare, jud. Satu-Mare: propunerea este acceptabilă. Se va publica într-un număr viitor. Idem, pentru I. PUFAN și D. TECAR, din București.

DUMITRU COJOCARU, din Turnu Severin: propunerea dv., deși interesantă, nu poate fi publicată, cerînd prea mult spațiu grafic, adică exact de ceea ce nu dispunem. Poate aveți ceva mai „condensat"?

SABIN STEJERAN. Rezița: am primit din partea dv., două cărți poștale cu răspunsul corect la „Pătratul miraculos", publicat mai de mult în această rubrică. Probabil însă că este o neînțelegere: la răspunsurile corecte pe care le primim de la cititori nu se dau premii. Dacă într-adevăr, răspunsurile respective sînt corecte, aveți satisfacția că cunoștințele dv. generale sînt temeinice. Nu este și acesta un cîștig?

Ing. Liviu MACOVEANU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CONSTRUCTORI

ORIZONTAL: Parament — Ab — Aport — Elada — Rame — Gr — Car — Ara — Fruct — B — Tt — Asuda — Pa — Rada — Parmac — Ami — Pe — Tara — Segal — Viran — Nn — Circ — Ipa — Eterne — Nae — Terasamente.

MĂRITE CU LUPA...

ORIZONTAL: C — Papura — Op — Ume — Ev — Arca — Potop — Ariel — Everest — Laa — U — Continent — Balerca — E — Aaro — Vala — U — Nl — Gir — Tron — Tepi — Ia — Mit — Eneus — Roata — Vas — Armăsar.

PĂTRATE EGALE?

A doua din primul rînd cu a treia din rîndul patru (de la stînga la dreapta).

PATRU VOLUME

Volume D, N, P și V.

„N-am copii mulți, doar doi, o fată și un băiat, o „pereche" cum se spune. Eram fericită că amîndoi cresc inalți, frumoși (cum sînt toți copiii pentru părinții lor), sănătoși. Dar băiatul, care-i mai mare cu trei ani decît fata, a început să-mi trezească îngrijorări, mie mai ales, fiindcă tatăl, adică șeful meu, e mai puțin pe-acasă (își are prietenii săi, orele lui de destindere în afara familiei). Stau și mă întreb dacă nu cumva o parte din vină e și a mea: fiind băiat, și mai mare, parcă l-am favorizat, uneori am închis ochii la primele semne de „băiețism" (de fapt băiatul pornise pe un drum care, acum, la adolescență, mi se pare a fi nu tocmai limpede, hotărît, just).

Ce mă nemulțumește acum la el? Orice i s-ar spune, răspunde prea „isteț", ironic, la vîrsta lui n-are încă simțul diferenței de vîrstă dintre el și adulți. De aceea a avut necazuri și la școală, și o dată în tren... Bine, bine, vrea să fie cît mai degrabă mare, să semene adulților (crede el), însă pentru asta ar trebui să-și vadă mai serios de carte, să citească (preferă filmele, televizorul e într-una deschis), să facă sport (nu numai să stea — cu țaică-său în tribună, să strige, să-i încurajeze pe alții). Cred că primii vinovați, dac-ar fi să spunem lucrurilor pe nume, sîntem noi, părinții lui, mai întîi pentru că niciodată n-am stat amîndoi, eu și cu soțul meu, să ne facem un mic „plan de bătaie" pentru educația lui — și-a fetei, noi ne-am mulțumit să căutăm soluții doar de la caz la caz, cînd se ivea cîte ceva neplăcut. Rezultatul nu-i prea vesel: știu (ghicesc) că fiul meu și fumează din cînd în cînd (în buzunare îi găsesc firicele de tutun), iar taică-său, cînd bea un șpriț la masă, are grijă să-i toarne și lui unul, „egal", la fel de tare. Vreau să spun că, la noi în casă, n-a existat întotdeauna așa, un fel de deosebire, copilul să simtă că este totuși un copil, că-i subordonat, că — normal — este respectat, are și drepturi în familie, dar are și datorii: să învețe, să fie la rîndu-i respectuos, corect, harnic, adică să adune nu numai „aere" și obiceiuri de-ale celor mari, ci chiar dacă le vede acasă sau pe stradă, sau la colegi (aici e „buba"), să știe ce i se potrivește, ce e folositor, și ce nu i se potrivește, ce-i strică. Apropo de colegi, sînt unii care vin cu tot felul de obiceiuri proaste, șmecherii deprinse de nu mai pricep unde, gata oricînd să-și bată joc de orice: ești gata să ajuți un bătrîn să-și care sacoșa, să dai locul în tramvai unei femei cu un copilaș în brațe, ceilalți, „prietenii" gata, încep cu ironiile, că ești „frajer", „prost"... De unde au învățat băieții ăștia că a fi cumsecade, drept, săritor, respectuos și așa mai departe e un lucru de rușine, de slăbiciune? Din filme, poate, și nu doar din filme, ci și din mediul în care se învîrtesc, de-acasă, din afara casei, fiindcă nimeni nu trăiește singur, nu?

Din fericire, cred că nu-i tîrziu să intervin, am nevoie de sprijinul soțului meu, vrau să mă sfătuiți cum să încep ceea ce trebuia început de mult, din fragedă copilărie? Mulțumesc de ajutor.

RODICA M. București".

ÎNVĂȚAȚI-L CE E PRINCIPAL ȘI CE E SECUNDAR

de Mihai STOIAN

Stimată corespondentă, problema pe care o ridicați Dv. a mai fost dezbătută la rubrica noastră. Într-adevăr, există destui adolescenți care, în efortul lor firesc de a se defini ca personalitate, vor să se „diferențieze" (într-un sens) de adulți, iar cîntre aceștia unii înțeleg greșit cum se poate constitui mai bogat și temeinic o personalitate, propria lor personalitate, cred — foarte greșit! — că extravaganța, imitarea defectelor adulților (mai apropiați sau mai îndepărtați) reprezintă calea spre desăvîrșire. Aici, *puterea exemplului* este capitală. Rareori, într-o familie de oameni harnici, corecți, devotați căminului lor, copiii ajung altfel (căci așchia nu sare departe de trunchi). Aveți perfectă dreptate cînd socotiți că trebuia din vreme să vă faceți un fel de plan; vreau să precizez că nu-i vorba de un plan — cum ar fi un plan de activitate în producție — ci de stabilirea, de comun acord (părinții), a *trăsăturilor fundamentale*, absolut necesare copilului, obligatorii existenței sale, viitoare. Nu ne putem mulțumi doar cu faptul că un copil știe să folosească tacîmul sau batista, fără să știe lucruri indiscutabil... la fel de însemnate (cum se obțin toate avantajele pe care le are el, copil fiind), cine ce face, cum muncește, ce îi se cuvine și ce nu îi se cuvine, ce să-ți dorești în viață, la ce să renunți fără nici o strîngere de inimă etc. Nu-i vorba să limităm problema doar la tutun sau alcool, deși nu-s deloc aspecte de neglijat, dar *educarea* copilului este o noțiune infinit mai complexă, într-însa se includ chestiuni de maximă importanță: dragoste și respect pentru propria familie, pentru membrii ei, dragoste și respect pentru patrie, pentru marea familie a tuturor, din care faci parte, societatea întreagă, dragoste pentru muncă prin muncă, stimă deplină față de cei care creează bunurile materiale (evident, admirație — la adolescență — pentru o vedetă de cinema sau de muzică ușoară), dar de ce mai mică pentru cel care a produs oțelul, dacă vreți, simplificînd anume lucrurile, oțelul din care sînt făcute reflectoarelor puternice care scaldă în lumină mult-admirata vedetă.

Reluați cu grijă drumul parcurs împreună cu băiatul dumneavoastră și, plină de tact și fantezie, faceți-l să înțeleagă ce e *principal* și ce e *secundar* în existența omului, determinați-l să imite milioanele de exemple demne de a fi imitate și nu ceea ce pare doar la un moment dat, atractiv, dovedindu-se cu timpul găunos, nociv.

TIRGUL DE VARA

19 IULIE — 30 AUGUST

UN BUN PRILEJ DE ECONOMII

RECOM

În acest interval puteți cumpăra îmbrăcăminte și încălțăminte de vară beneficiind de reduceri de prețuri pînă la 30%. Veți găsi un bogat sortiment de mărfuri de sezon.

(6457)

Pentru vacanța Dv. pe litoral, nu uitați să vă completați garderoba cu citeva obiecte foarte necesare: un costum de baie, un șort, un halat, o pereche de papuci, un sac sport pentru plajă, o pălărie de soare și nelipsiții ochelari. (6441)

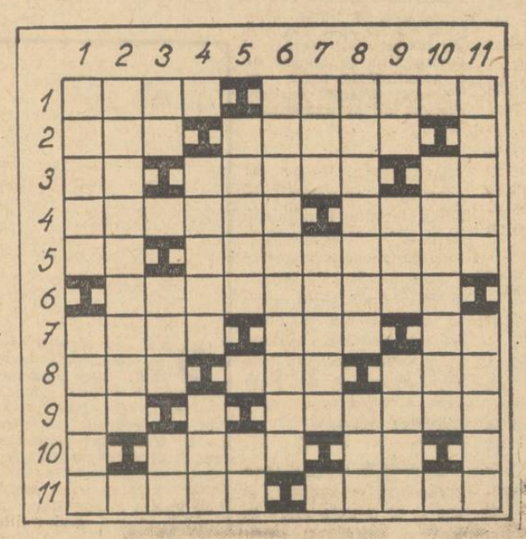

PRIN MUNȚI ȘI VĂI

ORIZONTAL: 1. „Valea..." pe Valea Prahovei. (masc.) — Pești din apele dulci de munte. 2. Localitate istorică, pe valea Dunării. — A picura cu stropi mici, pe vale... 3. Nicu Popescu — Învățate. — Pe pajiște! 4. Acolo se pot vedea „Munții" și „Serenada din Valea Soarelui"... — Localitate în Coreea. 5. Are o singură vară... — Pitorească vale în Bucegi, lîngă vîrful Omul. 6. Luate la vale... 7. Animal bun de povară, pe cărările abrupte de munte. — Pînză subțire. — Sibiu... la autoturisme. 8. Insulă suedeză. — Cal cu pete albe. — Instrument muzical hindus. 9. La cotitură! — Oraș în Iran. 10. Văi abrupte. — În prăpastie! 11. Pornesc din munte și se rostogolesc la vale... — Gravician român contemporan, autorul tabloului „Odihna pe cîmp".

VERTICAL: 1. Regiune inundabilă a unei văi. — Richard Llewely pentru romanul „Ce verde era valea mea!" 2. Cățărători pe munte... 3. Radu Munteanu. — Oraș în Brazilia. — La loc „abrupt"! 4. Diavol. — „Lanț" muntos... 5. „Valea Tăcerii" de J. O. Curwood. — Pe vîrf de pisc! 6 Valea Călugărească. 7 Între (pop.) — Localitate pe Valea Prahovei. 8. Altă localitate pe Valea Prahovei. — Interjecție regională. 9. Abis! — Tot în... prăpastie! — Vălenii de munte. 10. Oraș în țara noastră cu o celebră... Trivale. 11. Locuitori de la munte. (pop.) — Riu de munte din țara noastră, cu o pitorească vale.

M. DELEANU

Cuvinte rare: DAIN — TUL — UTO — OTU — RIO.

OREBUS

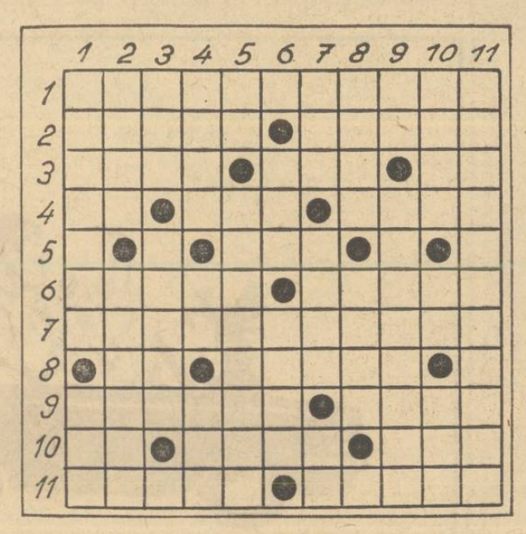

LA ȘTRAND

ORIZONTAL: 1. Familiarizat cu adîncul apei. 2. Ultimul pe culoarul de înot — Ceva ce cu greu se poate găsi la șirand... 3. „Umbra" motocicletei — „Crema" înotătorilor (pl.) — Într-o ureche. 4. Începe zăduful! — O bere... bine venită — La un joc de cărți... 5. Trecătoare... pe uscat. 6. Viguros, la înot... — „Fripte" pe nisip... 7. Perfecționarea înotului. 8. Ere! — Salva... șirand. 9. Salcîm (reg.) — Refugiul ambarcațiunilor navale. 10. Soarele nisipurilor întinse... — Din nou — La șirand, de la cap la cap. 11. Plecarea concurenților la înot — Sprintene.

VERTICAL: 1. Apă joasă în bazin — Bronzat berechet... 2. Măsoară înălțimea apei — Nu a mai ieșit la suprafață... 3. A ieșit din apă... (fem.) — Infinitiv... la apă. 4. Cu pompă — Inima mării! — Sport cu ținte. 5. La duș! — Înotător cu priză la public. 6. Materie primă la șirand — Te poate determina să pleci acasă de la șirand (sing.). 7. Se obișnuiește după ieșirea din bazin — Loc la teatru — Apă pe maluri! 8. Te însoțește la șirand — Necaz (fig.). 9. Tudor Barbu — Sălcii pe malul apei... 10. Program — Pene! — Ca diamantul. 11. Completează o zi la șirand (pl.).

I. NECULA

Cuvinte rare: ACAȚIU

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

19 Deci aici locuiește, dragă colega, îl întrebă Bunicul pe șofer, după ce acesta oprise în fața blocului în care o văzuse pe Otilia intrînd, după ce cumpărase biletul de tren în direcția Brașov.

— Da, maestre, asta este casa.

— Dragă colega, dumneata stai cu mașina aici, în acest loc destul de bine găsit. Dacă vezi ceva suspect, claxonezi de două ori. Eu am să încerc să intru în casa tînărului care a plecat la Brașov, dacă a plecat într-adevăr.

Bunicul coborî, intră în bloc și se opri la tabloul cu numele locatarilor. Vasiliu Suru stătea la etajul patru. Detectivul se uită la numele celor ce locuiau în vecinătatea apartamentului căutat și, ca să nu facă zgomot, deoarece liftul bubuiau la fiecare palier, preferă să urce pe jos. Mare îi fu însă mirarea cînd, uitîndu-se pe gaura cheii, văzu lumină în apartamentul tînărului Vasiliu. Deci fratele Otiliei sau plecase numai pentru o zi, sau nu plecase de loc. Mai mult ca sigur că plecase pentru o zi, altfel nu vedea de ce sora lui îi luase bilet. Ascultă cu atenție la ușă. Dintr-o cameră mai îndepărtată se auzi un zgomot de muzică ritmată și, pentru o clipă Bunicul nu știu ce hotărîre să ia. Sună la ușa de la apartamentul alăturat, spunîndu-și în gînd că dacă cineva va deschide, are să spună că-l caută pe locatarul din dreapta lui Vasiliu. Așa se și întîmplă. În rama ușii apăru un bărbat somnoros.

— Nu vă supărați, îl caut pe domnul Rogojinaru.

— Apartamentul pătruzeci și doi, dar nu e acasă, mi se pare că-i pe teren, mai spuse bărbatul și închise ușa destul de brutal.

Bunicul auzi cum din încăpere bărbatul își ceartă nevasta că n-a pus la sonerie numele ca să nu mai fie trezit din somn de toți „terchea-berchea" și, după ce vocea încetă, detectivul se îndreptă spre apartamentul cu numărul amintit. Pentru orice eventualitate sună de cîteva ori. Așteptă. Nu se auzi nici un zgomot. Atunci Bunicul, cu ajutorul cheii lui speciale, deschise ușa. Îi trebui un oarecare timp, însă, pînă să facă același lucru și cu broasca yale, dar marca fiind foarte cunoscută și mijloacele de a-i veni de hac simple, reuși.

Văzuse de afară cum erau dispuse balcoanele între apartamente, și, încă de pe scări, își făcuse socoteala că dacă se va întîmpla ca Vasiliu să fie acasă, să încerce să pătrundă pe balcon. Avu sese noroc, așa cum avea de cele mai multe ori, deoarece tot atît de bine s-ar fi putut ca familia Rogojinaru să fie acasă și atunci șansele de a vedea ce se petrece în camera fratelui Otiliei ar fi fost nule. Încercă un sentiment de jenă că era nevoit să violeze un spațiu de locuit străin, dar își zise că scopul scuză mijloacele și, îmbărbătat de această formulă, înaintă prin coridorul întunecat, cu grijă. Trecu pe balcon, cu sentimentul că se află la el acasă. Ajuns afară, cercetă fațada clădirii și, cînd se convinse că în noaptea aceea era singurul iubitor de aer curat, se tîrî, cu spatele rezemat de zid, spre apartamentul vecin, cu care familia Rogojinaru împărțea balconul. Între cele două apartamente era o despărțitură de sticlă peste care detectivul trecu cu o ușurință de copil. Locuința alăturată era de fapt o garsonieră asemănătoare cu aceea a lui Fodor, cu singura deosebire că încăperea mare era împărțită în două cu un material lemnos, ascunzînd privirilor, de pe balcon și chiar din interior, jumătate de cameră. Ceea ce-l uimi mai întîi pe Bunic fu coloritul pereților.

Desen de Dorin DIMITRIU

Dintr-o cameră mai îndepărtată se auzi un zgomot de muzică ritmată și, pentru o clipă Bunicul nu știu ce hotărîre să ia. Sună la ușa de la apartamentul alăturat, spunîndu-și în gînd că dacă cineva va deschide, are să spună că-l caută pe locatarul din dreapta lui Vasiliu. Așa se și întîmplă. În rama ușii apăru un bărbat somnoros.

— Nu vă supărați, îl caut pe domnul Rogojinaru.

— Apartamentul patruzeci și doi, dar nu e acasă, mi se pare că-i pe teren, mai spuse bărbatul și închise ușa destul de brutal.

Bunicul auzi cum din încăpere bărbatul își ceartă nevasta că n-a pus la sonerie numele ca să nu mai fie trezit din somn de toți „terchea-berchea" și, după ce vocea încetă, detectivul se îndreptă spre apartamentul cu numărul amintit. Pentru orice eventualitate sună de cîteva ori. Așteptă. Nu se auzi nici un zgomot. Atunci Bunicul, cu ajutorul cheii lui speciale, deschise ușa. Îi trebui un oarecare timp, însă, pînă să facă același lucru și cu broasca yale, dar marca fiind foarte cunoscută și mijloacele de a-i veni de hac simple, reuși.

Văzuse de afară cum erau dispuse balcoanele între apartamente, și, încă de pe scări, își făcuse socoteala că dacă se va întîmpla ca Vasiliu să fie acasă, să încerce să pătrundă pe balcon. Avu sese noroc, așa cum avea de cele mai multe ori, deoarece tot atît de bine s-ar fi putut ca familia Rogojinaru să fie acasă și atunci șansele de a vedea ce se petrece în camera fratelui Otiliei ar fi fost nule. Încercă un sentiment de jenă că era nevoit să violeze un spațiu de locuit străin, dar își zise că scopul scuză mijloacele și, îmbărbătat de această formulă, înaintă prin coridorul întunecat, cu grijă. Trecu pe balcon, cu sentimentul că se află la el acasă. Ajuns afară, cercetă fațada clădirii și, cînd se convinse că în noaptea aceea era singurul iubitor de aer curat, se tîrî, cu spatele rezemat de zid, spre apartamentul vecin, cu care familia Rogojinaru împărțea balconul. Între cele două apartamente era o despărțitură de sticlă peste care detectivul trecu cu o ușurință de copil. Locuința alăturată era de fapt o garsonieră asemănătoare cu aceea a lui Fodor, cu singura deosebire că încăperea mare era împărțită în două cu un material lemnos, ascunzînd privirilor, de pe balcon și chiar din interior, jumătate de cameră. Ceea ce-l uimi mai întîi pe Bunic fu coloritul pereților.

Unul era vopsit în negru, altul în roz, iar celălalt, al treilea, în ciclamen. Trecerea între culori se făcea de la o lumină galbenă care atenua grosul vopselei, dînd senzația de unitate.

Bunicul se miră de acest gust, continuă și pe podea, unde se vedea un covor de mărime considerabilă pe care culorile erau dispuse la fel ca și pe pereți. Vasiliu Suru nu era singur. O fată ducea leneșă la gură o cupă și după spuma de la marginea paharului, detectivului nu-i fu greu să deducă produsul alcoolic. Era șampanie. Fata bău cîteva înghițituri, apoi dădu paharul băiatului. Acesta refuză însă și se dădu la o parte, cu o oarecare brutalitate chiar. Oare ce-și vorbeau? Dar Bunicul nu mai avu timp să-și răspundă. În încăperea familiei Rogojinaru izbucni lumina, o lumină puternică și Bunicul aproape înghețată. Ușa se trînti brusc și Bunicul simți că leșină. Își duse o mînă la inimă și inima bătea gata să-i sară din piept. Simțea că picioarele nu-l mai țin. Dacă trebuia să stea pe balcon toată noaptea era un om pierdut. A doua zi aveau să-l găsească înghețat. Și vedea cum are să vină Miliția să-l ridice, cum se va aduna lumea și va comenta că a fost prins un hoț pe balconul familiei Rogojinaru. Bunicul respiră de cîteva ori profund și bătăile inimii i se mai potoliră.

În apartamentul familiei Rogojinaru lumina se stinse, în schimb se deschise ușa de la balconul lui Vasiliu și prin lama deschizăturii năvăli afară un miros gros de parfum. Bunicul își duse mîna la nas. Îi venise să strănute, totdeauna făcea alergii neprevăzute la mirosurile de parfum, iar din garsoniera lui Vasiliu nu ieșea un simplu miros, ci o întreagă parfumerie.

— Cînd pot să mai viu? întrebă fata, și Bunicul rămase plăcut impresionat de vocea cristalină, după care detectivul stabili că fata nu putea să aibă mai mult de optsprezece, nouăsprezece ani.

— Cum ți-am spus, săptămîna viitoare. Mama ta nu trebuie însă să afle nimic. O să-i facem o surpriză, în clipa cînd o să depunem actele pentru căsătorie.

— O să se bucure, nu atît că mă căsătoresc, cît pentru că scapă de mine.

— Exagerezi...

— Lasă Sile, știu eu ce știu. În fond are și dreptate. Viața i-a fost dată fiecăruia să fie trăită și n-am nimic împotrivă să se recăsătorească. Dar tipul nu-mi place. Nu-mi place tocmai pentru aerele lui de elegantă falsă, de spoială, și de tot ce vrei...

— Nu trebuie să confunzi gusturile tale cu ale ei.

— Într-o zi am să-ți fac cunoștință cu el. Sînt foarte curioasă să-ți spui părerea.

— Nu vreau să mă amestec, Mary. Eu vreau să mă căsătoresc cu tine, și nu cu problemele mamei tale, cu toate că te-aș sfătui să fii mai înțelegătoare. Eu, unul, nu mi-aș permite să vorbesc așa despre mama mea. Fii mai indulgentă cu prietenul ei și cu ea. Cred că te-ai simți cu mult mai fericită dacă ai ști că și ea e la fel.

Bunicul se uită în cameră, și, de data asta, o văzu pe cea care răspundea la numele de Mary. Îmbrăcată, fata era neînchipuit de frumoasă.

— Ce bun ești tu, Sile.

— Vreau pur și simplu să fiu drept, răspunse Vasiliu.

Fata, înainte de a pleca, închise ușa la balcon și Bunicul nu mai auzi nimic. Apoi la scurt timp, se stinse și la Vasiliu lumina. După cîteva minute, Bunicul o văzu pe fată în stradă. Din partea opusă venea un taxi. „De-ar avea Panaitescu minte s-o urmărească", își zise Bunicul, dar Panaitescu în clipa aceea numai la asta nu se gîndea. Bunicul luă rapid o hotărîre. Trebuia neapărat să afle unde locuiește fata. Sări din nou balconul la familia Rogojinaru. Din încăpere se auzea un sforăit dur și, la adăpostul lui, Bunicul cu lama unui cuțit, încercă să deschidă ușa de la balcon. Știa că dacă Rogojinaru se va trezi, era un om pierdut, dar între două feluri de a sfîrși, îl prefera pe acela care nu-l obliga să înghețe. Ușa cedă. Bunicul intră tiptil în casă și trecînd pe lîngă patul în care dormeau cei doi, dispăru în coridor.

Jos, sări grăbit în mașină și îi spuse lui Panaitescu să gonească cît poate în urma taxiului în care se urcase tînăra blondă de-abia ieșită din bloc. Dar toate eforturile lui Panaitescu fură zadarnice. Întîlniră în calea lor nu puține taxiuri, dar cum toate erau mașini de aceeași marcă și fără excepție de aceeași culoare închisă, nu-și putură da seama în care dintre ele se afla tînăra Mary. Bunicul, după vreo două ore de căutări, renunță. De abia pe urmă îi povesti șoferului peripețiile prin care trecuse. Cu toată stima pe care Panaitescu i-o purta maestrului său, își zise că detectivul probabil a îmbătrînit și s-a rablagit, altfel n-ar fi inventat atîtea lucruri greu de crezut.

— VA URMA —

3 ARGUMENTE

pentru a vă determnia să poposiți la

MOTELUL „ILIȘEȘTI"

situat la 23 km depărtare de Suceava, pe Șos. Suceava-Vatra Dornei

1. Cadrul natural al pădurilor de brad
2. Excelente condiții de masă și cazare
3. Tradiționala ospitalitate moldovenească

DOAR 3 ARGUMENTE

căci pe celelalte le veți furniza dv. prietenilor noștri la întoarcere

RECOOP — COOP

(6456)

Degeaba scrutează viitorul!
Soarta omului nu poate fi prevăzută.
Singura măsură de prevedere înțeleaptă: o asigurare la ADAS!

CUPA CAMPIONILOR...

de Valeriu MIRONESCU

S-a încheiat perioada anuală de transferări, iar echipele au început pregătirile pentru viitorul sezon al fotbalului. Cum s-a încheiat, se știe, în modul cel mai infructuos cu putință. Încă un an de-acum înainte promovările masive înspre vîrful piramidei fotbalistice au fost strict stopate, mai abitir decît intenționase comitetul federal. Evoluția jucătorilor nu se va produce în raport de talent și de trebuințele firești ale întăririi cluburilor fruntașe ci va rămîne pe mai departe la discreția poftelor locale dintr-un orășel sau chiar dintr-o comună. În timp ce se cheltuiesc zeci de milioane din fonduri publice pentru creșterea jucătorilor, promovarea acestora rămîne la cheremul ambițiilor personale ale unor inși care n-au scos nici un ban din buzunarele proprii pentru această treabă. Iordănescu, dac-ar fi fost junior la Istrița de Jos, acolo ar fi jucat ani la rînd. Din păcate, tocmai cei răspunzători cu regulile din sport se arată prea puțin sensibili la soarta „iordăneștilor" din toate localitățile țării. În schimb, la vreun sport „individual" (în care nici nu se pune problema alcătuirii formației din 11 jucători, plus numărul cuvenit de rezerve), îndată s-ar fi grăbit să-l aducă — pe tînărul sau pe tînăra de talent — sub directa oblăduire a federației respective. De unde se vede că obiecția despre lipsa de concordanță a recentelor modificări aduse regulamentului de transferări în fotbal cu regulile generale de transferări în sport, este o motivație conjuncturală posibil de anulat prin zeci de exemplificări...

Urmările cele mai vizibile ale blocării transferărilor în fotbal, se vor produce la cele patru reprezentante ale noastre în cupele europene. Ele — Dinamo, Steaua, Rapid și U.T.A. — vor fi la fel de debile precum au fost reprezentantele fotbalului nostru în toate sezoanele precedente, ele vor suferi consecințele, și, împreună cu ele, va ofta iarăși masa suporterilor. Și, vom asista, posibil, la alte suspendări de echipe pentru contraperformanțe, în încercarea de a se transfera, nu jucătorii, ci răspunderile pe spinarea cluburilor. Remarc, totuși, sprijinul dat de federația celor patru echipe pentru cupele europene, sprijin foarte manifestat prin patru antrenori federali care vor supraveghea preparativele. Este bine știut din sezoanele trecute cît importanță a avut aceasta în rezolvarea posturilor de fundaș stînga și de aripă dreaptă. Și, mai ales, de „libero" pentru Dinamo în meciurile contra lui F.C. Liverpool. În aceiași ordine de idei, cred că la cele patru echipe ar trebui delegați metodiști de la C.N.E.F.S., oameni de specialitate ale căror contribuții la realizarea performanțelor internaționale sînt într-adevăr uimitoare din mai multe privințe...

În așteptarea momentului în care susnumitele măsuri își vor face efectul, să trecem la un alt sport unde șansele de a cuceri Cupa campionilor europeni sînt reale, mari, mai mari decît în 1970—1971. E vorba de handbal și de Steaua, campioana României, astăzi întărită considerabil prin prezența lui Kicsid în formație și a lui Orban printre portarii echipei bucureștene. Așa cum arată astăzi Steaua, ea nu va avea dificultăți de seamă în campionatul național și i-ar sta deci în putință să-și țintească privirile spre C.C.E. Am auzit însă că federația de handbal vrea să-i impună campioanei noastre un forfait spre a nu fi deranjate pregătirile echipei reprezentative pentru Jocurile Olimpice. Motivarea aceasta pare deajuns de consistentă, totuși, aș propune reanalizarea situației înainte de luarea vreunei decizii definitive. Turneul olimpic se va desfășura abia la sfîrșitul lunii august 1972, în timp ce finala C.C.E. se va disputa în prima jumătate a lui aprilie viitor. Prin urmare, ar rămîne vreme suficientă și pentru omogenizarea formației reprezentative...

Pe Cornel Oțelea l-am întîlnit la munte antrenînd lotul militar din rîndurile căruia absentau însă jucătorii selecționați. Fostul căpitan al echipei campioane mondiale conducea cu multă exigență un proces de antrenament în care predominau pregătirea fizică generală și cea specifică. Am regăsit la el și la elevii lui acel spirit de ambiție și de tenacitate pe care-l constatasem în preparativele handbaliștilor cu prilejul turneului final din Franța. Era o plăcere să-i vezi pe veterani, aureolați de titlul suprem, Dincă, Marinescu, ori Popescu, supunîndu-se, disciplinați și modești, la eforturile cerute, cot la cot cu niște tineri de 17 ani. Probabil, în această modestie și în acest spirit foarte serios de pregătire, rezidă o bună parte din succesele generale ale handbalului nostru. Sînt convins și de faptul că atitudinea exemplară a unor jucători consacrați exercită o influență educativă rodnică asupra celor mai tineri handbaliști ajutîndu-i să pătrundă pe porțile măiestriei. De aceea nu pot să nu acord tot creditul afirmațiilor lui Oțelea după care doi adolescenți, Sorin Drăgănită și resiteanul Dumitru Enea, ambii în vîrstă de numai 17 ani, se vor înscrie, încă din sezonul viitor, în formația de așa zisă a Stelei ! La sfîrșit, poate că nu strică nimănui să spun cîteva cuvinte și despre latura educativă a preocupărilor lui Oțelea. El își propune, ca împreună cu adjunctul său Telman, cu Gruia, Goran, Marinescu și Coașă, toți șase membri ai Partidului Comunist Român, să supravegheze sistematic procesul de educare politică a tinerilor jucători. Astfel ia naștere un plan de lucru precis avînd drept țel nu o simplă urcare la scara tehnică a lui Gruia ci, în primul rînd, o ridicare a tinerilor la rangul de cetățeni conștienți și demni ai acestei țări...

CU ȘI FĂRĂ... CRAMPOANE

Ozon despre preludiul competiției supreme

de Eftimie IONESCU

Principalul eveniment al săptămînii trecute l-a reprezentat stabilirea acestui program de mare anvergură, angrenînd aproape o sută de reprezentative (record absolut nu numai pentru fotbal ci și pentru toate sporturile), preliminariile C. M. 1974. La Düsseldorf, F.I.F.A., prin comitetul ei executiv, a trebuit să desfășoare, timp de trei zile, lucrări complicate spre a ajunge la stabilirea seriilor eliminatorii de pe toate continentele ; pînă la 31 decembrie 1973, această uriașă întrecere va desemna pe cele 14 veritabile performere, participante la turneul final din vara lui 1974, alături de reprezentativele scutite de marile emoții și deosebitele eforturi ale calificării — selecționatele Braziliei, deținătoarea titlului suprem, și R. F. a Germaniei, ca echipă organizatoare.

Sînt cunoscute reprezentativele pe care sorții le-au repartizat în grupa a patra, ca patenere ale selecționatei noastre : R. D. Germană, Albania și Finlanda. O serie echilibrată și omogenă, așa este socotită aceea în care vor evolua tricolorii. Partidele au ca termen de start 1 octombrie 1971 dar, după toate probabilitățile, în grupa formației noastre ele nu vor începe înainte de anul viitor, deoarece preliminariile altei competiții de amploare, „Campionatul Europei", sînt în plină desfășurare, ocupînd toate datele calendarului de toamnă.

Dar, încercările de a scruta viitorul, de a anticipa lupta calificării din grupa a patra, nu lipsesc. Este ceea ce va face, în cele ce urmează, antrenorul secund al naționalei, *TITUS OZON*...

— Grupa reprezentativei României cum poate fi apreciată ? Ca una foarte dificilă sau ca una fără mari obstacole ?

— *Dacă admitem valabilitatea rezultatelor și comportărilor din trecutele ediții ale competiției supreme, pe care le întîlnim în dreptul numelor adversarelor noastre, opinia mea este aceea că grupa a patra poate fi calificată de oricare medie.*

— Care ar fi grupa cea mai puternică ?

— *A șaptea. Iugoslavia — Spania — Grecia, iată un trio de mare potență.*

— Dar una facilă ?

— *A doua, Italia va efectua o simplă plimbare de sănătate. Selecționatele Elveției și Turciei, socotite autsiderele grupei, nu-i pot provoca cine știe ce dificultăți...*

— Să revenim la grupa noastră. Cum ar putea fi caracterizați adversarii noștri ?

— *Selecționata Republicii Democrate Germane, principalul nostru concurent, este o echipă beneficiind de o pregătire fără reproș ; specialiștii sînt unanimi în a recunoaște că puține formații în lume beneficiază de un antrenament așa de complet, științific conceput și pus în practică la un înalt nivel de conștiinciozitate, ca acela al selecționatei R. D. Germane. Apoi, lotul ei reprezintă în momentul de față o reușită simbioză între jucătorii străluciți ai generației mai vechi, ca Ducke sau Frenzel sau Vogel și fotbaliști deosebit de dotați din noua promoție, precum golgeterul Kreische sau fundașul central Sammer.*

— Dispune reprezentativa noastră de mijloace spre a contracara fotbalul de mare angajare fizică, rapid și susținut al reprezentativei R. D. Germane ?

— *Da, după părerea mea. Și meciul din preliminariile „Campionatului Europei" cîștigat de selecționata iugoslaviei, în deplasare, reprezintă o lecție. Oamenii lui Boșkov au reușit de minune să evite jocul în forță, au pus în valoare subtilitatea lor tehnică și contraatacul. Este ceea ce trebuie să ne străduim să facem și noi.*

Dar despre celelalte echipe ale seriei ?

— *Nimeni nu poate face greșeala de a le socoti doar simple formații cu a doua șansă. De altfel reprezentativa Albaniei a demonstrat că, în fața unor selecționate cu palmarese impresionante, ca aceea a R.F. a Germaniei, de pildă, poate răsturna orice calcule ale hîrtiei. Iar unsprezecele finlandez este capabil, să joace cu brio rolul de arbitru al grupei prin punctele ciupite pe teren propriu. Meci ușor nu există ! Despre cele considerate dinainte cîștigate nici nu vreau să vorbesc. Ele au făcut atîtea victime... Cred cu toată convingerea că naționala noastră care — iată — începe să primească destule întăriri de la foarte tinerele eșaloane va continua drumul afirmării mexicane...*

Noi toți credem și dorim aceasta !

MOZAIC

Să nu vă înșelați cumva ! Nu-i vorba nici de o sculptură, nici de o pictură. Mai curînd ar putea constitui o idee pentru un monument (dacă s-ar face) dedicat sportivilor care participă la concursurile de moto-cros. Această uimitoare imagine a fost realizată în cadrul unui concurs de moto-cros. Traversarea unui teren îmbibat de apă a acoperit motocicleta și pe conducătorul ei cu un strat gros de noroi care face imposibilă orice identificare a concurentului și a numărului mașinii.

• *STANLEY ROUS, președintele F.I.F.A., a acordat un interviu cotidianului italian „Gazetta dello sport". Printre altele, fiind întrebat de ce dintre toate ramurile sportive, atletismul și nu fotbalul cîștigă cel mai mult terenul în țările din Africa, el a răspuns:*

— Africa este o adevărată mină de talente în ceea ce privește mișcarea sportivă. În prezent în țările din Africa se produce o adevărată explozie sportivă care va genera mii și mii de sportivi, va face să se vorbească într-un viitor apropiat și din ce în ce mai mult de marii lor sportivi. Tineretul din Africa are aptitudini înnăscute pentru sport și mai ales pentru fotbal, atletism și box. Africa va juca în viitor un rol primordial în sport.

• **COMISIA de arbitri a Federației franceze de fotbal a adoptat o hotărîre prin care se permite arbitrilor de fotbal să poarte ochelari (sub formă de lentile de contact). Folosirea lentilelor va fi permisă cu aprobarea medicilor care vor admite asemenea cereri numai pentru mici corecții de vedere.**

• DUPĂ CUM s-a mai anunțat, Gento a încheiat, la vîrsta de 38 de ani, activitatea competițională. Prilej pentru un ziarist de-a face o comparație cu Stanley Matthews care s-a retras la vîrsta de 50 de ani. Iată acest tablou (a nu se omite diferența de ani în privința activității). **Gento :** 761 întîlniri în campionat, 44 selecții în echipa națională, 2 campionate mondiale ; **Matthews :** 738 întîlniri în campionat, 55 selecții în echipa națională, 3 campionate mondiale.

• **MAX SCHMELING, fost campion mondial de box la toate categoriile (titlu cucerit în urma unei victorii asupra lui Joe Louis) a împlinit recent 65 de ani. În ciuda faptului că nu mai boxează de foarte mult timp, el continuă să se bucure de o popularitate puțin obișnuită, primind zeci de scrisori de la admiratorii săi.**

• CONFORM unor recente date statistice, în Finlanda sînt 7 milioane de practicanți ai sporturilor (dintre care 1.5 milioane, sporturi de iarnă). Trebuie precizat că aceste excepționale rezultate au fost obținute în urma unor vaste campanii de popularizare și de atragere a tineretului spre mișcarea sportivă.

• **PETER SNELL, fost recordmen mondial la 800 m și o milă este în prezent antrenorul clubului Dwaraika. În cadrul unui concurs desfășurat la Auckland, în care s-a disputat originala probă de 100xl milă, Peter Snell a făcut parte din ștafeta clubului obținînd pe o milă timpul de 4'47". (Să reamintim că fostul său record mondial pe această distanță a fost de 3'54"4 !)..**

• FOLOSIND unele aparate speciale, revista „Lawn Tennis" din Anglia a reușit să afle care au fost cele mai rapide servicii în cadrul campionatelor de la Wimbledon. Iată-le : Smith (172 km pe oră) Newcombe (163), Gormann (151), Rosewall (118), Laver (115 km.). Recordul „absolut" aparține lui Mike Sangster în 1963 cu o viteză de 246 km. pe oră (atunci s-au folosit însă pentru prima oară aparate experimentale).

• CASSIUS CLAY își va face reintrarea după meciul cu Joe Frazier, întîlnind luni 26 iulie, în orașul Houston pe fostul său partener de antrenament Jimmy Ellis, un pugilist de valoare care are marele avantaj de-a cunoaște stilul de luptă al fostului campion mondial.

VALERI BRUMEL:

„Sper să fiu prezent la J.O. din 1972"

Dintr-o revistă săptămînală sportivă din Franța am extras unele pasaje dintr-un interviu acordat de cunoscutul atlet sovietic Valeri Brumel.

— Care este starea actuală a sănătății dumneavoastră?

— *Sînt perfect sănătos. Ultimele operații făcute de dr. Jelisarov și dr. Baskirov au înlăturat orice dubiu în ce privește starea picioarelor mele. În ultimul timp m-am simțit în stare excelentă și am putut înmulți antrenamentele.*

— N-ați pierdut speranța de-a reveni în întreceri?

— *Toate suferințele mele, toate eforturile mele sînt subordonate acestui scop final : să mă aflu din nou în concurs în fața ștachetei. Am convingerea că voi putea fi prezent la Jocurile Olimpice din 1972 de la München, deși atunci voi avea 30 de ani. Istoria atletismului cunoaște numeroase exemple de longevitate sportivă.*

— Ce părere aveți de stilul Fosbury?

— *Este un stil spectaculos, care trebuie folosit cu prudență pentru a evita riscuri nepălcute, și care, după părerea mea, este limitat ca performanță. Nu cred să se poată realiza cu acest stil mai mult de 2,25 m. Tot stilul ventral este cel care poate duce actualul meu record mondial de 2,28 m mai departe, (interviul a apărut înaintea întîlnirii U.R.S.S.—S.U.A. în care recordul lui Brumel a fost depășit de americanul Matzdorf cu 2,29 m cu stilul ventral — n. n.).*

— Ce alte activități ați avut în ultima vreme?

— *Am terminat și am predat unei edituri o carte de memorii și am colaborat cu „Mosfilm" la scenariul unui film sportiv.*

ȘAH

Pentru o viitoare „Carte de aur"

Dacă s-ar scrie o carte consacrată celor mai bune partide jucate de șahiștii români — și o asemenea lucrare, o adevărată „carte de aur" a șahului românesc, ar fi deosebit de utilă, pe multiple planuri ! — dacă s-ar scrie deci un astfel de volum atunci el nu va putea să nu cuprindă și partida pe care Teodor Ghițescu a cîștigat-o, la ultima Olimpiadă, la bulgarul Popov. O partidă bijuterie, în care maestrul român a construit un atac excepțional, pe care l-ar putea „semna" oricare dintre marii corifei ai șahului mondial. Partida a fost reprodusă în numeroase reviste și rubrici de șah din toată lumea.

Alb — GHIȚESCU, Negru — POPOV. 1. d4, Cf6 2. c4, c5 3. d5, e5 4. Cc3, d6 5. e4, Ne7 6. Nd3, 0—0 7. Cf3, Ce8 8. h3, a6 9. De2, Cd7 10. g4 !, g6 11. Nh6, Cg7 12. 0—0—0, Cf6 13 Tdg1 !, Rh8 14. Rb1, b5 (negrul încearcă să obțină contrajoc pe aripa reginei în schimbul unui pion, dar, după cum se va vedea, Ghițescu nu se va lăsa abătut de la planul său de atac pe flancul regelui) 15. Cd2, b4 16. Cd1, Cg8 17. N:g7, R:g7 18. h4 !, h6 19. f4, e:f4 20. g5 !, h:g5 21. h:g5, N:g5 22. Cf3 !, Nf6 23. e5 ! ! (util și evident avansul de pion care surpă baricadele negrului ; dar seria poantelor este abia la început) 23... N:e5 24. Dh2, Te8 25. N:g6 ! !, f:g6 26. T:g6 ! !, Rf8 (acceptarea sacrificiului de turn ar fi condus imediat la mat) 27. T:g8 ! !, R:g8 28. Dh7+, Rf8 29. C:e5 !, d:e5 30. Tg1 ! ! și negrul abandonează.

Larsen urmărea să limiteze proporțiile dezastrului

Unul din comentatorii șahiști care urmăresc meciul dintre Fischer și Larsen, din cadrul turneului semifinal pentru campionatul lumii, nota după cea de-a treia partidă că marele maestru danez se așezase la tabla de joc nu ca să cîștige, ci, doar ca să piardă cît mai onorabil... Într-adevăr, se pare că victoria cu 6—0 obținută de Fischer în sferturile de finală în meciul cu Taimanov a avut și un efect psihologic asupra lui Larsen, care, după 0—2, a început să se gîndească cum să limiteze proporțiile dezastrului ce se întrevedea. Numai că, cu toate eforturile făcute, el nu a putut obține remiza în partidele a treia, a patra și a cincea. Astfel că Fischer a realizat o serie încă fără egal de 11 victorii consecutive în ultimele partide oficiale în compania a doi mari maeștri de talie. Unii maeștri consideră că partida cheie care l-a determinat pe Larsen să încerce să-și schimbe tactica a fost partida a doua. Danezul a încercat să-și ia o revanșă rapidă după înfrîngerea din prima manșă și a inițiat un atac asupra pozițiilor regelui negru. Dar el a consumat prea mult timp de gîndire și a ajuns în criză de timp — la un moment dat avea mai puțin de jumătate de oră pentru a efectua 20 de mutări. El nu a mai putut rezista tensiunii nervoase și manevrelor extrem de dificile ale lui Fischer, care nu i-a acordat nici o șansă pentru a evita rigorile unor mutări mai puțin precise. Iată această partidă :

Alb — LARSEN, negru — FISCHER. 1. c4, c5 2. Cf3, g6 3. d4, c:d4 4. C:d4, Cc6 (s-a ajuns într-o variantă a apărării siciliene) 5. e4, Cf6 6. Cc3, d6 7. Ne2, C:d4 8. D:d4, Ng7 9. Ng5, h6 10. Ne3, 0—0 11. Dd2, Rh7 12. 0—0, Ne6 13. f4, Tc8 14. b3, Da5 15. a3, a6 16. f5, Nd7 17. b4, De5 18. Tae1, Nc6 19. Nf4, C:e4 20. C:e4, D:e4 21. Nd3, Dd4+ 22. Rh1, Tce8 23. Ne3, Dc3 24. N:h6, D:d2 25. N:d2, Ne5 26. Nf4, N:f4 27. T:f4, g:f 28. T:f5, Rg7 29. Tg5+, Rh8 30. h4, e6 31. Tf1, f5 A urmat 32. Te1, Tf7 33. b5, a:b 34. c:b, Nd7 35. g4, Ta8 36. g:f, e:f 37. Nc4, Ta4 38. Tc1, N:b5 39. N:f7, T:h4, 40. Rg2, R:g5 41. Nd5, Na6 42. Td1, Ta4 43. Nf3, T:a3 44. T:d6, Ta2+ 45. Rg1, Rf4 46. Ng2, Tb2 47. Td7, b6 48. Td8, Ne2 49. Nh3, Ng4 50. Nf1, Nf3 51. Tb8 Ne4 52. Na6 Re3 53. Tc8, Tb1+ 54. Rh2, Rf4 și Larsen cedează.

Patru probleme într-una singură

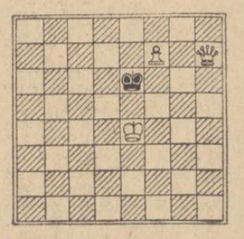

În poziția de mai sus (Alb — Re4, Dh7, pion f7, negru — Re6) albul joacă și dă mat în două mutări. Pînă aici, nimic deosebit. Numai că problema mai are trei „gemeni". Adică, schimbînd locul unei piese, se obține poziția unei alte probleme. În cazul de față, mutînd regina albă de pe h7 pe a7 se capătă o altă problemă în care albul dă mat în două mutări. O a treia problemă — în cazul în care regina albă este pe cîmpul a7 iar regele negru pe c6. În sfîrșit, menținînd regina albă pe a7, regele negru pe c6 și mutînd regele alb pe c4 se obține o a patra problemă cu matul în două mutări. Iar între toate există, așa cum se va vedea după rezolvarea lor, o legătură foarte strînsă... **Soluțiile celor patru probleme vor apare în numărul viitor.**

★

În legătură cu problema cu mat ajutor compusă de Paul Benko, pe care am oferit-o spre rezolvare cititorilor noștri, am primit la redacție mai multe scrisori. Cîțiva cititori ne-au scris că au găsit soluția în cîteva minute doar. Probabil că după apariția soluției și-au dat seama că, de fapt, nu au găsit dezlegarea cea bună. Din scrisorile primite, doar două au dat soluția exactă : elevul F. C. din Oradea și un alt cititor care nu și-a dat numele întreg (doar inițialele N.A.D.) din Dej, județul Cluj.

AUTOMOBILISM

De vorbă cu cititorii

Ing. O. RADU — Brașov. Propunerea dv. urmărește rezolvarea unei probleme în interesul automobiliștilor, fără a ține seama că trebuie să pornim și de la grija față de pietoni. Desigur, asta este o părere, deși aparține unui automobilist. Oricum, fiind vorba de o propunere ce ține de competența legislativă, noi am trimis-o forurilor în drept spre studiere, fără a ne exprima punctul propriu de vedere. Vom vedea ce părere au și alții. Poate că aveți dreptate dv. !

R. VASILIU — Arad. Așa cum ne-au informat unii specialiști, motorul de Trabant 601 poate fi adaptat la un Trabant 600. Sfatul lor, ca și al nostru, este ca înainte de a da banii pe noul motor, să mergeți la cooperativa sau la mecanicii care urmează să facă operațiunea tehnică respectivă, să arătați mașina dv. și să spuneți intențiile pe care le aveți. În acest fel veți primi un răspuns direct „pe văzute". Cred că ne înțelegeți : în materie de sfaturi tehnice e bine să-și spună cuvîntul practica, nu teoria.

N. I. — Reșița. Ne cereți un răspuns precis. Cel pe care vi-l putem da îl știți și dv. : industria noastră de automobile produce cele două și atît de binecunoscute, Dacii. Dacă se va mai produce și un alt tip ? Desigur că în anii viitori, pe măsura dezvoltării uzinelor piteștene și a perfecționării constructorilor români, vor apărea și alte tipuri. Dar pînă în clipa în care acestea intră în fabricație nu se poate ști nimic. Nici o fabrică din lume nu-și face publice proiectele. Este firesc.

V. CRISTEI — Suceava. Să știți că mecanicul dv. are perfectă dreptate. Într-adevăr nu este de loc bine să umpleți rezervorul de benzină atunci cînd se golește complet. Cînd apare primul semnal care vă vestește că ați ajuns la ultima rezervă de benzină, este necesar să faceți aprovizionarea. Și iată de ce : folosind ultimele resturi de pe fundul rezervorului dați drumul spre pompa de benzină și carburator și unor impurități care vă pot provoca necazuri.

V. MINDRESCU — Iași. Desigur, tuturor ne place să avem o mașină bine întreținută, curată. Dar precum știm, vopseaua caroseriei se degradează datorită murdăriri, călduri și acțiunilor atmosferice, drept care stratul de lac al vopselei își pierde treptat luciul. Iată de ce este necesar să duceți mașina dv. la o unitate „Service" cel puțin o dată în fiecare anotimp. Cu acest prilej faceți și cealaltă operație care vă interesează : ungerea balamalelor, închizătoarelor, dispozitivelor de ridicare, articulațiilor caroseriei. Pentru ungere se folosește unsoare consistentă obișnuită, iar la închizătoarele ușilor și portbagajului se folosește grafit coloidal. Asemenea operații se execută cam după parcurgerea a 5—6 000 km.

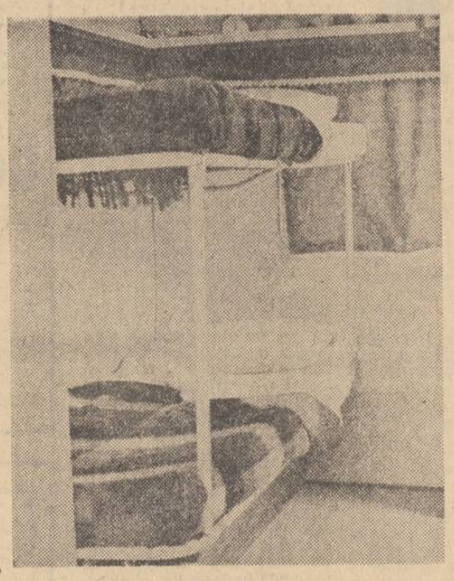

Dormitorul

Cînd pornim la drum cu rulota

Revenim la o chestiune despre care am mai scris și vom reveni pînă cînd în sfîrșit va fi rezolvată. Am fi dorit, și o dată cu noi mii și mii de automobiliști, ca în noul sezon turistic să putem porni la drum cu rulota românească despre a cărei construcție tot discutăm.

În țara noastră sînt atîtea poieni, pajiști, văi, atîtea și atîtea locuri neasemuit de frumoase ; noi sîntem amatori de natură ! Cît de plăcut ar fi să te oprești cu mașina pe drum, într-un loc ales ci mai bine și să poți avea în plină natură confortul pe care ți-l oferă o rulotă. Să ai „casa" cu tine la poalele muntelui ! Să ai cu tine dormitorul (foto 1), sufrageria (foto 2), bucătăria (foto 3), să ai tot ce oferă confortul citadin într-un frumos peisaj montan, acolo unde te poți odihni, recrea și bucura de tot ce-ți oferă cu atîta dărnicie natura !

Iată de ce este necesar să avem o rulotă construită la noi! I.D.M.S. — întreprindere ce vinde automobile și materiale sportive — ar trebui să fie mai activă pentru a determina construcția rulotei, iar Ministerul Construcțiilor de Mașini și UCECOM, care au în subordine unități care ar putea construi rulote, să întreprindă acțiuni care să ducă la realizarea acestora. Cîteva încercări s-au făcut la Timișoara ; ce-ar fi să fie continuată această experiență !

Sufrageria

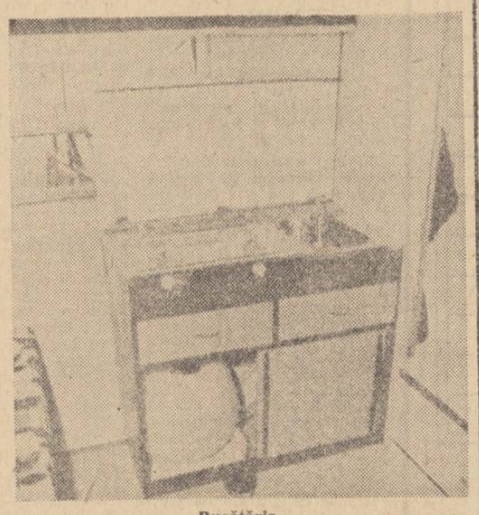

Bucătăria

Ce culoare să aibă mașina ?

Automobilele vopsite în culori deschise mărește gradul de securitate a circulației. După cum a reieșit dintr-un sondaj, autovehiculele vopsite în culori vii sînt mai repede remarcate de conducătorii auto decît majoritatea celor în culori închise, atît ziua cît și noaptea. Pentru o semnalizare optimă, se recomandă culorile : alb, roșu, orange. Sînt recomandate în primul rînd combinațiile de culori. Un test făcut cu două mașini vopsite în culori deschise și alte două în culori tradiționale a dovedit că primele se afirmă chiar și în circulația intensă din centrul orașelor.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

AUTOTURISME, BANI

LOZ ÎN PLIC

Săptămînă de săptămînă, se înregistrează noi cîștigători de autoturisme și bani la Loz în plic.

Printre cei recenți, un mare număr îl reprezintă jucătorii din mediul sătesc.

Iată cîțiva dintre ultimii cîștigători :

DACIA 1100: Pal Ioan — com. Săcele, județul Brașov
SKODA S 100: Sinescu Nicolae — com. Nagrași, jud. Argeș
FIAT 850: Bran Ioan — com. Ciugud, jud. Alba
FIAT 850: Matei Ionel — Brăiliță, jud. Brăila
SKODA S. 100 : Băduț Gheorghe — com. Gogoșari, sat Izvorul, jud. Ilfov
SKODA S. 100 : Vechiu Mihai — com. Luduș, jud. Mureș
SKODA S. 100 : Pteancu Vasile — com. Tășnad, jud. Satu Mare
FIAT 850 : Suciu Alexandru — com. Ileanda, jud. Sălaj ș.a.
NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA ! (6446)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 721 — Sîmbătă 31 iulie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

UN PUTERNIC IMBOLD ÎN MUNCĂ

Opinia publică a reliefat și în cursul săptămînii care s-a încheiat, ca o constantă a vieții noastre politice, preocuparea consecventă a conducerii partidului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru bunul mers al activității în diferite sectoare de muncă, pentru înfăptuirea sarcinilor de plan, a programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului. Vizitele de lucru ale conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu în unități de producție din industrie și agricultură, la Institutul de fizică atomică de la Măgurele, discuțiile purtate la fața locului, în toiul muncii, confirmă pe deplin așa cum s-a mai subliniat, valoarea exemplară a stilului de muncă caracterizat prin dinamism, contact direct, nemijlocit cu realitățile construcției socialiste, promovat de conducerea partidului nostru, de secretarul său general. În mijlocul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din uzine și de pe șantiere, al țăranilor cooperatori sau al oamenilor de știință, pretutindeni prezența secretarului general al partidului constituie un puternic imbold în muncă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu discută aspectele esențiale ale muncii curente, sarcinile de perspectivă, studiază soluțiile optime pentru rezolvarea problemelor dificile, dă prețioase recomandări. Primirea caldă, plină de stimă și dragoste făcută tovarășului Nicolae Ceaușescu în fiecare loc vizitat, cuvintele de bun venit rostite din inimă, angajamentele de onoare luate în fața conducerii partidului, constituie mărturii vii ale încrederii nețărmurite a oamenilor muncii în partid, ale unității lor de voință în jurul partidului și-a conducerii sale, a hotăririi lor neabătute de-a traduce în viață, pas cu pas, la fiecare loc de muncă sarcinile trasate de Congresul al X-lea al partidului, întregul său program de politică internă și internațională.

Pe ogoare, în mijlocul mecanizatorilor și al țăranilor cooperatori, acum, în zilele decisive ale recoltării ; în portul Constanța și pe șantierul naval cînd se discută planurile dezvoltării marii porți maritime a țării și se deschid cutezătoare perspective construcțiilor

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Foto : Mihai POPESCU

INVITAȚIE LA DRUMEȚIE

CHEILE BICAZULUI

Pentru a putea admira la fața locului frumusețile redate parțial în imaginea de față, vă punem la dispoziție un „mic îndreptar turistic".

Amănunte găsiți în pagina a 8-a

ALIMENTAȚIA IGIENICĂ ÎN LUNILE DE VARĂ

○ Ce înseamnă o hrană „ușoară" ● Evitați grăsimile și alimentele picante ● Nu numai sare în bucate, dar și vitamina C. ● Mese repetate și puțin abundente.

Un articol de dr. Sandu CĂMPEANU

În pagina a 6-a

„DE CE AȚI VRUT SĂ FIȚI MECANIC DE LOCOMOTIVĂ?"

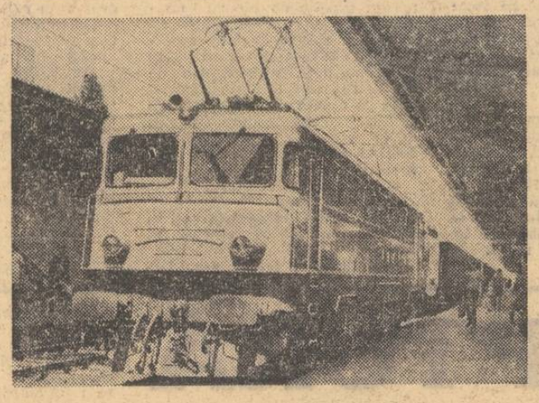

○ Au cuvîntul mecanici de la Depoul C.F.R. București-Călători ● Locomotivele cu abur au fost răcite ● Nu cît, dar ce dăruiești ! ● 24 de ore = locomotive pentru 100 trenuri și 30 000 km. parcurși ● Ce înseamnă eroism cotidian.

Călătorim cu trenul. Nimic neobișnuit. Apreciem călătoria după respectarea orei de plecare și de sosire, după comoditate, după politețea personalului din tren. O voce anonimă ne urează călătorie plăcută, la plecarea din gară. De ce oare, nu ne gîndim și la mecanicul care ne conduce ? Poate, fiindcă socotim drumul cu trenul, un serviciu plătit pe care-l dorim ireproșabil îndeplinit. Poate, pentru că îl înglobăm în eforturile statului nostru de a dezvolta transporturile pe drumurile de fier ale țării. Poate, fiindcă la nivelul dotării acestora din ce în ce mai modernă — în cincinalul trecut, fondurile destinate reutilării și modernizării au fost cu 76 la sută mai mari decît în cincinalul anterior, au fost electrificați 280 km. linie ferată, iar 80 la sută din totalul transportului feroviar este realizat cu locomotive Diesel și electrice — pretențiile noastre devin mai mari. Nu ne interesează atît cine îl organizează, cine îl conduce, ci cum este făcut. Deci, îl judecăm după efecte. E firesc.

Totuși, ne-ar face plăcerea să auzim și numele mecanicului de locomotivă care e stăpîn, tot timpul cît durează călătoria, pe interesele noastre, pe dorințele noastre, pe viața noastră, chiar. Sau să-l citim înscris pe o plăcuță. În sfîrșit, e doar o sugestie ce ține mai mult de abordarea sentimentală a preocupărilor unor oameni care conduc locomotive, care repară și întrețin locomotive, care adună kilometri cu sutele de mii și ore, cu miile. Care sînt oameni obișnuiți. Dar care au ceva în plus, greu sesizabil, totuși prezent în felul lor de a gîndi, de a vorbi.

Cei ce nu au despre această meserie, decît imaginea unui om cu chipiu, urcat pe locomotivă, o idealizează poate, în virtutea amintirii celui mai plăcut joc din copilăria băieților : joaca de-a trenul, cu sau fără tren electric. Cei care știu mai mult și mai ales, cei ce o practică, sînt de acord asupra unui aspect esențial. Meseria cere

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

LUPTA BIOLOGICĂ ȘI „CĂMARA" ȚĂRII

La Institutul de cercetări pentru protecția plantelor, laboratorul de combatere biologică, ing. cercetător principal Zoe Pană Beratlief împreună cu personalul ajutător a realizat două insecticide biologice românești după procese tehnologice proprii, de mare eficiență economică. Ieftin, rapid, nepoluant.

(Amănunte în pag. a 5-a)

De ziua marinei Republicii Socialiste România

EPISODUL A AVUT LOC UNDEVA ÎN DELTĂ

(Pagina a 2-a)

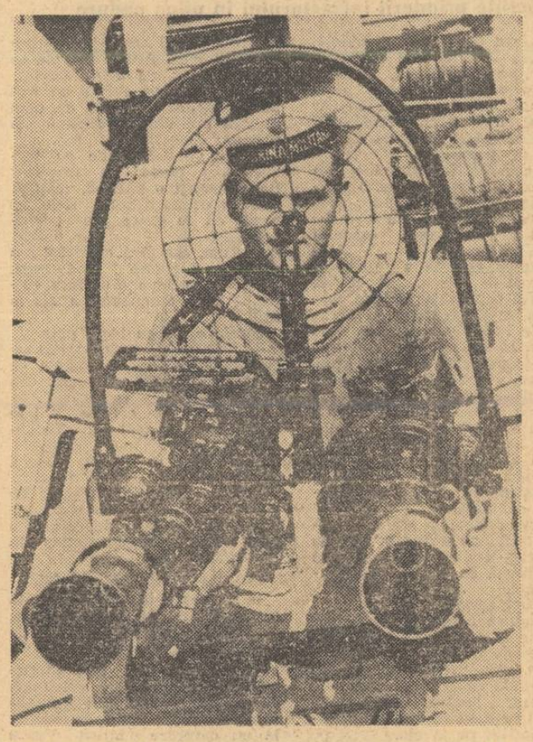

Oameni și tehnică — un tot unitar — gata oricînd la datorie

Foto : Al. CĂLIMINTE

VREMEA ÎN LUNA AUGUST

Nu vor lipsi înnourările și ploile dar se pare că soarele ne va fi oaspete ceva mai mult decît pînă în prezent.

Prognoza prezentată de Dumitru BACINSCHI

(Pagina a 7-a)

○ „Teritoriul"-„vitrină" care se transformă în „insulă a dezamăgirii" ● Companiile care s-au grăbit au găsit o „găină cu ouă de aur" ● De ce a rămas șomajul „surprinzător" de ridicat ● Cu climă tropicală și importă... flori ● „Dacă i-am lăsa aici, revolta lor ar fi iminentă...".

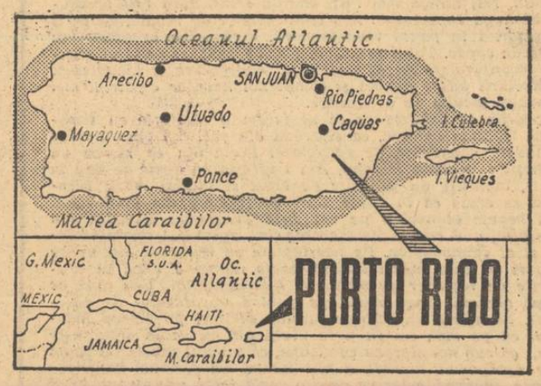

A DOUA FAȚETĂ A „OPERAȚIEI BOOTSTRAP"...

(Relatarea în pag. a 3-a)

UN PUTERNIC IMBOLD ÎN MUNCĂ

URMARE DIN PAG. 1

navale românești ; pe platforma complexului I.F.A. Măgurele cînd se studiază amplasarea unor noi obiective de mare importanță ; în ziua următoare, în județele Argeș, Vîlcea și Olt, secretarul general al partidului studiază dezvoltarea noilor întreprinderi, discută cu țăranii cooperatori problemele agriculturii, studiază cu specialiștii noile amplasamente. Pretutindeni prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu exprimă vigoare, neobosita energie cu care partidul nostru, conducerea sa se preocupă de mersul înainte al societății noastre.

Iată de ce a devenit firesc pentru oamenii muncii ca atunci cînd înregistrează un succes deosebit să-și îndrepte gîndurile spre Comitetul Central al partidului, spre tovarășul Nicolae Ceaușescu, comunicînd victoria obținută, noile angajamente. Asemenea telegrame au fost adresate în cursul acestei săptămîni din partea unor județe unde, la capătul unei munci bine organizate, dîrze și neobosite s-a terminat recoltarea păioaselor și s-au însămînțat întinse suprafețe de culturi duble.

Succese însemnate au raportat, de asemenea, multe județe în ceea ce privește îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, pe 7 luni, la producția industrială. Aceste bune rezultate, încheiate înainte de sfîrșitul lunii, înseamnă sporite cantități de produse date economiei naționale prin strădania clasei noastre muncitoare.

Succesele obținute în producție, în activitatea de ansamblu a întreprinderilor, dar mai ales căile pentru înlăturarea neajunsurilor existente în scopul îndeplinirii în condiții superioare a planului pe întregul an, constituie miezul dezbaterilor vii ale adunărilor generale ale salariaților care continuă în toată țara. În fiecare unitate unde au loc adunările, forumul suprem al conducerii muncitorești examinează întreaga activitate a uzinei în spirit partinic, cu o înaltă conștiință revoluționară, privind încrezător viitorul. Acest viitor, trasat în programul partidului nostru, este programul fiecărui om al muncii, indiferent de sectorul unde lucrează, este programul drumului de progres al țării, programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Bogată în evenimente, ca orice săptămînă a anului, și săptămîna care se încheie își conturează bilanțul rodnic și semnificativ. Este bilanțul unei săptămîni de muncă încordată, de activitate intensă în toate domeniile producției materiale, ale vieții ideologice-educative. „Numai îmbinînd activitatea de dezvoltare a industriei și agriculturii cu preocuparea pentru formarea omului nou — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în recenta cuvîntare rostită la întîlnirea cu activul de partid al județului Constanța — pentru ridicarea conștiinței socialiste, pentru realizarea unor relații noi între oameni, întemeiate pe echitate și dreptate socială, pe colaborare și ajutor reciproc, relații în care fiecare să-și înțeleagă răspunderea și menirea în societate, în lupta pentru făurirea orînduirii comuniste, numai astfel vom asigura fiecărui membru al societății tot ceea ce este necesar, atît din punct de vedere material cît și spiritual, pentru înflorirea personalității sale. Să ne gîndim permanent că ceea ce facem trebuie să servească fiecărui membru al societății ; în același timp, fiecare membru al societății trebuie să se gîndească la faptul că are obligații și îndatoriri, că trebuie să facă totul pentru a-și aduce contribuția la înfăptuirea programului minunat de făurire a comunismului în România".

Munca avîntată a poporului nostru, slujind interesele vitale ale propășirii României socialiste, servește pe deplin cauza socialismului, păcii și progresului în întreaga lume. Se exprimă astfel în fapt legătura organică între sarcinile naționale și cele internaționale, legătură subliniată cu înaltă principialitate și cunoscută consecvență de partidul și statul nostru. „Îmbinînd sarcinile naționale cu cele internaționale, partidul nostru — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — acționează și va acționa consecvent și în viitor pentru a contribui la realizarea unei politici de colaborare între toate țările socialiste, între toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, pentru a contribui la cauza păcii și cooperării în lume".

O expresie a acestei poziții de principii o constituie activitatea desfășurată de țara noastră în cadrul C.A.E.R., a cărei sesiune — a XXV — a avut loc, în cursul acestei săptămîni, la București. Știrile despre desfășurarea lucrărilor, comunicatul final, au confirmat spiritul de colaborare care animă politica statului nostru, preocuparea sa constantă pentru dezvoltarea colaborării cu țările socialiste, importanța pe care țara noastră o acordă acestui organism menit să realizeze colaborarea dintre țările socialiste membre ale C.A.E.R. Țara noastră consideră că această colaborare trebuie să contribuie la dezvoltarea economiei fiecărei țări, la întărirea bazei tehnico-materiale a socialismului din fiecare țară, la crearea în fiecare stat membru al organizației a condițiilor pentru făurirea societății comuniste. Prin aceasta socialismul își va demonstra superioritatea din toate punctele de vedere, forța sa de atracție va crește și, prin aceasta, contribuția sa la înfăptuirea marilor năzuințe de progres care animă astăzi omenirea.

DE ZIUA MARINEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

EPISODUL A AVUT LOC UNDEVA ÎN DELTĂ

Stuf pînă departe. Și petice de pămînt, grinduri, ochiuri limpezi de ape. Prin acest peisaj acvatic, șalupa își taie drum, ca o suveică. Plutonierul major Teodor Manea vorbește necontenit despre marinarii militari, despre tovarășii de-ai lui care hărnicesc aici, în inima Deltei. Din vorbele sale, prind viață fapte și întîmplări...

...Locotenentul e tînăr. Îl cheamă Sarica Mihai. De aproape un an, oamenii lui taie adînc la canal. Și canalul înaintează cutezător. Lui nu-i pasă de țînțarii care intră în ochi, în urechi. Nu-i pasă de ploaia care parcă-i pătrunde sub piele.

Într-o zi, într-un moment de repaus, la locotenent vine Ion Ștefan, un soldat zdravăn și lung, care muncește cît șapte.

— Îmi permiteți, n-aveți foc ?

— Poftim...

— Ce-i facem cu angajamentul ?...

— Îl îndeplinim la timp și poate chiar mai devreme cu cîteva zile. Vedeți bine, experiența se îmbogățește cu fiecare metru.

Locotenentul își exprimă încrederea că ritmul înaintării se va accelera, dacă fiecare ostaș va înțelege să-și organizeze mai bine munca, să folosească cu pricepere timpul de lucru, utilajele.

Și albia canalului își croiește drum prin dunele de nisip, prin întinderi de plaur. E tăiată de oameni ca soldatul Ion Ștefan și alții, pentru care împlinirea datoriei e mai presus de orice.

Plutonierul major Manea își deapănă firul povestirii.

...Lui moș Petrică îi era tot mai rău cu fiecare zi ce trecea. Spitalul — la Sulina, departe. Marinarii l-au urcat pe bătrîn în șalupă. Șalupa picăia printre stuf, bătrînul gemea. Cînd au ajuns, medicul s-a uitat la el cam chiorîș, parcă ar fi spus". „Așa de tîrziu l-ați adus ?" Altceva a spus însă :

— Lăsați-l aici. Îl internăm.

Nea Petrică a izbucnit :

— Nu stau aici. Faceți-mi o injecție și am plecat, gata ! Am atîta de lucru, și dumneavoastră... Ce, canalul așteaptă ?

Nea Petrică lucrează și el la canal, cu ostașii, cu marinarii Voia să se întoarcă la ei cît mai curînd. Și s-a întors. Știa el că acolo e treabă, nu glumă...

..Odată, după ce draga înaintase treizeci de metri mușcînd locomă din pămînt, s-a constatat că, pentru continuarea lucrului, trebuia executată o manevră deosebit de dificilă. Asta înseamnă schimbarea ancorelor, reîntinderea lor prin apa pînă mai sus de briu... ....„Numai cine nu știe nu înțelege..."

De data asta, pe dragă era și plutonierul major Manea Teodor. Manevra a început. Cînd cineva a strigat, deodată :

— Cazicul !

Cazicul este un stîlp de metal de care draga e prinsă. Cazicul se clătina. Draga era în pericol să scape de sub controlul oamenilor și să distrugă tot ce se găsea în spatele ei : utilaje, lucrări. Manea observase, cel dintîi, asta, și n-a reflectat mult. Sau, mai bine zis, a acționat fulgerător. Subofițerul s-a prelins pe lîngă bordaj și a sărit într-o barcă. Se ținea cu mîna de partea avantelor și înainta.

— Ce-o fi cu el, nu-i este bine ? — a murmurat locotenentul. Dacă scapă parîma, s-a dus...

N-a apucat să-și termine gîndul. Și-a dat seama că ce făcea Manea era periculos. Dar înțelegea, în același timp, că era singurul mod de a proceda. Dacă draga scăpa, asta ar fi dus la întîrzierea lucrărilor, la pierderi materiale. Și atunci, cum rămînea cu onoarea lor de marinari, de ostași ? Cum ar fi putut vorbi vreodată despre curaj, exemplu personal, despre dîrzenie și cutezanță, despre spirit de sacrificiu ? Și dacă n-ar fi procedat așa subofițerul acesta comunist ar fi făcut-o el însuși sau oricare altul. Manea sărise acum și din barcă, în apa mîloasă. S-a apropiat de cazic. L-a prins cu brațele, și-a proptit pieptul în el. Cazicul nu se mai clătina tare. Dar cît, cît o să-l țină ? De l-ar ține un minut — două !

— Trei oameni la mine ! — a ordonat ofițerul.

În curînd, au fost cinci în apa mîloasă : Manea, locotenentul și alți trei ostași. Unii au ținut de țărușul metalic, alții l-au bătut cu barosul. Draga a fost trasă înapoi, în siguranță deplină. Pentru ca să poată, a doua zi, să înainteze din nou. Și să deschidă cale albastră prin Deltă...

— Așa-s marinarii noștri — spune cineva dintre cei din șalupă. Merg toată viața pe căi albastre, de ape, iar uneori deschid ei înșiși asemenea căi...

Și-n tot acest timp, ca și ceilalți ostași ai armatei, ca toți marinarii țării, își fac datoria cu pasiune și cutezanță față de patrie.

Locotenent M. RAȘICA

Ion Neacșu

Constantin Mihalache

Constantin Panait

Stelian Dudău

Petre Alexandru

Ion Aldea

Octavian Udriște

„DE CE AȚI VRUT SĂ FIȚI MECANIC DE LOCOMOTIVĂ?"

URMARE DIN PAG. 1

o totală participare, o îngemănare între om și mașină, minut de minut, mai exact, o comuniune care, în condițiile modernelor Diesel de pildă, nu permite o pauză mai mare de 50 de secunde. Depășirea acestui timp de disociere a gîndurilor mecanicului de mașina pe care o stăpînește, se semnalizează: „Fii atent, nu te gîndi decît la mine, la drum, la semnale. Nu-ți aparții. Ești al meu. Și al călătorilor". Probabil, așa i-ar spune semnalul de vigilență, dacă ar avea glas. Dar și fără glas, e un limbaj pe care mecanicul îl înțelege. Îl înțelege, fiindcă atunci cînd a hotărît să devină mecanic de locomotivă și, în special, cînd și-a implinit dorința, este convins că fără acea dăruire lucidă, totală, responsabilă, curajoasă, nu are ce căuta acolo sus, pe colosul care străbate drumurile de fier ale țării.

Altfel, nu-și alegea și nu rămînea mecanic, comunistul **ION NEACȘU,** astăzi Erou al Muncii Socialiste.

— De ce ați vrut să fiți mecanic de locomotivă ? îl întreb totuși.

— Cînd am ales meseria, am făcut-o atras de trenurile pe care le priveam zilnic, în copilărie. Mai tîrziu, am îndrăgit-o pentru răspunderea și seriozitatea pe care o pretindeau. Am crezut, cred, că se potrivesc felului meu de a fi.

De la Depoul de locomotive București-călători, ies în 24 de ore, locomotive pentru 100 de trenuri. Cu ele, se parcurg zilnic 30 000 km. Fiecare mecanic, începe pregătirea cu două ore înainte de plecarea la drum, trece pe la vizita medicală, primește instrucțiuni, semnează acte și încheie, într-un fel, de fiecare dată, un contract.

— Toți cei care lucrăm aici, spunea inginerul **OCTAVIAN UDRIȘTE,** șeful Depoului, **știm că meseria noastră e grea, cere sacrificii, răspundere deosebită și disciplină severă, că nu e deloc comodă. O iubim fiindcă îi înțelegem utilitatea, importanța, frumusețea.**

— E utilă, fiindcă ?...

— Fără ea, nu poate fi implinită nevoia de a lega orașele, satele între ele.

— E importantă...

— Fiindcă aparține unui sector cheie al economiei noastre, fiindcă e legată de un volum mare de investiții, de tendința generală de modernizare, specifică economiei naționale.

— Și e frumoasă...

— ...Fiindcă cere de la tine foarte mult și dacă nu ești dispus să-i dai, să fii cinstit cu ea, se răzbună. Pe tine, dar mai ales pe cei pe care-i ai în grijă : bunuri materiale și oameni.

— Este prea pretențioasă, munca aceasta ?

— N-o socotesc prea pretențioasă, fiindcă îmi place. Dar precizez, e foarte pretențioasă, este de părere Ion Neacșu.

— De ce ?

— Dacă pe locomotiva cu aburi, ea păstra o aureolă ca să zic așa, ușor romantică, astăzi, în această perioadă de transformări, de modernizări, îți cere o folosire integrală a cunoștințelor profesionale, o permanentă perfecționare.

— A fost grea transformarea mecanicului de pe locomotiva cu aburi pe locomotiva Diesel ?

— Bineînțeles, răspunde, de data aceasta comunistul Octavian Udriște. **S-a făcut din mers.**

— Depoul mai lucrează cu locomotive cu aburi ?

— Nu, anul acesta la 1 mai, am răcit ultimele locomotive cu aburi. Lucrăm doar cu Diesel electrice sau Diesel hidraulice.

— A fost grea transformarea, intervine mecanicul **CONSTANTIN PANAIT,** ceferist prin tradiție, dar ce diferență este între mecanicul de la aburi și cel de la Diesel... **E o plăcere să înveți pentru a stăpîni tehnica perfecționată. Îți dă un imbold mai mare în muncă.**

— Păreri de rău pentru vechile dumneavoastră prietene, mașinile cu aburi ?

— Aș, nu, mă asigură mecanicul **STELIAN DUDĂU.**

— Vechile locomotive au rămas o amintire de tinerețe, confirmă această părere, mecanicul **ION ALDEA.**

— Dar de drum, de același drum, repetat de multe ori, nu vă plictisiți ?

— Schimbările de trasee intervin destul de des, răspunde Ion Neacșu. **Plecăm cînd spre Suceava, cînd spre Galați, cînd spre Brașov, cînd spre litoral. Peste tot, ai ce vedea.**

— Cred că un mecanic de locomotivă ar putea foarte bine povesti cum s-au transformat locurile prin care a trecut ani de-a rîndul...

— Asta e adevărat, recunoaște **GHEORGHE ȘERBĂNOIU. E încă o atracție a meseriei. Vezi cum apar case noi, fabrici noi, vezi grînele de cînd răsar, pînă la seceriș. Vezi munții, marea...**

— Dar nu e totdeauna timp frumos și nici toate călătoriile n-au loc fără întîmplări neprevăzute. E o parte mai puțin frumoasă, nu ?

— Un mecanic pleacă pe orice vreme, spune Ion Neacșu. **E o obligație.**

— Își asumă, în cazuri de vreme rea, riscuri mai mari. E nevoie de mai mult curaj ?

— Și-a asumat riscurile încă de cînd și-a ales profesia. Curaj ? Sigur, e nevoie și de curaj, pe lîngă toate celelalte.

— În momente neprevăzute poate face un mecanic de locomotivă dovada adevăratelor sale calități profesionale și omenești?

— Totdeauna poate face această dovadă, dar mai ales atunci, e de părere **PETRE ALEXANDRU.**

— După cîte știu, toți ați trecut prin astfel de momente. Cine îmi povestește unul dintre ele ?

— În afara unei înzăpeziri, care m-a ținut vreo 11 zile pe drum, îmi amintesc că odată, la Urziceni mi-s-a dat intrarea pe o linie ocupată. Am observat totuși, la timp și am reușit să opresc.

— Atît ? îl mai întreb pe Gheorghe Șerbănoiu, încercînd să aflu amănunte.

— Atît.

— Dar dumneavoastră ? Mă adresez lui Ion Neacșu.

— Au fost întîmplări tot de acest fel. Odată, la Făurei, am fost expediat spre Brăila în loc de Tecuci, odată, la București, cu accelerat spre Galați, mi s-a dat parcurs eronat ; altă dată, pe distanța București—Ploiești, mi s-a aprins un fus de osie pe care l-am observat privind în urmă, în curbă, iar ultimul moment de acest fel a fost în vara anului trecut. Conduceam un tren internațional. Între Tecuci și București, mai precis între stațiile Spătaru și Balta Albă, a fost dat pe aceeași linie pe care staționa un tren de marfă. Am reușit să opresc la timp.

— Ce înseamnă că ați oprit la timp ?

— La circa 150 m. de trenul de marfă respectiv.

Povestite, așa, sec, fără amănunte, cum le povestesc oamenii aceștia, par întîmplări cu nimic neobișnuite. Poate, sînt chiar așa, dacă le socotim făcînd parte din faptele de eroism cotidian.

Cineva, alături de toți mecanicii de locomotive cu care stau de vorbă, tace. Nu intervine de loc. Îl rog să-mi spună numele. Aflu că e specialist în repararea și întreținerea locomotivelor și că se numește **CONSTANTIN MIHALACHE,** membru în comitetul P.C.R. al depoului.

— Nu vă plac călătoriile ?

— Ba da, dar...

— Vă întreb, fiindcă lucrați în atelier și nu pe locomotiva în mișcare.

— Călătorese foarte des. Deseori sînt nevoit să-l aresteze. Dar nu s-a întîmplat așa. Prinzind de veste că miliția se află pe urmele lui, infractorul plecase de la domiciliu, peste munți, cu intenția să i se piardă urma.

— Ce facem ? întrebă Stet. Plecăm după el ?

— Mai încape vorbă. Nu poate fi departe. Fără el nici nu ne întoarcem ! spuse hotărît Teodorescu.

Chibzuiră asupra itinerariului probabil al infractorului și hotărîră să-i iasă înainte.

Și planul se dovedi bun. Către prinz, cînd un autocamion greu făcu cotul pe serpentină, milițienii au zărit imediat în cabină alături de șofer, figura binecunoscută a lui Toderaș. Din citeva cuvinte se înțeleseră asupra modului de acțiune. Stet răsări în mijlocul drumului și făcu semn șoferului să oprească, în vreme ce Teodorescu se deplasă prin pădure în întîmpinarea camionului, sări în drum în urma acestuia și, din mers, cu o sprinteneală aproape de necrezut la cei peste patruzeci și cinci de ani ai lui, se aruncă din mers pe bușteni și merse în patru labe pînă în spatele cabinei. Înainte ca autocamionul încărcat cu citeva mii de kilograme să poată opri în pantă, ușa cabinei se deschise și infractorul sări afară, încercînd cu o lovitură, să scape de plutonierul major Stet. Era destul de solid și planul i-ar fi reușit, poate, dacă în clipa următoare Teodorescu, a cărui prezență n-o ghicea, nu i-ar fi sărit direct în spate trintindu-l la pămînt. Lupta care a urmat a fost foarte scurtă. Dindu-și seama că se află în inferioritate netă Toderaș n-a mai opus împotrivire.

Prinderea lui Mihai Vasile zis Toderaș, infractor notoriu, a făcut lumină nu numai în problema furtului de la cabană ci și într-un șir de alte infracțiuni, furturi particulare, săvîrșite pe raza comunei Sarasău și a municipiului Sighet și care figurau în evidențele miliției cu „autori necunoscuți". Acțiunea aceasta a fost rod al perseverenței și tenacității celor doi milițieni, dar și un rezultat direct al sprijinului primit din partea populației, care, ca și în multe alte ocazii, a oferit reprezentanților ordinii publice elementele principale care i-au ajutat la rezolvarea cazului.

Ion VLAICU

Clepsidra

MĂRTURII

de Constantin VIȘAN

În depărtare apăru măreț uriașul candelabru de piatră al Ceahlăului. Lumina lui voală brusc toate imaginile filmului călătoriei de pînă acum. Am uitat într-o clipită sălbăticia Cheilor, s-a destramat în depărtare liniștea albă a Agapiei.

Urcăm spre Baraj. Aștept încordat întîlnirea cu Marea Bicazului. Îmi atrage mai întîi atenția arhitectura restaurantului de lîngă debarcader. Are stilul caselor de munte, acoperiș de șindrilă în pantă triunghiulară, ingenioase decorații din coajă de copac. Totul se armonizează fericit cu peisajul montan înconjurător. Aceeași izbutită valorificare a specificului arhitecturii locale denotă și complexul hotelier construit aici pe malul lacului de acumulare.

Coborîm la debarcader ca să facem o călătorie cu vaporașul. Oglinda verzuie, ca și brazii din jur, are pentru mine o ciudată capacitate de reflectare. Invie din ea mereu un nesfîrșit convoi de imagini. Am impresia că apele se dau în lături, înghițite de pădurile de brazi și fundul mării Bicazului se arată ca în zilele pline de freamăt ale șantierului. Văd benele alunecînd pe deasupra prăpastiei amețitoare a barajului, aud comenzile macaragiilor, zgomotul excavatoarelor și al camioanelor. Pe neașteptate se reaprind din uitare chipuri cu care m-am întîlnit poate numai o clipă în drumurile de reporter pe șantierul hidrocentralei. I-aș dori pe acești oameni, lîngă mine, pe puntea vaporașului de agrement. Să spună ei, tuturor acestor călători pe Marea Bicazului că pe aici, nu cu prea mulți ani în urmă erau niște sate, că sub noi alergau camioane, că pieptul acesta de beton care a zăgăzuit Bistrița a fost înălțat cu eforturi nemaipomenite. Mărturiile lor ar avea o reală forță evocatoare, ar fi capabile să compună balada eroică a acestei construcții. Cît de potrivită ar fi organizarea monografiei unor astfel de locuri cu o mare încărcătură emoțională, poetică, revoluționară... Tezaurizate pe bandă de magnetofon sau tipărite în ghiduri, asemenea succinte monografii ar fi de un mare folos nesfîrșitului șir de turiști, de călători care vin spre frumusețea acestor moderne ctitorii românești. Din păcate, astfel de documente lipsesc. Și la Bicaz și la Vidraru și în alte locuri înnobilate cu pecetea creatoare a socialismului. Realizarea lor n-ar fi o întreprindere dificilă. Culegerea, sistematizarea, redactarea unor asemenea documente ar putea fi asigurată de condeie inspirate. În anii Bicazului, ai Vidraru'ui, ca și ai Salvei-Vișeului și Agnitei Botorca, printre constructori poposeau des reporterii și poeții. Scoteau ziare de șantier, trimeteau reportaje entuziaste spre cotidienele și spre revistele centrale, se întîlneau cu cititorii în neuitate seri de poezie.

Se fac eforturi costisitoare pentru colectarea mărturiilor de pe fundul mărilor și oceanelor. Sînt reconstituite imagini ale unor realități existente cu milioane sau miliarde de ani în urmă. Marea Bicazului este o mare tînără. Un muzeu local a adunat cu grijă documente despre chipul locurilor peste care tremură acum ape verzui. Acestor documente li s-ar putea adăuga mărturiile sonore ale autorilor Mării Bicazului.

Ale, miliția?...

CAPTURĂ ÎN MUNȚI

○ Unde au dispărut obiectele din cabana pădurarului ? ● Aparatul de radio care a încetat să cînte ● Peripețiile prinderii infractorului în plină pădure

Doi plutonieri majori de miliție — Gheorghe Teodorescu și Gheorghe Stet — erau văzuți adesea împreună fie în municipiul Sighetul Marmației, unde primul era sectorist, fie în comuna învecinată, Sarasău, de pe malul Tisei, unde cel de-al doilea era șef de post. În afara unei mai vechi prietenii care se statornicise între cei doi bărbați în uniforme albastre de-a lungul celor peste douăzeci de ani de muncă în miliție, întîlnirile lor erau de cele mai multe ori impuse de vecinătatea sectoarelor de responsabilitate, adică de considerente pur profesionale.

De data aceasta cazul pe care îl aveau de rezolvat cei doi milițieni prieteni părea ceva mai dificil. Ocolul silvic din Sighetul Marmației comunicase că una din cabanele din munții Maramureșului, anume cabana pădurarului din punctul numit „Colibi", fusese spartă și jefuită, obiectele furate (pături, lenjerie, diverse ustensile între care și un aparat de radio portativ tip „Mamaia") reprezentînd o valoare însemnată. Trebuia descoperit și identificat deci autorul spargerii. Dar cine putea fi el ?

Operațiunea identificării era mult îngreunată de faptul că furtul se produsese departe de localitățile în care acționau de obicei Teodorescu și Stet, într-un loc complet izolat. Lipsa oricăror martori și a unor probe concludente dădea loc la o mulțime de presupuneri.

Planul de acțiune alcătuit de Teodorescu și Stet în vederea descoperirii infractorului a pornit de la ipoteza că respectivul își are domiciliul într-una din cele două localități — Sighet sau Sarasău — de fapt cele mai apropiate de locul infracțiunii (din Sarasău pînă la cabana jefuită erau circa 25 km) ipoteză care părea cea mai plauzibilă. În acest sens, contau mai ales pe sprijinul populației, potrivit unui raționament foarte simplu : dacă hoțul este într-adevăr localnic el va încerca oricum să valorifice măcar o parte din obiectele furate.

— Încearcă să afli cine și-a cumpărat aparat de radio portativ în Sarasău — i-a spus Teodorescu lui Stet. Eu o să fac același lucru pe raza orașului Sighet.

Acțiunea aceasta a fost mult mai greoaie decît bănuiseră. Numărul cetățenilor despre care se știa că-și cumpărase aparate de radio în ultimul timp era destul de mare și verificarea fiecărui caz a cerut timp. În plus, a apărut, neprevăzut, și un dezavantaj al acestui mod de lucru : curînd s-a aflat, mai ales în comuna Sarasău, că „miliția îl caută pe unul care a furat un aparat de radio", fapt care, se înțelege, l-a pus în gardă și pe infractor și pe eventualul cumpărător.

— Sînt obligat să schimb „tactica", altfel nu ajung la nici un rezultat — i-a mărturisit Stet lui Teodorescu, cu ocazia unei întrevederi.

— Cum anume ?

— Pentru cele cîteva adrese pe care le mai avem va trebui să lucrăm împreună și să acționăm prin surprindere. Am eu o bănuială că Ștefan Danci e „clientul" hoțului. O să „picăm" într-o seară ca... musafiri nepoftiți, pe la el...

Zis și făcut. În seara hotărîtă milițienii s-au apropiat tiptil de casa respectivului Danci. Dinăuntru, prin ferestrele deschise se auzeau acordurile unei muzici transmise la radio. Era de fapt elementul care-i interesa cel mai mult. Acum, fără să se mai ferească, au bătut, cuviincios în poartă și curînd au fost poftiți înăuntru unde, de data aceasta era liniște deplină și nici urmă de radio.

— Ați venit la mine cu treburi sau numai în trecere ? Poate serviți o pălincă, că-ți fi osteniți de pe drum... le-a zis gazda cît se poate de primitoare...

— Cum, așa fără muzică ? s-a prefăcut a glumă Teodorescu.

— Palinca nu merge fără cîntec, știi și dumneata, a zis și Stet.

Gazda a rîs cu toată gura.

— Apăi că v-aș da eu și muzică cu dragă inimă, numai că n-am pe-aproape ceteraș. Om bea și fără el..

— Nu trebuie ceteraș. E bun și-un radio, a mai zis Teodorescu.

— Radio ?! se miră Danci. Da de unde ?... Dacă n-am ?...

— Cum n-ai ? Dar acela de sub pat ce-i ? Și aplecîndu-se Teodorescu scoase aparatul din locul unde fusese ascuns în grabă..

Danci s-a schimbat la față.

— Nu l-am înscris încă la poștă și mi-era teamă, spuse.

— Zi mai bine că știai că e de furat, i-o reteză Stet.

Verificarea seriei le-a confirmat că aparatul era cel furat de la cabană. Danci îi cumpărase pe cîteva sute de lei de la un oarecare Mihai Vasile zis Toderaș, un cunoscut infractor, cu mai multe condamnări la activ, din orașul Sighet.

Se părea că nu mai rămăsese decît ca milițienii să se deplaseze la domiciliul lui Toderaș și să-l aresteze. Dar nu s-a întîmplat așa. Prinzind de veste că miliția se află pe urmele lui, infractorul plecase de la domiciliu, peste munți, cu intenția să i se piardă urma.

— Ce facem ? întrebă Stet. Plecăm după el ?

— Mai încape vorbă. Nu poate fi departe. Fără el nici nu ne întoarcem ! spuse hotărît Teodorescu.

Chibzuiră asupra itinerariului probabil al infractorului și hotărîră să-i iasă înainte.

Și planul se dovedi bun. Către prinz, cînd un autocamion greu făcu cotul pe serpentină, milițienii au zărit imediat în cabină alături de șofer, figura binecunoscută a lui Toderaș. Din citeva cuvinte se înțeleseră asupra modului de acțiune. Stet răsări în mijlocul drumului și făcu semn șoferului să oprească, în vreme ce Teodorescu se deplasă prin pădure în întîmpinarea camionului, sări în drum în urma acestuia și, din mers, cu o sprinteneală aproape de necrezut la cei peste patruzeci și cinci de ani ai lui, se aruncă din mers pe bușteni și merse în patru labe pînă în spatele cabinei. Înainte ca autocamionul încărcat cu citeva mii de kilograme să poată opri în pantă, ușa cabinei se deschise și infractorul sări afară, încercînd cu o lovitură, să scape de plutonierul major Stet. Era destul de solid și planul i-ar fi reușit, poate, dacă în clipa următoare Teodorescu, a cărui prezență n-o ghicea, nu i-ar fi sărit direct în spate trintindu-l la pămînt. Lupta care a urmat a fost foarte scurtă. Dindu-și seama că se află în inferioritate netă Toderaș n-a mai opus împotrivire.

Prinderea lui Mihai Vasile zis Toderaș, infractor notoriu, a făcut lumină nu numai în problema furtului de la cabană ci și într-un șir de alte infracțiuni, furturi particulare, săvîrșite pe raza comunei Sarasău și a municipiului Sighet și care figurau în evidențele miliției cu „autori necunoscuți". Acțiunea aceasta a fost rod al perseverenței și tenacității celor doi milițieni, dar și un rezultat direct al sprijinului primit din partea populației, care, ca și în multe alte ocazii, a oferit reprezentanților ordinii publice elementele principale care i-au ajutat la rezolvarea cazului.

Ion VLAICU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

TULEA CONSTANTIN din Brăila ne comunică : „Un copil de 4 ani, a scăpat ca prin minune de sub roțile trenului"... Iată cum s-a întîmplat :

„Mă aflam în cursa de călători Brăila — Vîlcele. Trecerea liniei ferate se face prin cartierul Lacul Dulce, iar cînd am sosit la linie, bariera era lăsată. Eram la vreo zece metri de linie și am coborît din cursă pentru a ne răcori. Lîngă linie se jucau doi băieți de vreo șase șapte ani, și o fetiță de patru ani... Trenul era la o sută de metri de barieră, venea în viteză, cînd băieții au rupt-o la fugă. fetița a rămas în picioare pe traversele căii ferate, între linii. Nimeni n-a îndrăznit să sară în ajutorul fetiței, de altfel era prea tîrziu, dar cineva a strigat : lasă-te jos pe traverse !! Fetița a înțeles imediat despre ce-i vorba și s-a culcat cu fața în jos între linii. Garnitura trenului, formată din două locomotive și optzeci de vagoane de marfă, a trecut în viteză. Toți cei care eram la fața locului am rămas încremeniți, credeam că fetița s-a pierdut. Spre surprinderea tuturor însă, fetița s-a sculat după ce trenul trecuse și a început să-l salute, ducînd mîna la ureche, pe ceferistul din ultimul vagon. Aceasta s-a întîmplat pe data de 19 iunie"...

Am transcris în tocmai rîndurile dv. convinși că „morala" o vor găsi acei părinți care își lasă copiii să se joace prin locuri neindicate. Din fericire, s-a întîmplat ca-n basme : „Totul e bine, cînd se termină cu bine"... Deznodămîntul însă putea să fie altul. Deci : atențiune, părinți !

„Este vorba că la construirea unei catedrale din Roma s-ar fi întrebuințat pentru anumite lucrări lemnul din corabia lui Noe"... ne scrie EUGENIA BUICIUC din Lugoj, și ne cere, sub promisiunea de a fi „foarte recunoscătoare" să-i răspundem dacă este adevărat sau nu...

Dacă ar fi să adunăm de prin prejurul pămîntului de unde se spune că s-a folosit lemnul acelei corăbii, precum și alte bucăți de lemn cu aceeași vechime, și dacă le-am pune bucată lîngă bucată, s-ar putea face un pod, gros de cîțiva metri, de la redacția „Magazinului" pînă la Lugoj. Cam mult lemn. Așa că vedeți dv. cum stau lucrurile cu afirmații de genul acesta... Dar, pentru o cît mai exactă imagine a ceea ce se face încă în zilele noastre, în secolul XX, cu lemnul din corabia legendarului personaj, vă vom relata o întîmplare : cu cîțiva ani în urmă, o cunoștință de-a noastră aflîndu-se într-un mare oraș occidental și vizitînd un dom multisecular, mare i-a fost uimirea cînd cineva, un „binevoitor", l-a îmbiat cu o bucată de lemn, ce-i drept foarte de cîteva grame, asigurîndu-l că aparținuse corabiei la cîrma căreia se aflase însuși Noe. Iată deci că tot felul de lemne îi împiedică somnul fantomaticului navigator, tot felul de afaceri se fac cu lemnul corăbiei lui.

Altă bucată de lemn, a cărei proveniență este certa, i-a prinicuit meșterului GHEORGHE CONSTANDACHE **din București numai necazuri. Omul a făcut, cu toată rivna și priceperea sa, un lampadar. „Cu vreo trei luni în urmă l-am sugerat ca invenție cooperativei „Metalocasnica" din strada Episcopiei. Le-a plăcut modelul, l-am fotografiat, m-au pus de-am făcut desene la eliograf, l-au fotografiat și dînșii, m-au purtat pe drumuri încă trei săptămîni ca pînă la urmă să-mi spună că este costisitor. Oare un asemenea lampadar, imitînd Coloana Infinitului, nu ar fi căutat de cumpărători ? De aceea eu va trimit o fotografie a originalului, pentru a compara obiectul cu refuzul cooperativei. Publicul dorește lucruri noi, frumoase și rezistente".**

Chiar dacă cifra trei v-a fost defavorabilă în colaborarea cu „Metalocasnica", trebuie să mărturisim că „obiectul" ne-a cucerit. În totul de acord cu observația că trebuie să ne gîndim în primul rînd la cumpărător, la ceea ce-i oferim. Cum vă spuneam, lampadarul din fotografie ne-a lăsat, vorba poetului, un ochi luminat de bucurie ; dacă l-am vedea într-o vitrină n-am ezita să-l cumpărăm. Acesta chiar dacă ne îngreunează suprasolicitarea coloanei lui Brâncuși, pe care o întîlnim și pe cutiile de ciocolată, și pe coperțile cărților, și în muzica ușoară, și ca termen de comparație pentru o echipă de fotbal cînd trece într-o categorie inferioară în alta superioară. Dar, fie și coloana... lampadar, asta cel puțin este frumoasă, și poate sta în casa omului ca un simbol, precum spuneți, (dacă nu cumva e și așa cam mult).

Cum să vă înțelegeți, cum să-i convingeți pe cei de la „Metalocasnica" ? Iată un lucru care ne depășește. Tranzacția se face în acest caz între cele două părți, nu putem interveni deoarece și cei de la „Metalocasnica" știu că în specialitatea noastră lampadarele și abajururile sînt partea cea mai puțin rezistentă... Ne-am spus părerea ca eventuali cumpărători... Vă urăm succes și așteptăm veștile noi...

PE FIRUL EVENIMENTELOR

STELLA MARIS

de Nicolae LUPU

Legendele se întorc citeodată printre noi voind parcă să ne arate că imaginația mai are nevoie de niscaiva stimulente. Cîte nu s-au scris și nu s-au spus despre legenda vasului fantomă „Olandezul zburător" condamnat să rătăcească etern, după unii prin preajma Capului Bunei Speranțe, după alții prin apele Mării Nordului, fără a putea să acosteze în vreun port. Scriitorul englez Walter Scott afirmă că la originea legendei s-ar afla odiseea unui vas încărcat cu aur, la bordul căruia s-ar fi comis o crimă în scopul acaparării avuției, episod soldat însă cu răspîndirea ciumei în rîndurile echipajului, ceea ce a dus automat la închiderea tuturor porturilor, la sentința de a rătăci cu ciuma, crima și aurul dorit pe întinsul nesfîrșit al apei.

Acum cîteva zile un alt vas olandez pe nume „Stella Maris" a părăsit portul cu o încărcătură de deșeuri chimice aparținînd companiei AKZO avînd misiunea de a le revărsa pe undeva în adîncurile Mării Nordului. Dar vestea a determinat vii proteste în Danemarca și Norvegia. Vasul a primit ordin să se îndrepte spre Oceanul Atlantic în speranța că va putea depune nestingherit încărcătura. Brusca schimbare de program a obligat nava să se îndrepte spre insulele Feroe pentru a lua combustibil și provizii. Cînd a ajuns în apropiere a constatat că pe chei se aflau sute de demonstranți cu pancarte care protestau împotriva proiectului de a arunca deșeurile în Atlantic, la 600 mile de coasta irlandeză. Mai mult, proprietarii locali de nave au blocat cu ambarcațiunile lor intrarea în port, așa că vasul „Stella Maris" a fost nevoit să plece în căutarea altui port. Intre timp guvernul englez prin glasul unui ministru adjunct a protestat în parlament împotriva infestării cu deșeuri a mediului înconjurător și l-a convocat pe ambasadorul olandez pentru a-i exprima îngrijorarea și a propune acțiuni comune pe linie guvernamentală. La rîndul său guvernul irlandez a avertizat că această acțiune poate distruge zonele de pescuit unde își desfășoară activitatea pescarii irlandezi. Intre timp „Stella Maris" transformată într-un nou „Olandez zburător" rătăcește în căutarea unui port. Nu trebuie exclusă posibilitatea ca acest gen de embargo, rod al acțiunilor protestatare de masă, să oblige factorii responsabili a căuta o soluție capabilă să prevină otrăvirea iresponsabilă a mediului înconjurător.

Nu s-ar putea spune că legendele reînviate nu stimulează imaginația. Pentru că dacă aceleași acțiuni ar fi întreprinse pe o scară mult mai largă cu scopul de a preveni aruncarea altor deșeuri care infestează atmosfera, la propriu și la figurat, ar putea fi accelerat procesul îndeplinirii unor obiective vitale. Tocmai în zilele cînd „Stella Maris" își continua peregrinarea prin preajma porturilor din Marea Nordului și Oceanul Atlantic, senatul american vota cu 57 voturi contra 37 în favoarea întreprinderii în Alaska în octombrie a uneia din cele mai puternice experiențe nucleare subterane — cinci megatone. Oamenii de știință au avertizat că nu există la ora actuală măsuri preventive care să ferească mediul înconjurător de efectele vătămătoare ale exploziei. Ei au arătat că s-ar putea produce pagube de mare amploare, seisme, poluarea apelor, distrugerea unor vietuitoare. De ce oare și în acest caz, ca de altfel în toate cazurile care otrăvesc spațiul înconjurător, atmosferic și internațional, nu s-ar mobiliza opinia publică în același mod cum s-a întîmplat în episodul „Stella Maris ? Așa s-ar putea obține ca toate cauzele pierdute care infestează contemporaneitatea să fie condamnate la rătăcire perpetuă prin oceane fără porturi precum „Olandezul zburător" din legendă.

A DOUA FAȚETĂ A „OPERAȚIEI BOOTSTRAP"...

ÎN PROSPECTELE oferite cu generozitate de agențiile de turism care organizează excursii în Porto Rico sînt notate cu lux de amănunte construcțiile realizate în ultimele două decenii. O rafinărie, o uzină chimică, fabrici textile, o întreprindere de montat unele aparate electrice, zgîrie-nori destinați industriei hoteliere. Despre toate acestea — prezentate ca pe un fel de soluție miraculoasă pentru problemele social-economice ale insulei — se precizează că sînt rezultatul „Operației Bootstrap"...

DENUMIRE cu rezonanță stranie „Operațiunea Bootstrap"... De fapt, este vorba de o schemă amplă pe care economiștii americani o amintesc întotdeauna atunci cînd se referă la situația din Porto Rico. Menirea ei, cînd a fost inițiată în urmă cu 22 de ani, era de a transforma insula într-o „vitrină" a posesiunilor de peste mări ale Statelor Unite. Fostă colonie spaniolă, fostă colonie americană, devenită în 1952 teritoriu cu statut de asociat al Statelor Unite, Porto Rico trebuia să devină, în intenția celor ce au lansat „Operația Bootstrap", un exemplu de dezvoltare pentru țările slab dezvoltate. Iar experiența avea menirea să dovedească, în primul rînd, că numai cu capital străin pot fi dobîndite succese economice și sociale. Pentru atragerea de capitaluri de pe continent s-au acordat facilități importante investitorilor (între altele, scutiri de taxe pe o perioadă de 10—17 ani, în funcție de regiunea investiției). Facilitățile, ca și ieftinătatea mîinii de lucru, au făcut ca insula să se transforme pentru companiile de pe continentul Statelor Unite într-un fel de „găină cu ouă de aur" (expresia a fost folosită, mai de mult, de ziarul „Christian Science Monitor"). Peste 100 din primele 500 de companii ale S.U.A. selecționate în clasamentul revistei „Fortune" s-au grăbit să investească în Porto Rico...

ȘI, TOTUȘI, un număr recent din revista britanică „Economist" numește Porto Rico „Insula dezamăgirii" și relatează despre iminența unui nou val de emigrări de portoricani spre continentul american. Aceasta după ce, între 1954 și 1962 nu mai puțin de jumătate de milion de insulari plecaseră în S.U.A. în căutare de lucru și în condițiile în care, în prezent, în ultimii ani, circa 30 000 de muncitori portoricani se înscriu pe listele de emigranți...

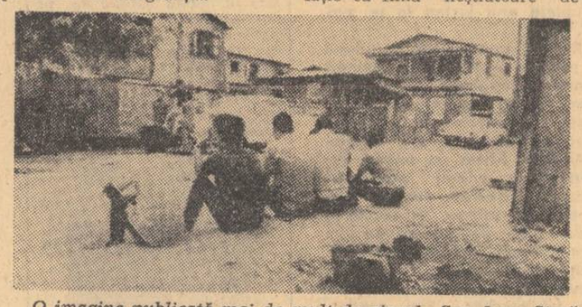

O imagine publicată mai de mult de ziarul „San Juan Star" dar actuală și azi. Într-un cartier, un grup de portoricani așteaptă și iar... așteaptă. Doar, doar or găsi ceva de lucru.

„REFERINDU-SE la „Operația Bootstrap", săptămînalul „Sunday Times" scria că nu pot fi trecute cu vederea „surprinzătoarele" cifre ale ratei șomajului din insulă : 12 la sută (cifre din surse oficiale, notează cu subînțeles autorul, amintind că alte surse — bănci și oficii comerciale — apreciază că portoricanii fără lucru reprezintă 20 la sută din forțele de muncă...). Explicația oferită este simplă : noile unități construite au nevoie de personal calificat. Or, marea masă a muncitorilor portoricani nu au calificare. Ca un rezultat, între altele, al insuficiențelor din sistemul de învățămînt, care nu cuprinde 15 la sută din copiii de vîrstă școlară ; statisticile oficiale vorbesc și de 13 la sută din populație ca fiind neștiutoare de carte... Așa că societățile investitoare preferă să aducă de pe continent muncitori calificați — soluție mai convenabilă pentru ele decît organizarea unui sistem de școli de calificare...

PREOCUPATE de înfăptuirea „operației Bootstrap", autoritățile locale au neglijat într-o largă măsură problemele agriculturii insulei. În prezent, Porto Rico importă cu prețuri ridicate, majoritatea produselor alimentare de pe continent — în timp ce sute de mii de oameni, proveniți din sate, caută de lucru în orașe. Situația a ajuns pînă acolo, adaugă „Sunday Times", încît insula cu o climă tropicală importă din Florida... flori (cumpărate, și ele, din insulele Bermude !).

DAR, ELOGIIND „Operația Bootstrap", prospectele turistice omit și alte aspecte ale situației economice actuale portoricane. Unele unități industriale — în special de textile — se află într-o situație precară datorită concurenței produselor japoneze și este probabilă închiderea lor. Cîteva companii au găsit noi regiuni în S.U.A. unde investițiile par să fie mai avantajoase și, în consecință, se retrag din insulă. În sfîrșit, datorită reducerii numărului de turiști, patru din cele mai mari hoteluri au trebuit să-și închidă porțile (micșorarea turismului s-a datorat recesiunii resimțite de economia americană).

AUTORITĂȚILE LOCALE încurajează emigrarea portoricanilor la New York și în alte localități continentale. Un politician din San Juan, capitala insulei, a explicat în mod cinic motivele pentru care șomerii sînt îndemnați să-și caute de lucru într-alte părți : „Dacă i-am lăsa să rămînă aici, revolta lor ar fi iminentă. Așa, sînt împrăștiați în prea multe locuri pentru a putea organiza o revoltă". În prezent, în Statele Unite se găsesc peste un milion și jumătate de portoricani, din care un milion în statul New York, 99 la sută dintre ei sînt muncitori și ei dau procentul cel mai mare de șomeri : 30 la sută. Vorbind doar spaniolă și fiind necalificați, ei cunosc „mizeria marilor orașe americane", („Economist"). Majoritatea sînt neorganizați, ceea ce a determinat pe un redactor al ziarului „New York Times" să-și intituleze un articol : „Peisajul portoricanilor — 10 la sută din populația New Yorkului, 0 la sută din puterea politică...".

CÎT PRIVEȘTE pe cei ce rămîn pe insulă, datele oficiale recunosc că o treime pînă la jumătatea celor 600.000 familii trăiesc cu venituri sub minimul considerat drept indice al sărăciei. La șomajul care continuă să se amplifice revista „U. S. News and World Report" adaugă și alte elemente care stîrnesc vii nemulțumiri : suprapopularea școlilor, lipsa de cadre în învățămînt, o rețea complet nesatisfăcătoare de drumuri, lipsa de facilități medicale în mediul rural etc.

ÎN ACESTE ÎMPREJURĂRI nu este de mirare că pe „insula dezamăgirii" cîștigă tot mai mult teren ideea că nu acțiuni de genul „operației Bootstrap" — care aduc mai ales mari beneficii investitorilor — pot rezolva gravele probleme economico-sociale ale Porto-Rico-ului, ci că este nevoie ca populația insulară să dobîndească independența și să devină stăpînă pe propria ei soartă, pentru a putea efectua reformele care să-i asigure o dezvoltare rapidă, multilaterală. Acest curent a dat naștere în ultimii ani unei puternice efervescențe politice, mai multe partide punîndu-și drept țel obținerea independenței portoricane.

U. VĂLUREANU

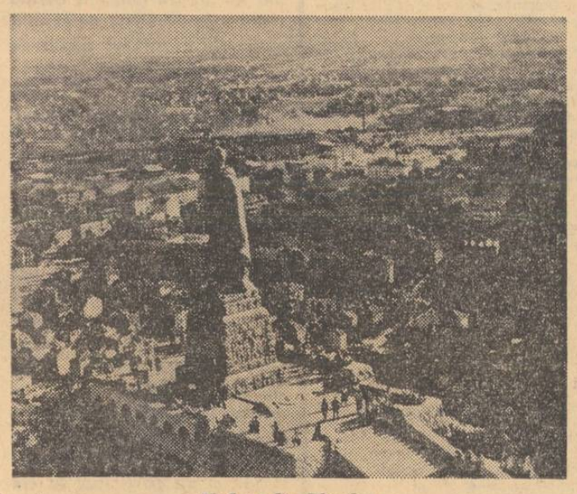

Vedere din Plovdiv

Însemnări din R. P. Bulgaria

DIMENSIUNILE PLOVDIVULUI

Lanțul Rhodopilor, care separă Valea Struma de cea a Traciei, reprezintă o minunată armonie de munți înveșmîntați cu brazi, piscuri semețe, văi adînci și pajiști de un verde crud. Cînd l-am traversat, în direcția Bansko și Velingrad pentru a ajunge la Plovdiv, deși ne aflam către sfîrșitul lunii aprilie, ningea ca în toiul iernii. Am văzut pentru prima oară pomi în floare cu ramurile plecate sub apăsarea zăpezii. Am pornit spre Plovdiv pentru a vedea cel de al doilea oraș al Bulgariei socialiste și pentru a mă edifica asupra impresionantului salt în domeniul dezvoltării industriale făcut în ultimii ani ; de asemenea, pentru a străbate o parte din faimosul drum al împăraților bizantini și sultanilor turci, care trecea pe aici și ducea mai departe spre Sofia, Belgrad și Viena.

Ca toate orașele milenare, Plovdivul își are legendele sale, cunoscute de toată lumea și relatate cu generozitate oaspeților. Potrivit acestor legende, pe vremea cînd giganții mai locuiau încă pe Terra, Hemus a luat sub protecția sa locuitorii de pe acele meleaguri, inclusiv pe Rhodope, o tînără fermecătoare, căreia îi plăcea să se privească în oglinda fluviului Hebre (Maritza). Văzînd-o, Poseidon s-a îndrăgostit de ea. Ușuratec cum era, a părăsit-o însă curînd. Văzînd durerea Rhodopei, Hemus a plecat pe urmele lui Poseidon, pentru a-l pedepsi. L-a găsit hoinărind pe apele fluviului și a aruncat asupra sa o adevărată „ploaie de pietre (unele dintre aceste „pietre", glăsuiește legenda, sînt colinele pe care s-a ridicat orașul). Înfuriat, Poseidon și-a pietrificat rivalul și a apărut, astfel, lanțul muntos Hemus (denumirea Balcani s-a încetățenit în vremea imperiului otoman). Frumoasa Rhodope s-a ascuns într-o grotă și farmecul ei s-a răsfrînt asupra împrejurimilor. Vizitînd vechiul Plovdiv, suspendat pe coline abrupte, din care cauză străzile sînt înguste iar casele înșirate ca niște mărgele, ești tentat să dai crezare legendelor. Un sentiment asemănător resimți cînd treci pragul caselor, multe dintre ele transformate în muzeu. Privind tavanele sculptate în lemn, divanele încărcate cu minunate obiecte lucrate de mînă, pereții ornați cu carpete și covoare meșteșugit lucrate, am putut aprecia mai bine hărnicia și talentul celor ce muncesc și trăiesc la Plovdiv. Angajați pe o pantă aspră, transformată pe nesimțite în veritabilă scară, am ajuns în vîrful colinei Nebet Tepe. Se însera și ghirlandele de lumină ale noului oraș, se reflectau în apele Mariței. Farmecul vechiului oraș este parcă și mai bine pus în evidență de contrastul dintre liniștea lui și dinamismul și tumultul noului Plovdiv.

A doua zi am vizitat noul cartier industrial : un bun prilej de a constata saltul făcut în domeniul industrializării. Cunoscut altădată pentru industria ușoară, Plovdivul a devenit azi un puternic centru al industriei construcțiilor mecanice, textile și echipamente electronice. În anul precedent, industria celui de al doilea oraș al Bulgariei socialiste a realizat o producție-marfă în valoare de un miliard leva, cu 60 la sută mai mult decît în anul 1965. În prezent, un sfert din populația orașului — aproximativ 70 000 de oameni — lucrează în industrie. Rapida industrializare din această zonă a creat un veritabil paradox : cea mai fertilă zonă a țării și-a pierdut caracterul său esențial agrar. S-ar putea crede că agricultura a fost trecută pe un plan secundar, dar nu este așa. După cum am aflat la Consiliul popular, cu toate că ponderea agriculturii județului Plovdiv a scăzut continuu în ultimii ani, dimpotrivă producția a înregistrat un spor simțitor, fiind în 1970 de 2,2 ori mai mare decît cea a anului 1947, reprezentînd, totodată, 10 la sută din producția totală a țării. Așadar, județul Plovdiv continuă să rămînă un mare producător agricol, cu o vădită orientare spre culturile intensive.

Deși rămăsese mult în urmă, am reîntîlnit „reprezentanți" ai Plovdivului la peste 20 km depărtare, sub flancul muntelui Khrabrino. Într-o zonă pitorească, printre brazi și pajiști, harnicii săi locuitori au amenajat o frumoasă grădiniță de copii. Era simbătă. 200 de copii se îndreptau spre autocare, pentru a se reîntoarce la Plovdiv. După ce-și vor petrece duminica cu părinții, luni dimineața se vor reîntoarce printre brazi, pînă simbăta viitoare...

George NICOLESCU

DIN NOU OAMENI PE LUNĂ

Spicuim cîteva dintre momentele mai importante ale programului experienței „Apollo-15". (după cum se știe nava a pornit în misiune luni 26 iulie a.c.)

SÎMBĂTĂ, 31 IULIE

Ora 12,00 *(ora Bucureștiului) : După un somn de șapte ore și jumătate, cei doi oaspeți ai Lunii se trezesc și își iau micul dejun. O jumătate, de oră mai tîrziu încep pregătirile pentru coborîrea pe suprafața Selenei.*

Ora 15,24 : *David Scott începe coborîrea celor nouă trepte ale scării modulului lunar. Va fi urmat, la scurt interval, de James Irwin. După îndeplinirea „sarcinilor de serviciu" — prelevarea „probelor de contingență", fotografierea locului de alunizare etc. — cei doi astronauți vor începe, cu ajutorul unui sistem de scripete, despachetarea și coborîrea pe sol a automobilului lunar electric, pliat sub compartimentul etajului inferior al modulului, care le va servi în lunga lor călătorie pe suprafața selenară. Urmează apoi instalarea, în apropierea L.E.M.-ului, a unor complexe și perfecționate aparate de măsură și control, unele cu o durată lungă de funcționare.*

Ora 15,51 : *Scott și Irwin încep recoltarea unor specimene de rocă selenară.*

Ora 16,46 : *La volanul automobilului lunar, cei doi oaspeți ai Lunii vor porni în prima din cele trei explorări științifice, deplasîndu-se în jurul modulului lunar. Ei se vor îndrepta spre culmile muntelui „Hadley", unele dintre ele înalte de peste 4 500 m. Se vor apropia, cît mai mult posibil, și de marginea prăpastiei „Hadley", adîncă de 300 m.*

Ora 22,14 : *Scott va reveni în modul, urmat la scurt interval de Irwin.*

DUMINICĂ, 1 AUGUST

Ora 12,44 : *Cei doi astronauți vor cobori din nou pe suprafața selenară în vederea începerii celei de a doua plimbări, destinată aproape exclusiv unor experiențe geologice. Scott și Irwin vor explora zone accidentate ale Apenninilor lunari.*

Ora 19,44 : *Cei doi astronauți se vor reîntoarce la modul pe jos.*

LUNI, 2 AUGUST

Ora 9,24 : *Începe a treia și ultima ieșire pe suprafața Lunii, făcută cu automobilul și pe jos. Distanța : 12 km. În locul numit „Terasa", ei vor cerceta profunzimile impresionantei prăpastii „Hadley". Aici se vor face recoltări de rocă lunară, unele prelevate de la adîncimi de 75 cm. În timpul acestei plimbări, vor fi explorate, de asemenea, diverse cratere, unele cu un diametru între 400 și 800 metri.*

Ora 14,17 : *De pe o înălțime, Scott și Irwin vor fotografia panorama prăpastiei ce șerpuiește la picioarele lor. La capătul acestor trei spectaculoase plimbări pe Selena, Scott și Irwin vor avea prilejul să efectueze cercetări atît într-o zonă de „mare" — Marea Ploilor — cît și de munte și prăpastie (purtînd același nume, împrumutat de la celebrul matematician, John Hadley).*

Ora 14,51 : *Reintoarcerea la modul.*

Ora 19,04 : *Camera de televiziune instalată pe automobilul lunar, lăsat la o depărtare de 90 m de modul, telecomandată de la Centru spațial din Houston, va fi pusă în funcțiune. Ea va permite, pentru prima oară, să se transmită pe Terra imagini de la decolarea de pe Lună, precum și zborul etajului superior al modulului, cu cei doi astronauți la bord, în direcția cabinei-mamă.*

Amerizarea va avea loc SÎMBĂTĂ 7 AUGUST, la ora 22,46, în Pacific, într-o zonă situată la aproximativ 525 km nord de Honolulu. Capsula va fi recuperată de port-elicopterul „Okinawa".

De pretutindeni

Creșterea vulpilor și exportul blănurilor lor aduce beneficii considerabile exportului polonez. Cea mai mare fermă de vulpi se află la Glinianky în regiunea Varșovia, unde se cresc aproximativ 2 000 vulpi polare și argintii pe an.

ÎN TIBET a fost deschisă o mină de cărbune la o altitudine de 5 420 metri deasupra nivelului mării. Aceasta este mina ce se află la cea mai mare altitudine din lume.

Să nu credeți că este vorba de un nou model de husă pentru automobile. Un magazin de blănuri din Londra, a găsit pur și simplu o modalitate de a face în acest fel reclama produselor sale.

UN MEDIC francez, specialist în gerontologie, recomandă calitățile sporturilor pentru tinerii de ... 70, 80 și 90 de ani.

În ceea ce-i privește pe nesportivi și ei pot beneficia de activități fizice, bineînțeles. S-a creat chiar un proiect de organizare a unui grup de acțiuni fizice pentru persoanele în vîrstă (GRHPPA), în cadrul căruia efortul este considerat necesar pentru salvarea sănătății tuturor celora care au depășit vîrsta de 67 de ani.

CEL DE-AL DOUĂZECILEA salon al invențiilor din Bruxelles s-a deschis recent sub sloganul : „Umbra lui Arhimede profilată în lume". „Arhimezii" prezenți la acest tîrg al noutăților sînt în acest an în număr de 1 200, proveniți din 27 de țări. Iată cîteva dintre produse : brațul artificial electric, o bicicletă fără lanț, o mașină care prepară 600 de crochete pe oră, o piscină de buzunar (1 metru pe doi) în care poate înota contra curentului o persoană rămînînd totuși pe loc grație unei elice care agită apa, un aparat care permite ieșirea dintr-un lift blocat etc.

UN GRUP DE OAMENI de știință a făcut cunoscută o interesantă ipoteză. Ei afirmă că rezervoarele cu păcură ale celor aproximativ 25 000 de vase scufundate în oceanele lumii în timpul celui de-al doilea război mondial se vor sparge din cauza uzurii și vor provoca rînd pe rînd, adevărate fluxuri de mare neagră. Asemenea cazuri izolate s-au semnalat în cîteva puncte ale globului.

Inginerii sovietici au reușit să construiască o mînă umană perfect suplă. Pe baza unor impulsuri electronice slabe, mîna artificială repetă precis operațiile mîinii. Ea poate să coasă, să deseneze, să radă.

S-A AJUNS să se descifreze cu multă greutate o scrisoare pe care Adolf Erik Nordenskjoeld (1832-1901), explorator polar suedez, o lăsase acum 93 de ani în peninsula Taimyr. Cercetătorii științifici din Leningrad au muncit fără preget timp de cinci luni pentru a restaura documentul găsit de Vladimir Troitski. Sticla pecetluită, în care fusese introdus (acum aproape 100 de ani) micul sul de hîrtie, se sfărîmase sub greutatea stîncilor, iar conținutul fusese deteriorat. Scrisoarea era redactată în engleză, suedeză și rusă. Ea anunța reușita croazierei navei „Vega" pornită din insula Dikson spre grupul de insule pe care exploratorul suedez le descoperise : Arctica.

Cînd Jeaninne intră în acțiune

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Cum au fost descoperite 61 kg de heroină într-o mașină îmbarcată pe un pachebot, cu destinația Canada.

Eduard Barcoun a împlinit recent 40 de ani. Dornic să cunoască lumea, a hotărît un lung voiaj. A început cu vizitarea Canadei, în vara lui 1971. Împreună cu el a plecat mama sa și... automobilul îmbarcat la bordul pachebotului cu care a părăsit Europa, traversînd Atlanticul. Totul ar fi decurs în cele mai satisfăcătoare condiții, dacă n-ar fi existat Jeaninne.

Cine e Jeaninne ? Este o ființă dotată cu o deosebită inteligență, deși are patru... picioare, sau, mai bine zis, patru labe puternice. Jeaninne este un superb exemplar de ciine Labrador, special dresat de către poliția canadiană. Simțul ei olfactiv este excepțional, avînd o rază de acțiune care depășește patru kilometri. Acesta a fost și motivul selecționării ei dintr-un număr însemnat de concurenți. De altfel, Jeaninne își iubește cu ardoare activitatea, care o pasionează.

În ziua cînd pachebotul plecat din Franța, a ancorat în apele canadiene, Jeaninne a fost lăsată să se plimbe pe punțile navei. Cine știe ? Poate descoperă ceva. Acel „ceva" important împotriva căruia se duce actualmente o luptă aprigă în toate țările lumii : drogul, stupefiantele.

Cățelușa a păsit atentă pe bordul pachebotului luînd cunoștință de fiecare lucru nou, prin modul ei personal : adulmecarea. Pe cățelușă a interesat-o îndeosebi o mașină. Chiar a considerat că trebuie cercetată ceva mai serios, sector cu sector. Era ceva acolo care-o intriga. Și ciudat, nu s-a înșelat. Nasul ei fin a dirijat-o în mod exemplar. După cîteva tîrcoale date mașinii, Jeaninne a început să dea semne de enervare. Lătra „cu apropos" în jurul automobilului.

Polițiștii îmbrăcați în civil au apărut ca prin minune și efectuînd percheziția limuzinei au avut marea satisfacție să găsească ascunse numeroase săculețe cu heroină, totalizînd nu mai puțin de 51 de kg și echivalînd cu „cocheta" sumă de 165 de milioane de franci.

Imediat arestat, Eduard Barcoun a fost inculpat de import ilegal de stupefiante.

Jeaninne a devenit eroina zilei. Ei i se datorește descoperirea celei mai mari cantități de heroină, care a intrat pînă acum în Canada și care, fără îndoială, fără concursul prețios al cățelușei, ar fi făcut numeroase victime...

(Întîmplarea s-a petrecut la sfîrșitul lunii iunie la Montreal, în Canada).

O nouă idee în rezolvarea problemei locuințelor în marile orașe : căsuțe pliante ultramoderne pe cursurile de apă. Autorul proiectului : arhitectul elvețian H. V. Haldemann.

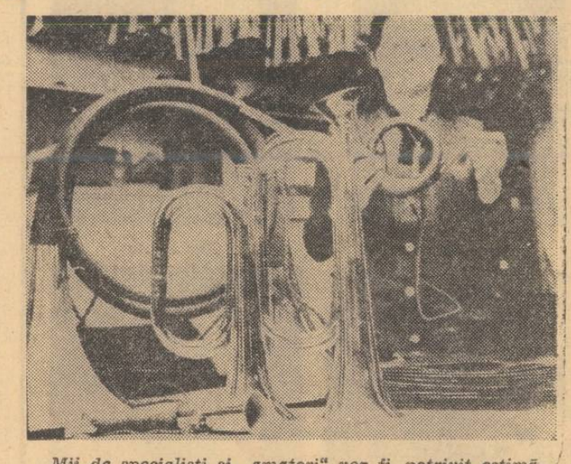

Mii de specialiști și „amatori" vor fi, potrivit estimărilor, oaspeți ai Expoziției internaționale de vînătoare care va avea loc la Budapesta în perioada august-septembrie. Cooperativa „Cosmos" din Budapesta, de instrumente muzicale, a pregătit, în așteptarea acestui eveniment, cornuri de vînătoare (unele de dimensiuni clasice, altele miniaturale, toate de bună calitate).

ÎNALTE RESPONSABILITĂȚI SOCIALE

Vorbind la recenta Consfătuire de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut și o amplă descriere a ceea ce se înțelege prin societatea socialistă multilateral dezvoltată pe care o construiește poporul nostru. Alături de marile transformări economice și sociale pe care le va cunoaște patria noastră în anii următori, tovarășul Nicolae Ceaușescu așază „activitatea pentru transformarea conștiinței oamenilor". Sarcina aceasta este deosebit de nobilă și se cere onorată în întregime de către cei care și-au asumat-o dintr-o vocație ea însăși dintre cele mai nobile. Iar partidul, profund cunoscător al năzuințelor spre cultură ale maselor de oameni ai muncii, a formulat în această direcție o linie clară, concretizată în hotărîrile ultimelor două Congrese.

Se știe, cultura noastră, literatura și arta, critica de specialitate urmează un făgaș sănătos și nu uscăturile sînt caracteristice semeței păduri pe care o compun arborii literaturii și artei noastre cu rădăcini adînc înfipte în pămînt. Dar cînd, în unele din filmele produse la noi ne sînt înfățișate false drame și false personaje, cu limuzine de o asemenea eleganță că nu le-am găsi de-am cutreiera tot Bucureștiul și apartamente de un lux orbitor (din ce bani, povestea nu ne spune), cînd toate acestea constituie fundalul unor aventuri erotice de un gust cu totul îndoielnic, te întrebi în ce ambianță socială se petrec toate acestea și, mai ales, cui folosesc ? Și dacă o parte a criticii își mai și manifestă bucuria față de apariția unui asemenea film, care — în sfîrșit ! — ne așază în familia producătorilor de pelicule cu excese erotice, întrebarea capătă și mai mare gravitate. Rămîne mingiierea că publicul — publicul nostru plin de bun simț — respinge astfel de filme care nu fac decît să calchieze nu știu care produse străine.

...Sau predilecția importatorului de filme pentru peliculele cu pistolari, bărbați duri cu pumni tari și femei de moravuri, în schimb, ușoare, cum trebuie înțeleasă ? Cînd, chiar în țările de unde ne vin asemenea producții, ele se plasează la periferia interesului, la preț fiind filmele cu conținut social, politic, filmele care dezbat probleme ale contemporaneității.

În teatru, fenomenul poate, de asemenea, fi întîlnit. E demn de amintit că, în condițiile grele în care se zbăteau în trecut unele din teatrele lipsite de subvenții, conducătorii acestora, care se numeau Bulandra, Storin, Manolescu, Maximilian, Maria Filotti, Victor Ion Popa și alții, ambiționau permanent spre marele repertoriu național și universal. Cît despre Teatrul Național, ce să mai vorbim! Exista o tradiție a Naționalului : deschiderea stagiunii, spectacolul inaugural din septembrie al fiecărui an se făcea într-un cadru festiv cu o premieră reprezentativă românească. Acest lucru constituia în sine un eveniment al vieții culturale și tradiția a continuat pînă nu cu prea mulți ani în urmă. Acum, stagiunea începe de parcă nici nu s-a încheiat, prima premieră fiind cu ce se întîmplă să fie gata. Nu mai vorbesc de peisajul repertorial al unor teatre care consacră uneori pe afișele Bucureștiului niște autori obscuri în țara lor de baștină, căutînd să ne convingă că reprezintă marea literatură contemporană. Și aceasta, într-un moment în care avem un mare număr de actori, regizori, scenografi de o deosebită valoare, o generație de aur a artei interpretative, din care unii își pierd anii jucînd în te miri ce.

Recent, aniversarea partidului a scos la iveală citeva lucrări dramatice originale de certă valoare, adînc ancorate în actualitate sau referindu-se la generoase momente ale istoriei naționale. Există un număr important de scriitori prestigioși care s-au dedicat acestui gen și care construiesc cu succes o dramaturgie nouă în conținut și formă. Avem o dramaturgie clasică românească foarte interesantă, uitată prea ades în rafturile bibliotecilor. Sînt, așadar, premisele unui avans viguros și în direcția alcătuirii unor repertorii de calitate, astfel încît teatrul să-și îndeplinească rolul pe care-l are în modelarea conștiințelor. Exemple s-ar mai putea da și din alte domenii.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca și măsurile adoptate, constituie un excepțional program dublat de un călduros îndemn adresat tuturor creatorilor, criticilor, tuturor celor care, într-un fel sau altul, participă la făurirea frumosului. Îndemnul se referă la responsabilitatea socială a omului de cultură, la contribuția pe care acesta trebuie să o aducă în amplul proces de ridicare a patriei pe noi culmi de civilizație, la făurirea omului nou, purtătorul unei conștiințe înaintate. „Este vorba — cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — de a deschide o cale mai largă spre viitor, calea spre viitorul comunist al poporului nostru".

Al. CORNESCU

În Editura militară

umăr la umăr cu poporul

Cartea „Umăr la umăr cu poporul" apărută în „Editura militară" pune în valoare fapte și documente inedite legate de participarea armatei noastre populare în marea bătălie de pe frontul apelor, din primăvara anului 1970. Oamenii din regiunile calamitate se vor reîntîlni cu cei care le-au venit în ajutor, simțindule din plin căldura și bărbăția ostășească.
440 pag. — 15 lei.

În aceste zile, Editura militară a înscris, în perimetrul publicisticii cu tematică eroic patriotică și cartea „IN MEMORIAM", apariție prestigioasă, cu un vibrant mesaj educativ, ce se adresează deopotrivă celor bătrîni și tineri, muncitori sau țărani, ostași sau elevi, studenți sau profesori. Lucrarea lui Florian Tucă, înfățișează drumul eroic străbătut de generația de înaintași, în anii primului război mondial,
260 pag. — 13,50 lei.

„UN ARTIST NU POATE FI DECÎT UN FOARTE BUN CETĂȚEAN"

De vorbă cu Magdalena Popa, primă balerină la Opera Română

Magdalena Popa din nou acasă. După turneul pe care l-a întreprins nu de mult și de unde s-a întors, ca de obicei, încărcată de elogii, a revenit printre spectatorii care-i sînt atît de apropiați și de dragi. Ne-a fost destul de greu s-o găsim pentru citeva clipe liberă spre a-i solicita acest dialog. Acasă ni s-a anunțat că a plecat la repetiție. La operă un regizor binevoitor, ne-a dat informația că „adineauri a plecat la o consfătuire artistică". În sfîrșit, am întîlnit-o. Destul de obosită dar volubilă, binevoitoare, de o cuceritoare amabilitate.

— Despre ultimul dv. turneu se știe aproape totul. Vă propun deci să nu mai stăruim asupra lui. Mai interesantă ni se pare o scurtă retrospectivă. Așadar, ce poate spune Magdalena Popa despre... balerina Magdalena Popa ?

— Mi-am început educația în domeniul coregrafiei la Școala de balet din București unde am urmat timp de trei ani. După aceea am continuat să-mi perfecționez studiile la Leningrad. După cinci ani am absolvit Academia de balet și cred că nu cu rezultate slabe. Elevă fiind, am avut posibilitatea să interpretez un șir întreg de roluri complexe printre care, rolul principal în „Spărgătorul de nuci" și pe cel din „Lacul lebedelor". Am avut parteneri renumiți. La întoarcere am fost angajată la Opera Română din București. Și am parcurs din nou — este adevărat într-un termen scurt — toate etapele devenirii, pînă la condiția de prim-solistă.

— Dacă ar fi să vă referiți la punctele de vîrf ale carierei dv., la care v-ați opri ?

— Consider că un artist adevărat trebuie să vadă în fiecare rol pe care îl interpretează un punct de vîrf. Sper și caut ca aparițiile mele în fața publicului, indiferent unde sînt ele, dar în special la mine în țară, să fie remarcate. Vreau ca publicul să devină sensibil la ideile, la sentimentele pe care încerc să le transmit prin arta mea. Nu exagerez cu nimic — cred — cînd afirm că arta trebuie să fie o premieră continuă.

— La ora actuală sînt mulți care consideră că baletul de factură clasică s-a demodat, s-a perimat. Care este punctul dv. de vedere ?

— Îmi pare bine că mi-ați pus această întrebare. Pentru că, într-adevăr, în toată lumea, sînt discuții pe această temă. Ceea ce trebuie să relev însă este că aceste discuții nu sînt noi. Ele vor continua de bună seamă.

Un lucru este cert. Dansul clasic rămîne baza baletului în genere. Nici un teatru de înaltă ținută nu-l poate ocoli sau ignora. Bineînțeles însă, că nu poți să te complaci toată viața în postura unui epigon, a unui simplu emul al clasicilor, fie ei foarte veneranți. Trebuie să te preocupi să aduci în arta ta o expresie contemporană nu numai prin spiritul ei ci și prin forma ei de exprimare.

— Considerați deci că baletul modern este o dezvoltare a artei dansului ?

— Categoric da. Arta coregrafică își apropie, promovează stiluri noi, idei noi. Ele nu pot fi exprimate în limbajul anterior ci într-unul nou.

— Dacă ar fi să alegeți un exemplu, un model de balet modern, care anume vi s-ar părea semnificativ ?

— Mi-e cel mai proaspăt în minte faptul că colaborez, de mai bine de doi ani de zile, cu trupa „Balet-Theâtre contemporaine" din Franța, considerată unanim ca o companie de avangardă în baletul contemporan. De la înființarea sa, acest teatru nu pune în scenă decît creații contemporane în cel mai deplin înțeles al cuvîntului. Nota specifică a baletelor montate aici o dă nu numai dansul ; o dau, în egală măsură, muzica, sculpturile și picturile ce formează decorul. Am dansat în mai multe balete montate aici. În baletele pe muzică de Ivo Malek (Aquathème), în baletul Haikai, muzica de Webern, coregrafia Jean Babilé, în baletul Soleile des eaux pe muzică de Pierre Boulez. Una dintre cele mai durabile satisfacții mi-a adus-o recentul spectacol intitulat Recviem, pe muzică de Lighetti. Mi s-a părut un spectacol deosebit pentru că muzica era de o calitate superioară. Colaborau orchestra, un cor imens, soliști. Pe această muzică s-a conceput un balet care avea ca decor o sculptură. Toate cele trei elemente la un loc, — dansul, muzica, decorul — au întrunit caracteristicile unei creații de o intensitate emoțională unică. Iată un exemplu, aș zice revelator, de ceea ce s-ar putea înțelege prin baletul contemporan. Nou ca factură, nou ca expresie.

— Revenind, ce balet întrunește la ora actuală preferințele dv. deosebite ?

— Orice balet care furnizează publicului idei, sentimente intense, înalte, are din capul locului adeziunea mea. Am dorit întotdeauna să interpretez personaje pline de viață, de sentimente, călăuzite de năzuințe deosebite. De aceea, asemenea creații mă atrag, îmi trezesc simpatia. În ceea ce mă privește, în fiecare rol pe care îl interpretez pun ceva din simțirea mea, din conștiința mea, din sufletul meu.

— Ați cunoscut direct principalele școli și curente ale baletului contemporan. Care este părerea dv. în legătură cu ele ?

— Stimez școala de balet sovietică deoarece se distinge printr-un stil extrem de interesant în conceperea personajelor. Școlile din Occident sînt și ele remarcabile pe planul interpretării dansului clasic.

— În ceea ce privește școala românească de balet, cum apare în viziunea dv. ?

— Școala noastră națională a început să-și creeze un profil propriu. Avem profesori capabili. Avem multe promoții de balerini de mare talent. Ansamblul din care am onoarea a face parte, se distinge prin omogenitate, printr-un înalt profesionism, printr-o deosebită receptivitate la ceea ce apare nou și viabil. Acest ansamblu îmbină fidelitatea față de dansul clasic, cu aplicația spre experiment, spre introducerea unor formule noi, ca substanță.

— Dintre balerinii cei mai tineri cărora le întrevedeți o carieră frumoasă ?

— În ultimii doi ani au apărut promoții extrem de promițătoare. Îmi place cu deosebire Sonia Dumitrescu în care eu îmi pun mari — și cred îndreptățite — speranțe. Mai sînt și alte tinere și alți tineri care vădesc reale aptitudini. Sper că ei toți — schimbul nostru de mîine — să primească din partea coregrafilor și a profesorilor de balet sprijin spre a se dezvolta așa cum se întrevede din calitățile lor native.

— Cîte ore consacrați pe zi pregătirii și, în general, cum decurge o zi din viața unui balerin ?

— Nu este obligatoriu întotdeauna un număr mare de ore de repetiții. Este necesară mai ales o foarte mare concentrare a efortului. Nu numai o concentrare fizică ci mai ales una psihică, nervoasă. În general, ziua se compune din studiu, care este obligatoriu — mă refer la studiul dansului clasic — din repetițiile spectacolelor existente în stagiune, din prepararea spectacolelor din străinătate la care particip, din pregătirea spectacolelor noi. După cum vedeți, timpul nostru este extrem de drămuit. În genere repet zilnic dimineața 3—4 ore și de asemenea, după-amiaza încă cel puțin 2 ore.

— Cît timp v-a luat pregătirea pentru rolul Gisèle care a fost încununat cu marele premiu la Paris ?

— Am colaborat la realizarea acestui rol cu maestrul Vasile Marcu. L-am păstrat în viziunea lui clasică, așa cum se interpretează și la Leningrad și la Paris și pe alte scene. Timpul rezervat pregătirii rolului a fost de o lună jumătate-două luni. O perioadă însă de muncă extrem de densă.

— Cum credeți că-și poate îndeplini artistul mesajul său social ?

— Un artist, în înțelesul profund al acestui cuvînt, nu poate fi decît un om dublat de un foarte bun cetățean. Ideile cuprinse în acest sens în cuvîntarea rostită, recent, de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întrunesc întreaga mea adeziune. Un artist trebuie să cunoască foarte bine toată gama de sentimente umane pentru a fi capabil să le transpună în personajele ce le interpretează. Nu pot să închei mica confesiune pe care mi-a prilejuit-o discuția cu dv. fără a-mi exprima încă o dată încrederea mea profundă în mesajul umanist al artei. În ceea ce privește baletul, cred că el se află în pragul unei noi tinereți. Revitalizarea, care va rezulta din fertilizarea sa cu ideile timpului nostru, îi va conferi o și mai mare capacitate de a înrîuri omul, de a-l face mai bun, mai uman. E crezul pe care-l slujesc cu întreaga mea artă.

Ion PAVELESCU

ÎN LUCRU LA STUDIOUL „ALEXANDRU SAHIA"

Mereu prezenți în actualitate, creatorii de la studioul de filme documentare „Alexandru Sahia" încep zilele acestea cîteva noi filme. Semnalăm „Amintiri din organizația U.T.C.", primul dintr-o serie de filme ce se realizează în cinstea aniversării semicentenarului Uniunii Tineretului Comunist. Filmul pe care-l va realiza regizorul Gh. Horvath va avea un caracter evocator istoric, amintind de acțiunile vechilor uteciști astăzi oameni maturi puternic angrenați în frontul construcției socialiste. „Sub soarele de august", ce urmează a fi turnat de Titus Mezaroș, urmărește graficul orar al unui președinte de C.A.P. din Bărăgan, care de dimineața pînă seara este într-o permanentă ofensivă. Este un portret realizat după jurnalul de zi ce urmărește planul de muncă obișnuit căruia i se adaugă o sumă de acțiuni survenite în iureșul zilelor de vară, în momentele campaniei. Se descoperă, astfel, dinamica existenței sale în plină activitate. Despre cel de al doilea film al său, în curs de realizare, „Două cetăți", regizorul Titus Mezaroș, spune : „Am remarcat în drumurile la Constanța că vechiul Tomis s-a descoperit pe seama construcțiilor noi. Cu aceeași lovitură de tîrnăcop se nasc două orașe : cel nou și vechea cetate. Este făcut printr-un unghi subiectiv al unor cercetători de la muzeul de arheologie din Constanța, care au trăit de la începuturi ambele perioade și au participat la ele pas cu pas, filmul desfășurîndu-se prin retrospective cu materiale filmate la timpul respectiv, dar văzute din perspectiva orașului contemporan. Se începea munca prin excavare și se sfîrșea prin șpaclu. Astfel, în piața Ovidiu un muncitor lucrînd la fundația unui bloc nou a descoperit un zid ce nu se mai termina ; la capăt se găsea „mozaicul roman" și blocul nu s-a mai construit".

Regizoarea Nina Behar va turna „Cantata profana", un film color despre sculptorii Jenő Szervatiusz și fiul său Tibor Szervatiusz. Scenariul regizoarei explică introductiv : „O înțeleaptă vorbă orientală spune că un om pentru ca să-și împlinească rostul pe acest pămînt, trebuie fie să fi înălțat o casă, fie să fi sădit un copac, fie să fi adus pe lume un fiu. Despre un astfel de om este vorba în filmul căruia aceste cuvinte ar trebui să-i servească drept motto. Un om care le-a făcut pe toate, în felul său, și mult încă peste. Acest om este sculptorul Szervatiusz".

PREMIILE CONCURSULUI NAȚIONAL DE CREAȚIE ȘI INTERPRETARE „MAMAIA '71"

Duminică au fost decernate premiile Concursului național de creație și interpretare Mamaia '71, juriul concursului de interpretare avînd ca președinte pe compozitorul Laurențiu Profeta. Juriul concursului de creație pe compozitorul Pascal Bentoiu. **Concursul de interpretare: Premiul I** — Dida Drăgan, Cornel Constantiniu. **Premiul II** — Stela Enache. **Premiul III** — Ana Petria, George Enache, Petre Geambașu, **Mențiuni** — Anca Dimitriu, Mirabela Dauer, George Răpcău; **mențiunea pentru „cel mai tînăr concurent"**, a fost acordată Olimpiei Panciu.

Concursul de creație: nu au fost acordate premiile I și al II-lea. **Premiul III** — Vasile Veselovschi, „Dar ce nu ai", H. Mălineanu, „Mi-a venit mintea acasă", Ion Cristinoiu, „Încredere". **Mențiuni** — George Grigoriu „Soarele dragostei", Horia Moculescu „A fost odată ca-n povești", Aurel Giroveanu „Mi-e necaz pe calendar", Alexandru Mandi, „Primul loc pe pămînt", Constantin Alexandru „Ți-aduci aminte".

Dida Drăgan

Cornel Constantiniu

Stela Enache

Ana Petria

George Enache

Petre Geambașu

Fotografii : C. CIOBOATA

EXPONATE NOI LA MUZEU

PREOCUPĂRILE ACTUALE ALE COLECTIVULUI MUZEULUI DE ISTORIE A PARTIDULUI COMUNIST, A MIȘCĂRII REVOLUȚIONARE ȘI DEMOCRATICE DIN ROMÂNIA

În etapa actuală — ne-a declarat tov. ION ARDELEANU — **director adjunct al muzeului** — ne străduim să achiziționăm cele mai reprezentative piese, mărturii legate de istoria Partidului Comunist Român, avînd în vedere faptul că semicentenarul partidului a prilejuit organizarea a numeroase expoziții temporare în diverse colțuri ale țării, cu obiecte care atestă activitatea revoluționară a comuniștilor. Printre piesele achiziționate recent țin să relev în primul rînd, un drapel al Asociației de coruri și cînturi din Baia de Fier. Este un steag purtat la întrunirile muncitorești și culturale din zona respectivă între anii 1900—1909.

S-au achiziționat, de asemenea, obiecte personale aparținînd luptătorilor comuniști Oszko Tereza, Lazăr Alexandru, Francisc Boțo, precum și militanților români participanți la revoluția chineză Iancu David și medicul Bucur Clejan. Din acestе vremuri este drapelul dăruit de Crucea Roșie chineză și anume din perioada războiului chino-japonez.

O achiziție valoroasă este și medalia provenită din palatul Tuilleries, bătută în anul 1871, cu prilejul Comunei precum și diploma dată de Serviciul ambulanțelor din Paris doctorului Mihail Georgescu, diplomă din care rezultă participarea lui la Comună.

În acest moment muzeografii noștri lucrează la strîngerea și pregătirea materialelor necesare pentru organizarea unei expoziții în sălile muzeului, expoziție prilejuită de împlinirea a 40 de ani de la apariția primului număr ilegal al ziarului „Scînteia", la 15 august. De asemenea, pregătim materiale în vederea folosirii lor în scopuri didactice și anume alcătuirii unor planșe cu diferite momente din istoria revoluționară a partidului nostru. Personalul științific a început și pregătirile în vederea expunerilor pe care le va face grupurilor de elevi și studenți ținînd seama de apropierea deschiderii noului an școlar.

În medie muzeul este vizitat acum de 4 000 de persoane pe săptămînă.

Simion SĂVEANU

Muzeul se află pe Șoseaua Kiseleff nr. 3.

Mijloace de transport : *tramvaiele 3, 4, 20, 24, 26, 27; autobuzele 33, 34; troleibuzele 81, 82, 83. Orele de vizitare: marți de la 10 la 14 și de la 16 la 20; miercuri de la 16 la 20; joi de la 10 la 14 și de la 16 la 20; vineri de la 16 la 20; simbătă între 10—14, iar duminică de la 8 la 20. Luni este închis. Intrarea pentru public prin B-dul 1 Mai.*

ASTURIAS VĂZUT DE UN ROMÂN

Publicului nostru îi este bine cunoscută personalitatea scriitorului guatemalez Miguel Angel Asturias care a fost oaspetele României socialiste, publicînd în 1966 cartea de impresii „Rumania su nueva imagen" și traducînd în limba spaniolă două antologii de proză românească, publicate la Losada în 1966 și 1968. În paginile revistelor noastre au apărut nu puține rînduri sub semnătura acestui scriitor cu adînci convingeri democratice, deținător al Premiului Lenin pentru pace (1965) și al Premiului Nobel pentru literatură (1967).

Iată că recent, în Editura didactică și pedagogică, profesorul Paul Alexandru Georgescu, căutînd să aducă elemente noi în cunoașterea scriitorului guatemalez, a publicat **„Arta narativă a lui Miguel Angel Asturias"**, lucrare însoțită de un cuvînt pentru cititorul român de însuși Asturias. Acest cuvînt înainte apreciază studiul ca pe „o lucrare cu totul nouă prin concepția și dezvoltarea ei", ca pe „un exemplu de ceea ce trebuie să fie critica literară atunci cînd trece dincolo de informativ, mergînd de la literă la viață". Și Asturias încheie cu o reverență care nu are aerul să fie făcută de complezență, spunînd : „A todo senior, todo honor" („Înfăptuitorului, toată cinstea cuvenită").

Studiul compatriotului nostru dă o viziune de ansamblu asupra operei lui Asturias, reflectînd veridicul vieții din romanele „Domnul Președinte" sau trilogia „Week-end în Guatemala". Analiza operei conduce la ideea că la Asturias dorința fierbinte de dreptate se împletește cu setea de adevăr, că el vede în America Latină un continent „vulcanic", cu o clocotitoare dorință de independență, de radicale transformări democratice. Opera sa este un portret vehement împotriva injustiției, a asupririi din partea monopolurilor imperialiste și, totodată, o credință nezdruncinată în mersul spre plentitudinea umană. „Contactul direct cu realitățile, spune el, ne îngăduie să ne păstrăm încrederea și credința în popor... Sîntem oameni ai poporului care scriu despre lucrurile poporului". Acesta este Asturias și aceasta reușește să demonstreze recentul studiu despre arta lui narativă.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICA 1 AUGUST

PROGRAMUL 1. 8,30 Sport și sănătate. 9,00 Matineu duminical pentru copii. Fiul mării. 10,00 Viața satului. 11,15 Pagini de mare popularitate din muzica simfonică. 12,00 De strajă patriei. 12,30. Selecțiuni din spectacolul muzical distractiv înregistrat la stațiunea Neptun. (reluare) 13.00 Emisiune în limba maghiară. 14,30 Postmeridian. Sport. 15.00 Serbările mării. 16.00 Magazin. 16,55 Apollo-15. Transmisiune directă. 17,50 Pasiuni. 18,10 Planeta giganților. 19,00 Vetre folclorice : Flori de pe Mureș. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reportajul săptămînii. Platforma industrială a Tîrgoviștei. 20,15 Film artistic. Patrula. Premieră pe țară. 21,30 Spectacol muzical TV. 22,05 Recital Dova. 22,35 Film documentar : Școala de alpinism. 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii : Cipollino. 20,20 Reportaj TV : Vecinii. 20,40 Teatru liric TV. Opera „Nevestele vesele din Windsor". 21,55 Buletin de știri. 22,00 Săptămîna culturală bucureșteană. 22,10 Planeta giganților (III).

LUNI 2 AUGUST

18,00 Vasile Alecsandri. Prezență vie în marile momente ale istoriei naționale. 18,15 Stop-cadru. 18,45 Apollo-15. Transmisiune directă. 19,25 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Glorios partid — program de cîntece. 20,15 Roman foileton Roșu și negru (III). 20,55 Prim plan. Gheorghe Lazăr, muncitor forestier din Valea Mirașului, județul Alba. 21,25 Steaua fără nume... în vacanță. 22,20 Din țările socialiste. 22,35 Telejurnal și Sport.

MARȚI 3 AUGUST

PROGRAMUL 1. 16,30 Volei feminin : România—Bulgaria. 18,00 Patriei. Emisiune de versuri. 18,15 Brățara de aur. Semifinala. 19.20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal și Sport. 20,10 Reflector. 20,20 Seară de teatru : În vîntul de primăvară de Letiția Papu. 21,40 Cîntece și jocuri populare. 22,00 Oameni și fapte. 22,15 Selecțiuni din Festivalul internațional de muzică ușoară de la Split (R.S.F. Iugoslavia). 22,40 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,10 Recitalul tenorului Florin Diaconescu, prim solist al Teatrului liric din Constanța. 20,35 Bucureștiul necunoscut. Cîmpul Libertății. 20,50 Desene animate. 21,00 Universitaria. Zile de vacanță studențească. 21,15 Blocnotes. 21,25 Buletin de știri. 21,30 Cronica literară. 21,40 Selecțiuni de la Festivalul muzical de la New Port. 22,10 Film serial : Atragem focul asupra noastră (III).

MIERCURI 4 AUGUST

16,30 Volei feminin : România—U.R.S.S. 18,00 Universal-șotron. 18,25 „Mult e dulce și frumoasă...". 18, 40 O interpretă îndrăgită. Ileana Sărăroiu. 18,50 Confruntări. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Ancheta TV. Minciuna are picioare scurte 20,20 Telecinemateca : Scrisoare neexpediată. Producție a studiourilor sovietice. 22,00 Moment umoristic. 22,15 Teleglob. 22,35 Arii celebre din opere. 22,50 Telejurnal.

JOI 5 AUGUST

PROGRAMUL 1. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Timp și anotimp în agricultură. 19.10 Pentru sănătatea dv. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Aparențe și realități în lumea capitalului. 20.15 Interpreta săptămînii : Florica Bradu. 20.30 Din cronica eroică a insurecției. Film realizat de Studioul cinematografic M.F.A. 20.50 Antologia umorului. Stan și Bran studenți la Oxford. 22.00 Cadran internațional. 22.30 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,10 punct, contrapunct. 21.00 Buletin de știri și Sport. 21.10 Film artistic : Umbrelele din Cherbourg.

VINERI 6 AUGUST

17.00 Volei feminin : România — R.P.D. Coreeană. 18.30 Cîntă pentru dv. Maria Precup și Ioan Ianoși. 18,40 Ex-Terra '71. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal și Sport. 20.10 Cronica politică internă. 20.25 Muzică corală interpretată de Ansamblul „Doina". 20.40 Panoramic științific. Valorificarea superioară a resurselor naturale. 21.00 Film artistic : Darul dragostei cu Lauren Bacall și Robert Stack. 22.40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 7 AUGUST

16.15 Emisiune în limba germană. 18 Ex-Terra '71. 18,40 Bună seara, fețe ! Bună seara, băieți ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Săptămîna internațională. 20.15 Tele-enciclopedia. 21.15 Film serial : Urmărirea. Episodul III — Atelierul de croitorie. 22.05 Emisiune muzical-distractivă. 23.10 Telejurnal și Sport.

ATENȚIE METEORIȚI...

Publicînd referatul fizicienilor de la Institutul Tata din Bombay, revista „Nature" a prezentat numeroase fotografii ale urmelor de fisiune observate pe eșantioanele de meteoriți și pietre lunare. Iată patru dintre ele care pun însă multe întrebări în legătură cu cauza fisiunii. Este vorba oare de fisiunea faimoaselor elemente supragrele ? De trecerea razelor cosmice grele ?...

BIOLOGIE

LUPTA BIOLOGICĂ ȘI „CĂMARA" ȚĂRII

Două produse cu mare eficiență economică, realizate de specialiștii români. Diferiții donatori au și ei dușmani naturali — fie microbi care produc boli, distrugîndu-i în masă, fie alți dușmani naturali care-i parazitează sau îi pradă. Aceste două elemente constituie armele de luptă care stau la baza noii metode de combatere biologică. Din insecte îmbolnăvite în mod natural, colectate din diferite focare naturale s-au izolat în laboratoare microorganismele care au produs moartea și pe baza lor s-au creat insecticidele biologice.

Privită „din afară", din rîndul nespecialiștilor, lupta oamenilor de știință cu natura apare ca o întrecere pasionantă. Un regulament intern pretinde — clauză obligatorie — doborîrea recordurilor obținute anterior. Privită „dinlăuntru" este cu mult mai mult. Pasiunea științei pentru acest „joc" are o dimensiune emoțională fantastică, pentru că știința nu are voie să piardă. Arătam într-un număr trecut al revistei noastre (720 din 24-VII-71) că, în lupta pentru salvarea culturilor, pierderile ce se înregistrează astăzi sînt de 35%. Dacă oamenii de știință vor parveni ca de azi pînă în 1975 să ajungă să crească produsele alimentare cu 35%, nu s-ar obține — ținînd cont de creșterea demografică — decît să se mențină o situație, atît de nesatisfăcătoare ! Combaterea a tot ceea ce dăunează culturile trebuie să se desfășoare într-o luptă îndîrjită contra cronometru ! „Miza" este esențială : existența oamenilor. Hrana lor. Și adversarii se dovedesc a fi de o rezistență și de o ingeniozitate ce nu poate fi subapreciată. Nu arareori victoria este pusă în cumpănă. Armele chimice întrebuințate de știință pînă recent păreau eficiente. Dar la un moment dat au venit — de pe acest front uriaș cu natura — vești neașteptate. Dăunătorii s-au adaptat strategiei omului. S-au format, adică, generații rezistente. Asupra lor insecticidele chimice nu mai au niciun efect. Mai mult chiar. Căpitorii muncii omului — cum sînt unii acarieni — par să găsească în tratamentul „de otrăvire", un „climat" de prosperitate. Și de parcă toate acestea nu erau suficiente, pentru a anihila lupta, a distruge „parapetele" de apărare în jurul hranei noastre, a mai intervenit un factor. Este vorba, citățm : „de persistența insidioasă a produselor chimice în quasi-totalitatea mediului natural și fenomenul de „concentrație biologică" prin jocul lanțurilor alimentare care se întind de la plancton la mamifere, deci la om. Poluarea !" Și arma s-a întors perfid împotrivă-ne.

Iată, așadar, situația. Inteligența omului trebuia să găsească și să pună în lucru — cît mai repede cu putință — o soluție nouă. Adversarii muncii — ai culturilor — trebuiau imobilizați, distruși, loviți cu propriile lor arme. Știința a pornit în luptă avînd ca aliat natura.

Mai este oare nevoie să insistăm asupra importanței pe care o are găsirea unor soluții practice, de aplicare largă ?! Mai este nevoie să subliniem faptul că aceste soluții pentru a fi într-adevăr practice trebuie să țină seama de condițiile geografice, condițiile de temperatură, de umiditate, deci de climă în care trăiește acest univers biologic cu care se lucrează ?! Iată și pentru ce desemnăm ca o realizare deosebită cercetările întreprinse la Institutul de cercetări pentru protecția plantelor în cadrul Laboratorului de combatere biologică, sectorul de insecticide biologice și rezultatele obținute. Ing. cercetător principal ZOE PANA BERATLIEF împreună cu personalul ajutător a realizat trei insecticide biologice românești după procese tehnologice proprii potrivit condițiilor și posibilităților noastre. Și anume : insecticidul bacterian „thuringin", realizat pe baza bacteriei entomopatogene bacillus thuringiensis.

— „Thuringinul — **ne spune ing. Zoe Pană Beratlief** — acționează asupra omizilor defoliatoare prin oprirea hrănirii după cîteva ore de la efectuarea tratamentului și prin producerea unei mortalități de 100% în timp de 2—4 zile. Produsul nu este toxic sau activ sub aspectul patogenității față de om, de vertebrate superioare, de insecte folositoare **(în afară de viermele de mătase)**, ci acționează în mod cu totul specific **numai** asupra insectelor pentru care este folosit, **permițînd astfel refacerea echilibrului biologic natural.** Rămîne activ pe plantă 10—12 zile de la aplicare. Și se aplică, după caz, unu sau două tratamente pe an. Se folosește apoi pentru combaterea omizilor defoliatoare : omida păroasă a dudului, omida păroasă a stejarului, nălbarul, inelarul, molia mărului, znopșorul, fluturele alb al verzei, buba verzei, omida procesionară, fluturele alb al salciei, cotorul verde, molia strugurelui.

Din punct de vedere economic, thuringinul prezintă avantajul că se obține în condiții economice eficiente, procesul tehnologic fiind astfel stabilit, încît pentru producerea lui se folosesc substanțe tehnice ieftine, iar tratamentul va fi mai ieftin decît tratamentul chimic. El înlocuiește substanțele chimice — pe cele indigene și pe cele de import — pentru o suprafață de 300.000 de ha de legume, pomi, viță de vie, aducînd o economie de peste 10—15 milioane de lei anual.

Un alt insecticid biologic realizat de aceeași echipă este insecticidul fungic Muscardin **obținut pe baza de ciuperci entomopatogene (Beauveria bassiana) pentru combaterea gîndacului de Colorado. Deși folosirea produsului duce cu vremea la diminuarea zestrei biologice a gîndacului, el acționează însă mai lent — 10—15 zile de la tratament, timp în care gîndacul poate distruge culturile. De aceea, pentru combaterea gîndacului de Colorado s-a creat un al treilea insecticid :** Turintoxul **— obținut pe baza exotoxinei termostabile elaborată de aceeași bacterie care stă la baza thuringinului. E un insecticid cu o acțiune mult mai evidentă, mai rapidă. După 5 zile, cultura de cartofi este complet eliberată de gîndaci, iar în acest interval gîndacul... și-a pierdut pofta de mîncare, iar cultura nu mai suferă aproape de loc. Și turintoxul va fi un produs mai ieftin decît insecticidele chimice. Spunem „va fi" pentru că dacă thuringinul a fost omologat încă din 1965 și verificat timp de cinci ani, turintoxul este în curs de verificare în vederea omologării.**

— Pînă în prezent — **ne spune autorul produsului, ing. Zoe Pană Beratlief** — nu au putut fi produse decît în condiții de stație pilot, limitînd producția la cîteva sute de kg. Este necesar a se realiza instalația necesară producției, pentru a introduce cît mai grabnic aceste două insecticide în practica de combatere.

Acest apel — credem că trebuie să fie nu un simplu deziderat ci să devină o îndatorire, o sarcină de urgență pentru cei chemați să apere munca oamenilor de pe ogoare, din grădinile de zarzavat, din livezile de pomi fructiferi, din vii, să apere hrana noastră, avutul obștesc cel mai de preț.

Catinca MUSCAN

Inspecție subacvatică

Cu acest nou detector de defecte (numit Amlec), de construcție engleză, specialistul controlează dacă structura metalului este în ordine !

„LĂSAȚI-NE SĂ RESPIRĂM"

Uniunea internațională a transporturilor rutiere (I.R.U.) cu sediul la Geneva a lansat un apel pentru salvarea naturii și, deci, a omenirii. Este un apel adresat conducătorilor de camioane, de autobuze :

— Este nevoie de apă curată ?

Atunci, nu spălați camioanele voastre în afara locurilor special echipate cu filtre pentru benzină și ulei.

O singură picătură de ulei sau de carburant poate polua o găleată de apă !

Este nevoie de aer curat ?

Atunci nu poluați aerul cu fumul eșapamentului !

Dacă eșapamentul lasă în afară un fum negru înseamnă că combustia este incompletă. Dacă fumul este albastru, camera de combustie are prea mult ulei lubrifiant. Dacă este alb, atunci este vorba de vapori de apă.

Aceasta este valabil și pentru motoare diesel !

Conducătorii auto trebuie să contribuie și ei la salvgardarea naturii ! „Lăsați-ne să respirăm !"

UN MARE COMPLEX DE... ANIMALE RARE

O creșcătorie de șerpi e o sursă inestimabilă pentru medicina modernă care folosește veninul unor reptile. De aci și importanța creșcătoriei creată recent în apropiere de Alma-Ata, capitala R.S.S. Cazacă. „Aprovizionarea" se face periodic, organizîndu-se expediții „vînătorești" în semi-deșerturile din sudul Kazahstanului. Bineînțeles, viitorii pensionari ai creșcătoriei trebuie aduși „cu multe menajamente". De altfel, aici, la poalele munților Tian Cian sînt cei mai renumiți specialiști în capturarea sălbăticiunilor. Un mare complex zoologic adăpostește specimenele cele mai rare — și mai căutate — ale faunei din Asia Centrală, exportînd masiv în Franța, în R.D. Germană ca și în alte țări europene. 35.000 de broaște țestoase, mai multe loturi mari de pelicani, de vulturi și privighetori au devenit „un punct" prețios pe lista exporturilor.

ASTRONOMIE

CICLOPUL ARE OCHIUL DE ȘASE METRI!

El poate distinge lumina unei lumînări aprinse pe Lună ! Acest uriaș cu un ochi în frunte vede de un milion de ori mai bine decît oricare dintre muritori, căci pupila ochiului uman are doar șase milimetri.

Și-a „ales" reședința în Munții Caucazului, și de aci, de pe pămîntul anticilor Alani va dialoga cu galaxiile ce se află la depărtare de miliarde de ani. Își „va plimba" privirea pe suprafața

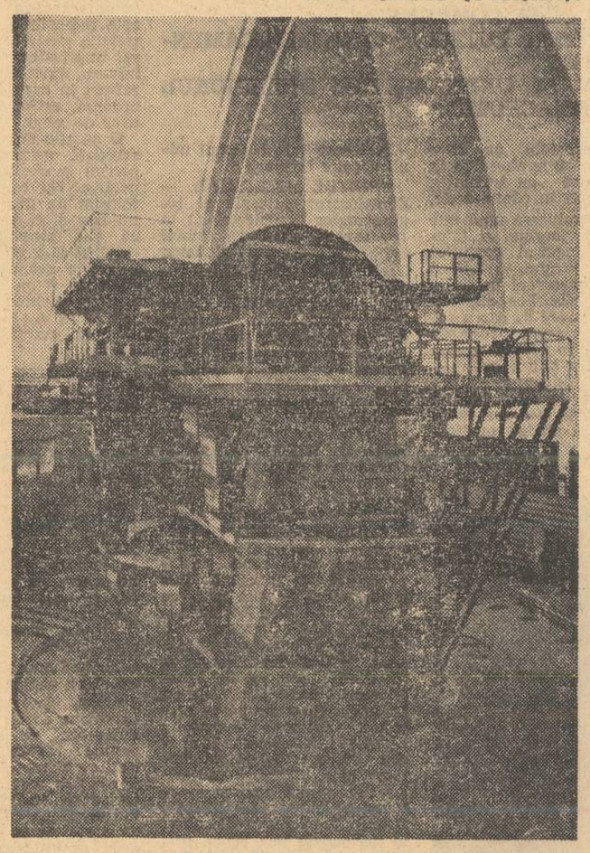

Telescopul azimutal sovietic

stelelor, aflînd secretele materiei interstelare și a nebuloaselor. El va vedea planetele așa cum nimeni nu le-a văzut pînă acum. Acest ciclop care cîntărește 850 de tone este noul telescop sovietic. Diametrul oglinzii lui are un metru mai mult decît al telescopului american de la Mont-Palomar, din California, socotit a fi cel mai mare din lume. Așadar, o diferență de un metru și volumul Universului vizibil va crește cu aproximativ o dată și jumătate. De la Mont-Palomar se distingeau stelele cu magnitudinea 22. De aci se vor putea „atinge" cele ce au magnitudinea 23 și chiar 24. Pentru profan, e o noțiune abstractă. Dar aceasta înseamnă o distanță de mai multe milioane de ani-lumină !

„Destinația principală a acestui telescop — relatează Marat Tseboiev în revista „Ogoniok" — este studiul obiectelor situate la granița galaxiei noastre, observarea uriașelor „spații" interstelare, obținerea de informații asupra primelor stadii ale nașterii galaxiilor de la miliarde de ani lumină depărtare de noi... Și prin aceasta, știința va putea contempla tabloul primitiv al Universului, va reuși să înțeleagă geometria lui".

Cea mai bătrînă curiozitate a omenirii : „ce a fost la început ?" și „ce este acolo departe, în adîncul timpului și dincolo de „orizonturile galaxiei noastre" va găsi în sfîrșit răspuns.

Deocamdată, gigantica oglindă — 28 de metri pătrați — creată în atelierele nu mai puțin uriașe, la Leningrad, nu a fost instalată. Evenimentul va avea loc peste puțină vreme și atunci, așa cum spun constructorii lui, telescopul azimutal va începe să „spună oamenilor poemul Cosmosului, al Universului, să le povestească ce murmură stelele". Atunci „Observatorul care se înalță nu departe de antica capitală a Alanilor va deveni un important centru al astronomiei".

ANTROPOMETRIE

MAREA AVENTURĂ A ÎNCĂLȚĂMINTEI INDUSTRIALE

În cele ce urmează veți afla cîteva dintre secretele uneia dintre cele mai vaste acțiuni de masă dusă de un institut de cercetări și fabricile de specialitate. Dacă și dv. sînteți unul dintre cei 500 000 care au luat parte la acțiunea antropometrică veți afla acum și explicația acțiunii.

Pare într-adevăr de domeniul fantasticului dar cifra este absolut reală: între anii 1963 și 1966 au fost efectuate în România o jumătate de milion de măsurători de picior. 500 000 de femei, bărbați, copii din diferite medii geografice și sociale, de la sate sau de la orașe, funcționari care lucrează la birou sau muncitori care stau timp de 8 ore în picioare, orășeni care umblă pe asfalt sau țărani care calcă pe teren argilos, munteni al căror picior capătă formă specifică datorită urcușului sau locuitori de pe pămînturile nisipoase din sudul Olteniei — au fost solicitați de echipe speciale care au executat tot felul de măsurători complexe asupra picioarelor lor. De ce oare ?

Răspunsul îl aflăm la Institutul de Cercetări în Pielărie, Cauciuc și Mase Plastice și anume de la ing. AGRIPINA FICA, șeful Secției confecții piele și încălțăminte din institut și conducătoare a acestei vaste operații.

Acțiunea aceasta de o amploare fără precedent în țara noastră a fost determinată de... reclamațiile cumpărătorilor cu privire la dimensiunile încălțămintei. „Cumpărăm pantofi cu același număr ca și înainte dar acum nu mai corespund, sînt prea strîmți" — spuneau oamenii. Alții reclamau că pantofii nu sînt comozi, că obosesc picioarele ș.a.m.d. Și aveau dreptate. Dar nu pentru că fabricile de încălțăminte ar fi făcut economie de material ci din cu totul alte motive care s-au dovedit pînă la urmă a fi determinate de modificările structurale petrecute în economia țării și ocupațiile cetățenilor.

Pentru industria încălțămintei aflată în plin proces de evoluție chestiunea devenise deosebit de acută. Devenise limpede că pe undeva în lumea purtătorilor de încălțăminte se petrec schimbări fiziologice, dar care anume și ce regiuni afectează ele, se știa mai puțin. Dacă pentru îmbrăcăminte lucrurile erau limpezi și măsurile confirmaseră că vechile tipare sînt depășite și că tineretul nostru are principalii indicatori fizici mult crescuți, pentru încălțăminte lucrurile nu erau de loc clare. De ce bunăoară era bun pantoful în lungime și nu corespundea în lărgime ? Se cerea o bază științifică măsurilor de încălțăminte și deci igienizării ei.

Acestea au fost motivele pentru care vreme de 4 ani, între 1963—1967 s-a organizat această amplă acțiune antropometrică. I.C.P.C.M.P. împreună cu Direcția Generală de Statistică au stabilit mai întîi eșantioanele reprezentative pe grupe de populații, sexe, ocupații, regiuni etc., după care grupe de cîte 3 reprezentanți ai tuturor fabricilor de încălțăminte, împreună cu cercetători ai institutului au început acțiunea : s-au luat amprentele picioarelor, s-au măsurat perimetre, lungimi, lărgimi.

Ați știut bunăoară că judecînd după amprente există 5 forme de picior și că dv., de pildă, aveți picior pătrat sau ascuțit sau trapezoidal antimoderat și că unghiul format de degetul lung și cel mic vă situează după gradul lui de ascuțime într-o categorie sau alta ? Dar amprenta mai indică și alte elemente, de pildă, gradul deformațiilor piciorului, călcătura, piciorul plat etc.

În 1967, măsurătorile fiind terminate — cîteva camere pline cu fișe — s-a început, la institut, studierea și interpretarea datelor antropometrice. Au fost grupate lățimile în funcție de lungimi, au fost cartelate rezultatele și introduse în mașini de calcul electro-mecanice pentru a extrage apoi datele medii statistice pe sex, mediu, regiuni ș.a.m.d.

S-a stabilit astfel că lungimea medie e cu puțin mai mică decît se considera indeobște de către specialiști dar că în schimb a crescut grosimea piciorului ca urmare a dezvoltării musculaturii. Cu cît anume ? Tovarășa Fica ridică din umeri: din păcate, lipsește un cadru de referință întrucît niciodată pînă acum nu s-a mai făcut o asemenea operație în țara noastră.

Date spectaculoase s-au înregistrat la copii, care vor depăși, se pare, în viitorii zece ani actualele medii și așa crescute (la 14 ani poartă nr. 39 deși acum 10-15 ani purtau nr. 38).

Pe baza tuturor acestor operații s-a făcut o primă fundamentare științifică a noilor calapoade ce urmau să fie introduse în producția noastră de încălțăminte.

— Din discuțiile cu vînzătorii — ne spune interlocutoarea noastră — reiese că oamenii cumpără cu lungimi în plus pentru a-și asigura lărgimea potrivită. Noi am propus, pe baza studiului antropometric, ca industria să creeze la lungimile existente, două lărgimi ș.a.m.d.

Transpunerea datelor antropometrice la calapoade s-a dovedit foarte complicată: ceea ce apărea bun și frumos pentru picior ridica probleme pentru industrie, la trasul fețelor pe calapod, cu solicitările diferite, neuniforme ale pielii care are și ea limite de rezistență etc. S-au găsit soluții medii, s-a trecut pe baza lor la construcția unor calapoade. A fost apoi necesară fabricarea încălțămintei pentru probe de purtare după fiecare calapod deoarece nu se pot modela matematic formele spațiale ale piciorului, în care curbele se schimbă din milimetru în milimetru și care supun pielea unor solicitări diferite.

Și iată că în 1970 s-a ajuns la stabilirea calapodului industrial, calapod pe baza căruia încă în acest an se va fabrica încălțămintea de femei, băieți și fete, copii, mult mai adaptată piciorului, mai igienică și mult mai odihnitoare.

Cîți din cei ce se vor bucura de noile produse vor ști ce muncă uriașă s-a depus pentru a se obține datele necesare ?

M. RADIAN

VÎRSTA UNEI FURNICI: 100 MILIOANE DE ANI

Cam 80 de milioane de ani era vîrsta acordată pînă astăzi celor mai vechi urme de viață socială cunoscute. Dar numărul fosilelor adunate datînd de 80 de milioane de ani — era terțiară, perioada Eocenului — este atît de mare încît entomologiștii se întreabă dacă o specie mai veche încă nu a făcut joncțiunea între „primele" furnici sociale deja cunoscute și strămoșii prezumați ai lor — un fel de viespi solitare. Pînă acum o singură descoperire—în Siberia — a lui A. G. Șarov. Un himenopters Cretavus sibiricus, datînd se pare din cretacicul superior. În afară de acesta, nimic semnificativ. Mai ales că nu este sigur că acest cretavus aparține subordinului Aculeatelor care înglobează furnici, viespi, albine. O descoperire făcută în 1965 de un cuplu de mineralogiști amatori — soții E. Frey din Nelc Jersey — i-a determinat pe savanți să regîndească întreaga problemă. Într-o bucată de chihlimbar, conservate splendid, două furnici lucrătoare, din aceeași specie. Vîrsta: 100 de milioane de ani. Li s-au dat numele : „Sphecomyrma freli". După ce studii și discuții, specialiștii au conchis că aceste specimene ivite din cea mai veche ramură a Formicideelor reprezintă într-adevăr perioada de tranziție presupusă. După cum se observă, se poate spune, cu aproximație, că are capul ca o viespe primitivă și corpul asemănător cu al unei furnici.

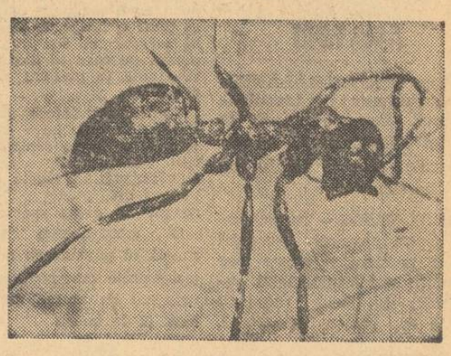

ALIMENTAȚIA IGIENICĂ ÎN LUNILE DE VARĂ

de dr. Sandu CÂMPEANU

Clinica de boli de metabolism și nutriție a Spitalului „Dr. I. Cantacuzino"

VARA CU ZILELE EI CANICULARE și abundența în alimente vegetale, provoacă și unele schimbări în funcțiunile și necesitățile nutritive ale corpului omenesc. Nevoile calorice ale organismului uman scad în aceeași măsură în care scad și arderile care-i întrețin întreaga activitate. Digestia se face mai lent, secrețiile digestive scad cantitativ. Activitatea digestivă scade, de altfel și datorită unui alt fenomen specific anotimpului torid: consumul crescut de lichide care diluează sucurile digestive, ale stomacului, intestinului, pancreasului etc. Dacă la aceste condiții speciale adăugăm posibilitatea creștută de răspîndire a diferiților microbi, fie prin intermediul insectelor, fie pe alte căi (manipularea alimentelor, murdărirea legumelor și fructelor la locul de producție al lor sau în cursul transportului lor etc.), devine necesară preconizarea unor măsuri igienice și de ordin nutritiv, pentru a evita unele urmări neplăcute, atît de frecvent întîlnite în lunile călduroase. Nerespectînd aceste măsuri, riscăm să facem din zilele concediilor și relaxării o perioadă a indigestiilor acute, a redeșteptării colitelor, a enterocolitelor infecțioase, a febrei tifoide etc.

CE TREBUIE FĂCUT pentru a evita inconvenientele acestea? Există oare măsuri eficace pentru combaterea lor atunci cînd ele își fac apariția? Din punct de vedere medical, asemenea măsuri denumite profilactice, ar trebui să fie cunoscute de către fiecare cetățean și mai mult decît atît, ar trebui aplicate cu toată convingerea. De fapt, se cere un anumit grad de autocontrol, atît în ceea ce privește calitatea și cantitatea alimentelor ingerate cît și felul în care alimentele sînt tratate înainte de a fi ingerate.

PRIMA OBLIGAȚIE va fi înlăturarea oricăror posibilități de infectare a organismului cu apele, băuturile sau alimentele care au fost eventual poluate. Pentru aceasta nu sînt necesare analize sau manopere speciale. Va fi deajuns **să se respecte cîteva reguli simple de igienă: spălarea tuturor alimentelor ce urmează a fi consumate în apă curată curgătoare (aceasta se referă în special la fructe, legume etc.), fierberea suficientă a alimentelor pentru sterilizarea lor (atunci cînd există un dubiu asupra eventualei poluări) și spălarea mîinilor și instrumentelor cu care se manevrează alimentele, atît înainte de a începe prepararea hranei cît și înainte de așezarea la masă pentru consumarea ei. Apa de origine suspectă** (puțuri neacoperite, apa de rîuri sau riulețe etc.), **va trebui în prealabil fiartă, răcită și, numai după aceea, consumată. Numeroase epidemii estivale se pot transmite prin omiterea acestor măsuri simple de igienă.**

IATĂ ACUM, CÎTEVA RECOMANDAȚII utile privind alimentația propriu-zisă în timpul verii. Respectarea lor va asigura o digestie ușoară și va împiedica redeșteptarea unor suferințe mai vechi ale tubului digestiv. Se recomandă deobicei, ca hrana din timpul sezonului cald să fie „ușoară". Aceasta este o noțiune destul de vagă dar privită mai îndeaproape ea se referă atît la cantitatea cît și la calitatea alimentelor consumate. **Prin alimentație „ușoară", se înțelege deci reducerea sau chiar excluderea consumului de grăsimi, de fripturi cu sosuri grase și de alimente prea picante** (cîrnați, mezeluri, salamuri etc.).

Se vor evita de asemenea ouăle de rață dacă ele nu sînt supuse îndelung la acțiunea căldurii. Consumate crude sau insuficient sterilizate prin căldură, ele devin cauza a numeroase infecții intestinale din cursul verii.

DAR ALIMENTAȚIA ESTIVALĂ nu trebuie să fie numai „ușoară". Atunci cînd alte motive patologice nu se opun (insuficiențe cardiace, hipertensiune arterială, unele boli renale ș.a.), **alimentația de vară trebuie să fie gătită cu o cantitate suficientă de sare. Se recomandă chiar ca aportul de sare de bucătărie vara să depășească pe cel din timpul iernii sau anotimpurilor mai reci.** Aceasta fiindcă prin transpirație corpul pierde cantități destul de mari de clorură de sodiu (sare de bucătărie) ceea ce duce la slăbirea forțelor sale și la apariția unor așa-zise stări de astenie fizică (oboseală persistentă și precoce). Glandele suprarenale funcționează în condiții nefavorabile atunci cînd se realizează o carență relativă de sare în corp. Pentru același motiv, se recomandă ca **alimentele să conțină cantități suficiente de Vitamina C, care, stimulînd aceleași glande suprarenale, ajută la menținerea sării în organism și la evitarea apariției tulburărilor de care am vorbit mai sus. O bună sursă de Vitamină C o constituie citricele.** Ele vor fi recomandate la pregătirea unor sorturi de alimente (de exemplu, la acrirea unor mîncăruri, a salatelor etc.) sau la prepararea băuturilor răcoritoare.

ESTE BINE SĂ SE ȘTIE că unele alimente vegetale foarte bogate în potasiu favorizează pierderea clorurei de sodiu (a sodiului în special) din corp. Dintre acestea, fac parte cartofii și unele legume cum ar fi mazărea uscată, lintea, spanacul, precum și unele fructe sau preparate de agrement gustativ ca nucile, migdalele, smochinele uscate, castanele, curmalele, cacaoa și ciocolata. Folosirea lor moderată, asociată cu un aport de sare judicios va împiedica efectele lor nefavorabile.

O ALTĂ RECOMANDAȚIE pentru vară o constituie folosirea, fără abuz, a lichidelor. Ele vor căuta să acopere pierderile hidrice realizate de transpirația abundentă din anotimpul canicular. **Se impun însă unele precauții. Cea mai importantă este de a folosi aceste băuturi la distanță de mese, pentru a nu dilua sucurile digestive și deci pentru a nu prelungi și îngreuia digestia însăși. Băuturile alcoolice, în exces, trebuie evitate, atît fiindcă ele dau naștere la calorii în plus, de care organismul nu simte nevoia vara, cît și fiindcă ele pot declanșa indigestii sau pot favoriza insolația.** Persoanele care se expun timp mai îndelungat la soare trebuie să fie deosebit de atente cu cantitățile de băuturi alcoolice consumate. Vinul, de exemplu, care va fi consumat în cantitate mai mică vara, e bine să fie diluat cu apă simplă și mai ales cu apă minerală, pentru a evita efectul său iritant asupra tubului digestiv.

FĂINOASELE constituie, în general, alimentele considerate caracteristice alimentației „ușoare". Într-adevăr, folosirea lor este recomandabilă, dar o reducere cantitativă a lor este utilă, mai ales la persoanele la care se constată o tendință la obezitate.

DINTRE GRĂSIMI, vor fi preferate cele de origine vegetală și vor fi consumate — în măsura în care gustul o permite — sub forma crudă, deci fără a fi fost supuse acțiunii prelungite a căldurii.

BRÎNZETURILE slabe și dulci, pot fi folosite ca surse de proteine. **Se recomandă brînza de vaci, urda, telemeaua, cașul dulce. Grăsimile grase și picante vor fi mai rar folosite.**

ÎN SFÎRȘIT, o măsură recomandabilă pentru orice sezon, dar mai ales pentru cel cald: mese mici și repetate. În felul acesta, se va asigura o digestie puțin laborioasă și se va putea evita tendința unor persoane de a consuma mese copioase rare, care sînt, deseori, la originea obezității și a numeroase tulburări digestive mai mult sau mai puțin legate de sezon.

RESPECTAREA acestor cîtorva recomandații este la îndemîna oricui și cere doar un anumit grad de autocontrol, de stăpînire de sine spre a evita tentațiile meselor picante și bogate în alcool, sursa numeroaselor tulburări digestive de vară, precum și a unor infarcte cardiace precoce. Alimentația de vară, igienic preparată și corect ajustată necesităților specifice ale corpului, este o condiție de menținere a omului muncitor în posesia întregii sale capacități de muncă, o condiție menită a-i asigura posibilitatea de a se bucura din plin de clipele de răgaz pe care i le oferă acest sezon.

SECRETUL SĂNĂTĂȚII — 2300-2700 CALORII PE ZI

Așa spun cel puțin, specialiștii. Dar, completează ei, trebuie să știm să repartizăm echilibrat aceste calorii între dulciuri, proteine și grăsimi, între carne și legume, deci între diferite categorii de alimente.

Niciun regim nu este echilibrat dacă nu conține o parte importantă de legume și fructe. De ce? *Legumele și fructele sînt bogate în vitamine și minerale, în special potasiu, calciu, fier, sulf. Celuloza pe care o conțin, deși puțin hrănitoare, cu o mai mică valoare alimentară, are totuși o valoare funcțională: ea întreține tranzitul intestinal, absența sa provoacă constipația. Dimpotrivă, excesul de celuloză poate favoriza fermentația și tulburările intestinale.*

● În lunile călduroase ale verii se recomandă o alimentație mai bogată în sare. Desigur, nevoia de sodiu a organismului se acoperă în principal prin folosirea sării în mîncare, la masă. Dar *există și o formă foarte asimilabilă a sărurilor de potasiu prin consumarea unor alimente cum ar fi varza, morcovii, roșiile, legumele uscate.* Avem zilnic nevoie cam de un gram și jumătate de potasiu. Deci, nu uitați să acordați atenție alimentelor citate mai sus.

● Legumele, zarzavaturile, fructele vă dau posibilitatea să realizați meniuri foarte variate de la o zi la alta, variația fiind o condiție esențială pentru a asigura organismului vitaminele, mineralele necesare.

● *Legumele crude aduc cel mai bogat aport în vitamine,* pentru că oricît ar fi fierberea de corectă, o cantitate de vitamine, și în special vitamina „C", se distruge prin fierbere.

Consumați cît mai multe salate și legume crude, dar nu le pregătiți cu mult timp înainte de servire (își pierd din sucul natural și respectiv din conținutul de vitamine).

● Copiii, femeile gravide, au o nevoie sporită de vitamina „C". Știați că 200 m.g. vitamina „C" (adică echivalentul unei pastile de vitamina C 200) se găsește în:

— 100—120 gr. ardei gras
— 100—150 gr. varză de Bruxelles, frunze de pătrunjel
— 600—700 gr. varză albă
— 600 gr. varză roșie
— 600—700 gr. spanac, ceapă
— 1 kg. roșii
— 300 gr. zeamă de lămîie
— 450 gr. căpșuni
— 1 kg. zmeură
— 2 kg. piersici sau cireșe
— 1 kg. morcovi, sfeclă, ceapă

NICI O ZI FĂRĂ LEGUME!

CREMA DE LEGUME

Un litru de apă, 3 cartofi curățați de coajă, 3 roșii mari, 2-3 dovlecei mici tineri, 100 g. smîntînă, 25 g. unt, sare, piper.

Se fierb legumele, se pasează, se sărează, se piperează, se repun la fiert. Crema se drege cu smîntînă și unt. Se servește cu crutoane.

CREMA DE DOVLECEI

Se curăță dovleceii, se taie rondele și se pun la fiert cu atîta apă cît să-i acopere (circa 2 l). Se pasează, iar crema obținută se drege cu smîntînă bătută cu gălbenușuri, sare și piper.

Dacă e prea groasă se poate subția cu puțin lapte, Se servește cu crutoane obișnuite, dar e excelentă cu crutoanele preparate astfel:

Se stropesc cuburile de pîine cu lapte, se tăvălesc prin cașcaval ras, se așează pe o tavă unsă și se dau la cuptor fierbinte pînă ce cașcavalul se topește și pîinea devine crocantă.

BUDINCĂ DE DOVLECEI

4-5 dovlecei potriviți, 100-150 g. cașcaval, 300 g. smîntînă, 3 ouă, o lingură de mărar tocat, sare, piper, ulei pentru prăjit (circa un pahar) unt pentru uns o formă, puțină făină.

Se curăță, se spală și se taie în rondele groase de un cm. Se presară cu sare, se lasă într-o sită să se scurgă puțin, se zvîntă într-o pînză curată, se dau prin făină și se rumenesc pe o parte și alta în ulei încins.

Separat, se amestecă 250 g. smîntînă cu cașcaval ras. cu două gălbenușuri, mărarul tocat, sare și piper. Se bat spumă albușurile de la cele 3 ouă (un gălbenuș se păstrează) și se amestecă cu compoziția preparată. Se pune un strat din acest amestec pe fundul unui vas de sticlă rezistentă la foc, uns cu unt și tapetat cu făină. Se așează deasupra un rînd de dovlecei. Aceste două rînduri se alternează. Deasupra, se toarnă uniform gălbenușul rămas, bătut cu restul de smîntînă. Se dă budinca la cuptor cu foc potrivit, încălzit din timp și se ține cam 15—20 minute.

CHIFTELUȚE DIN VINETE

3-4 vinete frumoase, două ouă, două linguri de făină, sare, piper, o lingură de pătrunjel verde tocat, o ceapă, ulei (circa un pahar). 1 kg. de roșii, 100 g. cașcaval ras

Se coc vinetele și se pregătesc ca pentru salată. Pireul obținut se amestecă cu făină, ou, sare și piper. Se fac chifteluțe, punînd cu lingura cîte o porție la prăjit în ulei încins. Se rumenesc pe ambele părți și, pe măsură ce sînt gata, se așează într-o tavă. Se presară cu cașcaval ras și se dau la cuptor fierbinte pînă ce cașcavalul se topește și face o crustă aurie. Separat, se prepară un bulion de roșii nu prea subțire în care se adaugă sare, piper și zahăr, după gust. Înainte de a servi, se amestecă cu pătrunjelul verde tocat. Se servește în sosieră, ca să însoțească chiftelele.

Din vinete coapte bine scurse, tocate și amestecate cu una-două linguri de sos alb legat (unt, făină, lapte) se poate pregăti un pireu gustos care va ține cu succes locul pireului de cartofi și va aduce o notă nouă la masa dv.

ROȘII UMPLUTE CU SOS ALB ȘI ȘUNCĂ

6 roșii mari, 1/4 sos alb (25 g. unt, o lingură de făină, un pahar de lapte) un ou, 100 g. șuncă tăiată în cuburi mici sau 100 g. caș-caval ras, o lingură de pesmet fin, sare, piper.

Se pregătesc roșiile ca în rețeta de mai sus. Se prepară sosul alb, se lasă să se răcorească, se încorporează oul bătut, șunca sau cașcavalul și pesmetul. Se verifică dacă e destul de sărat și piperat. Se umplu roșiile și se dau la cuptor cu foc potrivit, circa jumătate de oră.

Sosul alb va fi mai gustos preparat cu smîntînă în loc de lapte.

ROȘII UMPLUTE CU CIUPERCI

6 roșii mari, 40 g. unt, 200 g. ciuperci, 2-3 cepe, 2 linguri de untdelemn, sare, piper

Spălați roșiile. Goliți-le de miez cu o linguriță, după ce ați tăiat partea superioară. Sărați ușor interiorul. După circa o jumătate de oră, întoarceți fiecare roșie ca să se scurgă apa.

Între timp, preparați umplutura. Încingeți untdelemnul și puneți înăuntru ceapa mărunt tocată și ciupercile spălate și tăiate în lamele fine. Amestecați, pînă ce scade zeama. Sărați, piperați, umpleți roșiile. Puneți în fiecare cîte o bucățică de unt. Acoperiți cu căpăcele tăiate și dați-le la cuptor cu foc mijlociu, circa 30 de minute. Serviți cu sau fără smîntînă.

La dorință, în tocătura de ciuperci se poate adăuga piept afumat mărunt tăiat și verdețurile preferate (mărar, pătrunjel). Un cățel de usturoi fin tocat și amestecat în umplutură dă mîncării un gust picant.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

GAL EVA din Cluj s-a adresat redacției noastre cu o scrisoare cerîndu-ne să-i comunicăm cum poate să obțină înregistrarea copilului rezultat din afara căsătoriei, pe numele tatălui, dacă acesta îl recunoaște, după ce s-a înregistrat nașterea într-o altă localitate.

Codul familiei prevede posibilitatea recunoașterii copilului conceput și născut în afara căsătoriei, de către tatăl său. Recunoașterea se face prin declarație la serviciul de stare civilă, fie odată cu înregistrarea nașterii, fie după această dată. Recunoașterea poate să fie făcută și prin înscris autentic sau prin testament. În cazul la care vă referiți, tatăl copilului urmează să facă recunoașterea printr-o declarație scrisă, dată în fața delegatului de stare civilă de la Comitetul executiv al Consiliului popular municipal Cluj. Comitetul executiv al Consiliului popular municipal Cluj va trimite declarația respectivă comitetului executiv al consiliului popular care are în păstrare registrul cu actul de naștere al copilului pentru a face mențiunea de recunoaștere pe marginea actului de naștere. Dumneavoastră vi se va elibera un alt certificat cu noile date de stare civilă ale copilului.

ANA IONESCU din București, pensionară de invaliditate de gradul III, ne-a rugat să-i facem cunoscut condițiile în care poate cumula pensia cu salariul.

Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară dă posibilitatea cumulării pensiei cu salariul. Pensionarii de invaliditate de gradul III primesc, pe timpul cît sînt angajați, pe lîngă salariu, și pensia integrală, fără ca aceștea împreună, să poată depăși salariul tarifar în vigoare, corespunzător funcției pe care a deținut-o la data pensionării de invaliditate. Dacă salariul tarifar împreună cu pensia, ori numai salariul tarifar depășesc salariul corespunzător funcției pe care angajatul a avut-o la data pensionării — pe motiv de invaliditate —, pensia se reduce sau plata pensiei se suspendă, după caz. Salariul tarifar care se ia în considerație este cel din luna pentru care se face plata (art. 59 Legea 271/1966).

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, **profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"—Roman,** dă următoarele sfaturi iubitorilor de horticultură:

EMIL MAIOR — Turda. Tratamentul gomozei (scurgeri clei) la cireș se poate face astfel: se înlătură cleiul, curățîndu-se locul respectiv pînă la partea sănătoasă. Rana rezultată se spală cu oțet, se acoperă cu o pastă de lut îmbibat cu oțet și se înfășoară cu o pînză de sac umezită.

ELISABETA ȘTEFAN — Brad. Boala pe care ați semnalat-o la tulele de crini este denumită mucegaiul cenușiu. Organele atacate (frunze, boboci) prezintă pete brune care cu timpul se acoperă cu un mucegai. Pentru combatere este necesar să se strîngă și să se distrugă prin ardere toate părțile bolnave. Plantele se stropesc cu Zineb 0,4 la sută sau cu Captan, 0,2 la sută, de 2—3 ori la intervale de 2—3 săptămîni.

RADU LUNGEANU — Piatra Neamț. Sticlele cu vin pentru învechire se păstrează în locuri întunecoase, la temperatura de 8—15 grade. Ele se așează în poziție orizontală pentru ca dopurile să fie în permanent contact cu vinul. Dopul sticlei se cerulește cu un mastic format din o parte ceară roșie (sau de albine) și trei părți parafină.

MIHAIL DELEGEANU — Constanța. Iată titlul unei broșuri în care veți găsi tot ce vă interesează în legătură cu îngrijirea lămîiilor: „Cultura lămîiului în apartament" de T. Bordeianu și Gh. Staniu. Editura Ceres, 1970.

TUDOR MARIN — comuna Periș, jud. Ilfov. Pentru prepararea vinului pelin, plantele de pelin se culeg cînd sînt în floare (iunie — august), se usucă și se păstrează la loc uscat, ferit de mucegaiuri. În toamnă, se adaugă în mustul ce fermentează floare de pelin uscată (200—300 grame tulpini florifere la 100 litri must, într-un săculeț de tifon ce se introduce în must). Pentru a obține un gust mai plăcut pot fi adăugate și cîteva fenii de gutui.

ILIE STARSU — Fălticeni. Cîrnitul la vița de vie înseamnă suprimarea vîrfurilor lăstarilor către sfîrșitul lunii august, odată cu intrarea în pîrgă a strugurilor. Se îndepărtează vîrful împreună cu 6—10 frunze tinere, neajunse la mărimea normală și care nu mai au timp să devină frunze utile, asimilatoare. Lucrarea nu trebuie făcută mai devreme deoarece provoacă o creștere huiacă a copililor, trezindu-se la viață și o parte din ochii care vor fi necesari pentru anul viitor

VIRGINIA ARSENESCU — București. Dăunătorul observat de dv. pe frunzele de leandru este păduchele țestos care suge seva din organele atacate. Corpul acestor dăunători este acoperit cu o carapace chitinoasă (țeastă) lungă de 2—3 mm. El secretă un suc dulce, lipicios, pe care se localizează fumagina (o pulbere negricioasă).

Pentru combatere sînt eficace stropiri cu Ekatox (Paration) în concentrație de 0,06 la sută. Această substanță fiind foarte toxică pentru om, poate fi folosită numai de către specialiști.

O metodă mai simplă constă în pensularea organelor atacate cu spirt denaturat, sau cu zeamă sulfocalcică (2 la sută).

FARMACIA CASEI

- **DE CE ESTE NECESARĂ?**
- **DIN CE SE COMPUNE?**
- **CÎT TIMP PUTEM PĂSTRA MEDICAMENTELE?**
- **CUM ȘI UNDE AȘEZĂM DULĂPIORUL FARMACEUTIC?**

Iată aspectele pe care dorim să le abordăm în legătură cu utilitatea unei farmacii în căminul dv.

Pentru rezolvarea unui mic accident în familie, o tăietură la un deget al copilului în timpul jocului, o mică arsură a gospodinei în graba rezolvării treburilor din bucătărie, o durere de cap a soțului care a venit obosit de la serviciu, în sfîrșit pentru tratarea unor boli a membrilor din familie sau preîntîmpinarea unor îmbolnăviri mai frecvente este necesar să avem în casă unele medica-

mente. Organizarea unei mici farmacii a casei devine deci, o preocupare firească a oricărei familii chibzuite.

Cu excepția cazurilor în care existînd persoane cu anumite boli în familie, pentru care medicul specialist a indicat anumite tratamente, *farmacia casei trebuie compusă numai din medicamente simple, ușor de administrat și care să nu prezinte pericol.*

Iată care este baremul micii noastre farmacii:

SPIRTUL MEDICINAL — dezinfectant puternic al tegumentelor și obiectelor; în frecțiuni și compresii (chiar după plajă) descongestionant: *TINCTURĂ DE IOD* — dezinfectant pentru tratamentul rănilor; *PEROGEN* — tablete 3—4 dintre acestea dizolvate într-un pahar cu apă dau o soluție de apă oxigenată necesară la spălarea rănilor; *JECOLAN* — pomadă pentru arsuri; *COMPRESII STERILE DE TIFON* — pentru acoperirea rănilor; *FEȘE DE TIFON* de diferite dimensiuni — pentru pansamente; *PUDRĂ DE TALC SULFAMIDATĂ* — pentru pudrarea locului accidentat; *ANTINEVRALGICE* (atît de solicitate, indiscutabil prea solicitate în prezent) indispensabile dar totuși, în farmacia casei, folosite mai cu măsură; *EXTRAVERAL, DORMITAL,* calmante mai ușoare pentru calmarea stărilor de excitație nervoasă, insomnii, tulburări de menopauză. Nu vă indicăm în farmacia casei neapărat carbaxin, nominal, napoton; *LIZADONUL,* necesar în special pentru calmarea colicilor intestinale, biliare, a durerilor din timpul ciclului menstrual la femei; *LAXATIVE UȘOARE,* eventual Ciocolax; în perioadele reci iarna, primăvara cînd se răcește mai frecvent (dar uneori și vara!) *PIRAMIDON, ASPIRINĂ, UN INHALANT, UN DEZINFECTANT NASAL* (Fedrocaină sau Rinofug, de exemplu), *UN DEZINFECTANT AL GÎTULUI* (soluție de albastru de metilen), *O SOLUȚIE PENTRU FRECȚII* (Diana) sînt de asemenea necesare.

În sfîrșit, nu uitați cîteva *CEAIURI* ca cel de *MUȘEȚEL* (dezinfectant), cel de *TEI* (calmant general și al tusei), cel de *MENTĂ* (antiseptic și contra colicilor), cel de *SUNĂTOARE* (astringent și antiseptic — în diaree, colite). În casele cu copii, multe din aceste medicamente trebuie să existe sub formă de supozitoare.

Medicamentele, la care în cazuri speciale se adaugă și cele indicate de medic, nu trebuie păstrate la întîmplare, împrăștiate prin casă, ci într-un dulăpior special, cu rafturi în care se vor aranja ordonat, astfel să poată fi ușor de găsit.

O atenție deosebită trebuie acordată prezenței inscripției pentru medicamentele respective. Nu este permis să folosim un medicament care nu mai știm ce este, pentru că și-a pierdut ambalajul original și-a șters denumirea sau este necitet scrisă. De dorit ar fi ca dv. înșiva să puneți etichete pe fiecare pungulință sau flacon, imediat cînd ați cumpărat medicamentul.

Completarea medicamentelor consumate și înlăturarea acelora al căror termen a fost depășit sau ele s-au alterat, trebuie să constituie o preocupare permanentă. Este bine să știm că medicamentele sînt corespunzătoare cînd *tabletele au o formă regulată, aspect și culoare uniformă, nu se sfărîmă ușor. Alifiile trebuie să-și păstreze consistența, pulberile să aibă un aspect uniform iar tincturile să nu-și modifice volumul, respectiv concentrația prin evaporarea alcoolului ce-l conțin.*

În mod special am lăsat la urmă un aspect foarte important, și anume alegerea locului unde să fie amplasat dulăpiorul de medicamente, pentru a fi ferit de umiditate, căldură și mai ales, pentru a fi păzit de copii. Curiozitatea caracteristică virstei lor îi îndeamnă să caute peste tot, să guste tot ce găsesc, să fie atrași mai ales cînd sînt mici, de aspectul tabletelor, sticulețelor. Medicamentele lăsate la îndemîna lor îi pun în pericolul de a se intoxica.

Deci, mica farmacie trebuie așezată într-o încăpere lipsită de umiditate, cît mai răcoroasă și plasată cît mai sus pentru a nu atrage atenția copiilor (de exemplu, în cămară pe un perete). Așezarea dulăpiorului la înălțimea la care copilul nu ajunge în mod obișnuit este bună, dar nu trebuie uitat că de cele mai multe ori copilul găsește o metodă să ajungă și aici. Paza cea mai bună o constituie însă cheia ușii dulăpiorului de medicamente, permanent închis, care trebuie ținută de persoanele adulte.

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL NOSTRU

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

Anunțăm participanții la concursul nostru că citirea și clasificarea buletinelor de răspuns, a rețetelor și a propunerilor trimise de concurenți se apropie de sfîrșit.

Desemnarea cîștigătorilor și festivitatea de premiere vor avea loc în a doua jumătate a lunii august.

Vom anunța din timp locul, ziua și ora exactă, unde reprezentanții revistei noastre și organizatorii concursului se vor putea întîlni cu participanții.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

RADU POP — Ploiești: *Pentru rinita alergică pe care o prezentați vă recomandăm să vă adresați spitalului Carol Davila, Calea Griviței 4 — secția alergologie.*

RADU DUMITRU — Huedin, JEAN TELE jud. Teleorman, MATEI CORNELIU, Alba Iulia: *Pentru seboreea părului vă recomandăm următoarea loțiune capilară degresantă: acid acetic — 0,50 gr; acid salicilic 1 gr; rezorcină 1 gr; nitrat de potasiu 0,30 gr; lig. Hoffman 3 gr; pilocarpină 0,10 gr; tinctura capsici 2 gr; tinctura cantarida 1 gr, alcool lavanda 10 gr; alcool 60° ad. 100 gr.*

CONSTANTIN POPESCU, com. Gruia: *Nu vă sfătuim să folosiți soda de rufe pentru spălatul părului. Veți întrebuința săpun „special pentru păr" și loțiunea degresantă indicată mai sus.*

MARIA GANEA — București: *Și dv. beneficiați de indicațiile de mai sus. Există interrelație între acnee și seboreea capilară. Pentru acnee vă recomandăm să aplicați cu perseverență soluția Juvenal și să vă spălați fața seara, cu săpun pentru copii. Regimul alimentar va fi respectat în sensul restricției dulciurilor, făinoaselor și grăsimilor, în favoarea proteinelor: lapte — carne — brînzeturi proaspete, legume și fructe crude. Sînt interzise alimentele excitante. Constipația va fi combătută și veți face gimnastică și plimbări pe jos.*

V.D. — Galați! *Pentru fetița dv. vă recomandăm medicamentul bergonal o tabletă seara. Pentru dv. este necesar un consult la ginecologie, eventual o radiografie a regiunii respective, iar pentru băiat vă sfătuim să-l prezentați medicului endocrinolog; o ectopie testiculară nu poate fi neglijată, mai ales la vîrsta lui.*

AUREL PÎRVU — Ploiești: *La policlinica specială din str. Negustori 1 există și cabinete de endocrinologie și dermatologie.*

Dr. Ana MURGULEȚ

IZVOR DE VITAMINE!
IZVOR DE ELEMENTE MINERALE NECESARE ORGANISMULUI!
IZVOR DE SĂNĂTATE!
TOMATELE NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN ALIMENTAȚIA DV. ZILNICĂ.
De vînzare la toate magazinele de legume-fructe.

(6468)

Vizitați

Bazarul „Neptun"

din stațiunea Neptun—Mangalia-Nord, originală expoziție cu vînzare a cooperației de consum

Standurile Bazarului „Neptun" găzduiesc fantezia și îndemînarea meșterilor artizani din cele 39 de județe ale țării.

Vase din lut smălțuit, ceramică neagră de o aleasă distincție, cergi și covoare, ii spumoase, obiecte decorative din lemn incrustate cu migală, toate stau deopotrivă dovadă acelui neasemuit simț artistic, transmis din generație în generație pînă în zilele noastre.

Pentru amatorii de frumos

Pentru colecționarii de unicate artizanale:

Bazarul „Neptun"

din stațiunea Neptun—Mangalia-Nord!

COOP

RECOOP

(6455)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VREMEA ÎN LUNA AUGUST

Prognoză prezentată de
Dumitru BACINSCHI
director adjunct ştiinţific al Institutului de meteorologie şi hidrologie

Referindu-ne la consideraţiile noastre meteorologice ce ar fi trebuit să fie valabile pentru luna iulie, trebuie să recunoaştem, de la început, că nu avem motive să fim mulţumiţi de realizarea prognozelor noastre. Nemulţumirea este deopotrivă şi pentru aceia care, într-o măsură sau alta, şi-au organizat activitatea sau timpul liber pe baza informaţiilor noastre, fie ele şi probabile. Este elocvent încă o dată că în acest domeniu sîntem tributari unor probabilităţi imprevizibile şi deci insuccesele.

Intervalele caracteristice delimitate de noi au evoluat în contratimp cu realitatea, vremea fiind relativ rece şi ploioasă între 1—3 iulie, 14—16 şi 19—24 iulie. Dacă prognoza noastră ar fi vrut să fie generoasă în soare şi timp frumos, evoluţia vremii ne-a oferit în schimb, cu generozitate, destul de multă ploaie şi răcoare.

Să încercăm acum să formulăm unele consideraţii generale asupra caracteristicilor climatologice ale lunii august şi în final, prognoza.

În contextul circulaţiei generale preponderente de vest, din punct de vedere termic, **luna august se aseamănă cu luna iulie.** În această lună, persistă regimul anticiclonic, cu cer mai mult senin şi cu precipitaţii rare sub formă de averse, datorate încălzirii puternice a solului.

Din punct de vedere al precipitaţiilor, în zonele de cîmpie se înregistrează între 40—60 l/m.p., în lunca Dunării şi în sudul Moldovei sub 40 l/m.p., în zona deluroasă, şi în Podişul Transilvaniei între 60—100 l/m.p. iar în regiunile de munte peste 100 l/m.p. Temperatura maximă absolută de 44,5°C s-a înregistrat în luna august, la Ion Sion în nord-estul Bărăganului.

Din seria anilor călduroşi cînd temperaturile maxime au depăşit valori de 35 sau 40°C amintim anii 1904, 1935, 1945, 1946, 1951 şi 1952, iar dintre anii reci, cu temperaturi sub 10°C citîm anii 1899, 1901, 1907, 1911, 1940, 1949 şi 1953. Pentru luna august 1971 indicăm ca an analog, 1961.

Plecînd de la acest consideren s-ar putea arăta că **luna august din acest an ar trebui să fie călduroasă şi în general, frumoasă.**

Precipitaţiile vor avea caracter de aversă fiind, în raport cu cantităţile obişnuite ce cad în această lună, mai mici în Banat şi Oltenia şi apropiate de acestea în celelalte regiuni.

Pentru cele cîteva intervale caracteristice apreciem că vremea va evolua după cum urmează :

1—6 AUGUST : vreme relativ răcoroasă la început apoi în încălzire. Înnourări şi ploi de scurtă durată în Bărăgan, Dobrogea şi Moldova. Temperaturile maxime nu vor depăşi 30°C.

7—12 AUGUST : Vreme frumoasă şi călduroasă. Ploi locale în ultimele 2 zile, în Banat şi Oltenia. Temperaturile maxime vor urca pînă la 34°C.

13—18 AUGUST : Vreme uşor instabilă cu averse slabe de ploaie după amiaza. Temperaturile maxime vor scădea pînă la 28°C.

19—25 AUGUST : Vreme schimbătoare, cerul alternînd între înnourări accentuate şi înseninări. Unele ploi locale, în nordul ţării. Temperaturile maxime nu vor depăşi 30°C.

26—31 AUGUST : Vreme frumoasă, cu cer mai mult senin. În ultimele 2 zile, un front de ploi va afecta mai ales estul ţării. Temperaturile maxime vor urca din nou la 32—34°C.

Cred că muntele şi marea vă aşteaptă, mai ospitaliere şi mai prietenoase cu vremea deciţ în luna lui cuptor.

Constanţa Alexe la locul de muncă

UN „BRAVO" DIN TOT SUFLETUL!

de Mihai STOIAN

CURIER ANCHETĂ

— 1 —

Cititorii devotaţi ai acestei rubrici cunosc cazul **Constanţei Alexe** din Bucureşti, bdul. Bălcescu Nr. 36, care-mi scria, în urmă cu cîteva luni, privitor la indiferenţa unor funcţionari... Calificîndu-se contabilă, după eforturi stăruitoare, căci C. A. este infirmă în urma unei boli din copilărie, ea căuta un loc de muncă apropiat de locuinţa sa (deoarece se deplasează greu). Prima scrisoare publicată arăta cît e de vital, pentru corespondentă, să activeze, să muncească în rînd cu ceilalţi oameni. Şi iată că, recent, am primit o nouă scrisoare de la **C. A.**

„Ţin să vă comunic că, începînd cu 1 martie 1971, viaţa mea s-a schimbat radical, sînt fericită în mijlocul unor adevăraţi prieteni. Lucrurile s-au petrecut astfel : după apariţia scrisorii mele în „Curier", într-o seară a sunat cineva la uşă. Era un tovarăş pe nume Petre Apostol, de la serviciul personal al Întreprinderii de aparate de măsură şi control din Otopeni. O persoană nu prea înaltă, cu părul alb ca neaua şi ochii albaştri, foarte blînzi. Dumnealui voia să-mi spună că toată situaţia mea e cunoscută de întregul colectiv al întreprinderii şi că toţi sînt de acord să-mi dea o mînă tovărăşească de ajutor, angajîndu-mă să lucrez contabilă. În plus, amănunt esenţial, întreprinderea are maşină (autobuz) şi transportul îmi este asigurat. Nu avea de ce să nu-mi convină propunerea, dorinţa mea se repartizează. „Problema" mea nu era decît una de... locomoţie, din pricina piciorului sting urc greu, mă deplasez dificil. Soluţia găsită de colectivul din mijlocul căruia fac astăzi parte e următoarea : autobuzul care, oricum, face cursa pînă la Piaţa Bălcescu, opreşte anume pentru mine în dreptul casei. Este absolut singura excepţie pe care-o accept cu plăcere.

— Putem, aşadar, să fim optimişti în orice împrejurare, chiar şi atunci cînd soluţiile par îndepărtate ?

— Absolut „da" ! Pentru mine, munca e semnul că trăiesc ca toţi oamenii.

— Atunci, spor la muncă, stimată Constanţa Alexe !...

— 3 —

O altă corespondentă, *Mariana Vişan*, str. Petru Groza nr. 26, Petroşani, despre care — de asemenea — am scris cîndva în această rubrică, revine cu o scrisoare. Citez :

„Sînt tînără despre care aţi relatat într-un „Post scriptum" (de la 5 ani am rămas cu sechele de poliomielită — paralizia membrelor inferioare). Izolarea şi imobilitatea mi-au provocat gînduri negre, dar S.O.S.-ul trimis de mine a fost recepţionat, atît în ţară, cît şi peste hotare, iar numărul scrisorilor a atins o cifră impresionantă. Mi-e absolut imposibil să răspund tuturor în parte. De aceea îmi permit să apelez din nou la dumneavoastră, cu rugămintea de a mulţumi public celor care s-au grăbit să-mi scrie, dînd şi cîteva amănunte cerute de corespondenţii mei : am împlinit 19 ani (la 4 aprilie), sînt brunetă, ochi căprui, siatură mijlocie.

Mii de mulţumiri,
MARIANA VIŞAN"

Public împreună cele două epistole şi pentru a-i da Marianei Vişan un exemplu direct de perseverenţă şi încredere în posibilităţile de redresare.

de-a munci, de-a trăi o viaţă normală, firească, e la mine mai puternică decît orice.

După plecarea tovarăşului eram cea mai fericită fiinţă de pe lume. Voiam ca noaptea să treacă mai repede, să văd cu proprii mei ochi cum, a doua zi de dimineaţă, aşa cum stabiliserăm, autobuzul va opri în faţa blocului meu. La ora 6,20 fix maşina a sosit, m-a luat, aşa a început, simplu, noua mea existenţă. Acolo, la întreprindere, am fost condusă la director, tovarăşul Nedelcu Antonescu, care m-a întîmpinat surizător, ridicîndu-se de pe scaun, dîndu-mi mîna şi poftindu-mă să iau loc.

Nici nu ştiam ce să răspund, am zîmbit doar şi am murmurat un „da"

— Din curierul citit am văzut c-aţi urmat şi un curs de desen tehnic. Rămîne să alegeţi...

Am ales numaidecît contabilitatea. În mijlocul colectivului mă simt ocrotită, la loc mi-am găsit un cămin. Sînt mulţumită şi de felul cum mi se adresează tovarăşii de muncă, de la cel mai în vîrstă pînă la cel mai tînăr. Sînt mulţumesc şi tuturor prietenilor pentru scrisorile trimise, pentru încurajări, pentru omenie — într-un cuvînt".

— 2 —

Scrisoarea de mai sus am primit-o ceva mai demult dar am lăsat anume să se scurgă puţin timp, pentru a vedea apoi cum decurg lucrurile, dacă rezolvarea este, într-adevăr, de durată. Am vizitat-o zilele trecute pe Constanţa Alexe. O tînără negricioasă, cu ochi pătrunzători şi o expresie echilibrată. Era pe seară, la ora... televizorului.

— Cum te simţi, Constanţa Alexe ?

— Cum să mă simt ? *normal !*

— Lucrezi tot acolo ?

— Evident. Sînt colegă cu şapte tovarăşe foarte cumsecade şi binevoitoare, ca şi şeful meu de serviciu de altfel. Eu, sincer să fiu, nu cer nici un fel de excepţie, de „rabat" la treburile ce *cul meu. Acestor oameni de caracter şi suflet le mulţumesc din inimă ; pentru mine fiecare poartă cîte o cunună de lauri din parte-mi. Cu aceeaşi ocazie ţin să le*

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Intrucît pe parcurs am primit în permanenţă diverse propuneri de la cititori, dintre care unele interesante sau amuzante, iar pe de altă parte am şi menţionat o serie de nume, legate de aceste materiale, cu promisiunea că le vom publica, ne propunem ca actualul număr să-l realizăm chiar cu o parte din materialele primite. Dacă însă ceea ce vom publica nu va semăna întru totul cu originalele, să ne fie cu iertare, dar canoanele stilisticii se cer şi ele respectate, iar rubrica noastră, implică un anumit mod de prezentare, pe lîngă un titlu cît de cît adecvat pe care, de obicei cititorii nu ni-l indică. Şi acum, după această scurtă introducere, să trecem la... fapte.

Curiozităţi polare

Cititorul nostru **RADU ŞENDREA**, contabil din Corabia jud. Olt, ne-a trimis următoarele :

Într-un fragment dintr-o povestire, mai mult sau mai puţin reală, a fost întîlnit un pasaj ca acesta : „...şi cînd exploratorii ajunseră aproape istoviţi la Polul Nord, acolo bîntuia cu furie vîntul de nord-vest. După o scurtă odihnă, între apusul şi răsăritul Soarelui, ei prinseră forţe noi şi îşi continuară drumul spre răsărit..."

Dv., consideraţi că cele expuse aici corespund unei realităţi, sau există şi unele inadvertenţe ?

2×2=5 ?

La acest adevăr... neadevărat, ne conduce foarte elegant cititorul nostru **TONY MIRCEA MARINESCU**, din Tîrgu Mureş. Să vă supunem cazul şi dv. :

Se pleacă de la egalitatea

$$-36 + 16 = 25 - 45$$

Dacă se adună la ambii membri ai egalităţii fracţia $\frac{81}{4}$, ea va rămîne neschimbată, după cum se constată :

$$16 - 36 + \frac{81}{4} = 25 - 45 + \frac{81}{4}$$

Privind cu atenţie, se remarcă faptul că membrul din stînga este formă dezvoltată a binomului $\left(4 - \frac{9}{2}\right)^2$ iar membrul din dreapta, a binomului $\left(5 - \frac{9}{2}\right)^2$ Se poate deci scrie :

$$\left(4 - \frac{9}{2}\right)^2 = \left(5 - \frac{9}{2}\right)^2$$

Dacă notăm însă pe $4 - \frac{9}{2}$ cu a şi pe $\left(5 - \frac{9}{2}\right)$ cu b, înseamnă că se obţine :

$$a^2 = b^2 \quad a = b$$

Extrăgînd rădăcina pătrată, rezultă că

$$4 - \frac{9}{2} = 5 - \frac{9}{2}$$

Eliminînd fracţia $\frac{9}{2}$ se ajunge la egalitatea $4 = 5$ sau $2 \times 2 = 5$.

Este însă posibil aşa ceva ? Ce credeţi ?

Imaginaţie

Limba franceză permite multe jocuri de cuvinte. Faptul acesta vrea să ni-l demonstreze şi cititorul nostru **CONSTANTIN VASILESCU**, din Braşov, care ne oferă cîteva exemple. Vi le prezentăm mai jos.

În unul din războaiele purtate între Germania şi Franţa, germanii au cucerit la un moment dat cetatea franceză La Rochelle. Cuceritorii au scris cu litere mari şi foarte frumoase, pe frontispiciul cetăţii, următoarele cuvinte :

„Les français prendront La Rochelle, quand les souris mangeront des chats".

(Francezii vor lua La Rochelle, cînd şoarecii vor minca pisici).

După cîtva timp însă, în urma unui nou război, francezii au recucerit cetatea La Rochelle. Bineînţeles că inscripţia de pe frontispiciul cetăţii nu le convenea deloc. Atunci, cineva cu imaginaţie, a propus ca totuşi inscripţia să nu fie distrusă, ci doar să se şteargă o singură literă prilej cu care, sensul frazei se schimbă complet, devenind favorabil francezilor. **Vă închipuiţi care a fost litera cu pricina şi ce sens a căpătat astfel fraza ?**

★

În limba franceză există multe cuvinte care, deşi seamănă ca pronunţie, sensul lor este foarte diferit. Aceasta a prilejuit diverse combinaţii şi jocuri de cuvinte, amuzante, ca de pildă următorul:

Un ver vert, dans un verre vert.

Ştiţi cum se traduce ?

★

Se pot realiza încă combinaţii şi de felul celei de mai jos, de tip rebus :

Tu est 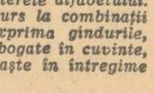 **de mon** 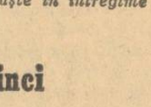 ,

Ce credeţi că poate să însemne ?

★

Pentru că am dat cîteva exemple de jocuri de cuvinte şi rebusuri din limba franceză, considerăm că este interesant să vă prezentăm şi rebusul trimis de cititorul nostru **I. KELTZ**, din Sibiu, care se referă tot la limba franceză :

Bănuiţi ce semnificaţie are ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Jocul de şah şi alfabetul

Comparativ cu posibilităţile combinatorii ale jocului de şah, nu se lasă cîtuşi de puţin mai prejos nici combinarea între ele, în toate modurile posibile, a literelor alfabetului. Astfel, dacă încercăm să combinăm între ele numai 24 litere ale alfabetului, dintre cele mai uzuale în limba română, acestea pot fi aranjate în 600 000 cvadrilioane de feluri. Dacă toţi oamenii de pe glob ar scrie zilnic cîte 40 pagini fiecare, ar fi necesar peste un milion de ani ca să poată transpune în scris toate aranjamentele posibile ale celor 24 litere.

În limbile vorbite curent se realizează un număr mult mai redus de combinaţii între literele alfabetului. Foarte probabil că dacă s-ar fi recurs la combinaţii mai mari de litere, pentru a ne exprima gîndurile, diversele limbi ar fi fost atît de bogate în cuvinte, încît nimeni nu şi-ar fi putut cunoaşte în întregime chiar limba maternă !

Leonardo da Vinci

Creaţiile picturale cele mai cunoscute ale lui Leonardo da Vinci sînt următoarele :

- *Madona printre stînci ;*
- *Cina cea de taină ;*
- *Fecioara, pruncul şi sfînta Ana ;*
- *Gioconda (Mona Lisa del Giocondo) ;*
- *Isabela d'Este ;*
- *Autoportret.*

Dintre toate aceste creaţii, cea mai bine cunoscută este Gioconda, la care a lucrat timp de cîţiva ani, între 1502 şi 1506. Personajul redat în tablou a existat în realitate fiind soţia unui negustor. Se pare că artistul a nutrit sentimente deosebite pentru Gioconda, căreia i-a redat un zîmbet enigmatic şi o privire gînditoare, pline de semnificaţia unei trăiri interioare. Tabloul acesta se află expus la muzeul Luvru din Paris.

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

Reducere

Vă invităm să reduceţi suprafaţa acestui desen exact cu 1/5, 2/5, 3/5 şi 4/5.

(Soluţia jocului în numărul următor).

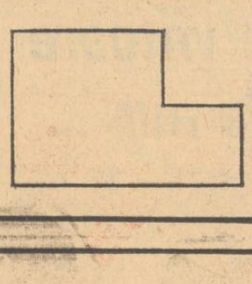

COOP

ATENŢIUNE! ARTIZANAT

Centrala de producţie, prestări, aprovizionare şi transporturi a Centrocoop aduce la cunoştinţă publicului consumator că a deschis în str. Şepcari nr. 16 (Sf. Gheorghe), o unitate proprie de desfacere :

MAGAZINUL „HERMES"

cu un bogat sortiment de produse de artizanat din ramurile :
— lemn ; ceramică ; sticlă metalizată ; cusături româneşti ; cojoace-pieptare ; fier forjat ; impletituri răchită etc.
Magazinul este deschis zilnic între orele 11 şi 19 şi vă aşteaptă să-l vizitaţi ! (6445)

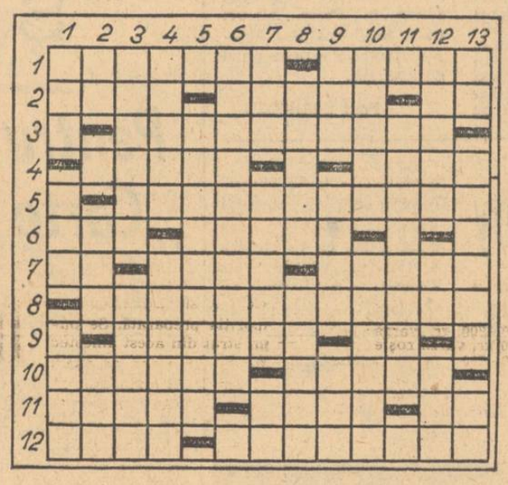

CĂLĂTORIND CU TRENUL

ORIZONTAL: 1. Vagon ieşit din atelier... (fig.) — Scriitor şi om politic român din secolul trecut, care a militat pentru construirea de căi ferate în ţara noastră. 2. Antic locuitor al Mesopotamiei. (poet) — Veche dregătorie în Ţara Românească. — În gară! 3. Inima trenului... (pl.) 4. Autorul melodiei de muzică uşoară „Trenule, tren fără fum!" — Riu în Bavaria. 5. Susţine linia ferată. (pl.) 6. Condiţionează plecarea şi sosirea trenului... — Compus chimic. 7. Vine Rapidul! — Oraş în Franţa. — A alina. (pop.) 8. Poet şi scriitor din secolul trecut, autorul volumului intitulat „Călătorii pe Dunăre şi în Bulgaria". 9. Opreşte trenul... — Carte! 10. Vagoane de tren... în deşert. — Semafor verde... 11. A schimba macazul... (fig.) — Autorul volumului de povestiri pentru copii „Ciinii cantonierului" (Radu). — Schimbă mersul trenului... 12. Coastă... — Loc de petrecere... la iarbă verde. (dim.)

VERTICAL: 1. Poet român contemporan, autorul ciclului de versuri „O nouă călătorie în Munţii Neamţului". — Autorul scenariului ştiinţifico-fantastic „Uimitoarea călătorie a doi tineri astronauţi". — Dirijează drumul trenului... 2. În rest! — Localitate în R.P. Ungară. — Abia. (olt.) 3. A conduce. (fig.) — Fondatorul imperiului otoman. (sec. 13) 4. Mirosuri plăcute. — Broderie pentru ii. 5. Marele umorist, care a scris schiţele „Tren de plăcere" şi „C.F.R." 6. Înlesniri de călătorie la... C.F.R. (pl.) 7. Onomatopee. — „Roger Moore"... pe stil popular. (pl.) — La motor! 8 Veşnic călător de odinioară... — Diavol. (pop.) 9. Punctul forte al... girafei. — Pustiu legendar. — Mame. (arh.) 10. Poet german, autorul volumului de proză şi poezie „Călătorie în Harz". Autorul melodiei de muzică uşoară „S-a întîmplat într-o gară". 11. Ambiţie degartă. 12. Un produs... inedit. (adj.) — În vagon! — Livadă. (tr.) 13. De două ori în gară! — Autorul volumului de versuri „Călători prin constelaţii". — Inimă de acar!

H. ALDEA

Cuvinte rare: NAAB — AGEN — RAB — TAM — IELOI — MAON — RAT

OREBUS

VALURI

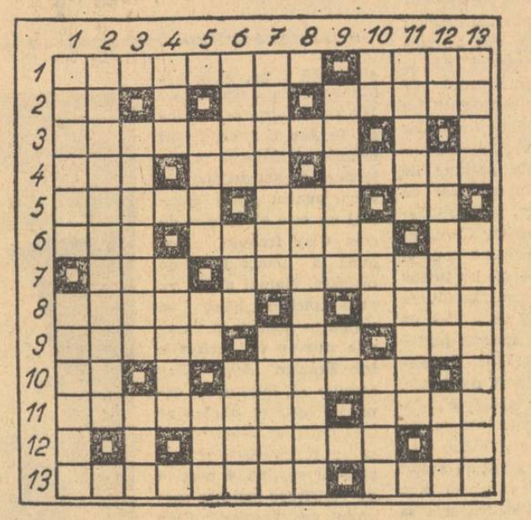

ORIZONTAL: 1. Autorul poeziei „Din VALURILE vremii..." — „VALURILE Dunării". 2. Xenon. (simbol) — În CARNAVAL! — VALET. 3. RIVALI. 4. Diminutiv feminin. — Riu în U.R.S.S. — Apărătoare pentru... pantof. 5. Pe el s-a putut viziona „VALURILE Dunării". — Acum. (pop.) — La LAVALIERĂ! 6. Farmecul lui Tănase... — Ilya Ehrenburg pentru „Al nouălea VAL". (pl.) — În CAVAL! 7. Izbit de VALURI... — VALIZI. (fig.) 8. Parte componentă la VALURILE romane. (pl.) — Culoarea naturală a mătăsii. 9. Atribut al oricărui CAVALER... — Se sprijină de perete... — „...tineretii VALURI"... 10. Carte! — CAVALER. (fig.) 11. Înfruntă VALURILE vieţii... (fem. pl.) — Oraş în CARNAVAL (vezi V. Alecsandri!) 12. Poet sovietic, autorul poeziei „Nămeţii de zăpadă se spulberă pe VALE". — Particulă voivodală de odinioară. 13. CONVALESCENT. — Superstiţie populară.

VERTICAL: 1. Poate fi... „de ECHIVALENŢĂ". (od.) — Raţie de CAŞCAVAL... de ex. (pl.) 2. BROMOVAL şi VALENAL... 3. Se situează cît mai în AVAL... — Final şahist. 4. A înfruntat VALURILE potopului, cu arca lui... (leg.) — Spală rufele... 5. Leziune. (med) — parte! — Lac în Irlanda. 6. Zile lucrătoare în săptămînă. — Intrări şi ieşiri... — Pentru adormit copiii... 7. LAVALIERĂ. — Confecţionată uneori din TOVAL... 8. RIVAL. (fig.) 9. Cînd au aceeaşi arie, sînt considerate ECHIVALENTE. (sing. geom.) — Pasăre de metal... (abr.) 10. Primele două VALURI! — Întreprinderea de Transporturi Galaţi. (abr.) — Pseudonimul scriitorului francez Cocquelin. 11. Cronici moderne. — Veche abreviaţie comercială. 12. Lucian Tudor. — VALEA Călugărească. (dim.) — Pronume. 13. Direcţie. (fig.) — VALVirtej. (adj.)

Nicolae CONSTANTINESCU

Cuvinte rare: AEV —GREJ — REE — AINE — ORACA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

LA ŞTRAND

ORIZONTAL : Scufundător — Codaş — Umbra — Ataş — Aşi — AC — ZA — Tap — Caro — U — I — Pas — P ⊥ R — Tînăr — — Tălpi — Antrenament — ER — Colac — O — Acatiu — Rada — RA — Iara — Tur — Start — Agere.

PRIN MUNŢI ŞI VAI

ORIZONTAL : Larg — Lipani — Ulm — Roura — T — NP — Doste — PA — Cinema — Dain — AN — Malaeşti — Ironizate — Asin — Tul — SB — Uto — Pag — Otu — Ti — S — Tabriz — O — Ripe — RA — A — Riuri — Ressu.

3 ARGUMENTE

pentru a vă determina să poposiţi la MOTELUL „ILIŞEŞTI"

situat la 23 km depărtare de Suceava, pe Şos. Suceava-Vatra Dornei

1. Cadrul natural al pădurilor de brad
2. Excelente condiţii de masă şi cazare
3. Tradiţionala ospitalitate moldovenească

DOAR 3 ARGUMENTE

căci pe celelalte le veţi furniza dv. prietenilor noştri la întoarcere

RECOOP

COOP

(6456)

BUNICUL şi porunca a şasea

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

20 Bunicul se afla în sala paşilor pierduţi, în incinta Tribunalului, cînd în faţă îi apăru pe neaşteptate avocatul Robescu.

— Ce faci, bunicule, nu te-am văzut de un car de vreme, spuse avocatul îmbrăţişîndu-l pe detectiv, cu o jovialitate şi o bucurie vădit exagerate. Tot pe-aici, tot pe-aici ?

— Dragul meu, din cînd în cînd.

— Ce vînt te aduce pe aici? întrebă Robescu.

— Vreau să asist la un proces, unul Dumitriu, doctor.

— Păi bine, dragul meu, eu sînt avocatul apărării. Ce coincidenţă, dar sper că nu sînt obligat să pledez împotriva ta ; nu cumva faci parte din acuzare ?

— Nu, sînt pur şi simplu un spectator dezinteresat. E un medic admirabil, ştiu, deoarece a umblat prin mărunţaiele unui amic de-al meu. N-am avut ce face şi am venit şi eu să pierd vremea într-un fel cît mai puţin plictisitor cu putinţă.

— Dragul meu, începu Robescu, aş fi putut să-l scap. Mi-a dat teleton chiar în noaptea accidentului, eu am fost douăzeci de ani avocatul soţiei lui, şi avea avere, nu glumă. Din păcate, tipul a recunoscut că el a comis accidentul. I-am găsit o soluţie atenuantă, dar el n-a vrut. Aproape că doreşte să fie condamnat — aceasta este constatarea mea şi ca să fiu sincer nu ştiu de ce.

Robescu intră în sală şi, la cîtva timp după el, şi Bunicul. Detectivul se aşeză în ultimul rînd ca să nu fie observat de Dumitriu care se afla în faţă. Încercă să o zărească pe Otilia Suru, dar fata lipsea aşa cum Bunicul, din felul stingher al doctorului, înţelese că lipsea şi soţia lui.

Lîngă Bunic îşi făcu loc un tînăr, şi dacă la început detectivul nu-l băgă în seamă, pînă la urmă, din pricina tremurului nervos al acestuia, îşi permise că întoarcă puţin capul. Atunci văzu copia fidelă a lui Dumitriu, doar la altă vîrstă. Bunicul îşi aduse aminte de descrierea făcută de Panaitescu, descriere care îl viza pe tînărul dus de el la gară şi detectivul avu certa impresie că dus cu maşina de şofer nu fusese Vasiliu Suru, ci acesta, băiatul lui Dumitriu, care acum stătea lîngă el. Ce se întîmplase ? Probabil greşise Panaitescu, sau Panaitescu avea dreptate şi transportase de la casa lui Vasiliu pe odrasla medicului. Dar ce căutase tînărul Dumitriu acolo ? De ce plecase la gară din casa lui Vasiliu? Şi dacă plecase de acolo, însemna că Otilia cumpărase bilet pentru el, şi nu pentru fratele ei, cu toate că ea afirmase contrariul. Bunicul reveni la poziţia iniţială, nevoind să dea de gîndit în vreun fel vecinului său. Cu toate acestea, cu coada ochiului îl supraveghea, iar atunci cînd nu se putea uita la chipul lui, îi observa mîinile fine şi osoase stăpînite de un tremur ciudat.

Urmă procesul lui Dumitriu. În sala Tribunalului asemănătoare unei săli de clasă, îşi făcu apariţia locotenentul Prodan şi doamna Tulcea Vasilica, ultima îmbrăcată în negru, dar vopsită pe buze cu un roşu destul de intens.

Robescu se dovedi la înălţime. Pe măsură ce vorbea, vocea îi devenea tot mai aprinsă şi obrajii tot mai roşii, dar era vădit că toată pledoaria lui bogată în fraze, iar frazele bine cîntate, nu aveau asupra celor de pe podium nici o influenţă. Procesele nu se mai cîştigau prin vorbe frumoase, faptele erau fapte, restul era muncă de opt ore, indiferent dacă aveai vocaţie pentru meserie sau nu. Preşedinta îl opri pe Robescu de cîteva ori, fără a mai bate cu ciocănelul în masă, simplu, de parcă ar fi fost la o şedinţă oarecare şi în virtutea funcţiei avea drepturi depline asupra celorlalţi, inclusiv asupra tovarăşului avocat. De fapt, însuşi Robescu îşi dăduse seama că nu mai trebuia să convingă pe nimeni, deoarece completul de judecată era gata convins că doctorul era o somitate şi că săvîrşise fapta în afara oricărei premeditări. Dumitriu primi trei luni de închisoare cu suspendarea pedepsei, obligat la plata unei amenzi de judecată de cîteva mii de lei şi la despăgubiri civile. Acuzatul fusese de acord cu suma cerută, în dosar actul era încheiat, iar avocatul apărării dădu glas unei hîrtii semnată de doamna Tulcea prin care aceasta spunea că nu mai are nici o pretenţie şi că Iovan Camelia avusese în general, un comportament ce lăsa de dorit, altfel n-ar fi surprins-o maşina la ora două noaptea pe stradă. Preşedinta Tribunalului îşi muşcă buza de jos, semn de enervare, dar n-o chestionă pe doamna Tulcea asupra propriei vini pentru acest comportament al fetei. Cîţiva medici se repeziră la doctorul Dumitriu să-l felicite că scăpase, doctorul se înclină în faţa Curţii îmbrăcată în civil şi ieşi plin de demnitate. Bunicul se uită în dreapta lui, unde fusese odrasla lui Dumitriu, dar probabil tînărul ieşise pe nesimţite.

Desen de Dorin DIMITRIU

Bunicul plecă ultimul, era pauză de prînz pentru judecători şi după el, Prodan.

— Bunicule, mă bucur că s-a terminat aşa. Îl costă cam scump, dar tot e mai bine că a ieşit fără puşcărie.

— Eu nu mă bucur deloc, dragul meu.

— Am impresia că nu-l ai la inimă, Bunicule.

— N-am nimic cu el, domnule locotenent. Dar o viaţă de om e o viaţă de om, chiar dacă ai răpus-o fără să vrei. Eu nu-l judec pe Dumitriu, eu judec principiul în speţă şi nu mă pot declara de acord cu o pedeapsă aşa uşoară. Banii nu sînt pedeapsă, dragul meu, şi la urma urmei beneficiază de ei exact cine nu trebuie. Dacă i-ar fi lăsat statului treacă-meargă, poate cu aceşti bani s-ar fi putut hai să zicem, îmbunătăţi pentru cîteva luni hrana lui Costache şi a altora ca el. Nu ţi-a făcut scîrbă declaraţia doamnei Tulcea ? Mie mi-a făcut şi încă una profundă.

— Văd eu, Bunicule, că eşti pornit. Trebuie să fii de acord că nici fata n-a fost uşă de biserică.

— Dragul meu, nu judec aptitudinile, pentru ele pot da pedepse separate, judec cazul şi mă întreb, chiar atît de puţin interesaţi sîntem de ce această fată de opstsprezece ani umbla noaptea pe stradă ? Uite, eu ştiu că umbla deoarece mătuşa ei aducea bărbaţi acasă şi fata nu avea unde să se culce. Rezultatul ? Camelia moartă şi mătuşa îmbogăţită de pe urma tragicului sfîrşit al fetei şi a prostiei doctorului Dumitriu.

— VA URMA —

ESTIVALE

de Valeriu MIRONESCU

Cînd propuneam un regulament de transferări cît se poate de simplu, eventual cu un singur articol în care să fie discutată și perioada de timp necesară (luna iulie a fiecărui an) aveam în vedere, printre multe altele, două elemente anume: primul — curmarea haosului în efectuarea schimburilor, precum și a întregului cortegiu de subterfugii la care sînt împinse atît cluburile cît și jucătorii în tentativa lor firească de a se realiza pe planul performanței; al doilea — asigurarea timpului minimal pentru pregătirea unor formații valabile pe parcursul întregului an fotbalistic, la toate cele trei categorii A, B și C.

Ambele deziderate pentru progresul jocului de fotbal la noi în țară nu se vor împlini (ca și altele, de asemenea) în condițiile actualelor reguli. Perioada oficială de transferări s-a încheiat, totuși vom asista la viitoarele legitimări admise și facilitate prin derogări prevăzute în regulament. Am impresia că vom vedea schimbări de echipă surprinzătoare ocazionate de încorporări și, mai ales, de examenele de admitere în institutele de învățămînt superior. Citeodată, este drept, există o concordanță între talentul la minge și cel la învățătură, însă ar fi o greșeală, un abuz chiar, ca forța unui șut să fie cea care să deschidă poarta facultății. Și din acest punct de vedere, nu era mai bine ca transferările fotbalistice să se încheie tot la 1 august?

Pe planul tehnic, al alcătuirii formațiilor și al omogenizării lor, se vor ivi în munca antrenorilor de la numeroase cluburi și asociații dificultăți care cu siguranță vor frîna bunul mers al echipelor. Unii vor dispune de dreptul la joc al fotbalistului, însă inoperant, fiindcă acesta este plecat în altă parte. Alții vor dispune de prezența fizică a fotbalistului, iarăși inoperant, fiindcă acesta n-are dreptul la joc. În ambele cazuri, pregătirile tactice ale formațiilor se vor realiza fără jucătorii respectivi. Nici un antrenor nu va sta locului cu pregătirile așteptînd deznodămîntul întrecerii de rezistență și de ambiție în chestiunea carantinei: ori cedează jucătorul, ori cedează clubul deținător al dreptului la joc. Și aici, întreb, nu era mai bună o prevedere simplă, netă, care să clarifice toate situațiile, pînă la 1 august al fiecărui an, iar pregătirile tuturor loturilor să se desfășoare normal în mod unitar?

Sentimental, aș fi vrut să-l revăd pe Emil Dumitriu în rîndurile Rapidului, acolo unde a dobîndit gloria de jucător și unde mulțimea suporterilor l-ar fi purtat în triumf. Nu va fi așa. Mai mult, se pare că dacă n-ar fi funcționat îngrădirile de regulament, Rapid, ar fi rămas cu jumătate de echipă. Și încă nu cu jumătatea cea mai de soi. De unde se văd alte păcate ale regulilor în vigoare: nu ne lasă să constatăm care conducere de club este multilateral capabilă să asigure construcția echipei și întărirea ei an de an. Cred că Rapidului îi trebuie un stăpîn puternic și autoritar, sînt din ce în ce mai convins că singura soluție acceptabilă pentru viitorul Rapidului este revenirea clubului sub dependența firească a C.F.R.-ului. Actuala campioană feroviară ar fi atunci cu adevărat feroviară și va beneficia sub toate aspectele (inclusiv, ca educație politico-cetățenească) de pe urma acestei apartenențe.

Se spunea că Emil Dumitriu va juca mereu sub ordinele lui Valentin Stănescu. Iată însă că declarații din acestea, ca multe alte lucruri în fotbal, au un caracter efemer, dacă nu chiar strict conjunctural. O dată cu începerea noului campionat, cei doi vor fi rivali, și încă în tonul rivalității fotbalistice de seamă. Dintre „achizițiile" făcute de către clubul bucureștene eu o prefer pe acela înfățișată de „Steaua". Cu un antrenor de talia lui Valentin Stănescu, Steaua și-a cîștigat un avantaj tehnic aproape insurmontabil în competițiile interne. Totuși, măcar în acest sezon, performanța externă rămîne greu de realizat și pentru Steaua din cauza punctelor slabe pe care le mai are această echipă în apărare, la mijloc, în atac, adică prin toată... formația!

Mă opresc aici fiindcă mi se pare că vrînd nevrînd iar ajung la nodul cu regulile de transfer.

În aceste zile la New Delhi

TENISMENII ROMÂNI LA CÎȚIVA „PAȘI" DE...SALATIERĂ!

În urmă cu doi ani, reprezentativa de tenis a țării noastre, cîștigătoare a zonei europene, grupa B, întîlnea la București, pentru a doua oară în istoria „Cupei Davis", după 47 de ani, echipa Indiei, cîștigătoarea zonei asiatice. Băieții noștri au repurtat atunci o victorie la un scor alb, 4—0 (un meci întrerupt: Sever Dron contra Anand Anrithraj) cu o sută de jocuri cîștigate față de 46, obținînd în felul acesta un spectaculos drum liber spre finala interzone. Acum România, finalista din ultima rundă a anului 1969, întîlnește în aceeași postură de acum doi ani — în semifinalele interzone — aceeași adversară, de astă dată în deplasare, pe centralul clubului „Gymkhaba" din New Delhi. Nu ne este cîtuși de puțin greu să ne pronunțăm care dintre cele două formații va fi victorioasă la capătul întîlnirii lor, la ora actuală în curs de desfășurare. Avem la îndemînă destule elemente care să pledeze în favoarea unei victorii românești. Printre ele se înscriu convingător și evoluțiile celor patru componenți ai echipei noastre, Ilie Năstase, Ion Țiriac, Petre Mărmureanu și Sever Dron, în ultimele ediții ale circuitelor Indiei, compuse din 6 pînă la 10 turnee internaționale. Așadar, în desfășurarea argumentelor aduse în favoarea unei posibile izbînzi românești trebuie să pornim logic de la faptul că cei patru componenți ai echipei noastre cunoaș în amănunțime atît condițiile de joc ale confruntării de la New Delhi, cît și valoarea adversarilor lor pe teren propriu. Pentru a prezenta cititorilor noștri „pe viu" posibilitățile noastre în proiecția datelor menționate vom reproduce în rîndurile ce urmează un crimpei din convorbirea pe care am avut-o la scara avionului, înainte de decolare, cu Petre Mărmureanu, recentul învingător de la București al lui Bungert și, totodată, „veteran" al circuitelor indiene (dintre toți componenții echipei are la activul său cel mai mare număr de participări).

— Cum considerați întîlnirea de acum cu India?

— Mai dificilă ca aceea de la București, cu toate că toți patru i-am învins pe Premjit Lall, Jaideep Mukerja, ca și pe toți jucătorii indieni susceptibili de a fi selecționați, în diferite ocazii, la ei acasă.

— Dați-ne cîteva amănunte despre participarea jucătorilor noștri la circuitele Indiei în lumina întîlnirii de față?

— Fiecare dintre noi a participat la două ediții ale circuitului. Face excepție Țiriac, prezent doar la circuitul din 1968, soldat cu răsunătoarele victorii asupra lui Lall, obținute la Allahabad și Calcutta, sau asupra lui Mukerja în finala aceloraș campionate de la Calcutta, desfășurate pe iarbă. În ceea ce mă privește, în anul 1970 am cîștigat două titluri la simplu și patru la dublu, secondîndu-l pe Năstase, iar anul acesta (am făcut singur deplasarea) mi-au revenit cinci finale din totalul de șase turnee la care am participat. Rezultatele bune obținute de toți patru, trebuie menționat, le-am cules pe suprafețe de joc variate, ca zgură, lut, iarbă, în diferite localități care oferă mari oscilații de climă.

— Care va fi scorul întîlnirii de la New Delhi... Întrebarea e prea directă?

— Să nu interpretați drept ezitare pauza pe care am făcut-o. Însă înainte de a vă răspunde trebuie să menționez că pe centralul de la Gymkhaba-Club vom fi handicapați de un factor care nu este de loc neglijabil: clima, umedă și, totodată, foarte călduroasă. Și a susține un meci pe un teren cu o suprafață cu iarbă — mai moale decît cea de la Wimbledon — sub o caniculă de 40°, nu este de loc ușor. În ciuda acestui plus de efort, ne vom strădui însă să obținem la New Delhi calificarea în semifinala interzone la scorul de 5—0.

I-am urat un călduros „succes", cu rugămintea de a fi transmis și celorlalți băieți.

★

Eventuala noastră adversară în fața căreia ar urma să facem penultimul pas spre Salatiera de argint va fi desemnată în cursul zilei de azi sau de mîine la Porto Alegre, unde întîlnirea Brazilia—Cehoslovacia este în plină desfășurare.

Paul CERNESCU

CHEILE BICAZULUI. *Monumentală și sălbatică panoramă montană, clădită din pereți abrupți de stîncă, cu crăpături, deschideri de grotă, cu ieșinduri uriașe ce impung semeț înălțimile amețitoare. Fotografia nu poate reda decît o parte infimă din măreția, frumusețea, neasemuitelor priveliști. Pentru a le putea admira și aprecia la valoarea reală trebuie neapărat să le vezi. Socotind că s-a ajuns la această concluzie redăm succint traseele pe care se poate ajunge aici și cîteva locuri turistice ce pot fi vizitate în excursia proiectată.*

Invitație la drumeție

Indiferent din ce parte a țării, se merge cu trenul pînă la Gheorghieni sau prin Bacău pînă la Piatra Neamț (cu mașină proprie ori autobuz *nu este nevoie de această escală). La Gheorghieni așteaptă curse speciale ce trec lanțul Carpaților Orientali, pe unul din cele mai populate drumuri turistice, dezvăluind în fața privirilor panorama Lacului Roșu și Cheile Bicazului. E o cale cu acces direct din Transilvania spre Valea Bistriței, valea hidrocentralelor și a „mării" de la Bicaz.*

Plecînd din Gheorghieni, *șoseaua începe să urce în serpentine lungi, pantele vestite ale munților cu fînețe întinse și pilcuri de păduri. Ajunși sus pe curmătură în fața privirilor se întinde larga priveliște catre masivul Hășmașului și către munții Giurgeului.*

Din curmătură, șoseaua se angajează în coborîre printr-un codru de molid ieșind în preajma Lacului Roșu. Stațiunea cutărită în această vale îngustă, cuprinde oglinda roșiatică a lacului dominat de turnul de calcar al Suhardului Mic. El constituie atracția centrală a stațiunii care-i poartă numele. Îi poți admira, oglindă, îi poți străbate undele cu barca printre cioturile de brad, poți pescui păstrăvi minunați. Dacă n-ai fost prevăzător să-ți aduci undițele, le poți închiria de aici. După o scurtă odihnă la cabana Casa turiștilor sau la cabana Suhard de pe panta muntelui cu același nume îți poți continua excursia spre Cheile Bicazului.

Șoseaua pătrunde într-un defileu îngust, după care coboară și trece printr-un tunel săpat în stînca masivă a muntelui Surduc. Serpentine scurte și repezi duc la intrarea în vestitele Chei ale Bicazului. Șoseaua coboară, urmărind firul de apă, (creatorul acestui impresionant monument al naturii.)

Din stațiunea Lacul Roșu, în afară de Cheile Bicazului — de unde se ajunge și la măreața operă făurită de mîna omului barajul și lacul de acumulare al Bicazului, — se pot face numeroase alte excursii: urcușul pe Suhardul Mic (1352 m altitudine) spre culmea Hășmașului, Piatra Singuratecă și muntele Ghilcoș, pe văile Cupașului și Lapoșului, pe muntele Surduc.

ȘAH

Pentru o viitoare „Carte de aur"...

UN PREMIU DE FRUMUSEȚE... „Care-i cea mai frumoasă partidă pe care ați jucat-o și pe care ați dori să o vedeți publicată într-o viitoare «Carte de aur» a șahului românesc?" Întrebarea a prins-o nepregătită pe maestra internațională Alexandra Nicolau. Ne-a rugat să-i acordăm puțin timp de gîndire și, după aceea, ne-a arătat... trei partide, nehotărîndu-se pentru care din ele să opteze. În cele din urmă, întrind în „criză de timp", a ales-o pe cea cîștigată la Bilek, la turneul internațional de la Belgrad, partidă pentru care juriul i-a acordat „premiul de frumusețe". Această partidă a fost reprodusă în numeroase reviste de șah, mai mulți teoreticieni șahiști subliniind faptul că ea prezintă și importanță din punct de vedere al deschiderilor. Iată acest „premiu de frumusețe":

Alb-NICOLAU, negru-BILEK 1. e4, g6 2. d4, Ng7 3. Nc4, c5 4. d:c5, Da5 5. c3, D:c5 6. Db3, e6 7. Ne3, Dc7 8. Ca3, a6 9. Nb6, Df4 10. Ce2!, D:e4 11. 0—0, Cc6 12. f4!, d5 13. Cg3, d:c4 14. C:c4, Dd5 15. Tadl, Cd4 16 N:d4. N:d4 17. T:d4, Dc6 18. Tfdl, Rf8 19. Cb6!, Tb8 20. Tc4, De8 21. Db4+, Rg7 22. Dd6, Db5 23. Tb4 și negrul cedează.

FINALA TURNEULUI CANDIDAȚILOR se va desfășura, așadar, între Fischer — învingător cu 6—0 asupra lui Larsen, într-un meci în care danezul a fost pur și simplu „pulverizat" — și Petrosian, fostul campion al lumii, care a reușit să-l depășească la limită, cu numai o singură victorie și nouă remize, pe Korcinoi. Meciul dintre cei doi va avea loc în luna septembrie pe un „teren" neutru. Pînă acum, s-au oferit să găzduiască această înfruntare federațiile de specialitate din Iugoslavia, Franța și Argentina. Învingătorul meciului — care se va disputa pe parcursul a 12 partide — va întîlni, anul viitor, într-o dispută oficială pentru titlul mondial, pe actualul deținător Boris Spasski.

Iată două partide cîștigate de Fischer și Petrosian

Alb — FISCHER, negru — LARSEN (a cincea partidă a meciului) 1. e4, c5 2. Cf3, d6 3. d4, c:d4 C:d4, Cf6 5. Cc3 6. Cc6 Nc4, e6 7. Nb3, Ne7 8. Ne3, 0—0 9. 0—0, Nd7 10. f4, Dc8 (În partida a treia. Larsen a jucat 10... a6; în partida de față caută să îmbunătățească jocul negrului. Adversarul său a fost oarecum surprins de mutare și a gîndit îumătate oră pînă a găsit răspunsul cel mai potrivit) 11. f5. C:d4 12. N:d4, e:f5 13. Dd3, F:e4 14. C:e4, C:e4 15. D:e4, Ne6 16. Tf3, Dc6 17. Tel, D:e4 18. T:e4, d5 19. Tg3, g6 20. N:d5, Nd6 (Acum, pentru a obține inițiativa, Fischer oferă calitatea) 21. T:e6, N:g3 22. Te7, Nd6 23. T:b7, Tac8 24. c4, a5 25. Ta7, Nc7 26. g3, Tfe8 27. Rfl, Te7 28. Nf6, Te3 29. Nc3, h5 30. Ta6, Ne5 31. Nd2, Td3 32. Re2, Td4 33. Nc3, T8:c4 34. N:c4, T:c4 35. Rd3, (la N:e5 urmează Te4+) 35... Tc5 36. T:a5, T:a5 37. N:a5, N:b2 38. a4, Rf8 39. Nc3, N:c3 40. R:c3, Re7 41. Rd4, Rd6 42. a5, f6 43. a6, Rc6 44. a7, Rb7 45. Rd5, h4 46. Re6 și negrul se recunoaște învins.

Alb-PETROSIAN, negru-KORCINOI (a noua partidă) 1. c4, e5 2. g3, c6 3. b3, d5 4. Nb2, d4 5. Cf3, Nd6 6. d3, c5 7. Ng2, Ce7 8. 0—0, Cec6 9. e3, 0—0 10. Cbd2, Ne6 11. e4, Cd7 12. Ch4, g6 13. Nf3, Nc7 14. a3, Na5 15. Ncl, De7 16. Ng4, f5 17. e:f5, g:f5 18. Nf3, Cf6 19. Ng2, Tad8 20. Ta2, Nc8 21. Tel, Rh8 22. b4, c:b4 23. Cb3, Nb6 24. N:c6, b:c6 25. a:b4, a6 26. Cf3, e4 27. c5, Nc7 28. Cf:d4, Df7 29. Td2 Nd7 30. Nb2, Rg8 31. Ca5, N:a5 32. b:a5, Tb8 33. Nal, Tfe8 34. Tde2, Dh5 35. Dd2, Rf7 36. h4, e:d3 37. D:d3, f4 38. Cf3, T:e2 39. D:e2, D:c5 40. Ce5 șah, Rf8 41. C:d7 șah, C:d7 și în fața amenințării fatale 42. De6 (se amenință Dh6 șah și D:d7) negrul cedează.

UN SFERT DE VEAC DE LA APARIȚIA TEMEI RUHLIS. Luna aceasta, revista sovietică de șah „64" a publicat un interviu cu compozitorul de probleme Efim Ruhlis, creatorul temei care-i poartă numele și care a deschis un teren fertil de activitate în domeniul lucrărilor cu mat în două mutări. Prin tema Ruhlis, jocurile aparente — vizibile în poziția inițială, din diagramă, dar care se schimbă după efectuarea primei mutări — devin mai diverse, se integrează mai bine în întregul mecanism al problemei, complicînd foarte mult rezolvarea lucrării. Lupta dintre compozitor și dezlegător a devenit astfel mai dificilă, cel ce rezolvă un „mat în două mutări" fiind în pericol să cadă în cursele fine pe care i le întinde autorul problemei. Iată prima problemă pe care a creat-o Ruhlis și care a fost publicată în anul 1946, cînd a primit premiul întîi la un concurs de compoziție șahistă.

Cercetînd poziția de mai sus, se constată că albul are pregătite maturi dacă negrul ar juca 1... Td4 (2. Cc3 mat) sau 1... Nd4 (De4 mat). Cum poate fi silit negrul să joace astfel? Jucînd, de pildă, 1. Nf2!?, mutare cu care se amenință 2. Cb6 mat și care ar justifica apărările negrului pe d4. Totuși, o analiză mai atentă arată că 1. Nf2 este doar o cursă abilă, pe care negrul o evită jucînd 1...Te3!. Care este deci soluția? Dacă nu o găsiți, așteptați pînă săptămîna viitoare...

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT: poziția a—1. f7-f8 N!, Rf6 2. Df5 mat; *poziția b—1,* f7,-f8T! Rd6 2. Tf6 mat; *poziția c—1* f7-f8D. Rb5 2. Dc 5 mat; *poziția d—1,* f7-f8C!, Rd6 2. Dc5 mat. După cum se vede, pionul f se transformă în fiecare din poziții într-altă piesă — nebun, turn, regină, cal — în funcție de situație. Au rezolvat corect problemele: *Puricel Șerban,* student din București, ing. S. José (București), elevul F. C. din Oradea, Ianov Al. (Tohanul Vechi), Crică Sitaru (Tr. Severin), Vissa Horia (Bușteni), Caleap V. (Birlad), Taboi Dumitru (București), Ionescu Cherciu Constantin (Craiova), Martinov Armand (București), Kiss Adalbert (Bistrița) — care au cronometrat timpul de rezolvare: 16 minute.

DIN POȘTA SAPTAMINII mai spicuim o întrebare pe care ne-a pus-o elevul *Buică Serghet* din București, Bd. Dinicu Golescu 23—25: „*Sînt elev în clasa a zecea și mare amator de șah. Pentru a mă antrena și în același timp a mă distra am încercat să mă înscriu la secția de șah a cluburilor Dinamo, Steaua sau Progresul, dar spre regretul meu aceste cluburi nu au secții de șah. Unde aș putea să mă înscriu ca să joc șah?*" Să sperăm că se va găsi un răspuns la această „dificilă" întrebare...

„Am semnat pentru Rapid..."

de Eftimie IONESCU

Ușa biroului redacției s-a deschis, împinsă cu timiditate, de Boc care ne-a spus, în loc de „bună ziua!", „gata! Am semnat pentru Rapid...".

— De ce te-ai hotărît să te duci în Giulești?

— Știu că oamenii vorbesc multe. Din țintari se fac armăsari. Se pomenesc avantaje și făgăduinți. Nimic nu-i adevărat. Iată adevărul: am dorit să joc la o echipă de primul pluton al campionatului și, din ceea ce puteam alege, aceasta era Rapidul. Apoi, apoi este motivul cel mare. Mă însor. În toamnă. Cu o bucureșteancă.

— Asta este, cred eu, cel mai folositor... transfer pentru tine. Și sper ca viitoarea soție să aibă severitatea lui Traian Ionescu. Îmi permit să-i sugerez aceasta...

— Nu mai este nevoie. Sînt primul care i-am cerut să nu admită jumătăți de măsură. Mă îndrept spre țelul acesta, al întemeierii unui cămin, cu o speranță pe care n-o pot cuprinde cuvintele.

— Cum a fost întrarea în Giulești?

— De multe ori eram gata să izbucnesc în lacrimi. Căldura oamenilor din marele cartier feroviar m-a copleșit pur și simplu. Atunci, în momentele acelea cînd vedeam cît de direct, de sincer și de curat îmi deschid brațele suporterii Rapidului, îmi venea să înebunesc pentru momentele de rătăcire, pentru perioada fără cîrmă a vieții mele. Și-apoi, într-un fel, care nu-i deloc neimportant și oarecare, sînt legat de ceferiști. Tatăl meu a muncit 35 de ani în marea familie feroviară.

— Dar echipa?

— Avem motive să sperăm. În fond, un lot și așa echilibrat și numeros, a primit întăriri în compartimentul care reclama cel mai mult aceasta: Ene Daniel — pe renașterea căruia contăm, pentru că nu se poate să nu-l poarte mai sus ambiția — și Octavian Ionescu — un jucător cu un talent în plină înflorire — asigură formule numeroase pentru atac, alături de Neagu, Petreanu, Codreanu, Năsturescu, valori certe.

— Da, naționala! Ea are nevoie de dovezi din partea ta că o meriți...

— Le va avea. Campionatul. Jocurile cu Napoli... Mă gîndesc, atît de miza și emoțiile jocurilor, la partidele din „Campionatul Europei". Cu grupa de minji de la Steaua, cu vechii, în fapt tinerii mohicani, ambiția națională se va dubla.

Fotbalistul, dar mai ales, omul Boc are datoria să lupte pentru reafirmarea atît ca sportiv cît și ca OM.

CU ȘI FĂRĂ... CRAMPOANE

Rămîne Cassius Clay un mare campion?

Spre deosebire de alți ani, boxul profesionist nu a intrat în vacanță. Se pare că această vară mai puțin fierbinte este speculată de managerii de peste ocean care organizează reuniuni de pe afișul cărora nu lipsesc marile vedete ale „careului magic". Acum cîteva zile pe ringul astrodomului de la Houston americanul de culoare Emile Griffith l-a trimis pe banca învinșilor pe francezul Cohen luîndu-și ultima opțiune de a ataca titlul mondial al „mijlocilor", iar mult discutatul Cassius Clay, avînd în buzunar o nouă și valabilă licență, l-a învins prin k.o. tehnic în ultima repriză, cea de a 12-a pe fostul său sparing-partener Jimmy Ellis. Specialiști au declarat după meci că marele Clay a „jonglat" de multe ori cu Ellis. Totuși, unii dintre tehnicienii ringului au arătat că Clay îl cunoaște bine pe Ellis și că victoria sa nu constituie o surpriză și nici un criteriu în ceea ce privește stadiul de pregătire.

Jack Dempsey, fostul deținător al centurii, în vîrstă de 75 de ani a declarat ziariștilor următoarele: **Clay trebuie să slăbească 4 kg. El a boxat avînd o greutate de 100 kg. Pentru a-l învinge pe Joe Frazier, fostul campion trebuie să se antreneze cu seriozitate. Un meci pentru titlul mondial nu este o întîlnire de circ. Clay trebuie să-și pună la punct jocul de picioare. Numai dacă va avea „picioare bune" se va putea deplasa și va evita într-un fel loviturile lui Frazier. Apoi Clay trebuie să lucreze la capitolul apărare unde este încă deficitar. Dacă va ști să se pregătească și mai ales să susțină 4 partide de verificare înaintea meciului cu Frazier, Clay poate să rămînă un mare campion".**

La rîndul lor, redactorii de specialitate ai revistei „Ring" au arătat că este foarte posibil ca să se fi terminat cu „legenda Clay". Se pare încă că Cassius Clay va lua în considerație toate aprecierile maeștrilor ringului deoarece a anunțat că va slăbi 4 kg, că va susține 4 meciuri (primul cu Quarry) și că desigur își va regla directele și va pune accent pe apărare. Rămîne de văzut dacă în septembrie, în meciul cu Quarry, ex-campionul lumii s-a ținut de promisiune.

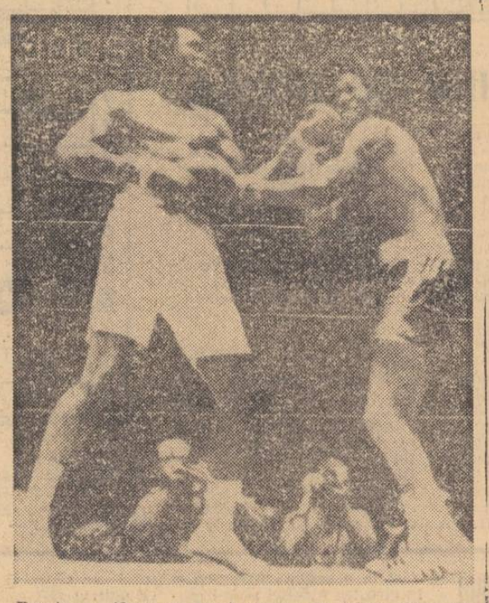

Repriza a 12-a: cu acest croșeu de stînga Clay l-a scos din luptă pe Ellis.

AUTOMOBILISM

Reparații cu bucluc

În ultima vreme au fost martorii unor accidente întîmplate în același loc și în aceleași condiții. Accidentele au avut loc pe o porțiune cuprinsă pe prima bandă a șoselei ce vine dinspre Arcul de Triumf spre Casa Scînteii și întotdeauna pe timp de ploaie. De ce?

Recent, pe această porțiune a fost reparat asfaltul. Din nefericire, această treabă bună în intenția ei, s-a dovedit a avea efecte cu totul nedorite. Dînd dovadă de o incredibilă iresponsabilitate, specialiștii în drumuri (e vorba de cei ce-au lucrat la acest sector de drum reparat) de la direcția generală de resort a Capitalei, au folosit un bitum uleios care atunci cînd e udat devine ca luciul gheții. Practic este imposibil să circuli pe aceste porțiuni atunci cînd plouă sau se stropește. Orice mișcare de volan, fie și pentru a trece de pe un culoar pe altul, duce imediat la pierderea stabilității autovehiculelor, chiar dacă circuli cu viteză redusa. Ori circuli pe gheață ori pe-aici, este exact același lucru.

Nu ne putem explica de ce nu și-au dat seama de acest lucru și cei care au făcut reparațiile respective? Nu există norme tehnice în ce privește compoziția bitumului și a asfaltului ce trebuie folosite și la reparații?

Lipsa de răspundere a unor specialiști în materie a provocat daune materiale și a pus în pericol viața unor oameni. Ar trebui ca atunci cînd vor fi judecați cei ce-au produs accidentele respective să fie făcuți răspunzători pe măsura contribuției lor și cei ce-au determinat cauzele acestor accidente.

Reprofilarea anvelopelor

Despre punerea în funcțiune, la București, a unui aparat cu care se poate reprofila desenul șters al anvelopelor, s-a mai scris. Aflăm acum că astfel de aparate au fost instalate și la filialele A.C.R. din Ploiești, Iași, Cluj și Tg. Mureș. Așadar, și automobiliștii, membri ai A.C.R. din aceste zone, pot solicita executarea reprofilării anvelopelor.

R 15 și R 17

Uzinele franceze de automobile „Renault", vor prezenta la viitorul salon automobilistic de la Paris două modele noi, în mai multe variante. Este vorba de „Renault 15" — o noutate pentru toți amatorii de automobile, și de „Renault 17" — despre care s-a mai scris și care a intrat în producție de serie, urmînd însă a fi pus în vînzare o dată cu deschiderea sus-amintitului salon.

Pentru automobiliștii din țara noastră, noutățile uzinei franceze prezintă interes, date fiind relațiile de cooperare cu uzinele constructoare de automobile românești. Drept care prezentăm alăturat două fotografii ale noilor tipuri Renault 15 și 17, precum și unele date tehnice.

R. 15: motor în patru timpi, cu patru cilindri în linie, capacitate cilindrică 1289 cm.c., puterea 68 C.P., 5 500 ture pe minut, frîne pe discuri în față și pe tamburi în spate, viteza 150 km pe oră.

R. 17: motor în patru timpi cu patru cilindri în linie, capacitate cilindrică 1555 cm.c., puterea 120 C.P., 5 800 ture pe minut, frîne pe discuri în față și pe tamburi în spate, viteza 170 km pe oră.

Ateliere ale A. C. R.

La București a fost deschis un al doilea garaj-atelier al A.C.R., ceea ce permite executarea unei game mai largi de servicii. În afara verificărilor tehnice anuale, care se fac gratuit pentru membrii A.C.R., la aceste garaje-ateliere se pot executa, la prețuri avantajoase (pentru membrii A.C.R.) lucrări de reglaje, reparații și remedieri la automobilele proprii. În același timp au mai fost inițiințate încă 7 asemenea ateliere pe lîngă filialele A.C.R. din Ploiești, Brașov, Pitești, Cluj, Iași, Timișoara și Craiova.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 722 — Sîmbătă 7 august 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDA săptămînală

EFERVESCENȚĂ CREATOARE

August — lună sărbătorească, lună care, de fiecare dată ne amintește de acel glorios început de istorie, cînd poporul nostru, în frunte cu comuniștii, a eliberat patria; lună a bilanțurilor, căci ea prilejuiește o retrospectivă, mereu mai bogată, a drumului parcurs de atunci încoace. Și, în același timp, o lună în care ne punem întrebări în legătură cu contribuția fiecăruia dintre noi la efortul general pentru înflorirea patriei noastre socialiste. Pentru că a devenit o tradiție, o minunată tradiție a poporului nostru, ca, în întîmpinarea marilor sărbători, să-și propună țeluri îndrăznețe, pe care, cu avîntul caracteristic epocii socialiste, le traduce în viață. A intrat, de altfel, în limbajul obișnuit o expresie ca aceasta: „în cinstea zilei de 23 August...", după cum tot în tradiție a intrat faptul că toți oamenii muncii simt obligația morală de a se prezenta, în această zi, în fața partidului și a țării cu realizări deosebite.

Anul acesta, săptămînile care preced marea noastră sărbătoare națională cunosc un avînt cu totul aparte, generat de documentele de partid elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a căror importanță ideologică este pe deplin prețuită de întregul nostru popor, puternic atașat politicii partidului. Clasa noastră muncitoare, clasa conducătoare a societății noastre, este pe deplin conștientă de marea ei responsabilitate de proprietară a mijloacelor de producție și de producătoare a bunurilor materiale, prezentîndu-se cu rezultate de mare însemnătate în bilanțul primei jumătăți a primului an al cincinalului, ale cărui jaloane au fost trasate de cel de-al X-lea Congres al partidului. Țărănimea și toți muncitorii ogoarelor au cules roadele verii și-și continuă, cu același entuziasm, munca pentru ca și restul anului agricol să fie la fel de darnic. Aceeași efervescență domnește în rîndul intelectualității, care aduce patriei bogatul prinos al gîndirii și inventivității. Într-o desăvîrșită unitate, poporul nostru se află angrenat în-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Imagine panoramică dintr-o așezare de mineri: Vulcan

VALEA JIULUI 1971

OAMENI MINE CARTIERE NOI

● *Destinația celor șapte miliarde de lei* ● *Fabrica de ingineri*
● *Dubla cunună care înconjoară țara*

Cu un secol și mai bine în urmă, pe firul celor două izvoare ale Jiului s-a descoperit miraculoasa „piatră neagră" care arde. Au urmat decenii de muncă și luptă, de îndemnuri și speranțe pentru care nu s-a găsit răspuns decît în anii noștri. Poate că-i suficient să spunem „Lupeni 29" și mulți vor înțelege ce a însemnat trecutul pe aceste locuri și pentru oamenii lor. În același sens s-ar putea vorbi despre vremea cînd Vulcanul rămînea pustiu, sau despre alte realități zguduitoare. Cu 42 de ani în urmă la Lupeni au fost secerați de gloanțele jandarmilor, mineri care nu cereau altceva decît pîine și dreptate socială. În curtea minei și în oraș s-au ridicat două monumente, simboluri ale recunoștinței pentru sacrificiul înaintașilor și mesageri care vor transmite generațiilor că minerii, conduși de partidul comunist, și-au apărat drepturile cu sîngele și viața. În anul 1968 cînd a

fost oaspetele minerilor din acest mare bazin carbonifer, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Istoria dezvoltării acestor locuri consemnează strălucite pagini în care sînt înscrise luptele hotărîte ale minerilor împotriva exploatatorilor și asupririi, pentru o viață mai bună, pentru libertate".

Zilnic un milion de lei

Pentru economie de comentarii și amănunte l-am rugat pe tovarășul CLEMENT NEGRUȚ, primarul municipiului Petroșani, să ne prezinte succint Valea Jiului, așa cum este astăzi. Dînsul ne-a spus:

— **Valea noastră se prezintă**

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

„Să scriem astfel încît să cultivăm respectul față de muncă, față de îndeplinirea datoriilor sociale, sentimentul frumosului, dragostea de țară..." ne spune academicianul **VICTOR EFTIMIU**

Convorbirea în pagina a 4-a

„CLIMĂ" DUPĂ DORINȚĂ

Două noi invenții românești ne vorbesc despre eficiența economică a inteligenței creatoare, despre pasiunea muncii a trei ingineri: Dan Mărăcine, Octavian Bîrsan și Rudolf Molnar.

(Pagina a 5-a)

COMOARA DIN SUBTERANĂ

• SECRETELE CASTELULUI MONTEFELTRO DIN URBINO • TEMERARA ACȚIUNE A UNUI TÎNĂR PIETRAR ITALIAN • MIRACULOASA LUI SALVARE.

(Pagina a 3-a)

Curier săptămînal

SÎNGELE APĂ NU SE FACE

de Mihai STOIAN

(Pagina a 7-a)

Invitație la drumeție

RÎPA ROȘIE

Un interesant traseu care străbate depresiunea Cibinului și în apropiere de orașul Sebeș ne duce la un minunat monument al naturii.

(Relatarea în pag. a 8-a)

DESCOPERIREA MUMIEI LUI NEFER, MUZICANTUL CURȚII DIN TEBA

Capul mumiei lui Nefer

(Pagina a 3-a)

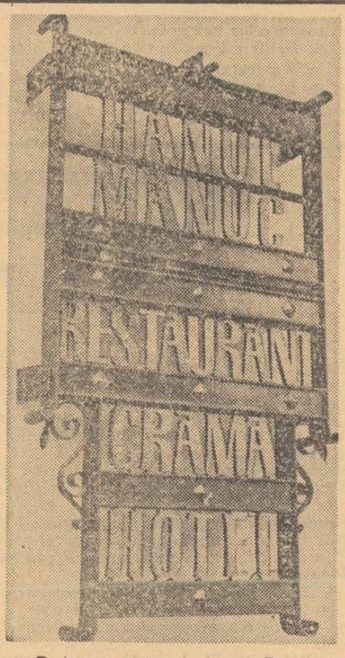

Relatarea în pag. a 2-a

HANUL LUI MANUC ȘI-A REDESCHIS PORȚILE

● Popas în pridvoarele brîncovenești ● Acolo unde a locuit Manuc ● Sub bolțile umbroase ale cramei, cu actul de naștere în secolul al XVII-lea ● Tradiția culinară la loc de cinste

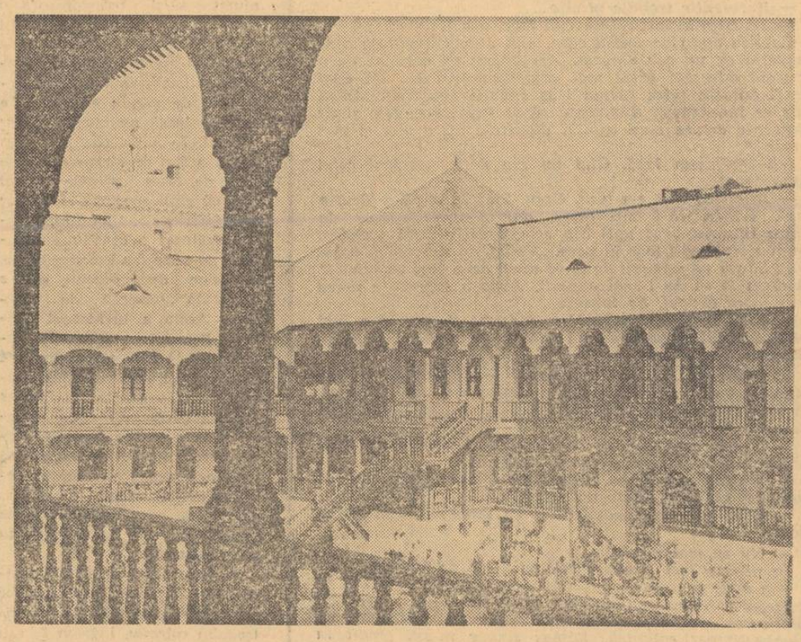

Curtea hanului și-a recăpătat aspectul de odinioară

Un aspect de la Rîpa Roșie — Fotografia: N. GOLGOȚIU

Monolog interior despre...

CIUBUC

de Victor BÎRLĂDEANU

O voce indignată îmi răcnește în receptor. „Ce aveți, dom'le, cu noi, ăștia care dăm bacșiș? De ce ne incomodați? Ce, n-am voie să fac ce vreau cu banii mei? Dacă-mi place să fiu generos, ce te privește pe mătăluță? Nu cumva a ajuns și generozitatea un păcat capital, o atitudine antisocială?".

Firește, n-am apucat să dau pe loc cuvenitul răspuns interlocutorului intempestiv și anonim, căci acesta părea mult mai interesat să-și exprime „indignarea" — suspect de furibundă ca să nu fie interesată! — decît să asculte replica. De aceea mă folosesc de coloanele acestei rubrici ca să-i răspund, și poate, nu numai lui, dar și altora care consideră — sincer sau nu asta, mă rog, e altă problemă — bacșișu

CONTINUARE ÎN PAG. 2

EFERVESCENȚĂ CREATOARE

URMARE DIN PAG. 1

tr-o grandioasă operă — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Și, pentru ca acest obiectiv, pe care partidul l-a conturat, să devină cît mai grabnic realitate, întreaga națiune socialistă nu-și precupețește eforturile, inițiativele, capacitatea creatoare. Întreaga națiune socialistă, fără deosebire de profesiune, de generație, de naționalitate.

Avîntul care domnește pretutindeni este reliefat în mod deosebit în aceste zile de atmosfera adunărilor generale ale salariaților din întreprinderi. Dezbaterile care au loc cu acest prilej denotă o mare responsabilitate pentru viitorul patriei, pentru dezvoltarea economiei noastre naționale. Instituție care vădește profundul democratism al orînduirii noastre, adunarea generală prilejuiește ample analize ale problemelor principale care se pun în fața fiecărui colectiv de muncă; într-un spirit critic și autocritic de înaltă principialitate sînt scoase la iveală deficiențele, sînt căutate soluțiile cele mai potrivite, se privește spre viitorul imediat dar se stabilesc și măsuri legate de îndeplinirea planului pe anul viitor. Se poate spune, pe drept cuvînt, că adunările generale ale salariaților

AGENDA săptămînală

reprezintă o înaltă școală a exigenței muncitorești, o manifestare politică de prim ordin, cu largi și importante implicații economice și sociale.

Atmosfera creatoare, care a caracterizat și această săptămînă, este specifică și generației tinere. Deși în vacanță, un mare număr de studenți și elevi participă pe diferite șantiere de muncă patriotică la marele elan constructiv care cuprinde, practic, întregul nostru popor. Fie că lucrează la ridicarea unor noi edificii, fie că își aduc contribuția la reușita campaniilor din agricultură, tinerii fac totul spre a se arăta demni de epoca socialistă pe care o trăim, față de încrederea cu care i-au investit partidul și poporul. În același timp, numeroși cetățeni iau parte la acțiuni de muncă patriotică, menite să înfrumusețeze un cartier, să realizeze un nou spațiu de odihnă sau agrement, să grăbească terminarea unei lucrări. E greu de stabilit numărul celor care, cu bucurie, rup cîteva ore din timpul lor liber spre a contribui la realizarea unei lucrări gospodărești; e vorba însă de sute de mii, care, după orele de muncă sau duminica, sosesc pe șantierele de muncă patriotică și, cu pricepere sau doar cu bunăvoință, adaugă ceva frumuseții și avuției patriei. Și fiindcă ne-am referit mai înainte la tradiție, e bine să subliniem noblețea acestei tradiții a muncii patriotice a populației care, de-a lungul anilor, a adus un important spor de civilizație orașelor și satelor noastre, după cum șantierele tineretului au înscris în istoria marilor noastre obiective momente de înflăcărat eroism.

Zilele care ne mai despart de marea noastră sărbătoare națională reprezintă, așadar, zile de efort continuu, oamenii muncii din patria noastră considerînd prilejul festiv ca o îndatorire de a obține succese tot mai mari în activitatea lor, contribuind astfel la ridicarea patriei pe noi culmi ale progresului.

Crama de la subsolul hanului. Bolțile sînt păstrate așa cum au fost construite în secolul al XVII-lea

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

VASILE BURLACU din Slobozia ne încredințează un manuscris „cu scopul" de a fi cercetat de noi: „În cazul că-l găsiți demn de publicat dați-i drumul. După părerea mea, cred că se poate încadra în paginile revistei „Magazin". În ce privește forma este posibil să mai fi greșit cu vreo virgulă. Controlați mai mult fondul, căci fondul este totul. Forma se poate oricînd corecta"...

Nu mai credem în astfel de minuni nici după ce am citit manuscrisul d-stră. Apoi, una este bătaia de cap care vine de la virgule, și alta cea pricinuită de formă. Că se poate ori nu corecta forma, asta depinde numai de cel ce semnează conținutul. Unde nu-i nici formă, nici virgulă pusă la locul ei, se lasă printre rînduri un frig de nu mai poți să te apropii...

Ne grăbim să vă spunem că sînteți poate singurul liber cugetător care a avut curajul să facă o paralelă între Alexandru Macedon (pomenindu-l și pe Darius al lui Istaspe), Napoleon I și... tutun. „Partea interesantă este că nici unul din aceste genii militare n-a reușit să cucerească întregul glob, pe cînd o mică buruiană — tutunul, l-a cucerit fără să lupte cu sabia sau cu alte arme de război"... (Într-adevăr, tutunul nu luptă cu obiecte războinice; aceasta este singura observație forte a „reflecțiilor" d-stră). „Această buruiană — vă întrebați în continuare — să aibă oare o rațiune superioară omului?" (Credem că nu din moment ce nu pune, să zicem, frunza pe sabie precum marii împărați). „Dacă tutunul, după cum știm este o simplă buruiană și dacă omul este superior acestei buruieni, de ce se lasă învins de ea?" (Ne întrebăm și noi: de ce!?)...

Este singura întrebare ce mai dăinuie în urma lecturii reflecțiilor pe care ni le-ați oferit spre publicare. În legătură cu: „În majoritatea cazurilor omul înclină mai mult spre rău decît spre bine"... trebuie să vă spunem că este în totul riscantă și neloială această generalizare. Dacă ar fi cu adevărat așa precum reflectați, s-ar lăsa în lume un frig mult mai mare decît acela resimțit de noi pe cînd încercam să deslușim în manuscrisul d-stră legătura dintre formă și virgulă...

„...Și pentru că am observat că așa încep toți corespondenții amatori de publicitate, voi încerca și eu să vă trimit ceva"... ne scrie NEELLYY NEY din Cimpulung, Argeș, și ne invită să-i lecturăm paginile (tot în vederea publicării) cu cugetări despre iubire...

Venim în întîmpinarea rugămintii ce ne-o faceți în legătură cu „cuvîntul final", oferindu-vă totodată prilejul de a vă reciti o parte — semnificativă! — din cugetările pe care le semnați. 1) „Nimănuj nu-i interzisă iubirea, căci din iubire și pentru iubire trăiești"; 2) „Unde nu mai este iubire, totul intră în putrefacție"; 3) „Iubirea este balsamul și perpetuarea durerilor"; 4) „Cînd totul din univers este făcut din și prin iubire, poate spune cineva că nu a iubit și că nu va iubi?"

Citind, ne-am pomenit cu o lacrimă, cît o mărgică, în ochi. O singură lacrimă pentru toate cugetările (din lipsă de spațiu am transcris doar cîteva) care v-au trezit apetitul publicitar, iar după ce lacrima s-a uscat (se întîmplă, știți și d-stră) am re-citit și am constatat că de fapt eram păcăliți. Cum, adică: 1) a trăi numai pentru iubire? Cam habotnică simplificare și sacrificare a altor sentimente de dragul unuia singur; se cere deci puțină nuanțare; 2) absența iubirii înlesnește apariția... putrefacției? Iată ceva care nu i-a mai dat nimănuj prin minte; este cam vegetală această cugetare; 3) balsamul cui mai poate fi iubirea dacă... „este perpetuarea tuturor durerilor?" 4) cum ați aflat că „totul din univers e făcut din și prin iubire?" Are și iubirea, firește, o bună galaxie din univers, dar nici așa, s-o facem acaparatoare totală!; cu alta dintre cugetări ne ademeniți spre peșterile de care ne-am desprins cu vreo cîteva milioane de ani în urmă, și aceasta pur și simplu pentru că „surplusul de inteligență din ce în ce mai mult (devine) o pacoste pentru mulțumirea spirituală"... Oare cum poate arăta o mulțumire spirituală în afara inteligenței? Nu, în nici un caz nu ne vom întoarce la epoca de piatră, nu vom căuta peșteri înspăimîntați de inteligență. Avem însă impresia că ne-ați oferit (spre publicare) funinginea luată de pe niște cărți discutabile, mai mult sau mai puțin literare. Sînteți tinăr; la ce vă folosesc?...

Am trecut neobservate greșelile de ortografie, tocmai pentru a vă da posibilitatea de a reflecta asupra celor scrise, și, eventual, a reveni cu mult mai multă maturitate în felul de a gîndi. Sîntem în așteptare.

Epilogul dramelor cu orhidee — titlul unui foarte interesant articol semnat de ing. EUGENIU LUBAN din București...

Nu știm dacă sursa acestui articol este numai A. Desmorillon sau ați consultat și alte povestiri despre căutătorii de flori. Oricum spațiul nu ne îngăduie să publicăm șase pagini de text. Sîntem convinși că articolul d-stră poate trezi interesul cititorilor revistei „Magazin" prin neprevăzutul întîmplărilor, ca și prin frumusețea aparte a indeletnicirii celor ce-au adus, din tinuturi îndepărtate, neasemuitele orhidee, plătite, cum spuneați „unele din ele cu greutatea lor în aur"...

Așteptăm deci lămuririle cuvenite și un text dactilografiat, care să nu depășească două pagini.

URMARE DIN PAG. 1

singură. Se pot vedea oameni noi, mine noi și cartiere noi. Este un tablou economic și social pentru care ar trebui prea multe cuvinte ca să-i redau toată măreția și valoarea. Nu cred că aș reuși să spun totul.

De fapt, o prezentare, chiar și foarte sumară a acestor locuri e deosebit de pretențioasă pentru că cere o adîncă incursiune în istorie și mai ales o adevărată enciclopedie a transformărilor din era socialistă, a realităților prezente care domină totul. Anii care s-au scurs după eliberarea țării au ridicat Valea Jiului la rangul de mare centru industrial și muncitoresc, fondurile care s-au alocat pentru dezvoltarea industriei extractive depășesc 7 miliarde de lei. Pentru deschiderea de mine noi și

VALEA JIULUI 1971

OAMENI NOI MINE CARTIERE

Ing. GRIGORE PETRUICĂ: „Trebuie să învățăm"

modernizarea celor existente, în cincinalul trecut s-a cheltuit în medie zilnic mai mult de un milion de lei. În anii construcției socialiste au fost redeschise, dezvoltate și modernizate minele închise de capitaliști la Vulcan, Lonea și Dîlja, s-au construit mine noi la Uricani și Paroșeni.

Politica partidului de industrializare socialistă a țării a adus în Valea Jiului noi capacități de producție și tehnică modernă, a ridicat munca și viața minerilor la cotele socialiste pe care le merită.

Bătrînul pensionar **SIMION MOGOȘ** spunea emoționat:

— Am trăit și am muncit multă vreme în Valea Jiului. Știu ce a fost în trecut și poate din cauza asta îmi crește inima cînd văd ce se face. M-am despărțit greu de abataj și ortaci cînd a trebuit să fac altă muncă și mi-a fost mai greu cînd am ieșit la pensie. Simt că mai pot face cîte ceva pentru valea noastră și pentru oamenii care trăim aici.

Alții ne-au povestit că fostul miner Simion Mogoș este de aproape 15 ani în consiliul popular al municipiului. Împreună cu alegătorii săi a reparat anul acesta un drum în incinta localității Cimpa și a deschis un punct farmaceutic. De vreo 7 ani nu mai intră în mină dar trăiește o mare satisfacție cînd se întîlnește cu mineri sau pensionari care a calificării prin acțiuni educative foarte necesare. Institutul din Petroșani este o mîndrie a Văii Jiului, aici concentrîndu-se practic învățămîntul superior minier din țară.

...sînt mii de eroi

Sînt mulți. Mii de oameni care și-au găsit rosturile vieții în abatajele minelor din Valea Jiului. Intenționat am ocolit lucrurile senzaționale și oamenii cu renume. Inginerul **SIDER ALFRED** de la Vulcan spunea la o adunare: „Avem oameni minunați". Eroul muncii socialiste, **PETRE CONSTANTIN** de la Lupeni a completat parcă această părere și ne-a declarat: **„Deși numai eu am titlul de erou, în valea noastră sînt mii de eroi".**

Despre care să scriem prima dată? Ne-am oprit la **IOAN BODENLOZ,** maistru principal la exploatarea minieră Petrila. Tatăl său a fost miner iar el îi continuă tradiția. A făcut școala tehnică și a ajuns maistru. În abataj nu lucrează însă numai maistrul miner Ioan Bodenloz ci și deputatul în Marea Adunare Națională care poartă același nume și este unul și același. El ne-a declarat:

— Fort o mare răspundere. În Valea Jiului s-a făcut foarte mult pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale minerilor dar vrem și putem să facem mai mult. Am citit cu emoție propunerile și expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și-mi dau seama că trebuie să acționăm

PETRE CONSTANTIN: „În valea noastră sînt mii de eroi"

mai insistent pentru ca toți minerii noștri, și în primul rînd tinerii, să respecte legile țării. Avem comuniști și muncitori minunați. Sînt convins că vom răspunde cu cinste sarcinilor trasate de conducerea partidului și vom ajuta și pe alții să înțeleagă rostul societății noi.

Nu știu de cîte ori am notat aceste cuvinte frumoase: „Avem oameni minunați!". Ele au o semnificație deosebită. Ne-am obișnuit să numim cărbunele și „aur negru". E într-adevăr o mare bogăție a țării. Cei mai de preț aur al Văii Jiului sînt însă oamenii, sutele și miile de eroi despre care vorbea eroul muncii socialiste Petre Constantin.

Prima duminică după 6 august a fost declarată „Ziua minerului" în amintirea celor căzuți în august 1929 la Lupeni și în semn de respect pentru oamenii care muncesc în adîncuri. Întregul nostru popor serbează această zi. Minerii din Valea Jiului o cinstesc cu planurile și angajamentele depășite, o cinstesc cu puterea lor de creație. Oamenii aceștia minunați sînt animați de dorința să aducă o contribuție cît mai mare la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Cineva spunea că pentru transportul cărbunelui care se extrage într-un an din minele Văii Jiului sînt necesare atîtea vagoane încît puse cap la cap ar forma o cunună dublă în jurul țării. Deosebit de important e ca minerii Văii Jiului să aducă o importantă contribuție la cununa socialistă a țării. Iar țara condusă cu pricepere de partid completează tabloul Văii Jiului cu valori deosebite și ridică minerii destoinici pînă la rangul de eroi, pînă la cel mai înalt for de conducere al țării.

I. COJOCARU
Fotografii: Ion LICIU

Deviza de la Paroșeni

Mina Paroșeni face parte dintre marile creații din ultima vreme și este cea mai tînără unitate din acest mare bazin carbonifer al țării. Ea a fost concepută și realizată după dimensiuni moderne ca să poată asigura un grad înalt de mecanizare. De mai mulți ani minele din Valea Jiului sînt supuse unui vast și intens proces de dezvoltare, înnoire și modernizare. Între timp s-au construit noi puțuri de extracție, au fost aduse combine și alte mașini cu înaltă productivitate, s-au extins mult metodele moderne de susținere și exploatare. Deși tînăra mină Paroșeni deține cîteva recorduri. Acolo s-au introdus pentru prima dată două complexe pentru susținerea abatajului, pentru tăierea și evacuarea mecanizată a cărbunelui, cu care s-au depășit cele mai valoroase recorduri privind randamentul de lucru. La aceeași mină s-au înregistrat cele mai bune rezultate privind tăierea mecanică a cărbunelui și susținerea metalică. Pe inginerul **GRIGORE PETRUICĂ** l-am găsit consultînd niște cărți cu schițe și formule. Căuta ceva, dar a ocolit să ne spună precis ce-l interesează atît de mult. Am înțeles totuși că l-am deranjat într-un moment nepotrivit.

— Trebuie să învățăm — ne-a spus el ca o scuză. **Dacă nu învățăm ne depășesc viața și cerințele producției moderne.**

Se pare că aceasta a fost și rămîne o deviză pentru interlocutorul nostru. Cu 25 de ani în urmă el era vagonetar la mina din Lupeni. De atunci vrea să cunoască tainele meseriei, să învețe. Societatea noastră l-a ajutat să-și îndeplinească o mare dorință. Cînd discutăm își ridică privirile spre dealul de lîngă Petroșani. Acolo se străjuiește ca o importantă citadelă Institutul de mine; e locul de care se leagă amintirile multor oameni. În anii noștri Valea Jiului a fost presărată cu multe școli de toate gradele și mai ales cu școli specifice ramurilor sale industriale. Una dintre marile realizări o constituie Institutul de mine din Petroșani care, de peste două decenii, este o prețioasă „fabrică" de ingineri. Acolo a învățat și Grigore Petruică, actualmente inginer șef la exploatarea minieră Paroșeni. El a parcurs însă drumul de la vagonetar la inginer fără să părăsească mina. A învățat la cursurile fără frecvență iar practica l-a ajutat să înțeleagă mai bine știința teoretică despre minerit. Ne-a spus cu multă convingere: **Datoria pentru om este să învețe în permanență!**

Se pare că el și ceilalți conducători ai minei Paroșeni vor să imprime această deviză întregului colectiv. Într-un fel sau altul toți minerii sînt încadrați în cursuri de calificare și ridi-

HANUL LUI MANUC ȘI-A REDESCHIS PORȚILE

— Poftiți la „Hanul lui Manuc"! Veniți să-l vizitați, să zăboviți într-un pitoresc foișor, să petreceți o seară plăcută în umbroasa sa cramă cu bolți străvechi...

Cine ar putea rezista unei asemenea invitații? Cine n-ar dori să descindă în piațeta fostei Curți Domnești, în fața originalei porți a hanului, acolo unde poposeau odinioară chervanele cu mărfuri ale negustorilor întorși din străinătăți, căruțele gabrovenilor cu bricege, cuțite și fierărie, butcile boiernașilor veniți cu treburi la agia din spatele hanului sau la tîrgul din față? Citi n-ar dori să afle cît mai mult despre Manuc, care — prin iscusința sa — a scăpat de două ori tîrgul de pustirea și jaful otoman și în hanul căruia s-a semnat, în anul 1912, pacea dintre Rusia și Turcia?

Astăzi, după scurgerea a 163 de ani de la construirea sa — pe locul vechii Curți Domnești — „Hanul lui Manuc" se înfățișează privirilor complet restaurat, ca o operă arhitectonică de o autentică valoare istorică. Descinzînd nu din butci sau rădvane, ci din taxiuri, sau mai simplu dintr-un autobuz sau tramvai apropiat, ai plăcuta surpriză să fii întîmpinat la intrare de un portar ceremonios, îmbrăcat într-o livrea de epocă. Pașii îți sînt atrași instantaneu de pietrele cubice din interiorul curții. Nici nu știi pe ce să-ți oprești mai întîi privirile: pe acoperișul din șiță, obișnuit în Bucureștii de altă dată, pe pridvoarele în stil brîncovenesc, cu arcade trilobale și trei foișoare, sau pe scările pitorești de acces, executate din lemn de stejar. Nu mai puțin de 600 m c de lemn au fost necesari pentru reconstruirea hanului, cunoscut și sub denumirea de „palat din lemn". Pentru prelucrarea și sculptarea lemnului au fost solicitați cinci cioplitori prețuiți, tocmai din Țara Maramureșului...

Am cinstea să fiu însoțit în prima vizită la „Hanul lui Manuc" de arhitectul **Constantin Joja,** cercetător principal la Institutul de istorie a artei, care — împreună cu un colectiv al Institutului Proiect-București — a realizat reconstruirea întregii zone a Curții Vechi.

— În afara fotografiilor și documentelor puse la dispoziție de Muzeul de istorie a municipiului București, ne spune însoțitorul, de un real folos în acțiunea de restaurare a „Hanului lui Manuc" ne-au fost descoperirile făcute în interiorul hanului, care păstra încă detalii prețioase. În curtea pe care o vedeți aici s-au găsit vechile arcade din 1808, cu coloane de lemn sculptat. În casa domnească, s-a descoperit — și menținut — întreaga ștucatură, pilaștrii, și cornișele autentice din secolul al XVIII-lea.

Pașii ni se îndreaptă spre cele 32 de camere și cele cîteva apartamente ale hotelului, care reamintesc fiecărui vizitator atmosfera hanului de odinioară.

— Iată chiar și camera în care a locuit Manuc! ne spune **Teodor Cheglici,** directorul complexului. Grinzile din tavan sînt cioplite din stejar, după cum tot din acest lemn este făcut și blidarul pentru farfurii și oale. Toate de aici, tradiționalul mobilier românesc, lăicerele de pe pereți, lămpile arhaice imitînd pe cele cu gaz, vorbesc despre acele vremuri trecute. Avem și camere cu alt mobilier din acea epocă (Bidermeyer). Bineînțeles că pentru găzduirea cît mai confortabilă a vizitatorilor români și străini a trebuit să împletim arhaicul cu modernul: fiecare cameră posedă baie, telefon, televizor și radio...

La primul cat poposim în sala de ospețe a hanului — restaurant cu 160 de locuri decorat în stilul epocii — după care vizităm grădina din „Curtea Veche" și crama de la subsol. Bolțile cramei sînt cele autentice din secolul al XVII-lea, cu arcade și ziduri restaurate cu fidelitate în arhitectonica vechii săli de mese a slujitorilor Curții Domnești. Și aici ne întîmpină lămpile atîrnate de tavan, atmosfera plină de farmec a vechiului han. Simigeria, cu produse tradiționale românești, mazgînele cu giuvaeruri, ceasuri și articole de gablonz, unitatea cu felurite obiecte de artizanat, frizeria și coafura, întregesc în mod fericit complexul.

Dar, să nu uităm de o altă importantă atracție: bucatele. „În fiecare zi — ne spune **Constantin Berbece,** directorul T. A. P. L.-București — se servesc aici, alături de mîncărurile obișnuite, un număr de preparate culinare adecvate epocii hanului. În castronașe de ceramică, cu felii de lămîie și rondele mici din foietaj copt, veți găsi „zacuscă á la Manuc", preparată din crap, ciuperci, castraveți acri, condimente și sos tomat. O altă atracție o constituie „gustarea lui Bachus", compusă din soté din pulpă de porc, cîrnați oltenești, creier, ciuperci, usturoi și vin și servită cu salată de ceapă. Omleta covacilor, cartofii brutărești, pîrjoalele circiumarului, varza haiducească, vinetele „imamm baialdin", ciorba domnească, supa măcelărească, sau feluritele salate ale arnăuților, băcanilor, sacagiilor, tăbăcarilor, tîrgoveților etc., întregesc bogata listă a preparatelor tradiționale. Să nu uităm apoi că s-a făcut o selecție și a vinurilor ce „stropesc" gustoasele bucate de acest complex.

Așadar, „Hanul lui Manuc" ne așteaptă pe toți, cu atracții și surprize deosebit de plăcute. El se integrează armonios în rîndul valorilor turistice de seamă, ca important vestigiu al istoriei Bucureștilor și, concomitent, ca o nouă mărturie a tradiționalei ospitalități românești.

Mircea SCRIPCĂ
Fotografii: Mihai POPESCU

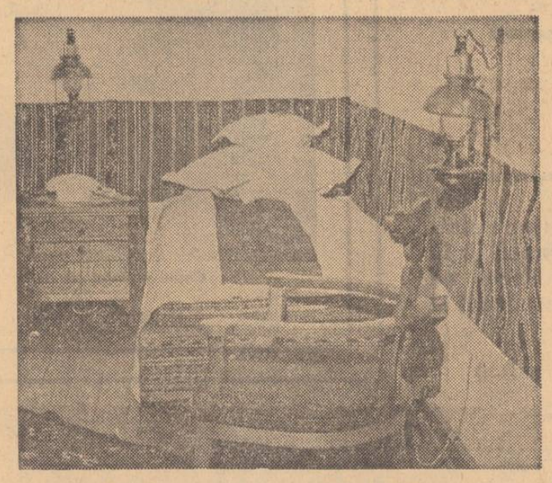

Interiorul camerei în care a locuit Manuc

Clepsidra

ÎN TREN

de Constantin VIȘAN

Au intrat în compartiment fără grabă, fără neliniștea obișnuită a celor care călătoresc rar. Și-au ocupat locurile calmi, indiferenți la agitația peronului. Nu au acolo pe nimeni. E un spectacol pe care-l văd, probabil, zilnic. Bănuiesc că lucrează pe șantierul noii fabrici de bunuri de consum de la Curtea de Argeș.

Pe coridor, cîțiva tineri pletoși, îmbrăcați extravagant, folosesc un limbaj argotic, cu izbucniri licențioase. Tovarășii mei de compartiment ascultă vădit contrariați.

Unul dintre ei, în locul oricărei replici se scoală și închide ușa.

— Bine-ai făcut. Ăștia umplu compartimentul de zgură.

— Mai rău. De zgură te speli ușor.

— Eu aș trage semnalul de alarmă și i-aș da jos din tren.

— Băieți tineri și-arată ca niște sălbateci! S-au lăsat năpădiți de păr.

— Ca un cîmp plin de buruieni.

— Buruienile trebuie plivite...

— Da Gigi al matale, ce mai face, nea Nelule?

Replica aparține unuia care pînă atunci ascultase conversația cu un aer amuzat. Am crezut că e vorba de o săgeată adresată celui mai exigent dintre ei... Că Gigi ar fi odrasla celui căruia i se spunea nea Nelu. Adică „de ce îndrăznești dumneata să te legi de pletele și de purtările ăstora cînd copilul dumitale nu e nici el mai breaz?"

Mă înșelasem însă. Gigi nu era decît ucenicul celui intervievat.

— Aflați că Gigi s-a tuns. Greu. Pînă la urmă a făcut-o însă. Răbda să-i zici orice, dar să nu te fi legat de chica lui. Au vrut unii din echipă să-l tundă noaptea. I-am sfătuit să-l lase în pace. „Vedeți-vă de treaba voastră! Să nu vă atingeți de el că aveți de-a face cu mine!" A doua zi să nu-l mai cunoști. Avea o figură de ți-era mai mare dragul. Se tunsese.

„Pentru matale am făcut-o, meștere..." Așa m-a luat pezevenghiul. Îl bucurase că i-am ținut partea. De atunci, lucrează ca un leu.

— Munca e cel mai bun leac! — adaugă ca o concluzie cel care întrebase despre tunsoarea lui Gigi. Uite, să mi-i dea mie pe mînă pe toți bulevardiștii ăștia. Scot oameni din ei.

— Mai lăsați-i în pace. Sînt fragezi încă, încearcă meșterul să-și liniștească prietenii indignați.

— N-avea teamă, nu li se rupe spinarea. Nu vezi, că toți sînt înalți și zdraveni?

— O să facă ei cunoștință și cu munca. Altfel nu se poate.

— Nu se mai poate!

În noapte luci o constelație mirifică de lumini.

Am avut pentru o clipă impresia că trenul a intrat în peisajul rafinăriilor ploiește. Ne aflam însă în preajma platformei petrochimice a Piteștiului. Tovarășii mei de compartiment coborîră. Rămas singur m-am gîndit în continuare la replicile lor.

Monolog interior despre...

CIUBUC

URMARE DIN PAG. 1

ciubucul, șpertul drept un act expres de generozitate.

Întîi și întîi, ca să fie noțiunile limpezite de la început, generozitatea e neapărat legată de ideea de dezinteres. Or, numai de dezinteres nu poate fi vorba cînd bagi cuiva în buzunar o sumă special ca să fii servit peste rînd sau ca să ți se facă vreo favoare. Ba, dimpotrivă, as spune că la mijloc e cea mai izbitoare formă de interes, deoarece conține în ea, ca un miez veninos, tocmai călcarea în picioare a intereselor celorlalți.

Să admitem însă că nu dai bacșiș decît în cazuri așa-zis „minore" și nu pentru obținerea vreunor situații privilegiate, ci pentru a răsplăti faptul că ai fost servit bine — la restaurant, la frizerie, la croitorie sau mai știu eu unde. De ce nu ți se pare normal ca în toate aceste locuri serviciul să fie ireproșabil în virtutea prețului legal pe care-l plătești pentru executarea lui și a salariului legal pe care-l primește cel ce te-a servit? Nu te gîndești oare că „mărinimia" ta contribuie astfel la perpetuarea unei mentalități degradante potrivit căreia a-ți face pur și simplu datoria, a-ți îndeplini conștiincios obligațiile de servici, pentru care ești salarizat, reprezintă un fapt de excepție, care s-ar cuveni cumva să fie și recompensat în mod excepțional.

La urma urmei, de ce nu ți-a trecut nici o dată prin cap să-ți manifești „generozitatea" față de mecanicul de locomotivă sau față de pilotul de avion care te-au dus cu bine în destinație, conducînd cu măiestrie garnitura sau aeronava pe distanțe de sute sau mii de kilometri, și găsești că e firesc să întreții năravul ciubucăresc la șoferul de taxi care, în definitiv, te transportă numai la cîțiva kilometri depărtare? Unde am ajunge dacă acest fel nociv de „generozitate" s-ar extinde sau chiar generaliza? La cele mai uberante situații, care n-ar mai avea nimic comun cu mărinimia, ci cu patologia comportamentală, generînd o adevărată degringoladă a valorilor morale și sociale!

E clar ca lumina zilei de ce societatea noastră nu poate admite existența sau proliferarea unor asemenea apucături, aflate în vădită contradicție cu normele fundamentale care guvernează întregul nostru sistem economic și social. A substitui reperului nostru etic esențial — munca — orice alt gen de „repere" cețoase și abuzive (cum e și amintita „generozitate", bunăoară,) înseamnă a te face culpabil, cu sau fără voie, de cronicizarea unei maladii pe care o vrem cît mai repede extirpată. Iar în ce privește dreptul de a face ce vrei cu banii, nimeni nu ți-l contestă. Cu un corectiv însă: numai în limitele legii și moralei publice. Pe care bacșișul, ciubucul, șpertul, mita le sfidează — ca și promotorii lor!

BĂTĂLIA PENTRU „UPPER CLYDE"

PORȚILE GRELE DE FIER ale șantierelor se dau la o parte și un muncitor îi invită pe ziariști :

— Puteți intra, domnilor. Întrucit direcția nu ne-a permis să ținem conferința de presă înăuntru, o vom organiza acolo, afară, în incinta docurilor...

Notind de zor sau luind fotografii, reporterii pătrund pe cheiul „Jonh Browne" din cadrul șantierelor navale „Upper Clyde" din Glasgow. Situația este neobișnuită. Nici măcar cei mai vîrstnici dintre ziariști nu-și amintesc să se mai fi petrecut așa ceva la „Upper Clyde". Muncitorii au hotărît să ocupe pur și simplu șantierele pentru a împiedica închiderea lor hotărîtă de autorități. Și în timp ce din birourile conducerii șantierelor se privește cu stupefacție la cele ce se petrec în curte, muncitorii vin din toate colțurile „yardului" pentru a-i vedea pe ziariști și a sta de vorbă cu ei.

A doua zi, în relatarea de la fața locului publicată pe pagina întîi a „Times"-ului, reporterul avea să menționeze faptul că muncitorii sprijină unanim ocuparea șantierelor, că de la bordul vaselor în construcție se semnalau în cod marinăresc mesaje de sprijin...

Conferința de presă a avut o desfășurare calmă. În esență, li s-a spus ziariștilor că în acea zi — 30 iulie 1971, la orele 11 — muncitorii au preluat șantierele navale „Upper Clyde Shipbuildings", hotărînd să asigure prin rotație desfășurarea normală a producției. Este vorba, în ultimă instanță, au subliniat ei, de o decizie de „autoapărare" împotriva hotărîrii guvernului de reorganizare și concentrare a „U.C.S.", hotărîre care echivalează, pentru ei, cu suprimarea a 6 000 de posturi. Din fiecare zece muncitori care lucrează, șapte ar trebui să devină șomeri...

Iar o asemenea restrîngere — dramatică pentru muncitorii de la U.C.S. și familiile lor — ar surveni în condițiile în care Clydebank, o localitate cu 50 000 oameni, cuprinde și așa peste 2 300 de șomeri. Și cealaltă ramură industrială importantă a orașului — construcția de mașini de cusut Singer — se află într-o perioadă de criză. Recesiunea de pe piața americană a avut ca efect micșorarea comenzilor de mașini de cusut și patronii fabricii au redus în mod corespunzător și numărul de muncitori angajați...

„U.C.S." DĂ FALIMENT. Știrea — acum o lună și jumătate — a avut asupra locuitorilor din Glasgow, efectul unei bombe. Șantierele navale „Upper Clyde Shipbuildings" — cele care au construit faimosul transatlantic „Queen Elisabeth 2" — au contractat împrumuturi masive pe care nu le mai pot achita și, dacă nu pot asigura un împrumut guvernamental de șase milioane lire sterline, atunci vor trebui să-și închidă porțile. Dar guvernul — care deține 48 la sută din acțiunile companiei — a refuzat să acorde creditul solicitat. Șantierele U.C.S. au fost lăsate să dea faliment... Furtuni de proteste. Era vorba nu numai de Upper Clyde, ci de întreaga industrie a construcțiilor navale...

După calcule sumare, falimentul U.C.S. va aduce șomaj pentru 37 500 lucrători...

Ziarele reproduc o declarație a muncitorului Willie McInnes de la „Upper Clyde" : „Nu mai avem altă alternativă decît lupta. Vor trebui să pună soldați ca să ne scoată de pe șantiere". E o declarație care exprimă o stare de spirit generală. Un alt muncitor declară reporterului de la ziarul „Times" : „Se pare că pentru noi vin zilele grele ale anilor '30. Dar de data aceasta nu vom mai sta la coadă pentru pomeni. Vom merge înapoi pe șantiere și nu le vom mai părăsi...".

• O conferință de presă neobișnuită • „Nu vom mai sta la rînd pentru pomeni..." • Din zece oameni, șapte amenințați să-și piardă locul de muncă • O răfuială politică ? • Propunerile „înțelepților" contestate

REPREZENTANȚII AUTORITĂȚILOR justifică refuzul de a acorda creditul solicitat prin faptul că nu ar exista nici o perspectivă de redresare. Cele zece nave în construcție, cu un deplasament de 189 860 tone, costă mai mult decît plătesc viitorii lor proprietari. Dar muncitorii reproșează tocmai autorităților situația actuală a șantierelor. De ce, întreabă ei, li s-au dat acționarilor 1 750 000 lire, pe baza profitului pe care urmau să-l aducă un număr de comenzi, profituri care de fapt nu s-au materializat ? De ce autoritățile, care au 48 la sută din acțiuni și un post de director în consiliul de administrație, nu au luat din vreme măsuri corespunzătoare pentru a evita o reorganizare dureroasă, bruscă ? Reprezentanți ai uniunilor sindicale au mers chiar mai departe, susținînd că muncitorii de la „U.C.S." sînt victime ale unor răfuieli politice : partidul conservator la putere nu face nimic pentru salvarea șantierelor întrucît organizarea lor cu participarea guvernului a fost o acțiune inițiată pe vremea cînd laburiștii se aflau în guvern (săptămînalul „Observer" din 19 iunie). În plus, este contestată afirmația că situația ar fi iremediabilă. Sindicatele subliniază că în momentul de față productivitatea muncii pe șantiere a făcut progrese importante. Dacă în 1968 s-au construit trei nave, în 1970 au părăsit danele 12 vase construite în incinta U.C.S...

SCENE FURTUNOASE ÎN PARLAMENT. La sfîrșitul lunii iulie, ministrul comerțului John Davies a anunțat în Camera Comunelor concluziile la care au ajuns membrii așa numitului „Comitet al înțelepților", instituit după refuzul de a se acorda un credit șantierelor navale. Propunerile „înțelepților" erau de a se începe concedierile de la U.C.S. chiar din luna august (între 200 și 400 de muncitori), pentru ca în septembrie să fie concediați alți 1 000, șirul concedierilor urmînd să continue... Propunerile „înțelepților", însușite de guvern, au prilejuit dezbateri extrem de furtunoase. Iată una din intervenții :

Deputatul Ross (circumscripția Kilmarnock) laburist : „Numărul salariaților de pe șantierele navale „Upper Clyde Shipbuildings" se ridică la 8 300. În cadrul planului de concentrare se prevede posibilitatea — și doar posibilitatea — ca să rămînă angajați în jur de 2 500 de oameni. Aceasta nu mai este concentrare. E un măcel ! *(aclamații puternice și prelungite, aprobatoare de pe băncile laburiștilor).* Una din cele mai triste zile din viața mea a fost cînd am trecut prin Clydebank a doua zi după bombardamentele aviației hitleriste. Lovitura dată acum de autorități Clydebankului este încă și mai grea. Ar trebui să le fie rușine... *(întreruperi din partea conservatorilor și aplauze laburiste).* Vrea ministrul să meargă la Clydebank și să explice oamenilor de ce se procedează astfel ? Cum să-și mai găsească oamenii de lucru cînd rata șomajului în regiunea lor a atins deja aproape 10 la sută ?".

La ora cînd am scris aceste rînduri, ocupația șantierelor de la Glasgow continuă. La Clydebank este o puternică efervescență politică și, solidari cu constructorii de nave, muncitorii din alte sectoare de activitate pregătesc ample acțiuni de sprijin.

Bătălia pentru „Upper Clyde" nu este încă terminată...

U. VĂLUREANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

AVALANȘA CUVINTELOR

de Nicolae LUPU

Cinci milioane șapte sute de mii de pagini. Atît reprezintă o parte din documentele oficiale și arhiva personală a fostului președinte al S.U.A. Kennedy, deschisă, începînd de luni accesului public. Acesteia i se adaugă „biblioteca orală" alcătuită din benzi de magnetofon cuprinzînd între altele convorbiri cu personalități politice americane care l-au cunoscut pe John Kennedy și aduc tot felul de mărturii asupra perioadei sale de guvernare. Doar pentru o parte din partea scrisă — acele aproape 6 milioane de pagini — un istoric care ar putea citi cu viteză (metodă de lectură însușită și folosită și de fostul președinte) 300 de pagini pe zi, ar avea nevoie de mai bine de 50 de ani. Ar justifica adevărul istoric o asemenea muncă ? Ce am putea afla în plus peste ceea ce se știe ? Citeva mostre : documentele dovedesc între altele influența covîrșitoare exercitată în acea perioadă asupra politicii externe de către vicepreședintele de atunci Johnson de care se spunea că a avut mai mult o funcție protocolară lipsită de influență. În schimb, se constată că Dean Rusk, despre care se spunea că a fost ales de Kennedy în postul de secretar al Departamentului de stat, pentru capacitatea de cuprindere și înțelegere a fenomenului internațional, era considerat de fapt de către fostul președinte drept „un bun curier", un „băiat de curse" care nu știa „să formuleze vreo concepție politică de anvergură". Ce-i drept amănuntele pot fi mai mult sau mai puțin picante dar cu ce pot schimba ele judecata istoriei asupra perioadei Kennedy bazată pe faptele deja cunoscute. Desigur, în culise se petrec multe dar acțiunea propriu-zisă rezultantă nu-și poate adjudeca în ultima analiză alt verdict decît cel furnizat de testul realităților. Poate căpăta doar un plus de culoare. Oare eșecul intervenției mercenare împotriva Cubei capătă altă apreciere dacă se află că un rol important în determinarea ei l-a avut încurajarea dată lui Kennedy de liderul reacționar de dreapta, republican, Barry Goldwater ? Să ne înțelegem ! Există fapte care atîrnă mai greu și altele mai puțin greu dar este dificil de crezut că în cinci milioane șapte sute de mii de pagini s-a adunat atîta „greutate" necunoscută încît să stimuleze un istoric să-și sacrifice anii cei mai buni de viață creatoare pentru a pescui ceva.

Oare nu la fel s-a întîmplat și cu documentele „secrete" din arhiva Pentagonului ? Publicul a fost înecat în avalanșa miilor de cuvinte publicate de „New-York Times" și alte ziare americane, care, chiar dacă confirmau concluzii esențiale, nu aduceau nimic nou peste ceea ce, în general se cunoștea. Cînd am auzit de aceste documente ne-am întrebat : cine le-a citit integral ? Aflăm acum din „International Herald Tribune" că nici măcar cel care a ordonat alcătuirea lor — fostul șef al Pentagonului, Mc. Namara — nici chiar succesorul lui, Clark Clifford, nu s-au uitat la vreuna din cele 7 000 de pagini, legate în 47 de volume, cuprinzînd o perioadă de 23 de ani. Unul din autorii acestui studiu secret, Melwin Gurtov, a declarat la o recentă reuniune universitară : „Este caraghios să cheltuiești atîta timp și efort cînd atît de puțini politicieni au citit vreodată documentul în 47 de volume". Nu aceeași soartă vor avea și arhivele Kennedy sau cele care vor veni ale lui Johnson ? Poate. Cert este că toate aceste documente mai mult sau mai puțin secrete, vor fi oricînd disponibile pentru argumente în bătălia electorală. Istoria, informarea inteligibilă a publicului ? Asta-i altceva. Ele solicită fapte esențiale, generalizatoare, sinteză și o concepție științifică despre lume și viață, care nu poate fi confundată cu dezorientarea publicului prin sistemul avalanșelor ce se revarsă în chiuveta bucătăriei istorici peste vasele nespălate rămase de la „banchetul" de ieri.

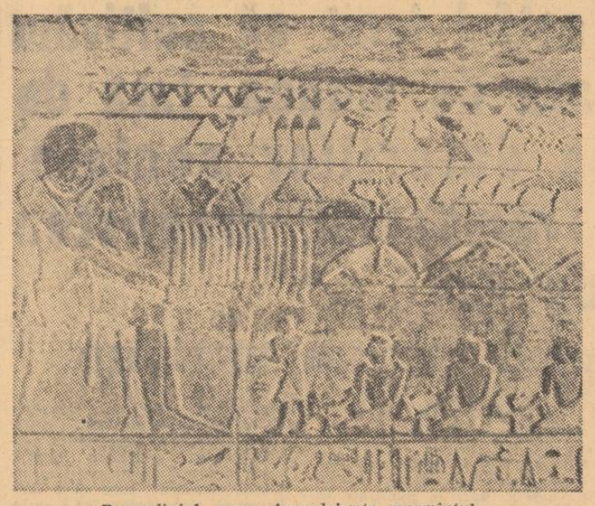

Basorelieful care împodobește mormîntul

DESCOPERIREA MUMIEI LUI NEFER, MUZICANTUL CURȚII DIN TEBA

Recentele săpături arheologice efectuate în Egipt au dus la descoperirea celei mai frumoase mumii din lume. Este vorba de Nefer, muzicantul curții din Teba, de acum aproape patru mii cinci sute de ani. Nefer înseamnă : frumos, puternic, tînăr. Trăia la curtea lui Userkaf, primul faraon al dinastiei a cincea, în anul 2 490 înaintea erei noastre. Îmbălsămat acum 45 de secole, trupul lui a fost scos la lumină în zilele noastre.

Arheologul egiptean Ahmed Musa a descoperit mumia în Valea funebră din Sakkara, la sud de Cairo, în apropierea piramidei din Ghizeh. Păstrarea în stare excepțională a acestei mumii, cea mai veche descoperită pînă azi în Egipt, se datorează poziției mormîntului. Pentru a-și reface finanțele epuizate prin construirea piramidelor lui Keops, Kefren și Mikerinos, faraonii dinastiei a cincea luaseră obiceiul să vîndă locuri de veci chiar în apropierea amplasamentului viitorului lor mormînt.

După legea lui Ra, zeul Soarelui, numai partea stîngă a piramidei funerare era sacră, partea dreaptă fiind considerată ca impură.

Jefuirile mormintelor au început de timpuriu, aceasta fiind dovedită de textele de pe papirus găsite, pe care erau înscrise procese intentate mai înainte de cucerirea romană. Aceasta a determinat încă din acea vreme înghesuirea mumiilor regilor — a căror morminte fuseseră jefuite — într-un soi de morgă. Cunoscînd această nouă plagă a Egiptului, Nefer a preferat să învingă legea lui Ra și să fie înmormîntat la stînga piramidei regale. Tocmai datorită acestei ultime dorințe, s-a putut găsi, după aproape 4 500 de ani, mormîntul lui neatins.

În afară de camera sepulcrală, săpăturile au scos la iveală și o cameră înaltă (de patru metri pătrați) care este decorată cu un basorelief pictat, avînd culorile dominante roșu, galben și albastru. Nefer, vestitul muzicant al curții din Teba apare drapat într-o blană de leu, așezat pe un scaun ale cărui picioare au forma copitelor de taur. În fața lui, pe trei rafturi sînt așezate ofrandele sculptate care trebuiau să însoțească ofrandele în natură, așezate în jurul sarcofagului. Pe raftul superior se află sticluri, ceapă, vase cuprinzînd băuturi. În centru : vase de flori, pîini și curmale. Pe raftul de jos : cei trei tauri care au fost sacrificați în cinstea lui.

În fața lui Nefer, pe masa de ofrandă, este un tort decupat în felii. În jurul mesei sînt pictate personaje de talie mai mică, îngenunchiate, reprezentînd pe soția muzicantului, Kinsu, și pe membrii familiei sale.

JACQUES COUSTEAU și echipajul său își desfășoară activitatea științifică în zona lacului Titikakan cu o adîncime de 272 m, aflat în munții Anzi. Scafandrii au descoperit acolo un exemplar „original" de broască, lungă de 65 cm, care respiră numai prin capilarele pielii. Broasca stă permanent în apă și nu orăcăie...

●

NOUA DOMINANTĂ a orașului Leipzig din R. D. Germană va deveni clădirea Universității „Karl Marx" din centrul orașului care va atinge o înălțime de 104 m.

●

O NOUTATE : ceasul elvețian fabricat în întregime din material plastic, care în loc de 100 de piese are numai cincizeci și două.

●

S-A REALIZAT, recent, în Colorado, o substanță antiderapantă. E suficient să ungi talpa încălțămintei pentru a merge fără teamă pe cele mai lunecoase suprafețe. Produsul este rezistent la căldură și la frig. Realizat îndeosebi pentru pescari va putea fi folosit și de pietoni pentru a circula pe drumurile cu polei și pe unele șantiere deosebit de primejdioase.

DE PRETUTINDENI

ARHEOLOGII din Leningrad au reconstituit după statuetele de pămînt găsite în Turkmenia și Asia Centrală o adevărată colecție de pieptănături feminine datînd din epoca de bronz.

●

BIROURILE de construcții ale Șantierelor navale din Gdynia — „Comuna din Paris" — au terminat proiectul preliminar al primei nave poloneze de 100 000 tone. După părerea specialiștilor de la aceste șantiere, nava va putea fi lansată la apă în 1975.

●

YERROU MOSTAFA MOHAMED din localitatea Mascara, aflată în vestul Algeriei, și-a sărbătorit recent a 153-a aniversare. El are nouă copii și 31 de nepoți. Mai bine de un secol, el și-a muncit singur pămîntul. În anul 1941, la 123 de ani, a întreprins o călătorie în Mexic. În momentul de față, starea sănătății lui este excelentă.

●

LA 200 de kilometri de orașul Oslo (Norvegia) există un lac cu apă dulce denumit Tokke. Explorînd fundul acestui lac, un grup de cercetători a descoperit la o adîncime de 130 metri, un strat de apă sărată oceanică.

●

KAORU KANATAKA prezentatoare a emisiunilor de televiziune din Țara Soarelui Răsare, este prima femeie din lume care a traversat Alpii în balon. În tentativa sa, tînăra japoneză a fost însoțită de un cameraman și un ofițer elvețian. Călătoria a durat 4 ore, timp în care a fost acoperită o distanță de 80 km.

●

ÎN CURSUL săpăturilor efectuate la Garton (Yorkshire), o echipă de arheologi britanici a descoperit un car funebru complet care datează din anii 200 î.e.n. Carul mortuar conține un schelet al unui șef de trib din epoca fierului și o serie de obiecte care i-au aparținut. Scheletul este bine conservat.

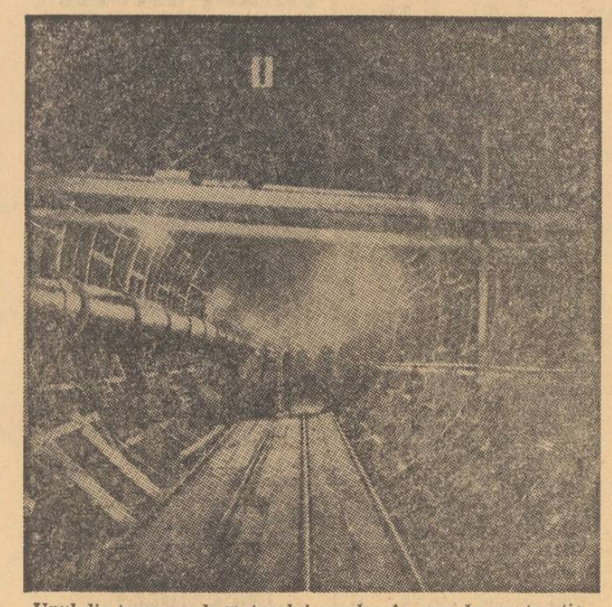

Unul din tronsoanele metroului praghez în curs de construcție

METROUL PRAGHEZ

Urma să aterizăm curînd : jos, la cîteva sute de metri sub noi, Praga începuse să-și etaleze frumusețile. Clădiri și cupole cu forme geometrice diverse, mereu altele și altele, ale căror contururi păreau mai degrabă nofirești. Acoperișuri ascuțite, aproape abrupte, îmbrăcate mai ales în olane, care sub razele de soare îți dau impresia că privești un uriaș covor, cusut cu zeci și zeci de culori.

Se deslușește, sclipind, Vltava cu anturajul ei de dealuri vălurite. Degeaba, însă, cauți cu privirea rețeaua stradală a acestui uriaș complex arhitectural care este Praga, ea este greu de reperat. Pentru că străzile, în marea lor majoritate, așa cum aveam să mă conving străbătîndu-le, sînt înguste, croite fiind cu veacuri în urmă. Iar afluența de vehicule aproape că le sufocă. În orele după-amiezii și în cele dinaintea înserării, circulația se concentrează în partea centrală a metropolei (centrul Pragăi este grupat în jurul Pieței Wenceslas). Fluxul de

Însemnări de călătorie

autovehicule ce se îndreaptă spre această „țintă", o adevărată forfotă motorizată, poate fi asemuit cu un uriaș melc.

Convinși de faptul că suplimentarea numărului vehiculelor la suprafață — tramvaie, autobuze — se face în dauna rapidității traficului, că deplasarea implică mobilitate, edilii praghezi s-au gîndit la crearea unei rețele de circulație extrastradală — subterană, de mare capacitate. Încă în deceniul al treilea al secolului nostru a fost elaborat un proiect vizînd o astfel de cale de transport. Ulterior, au mai fost întocmite altele.

Anul 1966 marchează debutul construirii metroului în Praga. De fapt nu era vorba de un metrou propriu-zis, ci de realizarea unei rețele de tramvaie în subteran. De ce a fost ales acest sistem de transport ? La vremea respectivă se considera că, întrucît populația orașului va fi menținută la un nivel constant de creștere, un atare mijloc de transport în comun, bineînțeles modernizat, va putea face față cu succes nevoilor zilnice ale celor un milion de locuitori ai capitalei cehoslovace. După demararea lucrărilor la magistrala subterană pentru tramvaie, avea să se constate că sistemul preconizat nu va putea rezolva în viitor cerințele traficului, mai ales că orașul va cunoaște în continuare o dezvoltare susținută și, în consecință, creșterea populației nu va putea fi menținută la nivelul prevăzut. Trebuia găsită, totuși, o soluție. Și cît mai urgent. Au fost inițiate studii suplimentare și în august 1967 a fost hotărîtă realizarea unui mijloc de transport de mare viteză și capacitate — metroul. Tronsonul „C" al rețelei de tramvaie subterane a fost readaptat la noul proiect.

Metroul din Praga va dispune de patru tronsoane principale. Se află în curs de realizare tronsonul „C" care, pornind din sudul orașului ajunge, traversînd centrul, la Letnany.

Lungimea totală a celor patru tronsoane, împreună cu racordurile, va fi de 85,5 km. Dacă se adaugă liniile de joncțiune ca și secțiunile liniilor de serviciu ce însumează 7,2 km, atunci lungimea rețelei metroului ajunge la 92,7 km. Metroul va dispune de 104 stații : cele 20 de stații de suprafață vor lega un parcurs de 26 km ; 63 de stații și 39 km de linii vor fi situate la o adîncime nu prea mare ; restul de 27,7 km de linii și 21 de stații vor fi săpate la adîncimi apreciabile (unele chiar la 30 m sub nivelul solului). Stațiile vor fi prevăzute cu scări rulante, iar cele mai solicitate cu trotuare mecanice. Pentru îmbunătățirea staționării automobilelor în perimetrul central al Pragăi, vor fi amplasate, în subteran, locuri de parcare. Proiectul metroului prevede și construirea unui centru de coordonare a întregului sistem de transport existent în capitală (de suprafață și în subteran). Pentru o mai mare precizie, coordonarea traficului va fi încredințată unor calculatoare. Furnizarea materialului rulant a fost încredințată uzinelor Č.K.D.-Tatra din Praga. Prototipul primului vagon motor al viitoarei căi subterane, denumit de constructori „R-1", a și efectuat o serie de probe experimentale, dovedind calități reale.

Pentru anul 1984 se prevede realizarea primilor 30 de km ai metroului. Atunci, sau mai devreme, utilitatea noii căi de transport își va spune cuvîntul. Iar cînd lucrarea în subteran se va sfîrși, metroul va deveni „coloana vertebrală" a transportului în „Orașul de aur".

Dumitru FILIP

• ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE •

SALVATORUL NU ERA... MEDIC

Nu lăsați copiii nesupravegheați ! Acest lucru l-au uitat părinții micuțului Pascal Bigorgne, în vîrstă de 3 ani și jumătate. Plin de voioșie băiețelul se juca pe marginea unui bazin. Neatent, a alunecat, căzînd înăuntru. Părinții — care veniseră în vizită în localitate — l-au căutat cu înfrigurare. L-au găsit căzînd neînsuflețit, pe fundul bazinului.

De emoție, de durere, și-au pierdut capul. Unde să-l ducă ? Ar fi fost normal să caute un doctor, un spital. Dar ei l-au transportat la comisariatul de poliție apropiat. Sperau că acolo băiețelul va putea fi salvat.

Palid, nemișcat, copilul prezenta toate simptomele morții clinice. S-a telefonat chemindu-se de urgență un medic, dar acesta era plecat într-o comună în apropiere, la un bolnav grav. **Situația nu mai suferea întîrziere. Trebuia acționat imediat sau...**

Brigadierul de poliție Henri Drundaine, în vîrstă de 45 de ani, nu era specializat în salvarea vieților omenești. Iubea însă cu multă pasiune copiii. Avea și el vreo patru. L-a întins pe băiețel pe un birou. A început apoi să practice metoda de reanimare, gură la gură, dăruindu-i micuțului propria sa răsuflare. Rezultatul însă întîrzia să se arate.

A încercat apoi cu multă dibăcie, și un masaj al inimii. Sub privirea îngrijorată a părinților, copilul rămînea neînsuflețit. Nevrînd să se dea bătut, brigadierul a reluat sistemul de reanimare „gură la gură". Zece minute mai tîrziu, băiețelul a început să plîngă... Era salvat !

Este demn de remarcat faptul că polițistul nu făcuse nici un curs de specializare. Ciudat însă e faptul că cu cîteva zile înainte îi căzuse în mînă o revistă, în care citise cu mult interes un articol privitor la metodele de reanimare.

De altfel, inimosul brigadier este posesorul unei medalii a devotamentului, pentru că în plină iarnă s-a aruncat îmbrăcat în apele unui fluviu, pentru a salva pe un tînăr care era pe punctul de a se îneca. Cînd e să scapi cu viață — cazul băiețelului nostru — se întîmplă uneori, duble coincidențe : transportarea oarecum „ilogică" la comisariat, unde salvatorul „nespecialist" se documentase întîmplător și recent asupra metodelor de reanimare...

S-a întîmplat în Franța, în mica localitate Livry-Gargan, în iulie 1971.

COMOARA DIN SUBTERANĂ

• Pietrarul Ezzelino Serani vrea să cunoască taina palatului Montefeltro • Explorarea subteranei • Uriașa peșteră de dincolo de ușă • Torentul de apă și șobolanii agresivi

Acolo dedesubt, într-o sală uriașă în care nu e voie să intri, se află o comoară; un blestem amenință pe cutezători cu moartea.

Acolo, sub palatul ducal al familiei Montefeltro, din Urbino, au încercat mulți să pătrundă, dar n-au reușit din cauza piedicilor de neînlăturat. În fond este dorința secretă a tuturor celor care locuiesc în preajma unui palat antic, să-i cunoască taina. Și dacă acum lumea a încetat să mai creadă în existența comorii cum credea cu puțini ani în urmă, n-a renunțat la relatarea unor povești legate de subterană și de acea inscripție „Non plus ultra", reală de altfel, care împiedică pe cutezători să ridice vălul misterului și să afle secretele castelului.

În ciuda grozăviilor ce se povesteau, un tînăr pietrar, Ezzelino Serani, foarte curajos din fire și foarte puternic, își propuse explorarea legendarei subterane de unul singur. Într-o bună dimineață porni înarmat numai cu un baston obișnuit, o lampă portativă și o cutie de chibrituri pusă în buzunărelul costumului de baie.

Prin spărtura zidului pătrunse în șanțul circular, trecu printr-un culoar cu ziduri albite de șiitră, coborî pe o scăriță rudimentară, ajungînd într-un coridor sinistru, șerpuitor, cu denivelări bruște. Pipăind drumul, ajutîndu-se de baston, coborî pînă la malul unui riu subteran, un torent năvalnic. Puțin mai încolo podețul din bolovani așezați cîndva de mîna omului îi permise continuarea drumului. Ajuns de cealaltă parte a torentului se lovi pe neașteptate de o ușă din bare metalice și în izbitură își pierdu lampa și bastonul. Se ridică cu greu, aprinse un chibrit, apoi lampa și privi cu atenție obstacolul nebănuit. Ușa părea fixată bine de stîncă dar barele erau ruginite. Deasupra se afla o inscripție pe care Ezzelino o descifră la lumina slabă: „Non plus ultra". Dincolo de asta nu se poate. Era sinistru. Cu tot curajul lui tînărul se sperie dar numai pentru cîteva clipe. Deci trebuie să fie ceva adevărat...

Cu forța caracteristică unui dăltuitor în piatră începu să zgîlțîie barele și reuși să curbeze două făcîndu-și loc cît să treacă.

Se strecură într-un coridor care odinioară trebuie să fi fost de piatră. Pe neașteptate, după o cotitură, se trezi într-o peșteră uriașă, luminată de niște raze ireale ce se filtrau probabil din crăpăturile de sus. Imaginea era de vis: stalactite strălucitoare ca diamantele, coloane de marmură și aer proaspăt. Undeva mai departe altă ușă. Trebuia să meargă înainte. Deodată simți ceva cald și păros pe git... un șobolan enorm care se agățase de el și-și înfipsese colții adînc. Totul dură o secundă. Apoi ca la o comandă perechi, perechi, cu zecile, cu sutele îl atacară furioși. chițăind... Încercă să se apere cu bastonul... aruncă în masa compactă lampa care explodă... apoi fugi. Își simți trupul clocotind, ars de zeci de înțepături usturătoare. Un coșmar. Fugea ca un nebun, alunecînd în clisa de pe jos, tîrîndu-se în patru labe, ridicîndu-se, iar și iar... Apoi pămîntul îi fugi de sub picioare și alunecă în torentul înghețat... jos... mai jos... în întuneric...

Nu muri. Curentul vijelios îl tîrî și-l aruncă într-un canal închis al fluviului Foglia, unde fu găsit de niște țărani.

Dus la spital, se luptă între viață și moarte cîteva săptămîni din cauza infecției provocate de mușcăturile șobolanilor. Apoi își reveni, dar nu mai avu chef să mai vorbească de subterană... „Atît timp cît sînt acolo șobolanii eu nu mă mai duc, să meargă cine o vrea". Dar lumea nu crede în povestea cu șobolanii. Or fi fost cîțiva probabil în bazinul Foglei și acolo l-au mușcat sau mai știi... o fi tras și el cîteva pahare și a văzut triplu...

Dar cine se lăuda cu o explorare a subteranei a lăsat-o mai moale.

Timp e berechet pentru a încerca aventura. În definitiv palatul stă acolo de cîteva sute de ani...

S-a petrecut la Urbino — Italia, doar numele eroului a fost schimbat.

(Din „Domenica del Corriere")

„Să scriem astfel încît să cultivăm respectul faţă de muncă, faţă de îndeplinirea datoriilor sociale, sentimentul frumosului, dragostea de ţară..."

ne spune acad. VICTOR EFTIMIU

de Boris BUZILĂ

— Opinia publică românească dezbate cu intensă participare şi într-un spirit de înaltă exigenţă comunistă măsurile preconizate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu pentru îmbunătăţirea activităţii politico-ideologice de educare marxist-leninistă. Ca scriitor şi cetăţean, stimate maestru Victor Eftimiu, ce concluzii desprindeţi din acest program ?

— Sînt bucuros că în cadrul dezbaterilor stimulate de însuşi conducătorul partidului şi statului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, problemele culturii în genere, ale artei şi literaturii în special, figurează pe primul plan.

Secretarul general al partidului ne-a adresat nouă, scriitorilor şi artiştilor, îndemnul salutar de a sorbi din „apa limpede, răcoroasă şi înviorătoare" a izvorului vieţii pe care o trăim, „din seva continuu tînără şi viguroasă a spiritului poporului nostru, a măreţei sale activităţi creatoare". Iată o chemare menită să reprezinte pentru fiecare scriitor, muzician, artist plastic un subiect de matură şi responsabilă confruntare cu conştiinţa sa civică şi artistică. O confruntare în care unii dintre noi şi-ar putea face lor înşile-si întemeiate reproşuri. Mă gîndesc mai cu seamă la cei ce s-au avîntat orbeşte pe meleagurile aşa-zisului modernism, formulă echivocă şi confuză a cărei singură realitate concretă este astăzi faptul că a început să se învechească chiar şi în Occidentul de unde a venit.

De fapt, în cazurile la care mă refer este vorba de o înstrăinare de rosturile majore ale artei, lăsate nouă de marea tradiţie, care a dat timp de mii de ani atîtea capodopere şi în care au scris toţi cei mari, începînd cu bătrînul Homer, continuînd cu tragicii greci şi cu poeţii de seamă ai tuturor popoarelor.

Dintre „inovatorii" care s-au amăgit cu ideea că arta începe de la ei, eu aş zice că nu există unul care să fi lăsat în urmă o operă valabilă, o operă care să meargă la inima mulţimilor, care să fie citită, recitită, învăţată, recitată. Nu mă refer, firesc, la cei ce au marcat un pas înainte în evoluţia artei, la inovatorii autentici care au făcut şcoală adevărată. Am în vedere doar „şcoala" falimentară a originalităţii cu orice preţ. Produsele unei asemenea „şcoli" sînt respinse de public : cărţile rămîn nevîndute, poeziile publicate în reviste nu se citesc ; toată lumea este nedumerită ; „n-am înţeles nimic", este refrenul fiecăruia, cînd îi ceri părerea despre cutare poet „modernist". „Aş vrea să înţeleg, dar nu pot". Acest sentiment de inaderenţă la avangardismele de ultimă oră există la covîrşitoarea majoritate a cititorilor noştri. Se caută literatura clară, accesibilă. Cînd ai talent, poţi face lucruri frumoase indiferent de forma pe care ţi-ai ales-o, de şcoala din care faci parte. Nu spune nimeni să ne înecăm în banalitate, să fugim de orice expresie nouă, de subiecte inedite, de teme care n-au fost tratate înaintea noastră, ci dimpotrivă. Se cere însă mai multă ţinută, mai multă limpezime, claritate, preciziune, mai mult realism, mai multă viaţă. Nu este vorba numai de scriitori ; sirenele originalităţii gratuite îi ademenesc deopotrivă, şi pe muzicieni şi pe pictori.

— Deşi atunci cînd se justifică prin substanţa ei intimă, prin ideile pe care le pune în circulaţie originalitatea în artă nu este o tentaţie ci o îndatorire...

— Fără îndoială. De ce n-am fi originali în mesajul scrierilor noastre în ceea ce dorim să transmitem cititorilor, mai cu seamă celor tineri ? ! Pentru aceştia avem datoria să scriem astfel, încît să cultivăm în ei sentimentul respectului faţă de muncă, al îndeplinirii datorilor sociale, al frumosului, al iubirii în toate manifestările sale dar mai ales al dragostei de ţară. A fi patriot este cea dintîi îndatorire a unui scriitor. Scriitorii care îndreptăţesc acest titlu s-au aflat întotdeauna în rîndul celor mai buni fii ai naţiunilor, au fost pătrunşi de menirea lor de îndrumători, de oameni întorşi cu faţa spre orizonturi viitoare.

Or, ca să-ţi apropii aceste orizonturi, îţi trebuie întîi de toate un ideal — este idealul pe care şi l-a ales poporul nostru sub conducerea Partidului Comunist — îţi trebuie de asemenea pasiune, încredere în frumuseţea vieţii, dragoste de oameni. Cred că tot ceea ce este deprimant este implicit şi derizoriu, pentru că nu foloseşte nimănui, pentru că este inutil şi primejdios, mai ales pentru generaţia tînără, care aşteaptă de la cei mai în vîrstă îndrumări care să o fortifice, să o încurajeze, să-i arate calea. Tineretul de astăzi este cel ce va prelua mîine destinele acestei ţări, căreia trebuie să-i adauge noi frumuseţi, învăţînd de pe acum din exemplul înaintaşilor.

Spiritul şi litera documentelor de partid elaborate de tovarăşul Ceauşescu au darul să ne reamintească făgaşul sănătos — singurul — pe care urmîndu-l arta şi literatura noastră îşi vor putea păstra identitatea. Sîntem un popor de oameni sănătoşi, întregi, muncitori ; arta care biciuieşte sensibilitatea, care caută cu tot dinadinsul himerele, senzaţiile insolite ne este străină, nu ne regăsim în ea.

— Ceea ce ne spuneţi acum, reprezintă de fapt crezurile din totdeauna ale scrisului dumneavoastră, aceste mărturisiri putînd fi considerate pe deplin temei, nişte îndemnuri adresate tinerilor confraţi. Îngăduiţi-mi acum să vă propun o altă temă de discuţie : cu ce impresii reveniţi din călătoria în Republica Populară Albania ?

— Am lăsat, cu mulţi ani în urmă, o ţară săracă, întunecată, oprimată; am găsit o ţară luminoasă, bogată, fericită. Satul în care m-am născut, Boboshtica, a fost distrus de trei ori de către fasciştii. Din casa părintească n-a mai rămas decît un perete, pe care — delicat semn de atenţie din partea consătenilor — o placă de marmoră consemnează evenimentul venirii mele pe lume... Sticlarii de la Korçë, marele oraş din vecinătatea satului meu, mi-au dăruit o urnă de sticlă plină cu pămînt de pe locul unde a fost casa unde m-am născut.

Am regăsit duzii copilăriei, aceiaşi arbori enormi, scorburoşi, lîngă care au crescut pomi tineri, încărcaţi de roade în acest sezon, nişte dude imense care acolo se cheamă mană şi din care se face un rachiu admirabil cu care sînt cinstiţi oaspeţii. Sub aceşti duzi uriaşi, plini de copii ca pe vremea copilăriei mele, a avut loc masa pe care cooperatorii din Boboshtica au întins-o în cinstea celui ce îţi vorbeşte. Este doar unul din gesturile de prietenie cu care am fost întîmpinat pretutindeni în cele trei săptămîni de şedere în această primitoare ţară. Relatări despre vizita mea în Albania au apărut la timpul respectiv şi în presa românească. Nu voi mai relua lucruri care se cunosc. Aş vrea să remarc numai că sîntem cunoscuţi şi iubiţi în această ţară, iar literatura română se bucură de popularitate. Clasicii noştri sînt traduşi, unele piese din repertoriul nostru naţional jucate. În ceea ce mă priveşte, am putut constata că două trupe excelente din Korçë şi din Elbasan aveau în repertoriu piesele mele „Akim" şi, respectiv, „Omul care a văzut moartea".

În încheiere aş vrea să mulţumesc şi pe această cale Comitetului albanez pentru relaţii culturale cu străinătatea care m-a invitat şi care s-a îngrijit de bunul mers al călătoriei mele şi preşedintelui acestui comitet Misto Treska, din partea căruia am beneficiat de o caldă, îndatoritoare solicitudine.

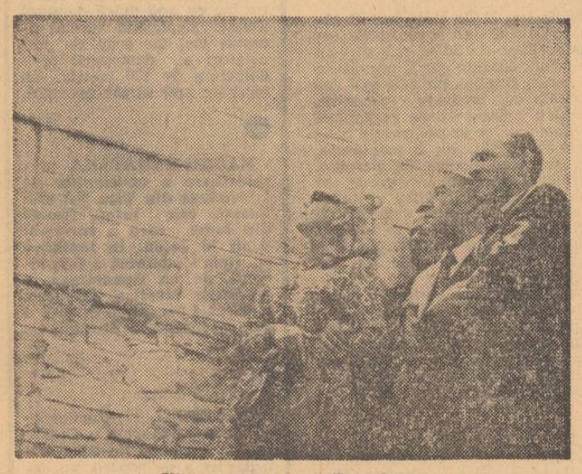

Victor Eftimiu la Boboshtica

UN NOU FILM SATIRIC

în regia lui Geo Saizescu

— Se pare că proiectul unui „Păcală" l-ai amînat şi te-ai adresat unui conscenarist, cu care te afli la prima colaborare : Ion Băieşu. Deci, ce-ţi spune acest scenariu, de ce ai optat pentru el ? — l-am întrebat pe regizorul de film Geo Saizescu.

— Cauze obiective au amînat

realizarea, deocamdată, a filmului „Păcală" scris împreună cu D. R. Popescu, pe care sper, să-l turnez sub forma unui serial-conceput ca atare încă în urmă cu cîţiva ani — împreună cu televiziunea română. Ideea de a realiza un film în care să satirizez mentalităţi şi tare ce ţin de modul în care concep unele elemente retrograde — dragostea, căsătoria, mă preocupă încă de pe vremea apariţiei unei anchete sociale în ziarul „Scînteia", acum cîţiva ani. Şi pentru că fenomenul persistă (cazuri au mai fost semnalate în presă) ne-am hotărît, împreună cu Ion Băieşu, să-l atacăm frontal.

— După cum văd, eşti consecvent cu abordarea unor subiecte din actualitate. Va fi o comedie satirică, din cîte înţeleg. Cine sînt şi ce vor eroii viitorului film ?

— Exceptînd debutul meu — o comedie satirică după Tudor Arghezi — toate filmele sînt inspirate din şi de actualitate. Şi întrucît am fost consecvent nu numai cu filmul de actualitate, ci şi cu comedia ca gen, am socotit, de asemenea, ca o datorie să încriminez, în maniera specifică a comediei satirice cîte ceva din ce contravine mersului nostru înainte. Personajele acestui film sînt nişte paraziţi sociali care caută să se căpătuiască profitînd de naivitatea, de credulitatea unor femei şi ele bîntuite de dorinţa condamnabilă de a-şi întemeia viitorul familial pe baza unor relaţii de interes material. Pe fondul vieţii noastre aceste apariţii, pomenite mai sus, sînt nişte pete de umbră pe care tot viaţa le îndepărtează. Există în interiorul povestirii chiar, elementele care reuşesc neutralizarea activităţii dubioase a celor doi.

— Dacă vrei să-mi precizezi maniera în care gîndeşti să compui această comedie satirică...

— Fiind o comedie de moravuri, voi căuta să dau un ton realist povestirii pentru ca efectul să fie cel scontat şi anume : o lecţie de viaţă pentru cei vizaţi. Mă gîndesc să dau o turnură modernă filmului pe care vreau să-l realizez în culori, printr-un montaj alert şi cu ajutorul unei distribuţii care să-mi asigure o galerie tipologică, un insectar uman, pe care noi să-l repudiem.

— Am ajuns deci la distribuţie şi colaboratori.

— Intrucît n-am fixat distribuţia definitiv îţi voi spune numai interpreţii la care mă gîndesc : Dem Rădulescu, Florian Pittiş, Sebastian Papaiani, Mariella Petrescu, Mariana Mihuţ, Violeta Andrei, Stela Popescu, Ileana Stana Ionescu, Draga Olteanu. Sînt consecvent şi în ceea ce priveşte formarea echipei de colaboratori, astfel că voi lucra împreună cu George Cornea — imaginea, Virgil Moise — decorurile, Dimitrie Ivancenco — costume, Margareta Anescu — montaj, Lucian Mardare — secund. Muzica o va semna Temistocle Popa.

Florica ICHIM

PREZENŢE ROMÂNEŞTI PESTE HOTARE

LA CE OBLIGĂ SUCCESELE RECENTE ALE CORULUI „MADRIGAL"

de George SBÂRCEA

Zagreb, Bergen, Copenhaga, Düsseldorf, Ossiach sînt oraşele din cinci ţări de pe continent care au găzduit, în concertele sau festivalurile lor internaţionale, Corul „Madrigal" al Conservatorului bucureştean. Noţiunea de „succes" este, de astă dată, prea elastică şi prea ambiguă spre a putea reflecta integral impresiile deşteptate în ascultători şi ecourile iscate de el în presa străină. Cronicarii au folosit şi cu acest prilej, ca în atîtea alte ocazii de pînă acum ale turneelor madrigaliştilor români, nu termeni superlativi doar, ci termeni în general neobişnuiţi în limbajul criticii de artă contemporane.

S-a vorbit, bunăoară, în ziarele daneze despre pianissimile ansamblului dirijat de profesorul Marin Constantin ca despre „evocarea unor zboruri pierdute de cocori" („Arhus", Copenhaga), în cele norvegiene despre „cereştile limpezimi" şi „fascinaţia alinătoare" în legătură cu luminoasa şi larga sonoritate a corului („Norge", Oslo), pentru ca, la Düsseldorf, presa vest-germană să afirme că „jocul subtil al timbrelor vocale la cîntăreţii români nu e întrecut decît de armonia pură a sferelor" („M. Z.", Düsseldorf).

Despre „fascinaţia unică", „miracolul uimitor de pătrundere lirică", „perfecţiunea de sunet, nuanţă şi stil", „fineţea şi spiritul" corului „Madrigal", s-au scris, într-un interval de numai două luni (iunie şi iulie), mai multe laude, într-o unanimitate deplină, decît se scriu îndeobşte despre un artist mare de-a lungul unei întregi cariere glorioase. Recitind cronicile străine, la lumina sentimentului că arta noastră interpretativă a atins un nivel care o impune pe plan universal atenţiei şi stimei tuturor, printre cele mai bune şi mai diverse în lume, avem conştiinţa fermă a calităţii ce trebuie avută în vedere de către toţi artiştii, de către toate formaţiile vocale sau instrumentale româneşti capabile să intre în competiţia universală a muzicii.

Valorile pe care se întemeiază arta noastră interpretativă, în toate genurile — de la folclor la simfonic şi de la muzica uşoară la operă — sînt talentul şi munca stăruitoare, în acelaşi timp ţara şi poporul său, ceratoare de bogate valori estetice pe plan naţional şi universal.

Madrigaliştii români în faţa publicului danez

APLAUZE PENTRU ROMÂNIA LA RIO DE JANEIRO!

La numai 30 de ani, baritonul Lucian Marinescu, solist al „Operei Române" din Bucureşti (absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu", promoţia 1965, clasa prof. Octav Enigărescu) valorifică încă o dată virtuţile şcolii româneşti de canto, obţinînd într-un singur an (1969) 4 distincţii internaţionale prestigioase : Primul Mare Premiu la Toulouse, Marele premiu, la Roubaix, premiul IV, la Vervivers şi III la Barcelona.

— După aceste succese competiţionale au urmat, bineînţeles turneele ?

— Da, în 1970 am cîntat la Nisa, „Traviata", alături de soprana Maria Chiara de la Scala, iar în noiembrie acelaşi an, sub bagheta dirijorului Michel Plasson am debutat la Toulouse în rolul Herod din „Herodiada" de Massenet.

— La ce concursuri ai mai participat anul acesta ?

— În mai 1971 am obţinut Medalia de Argint la Paris, iar în iunie, la Rio de Janeiro am cîştigat premiul III, şi un angajament pentru stagiunea 1972—73 oferit de directorul operei din Lisabona. Tot în luna mai, am cîntat într-un spectacol cu „Traviata" la Saarbrücken în R.F.G. împreună cu Eugenia Moldoveanu.

— Îmi dai voie să relev marele succes de presă şi de public pe care l-ai avut la Rio de Janeiro, mai ales că acesta e încă necunoscut cititorilor noştri. Ziarul „O Globo", intitulîndu-şi articolul „Baritonul român stabileşte un nivel înalt la semifinale" scrie : „Lucian Marinescu (român, 30 de ani), în sfîrşit un mare artist fără nici cea mai neinsemnată problemă tehnică. El cîntă cu afecţiune, muzicalitate, e sigur şi liniştit, capabil să redea demnitatea beethoveniană ca şi romantismul lui Ceaikovski (publicul a izbucnit în aplauze înainte de terminarea la pian a piesei). Cameristic în lucrări de Poulenc şi Auric, operistic (dar în cel mai bun sens al expresiei) în aria de Massenet, a fost cîntăreţul cel mai complet ascultat pînă acum în concurs, recuperînd nivelul lui Spiess, Sukupova şi a altor doi cîntăreţi ruşi de certă valoare din concursurile anterioare". În plus, înainte de publicarea rezultatelor oficiale ale juriului, ziarul „Diario di noticias" şi-a intitulat semnificativ articolul : „Baritonul Lucian Marinescu, un mare favorit al finalei".

Care sînt următoarele evoluţii peste hotare ?

— Turneul din noiembrie anul acesta cu „Herodiada" la Toulon, debutul din „Evghenii Oneghin" la Nancy, ca şi spectacolul cu „Bărbierul din Sevilla" (tot debut) şi „Traviata" pe care le voi susţine în U.R.S.S. în luna decembrie îmi vor da, sper, suficiente satisfacţii şi, bineînţeles, destule emoţii !

— Ce alt concurs te preocupă pentru viitor ?

— Doresc să particip în 1973 la concursul din Canada, unde România prin Marina Krilovici a cîştigat Marele trofeu. Programul acestei competiţii internaţionale este extrem de vast, între altele trebuie să prepar pentru cicluri de lieduri, arii etc. şi numai pregătirea în sine pentru concurs obligă implicit orice cîntăreţ să atingă un nivel profesional hotărîtor pentru întreaga sa carieră.

Cornel RUSU

CADRAN

GHIDUL OPEREI...

Dintr-o convorbire cu compozitorul Aurel Popa, redactor şef al Editurii muzicale, am aflat că este sub tipar un nou ghid al spectatorului de operă. Ghidul se va opri asupra a 150 de titluri de operă, prezentîndu-le sub multiple aspecte : arătînd împrejurările în care au fost scrise, indicînd traiectoria prezentării lor pe scenele lumii şi în ţara noastră, făcînd consideraţii de ordin artistic. Ghidul va uşura iniţierea în acest domeniu, propunîndu-şi să sporească numărul spectatorilor de operă.

...ŞI AL ROMANŢEI

Peste puţin timp îşi va face apariţia şi un ghid al romanţei. Răspunzînd solicitărilor publicului, editura sus-menţionată şi-a propus să adune 150 din cele mai cunoscute romanţe. Muzica şi textele lor vor oferi iubitorilor de romanţe (nu puţini la număr !) posibilitatea să le cunoască mai bine şi, bineînţeles, să le cînte în cunoştinţă de cauză...

FESTIVAL „POVESTEA VORBEI"

Un festival al umorului popular este organizat de Comitetul judeţean pentru Cultură şi Artă, Casa creaţiei populare a judeţului Dîmboviţa şi revista „Albina". Festivalul va avea loc între 24—26 septembrie, fiind deschis concurenţilor din întreaga ţară. Scopul : satirizarea, prin intermediul umorului a unor fenomene negative din viaţa socială, acestor tare fiindu-le opuse, tot prin aceleaşi mijloace, înaltele trăsături de caracter ale poporului nostru.

Festivalul se va desfăşura pe etape, fazele de preselecţie desfăşurîndu-se în cîteva localităţi din judeţul Dîmboviţa. Participanţii : interpreţi ai povestirii populare sau ai unor întîmplări semnificative din viaţa satului, de snoave, cîntece satirice, colective săteşti de brigăzi artistice de agitaţie cu fragmente satirice de inspiraţie folclorică. Participă, de asemenea, creatori populari (olari, ţesători de broderii, dăltuitori în lemn etc.) pictori a căror producţie artistică, de factură satirico-umoristică, se încadrează în obiectivele concursului. Premii ? Enumerăm cîteva din ele : „Pepelea", „Strîmbă Lemne", „Ochilă" şi altele.

„BĂLCESCU", PE DISC

O recentă apariţie a teatrului pe disc : „Bălcescu" de Camil Petrescu, în adaptarea lui Al. Toscani. Bucurîndu-se de o distribuţie remarcabilă, drama reliefează numeroase figuri de patrioţi care au participat la desfăşurarea revoluţiei de la 1848. Acest disc urmează altuia, tot cu subiect istoric : „Constantin Brîncoveanu" de N. Iorga.

Filmul istoric „KOPERNIK"

În a doua jumătate a lunii aprilie a.c. regizorii polonezi Ewa şi Czeslaw Petelski au început turnarea dramei istorice „Kopernik" după un scenariu de Jerzy Broskiewicz şi Zdzislaw Skowronski. Lucrările de documentare, în ţară şi peste hotare, au durat peste un an. Filmul este realizat în legătură cu aniversarea festivă a 500 de ani de la naşterea marelui astronom, aniversare ce va fi sărbătorită în anul 1973.

Filmul va fi realizat în coproducţie cu R.D.G., cu colaborarea cinematografiei iugoslave şi a studioului sovietic „Lenfilm".

„DEMONUL IMPERIULUI"

STUDIOUL de televiziune din R.P. Bulgaria a realizat filmul în 12 serii „Demonul imperiului", destinat micului ecran. Pelicula reînvie chipul marelui fiu al poporului bulgar, Vasil Levski, luptător pentru libertatea poporului său. Luptător neînfricat împotriva asupritorilor, spaima oficialităţilor vremii, el a inspirat o serie de legende care au stat la baza noului film de aventuri. Scenariul este semnat de Stepan Dicev, iar regia de V. Ţankov.

NOUTĂŢI DE LA MUZEUL DE ISTORIE A MUNICIPIULUI BUCUREŞTI

Dorind să aducem la cunoştinţă cititorilor preocupările actuale ale colectivului de la Muzeul de istorie a municipiului Bucureşti, redactorul nostru Simion Săveanu *s-a adresat directorului muzeului,* PETRE DACHE *care i-a declarat următoarele :*

Ţinînd în vedere că în a doua jumătate a lunii noiembrie vom sărbători 50 de ani de la înfiinţare — multe dintre acţiunile actuale sînt legate de pregătirea acestui eveniment. Relev, în acest sens, volumul omagial care este gata spre a fi trimis la tipar, din sumarul căruia menţionez rezultatele cercetărilor arheologice efectuate în ultimii ani şi anume evoluţia perimetrului Curţii Vechi, aşezarea getică şi feudală timpurie de la Bragadiru precum şi cercetările din cartierul Vitan şi de la Cernica. De asemenea, remarc studiile „A fost monetărie la Bucureşti în evul mediu ?" „Locul şi rolul oraşului Bucureşti în contextul producţiei meşteşugăreşti din Ţara Românească în evul mediu", „Contribuţii la studiul stemei municipiului Bucureşti în secolele XIX—XX" şi „Manifestaţia democratică antifascistă din Capitală de la 12 decembrie 1937". Problema nomenclaturii străzilor din Bucureşti şi despre începuturile industriei bucureştene în jurul barierei „Podului de pămînt", sînt două comunicări importante. Lucrările despre morile cu cai care au existat în Bucureştii secolului al XIX-lea, despre modul cum a devenit oraşul nostru capitala României, precum şi consemnarea unor acţiuni ale muncitorilor din întreprinderile bucureştene în perioada dictaturii militaro-fasciste şi diverse însemnări memorialistice cu privire la trecutul oraşului şi la activitatea muzeului completează volumul omagial.

Semicentenarul se va oglindi şi prin expoziţia „Muzeul la a 50-a aniversare" iar în incinta unei case de cultură vom organiza o altă expoziţie cu titlul „Bucureşti 1971". Tot cu acest prilej se va bate o medalie şi o insignă urmînd ca să organizăm o sesiune ştiinţifică de comunicări care va dezbate tema „Rolul Bucureştilor în istoria naţională".

Preocupări recente sînt legate de lucrările de cercetare şi studii, inclusiv săpăturile arheologice din zona Curtea Veche, zonă care este, după cum se ştie, supusă unui amplu program de restaurare şi restructurare. O atenţie specială se acordă valorificării vestigiilor palatului voievodal, vestigii care vor fi incluse în circuitul unui muzeu ce va fi inaugurat pînă la sfîrşitul acestui an. Este vorba despre „Muzeul Curtea Veche". Clădirile care mai păstrează urme ale străvechiului palat domnesc, cele de la numerele 27—31 din str. 30 Decembrie vor fi amenajate în asemenea mod încît vizitatorii să poată să-şi dea seama de încăperile palatului. În viitor aici se va pune în valoare un muzeu în aer liber combinat cu o expoziţie de interior, ghizi specializaţi făcînd publicului un scurt istoric al acestei zone deosebit de valoroase pentru oraşul nostru.

Continua îmbunătăţire a conţinutului expoziţiilor permanente din muzeu ne preocupă în mod special dorind ca acestea să aducă o contribuţie mai mare la educaţia patriotică, la cunoaşterea trecutului de luptă al maselor populare.

Aş vrea să amintesc că în această vară pe şantierul arheologic de la Curtea Veche au făcut practică 7 studenţi de la Facultatea de istorie din Bucureşti, la această muncă fiind antrenaţi şi 8 elevi de la liceul Aurel Vlaicu, elevi pasionaţi pentru dezvăluirea tainelor istoriei noastre. Muzeul şi-a propus să efectueze cercetări şi în alte colţuri ale oraşului şi anume la Dudeşti, Buciumeni şi Străuleşti.

Nu pierdem din vedere şi continua îmbogăţire a patrimoniului muzeal. Dintre ultimele achiziţii ţin să relev o scrisoare din anul 1877 privitoare la Războiul pentru Independenţă, două importante documente din anul 1887 referitoare la reorganizarea serviciului pompierilor în oraşul nostru, două cazane mari de alamă din secolul XVIII avînd o bogată ornamentaţie cu motive animaliere şi florale precum şi unele inscripţii care urmează a fi identificate. De asemenea, două şaluri persane şi şapte perne fantezi, brodate, de la sfîrşitul aceluiaşi secol şi provenind de la un descendent al familiei Mavrocordat. În fine, în momentul actual lucrăm la organizarea unei expoziţii de documente şi artă orientală, piese donate muzeului de Vasile Beza. Expoziţia, care se va deschide în str. Berzei nr. 17 va cuprinde valoroase documente şi manuscrise provenind de la mari personalităţi ale ştiinţei şi culturii româneşti şi universale precum şi o bogată colecţie de artă alături de numeroase obiecte orientale de podoabă.

Muzeul se află pe B-dul 1848 nr. 2. Mijloace de transport : autobuze : 31, 32, 34, 35 ; troleibuze : 82, 83, 84, 87, 88, 90, 92 şi 94. ORELE DE VIZITARE : în fiecare zi de la 10 la 19, luni închis.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 8 AUGUST

PROGRAMUL I. 8,30 Sport şi sănătate. 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viaţa satului. 11,15 Pe culmile Simfoniei a IX-a de Beethoven. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Selecţiuni din opereta „Liliacul" de J. Strauss. 13,00 Emisiune în limba maghiară. 14,30. Sport : Concurs internaţional de gimnastică artistică. Înregistrare de la Sofia ; Box : Polonia—S.U.A. Aspecte înregistrate de la Varşovia. 17,00 Magazin. 18,10 Planeta giganţilor. 19,00 Pe drumul de costişe... 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Destinul Oltului. 20,20 Desene animate. 20,30 Bună seara, melodii... 22,30 Telejurnal. 22,40 Telesport. PROGRAMUL II. 20,00 Plum-Plum. 20,30 De ce nu se citesc aceste cărţi ? 20,40 Buletin de ştiri. 20,50 Orchestra simfonică a Radioteleviziunii. 21,35 Desene animate. 21,45 Intermezzo muzical. 21,55 Săptămîna culturală bucureşteană. 22,10 Planeta giganţilor (IV).

LUNI 9 AUGUST

18,00 Melodii populare. 18,15 Scena. 18,45 Marea întrecere la zi. Rezultate remarcabile în cinstea zilei de 23 August ● Adunarea generală a salariaţilor şi simţul de răspundere în soluţionarea cerinţelor majore ale producţiei. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnalul. 20,10 Proporţii şi calitate în structura forţelor de producţie. 20,30 Emisiune de versuri şi cîntece patriotice. 20,50 „Roşu şi negru" (IV). 21,25 Steaua fără nume — muzică uşoară. 22,30 Magdeburg — centru al construcţiei de maşini. 22,45 Telejurnal.

MARŢI 10 AUGUST

PROGRAMUL I. 18,00 Viaţa literară. 18,15 Toate pînzele sus. 18,45 Muzică populară. 19,00 Breviar juridic. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,15 „Iaşii în carnaval" de V. Alecsandri. 20,55 Aspecte de la concursul şi festivalul de muzică uşoară „Lotca de aur" — Brăila 1971. 21,45 Oameni şi fapte. 22,20 Telejurnal. 22,35 Campionatele europene de atletism. PROGRAMUL II. 20,10 Concertul naistului Gheorghe Zamfir. 20,30 Desene animate. 20,40 Universitaria : Vacanţa — sesiune a muncii. 20,55 Blocnotes 21,10 Buletin de ştiri. 21,15 Cărţi şi idei. 21,45 Serialul „Atragem focul asupra noastră" (IV). 22,55 Festivalul muzical de la Newport.

MIERCURI 11 AUGUST

17,55 Campionatele europene de atletism. 800 m bărbaţi — semifinale ; 800 m femei — semifinale ; lungime bărbaţi — finală ; 100 m femei — finală ; 100 m bărbaţi — finală. 19,00 Moment folcloric. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 „Focuri nestinse". 20,30 Filmul „Valsul nemuritor". 22,10 Teleglob : Africa Centrală. 22,30 Divertisment satiric-muzical. 22,50 Telejurnal.

JOI 12 AUGUST

PROGRAMUL I. 16,55 Campionatele europene de atletism. 400 m bărbaţi — semifinale ; disc femei — finală ; 400 m femei — finală. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Timp şi anotimp în agricultură. 19,10 „Alimentaţia în primul an de viaţă". 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 Jocuri populare tradiţionale. 20,25 Antologia umorului. Filmul „Zile de fior şi ris". 21,00 Întrepreta săptămînii : Gigi Marga. 21,15 Cadran internaţional. 22,00 Telejurnal. 22,15 Campionatele europene de atletism. Înălţime femei — finală ; 800 m bărbaţi — finală ; 800 m femei — finală ; 400 m garduri. PROGRAMUL II. 20,10 punct-contrapunct. 21,10 Buletin de ştiri. 21,15 Biblioteca pentru toţi. 21,35 Filmul „Voci în insulă".

VINERI 13 AUGUST

16,55 Campionatele europene de atletism. Suliţă femei — finală ; 200 m femei — finală ; 200 m bărbaţi — finală ; 100 m garduri — finală. 18,05 Căminul. 18,50 Lumea copiilor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Cronica politică internă. 20,15 Cîntece patriotice. 20,25 Noi domenii de cercetare ştiinţifică. 20,45 Giurgiu ieri şi azi. 21,05 Filmul „Secretul cifrului". 22,25 Gala artiştilor francezi la circul Bouglione, cu Juliette Greco, Jean Pierre Cassel, Catherine Deneuve, Jaques Duby şi alţii. 22,55 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 14 AUGUST

16,15 Emisiune în limba germană. 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! 18,30 Campionatele europene de atletism : 110 m garduri — semifinale ; ciocan — finală ; sosire 50 km marş ; înălţime bărbaţi — finală ; lungime femei — finală ; 5000 m — finală. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Săptămîna internaţională. 20,15 Tele-enciclopedia. 21,15 Filmul serial : „Urmărirea" episodul IV. 22,00 Emisiune muzical-distractivă. 23,15 Telejurnal.

La Palatul culturii din oraşul sovietic Oha (Sahalin) a avut loc de curînd premiera baletului „Fîntîna din Baccisarai" după poemul lui Alexandr Puşkin. Artiştii interpreţi făcînd parte din colectivul Teatrului popular orăşenesc de balet sînt cu toţii oameni din producţie, artişti amatori — geologi, sondori, montatori, elevi. În clişeu : Scenă din balet.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

TEHNICĂ

„CLIMĂ" DUPĂ DORINȚĂ

Două noi invenții conferă unei prime invenții românești, distinsă cu medalia de argint la Salonul internațional de la Nürnberg din 1969, dimensiuni de universalitate. În acest „produs" al inteligenței creatoare se poate vorbi de marea eficiență tehnică și economică pe care o aduce, dar poate, în primul rînd, va trebui să descifrăm ceea ce numim: înaltă conștiință socialistă.

La Saloanele internaționale de invenții, în expozițiile de prezentare a noutăților tehnice, invențiile românești, produsele noastre, au atras atenția și superlativele specialiștilor, prin ingeniozitatea soluțiilor date, prin marea noutate tehnică pe care o aduceau, eficiența economică și rigoarea execuției. Cele mai exigente comisii de judecată au fost obligate să atribuie României, dintre miile de „idei" venite din diferite colțuri ale lumii — medaliile de aur, de argint, de vermeil. Cei mai „obiectivi", mai severi vizitatori ai standurilor românești la expozițiile de peste hotare au făcut aprecieri elogioase. Primită cu maximă surpriză sau cu bucurie nedisimulată, rodul inteligenței românești s-a impus.

În 1969, la Salonul de invenții de la Nürnberg, între cele patru produse românești, toate premiate, a fost și cea intitulată **„Grindă-canal prefabricată". Distinsă cu medalia de argint. Autori: ing. Dan Mărăcine și proiectant Amza Octavian.** În pagina noastră de știință — nr. 701 al revistei Magazin — s-a vorbit despre ea. De obicei, noutatea se integrează în „cotidian". Ceea ce a fost la un moment dat „soluție revoluționară" a devenit „bineînțeles", „comun", „uzual", făcîndu-te să uiți — în ritmul alert al epocii noastre — că a putut fi „altfel" înainte. De altfel au și fost realizate cu această soluție 14 unități textile. De ce numai „textile"? E o întrebare la care n-am găsit încă răspuns, dar nu despre aceasta intenționăm să ne ocupăm acum. Așadar, s-au realizat pînă acum 350 000 mp de hale în țară. Dar ideile bune-generează la rîndu-le idei bune, stimulează, inspiră, devin fermentul unui climat propice inteligenței creatoare. Două invenții s-au adăugat recent primei. Două invenții care extind și subliniază importanța unei realizări românești. Noi aplicații cu mare eficiență tehnică și economică. Doi ingineri constructori: **ing. Octavian Birsan și ing. Rudolf Molnar** au lucrat împreună cu **ing. Dan Mărăcine** și colaboratorul său, **proiectantul Amza Octavian.**

Să reluăm însă firul de la început pentru a înțelege ce s-a întîmplat.

Îl întreb pe ing. Dan Mărăcine: „Cum s-a născut de fapt **prima ideie?** Mă privește surprins. „Cum, cum s-a născut? Era nevoie. Era nevoie de o bună climatizare în halele industriale!".

Ca să înțeleg, îmi explică „cum era". Îmi explică cu creionul în mînă. Desenează profilul vechilor hale. „Erau așa... Știți ce este un șed, nu? Prin urmare... Acoperișul suie și coboară într-un fel de zig-zag... Lumina venea pe aici... Geamurile așezate sus, oblic, mici. Se acopereau de praf. La început, se punea problema dacă oamenii nu vor avea de suferit în halele blindate. Acum toți vor să lucreze doar aici... E firesc. Lumina e uniformă... Bun... Pentru instalațiile de încălzire și ventilație era prevăzută o tubulatură separată... Așa... Desenează. Vă dați seama că se pierdea aer și lumina sau căldura era neuniform distribuită. Aici bătea mai mult... aici... aproape nu mai ajungea... Mă preocupa ideea cum să obțin o temperatură uniformă. O umiditate uniformă. **Este o condiție importantă pentru o serie de procese tehnologice.** Ca să se poată desfășura în condiții optime. Am încercat să îmbin tuburile... Dar vedeți ce se întîmpla. Și desenează iar.

Întreaga istorie a gîndurilor care l-au frămîntat timp de doi ani, zi și noapte, pare să se repovestească acum, aici, în jurul schițelor pe care mi le face. Încet, apoi s-a conturat ideea. Cînd a realizat-o părea „oul lui Columb". Ventilația integrată în structura grinzii. Aerul „curge" ca într-un canal prin grinda de beton care susține, traversează hala. Prin fante dreptunghiulare iese aerul condiționat în hală realizînd climatul uniform, necesar. Și aceasta nu cu o grindă canal monolit ci prefabricată din beton precomprimat.

Reluînd fundamental problema în ceea ce privește domeniul de utilizare, modul de alcătuire și structura de rezistență, ing. Octavian Birsan și ing. Rudolf Molnar își pun noi întrebări. „Nu cumva s-ar putea obține mai mult? Pe această magistrală prinsă în grinda de beton nu s-ar putea amplasa ventilatoare? Dacă s-ar monta în talpa inferioară aparate individuale de climă sau ventilație? Dacă s-ar deschide în talpa superioară unele goluri pentru alimentarea sau refularea aerului „din" și „în" alte artere secundare cu măsuri corespunzătoare, timpane etc. Întrebările trebuie însă să se întîlnească cu soluții tehnice concrete.

„Așa ne-am luat al doilea serviciu" glumește ing. Rudolf Molnar. De la ora 17, cînd ne încheiem lucrul, începeam altul pînă noaptea tîrziu. Ne întîlneam toți trei, seară de seară, noapte de noapte, săptămîni și luni...

Cei trei ingineri discută, schimbă idei. Propun soluții. Fac calcule. Scheme. Nimeni dintre ei n-ar mai putea spune astăzi cîte ore de nesomn, cîte file de calcul au consumat pentru a ajunge în cele din urmă la rezultatul care să-i mulțumească din toate punctele de vedere. La Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci cineva avea să înregistreze cu simplitate două numere noi: 60 266 și 60 267 la 14 decembrie 1970. Două invenții complementare de perfecționare a invenției principale, avînd același titular: Institutul de proiectări pentru industria ușoară (I.P.I.U.). Iar într-un referat de specialitate o frază... între altele: „tipurile de elemente prefabricate și tipurile de grindă-canal care au caracteristicile... etc., etc. au un caracter original și nu sînt cunoscute din literatură nici un fel de alte realizări similare". Da, la aceste soluții — cît de simple ne apar după ce au fost rezolvate! — nu se gîndise pînă acum nimeni în lume!

Două invenții complementare care conferă invenției dimensiuni de universalitate. Cu prima ideie se realiza un climat uniform pentru anumite hale industriale. Acum, prin perfecționările aduse — idei esențiale puse în lucru — se pot construi hale industriale pentru cele mai diferite procese tehnologice, căci curgerea aerului climatizat se modifică în curgerea dirijată sau forțată, astfel încît se creează parametrii climatici diferențiați. Se pot realiza deci, nu numai volume diferite de hale, modificîndu-se debitele. Construcția se adaptează celor mai capricioase pretenții ale utilizatorului, din cele mai diferite domenii. Industrie, desigur, dar și garaje cu parking, depozite de materiale ce pretind un anumit climat: lumină, căldură, umiditate..., săli de gimnastică, complexe turistice. Orice construcție social-culturală poate beneficia de această soluție. Iar consecințele economice sînt extrem de favorabile. Să mai adăugăm că aceste invenții au primit cele mai frumoase aprecieri la două mari expoziții de prezentare din acest an, de peste hotare.

Lucrurile par încheiate aici. Autorii, am spune, pot să se odihnească, „Și acum ce faceți?" întreb. Și întrebarea surprinde din nou. „Dar este imens de lucru". Cele două invenții au deschis asemenea perspective încît se cere iar „coloana nesfîrșită" a calculelor, a proiectelor în care ideile caută să se „muleze" celor mai variate cerințe.

E o muncă ce nu cunoaște odihnă, dar, văzîndu-i împreună pe autori, înțeleg că descoperă în fiecare clipă, fără să-și dea seama, aș spune, le este structural, firesc — bucuria creației, bucuria și forța ideii noi care prinde viață, se materializează... Crește. Este ceea ce numim într-o terminologie generală: aportul eficient, cu pasiune, cu o înaltă conștiință socialistă la făurirea, la dezvoltarea multilaterală a patriei noastre.

Catinca MUSCAN

S-ar putea crede, o floare. În imagine însă, privită la microscopul polarizant se poate vedea creșterea unei substanțe. Descoperite în urmă cu aproape un secol cristalele lichide sau cum li se mai spune, „cameleoni", pasionează știința. Ele își fac o intrare revoluționară în toate domeniile cercetării și tehnicii. Controlează temperatura bolnavilor, măsoară oboseala metalelor, testează circuitele electronice, interesează specialiștii laserului și televiziunii.

ÎNTR-UN ORAȘ DE ACUM 4000 DE ANI

O descoperire deosebit de importantă a fost făcută cu ocazia unor săpături de lîngă anticul Altyn-tepe, în Turcmenia de sud: resturile unei construcții monumentale datînd de la începutul mileniului doi î.e.n. S-au găsit figurine de argilă reprezentînd divinități feminine, acoperite cu semne. Este o civilizație urbană orientală foarte veche, cea mai veche de acest gen din U.R.S.S. În imagine: o parte din obiectele descoperite.

BIOLOGIE

SIMȚUL BIOLOGIC AL TIMPULUI

Miraculosul simț biologic al timpului — un fenomen comun întregii lumi vii, expresie a adaptării la condițiile cosmice! Fiecare dintre noi poate fi identificat prin propria noastră „simfonie" a ritmurilor. Cum?

„Dacă vă hotărîți să vă treziți la o oră anumită, scrie prof. Meerloo din Amsterdam, aveți toate șansele să reușiți. Totul se petrece ca și cum ceasul lumii ar bate în organismul uman. La păsări și la albine se cunosc situații legate de un timp precis, fără ajutorul ceasornicului. O mică pasăre se reîntoarce la Ohio în fiecare primăvară exact la 15 martie, iar o floare, Victoria regia, își deschide petalele numai cînd „bate" miezul nopții".

Acesta este miraculosul simț biologic al timpului, un fenomen comun întregii lumi vii. El nu este nimic altceva decît o expresie a adaptării la condițiile cosmice. Și omul s-a adaptat acelorași circumstanțe. Pe măsură ce înțelegem mai bine complexitatea organismului uman și individualitatea, ne dăm seama cît de profund ancorați sîntem în istoria micii noastre planete și cît de mult depindem de tot ceea ce se întîmplă în spațiul care ne înconjoară. Cîmpul electric cosmic influențează ciclul electric cardiac și activitatea creierului. Așa cum s-a spus cîndva, numeroase ritmuri bat în noi — există un ciclu al temperaturii, al secreției hormonale și chiar al unor tulburări.

Dimineața se schimbă profilul demografic al lumii noastre — atunci sînt cele mai multe nașteri și cele mai multe morți. Se cunosc și numeroase desincronizări între timpul intern și cel extern. Cei care au plecat de pe un continent pe altul au trăit cel puțin o zi tulburările legate de decalajul fuselor orare.

Aceste fapte sînt mai mult sau mai puțin bine cunoscute. Iată însă că bioritmurile joacă un rol mereu mai mare în medicină și biologie. Ritmurile metabolice circadiene influențează eficiența tratamentelor medicale și, surprinzător poate, eficacitatea pesticidelor. S-a observat și acum pare un fapt bine stabilit că unele insecte sînt deosebit de sensibile la pesticide la ora 16.

Medicina, atentă la cercetările experimentale, începe să se întrebe cînd trebuie administrate medicamentele. Deocamdată este sigur că în unele tulburări neurologice reacția organismului este condiționată de momentul administrării medicamentelor. În unele cazuri, reacția organismului este optimă numai atunci cînd medicamentele sînt administrate noaptea.

Și în aceste cazuri intervine variabilitatea individuală. Fiecare individ are „orele" lui preferate, are, cu alte cuvinte, perioade în care tolerează foarte bine și perioade cînd suportă mai puțin bine același medicament. Nici n-ar putea fi altfel, de vreme ce există un ciclu enzimatic, un ciclu al secreției glandelor suprarenale sau un ciclu al hormonilor sexuali. În același timp s-a constatat un fenomen ciudat și relativ rar. Același Meerloo vorbea despre evenimente emoționale intense care au avut loc cu mulți ani în urmă și care au zguduit organismul: accidente grave, de pildă. La aceeași dată, mulți ani mai tîrziu, apar — fără nicio explicație aparentă — dureri mai mult sau mai puțin puternice. Deseori nimeni nu știe de ce. „Este o certitudine că experimentele evoluției biologice a omului nu se șterg niciodată în întregime. Urmele trecutului rămîn în fiecare dintre noi". Firește după descoperirea cauzei, efectele pot fi eliminate.

Biologia va lua astfel în considerare un nou factor — bioritmul. Dar tehnologia modernă tinde să modifice ceea ce evoluția a realizat în decurs de zeci de milioane de ani. S-ar putea ca impactul tehnologiei să fie atît de puternic încît să ne împiedice să folosim scheme generale. În orice caz, în viitorul apropiat, medicina va considera bolnavul ca o individualitate, în accepțiunea strictă a cuvîntului, cu un anumit profil genetic, care îi permite să reacționeze pozitiv sau negativ la medicamente și cu bioritmuri caracteristice care îi vor permite să ia medicamente numai în anumite momente ale zilei sau nopții.

CE SEMNIFICĂ TATUAJUL

Cel care caută să se singularizeze printr-o pieptănătură extravagantă, printr-o îmbrăcăminte excentrică sau făcîndu-și picturi corporale „demonstrează prin aceasta că nu dispune de nici un alt mijloc să se manifeste în ochii contemporanilor". Este un lucru cert — nu mai constituie nici o descoperire în sociopsihologie — faptul că asemenea practici afectează doar pe acei indivizi cu nivel mintal redus și fie că sînt delincvenți fie pe punctul de a deveni. Și dacă o revistă de mare seriozitate cum este „Revue des Corps de Santé" a publicat studiul asupra tatuajului la tineri între 17 și 20 de ani, semnat de doi medici — Henri Martin de Lassalle și Michel Broussat — înseamnă că problema respectivă nu mai trebuie privită doar de către sociologi ci și de medici. Concluzia celor doi medici în urma tabelelor pe care le-au făcut, este că o astfel de manifestare permite depistarea unei „fisuri" în adaptarea tinerilor observați, și deci necesitatea de a găsi nu numai cauza lor, dar mai ales remediul. Tinerii nu se singularizează în ochii contemporanilor ci mai bine zis exteriorizează o deficiență intelectuală, o subdezvoltare mintală, sau își arată, în pofida lor, complexele de inferioritate. Așadar, s-ar putea spune o „maladie" ce trebuie tratată cu seriozitate.

BALNEOLOGIE

PUNEȚI BAIA ÎNTR-O... VALIZĂ!

Nu mai plecați în călătorie fără să vă luați cu dv. camera de baie. Nu e deloc incomodă, devreme ce intră într-o valiză. Evident este vorba de un mini-cabinet cu acțiune fizioterapeutică. De altfel nici nu este greu să țineți minte, pentru că doar astfel vă puteți menține silueta — sau să căpătați o siluetă ideală și eventual să vă tratați diferite tulburări.

Iată cam ce ar putea spune inginerul leningrădean Alexandr Massarski, constructorul unei mini-sauna, adică a unei băi finlandeze miniaturale și chiar mai bună decît... cea veritabilă. „Se știe că baia finlandeză exercită asupra organismului o influență binefăcătoare, avînd o umiditate de 10—30 la sută la o temperatură a aerului de ...100—130 grade celsius în etuvă. Inconvenientul este: aerul mult prea cald... Camera de căldură portativă pe care am creat-o, a declarat ing. Massarski, nu are aceste defecte. Procentul de umiditate este minim, în timp ce temperatura atinge 130 grade. Dar, indiferent de temperatura aerului din cameră, nu veți simți nici o dificultate, căci capul rămîne în afară și ca atare veți respira aerul ...la temperatura obișnuită. Experimentele au demonstrat că se intensifică procesele metabolismului, ceea ce conduce la o intensă oxidare a grăsimilor, și, în consecință, se micșorează depozitele de grăsimi. Mai mult, mini-sauna s-a dovedit eficientă pentru tratamentul poliartritei, al miositei, al tulburărilor renale ca și în cazul întinderilor de ligamente sau al altor traumatisme. Este ceea ce confirmă recomandările Institutului central de balneologie și fizioterapie și alte instituții medicale din U.R.S.S.".

Cum arată această baie miraculoasă? Iată descrierea pe care o face chiar constructorul ei.

Dimensiunile: 70X50X18 cm. Așadar, o valiză „obișnuită", în care este „instalat un scaun pliant și un cort gonflabil, ai cărui pereți laterali sînt dotați cu un fermoar, care-i asigură însă o etanșeitate destul de bună pentru a reține în interior căldura și vaporii fierbinți. Pe de altă parte, manipularea e foarte simplă. Se pot scoate mîinile pentru a citi ziarul, de pildă, sau o carte, în timpul ...tratamentului. Un ventilator electric cu trei elemente de încălzit, cu o putere de 200 W fiecare (tensiunea de 36 V este inofensivă) este montat la baza cortului. Microclimatul din interior se poate regla extrem de simplu, de la un pupitru de comandă. Una dintre cele mai importante condiții ale minisaunei este să se mențină o căldură uscată, la maximum. Pentru aceasta au fost prevăzute cartușe de absorbție a umidității. Curentul de aer provocat de ventilație contribuie la o mai bună evaporare a umidității de pe suprafața pielii. Ceea ce creează o senzație de confort fiziologic dintre cele mai plăcute. Se pot conecta la această „cameră de baie" un vibro-maseur pentru tratarea întinderilor de ligament sau o lampă cu cuarț pentru cei ce vor să se bronzeze sau să-și trateze diferitele maladii ale pielii...

Inginerul Massarski promite amatorilor de slăbit — o pierdere de 1,5—2 kg într-o jumătate de oră! Și fără nici un fel de tulburări funcționale ale organismului. Un procedeu, afirmă el, care poate fi suportat chiar de către cei ce suferă de afecțiuni cardio-vasculare. (Cu condiția, adăugăm noi, să fie și medicii de acord sau mai exact, doar la recomandarea specialiștilor). Oricum, pentru spotivi mini-sauna este minunată...

DESEN VITEZĂ

În secolul vitezei timpul este „materialul de lucru" cel mai scump, ca atare interesul este de a economisi la maximum timpul. Societatea ALFAC a pus la punct un procedeu nou care permite să fie reproduse în cîteva secunde numai desenele cele mai folosite de către proiectanții unei uzine: „Predesenul". Au fost deci reperate desenele care revin adeseori pe planuri. Perfect executate, cu indicații de scară și cantități, astfel de desene au fost „adunate" de ALFAC, și puse apoi la dispoziția interesaților. Sînt pe același principiu ca Lettra, adică se imprimă prin presiune, frecînd deasupra cu un creion sau o spatulă. Ele au un adeziv care le face rezistente la ștergerea cu gumă sau multiplicare heliografică, arătînd ca un desen clasic executat cu tuș. Pot fi retușate, încadrate într-un desen complicat, combinate, etc. Prețul lor este în medie cu 75% mai mic decît cel executat de un proiectant iar economia de timp este de ordinul a 90%. E o idee care merită atenție.

ÎMPĂRATUL INSULEI E... UN COCOȘ!

Sau mai exact cîțiva cocoși domină o insulă, poate cea mai ciudată de pe Terra. Au aflat de existența ei trei cercetători australieni de la Universitatea provinciei Queensland — Mc Bride, Parer și Foenonder. Se află la o depărtare de 42 de mile în largul provinciei lor. Într-o pădure densă care acoperă cea mai mare parte a acestui teritoriu de 1 500 de metri lungime și 800 lățime, cocoși, găini și, evident, pui trăiesc după legi nescrise dar păzite cu strășnicie. Rar debarcă aci vînători cunoscînd sau lăsîndu-se surprinși de acești inaripați „Robinsoni". Cum au ajuns? De cînd? Se pare că sînt descendenții unor păsări pe care le aveau cu ei japonezii ce locuiseră insula între anii 1880 și 1899. Între 1924 și 1928 mai funcționase aci o fabrică de supă de broască țestoasă. Apoi, oamenii părăsiseră insula iar puii uitați au rămas singurii stăpîni. O echipă de cinci cercetători australieni și-a petrecut recent un an, mai exact 13 luni, notînd observații asupra comportamentului lor, ajungînd la concluzia că aceste păsări atît de „cunoscute" nouă sînt — pe planul comportamentului — necunoscute. Dincolo de organizarea socială, severă, distinctă, au fost notate mijloacele de comunicare și atitudinile, extrem de elocvente, care nu dau loc vreunei confuzii sau vreunei interpretări false.

Un exemplu, între altele. Cînd **cloșca observă un dușman, la o**

Cînd cloșca simte dușmanul la trei metri. O atitudine alertă

Dușmanul s-a apropiat cu încă o jumătate de metru!

anumită atitudine și emite un strigăt de alarmă caracteristic. Își ascunde puii și se depărtează la 30 de m, scoțînd un alt strigăt, diferit. Cocoșii reiau acest strigăt, ținîndu-se la o distanță de aproape 45 de m. Cît timp se aude strigătul de alarmă, puii păstrează o imobilitate totală și o liniște absolută. Există și un semnal sonor, semnificînd „totul este în ordine" semnal emis continuu de mamă și de pui.

Găinile cînd socotesc că puii lor au atins vîrsta cînd pot să-și „cîștige" singuri existența, îi resping. Tinerii își caută atunci „colegii de generație", se grupează și pornesc în căutarea unui nou teritoriu în care vor trăi și-și vor fonda familii. În crescătorii se întîmplă ca „tinerii" să înceapă să alerge în cerc pînă cad de epuizare. Crescătorii consideră aceasta un comportament anormal și vorbesc de „isterie". Or, se dovedește că este un comportament normal, dar care poate deveni nociv, din neînțelegerea unor date naturale. Ambiția cercetătorilor australieni este de a gîndi avicultura în lumina acestei cunoașteri, conciliind astfel imperativele speciei cu necesitățile economice. Se înlătură pierderile, traumatismele psihologice, unele grave, în folosul crescătoriilor industriale.

LIVRAT... DOMICILIUL

Este un test pe care l-a făcut firma americană Sikorsky. El a vrut să demonstreze că în viitor elicopterul poate să transporte nu numai elemente prefabricate pe un șantier aflat la mari distanțe de fabrică, ba chiar întreaga locuință. În uzină se va face totul, și asamblarea părților componente, chiar și instalarea mochetei în locuință, a părților sanitare și, la cerere, a aerului condiționat. Așadar în viitor, oamenii își vor alege casa ca la orice magazin și vor lăsa „adresa" unde să le fie livrată. Deocamdată e o idee. Un test. O reclamă pentru amatorii din anul 2 000.

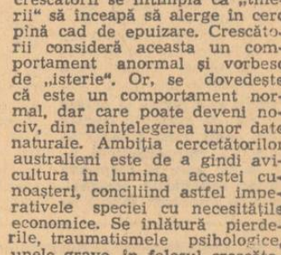

FEMEI... ACVANAUȚI. Două cercetătoare din cadrul programului „Tekite" depun instrumente pe fundul Oceanului

VĂ PLACE MOZART?

O problemă care revine din ce în ce mai des în actualitatea științifică: muzica. O multitudine de experimente pe plante și animale, vizînd perioadele cele mai sensibile ale vieții par de domeniul amuzamentului. Cîmpul de aplicații este însă extrem de vast. Unul — primul ca importanță — între acestea: științele pedagogice. Învățămintele practice care vor fi trase din aceste experiențe — scrie Jacques Marsault în revista Science et Vie — vor fi utile mai ales în educarea copiilor. În ultimii trei, patru ani, cercetările au fost făcute cu asiduitate. S-au folosit, de pildă 85 de șoricei albi aparținînd unei sușe foarte pure din punct de vedere genetic. Au fost împărțiți în cinci grupe. Primul grup ascultă Mozart timp de 12 ore pe zi, de la naștere și pînă în a 52-a zi. Al doilea, primele 27 de zile nu ascultă nimic, apoi, Mozart pînă în ziua 52. Al treilea și al patrulea ascultă nu Mozart ci un compozitor contemporan Schönberg, în același timp ca primele două. Al cincilea grup, este grupul martor. Este crescut în liniște totală. După aceasta, animalele sînt așezate unul cîte unul în camera de experiențe, unde sub planșeu sînt așezate magnetofoane. Camera este împărțită în două părți iar animalul poate, prin simpla apăsare a corpului, să declanșeze unul sau altul dintre magnetofoane. El va putea astfel să-și aleagă muzica preferată. Și poate să aleagă liniștea. Rezultatele? Șoriceii preferă în marea lor majoritate muzica clasică. Chiar și cei care au crescut ascultînd Schönberg. De notat că muzica pe care ei o au de ascultat în camera de experiențe nu este cea cu care s-au „obișnuit" înainte. Cercetătorii sînt interesați să afle „de ce o muzică este preferată alteia", „de ce un animal se obișnuiește (în primul timp al experienței, cînd este condiționat) mai repede, mai ușor cu muzica clasică decît cu cealaltă". Este fără îndoială o problemă de ritm ce intră în discuția științifică.

A.B.C...

...DE IDEI ŞI SFATURI PENTRU BARBAŢI, cărora le dedicăm astăzi un spaţiu rezervat, de obicei, cu precădere femeilor. O facem la sugestia a numeroşi cititori care ne-au sesizat asupra neglijenţei de care ne facem vinovaţi, de a scrie prea rar articole, sfaturi, de a oferi idei practice, destinate în exclusivitate bărbaţilor. Drept care, ne conformăm.

ÎN ROLUL DE TATĂ

O delimitare strictă a atribuţiilor şi răspunderilor care revin unui tată sau unei mame nu se poate face. Răspunderea pentru educaţia copilului începe încă din primul său an de viaţă, iar pregătirea condiţiilor necesare unei bune educaţii trebuie să înceapă o dată cu hotărîrea de a avea un copil, de a-l creşte şi a-l educa.

Este bine ca şi taţii să ştie că de la vîrsta cea mai fragedă copilul înregistrează orice conduită a adultului, că în mintea lui se sedimentează treptat toate evenimentele la care asistă. Astfel, dacă copilul va observa că tatăl său se adresează politicos, respectuos mamei, bunicilor sau celorlalţi fraţi, el va adopta acelaşi tip de conduită. Dacă însă tatăl va manifesta o atitudine grosolană, lipsită de sensibilitate şi respect pentru cei în mijlocul cărora convieţuieşte, atunci, copilul, servindu-se de acest „model", îl va imita de îndată. Aceasta reprezintă de fapt şi una dintre explicaţiile conduitei unor adolescenţi sau chiar adulţi, care promovează o atitudine lipsită de respect, de bună cuviinţă faţă de persoanele din jurul lor.

Pentru a-şi forma şi păstra acest rol, de exemplu pozitiv pentru copil, tatăl trebuie să adopte un comportament atent, să fie gata să răspundă la toate solicitările acestuia. Este bine cunoscut faptul că în perioada preşcolară, vîrstă cuprinsă între 3—7 ani (6 ani), apare un moment în care copilul întreabă în permanenţă, este aşa numita perioadă a lui DE CE ?. Din mărturiile a numeroşi părinţi s-a putut constata că nu întotdeauna aceştia se află în posibilitatea de a răspunde copiilor. Cînd după o zi de lucru părinţii se întorc acasă iar copiii îi asaltează cu întrebări, este indicat să se evite acele situaţii în care copiii sînt trimişi la joacă sau primesc uneori răspunsuri brutale — „lasă-mă în pace", sau „eşti prea mic ca să pricepi" etc. Reacţiile copilului la asemenea atitudini repetate pot îmbrăca formele cele mai diferite. Uneori, el renunţă la răspunsurile tatălui de pildă, socotindu-l neinformat sau răuvoitor cu el, ceea ce contribuie într-o măsură însemnată la diminuarea autorităţii de care tatăl se bucură în faţa copilului, la slăbirea legăturii lor afective şi deci a securităţii emoţionale a copilului. Nici răspunsurile evazive, disimulate sau foarte complicate şi pe care copilul nu le poate înţelege, nu constituie argumente pentru realizarea unei comuniuni emoţionale pozitive între părinţi şi copii, cu efecte favorabile pentru sănătatea fizică şi mintală a acestora.

Experienţa a arătat că dacă tatăl este un om harnic, cinstit, ordonat atît acasă cît şi la locul de muncă, dacă se poartă corect şi are o conduită favorabilă promovării unui climat familial pozitiv, el începe să devină treptat **un etalon de comportare** pentru copil, poziţie pe care o păstrează pînă în momentul şcolarizării sau chiar mai tîrziu, pînă cînd interesele copilului se transferă progresiv către colegii de şcoală şi mai ales către profesori.

Influenţele nefavorabile din familie se pot fixa mai ales în primii ani ai copilăriei prin apariţia unor tulburări nevrotice sau chiar psihotice.

Exercitarea unei autorităţi paterne, ferme, imediate şi măsurate totodată, dar şi exteriorizarea unor sentimente profunde de afecţiune faţă de copil sînt necesare de-a lungul întregii dezvoltări cronologice a copilului.

Carenţa de autoritate, demisia educaţională a tatălui poate adesea conduce, mai ales la copiii mai mari, la apariţia unor atitudini libertine, de sfidare a normelor sociale. **Autoritatea tatălui chiar în condiţiile în care acesta dispune de mai puţin timp petrecut în familie, nu are propriu-zis rolul de a constringe pe copil, ci acela de a-l ajuta să-şi cîştige treptat independenţa.** Tatăl poate înarma copilul cu acele capacităţi necesare unei subordonări active faţă de normele vieţii sociale.

Ambilor părinţi le revine de asemenea, sarcina de a face cunoscută copiilor, încă de la cea mai fragedă vîrstă, problematica muncii productive. Copiii, încă de mici, trebuie educaţi în spiritul dragostei faţă de patrie, al respectului faţă de muncă şi de cei ce produc tot ceea ce ne înconjoară, al grijii faţă de bunurile comune, părinţii fiind în aceste domenii principale ale educaţiei un exemplu molipsitor. Este cu totul insuficientă atitudinea tatălui care se rezumă numai la asigurarea unor condiţii de trai satisfăcătoare. Pe lîngă sarcinile legate de planificarea disponibilităţilor economice ale familiei, în anumite situaţii, **el poate participa activ la acele acţiuni care alcătuiesc programul de îngrijire a copilului, rezervate de tradiţie în exclusivitate mamelor.** Pentru o bună creştere şi dezvoltare a copilului, tatăl se poate ocupa de formarea deprinderilor igienice şi de ordine la copil, de realizarea unei anumite succesiuni a timpului destinat alimentaţiei, odihnei, jocului, activităţilor în genere.

Autoritatea paternă poate impune cu mult succes formarea deprinderilor sanitare, a deprinderilor de autoservire şi de conduită civilizată, mai ales la copiii preşcolari mici şi mijlocii (3—5 ani). Îndrumarea formării acestora necesită atît formularea unor cerinţe accesibile gradului de înţelegere a copilului dar mai ales urmărirea consecventă a realizării lor. Capriciile, dezordinea şi neascultarea sînt de obicei efectul lipsei de perseverenţă şi consecvenţă a părinţilor, uneori al unui exemplu personal nesatisfăcător. Orice cerinţă formulată faţă de copil trebuie de asemenea să se întemeieze pe o bază materială pentru a se putea realiza. Cînd cerem unui copil să-şi ordoneze hainele sau jucăriile să-i asigurăm un loc special pentru aceasta.

Arta de a fi părinte, deşi foarte grea, se învaţă, se dobîndeşte, uneori cu numeroase şi regretabile dificultăţi, printr-o instruire permanentă a părinţilor.

Lucia PIETRARU
psiholog

DIN LEGUMELE VERII

FASOLE GRASĂ CU SMÎNTÎNĂ

1 kg de fasole, 50 g unt, 50 g smîntînă, un gălbenuş

Curăţaţi şi fierbeţi fasolea. Scurgeţi-o. (Nu aruncaţi apa de la fiert. Puteţi prepara din ea o supă de legume). Presăraţi untul tăiat în bucăţele mici şi smîntîna bătută cu gălbenuş. Adăugaţi sau nu, verdeţuri mărunt tăiate. Serviţi imediat.

FASOLE SOIA CU SLĂNINĂ

1 kg de fasole verde, 50 g unt sau 2—3 linguri de ulei, cîteva roşii bine coapte, 250 g slănină sau costiţă afumată.

Se taie slănina în felii, se crestează, se rumenesc pe ambele părţi. Se pune fasolea (curăţată, spălată), se adaugă puţină apă şi se fierbe înăbuşit timp de circa o oră, picurindu-se din timp în timp puţină apă. Cînd e aproape gata, se adaugă roşiile curăţate de coajă şi mărunt tăiate. Se mai dă în cîteva clocote cît să se înmoaie roşiile şi să scadă sosul.

BUDINCĂ CU LEGUME

a) 250 g făină, 1/2 litru lapte, 2 ouă, o lingură de ulei, un praf de sare, ulei pentru prăjit ; b) 1 kg de fasole verde fideluţă, 100 g caşcaval ras, 50 g unt.

Din făină, lapte, ouă, lingura de ulei şi praful de sare, preparaţi clătite obişnuite. Separat, fierbeţi fasolea, după ce aţi curăţat-o şi aţi spălat-o. După ce s-a fiert, ungeţi cu unt o formă care merge la cuptor şi aşezaţi în straturi alternative o clătită, o mînă de fasole, o lingură de caşcaval ras. Terminaţi cu o clătită peste care răspîndiţi unul tăiat în bucăţele. Păstraţi în rezervă o clătită. Daţi forma la cuptor cu foc potrivit şi încălzit din timp. După ce clătita de deasupra s-a rumenit, scoateţi forma. Ca s-o puteţi tăia uşor şi servi frumos, îndepărtaţi ultima clătită care în cuptor se scorojeşte şi înlocuiţi-o cu cea păstrată. Serviţi-o simplă sau cu sos picant de roşii.

VARIANTĂ

Preparaţi 1/2 l de sos alb (unt, făină, lapte). Lăsaţi-l să se răcorească, incorporaţi 3—4 gălbenuşuri, două-trei linguri de caşcaval ras şi albuşurile bătute spumă. Amestecaţi uşor cu 750 g fasole verde fină, fiartă şi bine scursă. Ungeţi o formă cu unt, presăraţi-o cu făină sau pesmet, turnaţi amestecul înăuntru şi coaceţi-l la cuptor cu foc potrivit. Serviţi budinca cu caşcaval ras.

CARTOFI SURPRIZĂ

a) 500 g cartofi, 50 g unt ; b) 2 linguri de făină, un praf de sare, 50 g unt, 1 dl de apă, 2 ouă ; c) pesmet, un ou, sare, ulei pentru prăjit

Faceţi din cartofi un piure. Înlocuiţi laptele cu unt. Săraţi. Pregătiţi un aluat fiert. Puneţi într-un vas, apa, untul şi un praf de sare. Daţi-le într-un clocot. Cînd începe să fiarbă, daţi de o parte şi adăugaţi dintr-odată toată făina. Amestecaţi bine. Repuneţi compoziţia pe foc şi continuaţi să amestecaţi pînă ce aluatul se desprinde de pe pereţi. Daţi din nou de o parte şi incorporaţi, pe rînd, cele două ouă. Amestecaţi pireul de cartofi cu aluatul preparat pînă ce devine omogen. Luaţi din compoziţie cantităţi de mărimea unei nuci, treceţi-le prin ou bătut şi apoi prin pesmet şi prăjiţi-le în ulei încins.

VARIANTĂ

Preparaţi un pireu din 500 g de cartofi. Înlocuiţi laptele cu o linguriţă de unt şi un ou întreg. Săraţi. Piperaţi. Acoperiţi-l cu o hîrtie unsă cu unt şi lăsaţi-l să se răcorească.

Separat, preparaţi un sos alb, bine legat, dintr-o linguriţă de unt, o lingură de făină, un pahar de lapte. După ce s-a răcit, incorporaţi un gălbenuş, o tocătură din 50 g de şuncă şi cîteva ciuperci. Din cartofi formaţi crochete. În interiorul fiecăreia, puneţi o linguriţă de sos. Ambele preparate fiind dense, crochetele nu sînt greu de făcut. Treceţi-le prin făină sau pesmet şi frigeţi-le în ulei încins.

Olimpia ŞTEFĂNESCU

Haina bărbătească sport din stofă în carouri, purtată peste un pantalon uni (într-una din culorile carourilor) cu pulover sau cu cămaşă, oferă o ţinută de fiecare zi agreabilă şi tinerească.

Cosmetica masculină

Cuvîntul „Cosmetică" este asociat aproape totdeauna cu un chip de femeie. De aceea tot ceea ce s-a scris, tot ce se scrie, cu mici excepţii, se adresează femeilor, ele fiind principalele beneficiare ale produselor şi saloanelor de cosmetică.

Dacă analizăm însă mai profund noţiunea de cosmetică ne dăm seama că, exceptînd capitolul referitor la machiaj, toate celelalte îngrijiri sînt indicate şi pentru bărbaţi.

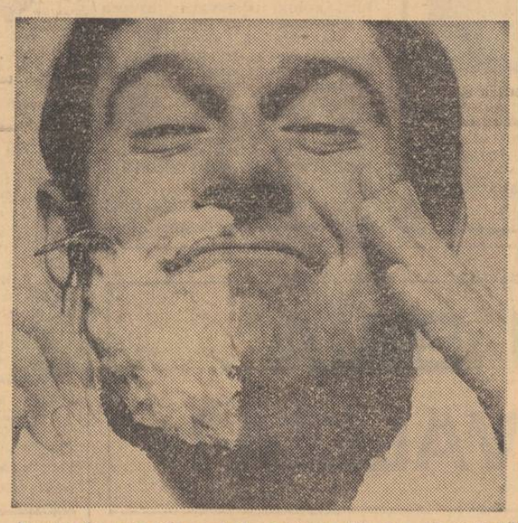

Teama de a se rida există adesea şi la aceştia şi este necontestat că un om îngrijit, curat, cu o piele întinsă, cu părul bogat şi îngrijit, cu mîinile puse la punct emană sănătate, prospeţime, bună dispoziţie.

Sînt desigur şi unele prejudecăţi potrivit cărora asemenea îngrijiri ar dovedi neseriozitate sau frivolitate. Dar, de exemplu, a îngriji faţa înainte de ras şi după ras este o necesitate, pentru că lama sau briciul provoacă mici zgîrieturi imperceptibile poate, cu ochiul liber, dar care se pot infecta, oricînd.

De aceea oricărui bărbat nu trebuie să-i lipsească din trusa sa o loţiune desinfectantă, astringentă, o pudră, cu care să-şi dezinfecteze obrazul după ras.

De îngrijiri au nevoie şi cei cu tenul uscat, deshidratat, mai ales bărbaţii a căror activitate se desfăşoară în aer liber, a căror faţă este zilnic biciuită de vînt, soare, ploaie, intemperii care lasă urme adînci concretizate sub formă de riduri, uscăciune excesivă a pielii, deshidratare şi un aspect de prematură îmbătrînire.

De ce atunci n-am recurge la o cremă protectoare, grasă, nutritivă care preîntîmpină toate aceste neajunsuri ?

Este cunoscut faptul că una din condiţiile menţinerii frăgezimii şi prospeţimii tenului, şi evitarea formării premature a ridurilor este curăţirea regulată a pielii, dimineaţa şi în special seara. De ce am neglija această operaţiune atît de importantă pentru sănătatea pielii ?

Problema cea mai acută însă rămîne cea a părului. Bărbaţii care încep să chelească în pragul maturităţii încearcă uneori stări depresive. Nimic nu ne împiedică să luăm măsurile de rigoare şi să întîrziem măcar acest fenomen, dacă, în unele cazuri, nu-l putem opri.

Eforturile depuse zilnic provoacă o transpiraţie mai mult sau mai puţin abundentă şi pentru dezodorizarea şi micşorarea cantităţii de sudoare nu este suficient un duş sau două pe zi, sînt necesare produse antisudorifice care trebuie să intre în obişnuinţa zilnică a fiecărui bărbat.

Transpiraţia abundentă a picioarelor poate fi rezolvată uşor printr-o igienă riguroasă, prin pudrări zilnice cu acid boric amestecat cu talc în proporţie de 10 la sută, sau, în cazuri mai grave, prin badijonări cu soluţie diluată de formol 10 la sută.

Ludmila COSMOVICI

FUMATUL ŞI ACCIDENTELE DE CIRCULAŢIE

de dr. Mircea Şt. CONSTANTINESCU
Medic primar chirurg, directorul Spitalului de urgenţă al municipiului Bucureşti

Rolul nefast al fumatului asupra organismului ca şi incriminarea sa în apariţia cancerului pulmonar, bolilor cardio-vasculare şi digestive, este bine cunoscut de toată lumea. Iată însă, că observaţiile mai recente incriminează fumatul şi în producerea unor accidente de circulaţie. Studiile de fiziologie şi de farmacodinamie mai recente arată că fumul de tutun poate, în anumite doze şi în funcţie de sensibilitatea individuală, să altereze starea psihomotorie a conducătorului auto şi, în acest fel, să modifice aptitudinile lui de conducere.

Tutunul este considerat ca otravă a sistemului nervos. El este un neutralizant al vitaminei E şi contribuie la distrugerea unor mari cantităţi de vitamine B şi C. Aceste vitamine joacă un rol esenţial în menţinerea tonusului nervos şi muscular, ca şi în prevenirea oboselii, factori esenţiali în menţinerea reflexelor normale de conducere. Pe lîngă aceasta, cantitatea mare de bioxid de carbon pe care o inhalează fumătorii este nocivă direct asupra celulelor nervoase, atît de sensibile la lipsa de oxigen. De aceea un număr mare de fumători suferă în mod curent de dureri de cap, nevralgii, ameţeli, insomnii. În acelaşi fel se explică şi apariţia unor stări de oboseală musculară şi intelectuală, lipsa de concentrare şi starea de nervozitate ce apar după un consum excesiv de ţigări. Mai semnalăm şi posibilitatea alterării acuităţii vizuale şi auditive, caracterizate mai ales prin dificultăţi în distingerea culorilor şi diminuarea percepţiei vizuale. Acţiunea negativă a nicotinei asupra tonusului vascular determină tulburări în circulaţia sîngelui ca şi în funcţia miocardului.

Fenomenele sînt direct dependente de cantitatea de tutun consumată, de gradul de obişnuinţă precum şi de sensibilitatea personală. Starea incipientă de nervozitate pe care o dă fumatul este de obicei confundată cu rolul stimulativ. Dar după o scurtă perioadă de excitaţie a sistemului nervos urmează spre sfîrşitul ţigării, în funcţie de tăria ei, o perioadă de efect deprimant al sistemului nervos vegetativ şi vascular. Pentru a ieşi din această stare, majoritatea fumătorilor mai aprind o nouă ţigară care să le dea o altă scurtă perioadă de excitare. Dar în acest mod, prin acumularea de toxic, poate apare o stare de somnolenţă şi obosealã accentuată în care atenţia este alterată. Este faza de depresiune nervoasă şi circulatorie, ce caracterizează intoxicaţia tabacică. Este bine să se cunoască şi un alt aspect. În mediul închis din maşina în care se fumează, dacă nu se realizează o bună aerisire, efectele nocive ale tutunului pot să fie resimţite şi de cei care nu fumează, prin inhalarea fumului provenit de la fumători.

Pentru cei care sînt începători subliniem posibilitatea idiosincraziei sau a sensibilităţii individuale la tutun. Aceasta este responsabilă de apariţia unor tulburări cum sînt palpitaţiile, ameţelile, roseaţa feţii, apariţia unei stări de neliniştе, precum şi a unor pete roşii, mai ales în jurul gîtului şi pe faţă.

S-au descris destul de frecvent accidentele cauzate de neatenţia sau stînjenirea conducătorilor auto din cauza fumatului. Gesturi ca : scoaterea ţigării, aprinderea sa, scuturarea scrumului, pot fi momente de distragere a atenţiei de la drum. În condiţiile unor viteze mari de 100 km/oră aceste momente se traduc în zeci de metri de mers. Spre exemplu într-o singură secundă, un autovehicul care se deplasează cu 120 km/oră parcurge 33 m. Şi pentru producerea unui accident o fracţiune de secundă poate să facă de neevitat un obstacol sau o dificultate apărută pe neaşteptate.

Sperăm că punerea în temă asupra acestui pericol creat de fumatul la volan va contribui la evitarea unor accidente de circulaţie.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME JURIDICE

SANDU PETRA din Buzău. Moştenirea poate fi acceptată în termen de şase luni de la data deschiderii succesiunii. Succesiunea se deschide în însăşi clipa morţii defunctului. Aşadar, dv. puteţi accepta moştenirea pînă la expirarea termenului de şase luni de la data decesului persoanei pe care o moşteniţi.

Pentru acceptarea moştenirii, vă adresaţi Notariatului de stat pe raza căruia defunctul a avut ultimul său domiciliu (a se vedea Decretul 40/1953, republicat în Buletinul Oficial nr. 25 din 7 decembrie 1960)

MUNTEANU NICOLAE — Petrosani, jud. Hunedoara: Art. 32 lit. b din H.C.M. 252/1967 prevede că nu se consideră vechime în muncă timpul servit ca ucenic, practicant sau elev al unei şcoli profesionale în afară de cazul practicanţilor judecătoreşti, asistenţilor de farmacie care au lucrat după efectuarea stagiului obligatoriu de practică, practicanţilor din atelierele şcolilor profesionale gradul II şi liceelor industriale, după absolvirea acestora sau a celor care fac dovadă că au primit salariu ori au cotizat la fostele asigurări sociale pînă la 1.I.1949. Deci dacă v-aţi angajat, timpul respectiv nu se consideră vechime în muncă.

MARIANA CRISTIAN Birlad. Dispoziţiile legale prevăd că soţia care, la moartea soţului, vine la succesiune în concurs cu copiii, moşteneşte o pătrime din bunurile rămase de pe urma soţului decedat.

Dumneavoastră şi copiii veţi moşteni numai averea care se cuvine soţului decedat, nu toate bunurile comune pe care le-aţi realizat în timpul căsătoriei. Aşadar, mai întîi se vor stabili bunurile care se cuvin soţului decedat. Copiii şi dv. veţi moşteni aceste bunuri stabilite. (A se vedea art. 29—36 Codul familiei şi legea 319/1944).

STANICĂ MANEA din Piatra-Olt. În conformitate cu dispoziţiile art. 86 şi 101 din Codul familiei ţinînd seama şi de prevederile Legii 27/1966 şi ale Legii 3/1970, instanţele judecătoreşti pot obliga părinţii să dea întreţinere copilului devenit major, dacă acesta se află în continuare de studii, pînă la terminarea acestora, fără a depăşi vîrsta de 25 ani. O asemenea soluţie presupune însă să se facă dovada stăruinţei copilului în continuarea studiilor şi obţinerea unor rezultate corespunzătoare (în acest sens, a se vedea decizia de îndrumare nr. 2/1971 a Plenului Tribunalului Suprem).

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

Ing. ŞTEFAN BĂLĂNESCU profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman dă următoarele sfaturi cititorilor :

PAUL CINCHEZA — Lugoj. Copilitul viţelor constă în scurtarea lăstarilor care cresc la subsuoara frunzelor. Timpul optim de executare a lucrării este atunci cînd copilii au 7—8 frunze, aceştia scurtîndu-se la 5—6 frunze. Este greşită practica îndepărtării totale a copililor prin ruperea lor de la punctul de inserţie.

ING. N. NICULESCU — Bucureşti. Ficusul se poate înmulţi prin butaşi şi în timpul verii. Butaşul trebuie să provină din vîrful ramurilor şi să aibă 3—4 frunze. Pregătirea lor constă în îndepărtarea frunzei de la bază şi ţinerea timp de 10—15 minute în apă călduţă pentru a se opri scurgerea latexului. Pentru înrădăcinare, butaşii se introduc în sticle de apă legate cu o cîrpă la gură şi în care se pune puţin cărbune de lemn.

CORNEL UNGUREANU — Orşova. Băşicarea frunzelor la piersic este o boală periculoasă care poate produce desfrunzirea pomilor. Pentru combatere, se fac stropiri în timpul verii cu zeamă sulfocalcică 2 la sută sau cu Captan (Ortocid 50) în concentraţie de 0,25 la sută, dimineaţa sau seara. Cea mai eficace măsură de combatere este însă stropirea cu zeamă bordeleză, 3 la sută sau cu o soluţie de piatră vînătă, 1 la sută, făcută toamna, după căderea frunzelor sau primăvara, înainte de umflarea mugurilor.

Ing. B. CONSTANTINESCU şi ELENA ROTARESCU — Bucureşti. Trandafirii atacaţi de făinoase prezintă organele bolnave acoperite cu o pîslă albă-cenuşie care devine, mai tîrziu, pulverulentă. Frunzele se răsucesc şi se usucă, iar bobocii formează flori mici sau nu se mai deschid.

Boala se combate prin stropiri repetate în timpul vegetaţiei cu sulf muiabil, 0,4 la sută, Karathan, 0,06 la sută, sau zeamă sulfocalcică, 2 la sută.

MATEI FLOREA — Călan. Doriţi să vă documentaţi în probleme de cultivare a cepei. Iată titlul unei broşuri apărută în 1970 : „Ceapa şi usturoiul" de M. Bălaşa, Editura „Ceres" — Bucureşti.

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

DUMITRU VLAD — jud. Prahova : *După descrierea dv. credem că este bine să vă examineze specialiştii clinicii de stomatologie din Bucureşti, Calea Plevnei.*

GHEORGHE LĂCĂTUŞ — comuna Aluniş — jud. Prahova : *Adresa de mai sus este indicată şi pentru afecţiunea dv.*

VASILE NECULA — comuna Vilcăneşti — jud. Prahova : *Înainte de a merge la spitalul de chirurgie reparatorie şi plastică, vă veţi sfătui cu medicii centrului dermatologic al Ministerului Sănătăţii — spitalul Colentina — Bucureşti.*

T. T. Bucureşti : *Prezentaţi o reacţie alergică la vopsea şi decolorant. Nu vă sfătuim să mai vopsiţi părul. Pentru hipoaenzie vă adresaţi specialiştilor clinicii O.R.L. — spitalul Coltea.*

VASILE IVAN — comuna Tălmaciu — jud. Sibiu : *Se recomandă o consultaţie la urologie.*

R. E. — Altîn-Tepe, — jud. Tulcea : *Simptomele descrise de dv. pot fi în cadrul unei disfuncţii endocrine. Vă recomandăm un examen la specialistul endocrinolog şi dermatolog.*

B. STOICOVICI — Timişoara : *Vă îndrumăm spre clinica de neurologie din Timişoara.*

M. GH. C. — Iaşi : *Vă sfătuim să repetaţi investigaţiile în cadrul clinicii de medicină internă.*

Dr. Ana MURGULEŢ

COOPERATIVA „IGIENA" BUCUREŞTI
anunţă deschiderea unei
FRIZERII MODERNE

CALEA VICTORIEI 214 — UNITATEA 25

Tunsori clasice. Frizuri tinereşti. Îngrijirea părului. Vopsitul părului în culori naturale. Ondulaţii permanente pentru bărbaţi. Manichiură.
Maiştri de înaltă calificare. (6480)

COLŢUL LUI

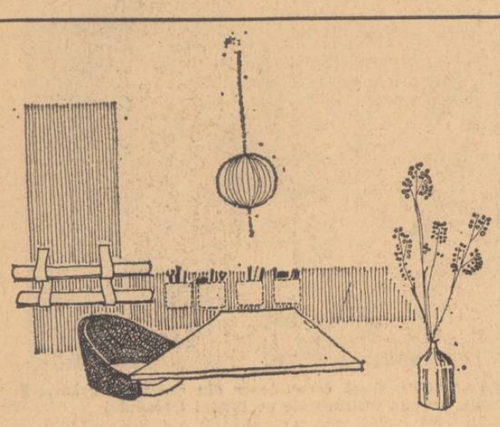

La locul de studiu devenit ocazional şi loc pentru meşterit (o ocupaţie deocamdată, eminamente masculină) realizaţi — prin aplicarea pe planşetă sau masa de lucru a unei bucăţi de covor P.V.C. — un fel de panoplie meşteşugărească cu cleşti, ciocane, pile, şurubelniţe etc., dispuse în buzunare din material contrastant cu cel cu care este îmbrăcată „panoplia". (De exemplu catifea cord maro pentru fundal, pluş bej pentru buzunare). Dacă zona de lucru este separată de încăpere printr-o draperie, se cos buzunare de diferite mărimi la aceasta din urmă. Se creează astfel un cadru ordonat pentru o activitate pe care, de obicei, evităm s-o desfăşurăm în casă.

STATIVUL

Deoarece nu se mai găsesc în comerţ, iar cele care au fost ofereau destul de puţină stabilitate (în sensul propriu al cuvîntului), iată un stativ pentru haine bărbăteşti, necesar în orice dormitor.

Făcînd parte dintr-un panou-lambriu îmbrăcat în material textil, avînd la dispoziţie şi o oglindă, piesa conţine două cadre de lemn, rabatabile pentru pantaloni şi haină şi pentru pantofi. În timpul zilei, acestea stau strînse în planul lambriului pentru a nu aglomera spaţiul şi pentru a fi mai discrete. Panoul poate fi pus pe una din porţiunile de zidărie de lîngă fereastră, pe uşa camerei sau poate fi aplicat pe partea laterală a dulapului de haine cu ajutorul unor ventuze. Lăţimea lambriului este de 55—60 cm, iar înălţimea de montare a cadrului pentru haine şi pantaloni 110—115 cm.

Arh. M. KROHMALNIC

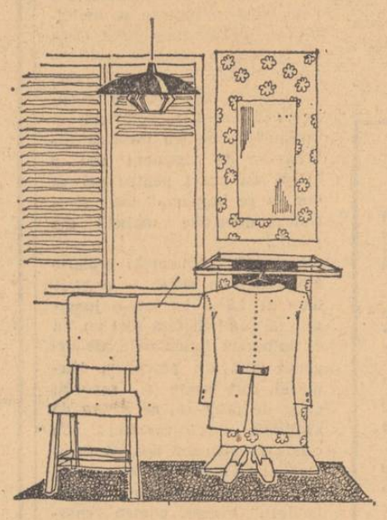

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Ce vîrstă are bunica

Tînărul nostru cititor **OVIDIU ARDELEANU**, elev în clasa a IX-a E, la liceul de cultură generală nr. 2, din Satu Mare, ne trimite o problemă distractivă, pe care v-o prezentăm și dv. Este posibil ca unii să o mai fi auzit sau citit pe undeva. Rămîn însă ceilalți, ce nu o cunosc și cărora ne adresăm acum.

Nelu vine în vizită la Victor.

— De ce n-ai trecut ieri pe la mine, Nelule? îl întreabă Victor.

— Nu am putut, îi răspunde Nelu, pentru că ieri, bunica mea și-a sărbătorit ziua de naștere și a trebuit să stau acasă. Să știi că bunicii mele îi face mare plăcere să ne vadă în jurul ei, în astfel de împrejurări. De altfel, niciodată nu s-a întîmplat să nu-și serbeze ziua de naștere. Cea de ieri, a fost a 15-a aniversare.

— A 15-a? replică Victor. Dar cum se poate? Ce, bunica ta este atît de tînără? Doar o cunosc și eu...

— Hm, reia Nelu, eu n-am spus că este tînără sau bătrînă. Ți-am dat însă o relație, din care, tu singur ai putea să afli vîrsta ei exactă. Știi care este această vîrstă?

— Dar dv. stimați cititori, știți ce vîrstă avea bunica? Și, suplimentar, ne-ați putea spune în ce zi a avut loc discuția dintre Nelu și Victor?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Curiozități polare

În pasajul citat există trei inadvertențe. În primul rînd, la Polul Nord nu pot bate decît vînturi dinspre sud. În al doilea rînd, oricum te-ai întoarce, de la Polul Nord nu poți să te deplasezi decît spre Sud. În sfîrșit, la Polul Nord între apus și răsărit trec șase luni, întrucît acolo, în decursul unui an, este un singur răsărit și un singur apus de Soare, distanțate între ele cu o jumătate de an.

2×2=5?

Atîta timp cît pe Terra se va accepta actuala aritmetică, în care 1+1=2 și 2×2=4, evident că niciodată nu va fi posibil ca 2×2 să fie egal cu 5. Dacă în demonstrația prezentată s-a ajuns totuși la o asemenea egalitate, aceasta se datorește faptului că atunci cînd s-au extras radicalii, operația nu s-a executat corect. Operația trebuie făcută sub forma de moduli adică:

$$\left(4-\frac{9}{2}\right)=\left(5-\frac{9}{2}\right)$$

ceea ce revine la $\left(-\frac{1}{2}\right)=\left(\frac{1}{2}\right)$ *, adică, exprimat în valoare absolută, este corect.*

Imaginație

Fraza „Les français prendront La Rochelle, quand les souris mangeront des chats" (Francezii vor lua La Rochelle, cînd șoarecii vor minca pisici), a fost transformată prin simpla ștergere a literei „p", de la „prendront" devenind „Les français rendront La Rochelle quand les souris mangeront des chats" (Francezii vor ceda La Rochelle, cînd șoarecii vor minca pisici). Nu se poate spune că cel care a avut această idee nu dispunea și de o bună doză de umor!.

Jocul de cuvinte „Un ver vert, dans un verre vert" se traduce prin „Un vierme verde, într-un pahar verde". Deosebirea constă în literele „r" și „e", care adăugate cuvîntului „ver", ce înseamnă „vierme", se transformă în „verre", ce reprezintă „pahar". Ce-i drept, de la... pahar pînă la vierme, este oarecare distanță...

Combinația pe care v-am prezentat-o în numărul trecut, adică rebusul

Tu est
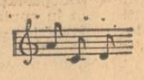
de mon

înseamnă „Tu est l'adoré de mon coeur", sau, în traducere: „Tu ești adoratul inimii mele", ținînd seama că pe portativ sînt scrise notele „La", „Do" și „Re", care pronunțate laolaltă, și cu imaginația de rigoare, dau cuvîntul „l'adoré", adică „adoratul". Cît privește inima, e clar, desigur, chiar dacă este străpunsă...

Rebusul de mai jos prezentat în numărul trecut, are următoarea semnificație:

G(é) traversé par I, cent dans g(é), adică „J'ai traversé Paris, sans danger" sau, în traducere, „Am traversat Parisul, fără pericol".

Un astfel de rebus ar putea folosi și ca monogramă, pentru cei cu inițialele I și G...

Poșta cititorilor

Profesorul **G. PANTELIMON** din Călărași, jud. Ialomița.

Referitor la cele remarcate de dv., s-au făcut o serie de precizări într-un număr anterior. Același răspuns este valabil și pentru **RADU GROSESCU**, elev la liceul „Unirea" din Brașov, care, totodată, ne trimite o explicație corectă la problema „Marele geometru" din nr. 709/08.05.71.

BORIS PAULENCO, din Cluj. O problemă analogă celei propuse de dv., am publicat nu de mult. Deci...

La întrebarea: **„Ce știți despre frig?"**, au răspuns corect **RODICA IOANIȚIU**, elevă în clasa a VI-a la Școala generală de 10 ani, din Bușteni, jud. Prahova, și **IOAN LUPESCU**, elev în clasa a VII-a B la liceul nr. 1 din Mediaș, județul Sibiu. Temperatura de minus 94,5°C a fost măsurată în Antarctica, în anul 1967, deci mai recent decît valoarea la care ne-am referit noi.

Tînărul nostru cititor **IOAN LUPESCU** a mai dat o soluționare corectă și la problema „Acul și briciul", din nr. 710/15.05.71. La această problemă a mai răspuns corect și **N. SOARE**, din București.

În numărul 710/15.05.71 la întrebările puse de futurologi în „Profeții moderne", n-am putea spune că am primit prea multe răspunsuri. Probabil că cea mai mare parte din cititorii noștri nu vor să se hazardeze în domeniul necunoscutului.

Cei care totuși au avut acest curaj, sînt următorii 1) **ROMULUS IRIMES**, Observatorul Astronomic „Dealul Aluniș", comuna Baciu, jud. Cluj; 2) **N. SOARE**, București, 3) **N. PETRESCU**, Ploiești; 4) **PETRE DRAGNEA**, Mangalia; 5) **OVIDIU PĂRAIANU**, Tg. Jiu, jud. Gorj; 6) **R. R. MĂCRIȘ**, Suceava.

În încheiere, o precizare pentru **OVIDIU PĂRAIANU**: dacă într-adevăr credeți că ați găsit o soluție tehnică pentru frînarea rapidă a tancurilor petroliere de foarte mare tonaj, vă sfătuim să vă adresați cu propuneri mai concrete, în scris, la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (O.S.I.M.) — Str. Nuferilor nr. 24, sector 7, București.

Ing. Liviu MACOVEANU

SÎNGELE APĂ NU SE FACE

de Mihal STOIAN

o scrisoare asemănătoare, din partea unei cititoare:

„Deși poate că-i prea tîrziu, fac apel la bunătatea tuturor. Am fost trei copii, eu și doi frați, rămași orfani de tată încă din timpul primului război mondial. Despre un frate al meu, cu numele de Aftanase Sauciuc, născut în anul 1911 în comuna Crasna, nu mai știu nimic de mult, era muncitor la Mamaia, mi-a trimis o mică fotografie cu un militar care a lăsat-o la proprietarul meu, eu eram plecată cu familia la țară.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Cînd m-am întors acasă, am primit această fotografie, era ultimul lui semn de viață, n-am mai aflat nimic despre fratele meu, de-atunci pînă astăzi. Vă rog din suflet să publicați dorința mea de a afla ceva despre fratele meu Aftanase. Eu cred că există oameni cu care a lucrat la Mamaia și care-ar putea spune ceva despre el. Eu vă pot spune numai că am mare neliniște în suflet pentru că nu știu nimic despre el, trăiește sau nu? Vă mulțumesc.

ANA BORCILĂ
str. Romană nr. 17 (Cartier D. Cantemir) Iași".

Așadar, evident, dorul de-ai tăi n-are limită de vîrstă. Dumneavoastră, pe bună dreptate, doriți *să știți* sigur ce s-a întîmplat cu fratele. Ca și în cazul de mai sus, al băiatului de 16 ani, care ține morțiș să-și întîlnească tatăl, se vede limpede ce valoare au pentru un om — indiferent la cîți ani — raporturile familiale *normale* și, prin extensiune, cît importanță are (și trebuie să aibă), pentru existența societății, protejarea — cu devotiune maximă — a FAMILIEI, celula de bază a colectivității. Asemenea situații neobișnuite, dureroase, anormale în esență, ilustrează perfect riscurile psihice la care sînt expuși membrii unei familii „informe" — și asta la 16 ani, sau — cum se va vedea numaidecît — și la 74 de ani:

„Am 74 de ani și sînt străină aici, în Ovidiu. Am un nepot la Piatra Neamț și altul la Timișoara, dar nu știu cum să dau de rostul lor. Zău, tare mult te-aș ruga pe mata să dai numele lor, că tare aș voi să-i găsesc, is singură pe aici și nu se știu zilele omului. Da' uitai să vă spun numele lor: pe cel din Timișoara îl cheamă Dorel Minda, iar pe cel din Piatra Neamț îl cheamă Puiu Coman. Amîndoi is ceva pe la spital, parcă asistenți, vai cam așa ceva, că pe vremea mea nu era așa și nu știu cum îi zice corect.

MARINA BOICENCOVICI str. Insulei nr. 557, com. Ovidiu (jud. Constanța).

P.S. Tot ce e scris înainte am scris eu, că mătușa Marina nu vede bine, abia zărește oleacă. Ea imi dicta și eu am scris. Acum să vă spun și eu ceva. Mătușa asta îi o femeie tare de treabă, a avut și ea bărbat și copii, dar bărbatul s-a prăpădit în război, cînd am gonit pe nemți. A avut și 9 copii, dar i-au murit toți pe rînd. De la ultimele fete căsătorite cică au rămas nepoții ăștia și de cînd a găsit o poză cu ei, plînge mereu și zice că dacă noi nu vrem să-i găsim, înseamnă că avem pică pe dînsa. Vă rugăm din sufletul nostru, toți care o cunoașteți pe tușa bună, să o ajutați cum se poate.

ANICA VIOLETESCU".

Dragă Anica, nu numai mătușa Marina e tare de treabă, ci și tu... Citește-i, te rog, rîndurile publicate și dorește-i, din parte-ne, sănătate și liniște sufletească. Să sperăm că nepoții își vor aduce aminte de dînsa și vor da un semn de viață cît mai degrabă, înșeninîndu-i bătrînețile, așa cum te căznești tu s-o faci. Bravo ție!

Un tată, un frate, doi nepoți sînt căutați de ai lor, din nobila dorință de-a fi aproape de cel drag, de a nu lăsa fisurile — care mai apar, din păcate, în edificiul care se numește FAMILIA — să se adîncească în asemenea grad, încît să-i îndepărteze definitiv pe unii de alții. Căutări firești, demne de toată lauda, vorbind de la sine despre grija și răspunderea cu care se cuvine a fi păstrate legăturile de familie, atmosfera — de neînlocuit — a căminului în care te-ai născut, alături de cei care ți-au dat viața sau cărora le-ai dat viață. Abdicarea de la aceste îndatoriri de sînge, profund morale, se cuvine a fi categoric blamată. Ce anume poate „scuza" întîmplări asemănătoare celor amintite mai sus?

OREBUS

SELENE

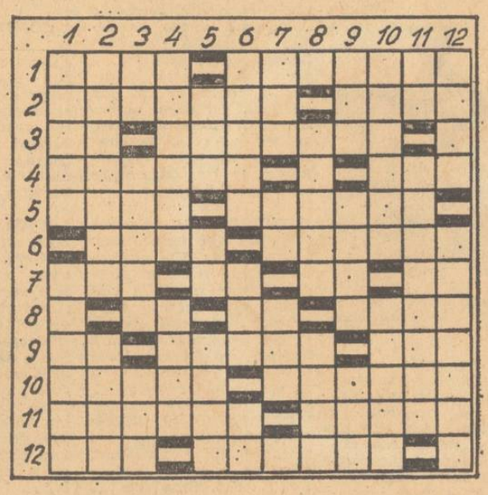

ORIZONTAL: 1. Lună strălucitoare... — Autorul piesei de teatru „Primarul Lunii și iubita sa". 2. Umblă după lună... — Selene. 3. În lumină! — De pe Lună... (adj.) 4. „Luna la..." (de Temistocle Popa) — Ceva ce (pare-se) nu există pe Lună... 5. Drumul pînă la Lună (poet.) — Timpul cînd Luna apare în toată splendoarea ei. 6. Apărut — Clară (fig.) 7. Firmamentul poetic pe care apare Luna... — În Lună! — Diftong — Radu Georgescu. 8. Juncă mitologică — În Soare! — Luminate noaptea de Lună... (vezi Eminescu). 9. La Mamaia! — Poet clasic român, autorul poeziei „Farmec de Lună" — Acolo răsare Soarele... (și Luna N.A.) 10. Misterul de care a fost întotdeauna învăluită Luna... — Plantă cu flori galbene (bot.) 11. Greșală — Patul lui Bebe... 12. Cal de rasă... Pol Nord — Din Soare (fem.).

VERTICAL: 1. Totalul condițiilor atmosferice (pl.) — Găurile vizibile pe suprafața Lunii... (sing.). 2. Intervalul de timp între două faze identice ale lunii — A „liniștei" sau a „ploilor"... pe Lună (sing.). 3. Douăsprezece luni — Măsoară distanța pînă la... Lună (pl.). — În avion! 4. Verbul cînd... apare Luna — Are multă sare... 5. Arborele lui Eminescu — Simbolul intimității — Munte în S.U.A.. 6. Echipă italiană de fotbal — Perdea pentru Soare și Lună... (sing.) — Emilia Otescu. 7. Aici (pop.) — În loc! — Fata din Lugoj. 8. Zăpadă (pop.) — Harfă. 9. Localitate în S.U.A. — Exagerare gramaticală — Dromader. 10. Timpul necesar drumului de la Pămînt la Lună... — Aproape identică. 11. Primul anotimp! — Actriță română, interpretă în filmul „Pași spre Lună". 12. Vehicul cosmic — O mare... nervoasă.

Leon BOHATIR

Cuvinte rare: EARS — OLA — NAR.

RENAȘTEREA ITALIANĂ

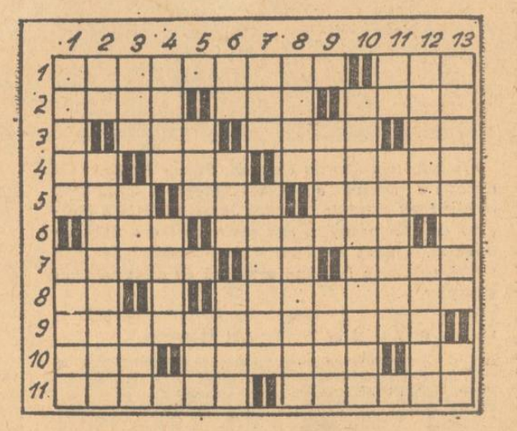

ORIZONTAL: 1. Supranumele lui Donato di Nicolo, sculptor florentin (1386—1466). — Trăsurică. 2. „...și Psyche", — tablou de Gérard. — Cu inima de piatră... (fem.) — Oraș în Grecia. 3. A ști. (od.) — A gresa. — Petre Constantin. 4. Tudor Popa. — Regină egipteană din antichitate. — Grad de căldură... (adj.) 5. Localitate în Olanda. — Parte din bust. — Locul unde luptau gladiatorii. 6. Fără barbă... — Rege legendar al Asiriei. 7. Prenumele lui „de la Robbia", sculptor florentin (1400—1481). — La Palermo! — Diminutiv feminin. 8. Ion Georgescu. — Pictor florentin, care a decorat catedrala Santa Maria del Carmine. (1401—1428). 9. Supranumele lui Bernardino Betti, pictor perugian (1454—1513). 10. Fibră sintetică. (abr.) — Vinat cu aripi... (pl.) — Număr scurt... 11. Stil arhitectural antic. — Cunoștință speculativă, pur rațională. (filoz.)

VERTICAL: 1. Autorul „Divinei Comedia". (1265—1321) — Călugăr și pictor florentin (1406—1469). 2. Esența filozofică a umanismului... — Supranumele lui Pietro Vannucci, pictor-elev al lui Verrochio (1445—1523). 3. Pe jumătate al nostru! — Roșu botanic... — Naș (reg.) 4. Corabie legendară... — Apărare... medievală. 5. Mamifer tibetan. — Cele ale Baptisteriului din Florența au fost decorate de Ghiberti. (sing.) 6. Din Renaștere! — Hotel din aceeași epocă... — Comună în U.R.S.S. 7. Animal care figura pe blazonul republicii Veneția. — Simțul tactil. (fam.) 8. Legătură. (fig.) — Participă la Carnavalul din Veneția... 9. Postav oriental. (od.) — Acide. 10. Supranumele lui Andrea de'Cioni, pictor și sculptor florentin (1436—1488). 11. Particulă comercială. — Familia din care făcea parte Lorențiu Magnificul. 12. Peisaj din vîrful muntelui... — Pictor, sculptor și arhitect supranumit Orcagna (1308—1369). 13. Autorul „Decameronului" (1313—1375). Începutul Renașterii!

Mihail ANGHELESCU

Cuvinte rare: CAB — AAR — EEM — PNA — NAN — MARIN — GEAR.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

VALURI

ORIZONTAL: Eminescu — Vals — XE — O — AR — Fante — Adversari — A — N — Mia — Aev — Galos — Ecran — Acu — ER — Nas — Autori — AV — Mal — Sănătoși — Pereți — C — Grej — Onest — Cui — Ale — RT — I — Buriac — L — Temerare — Iași — I — A — Esenin — IO — Întremat — Eres.

CALATORIND CU TRENUL

ORIZONTAL: Reparat — Ghica — Asir — Banie — RA — U — Locomotive — Roman — M — Naab — — N Terasamente — Ora — Amida — I — N — RA — Agen — Ostoi — Bolintineanu — A — Stație — RT — C — Camile — Liber — Abate — Toma — AC — Rina — Poieniță.

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de PETRE SĂLCUDEANU

Desen de Dorin DIMITRIU

21

Pe trotuarul din fața Tribunalului, Bunicul îl zări pe tînărul care, în timpul procesului, stătuse lîngă el. Așa cum arăta acum, semăna și mai mult cu doctorul Dumitriu. Bucuros că nu mai trebuia să facă un drum pînă la el acasă, Bunicul nu pierdu prilejul.

— Tinere, dacă nu mă înșel, îți aștepți tatăl. Mai are cîteva formalități de îndeplinit. Are să iasă îndată, nu-ți face griji. Dar pînă se întoarce aș vrea să stăm puțin de vorbă. Mă ocup de cazul tatălui dumitale, firește cu totul pe alt plan decît cel la care ai asistat astăzi. Vreau să-ți spun, nu numai ca să te liniștesc, că doctorul nu e vinovat de accidentul mortal pentru care astăzi a fost judecat.

Ca să fie și mai convingător, Bunicul își scoase legitimația și Dumitriu junior o cercetă amănunțit.

— Cum puteți să spuneți că nu e vinovat, din moment ce el și-a recunoscut vina? Astăzi a și fost condamnat pentru ea. Ați fost de față doar.

— Nu vrei să intrăm în cofetăria de alături? După cum vezi, sînt destul de bătrîn, mi-e mai greu să pot purta o discuție în picioare.

Tînărul înclină din cap și Bunicul intră primul în cofetăria modestă, zugrăvită în tonuri țipătoare și înghesuită într-o cameră în care, în afară de frigiderul voluminos, mai erau trei mese și cinci scaune.

— Două cafele, domnișoară, spuse Bunicul și își așeză bastonul și căciula pe unul din scaunele din apropiere.

— Să știți că nu beau cafea, vă mulțumesc foarte mult, dar și așa sînt destul de agitat.

— Te-am văzut din sală că erai, domnule...

— Paul...

— Mie nu mi se spune, în mod special, nicicum, dar pentru dumneata pot fi un simplu inspector. Nu știu, domnule Paul, dacă nu greșesc, dar mi se pare că te-am văzut acum trei zile în Gara de Nord. Poate a fost o simplă părere.

— Da, am plecat la Brașov. Am adus-o pe mama. Era la o casă de odihnă. Suferă cu nervii, iar acum...

— Știe ceva?

— Cum credeți că ar putea să nu știe. Ea și-a vîndut bijuteriile și două covoare ca să poată face rost de bani. Dar cel mai important lucru tata nu l-a aflat încă. Azi mama, încercat să se sinucidă...

— De ce să se sinucidă? întrebă Bunicul, curios din cale afară.

Sosiră cafelele și Paul, uitînd că i-a spus detectivului că nu bea, începu s-o soarbă cu voluptate.

— A primit la Brașov o carte poștală. Cineva îi scria că tatăl meu, în momentul accidentului, era cu o femeie. O anonimă, se înțelege, dar anonimul nu s-a mulțumit să spună numai atît. Scria că tatăl meu trăiește cu femeia respectivă de trei ani...

— Dumneata ai văzut scrisoarea, domnule Paul?

Tînărul se căută în buzunar și scoase cartonul subțire pe care se vedea un scris apăsat și caligrafic.

— După ce a primit scrisoarea, mama i-a telegrafiat tatii la spital că se întoarce. M-am dus după ea. N-am vrut s-o las singură.

Bunicul se încruntă. Cu cîteva zile în urmă telefonase acasă la doctor și îi răspunsese o femeie că medicul se află la spital, ori Bunicul avusese credința că vorbise cu soția medicului.

— Era bunica, probabil, răspunse tînărul, după ce detectivul îi relată convorbirea. La telefon se dă drept mama. Mama nu răspunde niciodată.

— Dumneavoastră nu locuiți împreună?

— Nu. Înainte am avut o casă mare, apoi a trebuit să ne mutăm într-un apartament modest, cu trei camere. Mai am două surori, în total, cu bunica, eram șase. Acum doi ani mi-am construit o garsonieră, m-a ajutat și tata, am avut și eu economii...

— Mi se pare că n-ai reușit la facultate?

— N-am reușit. În toamnă am să reușesc. Vreau să vă mărturisesc că nu sînt în cele mai bune relații cu tatăl meu. Certuri mai vechi, legate de atitudinea lui față de mama, în sfîrșit, lucruri care nu știu cu ce v-ar putea ajuta. Cu toate acestea să nu înțelegeți că nu-mi prețuiesc părintele și nu-l iubesc.

— Bilet pentru Brașov ți-a adus o soră de la spital, dacă nu mă înșel.

— De unde știți? În sfîrșit, nu-i treaba mea să vă întreb. Da, o soră mi l-a adus. Nu l-am văzut pe tatăl meu după ce m-am mutat de acasă, adică mai bine de doi ani. Mi-a telefonat să merg după ea. I-am spus că n-am bani și nici de unde împrumuta. Mi-a trimis el bilet.

— Locuiești în blocul F.D.5, intrarea B.

— Înseamnă că m-ați urmărit.

— Cu totul întîmplător. Te-ai urcat în mașina colaboratorului meu, ca să fiu mai exact.

— Da, era tîrziu. M-am urcat într-o mașină de ocazie.

— Ai mai văzut-o pînă atunci pe sora care ți-a adus biletul?

— Nu. Era pentru prima dată.

— N-ai idee cine i-a putut scrie mamei dumitale despre cele întîmplate?

— Nu știu și nici nu cred că tata s-a încurcat cu cineva. Poate ar fi avut dreptul, mama de mulți ani e bolnavă, dar nu-l cred pe tata în stare să se afișeze. Nu se potrivește cu el așa ceva. Cred că cineva răuvoitor a vrut s-o distrugă pe mama, altfel nu înțeleg.

— Tinere, nici eu nu cred că tatăl dumitale întreține asemenea relații. De altfel, din datele mele nici nu reiese așa ceva. Aș vrea să fii convins că-ți spun adevărul.

Paul Dumitriu se lumină la față, ochii i se încețoșară ușor și un zîmbet stins îi înflori în colțul gurii.

— Știam că nu poate fi adevărat. Tata e un om dur, din pricina aceasta ne-am și certat, dar totdeauna a fost un om drept. Mă bucur din toată inima că-mi confirmați presupunerile. Dacă ar fi fost adevărat, m-aș fi răzbunat cumplit. Poate nu acesta este termenul, dar în orice caz n-aș mai fi discutat cu el toată viața. Mama n-ar fi meritat o asemenea rușine.

Bunicul își aplecă privirile în pămînt.

— Îmi permiteți să vă întreb, de ce credeți că tatăl meu este nevinovat?

— Tinere, deocamdată, din motive de meserie, nu-ți pot spune întregul adevăr, or, un adevăr spus pe sfert nu mai e adevăr. Dă-mi posibilitatea să-l aflu în întregime și ți asigur că față de dumneata n-am să fac din el un secret. Dar pînă atunci, sfatul meu este să te duci acasă și să-ți liniștești mama și pe toți ai casei. Dacă n-ai nimic împotrivă, lasă-mi mie cartea poștală. Am să-i vorbesc tatălui dumitale de ea. De fapt te-aș ruga, în numele aceluiași adevăr de care mi-ai vorbit, să mi-l lași mie pe tatăl dumitale pentru o oră. Am să-l rog eu pe urmă să meargă acasă. Fă-mi această favoare...

— Cum vreți dumneavoastră.

Bunicul se ridică, plăti și ieși cu Paul Dumitriu în stradă. În curtea Tribunalului detectivul îl văzu pe doctor, și mai mult ca sigur că și doctorul îl văzuse, deoarece își lăsă imediat umbrela în față, ca cei doi să nu-l recunoască.

Bunicul se opri la un telefon public. Îl sună pe Panaitescu și îl rugă să-i dea Alsacianului ceva de mîncare, apoi, în măsura în care era cu putință, să încerce să afle unde locuia Mary.

— VA URMA —

TIRGUL DE VARA
19 IULIE + 30 AUGUST
UN BUN PRILEJ DE ECONOMII
RECOM
În acest interval puteți cumpăra îmbrăcăminte și încălțăminte de vară beneficiind de reduceri de prețuri pînă la 30%. Veți găsi un bogat sortiment de mărfuri de sezon.
(6457)

PENTRU VACANȚA DV. LA MUNTE,
nu uitați să vă cumpărați cîteva obiecte foarte necesare: un pulover, un șort, un rucsac, o pereche de bocanci ș.a.
Vacanța va fi și mai plăcută dacă veți avea cu dv. și un cort de 2 sau 3 persoane.
(6 441 A)
RECOM

Un foc la inimioară se repară cu timpul....
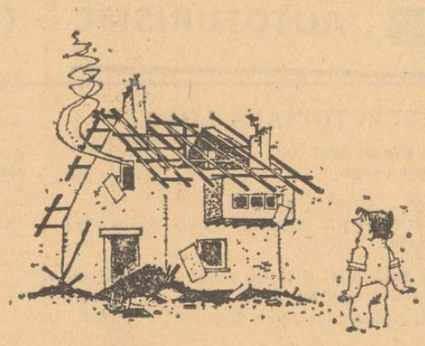
iar o gospodărie incendiată numai cu o asigurare ADAS

JOCURI DISTRACTIVE

Reducere

(Soluția jocului din numărul trecut)

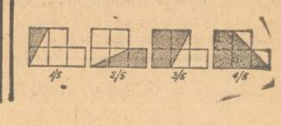

Un îndrăzneț sportiv elvețian, Silvan Saudan (36 de ani) a realizat o performanță puțin obișnuită: el a coborît muntele Grandes Jorasses de la o înălțime de 2 500 metri în mai puțin de 5 ore. În acțiunea sa, Saudan a folosit schiuri metalice de 2,10 metri, coborîrea lui fiind urmărită cu ajutorul unui elicopter.

Vă prezentăm un aspect din timpul coborîrii și traseul originalei și îndrăzneței încercări.

MOZAIC

Una din noile vedete ale atletismului european este fără îndoială englezul David Bedford. În vîrstă de numai 21 de ani, el a stabilit un excepțional record european pe 10 000 metri cu timpul de 27' 44", a doua performanță mondială a tuturor timpurilor și în apropierea recordului mondial deținut de australianul Ron Clarke cu 27' 39" 4. Este evident că Bedford este unul dintre marii favoriți la probele de 5 000 m și 10 000 m care se vor disputa în curînd la Helsinki în cadrul campionatelor europene de atletism.

COMITETUL de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972 de la München a anunțat că tradiționala probă de maraton se va disputa pe un traseu special ales (traversarea unor zone acoperite de copaci și verdeață etc.) pentru a permite concurenților să alerge în condiții atmosferice cît mai curate ferite de aerul îmbîcsit. Concomitent, pe traseul respectiv care traversează unele porțiuni cu trafic intens, circulația vehiculelor va fi suspendată pentru ca aerul să fie curat.

PRIMA consfătuire internațională a medicinei olimpice a avut loc la Atena. Printre altele, participanții au fost informați de medicii H. Seweding (R.F.G.) și Yoshio Curada (Japonia) asupra instalațiilor de specialitate, a condițiilor de care vor beneficia sportivii cu prilejul Jocurilor Olimpice din 1972 de la München și respectiv Sapporo.

ÎN LEGĂTURĂ cu unele incidente petrecute la diferite turnee de tenis, Federația internațională de specialitate a decis ca anumite manifestări, cum ar fi de exemplu trintirea rachetei, contestarea deciziilor arbitrului etc. să fie considerate ca acte nesportive și să fie sancționate cu amenzi bănești.

DECIZIA ministerului educației din statul New South Wales din Australia privind abolirea obligativității sportului în școală a provocat o mare senzație. Această decizie a fost vehement criticată de întreaga presă, care apreciază hotărîrea ca lipsită de orice temei.

ISTVAN ZSOLT, cunoscutul arbitru maghiar, s-a retras din activitate, după ce a purtat ecusonul F.I.F.A. timp de 20 de ani. Cu prilejul acesta, el a acordat un interviu unui reporter sportiv. Printre altele, răspunzînd la întrebarea cum trebuie să se pregătească un arbitru, Zsolt a răspuns: „Timp de 365 de zile pe an"...

CONFORM unor recente date statistice, în Franța sînt 5 236 098 sportivi legitimați care fac parte din 83 097 cluburi și asociații sportive. Dintre aceștia 4 043 565 sînt bărbați și 1 192 533 femei. În raport cu anul trecut numărul sportivilor legitimați a crescut cu 500 000.

WERNER ESCHENLOHER este campion al R.F. a Germaniei la parașutism. Printre numeroasele recorduri se numără și următoarea probă: salt de la 8 000 metri cu deschiderea parașutei la 500 metri de pămînt. Întrebat dacă saltul nu este periculos, campionul a răspuns: „Săritura mea cu deschiderea întîrziată a parașutei este cu mult mai puțin periculoasă decît a conduce un automobil".

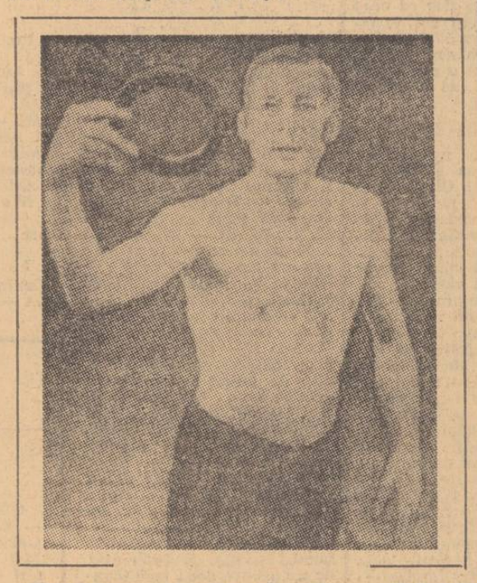

Numele acestui sportiv este Wlodzimierz Strzyzewki. Economist, sportiv de performanță (scrimă) și ziarist sportiv, el a inventat un nou joc sportiv, căruia i-a dat denumirea de ringo. Este vorba de un joc care se desfășoară pe un teren de volei (cu plasă) între doi adversari care își trimit unul altuia peste fileu un mic cerc de cauciuc care nu trebuie lăsat să cadă (să atingă podeaua) și trebuie retrimis adversarului. Jocul dezvoltă detenta, reflexele, poate fi practicat cu ușurință și dezvoltă armonios corpul. Larg răspîndit în Polonia, de unde este originar inventatorul, jocul ringo este acum practicat în numeroase alte țări.

Ringo va fi un nou sport sau va cunoaște soarta altora asemenea invenții?

Invitație la drumeție

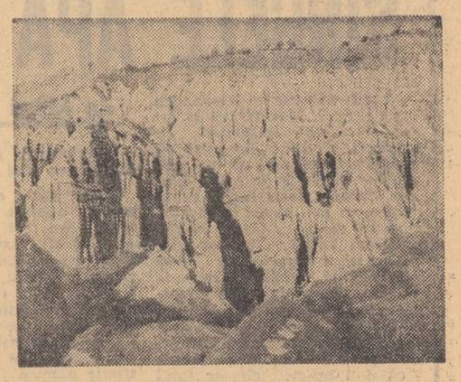

RÎPA ROȘIE

Ruinele unor castele? Nu. Fotografia pe care v-o prezentăm înfățișează minunatul monument al naturii: Rîpa roșie, situat pe malul drept al văii Secașului, la aproximativ 3 kilometri de orașul Sebeș. Acțiunea de șiroire a apelor exercitată de-a lungul vremii asupra podișului format din sedimentații marine (cu circa 60 milioane de ani în urmă) a dat naștere celor mai frumoase piramide de pămînt din România. Ciudată alcătuire de forme și culoare (cărămiziu), Rîpa roșie e unul din cele mai atractive obiective turistice.

Cum se poate ajunge prin aceste meleaguri? Să presupunem că vă aflați pe punctul de a părăsi orașul Sibiu — după ce ați parcurs traseele pe calea ferată și drumurile naționale cunoscute. Trecînd prin cartierul Turnișor, drumul urmează șoseaua care străbate cîmpia depresiunii Cibinului. Lăsînd în urmă aeroportul Sibiului, înzestrat cu o nouă și modernă aerogară, șoseaua pătrunde în comuna Cristian, trece peste „Haula Săcelului", prin satul Săcel, îndreptîndu-se spre capătul depresiunii. În dreptul gării, un drum local duce spre Săliște și celelalte sate ale olerilor. Săcele, comună vestită pentru frumusețea portului național, a tradițiilor, a atelierelor de artă populară în care harnicii localnici realizează cu neasemuită măiestrie, covoare, obiecte de port și diferite alte obiecte de artizanat. Ajungînd la curmătura Hulei Apoldului, șoseaua pătrunde într-o nouă depresiune, numită depresiunea Apoldului, mărginită de Munții Șureanului și podișul Tîrnavelor. Depresiunea străbătută de riul Secaș dezvăluie privirilor minunate livezi și podgorii ce capătă aici, în preajma munților, un pitoresc deosebit. Un popas, răsplătit de frumusețea priveliștilor, se poate face — în continuarea traseului — la Apoldul de Sus, apoi în Mierea, în preajma căreia se află o mică stațiune balneară (cu același nume), renumită pentru apele sale cloruro-sodice eficace în tratamentul reumatismului.

Continuînd drumul spre Sebeș, se mai pot vizita și o serie de alte obiective demne de relevat prin pitorescul împrejurimilor, prin importanța lor istorică: zidurile cetății țărănești din comuna Gîrbova (sec. XIII) și ruinele unei biserici datînd din jurul anului 1230; o altă cetate țărănească la Cilnic, comună pe vatra căreia s-au descoperit urmele unor așezări din perioada începuturilor societății gentilice, patriarhale. Apoi orașul Sebeș care merită, socotim, un popas mai îndelungat. Pe aici putem porni spre obiectivul anunțat în titlu, care, împreună cu altele aflate în oraș ne va răsplăti deplasarea. Oraș cu mici întreprinderi de interes local, în prima jumătate a secolului nostru, Sebeșul are astăzi întreprinderi moderne de pielărie, de bumbăcărie, de prelucrare a lemnului și diferite obiective turistice dintre care relevăm: Cetatea Sebeșului, muzeul adăpostit în „casa regească" (monument ce datează din secolul al XVI-lea), Rîpa roșie și altele. În continuarea excursiei se poate vizita orașul Alba Iulia, una din cele mai importante așezări de pe cursul mijlociu al Mureșului, cu o istorie deosebit de bogată în valoroase monumente ce-l situează printre importantele localități de interes turistic din țara noastră.

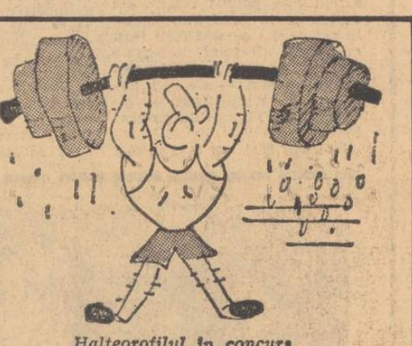

Halteorofilul în concurs

...și în familie

Desene de M. OPROIU

În 1949, pionieră la primul ei campionat național...

...și astăzi, antrenoare de atletism

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

IOLANDA BALAȘ

de Victor BĂNCIULESCU

Mînuind cu abilitate volanul Daciei 1 300, călcîndu-și rochiile cu fierul electric, gătind mîncarea-i preferată (ghiveciul sîrbesc) — în toate pune o delicatețe contrastînd cu constituția ei trupeșă. Înaltă de 1,86 m, foarte zveltă în anii carierei atletice (acum mai plină), cu silueta longilină, parcă umblînd pe picioroange, ar fi fost mai potrivită sub panoul cu plasă al jocului de baschet. Dar pe ea natura a vrut-o în toate o excepție.

Fetița înaltă, blondă, firavă care la 12 ani sărea 1,28 m în curtea casei părintești din Timișoara, a devenit în 1960, la Roma, „la grade bionda", „căprioara", „pasărea flamengo din Carpați", „libelula din România". De două ori campioană europeană (1958 și 1962), tot de două ori campioană olimpică (1960 și 1964), ea deține și astăzi recordul mondial la un etalon (1,91 m) inaccesibil multor băieți din multe țări. Cu asemenea date a irumpt în toate enciclopediile sportive ale lumii, înfrîngînd bariere și prejudecăți.

Nu împlinise 14 ani cînd a fost pentru prima oară selecționată în echipa națională de junioare. Pe peronul gării Budapesta, un oficial venit să întîmpine echipa română, arătînd spre fetița subțirică, a întrebat dacă e copilul vreunui delegat oaspete. Atunci a simțit Iolanda primul fior de mîndrie. Ea știa prea bine că nu e „copilul cuiva", ci că e membră a echipei țării! Ambiția face minuni: 10 luni mai tîrziu, în mai 1951, Iolanda Balaș — încă o copilă — apare pentru prima oară pe tabela de recorduri naționale, a senioarelor, pe care n-o mai părăsește și pe care, timp de zece ani, numele ei revine de 36 de ori, de fiecare dată cînd ameliorează performanța majoră, ducînd recordul țării de la 1,49 pînă la 1,91 m. A făcut aproximativ același lucru cu recordul lumii, pe care, în doar trei ani (1958—1961), l-a suit progresiv — prin 12 reușite — de la 1,77 pînă la 1,91 m.

Clasica săritură în „foarfecă dublă"

Atîtea performanțe și biruințe, atîta glorie ar putea părea suficiente pentru o viață de om. Iolanda Balaș nu s-a mulțumit însă să rămînă rentieră propriilor ei victorii. Ea a înțeles că oricînd, oriunde în țară, s-ar putea naște o altă fetiță înaltă, blondă, firavă, care să aibă nevoie de ajutor pentru a-și valorifica talentele, așa cum ea însăși a avut norocul de a găsi vecină în curtea părintească pe mare atletă Luiza Ernst-Lupșa, care a descoperit-o și a îndrumat-o spre groapa cu nisip a terenului Electrica din Timișoara. În consecință, și-a încheiat (în 1966) studiile la Institutul de educație fizică și sport, pregătindu-se pentru o carieră pedagogică pe care abia așteaptă să o poată exercita direct în învățămînt. De cîțiva ani, ea se ocupă de creșterea unei grupe de tineri săritori în înălțime, la clubul Steaua. Printre elevii ei se numără Adriana Munteanu (care la 18 ani sare 1,57 m), Gergely Kicsid (care, deocamdată, cu 2,05 m, încearcă să egaleze faima fratelui său, handbalistul Kicsid), Andrei Cosmănescu (cu 2 m, demn urmaș al tatălui său, cunoscutul antrenor de rugby Bombonel Cosmănescu), juniorul Zsombor Szijgyàrto (care a și ajuns la 1,98 m).

Celebritatea Iolandei Balaș a trecut de mult hotarele țării, calitățile ei fiind prețuite peste tot în lume. Țin minte că în 1969, președintele Academiei Olimpice Internaționale a considerat drept o onoare prezența ei la Olympia, unde fusese invitată să conferențieze despre limitele performanțelor atletice. Țin minte că vestitul eseist francez dr. Henri Pouret i-a cerut o prefață la studiul său „Femeia și sportul". Țin minte o vreme cînd mulți străini, știindu-mă legat de lumea sportului, silabiseau cuvîntul magic BALAȘ, care le deschidea porțile sportului românesc. Zilele acestea încă, în cartierul Floreasca, îngrijindu-și în fugă grădina cu flori și plîngîndu-mi-se: „nu am timp să mă ocup de mine", ea repeta o serie de expresii atletice în limbile engleză și germană de care va avea nevoie la Helsinki, unde a fost invitată să ție conferințe și să conducă antrenamente. Cu ani în urmă a parcurs America de la un cap la altul în același scop.

Poate că am nedreptățit-o (și-i cerem iertare) trecînd-o în categoria campionilor de altădată, dar pe cît de vie e prezența ei în actualitate, pe atît de singură e în înscrierea ei în istoria sportului românesc. Pregnanța acestui tablou nu poate fi tulburată nici de imaginea unei Iolanda în postură casnică. Deși adevărul este că, în 1967, după ultimul ei concurs public, s-a mărîtat cu antrenorul și idolul ei din totdeauna, Ioan Söter, căruia i-a copiat nu numai stilul elegant în „foarfecă dublă", ci și hobby-urile fotografice.

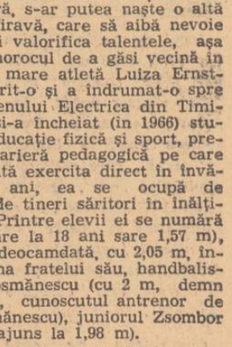

La Olympia împreună cu marele atlet american de culoare Josse Owens

ȘAH

Pentru o viitoare „Carte de aur"...

UN MEREDITH MEMORABIL. Este vorba de o problemă compusă de Virgil Nestorescu și situată pe locul 1 la meciul de compoziție șahistă la care au luat parte, în 1950—1951, echipele României, Poloniei, Ungariei și Cehoslovaciei. Lucrarea este prezentată sub formă de meredith (probleme care au între 8 și maximum 12 piese) și are enunțul „mat în două mutări". Sub o formă extrem de economică, autorul prezintă tema apărării prelungite combinată cu un joc aparent de efect. Soluția în numărul viitor.

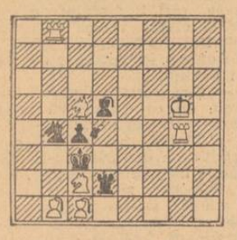

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT: 1. d4! cu amenințarea 2. Cb6 mat. Acum, la apărările din jocul aparent — 1...T:d4 și 1...N:d4 apar alte mutări: 2. Cb4 și 2. Cf6. Maturile din jocul aparent survin după alte apărări ale negrului: 1... Nd3 2. Cc3 mat și 1...Td3 2. De4 mat.

Au rezolvat corect problema: **Dinu V. Nicolae**, Mislea, Prahova, **Ionel Puiu**, elev, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, **Puricel Șerban**, student, București, **Ionete Radu**, elev, Craiova, **Gavrilaș Vasile**, Solca, jud. Suceava, **Tătar Vasile**, elev, Petroșani, **Stăniloaie Ștefan**, elev, București, **Gigi Mântulescu**, Breaza, **Nenciulescu Silviu**, Pitești, **Fătu Vasile** Galați, precum și alți cititori ai revistei pe care, datorită lipsei de spațiu, nu-i mai putem enumera.

ULTIMA PARTIDĂ A MECIULUI FISCHER-LARSEN. (Cu albele a jucat Larsen) 1. f4,c5 2. Cf3,g6 3. e4,Ng7 4. Ne2, Cc6 5. O—O,d6 6. d3,e6 7. Ca3,Cge7 8. c3,O—O 9. Ne3,a6 10. d4,c:d4 11. C:d4,b5 12. C:c6,C:c6 13. Dd2,Dc7 14. Td1,Td8 15. Cc2,Tb8 16. a3,Ca5 17. e5, Nf8 18. b4,Cc6 19. Cd4,d:e5 20. f:e5,C:e5 21. Ng5,Td5 22. Df4,Tb7 23. h4,Ng7 24. Nf6,N:f6, 25. Df6,D:c3 26. h5,g:h5 27. Rh1,Cg4 28. N:g4,h:g4 29. Dh6,Nd7 30. Tf4,f5 31. Df6,Nc8 32. Tff1, Tf7 33. Dh6,Nb7 34. C:e6,Df6 35. De3,Te7 36. Tde1, Td6 37. Dg5+, D:g5 38. C:g5,T:e1 39. T:e1,Nd5 40. Te8+,Rg7 și albul, cu doi pioni în minus, cedează.

În problema de mai sus albul își retrage ultima mutare și dă mat într-o mutare (soluția în numărul viitor).

LUAȚI O MUTARE ÎNAPOI! Pentru cei care știu că în șah este interzis să se retragă o mutare odată efectuată invitația poate părea surprinzătoare. Dar, ea se referă nu la reluarea unei mutări într-o partidă ci la așa numitele „retroprobleme". În acest gen de lucrări albul ia înapoi ultima mutare și apoi dă mat în numărul indicat de mutări.

● **DIN POȘTA SĂPTĂMÎNII.** „Propun realizarea unor concursuri permanente de dezlegări de probleme și de joc prin corespondență" (**Vissa Horia** — București); „Am o propunere: organizarea unui concurs de șah cu participarea cititorilor revistei Magazin" (**Susan Vasile**, elev. Buc.); **Cricã Sitaru** din Turnu Severin ne reproșează că în prezentarea unei partide Fischer—Larsen am ținut, cumva, partea danezului, criza de timp a acestuia fiind un factor secundar în pierderea disputei. Finalul jucat de Fischer, e de părere corespondentul nostru, a fost irezistibil, (de acord!) iar partida cîștigată de Ghițescu la Popov a fost de-a dreptul „fulminantă", (iarăși de acord!). Tovarășul Sitaru ne mai solicită părerea despre o controversă pe care o are cu șeful său, care nu admite că pe tabla de șah pot exista două regine de aceeași culoare. Mărturisim că, cel puțin pînă acum, nu am auzit de astfel de restricții...; Despre partida Ghițescu—Popov ne scrie și **M. Telcean** din Bistrița, care este de părere că șahistul bulgar s-a pripit cedînd. Puțin probabil. Mai bine analizați încă o dată poziția. Un cititor cu semnătura indescifrabilă ne sugerează organizarea unui concurs de pronosticuri în legătură cu viitorul meci Petrosian—Fischer. Poate...

AUTOMOBILISM

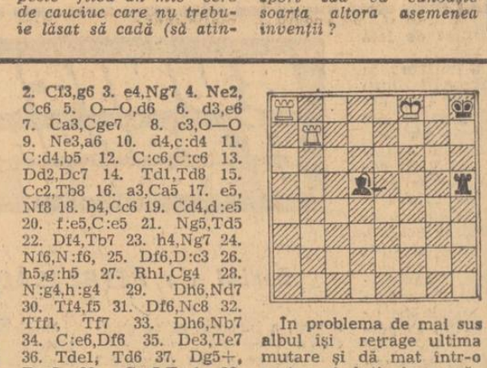

Pe unde circulăm?

Ceea ce se întîmplă pe unele străzi, unde se deschid șantiere, creează nenumărate nedumeriri. Prevederile de lege sînt clare: nu pot fi ocupate porțiunile carosabile și trotuarele, fără a se asigura în continuare circulația în condiții de deplină securitate a autovehiculelor și pietonilor. Se pare însă că celor ce conduc întreprinderile de construcții nu le sînt cunoscute asemenea prevederi legale. Și, ceea ce este la fel de rău, nici organele de miliție nu-i amendează substanțial pe responsabilii acestor întreprinderi care anexează șantierelor părți mari din străzi și trotuare.

Despre astfel de cazuri am mai scris și acum ne vedem în situația de a sesiza o nouă abatere gravă de acest fel care pune în pericol viața pietonilor. Pe strada Maria Rosetti s-a deschis un șantier de locuințe pentru UCECOM în locul unei stații „Service" (cum de s-a întîmplat așa ceva, este o chestiune mai amplă de care ne vom ocupa în cele ce urmează). Dar cei care au organizat acest șantier au ocupat toți trotuarul și aproape jumătate din partea carosabilă a străzii (vezi imaginea din fotografie). În acest fel circulația autovehiculelor a devenit foarte anevoioasă și s-au creat premise pentru accidente. Dar cel mai grav este că pietonii nu mai au pe unde circula.

Sîntem pentru fermitate în ce privește sancționarea conducătorilor auto și a pietonilor care se abat de la regulile de circulație. Dar la fel de fermi să fim cînd e vorba și de alții, de cei care pun în pericol viața pietonilor și securitatea autovehiculelor.

Cînd schimbăm uleiul

După cum se știe principala cauză a uzurii motoarelor autovehiculelor este coroziunea. Reducerea acestui fenomen este legată direct de ritmul de acidifiere (oxidare) a uleiului. Cum se produce acidifierea? În legătură cu aceasta socotim deosebit de utile sfaturile reputatului specialist PETRE CRISTEA, date automobiliștilor amatori prin intermediul revistei „Autoturism" și din care reținem pentru cititorii noștri următoarele:

„Datorită generalizării ungerii prin presiune-stropire, precum și creșterii regimurilor de putere maximă, în carterul oricărui motor domnește permanent o violentă furtună de stropi minusculi, care menține acolo o adevărată ceață de particule de ulei. Pe de altă parte, pericolul de oxidare și acidifiere se accelerează datorită sistemului de ventilație a carterului, care vintură mereu prin ceața de ulei oxigen proaspăt, agent principal de oxidare și acidifiere. Aceasta nu crește direct proporțional cu temperatura, ci mult mai rapid.

Experiențele au arătat că uleiul modern își poate menține calitățile lubrefiante tot timpul pînă ce se acidifiază. Deci apare întrebarea: cum aflăm cînd trebuie schimbat uleiul? Uleiurile antioxidante în stare nouă sînt alcaline. Pe măsură ce se uzează, oxidîndu-se progresiv, ele își pierd alcalinitatea. În momentul cînd din alcaline ele devin acidifiante, trebuie înlocuite. Cum putem descoperi noi acest moment-cheie? Destul de simplu. În prealabil ne înarmăm cu două foi de hîrtie de turnesol, una roșie și una albastră, sau cu alți indicatori de aciditate folosiți curent în laboratoarele de chimie. După ce motorul s-a încălzit bine, turnăm cu ajutorul jojei o picătură de ulei cald într-o sticluță cu circa 5 cmc benzină de spălat haine și apoi muiem colțul unei hîrtii albastre de turnesol în această sticluță.

Dacă la marginile petei observăm că hîrtia se înroșește, rezultă că uleiul a pierdut calitățile antioxidante, s-a acidifiat, a devenit coroziv, deci trebuie înlocuit cît mai curînd. Dacă însă, hîrtia rămîne de culoare albastră, facem o nouă probă identică însă cu hîrtia de turnesol roșie. Dacă la marginile petei hîrtia devine albastră rezultă că uleiul mai este încă alcalin, deci îl putem utiliza în continuare.

Să nu vă mirați dacă procedînd astfel veți prelungi schimbul de ulei la 7 000 sau chiar la 10 000 km. Intervalul dintre probele cu hîrtie de turnesol depinde de gradul de uzură a motoarelor. La cele foarte uzate se va face la fiecare 1 000 km; iar la cele în perfectă stare la cca 2 000 km.

Executînd periodic probele descrise mai sus și folosind ulei M-20 W/40 Extra, veți constata că schimbul de ulei va fi necesar abia la 8 000 sau chiar 10 000 km".

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

EXCURSII LA BUDAPESTA

AUTOTURISME

LA TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ LOTO

din 10 august 1971
puteți cîștiga

- Autoturisme: „DACIA 1 300", „SKODA S 100";
- Excursii: REVELIONUL LA BUDAPESTA (2 locuri) durata cca 6 zile;
- Bani: cîștiguri fixe și variabile.

Puteți participa pe variante de 2 lei, 5 lei și 15 lei. Cu 15 lei puteți participa la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.

Luni 9 august 1971, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor. (6486)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 723 — Sîmbătă 14 august 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

NAIUL ROMÂNESC A CUCERIT PUBLICUL FRANCEZ

de George SBÂRCEA

(Pagina a 4-a)

ȘTIȚI CE ESTE GENETICA GEMELARĂ?

Un pionier pe plan mondial: conf. univ. dr. Gh. Oancea—Ursu

(Pag. a 5-a)

PIESE DE SCHIMB PENTRU ORGANISMUL UMAN?

de prof. univ. Edmond NICOLAU

(Pag. a 5-a)

LEGENDĂ ȘI CONTEMPORANEITATE

● Iată o imagine inedită surprinsă de un fotograf din Amsterdam. În timpul unui incendiu, locatara unui apartament de la etajul III, sare, scăpînd cu viață. Cum?

„SĂRI, SĂRI ODATĂ!"

(Amănunte în pagina a 3-a)

Agendă săptămînală

GLASUL ÎNALTEI CONȘTIINȚE A POPORULUI NOSTRU

Pe fundalul puternicului entuziasm caracteristic apropierii marii sărbători de la 23 August, în plinul efervescenței creatoare a acestor zile cînd fiecare colectiv consideră cea mai nobilă, mai înălțătoare datorie întîmpinarea Zilei eliberării prin succese cît mai însemnate, în aceste zile de avînt în muncă și însuflețitor bilanț cînd gîndurile tuturora se îndreaptă pline de dragoste și stimă către Partidul Comunist Român, sufletul insurecției armate din august '44, călăuzitorul poporului român pe drumul victoriilor revoluționare, socialiste, în rîndurile opiniei publice românești s-a manifestat, ca o dominantă a interesului, ecoul profund și stăruitor al Hotărîrii Comitetului Executiv și Comitetului Central al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri cu privire la majorarea alocației de stat pentru copii și îmbunătățirea regimului de acordare a acesteia. Faptul este cît se poate de firesc întrucît, așa cum s-a arătat, aplicarea ei vizează milioane de oameni.

Ca urmare a majorării nivelului general al cuantumului alocației, a prelungirii vîrstei de acordare de la 14 la 16 ani, a extinderii dreptului la alocație la toți militarii în termen și pensionarii I.O.V.R., precum și a celorlalte măsuri, numărul copiilor cu drept de alocație va crește cu circa 470 mii, față de 3,1 milioane copii pentru care se plătește în prezent această alocație. Fondurile destinate alocației pentru copii pe întreaga perioadă a anilor 1971—1975 vor totaliza peste 31 miliarde lei, din care circa 9 miliarde lei reprezintă fondurile suplimentare pentru majorarea alocației și îmbunătățirea regimului de acordare a acesteia; față de 4,3 miliarde lei, cît s-a cheltuit în anul 1970 pentru plata alocației, în anul 1972 se vor cheltui 6,3 miliarde lei, ceea ce reprezintă un spor de peste 45 la sută. Trebuie avut în vedere că la acestea, tot pentru sprijinirea familiilor cu copii, se adaugă fondurile destinate creșterii numărului de locuri în creșe, grădinițe și alte unități de ocrotire a copiilor.

Integrîndu-se în programul elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R. privind creșterea sistematică a nivelului de trai al oamenilor muncii, recenta Hotărîre urmează măsurilor luate pînă în prezent de partidul și statul nostru în scopul creșterii veniturilor oamenilor muncii și îndeosebi a salariaților cu salarii mici, a îmbunătățirii continue a nivelului de viață al țărănimii.

În ansamblul acestor preocupări, un loc important îl ocupă sprijinul acordat familiilor cu copii, sub forma alocației de stat pentru copii. În vederea sporirii acestui sprijin, pentru familiile cu venituri mai mici, încă din anul 1969 alocația de stat a fost majorată cu cîte 30 lei de copil pentru beneficiarii ale căror salarii nu depășesc 1 300 lei lunar. În perioada cincinalului trecut s-au cheltuit, în total, de la bugetul de stat, pentru plata alocației de stat pentru copii, fonduri însumînd 16,5 miliarde lei. Totodată, după cum se cunoaște, recent a fost adoptată Hotărîrea prin care se prevede acordarea de ajutoare lunare pentru copii familiilor de cooperatori agricoli.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

23 AUGUST 1944 1971

PE VALEA TROTUȘULUI

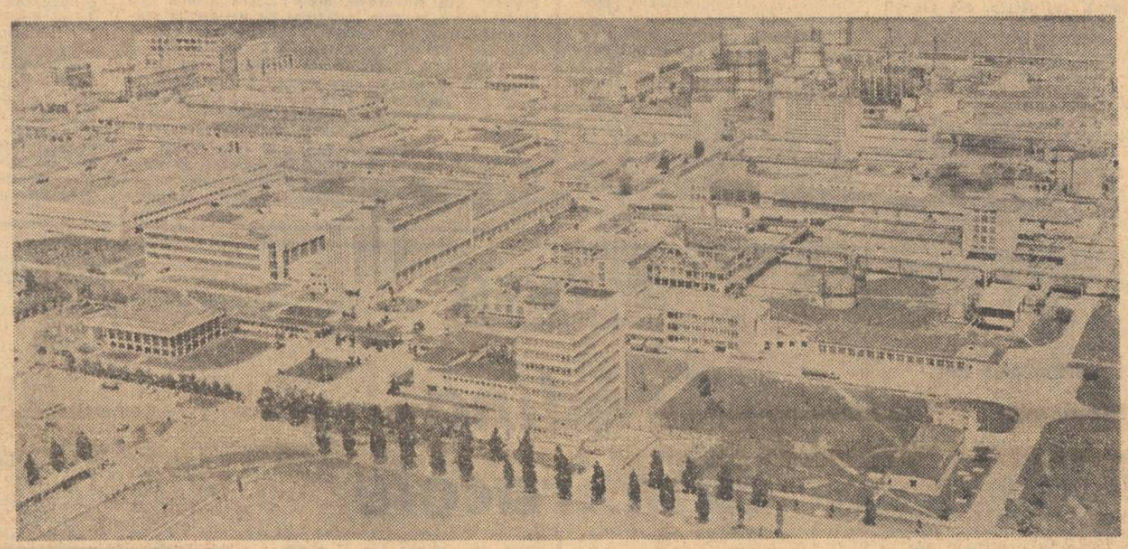

Combinatul de fire și fibre sintetice Săvinești (Vedere din avion)

Revenise pe aceleași locuri după aproape 20 de ani de absență. Cînd a plecat, urmîndu-și părinții pe îndepărtatele meleaguri ale Olteniei, era încă un copilandru. Acum devenise bărbat în toată firea. Se socotea totuși vlăstar al acestor meleaguri. Tocmai de aceea se și oferise să-mi fie călăuză în călătoria pe care o întreprindeam împreună pe Valea Trotușului.

Plecasem dis-de-dimineață din Bacău. Nici nu ne angajasem bine în serpentinele care urcă dealul Măgurei cînd l-am auzit exclamînd:

— Șosea asfaltată pe Valea Tazlăului! Nu m-aș fi așteptat!

Apariția lacului Belci a constituit o altă surpriză. Altădată, știa el, șoseaua trecea pe jos, urmărind firul văii. Acum stăpîne acolo erau apele care alimentează termocentrala din Borzești. Cîteva minute mai tîrziu, cînd în fața ochilor ni se înfățișă întreaga panoramă a văii Trotușului, întrebările începură să curgă gîrlă: „ce sînt clădirile mari din față, de unde ies norii aceia de aburi, ce rost au coloanele argintii ce se profilau în stînga dominînd întreaga vale?". I-am explicat pe rînd, cu răbdare, precum că cele două clădiri sînt spitalul cel nou și hotelul turistic din Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, că aburii ies din turnurile de răcire ale termocentralei, că coloanele acelea argintii fac parte din instalațiile uzinei de petrol și ale uzinei de cauciuc sintetic.

Și pe măsură ce ne apropiam de oraș, de platforma industrială, întrebările nu mai conteneau. Acum rolurile se inversează: din cel călăuzit devenisem eu călăuză.

— Știam, ce e drept, că s-au înfăptuit multe lucruri pe aceste meleaguri, mărturisi însoțitorul. Am văzut doar atîtea fotografii, am vizionat filme, am citit în ziare. Dar ceea ce văd acum, realitatea, întrece orișice închipuire.

Constantin AZOIȚII

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Invitație la drumeție

LACUL BÎLEA

De astă dată vă invităm să vizitați frumoasele locuri de la cabana și lacul Bîlea.

(Amănunte în pag. a 8-a)

N. DUNĂREANU — NONAGENARUL PRIETEN AL DELTEI

de Boris BUZILĂ

(Relatarea în pag. a 4-a)

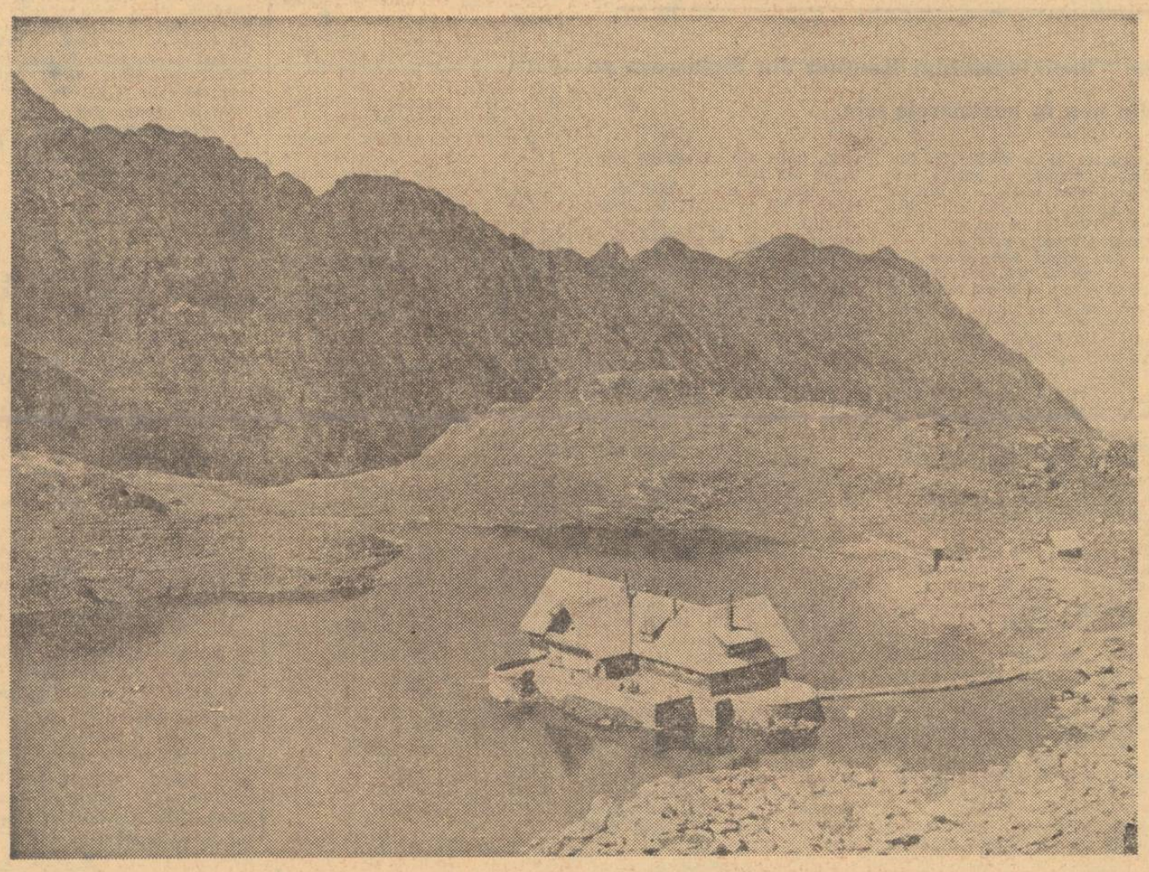

In exclusivitate pentru „Magazin"

ÎNTÎLNIRE NEPREVĂZUTĂ CU BOBBY MOORE

(Pagina a 8-a)

RAVAGIILE TOXICOMANIEI

Aspect semnificativ al luptei împotriva traficului de narcotice. În geamantanul din imagine — al cărui fund este trucat — vameșii au descoperit importante cantități de heroină. În două ascunzători ale mașinii, descoperite cu ajutorul cîinilor dresați, au fost găsite mai multe pachete conținînd heroină și opiu.

● Scăriță care înghițea, în mod misterios, oamenii ● Copii fără copilărie ● Cu ce se ocupă „artizanatul" din Marsilia ● O adevărată epidemie împotriva căreia se caută măsuri cît mai eficiente

„PUNCTUL DE UNDE NU MAI EXISTĂ ÎNTOARCERE"...

(Pagina a 3-a)

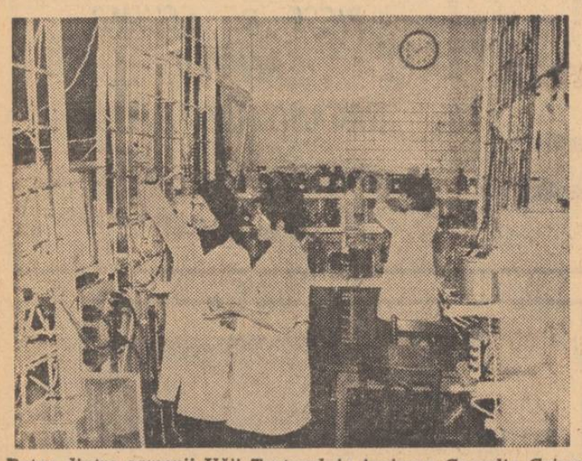

Patru dintre oamenii Văii Trotușului : inginera Cornelia Grigoriu și tehniciana Aneta Ghimbov în laboratorul monomeri — cataliză (stînga), inginerul Alexandru Puiu și maistrul Andrei Seghete printre pîienjenișul de cabluri și fire al tabloului de comandă (dreapta).

Fotografii : C. BURSUC

LEGENDĂ ȘI CONTEMPORANEITATE PE VALEA TROTUȘULUI

URMARE DIN PAG. 1

Explicațiile pe care i le dădeam el le completa doar cu aduceri aminte : „de acolo porneau drumul spre podul cel vechi pe care Cașinul îl smulgea la fiecare viitură... aici era o uliță strîmtă și desfundată cu căsuțe șubrede amărîte... în dreapta Trotușului, acolo unde instalațiile se țin acum lanț, hălăduiam cînd eram mic, cu oile...". După cum se vede își mai păstrase și el rolul de ghid, dar un ghid spre alte timpuri, de mult apuse. Pentru că, din ceea ce s-a înfăptuit aici în anii construcției socialiste nimic nu mai amintește de prundurile pustii, de satul de odinioară cu pretenții de tîrg.

Procesul acesta, care a determinat transformarea din temelii a întregii Văi a Trotușului, a fost inițiat și planificat cu grijă, etapă cu etapă, el făcînd parte din politica partidului de valorificare a resurselor materiale și umane, de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării. Sarea, țițeiul, bogății de mult cunoscute pe aceste meleaguri dar prea puțin folosite, au căpătat în acești ani valențe noi. Ele constituie azi pîinea cu care se hrănesc puternicile unități de pe platforma petrochimică. Nume cu iz patriarhal de legendă și baladă, Borzeștiul a intrat puternic în contemporaneitate, devenind în zilele noastre simbolul înnoirilor, al priceperii și îndrăznelii. Aici se realizează astăzi aproape opt la sută din producția industriei chimice românești. Cauciucul sintetic, masele plastice, soda caustică, pesticidele și celelalte produse care poartă marca uzinelor din cadrul Grupului industrial de petrochimie Borzești sînt cunoscute și apreciate în peste 50 de țări de pe toate meridianele globului.

Vă facem cunoștință cu...

Dar cine sînt oare cei care au înfăptuit acest miracol ? Sînt foștii păstori și tăietori de lemne, agricultori și mici meseriași, oameni crescuți și educați de partid în spiritul muncii, a cutezanței și încrederii în forțele proprii. VASILE POPA a plecat de la sapă, ION DINGA mai poartă și acum pe palme urmele bătăturilor lăsate de secure, iar ION TODERAȘ nu a dat încă uitării fluierul cu care însoțea turma de oi pe dealurile Helegiului. Acum ei lucrează ca operatori chimiști la uzina de cauciuc sintetic. Sînt doar trei din mii de salariați care muncesc în cele patru unități de pe platforma Borzeștiului. Ei sînt nu numai acei care supraveghează și strunesc puternicile agregate, instalațiile în care au loc reacții complicate, ci și proprietarii lor. În aceasta rezidă de altminteri sentimentul plenar al demnității și mîndriei, atenția cu care îngrijesc și conduc instalațiile ce le-au fost încredințate.

Stăm de vorbă cu VASILE FLORIAN, maistru la secția de cauciuc sintetic. Spiță din neam de tăietori de lemne din Vînătorii Neamțului, el a venit pe Valea Trotușului o dată cu constructorii.

— Știai să faci ceva cînd ai venit aici ?

— Puțină dulgherie.

— Ce te-a atras pe aceste meleaguri ?

— Lucrările mari care începuseră, dorința de a cunoaște lucruri noi, de a învăța și altă meserie în afară de cea apucată din moși-strămoși.

— Cum a fost începutul ?

— Greu, al dracului de greu. În timp ce urmam cursurile de calificare, de cîteva ori am vrut să plec. Nu-mi intra în cap și pace. Apoi m-am obișnuit. Ziua ajutam la montajul utilajelor, noaptea învățam. Cînd au intrat în funcțiune primele instalații devenisem și eu operator chimist.

— Apoi ?

— Apoi am continuat să lucrez și să învăț. Am terminat liceul seral, după care am urmat școala tehnică de maiștri pe care am absolvit-o în 1969.

Poate că nicăieri în altă parte nu este mai vizibilă legătura aceasta strînsă, interdependența dintre om și uzină. Înălțind uzinele, schimbînd înfățișarea locurilor, oamenii s-au schimbat pe ei înșiși. CONSTANTIN BOGHIU a fost și el operator chimist. Dar nu s-a mulțumit cu atît. A urmat cursurile unei facultăți. Acum este inginer și conduce atelierul mecanic al uzinei. Același drum ascendent l-au parcurs și CORNEL MARICA și EUGEN CORDUNEANU și IOAN CIOTÎRCĂ și mulți, mulți alții ca ei.

Inginerul EUGEN BUCIU a venit în uzină direct de pe băncile facultății. Aceasta s-a întîmplat cu 10 ani în urmă. De atunci a urcat treaptă cu treaptă : stagiar, șef de schimb, tehnolog, adjunct de șef de secție iar acum i s-a încredințat conducerea uneia din cele mai mari și mai importante secții ale uzinei.

— Necazuri, incertitudini ați avut în acest timp ?

— Asta la început, cînd nu aveam experiență.

— Acum ?

— Instalațiile nu mai au pentru mine secrete.

— Satisfacții ?

— Destule. Cea mai proaspătă : depășirea cu peste 100 de tone a angajamentului anual la producția de cauciuc.

Inginerul NICOLESCU a venit pe aceste meleaguri cu 20 de ani în urmă. La început a lucrat la unica rafinărie din Dărmănești. Apoi, o dată cu înălțarea rafinăriei din Onești s-a stabilit definitiv. Aici acum este director tehnic al Grupului industrial de petrochimie. Aflasem că de loc este din Ploiești.

— Purtați în suflet nostalgii după orașul natal ?

— Nicidecum. Deși mai mic decît Ploieștiul, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej m-a cucerit pur și simplu.

— Ce anume vă leagă de el ?

— Poate faptul că l-am văzut născîndu-se și dezvoltîndu-se sub ochii mei. Este, cred, singurul oraș din țară fără periferie. Și încă ceva. Tinerețea orașului, a cetățenilor care îl locuiesc mă face să mă simt și eu mai tînar.

În următorii ani

Ar fi greșit să se creadă că acum, după 12 ani de existență, pe platforma industrială de la Borzești lucrările de construcție au fost încheiate. Acești coloși care ne intimidează prin proporțiile lor au o impresionantă capacitate de a genera noi coloși. Numeroase alte obiective vor fi înălțate în următorii ani ai cincinalului.

— De curînd și-a început activitatea comisia pentru prognoza dezvoltării grupului pe anii 1975—1980. Lista instalațiilor prevăzute a se construi în această perioadă a și fost întocmită. Ea cuprinde obiective de mare importanță nu numai pentru grupul nostru, ci chiar pentru economia națională.

Cel care ne-a dat această informație este inginerul IOAN ANTON, șeful serviciului de inginerie chimică. Tînăr, ca și marea majoritate a celorlalți chimiști, conduce acest serviciu încă de la înființarea lui, adică de la crearea grupului. De la el am aflat cîteva din preocupările colectivului : adaptarea unei noi tehnologii la instalația de acetat-fenil-mercuric, extinderea capacității instalației de insecticide, stabilirea condițiilor optime de funcționare a instalației de fabricare a ierbicidului 2,4 D, experimentarea în instalația de butan-butadienă a unui nou solvent.

— Finalizarea acestor studii, a ținut să ne explice tînărul inginer, va contribui la sporirea capacității de producție a instalațiilor, la reducerea consumurilor specifice, la înlocuirea unor materii prime și materiale deficitare, costisitoare.

Militînd pentru înfăptuirea acelorași obiective majore puse în fața chimiștilor de către partid, un colectiv de specialiști din care fac parte maistrul GH. NIȚU, inginerii GH. BURSUC, ANATOLIE HĂLCESCU, VASILE FARCAȘ, D. CIOCĂNĂU a elaborat, pe baza unor studii laborioase, tehnologia și aparatura necesară în vederea extinderii capacității de producție, a instalației de electroliză cu diafragmă. Eficiența : un plus de producție de peste 2 400 tone de sodă caustică și 2 100 tone de clor.

Sînt fapte care demonstrează patriotismul fierbinte, hotărîrea cu care chimiștii de la Borzești, în frunte cu cei 2 600 de comuniști, muncesc pentru a da viață sarcinilor încredințate de partid, mărețului program de edificare socialistă a patriei.

Const. AZOIȚII

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

GLASUL ÎNALTEI CONȘTIINȚE A POPORULUI NOSTRU

URMARE DIN PAG. 1

Oglindind puternicul ecou de masă al acestei hotăriri, zilnic, din întreaga țară, mii și mii de telegrame și scrisori au sosit pe adresa C.C. al P.C.R., personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Scrisori și telegrame din partea unor colective de muncă, din partea cetățenilor patriei noastre care țin să-și exprime și-n acest fel adînca lor recunoștință față de conducerea partidului și statului, personal față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru grija constantă manifestată față de copii, față de familie.

„Comuniștii, toți salariații din combinat — scriu în telegrama lor oamenii muncii din Combinatul Siderurgic din Hunedoara — văd în măsurile adoptate o nouă dovadă a justeței politicii partidului nostru, o expresie grăitoare a grijii sale, a dumneavoastră personal, tovarășe secretar general, pentru propășirea patriei noastre, și se angajează să răspundă prin noi fapte eforturilor generale pe care le face întregul nostru popor pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor stabilite de Congresul al X-lea al partidului".

În această puternică unitate industrială vor beneficia de veniturile suplimentare stabilite de hotărîre 8 600 de salariați ai combinatului. Sumele pe care statul le va cheltui sînt considerabile. Aici și-n alte părți. La Uzina de autoturisme din Pitești, de pildă, copiii salariaților vor beneficia de-o alocație de peste 1 milion, ceea ce reprezintă o creștere a fondurilor destinate în acest scop cu peste 320 000 lei față de prezent. La Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" creșterea sumei cuvenită alocației reprezintă aproape o dublare.

Din numărul imens de telegrame, scrisori, deosebit de emoționante sînt cele trimise de oameni ai muncii care au familii cu mulți copii.

„În numele celor 7 copii ai mei — scrie Ioan Crișan, croitor la cooperativa „Unirea" din Șimleul Silvaniei — mulțumesc din inimă Comitetului Central al partidului, tovarășului secretar general, pentru grija deosebită ce o poartă familiilor cu veniturî mai mici și copii mulți."

Alexandru Dobrilă, muncitor la uzina „Automatica" din București, scrie : „Am primit cu foarte mare bucurie hotărîrea cu privire la majorarea alocațiilor pentru copii. Avînd un salariu de 1 400 lei, beneficiez de o alocație lunară maximă ; față de 400 lei cît primeam pînă acum pentru cei 4 copii pe care îi am, voi mai primi, în plus, 270 lei, bani cu care pot să-mi întrețin copiii cît mai bine. Încă o dată mulțumesc partidului..."

„Vă scriu în numele meu și al celor 12 fii ai mei — se spune în telegrama trimisă de Costică Manolache, din comuna Pechea, județul Galați. Sînt profund emoționat și bucuros de noile măsuri privind majorarea alocației de stat pentru copii. Ele exprimă grija părintească a partidului, a dumneavoastră personal, tovarășe secretar general, față de tinerele vlăstare ale societății noastre. Eu și familia mea vă asigurăm, tovarășe secretar general, că vom face totul spre a fi demni de grija ce ne-o purtați".

Mulțumirile adresate partidului, personal secretarului său general sînt însoțite totdeauna de noi și impresionante angajamente, colective sau individuale. Aceste angajamente exprimă convingerea fermă a oamenilor muncii că măsurile luate sînt o consecință a realizărilor obținute de economia noastră socialistă, drept care fiecare consideră de datoria sa să muncească mai bine, pentru a obține la fiecare loc de muncă, în fiecare secție, atelier, fabrică, uzină, rezultate cît mai bune menite a duce la creșterea venitului național, la înflorirea patriei, la creșterea continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc. Înțelegerea faptului că cu cît vom munci mai bine, cu atîta vom trăi mai bine, exprimată în numeroase scrisori, își găsește o vie ilustrare în angajamentele sporite, în voința, în hotărîrea neabătută a celor ce muncesc de a îndeplini și depăși grandiosul program stabilit de Congresul al X-lea al partidului, programul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate.

De pretutindeni, de pe întreg cuprinsul țării, în aceste zile premergătoare sărbătorii din august, a celei mai mari sărbători a poporului român, sînt vestite rezultatele remarcabile obținute în îndeplinirea planului și angajamentelor. De la Porțile de Fier pînă în Suceava, din Munții Maramureșului pînă la Tulcea, la porțile Deltei, peste întreaga țară se țes ca un veșmînt sărbătoresc firele minunate care unesc din succes în succes, din biruință în biruință inimile și mințile oamenilor, voința și hotărîrea lor. Ca un unic și năvalnic șuvoi. Toată țara raportează partidului, conducerii sale, tovarășului Nicolae Ceaușescu succesele obținute. Este acest imens și viguros raport al întregii noastre națiuni, a tuturor oamenilor muncii, virstnici și tineri, bărbați și femei, români, maghiari, germani, glasul înaltei conștiințe a poporului nostru liber, stăpîn pe destinele sale. Glasul conștiinței străbătut de o îndreptățită mîndrie pentru ceea ce am înfăptuit, de-o nețărmurită și neclintită încredere în ceea ce, sub conducerea partidului, vom înfăptui dînd viață programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului.

O săptămînă ne mai desparte de ziua cînd vom sărbători, mai uniți ca oricînd în jurul partidului nostru, cea de-a 27-a aniversare a eliberării patriei. La sărbătoarea țării înfloresc florile bucuriei. Sînt roadele muncii noastre, ale poporului nostru. Ele împlinesc marea cunună a biruințelor socialiste. Ele împlinesc o dată cu certitudinile și marile noastre nădejdi de mîine, încrederea nestrămutată în socialism, în victoria nobilei cauze a păcii și progresului în lumea întreagă.

SECVENȚE

Grădina cu miracole

„Am muncit cu pasiune și răbdare vreme de peste 10 ani. Am încercat fel de fel de altoiri și procedee de creștere și adaptare. Și iată ce am realizat !". În fața noastră se află o grădină cu 100 de peri, pe ale căror crengi atîrnă fructe de diferite mărimi și chiar flori.

— Un adevărat miracol !

— Mai multe, o să vedeți — ne atrage atenția inginerul agronom Victor Suciu, profesor la liceul agricol din Blaj, și începe să ne explice. Toți pomii pe care-i vedeți aici, deși sînt de soiuri diferite, se comportă la fel. În urma unor ameliorări și îngrijiri speciale (secretul invenției îi aparține) ei înfloresc cam de două ori pe lună și realizează 11—12 serii de fructe pe an, din care 5—6 serii ajung la maturitate deplină, avînd o greutate de circa 500 de grame.

Ascultăm, privim, admirăm și parcă totuși nu ne vine a crede că, în același pom și de multe ori chiar pe aceeași creangă, pot crește deodată flori și fructe de diferite mărimi. Este desigur o experiență și o realizare unică în țară, și poate în lume, care extinsă pe scară națională va putea asigura un randament nemaiîntîlnit unităților pomicole. „Dacă nu ar fi iarna, continuă să ne explice inginerul Victor Suciu, sau dacă ar trăi în sere, perii aceștia ar avea un ciclu de producție neîntrerupt, rodind de 10—12 ori pe an."

— Apropiindu-ne mai mult de acești peri „minune" descoperim în coroanele lor alte „minuni", deosebit de interesante din punct de vedere științific. Ni se arată, de exemplu, cum acești pomi cresc într-un an cît alții în trei ; cum în vîrful unui fruct au apărut din nou flori și a crescut apoi un nou fruct, care s-a îmbinat cu cel vechi. Este, de asemenea interesant de urmărit cum unele fructe cresc în mod obișnuit pe crengi, iar altele chiar în vîrful crengilor, cum uncle au cozi, iar altele își acoperă în întregime cozile cu miez, atingînd o lungime neobișnuită.

Aflăm cu uimire și admirație despre toate aceste realizări și, la sfîrșit, în întrebăm pe neobositul cercetător :

— La ministerul de resort sînt cunoscute rezultatele experiențelor dumneavoastră?

Răspunsul este destul de neclar.

Sperăm ca acum, cînd interesantele și neobișnuitele realizări ale comunistului Victor Suciu au ajuns în coloanele presei, realizările sale să trezească interes la forurile de resort, iar grădina sa să-și transfere miracolele de pe malurile Tîrnavei Mari în cît mai multe zone pomicole ale țării.

Gh. BOGDAN

Pe aceeași creangă fructe și flori

Clepsidra

APELE LUI SATURN

de Constantin VIȘAN

S-a scris mult despre apele care ne-au pustiit în primăvara anului trecut. Dar, iată, după ce s-au retras puhoaiele, după ce s-au adunat în volume reportajele publicate paralel cu viitura, doi scriitori — Traian Filip și Vasile Nicorovici — și-au răsfoit carnetele din vremea teribilei campanii. Și, constatînd că în aluviunile adunate în zilele și nopțile diluviului există o mare bogăție de fapte, depozitarii zguduitoarelor mărturii au hotărît să deruleze din nou filmul bătăliei lichide. Pentru că „urmele marii calamități au intrat treptat în istorie și în mitologie. Memoria oamenilor va păstra amintirea diluviului ca pe o cumplită dezlănțuire a forțelor oarbe, dar și ca pe o mărturie a bărbăției și puterii de împotrivire a poporului nostru statornicit de milenii între Carpați și Dunăre, spre a alcătui o unitate deplină cu munții, cu pădurile, cu apele și cîmpiile mănoase".

Scoasă din carnetul de reporter, pusă în pagina de carte, fiecare însemnare lapidară se transformă într-o întîmplare, într-o dramatică scenă de viață. Reporterii, deși martori reali ai evenimentului, și-au refuzat notarea propriilor reacții și sentimente ; ei au lăsat să vorbească în primul rînd faptele. Faptele de eroism ale oamenilor. Grija lor n-a fost să le comenteze ci doar să le lumineze cît mai puternic contururile. Efortul de reconstituire și de narare a făcut apel la o mare diversitate de mijloace. În volumul „Diluviul sau apele lui Saturn" publicistica se îmbină cu tehnicile prozei artistice. Un capitol are aer de legendă, de povestire sadoveniană, altul este portret, crochiu de campanie sau știre, altul o încercare de a pătrunde în ființa traumatizată de neașteptata suprasolicitare a rezistenței fizice și spirituale.

Și așa, capitol cu capitol, prin fața ochilor se reconstituie epopeea dezlănțuită de apele lui Saturn.. Și se încheagă o carte plină de dramatism. Cronica unei încercări de excepție în istoria unui popor, în geografia fizică și spirituală a unei țări. O cronică de o mare densitate documentară.

Ale, miliția?...

SERTARUL DIN STÎNGA, JOS...

• Cum s-au „plimbat" banii bătrînului Konradt din Sighișoara pe la Mediaș și cum au intrat din nou în buzunarele sale.

Într-o după-amiază senină, bătrînul Mihai Konradt, pensionar din Sighișoara, se întorcea cu pas domol din oraș, urcînd către piața Lenin, unde își avea locuința. Se simțea sănătos și odihnit, ceea ce-i dădea o stare de bună dispoziție aproape de veselie. Ajungînd acasă, intră pe ușă, fredonînd ușor un cîntec vechi, înviorat de plimbarea care-i făcuse bine. I se făcuse foame și își strigă soția, care trebăluia prin bucătărie. Femeia sosi curînd, ținînd în mînă o foaie de hîrtie.

— Uite, zise, a sosit asta — și-i întinse foaia de hîrtie cam cît un sfert de coală, cu litere tipărite și cu spații completate de mînă.

— Ce este ?

— O invitație la miliție. Miine la opt, trebuie să fii la secție, îl lămuri femeia cu o seriozitate alarmantă.

Lui Konradt îi pieri pe loc tot cheful de mai nainte.

— Pe mine, la miliție ! ?... Dar ce vor de la mine ?

Femeia ridică din umeri.

— Poate ai greșit ceva, ori poate e o încurcătură, o să vezi...

Bătrînul se enervă de-a binelea.

— Ce să greșesc ? Doar nu-s copil, sînt om serios, ce tot îndrugi ? Așa sînt ăștia : le place să pună oamenii pe drumuri. Dar lasă că o să le-o spun eu !

Konradt nu prea avusese de-a face cu miliția, era un cetățean pașnic și evita orice fel de conflict. În același timp însă nici nu avea o părere prea bună despre oamenii ordinei publice. Simțea chiar un soi de repulsie față de milițieni, despre care avea convingerea că sînt puși doar să șicaneze cetățenii și să aplice sancțiuni. Această părere avea, se înțelege, o bază. În cîteva rînduri, fiul său, care era directorul unei școli generale și care era posesorul unui autoturism, fusese sancționat pentru încălcarea regulilor de circulație. Amenzile, altfel întemeiate, pe care le plătise, îl iritase pe bătrîn, care nu reușise să înțeleagă sensul acestei severități, considerînd-o un fel de răutate a agenților de circulație.

„Poate că și acuma e vorba tot de vreo greșală a lui Mihalache, (acesta era numele băiatului) care are obiceiul ăsta să fugă cam repede. Dar de ce mă cheamă pe mine și nu-l cheamă pe el ! ?" își zise. Oricare ar fi situația, i se părea că ceva nu e în regulă și că, chemarea asta la miliție, prin adresă oficială, nu suna a bine.

Într-un tîrziu, sosi și tînărul Konradt.

— Ce-ai făcut ? îl interogă bătrînul tată. Nu cumva ai călcat legea circulației, de mă cheamă pe mine la miliție ? !

— Nu, tată, se apără acesta. N-am mai ieșit cu mașina de două săptămîni. Nici vorbă nu poate fi de așa ceva...

— Atunci de ce mă cheamă ?

— De unde să știu eu. Poate pentru ceva relații...

— Păi dacă vor relații, de ce nu vin ei la mine ? De ce trebuie să merg eu acolo ? Ce, e interesul meu ? se otări bătrînul.

— Organele de miliție au dreptul să cheme pentru relații pe oricine, dacă interesele muncii o cer...

— Așaaa ! Dar la interesele mele nu se gîndesc. Poate că nu vreau să mă duc, uite-așa !

— Trebuie să te duci, doar nu e așa departe...

— Mă duc eu, dar lasă... amenință pentru a doua oară bătrînul Konradt, hotărît de data asta să se răfuiască cu cei care îl puneau pe drumuri...

A doua zi, la ora fixată, Mihail Konradt bătea în ușa biroului șefului secției de miliție din Sighișoara. Maiorul de miliție, Ion Leanca, șeful secției, îi ieși în întîmpinare, îi întinse mîna și-l invită să ia loc pe un fotoliu în fața unei măsuțe rotunde.

— Am primit asta, spuse bătrînul, căruia tot nu-i trecuse supărarea. De ce m-ați chemat ?

— Vrem să discutăm cu dumneavoastră, o problemă foarte importantă, îi spuse ofițerul, întinzîndu-i pachetul cu țigări. Fumați ?

— Nu, mulțumesc ! („Acuma mă ia cu amabilități", gîndi).

— Spuneți-mi tovarășe Konradt, i se adresă ofițerul, aprinzîndu-și țigara, dumneavoastră aveți ceva bani ?

— Am, dar ce importanță are asta ? ! întrebă nedumerit Konradt.

— Are foarte mare importanță. Ne interesează cam cîți bani lichizi aveți acum în casă ?...

— Dar de ce vă interesează ? Oricît aș avea, sînt bani cinstiți, nu sînt în nici un caz de furat — spuse, acum enervat, bătrînul.

— Să nu mă înțelegeți greșit. Nu vă acuză nimeni pe dumneavoastră, pentru că dacă v-am fi considerat necinstit, nu vă invitam aici. Întrebarea mea e clară : cîți bani lichizi aveți în casă și unde îi țineți ? N-aveți doar nici un motiv să nu-mi spuneți adevărul...

Konradt se codi cîteva clipe, apoi se decise, curios acum să vadă, unde are să ajungă milițianul din fața lui.

— Am în casă, puși de o parte, 5 000 de lei. Și dacă vreți să știți unde-i țin, vă spun : într-un sertar în dulapul de la bucătărie...

— ...În sertarul din stînga, jos...

— Da, de unde știți ?

— Am zis așa, într-o doară... Spuneți-mi : banii mai sînt acolo ?

— Bineînțeles că sînt. Cine să-i fi luat ? Doar de curînd am umblat la ei. Erau acolo toți. I-am strîns că vrem să facem o călătorie mai lungă...

— Sigur, sînt banii acolo ?

— Absolut sigur.

— Tovarășe Konradt, n-o să vă supărați pe mine, dacă o să vă rog ceva ?

Konradt se încruntă.

— Ce anume ?

— Mergeți pînă acasă, știu că locuiți aproape, mai verificați o dată dacă banii dumneavoastră se află la locul lor și veniți și-mi spuneți și mie.

Bătrînul se ridică și ieși pe ușă, fără să mai spună o vorbă.

Nu știa ce să mai creadă. Pe de o parte, avea impresia că milițianul își bate joc de el. Pe de altă parte îi încolțise în cap bănuiala: dacă banii nu mai sînt la locul lor? Avea senzația că ofițerul știe mai multe decît vrea să-i spună. Se grăbi spre casă.

Intră pe ușă și se duse direct la bucătărie. Trase sertarul în care ținea banii, dar sertarul era gol. Acum începu să priceapă. Se întoarse într-o fugă la milițian. Cînd intră în biroul maiorului Leanca, era lac de sudoare.

— Tovarășe maior, ați avut dreptate, banii nu mai sînt, am fost jefuit — și se trînti zdrobit într-un fotoliu, cu capul în mîini.

Milițianul continua să rămînă calm.

— N-aveți nici un motiv de disperare, spuse. De data asta, norocul a fost de partea dumneavoastră, dar se putea să fie de partea infractorului. Păstrați-vă mai cu grijă banii !

Și deschizînd sertarul biroului, Leanca scoase un pachet de bancnote de cîte o sută de lei, pe care îl întinse bătrînului, care îl privea înmărmurit.

— Vă rog să le numărați. Trebuie să fie exact 5000.

Bătrînul Konradt începu să numere cu emoție.

— Trebuie să știți că între timp, de cînd au fost furați, banii aceștia au făcut o plimbare pe la Mediaș. Norocul dumneavoastră, a fost că noi eram pe urmele infractorului, și am putut să-l prindem mai înainte de a cheltui banii. Cu titlu informativ, vă pot spune că el a putut să urmărească de afară unde țineți banii și cînd a intrat în casă a mers la sigur. Așa că vă recomand să fiți mai atenți atunci cînd puneți bani la păstrare. După părerea mea, sumele economisite se păstrează cel mai bine la C.E.C. E foarte sigur.

Pensionarul Mihail Konradt a ieșit pe ușa secției de miliție nu numai cu banii care i se furaseră, în buzunar (și pentru recuperarea cărora, lucru pe care nu-l știa bătrînul, doi lucrători de miliție pierduseră cîteva zile și nopți pe urmele infractorului !) dar și cu o părere schimbată despre organele de miliție. Acum el nu scapă ocazia să le povestească și altora întîmplarea aceasta „ca-n filme" care, dacă nu i se întîmpla chiar lui, n-ar fi crezut-o niciodată.

Ion VLAICU

Din vorbă în vorbă

de Ion ȚUGUI

MAI PUȚIN OBIȘNUIT ni se pare să aflăm despre păsări ce-și fac cuiburile „chiar pe instalațiile stradale de electricitate" „Cîteva cazuri de adaptare, oarecum senzaționale", ne-au reținut atenția din documentatul articol intitulat Păsările orașului și semnat de tov. ION FIRU, directorul Muzeului Olteniei din Craiova. Spicuim din manuscrisul încredințat nouă următoarele :

„În orașul nostru, unele păsări au o atracție deosebită față de instalațiile electrice de iluminat public. De fapt nu electricitatea le atrage, ci siguranța cuibăritului și creșterii puilor pe care le-o oferă aceste instalații. Astfel, o pereche a scos pui pe un stîlp de rețea de înaltă tensiune în Valea Vlăicii, într-un loc foarte zgomotos din cauza încrucișării unor drumuri, dar nu lipsit de arbori sau grădini unde ne-am fi așteptat să și-l facă... Și iată un caz și mai original : o perechne de guguștiuci (Streptopelia decaocto) și-a făcut cuibul pe o lampă de iluminat suspendată axial în str. Olteților, în dreptul locului de parcare dintre această stradă și str. România Muncitoare. Prin apropiere există destui arbori înalți și potriviți pentru cuiburi. Și aici locul este zgomotos, iar noaptea întreaga zonă este puternic luminată de becuri cu vapori de mercur. Pe o asemenea lampă și-au făcut guguștiucii cuibul. Ce capriciu a îndemnat această pereche să-și așeze lăcașul tocmai acolo, este greu de răspuns. Presupunem, deocamdată, că este vorba de instinctul de apărare al acestor păsări, acolo se simt ele mai protejate, mai în siguranță. Așadar, tot atîtea dovezi de adaptare a păsărilor la condițiile de viață — cam dificile pentru ele — ale orașului. Să le protejăm cu blîndețe pentru atașamentul ce-l au față de om, în care au atîta încredere, cît și pentru farmecul și frumusețea cu care înviorează mediul urban"...

Cu alte cuvinte, unele păsări încep să populeze o seamă de locuri pe care le credeam inabordabile și nepotrivite cu felul lor de viață. Vor părăsi oare aceste păsări pădurile, pentru a se muta mai aproape de om ? Aceasta ar fi întrebarea. Pînă la un eventual răspuns, retranscriem cu plăcere apelul d-stră : Să le protejăm cu blîndețe...

NOSIEVICI ILIE din Rădăuți, Suceava : În Despre vindecarea alcoolismului cronic, enumerați o bună parte din mijloacele de tratament „în vederea vindecării acestei maladii". Îngrijorarea față de consumul de alcool, ca și imperativul de a se pune capăt, într-un fel sau altul, acestui viciu, vă sînt stimulate, după cum ne scrieți, de faptul că propriul d-stră fiu a căzut în această patimă. Noi nu deținem cifre elocvente privind consumul de alcool, și nici acelea privind numărul cazurilor — ele există, desigur ! — în stare să ne îngrijoreze. Știm însă că medicina — contrar scepticismului întru care ne ademeniți — este totuși în măsură să vindece bolnavii viciați de alcool. Ne propuneți, pe parcursul a două pagini, cîteva remedii cu rugămintea de a le populariza. Cronologia însușită de d-stră — de la documentația științifică la tratamentul empiric — este extrasă din lecturi. Le temă, deci n-o putem include la „contribuții personale privind tratamentul alcoolismului"... O bună parte din cele notate de d-stră au făcut obiectul unor articole publicate în revista „Magazin". Nu cunoaștem cartea autorului Oertel Bauers — Heilpflanzenbuch. Transcriem — pe cuvînt de onoare ! — recomandările extrase de d-stră din cartea amintită :

„Ceai de coada șoarecelui, patlagină și pelin, în care se pune un vîrf de cuțit de praf de rădăcină de plantă Angelica Silvestris. Din această compoziție bolnavul trebuie să bea cîte un pahar de trei ori pe zi. (Angelica Silvestris crește în pădurile noastre, zona de munte, pe malul piraielor și se recoltează iarna tîrziu, sau spre primăvară). În continuare se recomandă bolnavului trei băi pe zi, reci, de 1—2 minute, ale membrelor inferioare, după care acestea se vor înfășura cu strohuri de fînaț (flori de fin) fierte și calde. Se mai recomandă a se face două dușuri săptămînal, ale întregului corp, precum și băi de șezut..."

Nu ne rămîne decît să așteptăm părerea specialiștilor asupra celor notate de d-stră, părere pe care o vom publica de îndată ce ne va parveni.

Un vechi și permanent cititor al revistei „Magazin" — LAUR V. din București — consideră necesar să ne aducă la cunoștință părerea ce o are asupra conținutului revistei în general și a „felului în care acest conținut este redactat și prezentat"...

Am citit cu deosebit interes cele patru pagini cu sugestii și observații pe marginea materialelor publicate în revista „Magazin". Spațiul nu ne ingăduie să transcriem fie și fragmentar din gîndirile de bine formulate în sprijinul nostru. Aceasta nu înseamnă că nu vom analiza cu toată seriozitatea părerile d-stră privind unele materiale publicate în revistă. Nici vorbă că există încă destul loc pentru materiale mai interesante, și vă asigurăm că în acest spirit viețuiește și strădania noastră. Trebuie să aveți în vedere însă că tocmai aceea ce d-stră vă trezește interesul într-o mai mare măsură, poate fi pentru mulți alți cititori mai puțin interesant. Dorința noastră este să fim utili unei cît mai largi arii de cititori. Rîndurile d-stră au fost binevenite și vă mulțumim...